

ശിവഭക്തവിലാസം.

വടക്കന്തറ

തരവത്ത് അമ്മാളു അമ്മയാൽ

പരിഭാഷാപ്പെടുത്തപ്പെട്ടത്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

ഭാരതവിലാസം അച്ചുകൂടത്തിൽ

അച്ചടിച്ചു.

1908

All Rights Reserved.

ശിവഭക്തവിലാസം.

വടക്കേന്തറ

തരവത്ത് അമ്മാളു അമ്മയാൽ

പരിഭാഷാപ്പെടുത്തപ്പെട്ടത്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ

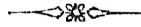
ഭാരതവിലാസം അച്ചുകൂടത്തിൽ

അച്ചടിച്ചത്.

1908

All Rights Reserved.

സ മ പ്ത നം .

മെലാൽക്കൊള്ളുന്നരചത്തിമുനുശിവര-

കതാഗ്രസരമാർഷാ

തൃമാൽതാമരയിൽ പെട്ടാപൊടികളെ-

ബൃഹതാഭജിക്കുന്നുഞാൻ

ഭരതാഭജാജവാസനാരതമാ-

മോഹാധകാരമുത-

നീക്കനായവഭാനമസ്തലസമാ

മിന്നുന്നിതപ്പൊടും.

ചൊല്ലാണ്ടിടിനഭക്തിയോടുശിവനെ-

സ്തേവിച്ചുശപതസ്സമാ

കൈക്കൊണ്ടാരരപരമിമുനുവിണ്ഡ-

ന്മാരാച്ചരിത്രാമൃത-

ഇക്കാലാമലയാളമാക്കിയവാര-

പ്പോലേസുചാനേടുവാ-

നക്കാലാന്തകപാദപത്മമലരിൽ

കമ്പിട്ടുവെക്കുന്നുഞാൻ.

ശ്രീ.

മുഖവുര.

ശിവഭക്തവിലാസമെന്നപേരായ ഈ ഗ്രന്ഥം ശ്രീ ഏകപുരാണത്തിന്റെ ഉപാധാരാണയും ഹരശർമ്മമുനിയായ നിമ്മിക്കപ്പെട്ടതുമായ സാഹ്യഗ്രന്ഥത്തിനെ ഞാൻ മലയാളഭാഷയിൽ തജ്ജമചെയ്തുകുന്നു. ഇതിൽ പറയപ്പെട്ട വിഷയം ശിവഭക്തന്മാരായ അരുപത്തിമുവരുടെ ചരിത്രങ്ങളാകുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ ഭക്തന്മാരുടെ പ്രസിദ്ധി ചോളഭരതത്തിൽ ധരാജമുണ്ട്. തമിഴ്നാളത്തിലുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇവരെ വിഗ്രഹരൂപമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിക്കുകയും ഉത്സവങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇവരുടെ കീർത്തിയ പ്രശംസിക്കുന്നതായും ഇവരാൽ നിമ്മിക്കപ്പെട്ടതായുമുള്ള അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ തമിഴിൽ ഗദ്യപദ്യരൂപമായി കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ മലയാളത്തിൽ മേല്പറഞ്ഞ അരുപത്തിമുവരെ കേട്ടിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നുതന്നെ വളരെ സംശയമാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള നമ്മുടെ കേരളീയന്മാർ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ അഭിനന്ദിക്കാതിരിക്കയില്ലെന്നു പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കേവലം ചരിത്രം മാത്രമല്ല; ഭക്തിരസവും കൂടി ഉണ്ടെല്ലാം. അതുകൂടാതെ ജ്ഞാനരസപ്രധാനമായുമിരിക്കുന്നു. വേദാന്തശാസ്ത്രമല്ലാം കടഞ്ഞെടുത്തതുപോലെ സകലസാരങ്ങളും ഇതിൽ പാഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പുരാണമായതുകൊണ്ടു നവരസപ്രധാനവുമാണ്. മനോമാലിന്യം നീങ്ങി ഭക്തിവർദ്ധിക്കുവാൻ നല്ലൊരു ഗ്രന്ഥമാണെന്നാണ് എനിക്കുതോന്നിയത്. ഗ്രന്ഥം ശുദ്ധശൈവമായതുകൊണ്ടു നല്ല ഗാംഭീര്യമുള്ളതാണ്. 'ഭക്തമാല' പുസ്തകത്തെപ്പോലെ പച്ചമലയാളത്തിൽ എഴുതുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ കഴിയുന്നതും ലളിതമാക്കുവാൻ പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ ചിലേടത്തുള്ള അർത്ഥഗൗരവത്തേയും ഭാവഗാംഭീര്യത്തേയും ആലോചിക്കുമ്പോൾ ബുദ്ധിക്കുണ്ടാവുന്ന സുബ്ബതയാൽ സ്വർഗ്ഗ അറിയുന്നവർക്കകൾക്കൂടി കാമ്യം

വരുന്നില്ല. ശ്രീധരാചാര്യസ്വാമികൾ ഭാഗവതത്തെ വ്യാഖ്യാ
നിപ്പാൻ ആരംഭിക്കുമ്പോൾ

‘കപാഹംമന്ദമതീകേപദം മഥനംക്ഷീരവാരിയഃ

കിന്തത്രപരമാണൈവ യത്രമജ്ജതിമന്ദരഃ’

എന്നുപറഞ്ഞതുപോലെ ആയിരുന്നിട്ടും ഇതിൽ ഉദ്യോഗിച്ച
അവിവേകതയെ മഹാത്മാക്കളായ വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു മിക്കമെ
ന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

‘വാണീമദീയാപിഗുണേനാനിനാ

മഹേശ്വരസ്തോത്രപരേതിസൽഭിഃ

ശ്ലാഘാഭവഃത്വയഥാക്വപുഷ്പ

സ്രഗ്ഗന്ധശുന്യാഗിരിശപ്രിയേവ’.

എന്നു സമാധാനിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ വൃത്തത്തിനുവൃ
ത്തമായിട്ടാ കിളിപ്പാട്ടായിട്ടാ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുന്നതായാൽ
ഇതിലുപരികം നന്നായിരിക്കുമെന്നു ചിലർക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്.
എനിക്കും ആ അഭിപ്രായമുണ്ട്. പക്ഷെ എറണാകുളത്തിൽ അ
ത്ര പാടവമില്ലാത്തതിനാൽ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യതാണ്.

‘നഭഃപതന്ത്യാത്മസമപതന്ത്രിണഃ’

എന്നു പ്രമാണമുണ്ടല്ലോ. വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്ക് ഇതു ഗോഷ്ഠദ
പ്രായമാണെങ്കിലും മന്ദബുദ്ധിയായ എനിക്കു സമുദ്രപ്രായമാ
ണ്. ഇതിനെ ഈ വിധമെങ്കിലും കടന്നു പരമശിവനോടും
മഹാത്മാക്കളേയും അനുഗ്രഹത്താൽ മാത്രമാണ്. പരിഷ്കാരപദ്യ
താധിത്യകയെ ആരോഹണം ചെയ്യുവരായ എന്തൽകാലീയ
ന്മാരായ ജനങ്ങൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥം പരിഹാസജനകമായി ഭവി
ക്കുമെങ്കിലും കാലാ ബാധിക്കാത്തവർ അല്ലാചില ആസ്തികജ
നങ്ങളെങ്കിലും ഉണ്ടാകുമല്ലോ. അവരെങ്കിലും ഇതിനെ അഭി
നാദിക്കുന്നതായാൽ എറണാകുളം സമീപമായി ഭവിക്കും.
ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രജജ്ജനസരിച്ച് എനിക്കു വൈദഗ്ദ്ധ്യമി
ല്ലാത്തതിനാലും ബുദ്ധിവൈദഗ്ദ്ധ്യമില്ലാത്തതിനാലും ഇതിൽ വ
ളരെ വീഴ്ചകൾ വന്നിരിപ്പാനിടയുണ്ട്. അതെല്ലാം മഹാത്മാക്ക
ൾ എറണാകുളം അമ്പലത്തറയോത്തു ക്ഷമിച്ചു മഹേശ്വരപ്രസാദ
ലാഭത്തിനായി അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു സവിനയം പ്രാർത്ഥിച്ചു
കൊള്ളുന്നു.

ഗ്രന്ഥകാരി.

പ്രസ്താവന.

ഈ ലോകത്തിൽ ആസ്തികശിഖാമണികളായ സജ്ജനങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതെന്തെന്നാൽ— മനുഷ്യജന്മാ ലഭിക്കുന്നതു മിശ്രകർമ്മംകൊണ്ടാണല്ലോ. ദുഃഖം യതാകൂടാതെ ഏതുപ്രകാരം വരുന്നോ അതുപ്രകാരംതന്നെ സുഖവും വരുന്നതാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. അതിനാൽ യതിക്കേണ്ടതു മോക്ഷത്തിന്നാണ്. മോക്ഷമോ ശിവഭക്തി ഒന്നുകൊണ്ടല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനാൽ സിദ്ധിക്കുന്നതുമല്ല. ശിവൻ സർവ്വോത്തമനാണെന്നുള്ളതിന്നു പഞ്ചബ്രഹ്മമന്ത്രത്തിൽ അഞ്ചാമത്തെ മന്ത്രം ശിവനെ സർവ്വഭൂതേശ്വരനെന്നും സർവ്വവിദ്യാപ്രവർത്തകനെന്നും ഉൽഘോഷിക്കുന്നു. ഉപനിഷത്തുകളിൽവെച്ചു ദേശോപനിഷത്തുകൾ സാരങ്ങളാണെന്നുള്ളതു നിവ്വിവാദമാണ്. അവയിൽ പ്രഥമോപനിഷത്തായ ഹൃദാവാസ്യത്തിൽ സർവ്വജഗദാധാരൻ പരമശിവൻ എന്നാണ് തുടങ്ങുന്നത്. അത്രയുംല്ല നൂററട്ട് ഉപനിഷത്തുകളിൽ എണ്ണത്തിരണ്ട് ഉപനിഷത്തുകളും ശൈവങ്ങളായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. പതിനെട്ടുപുരാണങ്ങളിൽ പന്ത്രണ്ടുപുരാണങ്ങളും ശൈവങ്ങൾതന്നെ. ഇതരദേവതകൾക്ക് അവതാരങ്ങൾ ശാപനിമിത്തമാണെന്നു പുരാണങ്ങളിൽതന്നെ കാണുന്നു. പരമശിവന് ഐഹിക അവതാരം കൂടാതെ ശാപനിമിത്താവതാരം കാണാറില്ല. അത്രയുംല്ല പരമശിവന് ബ്രാഹ്മണദേവനാണ്. പരിപാലനാധികാരത്താൽ വിഷ്ണു ക്ഷത്രിയദേവനാണ്. ദശാവതാരമൂർത്തികളാലും ശിവൻ സേവിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നുള്ളതും പുരാണങ്ങളിൽതന്നെ കാണുന്നു. അതുകൊണ്ടും ശിവൻ സർവ്വാത്മ്യജ്ഞാതൻ. മോക്ഷസാധനങ്ങളായ കർമ്മ ജ്ഞാനഭക്തികളിൽവെച്ചു സാക്ഷാൽ മോക്ഷസാധനത്വം ഭക്തിക്കുതന്നെയാകുന്നു; കർമ്മ ജ്ഞാനങ്ങൾക്കു പരമ്പരാകാരണത്വമെ ഉള്ളു. ഭഗവൽഗീതയിലും ഭക്തിമീമാംസയിലും ഭാഗവതത്തിലും ഇതുപോലെ അനേകഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഭക്തിക്കു പ്രാ

ധാന്യം കാണുന്നു. വസ്തുജ്ഞാനംകൊണ്ടു ഫലമില്ല. മനുഷ്യനേവ കൊണ്ടു ഫലമുള്ളു എന്നുള്ളത് എല്ലാവർക്കും അനുഭവമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു മോക്ഷസാധനം പരമശിവഭക്തിതന്നെ. ഭക്തി എന്നു പറയുന്നത് അതിസ്നേഹമാണ്. പരമശിവങ്കൽ അതിനെ ചെയ്യാൽ മോക്ഷരൂപപരമഫലത്തെ പരമശിവൻ തരുന്നതാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ശിവഭക്തവിലാസം എന്നു പേരായ ഈ ഗ്രന്ഥം അരപത്തിമൂവരുടെ ചരിത്രമാണ്. ജാതിയാൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ചെയ്യപ്പെട്ടതും വേദാന്തരഹസ്ത്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞതും മനുഷ്യക്ക് അത്യന്തം ഉപയോഗപ്രദമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്ന അരപത്തിമൂന്നു ഭക്തന്മാരെ ചോളദേശക്ഷേത്രങ്ങളിൽ വിഗ്രഹരൂപമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചുവരുന്നത് എല്ലാവർക്കും അനുഭവമാണ്. മലയാളത്തിൽ അരപത്തിമൂവർ ചരിത്രം എന്നു കേട്ടിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾതന്നെ അത്യന്തം ദുർല്ലഭമാണ്. മലയാളികളായ സർവ്വജനങ്ങളും ഇവരുടെ ചരിത്രശ്രവണപാരമ്പര്യങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന സുഖത്തെ അനുഭവിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ച് അത്യന്തലോകോപകാരിണിയായി സംസ്കൃതഭാഷാഭിജ്ഞയായി അത്മാശാലേശരഹിതയായിരിക്കുന്ന തരവത്ത് അമ്മാളുത്തമ്മ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ മലയാളഭാഷയിലാക്കി ജനക്ഷേമത്തെ കാക്ഷിക്കുന്നതുകണ്ടു സർവ്വജനങ്ങളും അനുമോദനപൂർവ്വമായി അനുഗ്രഹിക്കുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

ശേഖരിപ്പുരം കെ. പരമേശ്വരശാസ്ത്രികൾ.

ശ്രീ രസ്യ. ശിവഭക്തവിലാസം.

വനേശ്വരാവിരിഞ്ചിപ്രമുഖസുരശിരോ-
രത്നഃകാടീരകോടി
പ്രോദ്യമാണിക്യനിരാജിതചരണനഖം
പേദപേദാഗമുഖം
സോമാസോമാഭ്യുദ്ധാവിമലസുരസരി-
ദീപിരോചിഃകപട്ടം
വിദ്യാമൃത്തിവരേണ്യവരദമഭിമത
പ്രാപ്തയെവ്വശ്വനാഥം.

ഒരിക്കൽ നൈമിശാരണ്യത്തിങ്കൽ വസിക്കുന്നവരായ
ശൗനകാദിമുനികൾ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരംകൊണ്ടുവസാനി-
ക്കുന്നതായ യാഗചെയ്യാകാണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വ്യാസശിഷ്യ-
നായ സുതൻ അവിടെ വന്നു. ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാണജ്ഞനായ
സുതനെ കണ്ട് ഋഷികൾ സന്തോഷത്തോടെ സുതനെ ജ്ഞ-
ത്തി ചോദിച്ചു.—

ഓ സുത! ഞങ്ങൾക്കു വലുതായ ഒരു സാശയമുണ്ട്. അ-
തിനെ ഭവാനാടു ചോദിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. സർവ്വജ്ഞ-
നായ ഭവാനു ഞങ്ങളുടെ സാശയത്തെ തീർത്തതരിക. ചതു-
പ്പേടങ്ങളുടേയും ശൈവാഗമങ്ങളുടേയും മന്ത്രങ്ങളുടേയും വൈ-
ദികതാന്ത്രികങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളുടേയും വേദപ്രതിപാദകങ്ങളാ-
യ വാക്യങ്ങളുടേയും വേദങ്ങളിൽ പ്രധാനങ്ങളായ മഹാവാ-
ക്യങ്ങളുടേയും പട്ടുവസാനം ഏതാരു വസ്തുവിലാകുന്നു? ജ-
ഗൽക്കാരണത്തേമായ വസ്തു ഏതാകുന്നു? വേദാന്തശാസ്ത്രത്തെ
നല്ലവണ്ണം വിചാരിച്ച് അതിന്റെ അർത്ഥത്തെ യഥാർത്ഥമാ-
യി മനസ്സാ ചെയ്യിട്ടും കർമ്മബന്ധജന്യമായ ജനനമരണരൂപ
സാസാരം വിടാത്തതെന്തുകൊണ്ടാണു്? ആ കർമ്മബന്ധം ഏ-

തിനാൽ നശിക്കും? ഇതെല്ലാമാണ് ഞങ്ങളുടെ സംശയങ്ങൾ. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം വിസ്മാരമായി പറഞ്ഞ സംശയനിവൃത്തി ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ശൗനകാദികളുടെ ചോദ്യത്തെ കേട്ടു മഹാഭാഗനായ സൂതൻ ഗുരുമുന്തിയായ ശിവനേയും വിഷ്ണുശരണനേയും ഭാരതീദേവിയേയും സമ്പ്രദായപ്രവൃത്തകന്മാരേയും ഭക്തിയോടുകൂടി നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി.—

സൂതൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഉത്തരം ഞാൻ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ശ്രവിച്ചതുപോലെയും എന്താ ബുദ്ധിക്കനുസരിച്ചും പറയാം. വേദാഗമങ്ങളിലാവട്ടേ പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലാവട്ടേ സകല മന്ത്രങ്ങളിലാവട്ടേ ഏകസ്വരൂപനായ മഹാദേവൻ തന്നെ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതെങ്ങിനെയെന്നാൽ ഏകരൂപമായ ജലം നാനാവിധങ്ങളായ ജലാശയങ്ങളിൽ വികാരഭേദത്താൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. അന്യവസ്തുക്കളെ പ്രധാനമായി പറയുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ പുരാണങ്ങളിലുണ്ടെങ്കിലും അതതു വസ്തുവിനെ ഏതുപ്രകാരം പറയുന്നുവോ അതുപ്രകാരം വേദങ്ങളിൽ ചന്ദ്രശേഖരശബ്ദം സങ്കോചാകൂടാതെ ജഗദധാരമായിട്ടു പരമശിവനെത്തന്നെ പ്രശംസിക്കുന്നു. വേദങ്ങളുടെ ആദികളിൽ ഉദാത്താദി സ്വരങ്ങളെന്ന് പറയുന്നതായും ഉപനിഷത്തുകളിൽ പ്രദിപാദ്യമായും പ്രകൃതിയിങ്കൽ ലീനനായും ഇരിക്കുന്ന പൂർണ്ണനെക്കാൾ പരമശിവൻ ഉൽകൃഷ്ടനാണ്. ബ്രഹ്മപുത്രന്മാരായ സനകാദിമുനീന്ദ്രന്മാർ ആ മഹാദേവകൽനിന്നു ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽതന്നെയാണ് സകല സംശയവിമുക്തന്മാരായിരിക്കുന്നത്. ജഗത്തു നിത്യമോ അനിത്യമോ ജീവൻ ശിവകൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ ജ്ഞാനംകൊണ്ടു മുക്തിലഭിക്കുമോ ഇല്ലയോ ആത്മാവു ദേഹമോ പരനോ എന്നിങ്ങിനെ മതഭേദങ്ങളാലുണ്ടാകുന്ന സംശയങ്ങൾ ജ്ഞാനദാതാവായ ഗുരു ശിവനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധി വ

രമ്പോൾ മാത്രമേ നശിക്കുന്നുള്ളൂ. അതുമാത്രമല്ല ശിവനേക്കാൾ ഗുരു ശ്വാഘ്രനാണെന്നാണ് വേദാന്തസിദ്ധാന്തം. അത്ര മഹത്വമുള്ള ഗുരുവിനെ കേവലമനുഷ്യനായി വിചാരിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് സംസാരപ്രവാഹമെന്നു പറയുന്നത്. അങ്ങിനെയുള്ളവർക്കു വണ്ണാശ്രമാദികളിലുള്ള അഹംഭാവവും അനിത്യവസ്തുക്കളിലുള്ള നിത്യഭാവനയും മായയാൽ വർദ്ധിക്കുന്നു. അവർക്ക് ആ വിപരീതഭാവന അനേകവേദാന്തവാക്യങ്ങളാലും നശിക്കുന്നില്ല. ആ വിപരീതഭാവനയുടെ നിവൃത്തിക്കായിക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ് ബ്രഹ്മവാദികളായ ജനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും യത്നിക്കുന്നത്. എന്നാൽ തന്നിവൃത്തിക്കായി അവിവേകികൾ പലപല കാരണങ്ങളേയും പറയുന്നുണ്ട്. ചിലർ മോക്ഷസാധനം കർമ്മമാണെന്നു പറയുന്നു. ചിലർ തപസ്സാണെന്നും ചിലർ വാപീകൂപനിർമ്മാണമാണെന്നും ചിലർ ദാനമാണെന്നും ചിലർ ബ്രതമാണെന്നും ചിലർ തീർത്ഥസ്നാനമാണെന്നും ചിലർ ക്ഷേത്രവാസമാണെന്നും ചിലർ അഷ്ടാംഗയോഗമാണെന്നും ചിലർ വേദാന്തശ്രവണമാണെന്നും ചിലർ മനനമാണെന്നും ചിലർ മുതൃപാസനയാണെന്നും ചിലർ സത്സാഗമാണെന്നും ഇങ്ങിനെ അനേക മുഖമായി പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതെല്ലാം ചെയ്യിട്ടും ചിലർ പിന്നെയും ഗർഭത്തിൽതന്നെ പതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സകല കർമ്മങ്ങളേയും ത്യജിച്ചവൻ അനായാസേന ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ ബന്ധമോചനത്തിനുള്ള ഉപായം മേല്പറഞ്ഞവയൊന്നുമല്ല. ആ ഉപായത്തിന്നു ഭക്തിയെന്നു പേർ പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മുഷികഗ്രഹണത്തിന്നുമാത്രം ഏകാഗ്രചിത്തനായിരിക്കുന്ന മാജ്ജാരനെപ്പോലെ കാൽസാധ്യത്തിന്നു മാത്രം ഭക്തിചെയ്യുകയും മറ്റുള്ള സമയങ്ങളിൽ ഭക്തിയില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് അധമഭക്തിയാകുന്നു. ഉയരത്തിലുള്ള പർവ്വതത്തിൽനിന്നു മറ്റൊരു പർവ്വതത്തിലേക്കാവട്ടെ ഒരു വൃക്ഷത്തിൽനിന്നു മറ്റൊരു വൃക്ഷത്തിലേക്കാവട്ടെ ചാടുമ്പോഴും ജനനിയെ വിടാതെ ആശ്ലേ

ഷിച്ച് കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മക്കടശിശുവിനെപ്പോലെ എത്ര ക
 റിനാപത്തുകളിലും സദാ ശിവനെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന
 തുതന്നെയാണ് ഉത്തമഭക്തി. അതുതന്നെയാണ് സർവ്വബന്ധ
 വിമോചിനി. ഭക്തി ഉത്തമമായെന്നും മദ്ധ്യമമായെന്നും മന്ദയെ
 ന്നും മൂന്നു തരത്തിലുണ്ട്. ശിവകമാശ്രവണം ചെയ്യുമ്പോ
 ഴും നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുമ്പോഴും മാത്രം മനസ്സിൽ ഭക്തി
 യുണ്ടാകുന്നതു മന്ദഭക്തിയാകുന്നു. ഗുരുപൂജചെയ്യുകയും ശിവപൂജ
 ചെയ്യുകയും ശിവലിംഗദർശനത്തിൽ വാസനാവക്ഷ്യമുള്ളതു മദ്ധ്യ
 മഭക്തിയാകുന്നു. ആ മദ്ധ്യമഭക്തി സാലോക്യാദികളെ ദാനംചെ
 യ്യുന്നതാകുന്നു. സർവ്വകർമ്മങ്ങളെയും തൃജിച്ച് ആത്മാവിനെ ശിവ
 കൽ സമർപ്പിച്ച ശിവോഹരമെന്നുള്ള ദൃഢഭാവനയോടെ ഇരിക്കുന്ന
 ത് ഉത്തമഭക്തിയാകുന്നു. പിന്നെയും ഭക്തി നവവിധമായി പാ
 ണ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെ ആശ്രയിച്ചാൽ
 ജീവൻ ക്രമത്തിൽ ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെടും. മന്ദഭക്തി
 ഭോഗദായിനിയാകുന്നു. മദ്ധ്യമഭക്തി സാലോക്യാദിദായിനിയാ
 കുന്നു. ഉത്തമഭക്തി പുനരാവർത്തിരഹിതമായ കൈവല്യദാ
 യിനിയാകുന്നു. എന്നാൽ ഉത്തമഭക്തി മനുഷ്യക്ക് അതിദുർല
 ഭ്യമാണ്. ജഗത്തിങ്കൽ ആബ്രാഹ്മസംബന്ധം പറ്റുന്ന കാണ്മാ
 സകല ആനന്ദങ്ങൾക്കും കാരണം ശിവഭക്തിയാണെന്നറിയു
 ന്നവൻ സകല ബന്ധങ്ങളിൽനിന്നും മോചിക്കപ്പെട്ടവനാണെ
 ന്നതന്നെ പാശ്യാം. അന്യവിഷയമായ ഭക്തികൾ ആ മഹാ
 ദേവനിൽ മന്ദഭക്തി ഉത്ഭവിക്കുന്നതുവരെ ഇരിക്കും. ആ മ
 ന്ദഭക്തിയും മദ്ധ്യമഭക്തിയാൽ നശിക്കും. മദ്ധ്യമഭക്തി ഉത്ത
 മഭക്തിയാലും നശിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു മുദിക്ഷുക്കൾ ഉത്തമ
 ഭക്തിയെത്തന്നെയാണ് സേവിക്കേണ്ടത്. മാർണ്ഡേയൻ, ഉ
 പമന്യു, വിഷ്ണു, നന്ദി, അഗസ്ത്യൻ മുതലായവർ ഉത്തമഭക്തി
 യെയാണ് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവർ നിത്യമുക്തന്മാരാ
 കുന്നു. മനുഷ്യക്കു ശിവകൽ ഉത്തമഭക്തി ഏതുകാലംവരെ
 ഉണ്ടാകുന്നില്ലയോ അതുവരെക്കും ജാതികർമ്മഗുണജന്യമായ

ഭേദബുദ്ധി നശിക്കുന്നില്ല. ഇരുമ്പിന് ഔഷധാദിപ്രയോഗത്താൽ സ്വസ്തവസ്ത സിദ്ധിച്ചാലും സ്വപ്രകൃതിയെ വിടാത്തതുപോലെ ഉത്തമഭക്തി ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ പ്രാണികൾ ജാത്യാഭിമാനാൽ തൃപ്തിപ്പെടുന്നില്ല. മഹാമേഘപവ്വതത്തിലിരിക്കുന്ന കാക്കയ്ക്കും സ്വസ്തവസ്ത ലഭിക്കുന്നതുപോലെ ഉത്തമഭക്തിയെ ആശ്രയിക്കുന്ന ഭേദിക്കും ശിവസ്വരൂപം ലഭിക്കും. സംശയമില്ല. ഹെ ജ്വലിക്കളെ! ഭേദി ഉത്തമഭക്തിയാൽ മനോബുദ്ധിചിത്താഹങ്കാരലക്ഷണമായ അന്തഃകരണോപാധിയെ തൃപ്തിച്ചു നിത്യമായ ശിവപദത്തെ പ്രാപിക്കുന്നത് ഏതു വിധമാണെന്നു കേൾക്കുവിൻ. ആദിത്യബിംബം ജലത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചുകാണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആദിത്യൻ ജലത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. പ്രതിബിംബിക്കുന്നതായ ജലം നശിച്ചാൽ പ്രതിബിംബം അക്ഷബ്ധിയിൽ ലയിക്കുന്നതുപോലെ ഭേദിക്കു പ്രതിബിംബഭൂതമായ അന്തഃകരണം നശിച്ചാൽ ശിവനോടു ഭേദി ഐക്യം പ്രാപിക്കുന്നു. ഹെ മൂനികളേ! നിങ്ങൾക്ക് ഇതിൽ സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ തന്നിപ്പുത്തിക്കായി ഹരശർമ്മമുനിയായ പായപ്പെട്ടതായ ഉത്തമഭക്തമാഹാത്മ്യത്തെ ഞാൻ പറയാം. ആ പുരാണത്തെ കേട്ടാൽ നിങ്ങൾക്കു സർവ്വ സംശയങ്ങളും തീരുന്നതാണ്.

എന്ന ശ്രീസ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഒന്നാമദ്ധ്യായം

ഹെ സുത! ഹരശർമ്മമുനിപ്രോക്തമായ പുരാണത്തെ ഞങ്ങൾക്കു പാഞ്ഞുതരിക. അതുകേട്ടു ഞങ്ങൾ ജാത്യാദൃഭിമാനം വെടിഞ്ഞു മുക്തന്മാരാവട്ടേ. സുതൻപാഞ്ഞു— ഹെ ജ്വലിക്കളെ! ശ്രവിക്കുവിൻ. കലിയുഗത്തിൽ വേദങ്ങളെല്ലാം ലോപിക്കുകയാലും ശൈവപാണ്ഡുരാത്രാദികൾ മറഞ്ഞുപോകയാലും യോഗശാസ്ത്രങ്ങൾ ദൂരത്തിൽപോയി ഒളിക്കുകയാലും ഗുരുശിഷ്യകൃമം

നശിക്കുകയാലും ജനങ്ങൾക്കു സൽഗതിക്കു മാറ്റമില്ലെന്നു കണ്ടു സർവ്വഭൂതയോലുവായ ഹരശർമ്മമുനി വ്യാസപ്രസാദത്താൽ ഈ പുരാണത്തെ നിർമ്മിച്ചു. ഇതിനെ ശ്രവിക്കുന്നവർക്കു ശിവങ്കൽ ഉത്തമഭക്തി ലഭിക്കും. ആ ഭക്തികൊണ്ടു സംസാരസാഗരത്തെ കടന്നു പുനരാവർത്തിരഹിതമായ പദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ശിവൻതന്നെ അവിദ്യയിൽ പ്രതിബിംബിച്ച് ആ പ്രതിബിംബത്തെ ജീവനാക്കിയെഴു ജാത്യാദ്യഭിമാനങ്ങളിൽ പ്രവൃത്തിപ്പിക്കുന്നു. ഉത്തമഭക്തികൊണ്ട് അതിങ്കൽ നിന്നു നിവൃത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭക്തികൊണ്ടു ശിവനെ പ്രാപിച്ചവരായ ഭക്തോത്തമന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളെ ഞാൻ നിങ്ങളോടുപറയാം. ഭക്തിബീജത്തിൽ ക്ഷീരസാഗരത്തിന്നു കൌസ്തുഭമണിയെന്നപോലെ രമ്യമായി പയസ്വിനീനദിയുടെ തീരത്തിൽ സ്വർഗ്ഗലോകത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നപോലെ കാഞ്ചീ എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു നഗരിയുണ്ട്. അതു ശിവന്റെ പ്രേമഭാജനമാണ്. ബ്രഹ്മാവ്, വിഷ്ണു, മനീന്ദ്രന്മാർ ഇവർക്കുല്ലാം തപസ്സിദ്ധിയെ കൊടുക്കുന്നതുമാണ്. അവിടെയാണ് ജഗന്മാതാവായ പരാശക്തി കാമാക്ഷിയെന്ന നാമത്തോടുകൂടി പരാകാശഗുഹയെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നത്. അവിടെത്തന്നെയാണ് സദാശിവൻ വൃക്ഷമൂലത്തിലിരുന്ന് എകാഗ്രരൂപമായ തപസ്സുചെയ്യുന്നത്. സിദ്ധിപ്രദമായ ആ ദിവ്യക്ഷേത്രത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠപരന്മാർ ഭക്തിയോടുകൂടി കാമാക്ഷീനാഥനെ സേവിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ മലയാചലവാസിയായ അഗസ്ത്യമുനീന്ദ്രൻ കാമാക്ഷീനാഥദർശനത്തിനായി ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു. അപ്പോൾ അവിടെയിരിക്കുന്ന ജ്യേഷ്ഠപരന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി അഗസ്ത്യനെ പൂജിച്ചിരുന്നതിനെ മനസ്സരിച്ചു വിനയത്തോടെ ചോദിച്ചു.—

മുനികുമാരേ— ഹെ കുമാരസംഭവോ! ഭവാനു സർവ്വജ്ഞനും കരുണാനിധിയുമാണല്ലോ. ഞങ്ങൾ ഒന്നുചോദിക്കുന്നു. അതിന്നു സമാധാനം പറഞ്ഞുതരിക. ഞങ്ങൾ വളരെക്കാലം തപസ്സു ചെയ്തു. വളരെ യാഗങ്ങളും ചെയ്തു. ശിവപൂജയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാലും ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സു ശിവതന്നില്ല. ഞങ്ങളുടെ മനസ്സുകൾ

തിനാൽ നശിക്കും? ഇതെല്ലാമാണ് ഞങ്ങളുടെ സംശയങ്ങൾ. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം വിസ്മാരമായി പറഞ്ഞു സംശയനിവൃത്തി ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ശൗനകാദികളുടെ ചോദ്യത്തെ കേട്ടു മഹാഭാഗനായ സൂതൻ ഗുരുമുന്തിയായ ശിവനേയും വിഷ്ണുശരണനേയും ഭാരതീദേവിയേയും സമ്പ്രദായപ്രവൃത്തകന്മാരേയും ഭക്തിയോടുകൂടി നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി.—

സൂതൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഉത്തരം ഞാൻ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ശ്രവിച്ചതുപോലെയും എന്താ ബുദ്ധിക്കനുസരിച്ചും പറയാം. വേദാഗമങ്ങളിലാവട്ടേ പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലാവട്ടേ സകല മന്ത്രങ്ങളിലാവട്ടേ ഏകസ്വരൂപനായ മഹാദേവൻ തന്നെ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതെങ്ങിനെയെന്നാൽ ഏകരൂപമായ ജലം നാനാവിധങ്ങളായ ജലാശയങ്ങളിൽ വികാരഭേദത്താൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. അന്യവസ്തുക്കളെ പ്രധാനമായി പറയുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ പുരാണങ്ങളിലുണ്ടെങ്കിലും അതതു വസ്തുവിനെ ഏതുപ്രകാരം പറയുന്നുവോ അതുപ്രകാരം വേദങ്ങളിൽ ചന്ദ്രശേഖരശബ്ദം സങ്കോചാകൂടാതെ ജഗദധാരമായിട്ടു പരമശിവനെത്തന്നെ പ്രശംസിക്കുന്നു. വേദങ്ങളുടെ ആദികളിൽ ഉദാത്താദി സ്വരങ്ങളെന്ന് പറയുന്നതായും ഉപനിഷത്തുകളിൽ പ്രദിപാദ്യമായും പ്രകൃതിയിങ്കൽ ലീനനായും ഇരിക്കുന്ന പൂർണ്ണനെക്കാൾ പരമശിവൻ ഉൽകൃഷ്ടനാണ്. ബ്രഹ്മപുത്രന്മാരായ സനകാദിമുനീന്ദ്രന്മാർ ആ മഹാദേവകൽനിന്നു ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽതന്നെയാണ് സകല സംശയവിമുക്തന്മാരായിരിക്കുന്നത്. ജഗത്തു നിത്യമോ അനിത്യമോ ജീവൻ ശിവകൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ ജ്ഞാനംകൊണ്ടു മുക്തിലഭിക്കുമോ ഇല്ലയോ ആത്മാവു ദേഹമോ പരനോ എന്നിങ്ങിനെ മതഭേദങ്ങളാലുണ്ടാകുന്ന സംശയങ്ങൾ ജ്ഞാനദാതാവായ ഗുരു ശിവനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധി വ

ദേവി—ഭവൻ നിമ്ബനാവട്ടേ മലിനനാവട്ടേ ആ കഥ അവിടെയിരിക്കട്ടേ. അത് ആകാശംപോലെയുള്ള പ്രസിദ്ധിയല്ലേ? ഭവൻ സത്യസപരൂപനാണെങ്കിലും യഥാർത്ഥത്തിൽ പരാജിതനായിട്ടു ഞാൻ തോറില്ലെന്നു പറയുന്നവാക്കു സത്യമല്ല. മിത്വതന്നെ. മിത്വയെ മിത്വമുള്ള ബാധിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു.

ഹെ ദേവി! നിന്റെവ്യവഹാരം യഥാർത്ഥമായി എന്നു സംബന്ധിക്കുന്നില്ല. മിത്വമായ ഈ പ്രപഞ്ചം എന്നാലാണ് സത്യംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ ലോകവ്യവഹാരം എന്ന ബാധിക്കുമോ?

ദേവി—ഹെ ദേവ! ഭവന്റെപ്രകാശം ലോകവ്യവഹാരംകൊണ്ടുതന്നെയല്ല അറിയേണ്ടത്? ആ പ്രകാശവും വിറകിന്റെ സംബന്ധത്താൽ അഗ്നിക്കു പ്രകാശമുണ്ടാകുന്നതുപോലെ എന്നോടുചേരുമ്പോൾ തന്നെയല്ല ഉണ്ടാകുന്നത്.

ദേവൻ—ഹെ ദേവി! ജഗത്തിന് എന്തുപ്രകാശമാണുള്ളത്? അതു ജഡമല്ലേ? ഞാൻ സപരൂപപ്രകാശസപരൂപനാണല്ലോ. ആകാശംപോലെ രൂപമില്ലാത്തവനാണ്. ഈ കാണുന്ന രൂപം എന്റെ ഇച്ഛാസാധ്യമാണ്.

ദേവി—ഹെ മഹേശ്വര! രൂപം ഭവന്ന് ഇച്ഛാസാധ്യമാണെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു രൂപം ധരിക്കേണമെന്നുണ്ടോ? ഈ രൂപം ആത്മയുക്തംതന്നെ. ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു മണ്ഡലമാണ്. ഭയങ്കരമായ ജടാഭാരത്തിൽ സ്പർത്തിനെക്കാണ്ടു ചാറിയിരിക്കുന്നു. നൊറിത്തടത്തിലുള്ള നേത്രത്തിൽനിന്ന് എപ്പോഴും അഗ്നി ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാതിലുള്ള കണ്ഡലങ്ങളോ കണ്ഡലീശ്വരന്മാർതന്നെ. ഭവന്റെ ഭോജ്യം ഹാലാഹലമാണ്. ആഭരണം വലുതായ അസ്ഥിമാലയാണ്. ദേഹത്തിൽ ലേപനം ചെയ്യുന്നതു ചിതാദസ്തമാണ്. കയ്യിൽ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു കപാലമാണ്. ഭവാനു സകലഭൃഷണങ്ങളും സ്പർശം തന്നെ. ഉടുത്തതു ഗജചർമ്മമാണ്. ഇങ്ങിനെയെല്ലാമുള്ള അലങ്കാരങ്ങളോടുകൂടി വസിക്കുന്നതു ശ്ലാഘനത്തിലാണ്. വാഹനം വൃദ്ധശാളിയാണ്. കൂടെയുള്ള പരിജനങ്ങളോ ഭ്രതന്മാർതന്നെ. ആ

രെങ്കിലും ബന്ധുക്കളുണ്ടെങ്കിൽ അവർ ഭരിത്രന്മാരുമാണ്. ആ ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ തവസ്സു ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് പ്രവൃത്തി. ഹെ ദേവി! ഭവാനു് ഇങ്ങിനെ ഒരു രൂപം കിട്ടിയെല്ലോ. വിശേഷാതന്ന. എന്റെ കടാക്ഷംകൊണ്ടു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ ഭവാനു് ഒന്നു നോക്കുക. എത്രമനോഹരന്മാരായിരിക്കുന്നു. എത്രാസൗഭാഗ്യമുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. അവർ വളരെ യാഗങ്ങളും മാരാ ചെയ്യു സ്വർഗ്ഗാദിഭോകങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മാദികളാൽ പൂജിതന്മാരായിരിക്കുന്നു. നേത്രാനന്ദകരമായ രൂപം ഭവാനു ധരിപ്പാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ കാണട്ടെ. എന്നാൽ ഭവാനു വിജയിയാണെന്നു പറയാം.

ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു ലോകമാതാവായ ദേവി മൌനത്തെ അവലംബിച്ചു മുഖത്തെ തിരിച്ചു കിളിയെ സംസാരിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അല്പം മന്ദസ്ഥിതത്തോടുകൂടി ദേവിയോടുപാഞ്ഞു. ഹെ ദേവി! ഞാൻ ശ്രീയല്ല. പരമേശ്വരല്ല. അതിനാൽ ഇനിക്കു ലജ്ജയും അഭിമാനവുമില്ല. ഞാൻ ആകാശപോലെ സർവ്വവ്യാപിയാണ്. നേത്രാനന്ദകരമായ രൂപം കാണേണമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ കാണിച്ചു തരാം. നിന്റെ വിശാലനേത്രങ്ങളാൽ നല്ലവണ്ണം കാണുക. എന്നിങ്ങിനെ പാഞ്ഞു മഹാദേവൻ തേജസ്സിനാൽ ജ്വലിക്കുന്നതായ ഒരു ഉത്തമരൂപത്തെ ധരിച്ചു. ആയിരംകോടി മന്ദമന്മാരുടെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ സാരമെന്നതുപോലെ അതികോമളമായും കോടി സൂര്യന്മാരുടെ തേജസ്സിനു തുല്യമായ തേജസ്സോടുകൂടിയും കോടി ചന്ദ്രന്മാരുടെ ചന്ദ്രികപോലെ അതിശീതളമായും മന്ദഹാസത്താൽ പ്രകാശിക്കുന്ന മുഖാരവിന്ദത്തോടുകൂടിയും പ്രസന്നങ്ങളായും ദീപ്തങ്ങളായുമുള്ള നേത്രങ്ങളിൽനിന്നു കരുണാരസത്തെ പ്രവാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഹിപ്താഭരണങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും അതിഭസൗരൂപമുള്ള ചന്ദനത്താൽ ലേപിതനായും മന്ദോജ്വലങ്ങളായ കണ്ഡലങ്ങളെ ധരിച്ചും അതിദിവ്യമായ വസ്ത്രത്തെ ധരിച്ചും ദിവ്യരത്നങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ കാഞ്ചിയെ ധരിച്ചും പാദങ്ങളിൽ രത്നസംയുക്ത

മായ നൂപുരങ്ങളെ ധരിച്ചും നൊറിത്തടത്തിൽ ജഗന്മാഹന
മായ തിലകത്തെ ധരിച്ചും വളരെപ്പറയുന്നതെന്തിന്? ദേവാ
ദികൾക്കുകൂടി ആ രൂപത്തെ നോക്കേണമെങ്കിൽ നേത്രങ്ങൾ
കഴുകിട്ടു വേണമെന്നു മാത്രമേ പാവാനുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ ഗൗര
രിയുടെ നേത്രങ്ങൾക്ക് ആനന്ദകരമായും സകലസൗന്ദര്യസാ
രദ്രുതമായുമിരിക്കുന്ന രൂപത്തെ ധരിച്ച ആ മഹേശ്വരൻ കൈ
ലാസപദ്മത്തെ അലങ്കരിച്ചതുപോലെ ശോഭിച്ചു.—

ഘന സ്തന്ദ്രോപപുരാണത്തിൽ

രണ്ടാം മദ്ധ്യം

അത്യുത്തമമായ വിഗ്രഹത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന
മഹേശ്വരനെക്കണ്ടു വിസ്മിതയായ ദേവി നമസ്കരിച്ചു സ്തുതി
ക്കുവാൻ തുടങ്ങി.—

നമസ്തീവായദേവായ
ശംഭവേസദ്യസാക്ഷിണേ
ഇച്ഛാധീനസ്വരൂപായ
വിരൂപാക്ഷായതേനമഃ.

മനഃസാവചസോവാപി
നമസ്തേദൂരവത്തിനേ
വിശ്വാധികായരുദ്രായ
വീരരാഗക്രോധനമഃ.

സുഷ്ടിയബ്രഹ്മരൂപായ
രക്ഷായൈവിഷ്ണവനമഃ
സാഹാരായപ്രപഞ്ചസ്വ
നമസ്തേരുദ്രമന്ത്രവ.

യൽസത്താജഗതസ്സത്താ
യൽഭാസാഭാസതെജഗൽ

ഇമോഃരാപദിനായ
ശിവായജ്യോതിഷേനമഃ.

കാലകർമ്മവിദ്യായ
നമഃകൈവല്യരൂപിണേ
കാരുണ്യനാഥയെതുഭ്യോ
കാലകണ്ഠായതേനമഃ.

യോനഃപ്രവിശ്യസർപ്പാണി
ഭൂതാനിഭവനേശ്വരഃ
സഞ്ജീവയരിസർപ്പാത്മ
നമസ്തസ്മൈശിവായതേ.

ഭക്തിഗമ്യായഭവായ
ഭവപാശമുറിവേദസതാം
ഭാനമണ്ഡലവാസായ
ഭൂതായഭവതേനമഃ.

ചതുർഭുജായമഹാദൈ
വേവായഭവനാത്മനേ
ഭഗവതേവിഹീനായ
ഭക്താലപരഭിദേനമഃ.

സർപ്പാത്മാക്കൾക്കും സാക്ഷിരൂപനായും ഇച്ഛാലബ്ധമായ
സ്വരൂപത്തോടുകൂടിയവനായും വിരൂപാക്ഷനായുമിരിക്കുന്ന
ശംഭുവിനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും ദൂരസ്ഥിതനായും വിശ്വപത്തിൽ
എല്ലാവരക്കൊക്കുമധികനായും കാമക്രോധരഹിതനായുമിരിക്കു
ന്ന ഭദ്രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ജഗൽസൃഷ്ടിക്കു ബ്രഹ്മരൂപനായും രക്ഷയ്ക്കു വിഷ്ണുരൂപനാ
യും സാഹാരത്തിന്നു ക്രോധമൂർത്തിയായ ഭദ്രനായുമിരിക്കുന്ന ഭേ
വാനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ഇല്ലാത്തതായപ്രപഞ്ചം ഉണ്ടെന്നുള്ള വ്യവഹാരം യാവ
നൊരുത്തന്റെ സത്തായാലോ യാതൊരുത്തന്റെ പ്രകാശ
ത്താൽ പ്രപഞ്ചം മഴുവനും പ്രകാശിക്കുന്നുവോ ഇദംശബ്ദവാ
ച്യമായ ആരോപരഹിതനായും പ്രകാശരൂപനായുമിരിക്കുന്ന
ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

കാലത്തിന്നും കർമ്മത്തിന്നും എത്താത്തവനായും ഏക
സ്വരൂപനായും കരുണാനിധിയായുമിരിക്കുന്ന നീലകണ്ഠനെ
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും അന്തർാഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു സർവ്വ
ങ്ങളേയും പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചുകാണ്ടിരിക്കുന്ന സർവ്വാത്മാവിനെ
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ഭക്തികൊണ്ടു പ്രാപിക്കപ്പെട്ടവനായും ഭക്തന്മാരുടെ
സാസാരബന്ധമോചകനായും സൂര്യമണ്ഡല മദ്യവർത്തിയായും
ഗായത്രിസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കു
ന്നു.—

ചതുർബാഹുവായും അഗ്നിസ്വരൂപനായും ഭക്ഷയജ്ഞവി
നാശകനായും ബാല്യം, യൌവനം, വാല്യം എന്നുള്ള അവ
സ്ഥാരൂപരഹിതനായുമിരിക്കുന്ന മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരി
ക്കുന്നു.—

ഇങ്ങിനെ ഗൌരി സ്തുതിച്ചപ്പോൾ ഭഗവാൻ പ്രസന്നനാ
യിട്ടു ഹെ ദേവി! നിനക്കതുവരമാണ് വേണ്ടത്? അതിനെ
വരികുക, എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ദേവി ഹെ ദേവ! ഭവാ
ന്റെ ഈ രൂപം കണ്ടതുകൊണ്ടുതന്നെ ഞാൻ പൂണ്ണമനോരഥ
യായി. ഇനിക്കു ഭവാനിലുള്ള ഭക്തി സ്ഥിരമായിരിക്കുക മാത്രമെ
വേണ്ടു. ഞാൻ വാക്കുകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും ദേഹംകൊണ്ടും
ചെയ്യതായ അപരാധത്തെ ഭവാനു ക്ഷമിച്ചു കരുണാചയ്യ
ണേ. ദേവി ഇങ്ങിനെ പറയുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ നന്ദിയെ

വിളിച്ചു കാറ്റിനെ മറയ്ക്കുവാനായി അവിടെ കെട്ടിയിരുന്ന തിരശ്ശീലായ എടുക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു നന്ദി ആ തിരശ്ശീലായ എടുത്തു. അപ്പോൾ രത്നനിമിതമായ ചുമരിന്മേൽ തന്റെ പ്രതിബിംബത്തെ കണ്ടു. ദേവിക്ക് അതു നോക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അതുകണ്ടപ്പോൾ ദേവി ഹെ ദേവോ! അതു ഭവാനൻ പ്രതിബിംബമല്ലേ? ഭവാനൻ ശക്തി കൊണ്ട് അതിനെ ഇങ്ങോട്ടു വരുത്തുക. അതാണ് ഇനിക്കു വരാവേണ്ടത് എന്നുപറഞ്ഞു. ഉടനെ അചിന്ത്യശക്തിമാനായ മഹേശ്വരൻ ആ പ്രതിബിംബത്തെ ഹെ സുന്ദരോ! എന്റെ സമീപത്തുവരു എന്നുവിളിച്ചു. മഹേശ്വരൻ എന്തുചെയ്യാനാണ് ശക്തിയില്ലാത്തത്. ബ്രഹ്മാവിന് അങ്ങിനെ ഒരു രൂപത്തെ മനസ്സുകൊണ്ട് ആലോചിച്ചാൽപ്പോലും സാധ്യമാകയില്ല. സൃഷ്ടിയുടെ കഥ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? ഉടനെ ആ സുന്ദരസ്വരൂപ വന്നു നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവോ! ഞാൻ ഭവാനൻ ഭാസനാണ്. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയുക. ഭവാനൻ ആജ്ഞയായ്ക്കൂടാ എന്റെ ജനസാമൂഹ്യം വരുത്താട്ടെ. ഇങ്ങിനെ ആ പ്രതിബിംബം പറഞ്ഞതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ സന്തോഷത്തോടെ തന്റെ ഗണങ്ങളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരിക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. സുന്ദരരൂപത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമാകയാൽ സുന്ദരനെന്നു പേരും വിളിച്ചു. തന്റെ ഭസ്മപാത്രത്തെ അവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. ഇതു സൂക്ഷിച്ച് ഇനിക്കുവേണ്ടപ്പോഴെല്ലാം ഭസ്മാതരുന്നതാണ് നിനക്കു പ്രവൃത്തി എന്നുപറഞ്ഞു. പിന്നെ ക്രമത്തിൽ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരൻ അതിപ്രീതിമാനായിഭവിച്ചു. മഹേശ്വരൻ തന്റെ ശക്തികളെയെല്ലാം സുന്ദരനാക്കൊടുത്തു. സുന്ദരന്റെ കയ്യിൽനിന്നു ഭസ്മമടുത്തു ലേപനം ചെയ്യുന്നതു മഹേശ്വരൻ അതിസന്തോഷമായി ഭവിച്ചു. ദിനന്തോരം സന്ധ്യാസമയത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഞ്ഞുചെയ്തു ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരന്റെ ചുമലുകളിൽ തന്റെ കൈകളെ വെച്ചു വിശ്രമിക്കുക. നന്ദിമുതലായ അന്യഭക്തങ്ങളെ വിളിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരോ! സുന്ദരോ! എന്നു രണ്ടു മൂന്നു

പ്രാവശ്യം വിളിച്ചു ദേവിയെ ചിരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെ മാറുള്ളവരെ വിളിക്കും. അന്യന്മാരായവർ ശിവോഹമെന്നുള്ള ഭാവനയാലാണ് മുക്തന്മാരാകുന്നത്. അങ്ങിനെയുള്ള ശിവൻ ഞാൻ സുന്ദരനാണെന്നു നിരന്തരം ധ്യാനിക്കുന്നു. മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ തന്നെപ്പോലെ ഗജചർമ്മത്തെ ഉടുപ്പിച്ചു പാദങ്ങളിൽ ഫണരത്തങ്ങളാൽ ശോഭിതങ്ങളായ 'സുസ്തപുരങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചു സർപ്പാഗം ഭസ്മധരിപ്പിച്ചു കഴുത്തിൽ അസ്ഥിമാലയെ ധരിപ്പിച്ചു കാതിൽ ഫണികണ്ഡലത്തെ ധരിപ്പിച്ചു ശിരസ്സിൽ ജടാഭാരത്തേയും അതിൽ ചന്ദ്രകലയേയും ധരിപ്പിച്ചു കാളയുടെ പുറത്തു കയറ്റി ഭൂതഗണങ്ങളെ ചുറ്റും നടത്തിച്ചു കൈലാസത്തിലെല്ലാം സഞ്ചരിപ്പിക്കും. തന്നെ കാണുവാൻ വന്നവരായ ദേവാദികളെ സുന്ദരന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിപ്പിക്കും. മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു സുന്ദരാ! നീ ഇപ്പോൾ ശിവൻതന്നെ. എന്നുപറഞ്ഞ് അവന്റെ ശിരസ്സിൽ ചാർത്തിക്കൊടുക്കും. വേദാന്തവാക്യങ്ങൾക്കുകൂടി അഗോചരനായ മഹേശ്വരൻ സ്തുതിപാഠകന്മാരെക്കൊണ്ടു സുന്ദരനെ സ്തുതിപ്പിക്കും. ആ ജഗദീശ്വരൻ സൃഷ്ടി, രക്ഷ, സംഹാരം, തിരോധാനം, അനുഗ്രഹം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള തന്റെ പഞ്ചകൃത്യങ്ങളെ സുന്ദരനാ പഠിപ്പിച്ചു. ഒരിക്കൽ സനകാദി മഹർഷികൾ സന്ദേഹത്തെ ചോദിപ്പാനായി വന്നപ്പോൾ പതുപാശനിണ്ണയത്തെ സുന്ദരനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചു. വളരെ പാത്തിട്ടെന്താണ് മഹേശ്വരന്റെ സർവ്വസമ്പത്തുകളിലും ഗൌരിയെ ഒഴിച്ചു മാറുള്ള എല്ലാവരെക്കാളും സുന്ദരനാ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായി. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും ഒരുമിച്ച് അമൃതം ലഭിപ്പാനായി പാലാഴിയെ കടയുവാൻ നിശ്ചയിച്ചത്. മന്ദരപർവ്വതത്തെ മഥനദണ്ഡമാക്കി വാസുകിയെ കയറാക്കി ദേവദാനവന്മാരും വിഷ്ണുവും കൂടി കടയുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഭൂജബലം സഹിപ്പാൻ കഴിയാതെ വിവരനായിട്ടു വാസുകി ദീപ്തശാപസം വിട്ടുതുടങ്ങി. എന്നുമാത്രമല്ല അതിശോഭനമായ കാളകൂടവിഷ്ണുത്തെ മറുട്ടിച്ചു. കാ

ലാഗ്നീതുല്യമായ ആ വിഷം സകലത്തെയും ദഹിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ദേവന്ത്രൻ മുതലായ അഷ്ടദിക്പാലന്മാരും ഓടിപ്പോയ്ക്കൂളുണ്ടു. ബ്രഹ്മാവും ഭയപ്പെട്ടോടി. മഹാവിഷ്ണു വിഷത്തിന്റെ ഉഗ്രതകൊണ്ടു കരിഞ്ഞനിറമായിഭവിച്ചു. അനവധി ദേവദാനവന്മാർ മൂർച്ഛിതന്മാരായി സമുദ്രത്തിൽവീണു. ഈ സങ്കടാവസ്ഥ കണ്ടുനില്ക്കുന്ന വരായ മുനിജനങ്ങൾ മഹേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു ലോകത്തെ രക്ഷിക്കേണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. അതുകേട്ടു പരമശിവൻ സുന്ദരനെ അയച്ചു. സുന്ദരൻ വേഗാപോയി അത്യാഗ്രമായ ഹാലാഹലത്തെ ഞാവൽപഴംപോലെ കയ്യിൽ ഉരുട്ടിയെടുത്തുകൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ സമീപത്തേക്കുപോയി. സുന്ദരൻ തന്റെ കയ്യിൽ വിഷത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന ഭാഗികളിട്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായ മഹേശ്വരൻ ദേവിക്കുകാണിച്ചുകൊടുത്ത് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ ദേവി! നമ്മുടെ പ്രിയനായ സുന്ദരൻ ഹാലാഹലവിഷത്തെ കയ്യിലെടുത്തുകൊണ്ടു വരുന്നതു നോക്കുക. വിരിഞ്ഞതാമര പൂക്കുത്തിൽ വെണ്ണ് ഇരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. മഹേശ്വരൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരൻ ഹാലാഹലത്തെ പരമശിവന്റെ കയ്യിൽകൊടുത്തു. മഹേശ്വരൻ അതിനെ വേഗം ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്ത് അതു പരമശിവന്റെ കണ്ണത്തിൽ ആഭരണംപോലെ ശോഭിച്ചു. അപ്പോൾ ഹാലാഹലത്തെ കയ്യിലെടുത്തു കൊണ്ടുവന്ന സുന്ദരനെ ജനങ്ങളെല്ലാം സാക്ഷാൽ പരമശിവനാണെന്നു പ്രശംസിച്ചു.—

എന്ന സ്തോത്രാവപുരാണത്തിൽ

മു ന ൨ മദ്ധ്യായം .

—o—o—o—

പരമശിവന്റെ കല്പനപ്രകാരം വിഷത്തെ തന്റെ കൈകളിൽ എടുത്തുകൊണ്ടു വന്നതിനാൽ ഭൂതഗണങ്ങളിൽ തന്നെപ്പോലെ ആത്മമില്ലെന്നു സുന്ദരന്മാരുടെ ഗർവ്വം ഉരുളിവിട്ടു. സർവ്വം

തമായ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനാണ്ടായ ഗർവ്വത്തെയറിഞ്ഞു അ
 തിന്നു തക്കതായ ശിക്ഷചെയ്യേണമെന്നു വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങി
 നെയിരിക്കുമ്പോൾ ദേവിയുടെ പരിചാരികമായ കമലിനി
 യെന്നും അനിദിതയെന്നും രണ്ടുസ്ത്രീകൾ ദേവിക്ക് പുഷ്പം കൊ
 ണ്ടുവരുവാനായി പുഷ്പോദ്യാനത്തിലേക്കുപോയി. അതേസമയ
 ത്തിൽതന്നെ സുന്ദരൻ ദേവനും ദേവിയും അനുപുരത്തിലാ
 ണെന്നറിഞ്ഞു പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു പുഷ്പോദ്യാന
 ത്തിൽ എത്തി. അവിടെ നീലപർവ്വതത്തിൽ ഇടിമിന്നലുകളെ
 ന്നുപോലെ മല്ലികാലതകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊ
 ണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീകളെ കണ്ടു. അവർ സ്തംഭചെയ്തു സ്വപ്നവണ്ണ
 തെപ്പോലെയുള്ള ദോഷകാന്തിയോടു കൂടിയവരായിരുന്നു. കിംതു
 കവണ്ണമായ വസുന്ദളാൽ ജാജപലമാനകളായുമിരുന്നു. താ
 മരപ്പൂക്കളെപ്പോലെയുള്ള പാദങ്ങളിൽ നൂപുരങ്ങൾ മനോഹര
 മായി ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മന്ദമന്ദൻ തുണീരമെന്നപോലെ
 യുള്ള കണകാലുകളാൽ അവർ ഏറ്റവും ശോഭിച്ചിരുന്നു. കൂർ
 ദോഹപോലെയുള്ള ജാനകളാലും രാദാസദൃശങ്ങളായ ഊരു
 കളാലും ശോഭിതമാരായിരുന്നു. സ്വപ്നനിമിതമായ പലകപോ
 ലെ ഉന്നതജഘനത്താലും ശോഭിതമാരായിരുന്നു. മന്ദമരമത്തി
 ന്റെ ചക്രത്തെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന നിതംബപ്രദേശത്തിൽ കാ
 ണ്ടുകൾ ഇട്ടതിനാൽ ശോഭിതമാരായിരുന്നു. കറച്ചു കിഴിഞ്ഞതാ
 യ വസുബന്ധത്താൽ അല്ലാപ്പം പ്രദർശിക്കുന്നതായ നാഭിപ്രദേ
 ശത്താൽ മനോഹരകളായിരുന്നു. അവരുടെ രോമാവലികൾ
 അതിമനോഹരങ്ങളായിരുന്നു. വളരെ സൂക്ഷ്മമായ മദ്ധ്യപ്ര
 ദേശത്താൽ മനോജ്ഞകളായിരുന്നു. വടപത്രാപോലെയുള്ള ഉ
 ദരത്തിൽ വലിത്രയങ്ങളാൽ ശോഭിതമാരായിരുന്നു. അവരുടെ
 സുനന്ദം പീനങ്ങളും സ്തിശ്ചങ്ങളും അല്ലാപ്പം ചലനത്തോടു
 കൂടിയവയുമാകുമായിരുന്നു. അവരുടെ സുനമുചകൾ മുത്തമാല
 കളാൽ പ്രലാബങ്ങളായും മനോഹരങ്ങളായുമിരുന്നു. പൂക്കൊ
 ത്തുകൾപോലെ ഇരിക്കുന്ന രക്തവണ്ണങ്ങളായ മോതിരങ്ങളു
 ടെ കിരണസമൂഹത്താൽ വിചിത്രവേഷകളായിരുന്നു. അവ

നുടെ കരപല്ലവങ്ങൾ കിടിലങ്ങളും രക്തവർണ്ണങ്ങളുമായ നഖങ്ങളാൽ ശോഭായമാനങ്ങളായിരുന്നു. അവരുടെ ഭുജങ്ങൾ രത്നങ്ങളാലും പവിഴങ്ങളാലും സംയുക്തമായ കടകകങ്കണങ്ങളാലും കേയുരം അംഗഭം ഇവകളാലും അതിശോഭിതങ്ങളായിരുന്നു. ചുമലിൽ സ്തരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കണ്ഡലങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട ശ്രോത്രങ്ങളാൽ അതിരമ്യകളായിരുന്നു. അവരുടെ ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ കൈലാസപദ്മതവും അതിലുള്ള വനപ്രദേശവും എന്നുവേണ്ടാ ലോകാ മുഴുവനും പ്രതിഫലിച്ചിരിക്കുന്നു. മന്ദസ്ഥിതമാകുന്ന ചന്ദ്രികയാലും താമബുലസംയുക്തമായ കർപ്പൂരത്താലും ശോഭിതമായ അധരപല്ലവങ്ങളാൽ അതിമനോഹരകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നിശ്വാസസൗരഭ്യത്താൽ ആകൃഷ്ടങ്ങളായ വണ്ടുകളാൽ സന്ത്രസ്തലോചനകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നാസികകൾ മുക്താഭരണത്താൽ അതിമനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ കടാക്ഷമാകുന്ന യമുനാനദിയുടെ തിരമാലകളാൽ സങ്കലദിക്കുകയും ആശ്രയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ചില്ലികൾ മന്മഥന്റെ വില്ലിനെ തോല്പിക്കുവാൻ വിളിക്കുന്നു. അവരുടെ അഭേദമുല്പമായ നൊറിയിലുള്ള കസ്തൂരിതിലകത്താൽ അതിമനോഹരകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നീലവർണ്ണമായ കലഭാരം പാദാന്തത്തോളം നീണ്ടുകിടക്കുന്നു. അവരുടെ മുഖം ലാവണ്യസാരസമൃദ്ധമായ ചന്ദ്രബിംബത്തിന്നു തുല്യമായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിലുള്ള പൊടികളാൽ തിച്ഛാത്ത മയക്കുടി തോല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സുന്ദരൻ ഇങ്ങിനെയുള്ള സ്ത്രീകളെ കണ്ടപ്പോൾ സംഭ്രാന്തനേത്രനായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ മന്മഥൻ തന്റെ ശത്രുവിനുള്ള വൈരത്തെ ഓത്തു മഹേശ്വരന്റെ പ്രതിബിംബമായ സുന്ദരനെ അഞ്ചു ബാണങ്ങളാലും പ്രഹരിച്ചു. ഉടനെ സുന്ദരൻ ഓരോന്നു ചിന്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി; ഇവരുടെ സൃഷ്ടിചാതുര്യം അത്ഭുതമെന്നും താമസ്യജ്ഞാനവും ആശ്ചര്യം. സൗന്ദര്യവിശേഷമോ അത്യ

ശൂന്യം. മനോഹരകളായിരിക്കുന്ന ഇവരുടെ ആപാദകേശമുള്ള അവയവങ്ങളിൽ എന്താ മനസ്സു നിമഗ്നമായിരിക്കുന്നു. അതിനെ ഉദ്ധരിപ്പാൻ എനിക്കു ശക്തിയുമില്ല. ഇവർ എവിടെനിന്നു വന്നവരാണ്. ഭക്തത്തിയുടെ പ്രതിബിംബമോ മറ്റൊന്ന്, ഇത് എന്താ സ്വപ്നമോ, അതോ മന്ദഗമയയോ, എന്നാൽ ഇവരുടെ ആപീനങ്ങളും കഠിനങ്ങളും നിമ്ബങ്ങളും നിരുപമങ്ങളും അന്യോന്യം സ്പർശിക്കുന്നവകളുമായ കുചങ്ങളെ കണ്ടാൽ ആർക്കു ധൈര്യമുണ്ടാവില്ലെന്നുതന്നെയാണ് വിചാരിക്കേണ്ടത്. കോടിജനങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള തപസ്സിന്റെ ഫലം ഇവരുടെ ആലിംഗനം ഒരിക്കൽ ലഭിക്കുന്നതുതന്നെയാണ്. ഇവരുടെ അധരാമൃതത്തെ ആർതന്നെ ആസ്വദിക്കുന്നു, ആ വിഷയത്തിൽ ഞാൻ ആരാണ്. എന്നാൽ ഇവരുടെ അധരാമൃതഭാഗ്യത്തെ ഞാൻതന്നെ പ്രാപ്തിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സുന്ദരൻ അവരെ അനുരാഗിച്ചതായ തന്റെ ദുരാചാരത്തെ മറച്ചുവെക്കുവാൻ ശക്തനല്ലാതെ അവരുടെ സമീപത്തേക്കുവന്നു. അവരും മന്ദഗമയനായ സുന്ദരനെ കണ്ട് അനുഗ്രഹവിശകളായി ഭവിച്ചു. എന്നാൽ ആ മന്ദഗമൻ അഞ്ചു ഖാണങ്ങളാൽ അവർ മൂന്നുപേരെയും ഒപ്പം പ്രാമരിച്ച് അവശന്മാരാക്കിത്തീർത്തത് എങ്ങിനെയാണാവോ. അതുകൊണ്ടു മന്ദഗമൻ അതൃപ്തവിക്രമൻതന്നെ. അവരുടെ ലജ്ജാസഹിതങ്ങളായ കടാക്ഷങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ താഴ്ന്നുകയാൽ സുന്ദരൻ മൂർഛിതനായിഭവിച്ചു. അവരും സുന്ദരന്റെ കടാക്ഷമാകുന്ന വാളിനാൽ ഹൃദയം പിളർന്നതുപോലെ സാഭാത്തപിത്തമാരായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെ അവർ അന്യോന്യദ്രവ്യത്താൽ സഹജമായ ധൈര്യത്തെ ത്യജിച്ചു വാടിയ ശരീരത്തോടുകൂടിയവരായി ഭവിച്ചു. തങ്ങളുടെ കൃത്യത്തെ മറന്നവരായ അവർ അന്യോന്യം നോക്കി ഭീഷ്മമായി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ മനോഭവാഗ്നി സന്തപ്തമായ അവരുടെ ദേഹത്തിൽ കാമവ്യഥ നല്ലവണ്ണം പ്രകാശി

ച്ചു. അനന്തരം സ്ത്രീകൾ ദേവിയുടെ സമീപത്തേക്കും സ്മരാ
 ദ്രിതനായ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരൻ സമീപത്തേക്കും പോയി.
 ദേഹവൈവർണ്ണത്തോടുകൂടിയ സുന്ദരനെക്കണ്ടു സർവ്വജ്ഞനാ
 യ മഹേശ്വരൻ മന്ദഹാസത്തോടുകൂടി ഭൂതഗണങ്ങളെല്ലാവ
 രും കേൾക്കെ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെസുന്ദരാ! കാമഭ്രോ
 ധവിഹീനന്മാരായും ഊർദ്ധ്വരതസ്സുകളായും ഇരിക്കുന്ന ജ്ഞി
 ശ്വരന്മാർക്കുകൂടി പ്രാപിക്കുവാൻ കഴിയാത്തതായ എന്റെ
 സ്ഥാനത്തെ ലഭിച്ചിട്ടു നീ ഇപ്പോൾ എന്താണ് ചെയ്യുത്? ഈ
 കൈലാസത്തിൽ കൈവലും കരസ്ഥമാണെല്ലോ. അങ്ങി
 നെയുള്ള സ്ഥലത്തുവെച്ചു നീ കാമസുഖത്തെയല്ല ആഗ്രഹി
 ച്ചത്? എന്നാൽ അത് അനുഭവിക്കേണ്ടതുതന്നെയാണ്. അ
 തുകൊണ്ടു നീ അവരോടുകൂടി ഭൂമിയിൽ പോയി ജനിച്ച് അ
 ജ്ഞാനികളെപ്പോലെ സംസാരസുഖത്തെ അനുഭവിക്കുക. ഇ
 ങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ ശപിച്ചു. അതുപോലെ ദേ
 വിയും തന്റെ പരിചാരികമാരെ ശപിച്ചു. വജ്രപാതംപോ
 ലെയുള്ള മഹേശ്വരൻ ശാപത്തക്കേട്ടു സുന്ദരൻ ദേവനെ
 നമസ്കരിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവദേവ! കരു
 ണാസിന്ദധാ! ഭക്തവത്സലനായ ഭവാൻ എന്റെ ഈ അച
 രാധത്തെ ക്ഷമിച്ച് എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണേ. കലിദൂഷിത
 മായ ഭൂലോകത്തിൽപോയി ഞാൻ ജനിച്ചാൽ ഭവാന്റെ സ്മ
 രണതന്നെ ഉണ്ടാവില്ല. എന്റെ ബുദ്ധി കാട്ടിലുള്ള മൃഗ
 ത്തിന്നു തുല്യമാകും. വാക്കുകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും ദേഹം
 കൊണ്ടും ചെയ്യുന്ന വലുതായ പാപങ്ങൾക്കുകൂടി ഭവാന്റെ
 നാമസ്മരണമാണ് പ്രായശ്ചിത്തമെന്നു ശ്രുതിപറയുന്നു. അ
 ങ്ങിനെയുള്ള ഭവാൻ എന്റെ അപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ചു രക്ഷി
 ക്കണേ. ഞാൻ ഇനി ഒരിക്കലും ഇങ്ങിനെ ഒരചരാധം ചെ
 യ്യില്ല. ഭവാന്റെ ആശ്രിതനും ഭീനനുമായ എന്നിൽ കരുണ
 ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ അനേകവിധത്തിൽ പറഞ്ഞു കരഞ്ഞു

കൊണ്ടു സുന്ദരൻ മഹേശ്വരന്റെ പാദോവിനങ്ങളെപ്പിടി
ച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നു.

എന്ന സ്തന്ദ്രോപപുരാണത്തിൽ
നാലാമദ്ധ്യായം.

അനന്തരം ഭീനവത്സലനായ ഭഗവാൻ പ്രസന്നനായിട്ടു
സുന്ദരനെ പിടിച്ചെഴുന്നീല്പിച്ചു കരുണയോടെ പറഞ്ഞു. ഹെ
സുന്ദരാ! നീ എന്തിനാണ് കരയുന്നത്, നീ ഒട്ടും ഭയപ്പെടേ
ണ്ട. എന്റെ വാക്കുകൾ വേദവാക്യങ്ങൾക്കു തുല്യമാണ്.
അതിന്ന് അന്യമാതപാ സംഭവിക്കുന്നതല്ല. പാപകർമ്മങ്ങളെ
അറിയാതെ ചെയ്യാലും അവയുടെ പരിണാമം ഭയങ്കരമായി
രിക്കും. വിഷമിശ്രമായ അന്നത്തെ അറിയാതെ ഭക്ഷിച്ചാലും
വയറിൽ ചെന്നാൽ അതിസങ്കടാവസ്ഥയെ ഉണ്ടാക്കുന്നി
ല്ലേ? ബ്രഹ്മാദിവേന്ദ്രന്മാർക്കു കാര്യമില്ലാത്തതായി ഭവിക്കുന്നു.
ജീവികൾ സങ്കല്പംകൊണ്ടാണ് ബലന്മാരാകുന്നത്. അസ
ങ്കല്പത്താൽ മുക്തന്മാരമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് എ
ന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ച ഭക്തന്മാർ സങ്കല്പത്തെ ഉപേക്ഷിക്കു
ന്നത്. ഞാനും എന്റെ പ്രിയഭക്തന്മാരും ഒഴിച്ചു മറ്റുള്ള
വരെല്ലാം സങ്കല്പത്തിന്ന് ഈശ്വരന്മാരല്ല. സങ്കല്പദാസന്മാർത
ന്നെ. എന്റെ മായ കാമികൾക്കു വലുതായ ഭ്രമത്തെ ഉണ്ടാ
ക്കുന്നവളാണ്. എന്റെ പ്രിയഭക്തന്മാർ ആ മായയെ അ
നായാസേന കടക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടേയും സ്ത്രീസംഗികളുടേയും
സാസഗ്ഗ്ത്താൽ മനുഷ്യൻ കാമിയായി ഭവിക്കുന്നു. എന്റെ
ഭക്തന്മാരായ സജ്ജനങ്ങളുടെ സംസഗ്ഗ്ത്താൽ; മനുഷ്യൻ അ
സങ്കല്പവാനായും ഭവിക്കുന്നു. ഹെ സുന്ദരാ! അത് ഇപ്പോൾ പ്ര
ത്യക്ഷമായി നിന്നാൽ കാണപ്പെട്ടില്ലേ? എന്തിനാണ് നീ എ
ന്റെ സന്നിധിയെ വിട്ടു സ്ത്രീകളുടെ സമീപത്തേക്കു പോയ
ത്; അതുകൊണ്ടല്ല നിനക്ക് അധഃപതനം സാഭവിച്ചത്; ഇ

ങ്ങിനെതന്നെയാണ് വിഷ്ണുവും സകലംകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ അനേകം പ്രാവശ്യം ജനിച്ചു ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നത്. പിന്നെ സകലത്തെ ജയിച്ചു. എന്നാൽ നീ ഭൂമിയിൽപോയി ജനിച്ചാൽ സൂതിഭ്രാശം സംഭവിക്കയില്ല; എന്റെമേൽ പൂണ്ണഭക്തിയും ഉണ്ടാവും. എന്റെ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം പോയി എന്നെ സ്തുതിക്കുക. നിന്റെ വിവാഹസമയത്തിൽ ഞാൻതന്നെ വന്നു നിന്നെ ദാസനായി സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളാം. നിന്റെ ഇഷ്ടമെല്ലാം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചുതരാം. എന്നിൽ ഭക്തിയോടുകൂടി കമലാലയത്തിന്റെ സമീപത്തിൽപോയി ജനിക്കുക. എന്നെ സ്തുതിക്കുവാനായി സരസ്വതി നിന്റെ നാവിന്മേൽതന്നെ ഇരിക്കും; അതുകൊണ്ടു വളരെ കീത്തിയും സാഭവിക്കും; ഇനി നീ പോയ്ക്കുളളൂ എന്നുപറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ വേഗം എഴുന്നീറ്റ് അനുഷ്ഠാനത്തിലേക്കു പോകുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം ദുഃഖാർത്തനായ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽനിന്നു നരകത്തിലേക്കു വീഴുന്നതു പോലെ ഭൂമിയിലേക്കു വീഴുകയുംചെയ്തു. ഇനി സുന്ദരന്റെ ജനനവൃത്താന്തത്തെ പറയാം. ദക്ഷിണദിക്കിൽ കമലാലയമെന്നു പേരായി ഒരുത്തരേഴമുണ്ട്. അവിടെയാണ് മുചുകുന്ദരാജൻ വിഷ്ണുവിനാൽ ലഭിക്കപ്പെട്ടതായ സോമസ്തന്ദമൂർത്തിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആ മൂർത്തി ത്രാഗേശ്വരൻ എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധനാമത്തോടെ ഭക്തന്മാർക്കു സർവാഭിഷ്ടങ്ങളേയും കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ ജനനം ലഭിക്കുന്നത് അതിദുർലഭമാണ്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നു സമീപമുള്ള ഒരുഗ്രാമത്തിൽ ശിവഭക്തനായി ശിവവ്രതൻ എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഉണ്ട്. അദ്ദേഹം വേദാഗമങ്ങളെ അറിയുന്നവനും വിധിപ്രകാരം യാഗകർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്യവനാണ്. വിശേഷിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരിൽ അതിപ്രിയനാണ്. അതുകൊണ്ടു ത്രാഗേശ്വരന്റെ പ്രിയനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്നു സർവ്വമാം ഹിതാനുസാരിണിയായി സ്മൃതിയെന്നുപേരായ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായി. അവരുടെ അനുപമമായ ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം സജ്ജന

ങ്ങളാൽ കൊണ്ടാടത്തക്കതായിരുന്നു. അവന്റെ പുത്രനുണ്ടാവാത്തതിനാൽ കമലാലയനാഥനെ അച്ഛനും, വന്ദനം, സ്തുതി ഇവകളാൽ ഭജിച്ചു. ത്യാഗനാഥന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ സുമതിക്കു ഗർഭമുണ്ടായി. അവൾക്കു വേണ്ടുന്ന സംസ്കാരങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അവൾ കടഞ്ഞരത്തത്തപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. ആ സുമതി പത്താമാസത്തിൽ ശുഭഗ്രഹസംയുക്തമായ ലഗ്നത്തിൽ പശ്ചിമദിക്കു ബാലചന്ദ്രനെയെന്നപോലെ ലക്ഷണയുക്തനായ ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. അപ്പോൾ ശിവവ്രതൻ സത്തുഷ്ടനായിട്ടു ജാതകർമ്മാദികളെല്ലാം ചെയ്തു. ബ്രാഹ്മണക്ക് അനവധി ദാനങ്ങളേയും ചെയ്തു. പിന്നെ ശിവവ്രതൻ കമലാലയനാഥന്റെ പ്രീതിക്കായി ആ നാമംതന്നെ പുത്രനെ വിളിച്ചു; എങ്കിലും കുട്ടിയുടെ അസാധാരണമായ സൗന്ദര്യത്തെ കണ്ട് എല്ലാവരും സുന്ദരനെന്നുള്ള നാമം സ്ഥിരപ്പെടുത്തി. അനന്തരം ബാലൻ വെളുത്തപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രനെ എന്നപോലെ ക്രമത്തിൽ വളന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ദേവിയുടെ പരിചാരികമാരിൽ കമലിനി എന്നവൾ ആ ദേശത്തിൽതന്നെ വേദനിധിയെന്നപേരായ ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രിയായി ജനിച്ച് അതി സൗകുമാര്യത്തോടെ വളന്നു. സുന്ദരനും ചൊളകുടും കഴിയുമ്പോഴേക്കും പൂർവ്വാസനയാൽ ദേവാദികൾക്കകൂടി ദുർല്ലഭമാകുന്ന ശിവഭക്തി ഉത്ഭവിച്ചു. എഴുത്തുകളെല്ലാം ഒരുപ്രാവശ്യം പഠഞ്ഞുകൊടുത്താൽ സുന്ദരൻ ഗ്രഹിക്കും. ബ്രാഹ്മണർ വേദോല്പ്രയനം ചെയ്യുന്നതെല്ലാം സുന്ദരൻ ഗ്രഹിച്ചു. ഒരിക്കൽ സുന്ദരൻ കുട്ടികളോടൊരുമിച്ചു വീഥിയിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആ ദേശത്തെ ജയഭദ്രനെന്ന രാജാവ് ആവഴിക്കുവന്നു. തനിക്കു പുത്രനില്ലാത്തതുകൊണ്ടു രാജാവിന്നു സുന്ദരന്റെമേൽ അതിപ്രീതിതോന്നി. ഉടനെ രാജാവു സുന്ദരനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. പിന്നെ ബാലന്റെ നിമിത്തം ശിവവ്രതനും രാജാവിന്റെ പ്രിയനായി. ബാലനു ഗായത്രി ഉപദേശവും വേദോല്പ്രയനവും മറ്റും രാജഭവനത്തിൽ തന്നെവെച്ചു ചെയ്തി

ച്ചു. അനന്തരം ഗുരുഭക്ഷിണയും രാജാവുതന്നെ ചെയ്തിച്ചു; സുന്ദരനെ യുവരാജാവായാക്കേണമെന്നു ശിവപ്രതനോടു രാജാവ് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതു ബ്രാഹ്മണന്റെ വിഹിതമല്ലെന്നു വെച്ചു ശിവപ്രതൻ സമ്മതിച്ചില്ല; എന്നാൽ സുന്ദരൻ യുവരാജസ്ഥാനത്തെയാഴിച്ചു മറുജ്ജ സുഖങ്ങളെല്ലാം യുവരാജാവിനെപ്പോലെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വേദനിധിയെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ പുത്രിയെ സുന്ദരനു കൊടുപ്പാനായി ശിവപ്രതന്റെ അനുമതിപ്രകാരം വിവാഹത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന യത്തങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. വൈശാഖമാസത്തിൽ ഉത്രം നക്ഷത്രത്തിൽ വിവാഹമുഹൂർത്തം നിശ്ചയിച്ചു. വയുവരന്മാരുടെ ബന്ധുക്കൾ വളരെ വന്നുകൂടി. ജയഭദ്രരാജാവും ചതുരംഗസൈന്യത്തോടുകൂടി വന്നു. സുന്ദരനു പ്രതകർമ്മമെല്ലാം വിധിപോലെ ചെയ്തു സ്നാനവും ചെയ്തു സുന്ദരനെ അലങ്കരിപ്പിച്ചു രാജാവു മുതലായ ബന്ധുക്കളോടും അനേകവാദ്യഘോഷങ്ങളോടുംകൂടി വേദനിധിയുടെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ വേദനിധി അവരെ എതിരേററകൊണ്ടുപോയി യഥാവിധി പൂജിച്ചു അലങ്കരിച്ചു വെച്ചതായ വിവാഹവേദിയിൽ വയുവരന്മാരെ ഇരുത്തി. ആ സഭ സ്വസ്ത്യംഭങ്ങളാലും മററും വിശേഷമായി അലങ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അനേകബ്രാഹ്മണവൃദ്ധന്മാരും ഭിക്ഷിതന്മാരും ശിവഭക്തന്മാരും ശോഭിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. ദിവ്യങ്ങളായ വസ്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകളാൽ ലാജവഞ്ചം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. കന്യാകാശ്രീകൾ വിശേഷമായ ഗാനം ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ചന്ദ്രികപോലെ പ്രകാശമാനങ്ങളായ ദീപങ്ങളാൽ നാലുഭിക്കുകളും ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനേകവാദ്യലാപനികളാൽ ആകാശമെങ്ങും നിറഞ്ഞിരുന്നു. ദിവ്യങ്ങളായ ധൂപങ്ങളുടെ സുഗന്ധത്താൽ ആ സഭ വാസിയായിരുന്നു. ആ സഭയിൽ സുന്ദരന്റെ പ്രിയനായ ജയഭദ്രരാജാവു ദേവേന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. ആ സഭയും സുധർമ്മതന്നെ ഭൂമിയിൽ വന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. സുന്ദരനും ഭാര്യയും ആ സഭയിൽ

വിവാഹവേഷത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു വിഷ്ണുവും ലക്ഷ്മിയുംപോലെ ശോഭിച്ചു. വിദ്യ, വയസ്സ്, രൂപം, ധനം, കലം ഇത്രാദികളാൽ സുന്ദരനാ സമനായി ഭൂമിയിൽ ആരും തന്നെയില്ല. ഈ വധു വരന്മാർ വളരെക്കാലം സുഖമായിരിക്കട്ടെ, എന്നിങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണർ അവരെ ആശീർവാദിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപരമ്പരയിൽ

അ ബ്രാഹ്മണ്യം യ

സുവർണ്ണപാലികയാലും കുങ്കുമങ്ങളാലും ലാജം, പൂജം, സമിത്ത്, ദർശനം, കർമ്മം, മുളപ്പാത്രങ്ങൾ, കല്പ്തവകളാലും സഭ ശോഭിതയായിരുന്നു. അനന്തരം സുന്ദരൻ അങ്കുരാപ്പണമെന്ന ക്രിയ ചെയ്തു കാപ്പകെട്ടി പുരോഹിതന്മാർ ഗണപതിപൂജ ചെയ്തതിനുശേഷം മഹാജനങ്ങളുടെ അനുമതിപ്രകാരം വിവാഹകർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാൻ ആരംഭിച്ചു സങ്കല്പിച്ചതുപോലെ ആ സഭാനന്ദത്തിൽ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ കണ്ടു. ജരാധികൃതനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു മുളവടി കയ്യിൽപിടിച്ചുകൊണ്ടും നടക്കുമ്പോൾ കാൽതെറ്റിക്കൊണ്ടും രോമങ്ങളെല്ലാം വെളുത്തുകൊണ്ടും ദേഹത്തിൽ വാർഷികത്താൽ തോൽതുണിക്കൊണ്ടും കണ്ഡലങ്ങളാൽ അലംകൃതനായും ഉയന്നുവന്നായും നരച്ചുപഴുത്ത കേശത്തോടുകൂടിയവനായും ദേഹമെല്ലാം ഭസ്മത്താൽ ലേപിതനായും തുട്രാക്ഷമാലകളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവനായും ഉടുത്തവസ്ത്രം കിഴിഞ്ഞവനായും ദന്തങ്ങളെല്ലാം പോയവനായും വളരെ ഞരമ്പുകൾ പ്രകാശിക്കുന്നതിനാൽ കഴുത്തു നിശ്ലോന്നതമായും ശ്രീകണ്ഠൻ എന്നപേരോടുകൂടിയും കണ്ടപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും എഴുന്നീറ്റു ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ നമസ്കരിച്ചു. ചിലർ അർപ്പിക്കുകയും ചിലർ ഭക്തിയോടുകൂടിക്കൈകൊണ്ടു താങ്ങി. വേദനിധിബ്രാഹ്മണൻ ഒരു പീഠത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ ഇരുത്തി. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു ബാലന്മാർ കൈ

കൊട്ടിച്ചിരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സുന്ദരൻ ഭസ്മദ്രാക്ഷധാരിയായിരിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തെ കണ്ട് ഇദ്ദേഹം നന്ദീശ്വരനും തുല്യനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ശിവഭക്തനായിരിക്കുമോ? അതോ ശിവൻ തന്നെയോ? ഏതായാലും പൂജനാണ് നിശ്ചയം എന്നിങ്ങനെ വിചാരിച്ചു. അപ്പോൾ പറത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണനോടു ശിവവ്രതൻ ചോദിച്ചു. ഹേ മഹാബ്രാഹ്മണം! ഭവാനാരാണ്? എവിടെനിന്നാണ് വരുന്നത്? ഭവാനെന്തെ പേരെന്നാണ്? ഭവാനെന്തെ ദർശനംകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ കൃതാർത്ഥന്മാരായി. ഞങ്ങളുടെ ആതിഥ്യത്തെ സ്വീകരിക്കുക. ഇങ്ങനെ ശിവവ്രതൻ പാഞ്ഞുതേക്കു ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു. ഹെ ശിവവ്രതാ! ഞാൻ ഈ കമലാലയത്തിൽതന്നെ വസിക്കുന്നവനാണ്. ഞാൻ നിന്നെ അറിയും. നിങ്ങളാരും എന്നെ ഒരിക്കലും അറിയില്ല. ആ പ്രസാദം അവിടെ ഇരിക്കട്ടെ. ഇവിടെ വലുതായ സഭയിൽ എന്താണ് ചെയ്യുന്നത്? സ്ത്രീകളും ബാലന്മാരും വളരെക്കൂടിയിരിക്കുന്നു. വാദ്യഘോഷങ്ങളും കേൾക്കുന്നു. ഇതെന്താണ്? ഇതുകേട്ടു ശിവവ്രതൻ പറഞ്ഞു. കമലാലയനാമന്റെ പ്രസാദത്താൽ ഇനിക്കുലഭിച്ച പുത്രനാണ് ഇവൻ. ഇവനു പേരും കമലാലയനാമനെന്നാണ്. ജനങ്ങളെല്ലാം സുന്ദരനെന്നു വിളിക്കുന്നു. ഇവൻ സർവ്വവിദ്യാപാരഗനാണ്. ഇവനു വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ ആരാദിക്കുകയാണ്. ഭവൻ ആശീർവിച്ച വിവാഹത്തെ സമ്മതമാക്കുക. ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശിവവ്രതനെ നില്ക്ക. നില്ക്ക എന്നുപാഞ്ഞു നിൽക്കട്ടെ ബ്രാഹ്മണൻ സഭാവാസികളോടു വാക്കിടറിക്കൊണ്ട് ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞു. ഹെസഭാവാസികളായ മഹാജനങ്ങളേ! ഞാൻ കുറഞ്ഞൊന്നു പറയുന്നു കേൾക്കുവിൻ. നിങ്ങളെല്ലാവരും അതിനെ മനസ്സിലാക്കിട്ടു ഞാൻ പറയുന്നതു സത്യമോ അസത്യമോ എന്നു പറവിൻ. ഞാൻ വിലകൊടുത്തുവാങ്ങി ഭാസനാക്കിയ സുന്ദരനെ ഈ മൃശാഞ്ചനായ ശിവവ്രതൻ എന്നെ വഞ്ചിച്ചു ബലാൽക്കാരമായി തന്റെ പുത്രനാക്കി വെച്ചു വൃദ്ധനായ എ

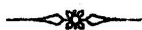
നെ അറിയിക്കാതെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നു. തന്റെ വൃ
 ക്കനാണെന്നു സ്ഥിരപ്പെടുത്തുവാനാണ് ഇവൻ ഇതെല്ലാം
 ചെയ്യുന്നത്. ഞാൻ സത്യമാണ് പറഞ്ഞത്. എന്നാൽ എ
 നിക്ക് ഇങ്ങിനെ ഒരു ദാസനെ വാങ്ങുവാൻ തക്കതായ സ്വ
 തുണ്ടോ എന്നു നിങ്ങൾ സംശയിക്കേണ്ട. എന്റെ സമ്പ
 ത്തു നോക്കിയാൽ കണ്ണോരൻകൂടി തുല്യനല്ല. പിന്നെ അന്യ
 നെ പായേണ്ടതുണ്ടോ? അങ്ങിനെയുള്ള ഞാൻ ഈ സുന്ദരനാ
 ജഗത്തു മുഴുവനും സ്വാധീനമാക്കിക്കൊടുക്കാമല്ലോ. ഞാൻ എ
 ന്ത് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതെല്ലാം ചെയ്യാൻ എനിക്കു സാമ
 ത്ത്ഥമുണ്ട്. എനിക്ക് ഓരോദിക്കുകളിൽ അനേകദാസന്മാരുണ്ട്.
 അവരെല്ലാം എന്നാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട യഥോചിതമായ സമ്പ
 ത്തിനെ സുഖമായി അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവനും അ
 വരെപ്പോലെ ഇരിക്കട്ടെ. എടാ സുന്ദര! നീ എന്നെവിട്ട് ഇവ
 ന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു വന്നാതെതിനാണ്? എഴുന്നീല്ക്കുക. നമു
 ക്കു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുക. നിനക്ക് എന്ത് ഇഷ്ടമോ അ
 തെല്ലാം ഞാൻതരാം. ഇങ്ങിനെ ആ വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ
 ആ സഭ മുഴുവനും സംഭ്രാന്തമായി ഭവിച്ചു. വധുവരന്മാരുടെ ബ
 സ്യക്കൾക്കും വളരെ വിസ്മയമുണ്ടായി. ജനങ്ങളുടെ കോലാഹ
 ലം അവസാനിച്ചപ്പോൾ ജയഭദ്രരാജാവു വ്യവഹാരസമത്ഥ
 ന്നാകും ലോകപ്രസിദ്ധന്മാരുമായ ബ്രാഹ്മണരോടു വൃദ്ധന്റെ
 ആക്ഷേപത്തീന്നു സമാധാനം പാവാൻ പറഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണർ
 പറഞ്ഞു, ഹെ ബ്രാഹ്മണ! ഭവാനു വൃദ്ധനാണ് വ്യവഹാര
 ത്തിൽ സമത്ഥനാപ്പോലെ പറയുന്നുവെല്ലോ. ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ
 ഒരേടത്തും ബ്രാഹ്മണൻ വിക്രയയോഗ്യനാണെന്നു പാഞ്ഞിട്ടില്ല.
 ഭവാനു വൃദ്ധപതപകൊണ്ടോ വഴിനടന്ന ക്ഷീണം കൊണ്ടോ ഉ
 ണ്ടായ ഭ്രാന്തിയാൽ പറയുന്നതാണ്. ഇതുവരെ പറഞ്ഞതെ
 ല്ലാം ക്ഷമിച്ചു. ഇനി ഒന്നും മിണ്ടാതെ പോയ്ക്കൊള്ളുക. പ്രഭുവായ
 ജയഭദ്രരാജാവ് ഇതാഇരിക്കുന്നു. ഇനിയും ഇങ്ങിനെ പര
 ണ്താൽ ആ രാജാവു ശിക്ഷിക്കും. അദ്ദേഹം സുന്ദരന്റെ ഗു
 രുവാണ്. സുന്ദരന് ഉത്തമയായ ക്ഷമയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഭ

വാനോടു കോപിക്കാത്തത്. വൃദ്ധൻപറഞ്ഞു—കാമമാകട്ടേ കോപമാകട്ടേ എന്റെ ദാസന്മാർക്ക് ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. ഇതുതന്നെയാണ് എന്റെ ദാസന്മാരുടെ പ്രസിദ്ധമായ മുഖ്യവക്ഷണം. ശിവപ്രതൻ പറഞ്ഞു—ഹെ ബ്രാഹ്മണരെ! ആ ഭ്രാന്തന്റെ വാക്കിനെ ഞാൻ ക്ഷമിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ പുറത്താക്കിട്ടു മുറ്റത്തു കഴിയുന്നതിന്നുമുമ്പ് ആരംഭിച്ച ക്രിയനടത്തുക. വൃദ്ധൻപറഞ്ഞു— ഈരാജ്യത്തിൽ രാജാവില്ലെ? സജ്ജനങ്ങളും ഈ ദിക്കിൽ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? അബദ്ധമായി സംസാരിക്കുന്നവർ എന്റെ ദാസനെ കൊണ്ടുപോകുന്നുവല്ലോ. ഹെ സുന്ദരാ! നീ സത്യാപായു. നീ മുന്മുഖ എന്നോടു പറഞ്ഞതിനെ ധർമ്മമായി നടത്തുക. നീ എന്റെ ദാസനല്ലേ? ഇവരെല്ലാവരും കേൾക്കു പറയു. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു.— ഹെ ബ്രാഹ്മണോത്തമാ! ഭവാനു സത്യാപോലെ പറയുന്നവർക്കു അസംഗതം തന്നെയാണ്. ഈ കമലാലയവാസികളായ ഞങ്ങളെല്ലാവരും ഒരു ദാസന്മാരാണ്. ശിവദാസന്മാർ അന്യദാസന്മാരാകുമോ? ജഗത്തു മുഴുവനും ആ ശിവന്റെ ദാസ്യത്തത്തന്നെയാണ് ആചരിക്കുന്നത്. ശിവദാസന്മാരെ തന്റെ ദാസനാണെന്ന് ആർ പറയുന്നുവോ അവർ ശിവദ്രോഹികളാണ്. ഭവാനു പറഞ്ഞതിനെ ഞാൻ ക്ഷമിക്കാം. പരമശിവൻ ക്ഷമിക്കുകയില്ല. ഭസ്മരൂപാക്ഷധരനായ ഭവാനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. എന്ന അനുഗ്രഹിക്കുക. വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞു— എന്തുകൊണ്ടാണ് സുന്ദരാനി ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? നിനക്ക് എന്റെ അടുക്കൽ എന്താണ് കറവുള്ളത്? എന്റെ പുത്രന്മാരോടു തുല്യനായിട്ടാണല്ലോ ഞാൻ നിന്നെ നോക്കുന്നത്. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു—ഞാൻ ഭവാനെ അറിയില്ല. ഈ ജന്മത്തിൽ നൊമ്മരതമ്മിൽ സഹവാസമുണ്ടായിട്ടില്ല. മഹാൻമാർ തന്നെ അസത്യാ പറഞ്ഞുതടങ്ങിയാൽ ആരാണ് നിവാരണംചെയ്യുന്നത്. വൃദ്ധൻപറഞ്ഞു— ഹെ ജനങ്ങളെ! കേൾക്കവിൻ. ഇവൻ സ്വന്തകയുക്കരത്തിൽ സാക്ഷിവെച്ച് എഴുതിത്തന്നതായ ദാസ്യപത്രിക എന്റെ കയ്യിൽ ഉണ്ട്. ഇവൻ ഇതിനെ എങ്ങിനെ മാജ്ഞം ബ്രാഹ്മണ

ഘണർപാഞ്ഞു— ഹെ ബ്രാഹ്മണാ! ഇവൻ എഴുതിത്തന്നതായ
ദാസ്യപത്രത്തെ കാണിക്കുക. നിങ്ങളുടെ വ്യവഹാരത്തിൽ സാ-
ക്ഷി ആരാണു്? അതും പറയുക. വൃദ്ധൻപാഞ്ഞു— പതിവ്രതാശി-
രോരത്നമായ കമലാലയനായികയെയാണു് ഇവനെ ഞാൻ
വിലയ്ക്കുവെങ്ങുമ്പോൾ സാക്ഷിയായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സ്ത്രീ-
കളുടെ സാക്ഷി പ്രമാണമാകുന്നതല്ലെങ്കിൽ അവളുടെ പുത്രന്മാർ
രണ്ടുപേരും സാക്ഷികളാണു്. അവിടെവന്നു് അവരോടു ചോദി-
ക്കുക. അവിടെ ദാസ്യപത്രികയേയും കാണിക്കാം. ഇങ്ങിനെ
വൃദ്ധവേഷത്തെ ധരിച്ചവനായ ശംഭുവിനാൽ വിളിക്കപ്പെട്ട
സുന്ദരൻ ഇദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനായിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു് എഴു-
തിയ വൃദ്ധനെ മുമ്പിൽ നടത്തി പിന്നാലെനടന്നു. സുന്ദര-
ന്റെ മുമ്പിൽ നടക്കുന്നവനായ വൃദ്ധൻ രണ്ടു വിളിപ്പാടു വഴി ന-
ടുന്നതിന്റെ ശേഷം രത്നഗോപുരത്താൽ ശോഭിതമായ കമലാ-
ലയക്ഷേത്രത്തിന്റെ അകത്തെക്കു പോയി. സുന്ദരൻ ഹെ വൃ-
ദ്ധ! ഇവിടെ സാക്ഷി ആരാണു് പറയുക? ദാസ്യപത്രത്തെ
കാണിക്കുക എന്നു നിശ്ശങ്കം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അനാരോധം
ടെ ക്ഷേത്രദോരത്തിൽ വൃദ്ധന്റെ വരവിാനക്കാത്തു മുഹൂർത്ത-
നേരം നിന്നു. അപ്പോൾ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരൻ വൃദ്ധഭാര്യ-
നായിട്ടു ഗൌരീദേവിയോടും സ്തമ്പവില്ലേഴശ്വരന്മാരോടും ഭൂത-
ഗണങ്ങളോടുംകൂടി ദേവകളാലും ജ്ഞികളാലും സ്തുതിക്കപ്പെ-
ട്ടവനായിട്ടു ക്ഷേത്രദോരത്തിൽവന്നു. അവിടെനില്ക്കുന്ന സുന്ദ-
രനെതോക്കിട്ടു് അല്പം മന്ദസ്ഥിതത്തോടെ ഈ സുന്ദരൻ എ-
ന്റെ ദാസനാണെന്നു ദേവിക്കു കടാക്ഷത്താൽ കാണിച്ചുകൊ-
ണ്ടു പിന്നെ സുന്ദരനോടുപാഞ്ഞു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ

അ ഞ മ ജ്ഞാ യ മ.

എടാ സുന്ദരാ! നീ ആ ജടന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചു്
എന്താണു് പറഞ്ഞതു്? ഞാൻ അങ്ങേടെ ദാസനല്ല എന്നല്ലേ

പാഞ്ഞതേ എന്നാൽ അതിനെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുക. താമസി
ക്കേണ്ട. ജഗന്മാതാവായ ഈ ഗൌരി നിന്റെ ദാസ്യത്തിന്നു
സാക്ഷിയാണ്. ഈ സ്തമ്പവിഷ്ണുശപരന്മാരും സാക്ഷികളാണ്.
ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടും വലുതായ ദാസ്യപത്രികയെ വല
ത്തെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായും വൃഷഭാത്രയ
നായും ഉമാദേവി, ഷണ്മുഖൻ, വിഷ്ണുശപരൻ ഇവരോടുകൂടിയ
വനായും വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവ്, ഇന്ദ്രൻ, ചന്ദ്രൻ, ആദിത്യൻ, യ
മൻ, അഗ്നി, വരൂണൻ, വായു, സിദ്ധർ, ചാരണൻ, ഗന്ധ
ർവ്വന്മാർ ഇവരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ഗണങ്ങളാൽ പൂജ
ിക്കപ്പെടുന്നതായ ഭേരീകാമളശബ്ദത്താൽ സ്തുതനായുമിരി
ക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ടിട്ടു സുന്ദരൻ വിസ്മയാവിഷ്ടചിത്ത
നായി ക്ഷണം കണ്ണുകൾ അടച്ചു. പിന്നെയും മിഴിച്ചു മഹേ
ശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിക്കുവാൻതുടങ്ങി.

ആഹ്വയസ്വയമാദേവേണമേഭഗവന്തപാസ്യംപാകാനന്തേ
മിഥ്യാത്മാദിരതാമൃഷാഗിരിമംഭവധോഹരിത്രാദിഭിഃ
അജ്ഞാതാമനസാചനിത്യവചസാദാസംവിതേനേജനം
തന്നൈസ്മദേവതേപ്രിയായമഹാതദ്ദേവായതന്നൈസ്മനമഃ.

യസ്യാവലോകനാദസ്യ
മായാഭൂൽസൃഷ്ടിസാധനം
നമസ്തന്നൈസ്മമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ

മഹാദൈവേഷമുജ്ജ്വലനം
മായയായസ്യസകിതഃ
അഹങ്കാരസ്യഥാജ്ഞേ
മഹതോയത്പ്രഭാവതഃ.

നമസ്തന്നൈസ്മമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ

അനാമരൂപസംസ്കൃഷ്ട
കദാചിദപിഷ്ടശിവഃ.

നമസ്തദൈന്ദ്രമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
ഭൂതേന്ദ്രിയമനഃസ്പഷ്ടി-
സ്കുതായത്പ്രേരിതാഭഭൂതം.

യേനപഞ്ചീകൃതാന്നാസൻ
അസംബന്ധ ചതാമപി
അനപ്രവിശ്യയസ്താനീ
വിരാഡ്രൂപാബ്ധിഭത്തിച.

നമസ്തദൈന്ദ്രമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
സിന്ധുജ്വലാഗിരായുക്ത
സുജ്വാസുജ്ജതിയോഖിലം.

നമസ്തദൈന്ദ്രമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
അലാകൃതശ്രിയാതസ്യ
രക്ഷായസ്തനതേഹരിഃ.

നമസ്തദൈന്ദ്രമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
അനന്യസാദ്ധ്യസാഹാരം
യസ്യസ്വകുരുതേഹരഃ.

പ്രാജ്ഞൈജൈസവിശ്വാഭി
സാക്ഷിഭോജ്യഃസചയംസ്ഥിത
നമസ്തദൈന്ദ്രമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

അഹമാകാശരൂപേണ
യസ്സർച്ചാവാപൃതിഷ്ഠിതി
നമസ്തസ്മൈഹേതരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

കാതപ്രാതമിദേയത്ര
സൂത്രമണിഗണായഥാ
നമസ്തസ്മൈഹേതരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

അന്തശ്ചിദാത്മനാതിഷ്ഠൻ
ഇന്ദ്രിയൈർയുവിഭാവ്യതേ
നമസ്തസ്മൈഹേതരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

യത്സത്താജഗതസ്സത്താ
സർവാസ്തരതിഭേദച
നമസ്തസ്മൈഹേതരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

യത്രാനന്ദപ്രവർണ്ണാപാം
വിവർത്താതുചസാഗരേ
ആദാവന്തേചമദ്ധ്യേയ
ഏകരൂപസ്വയംപ്രഭുഃ.

നമസ്തസ്മൈഹേതരായ
ദേവദേവായതേനമഃ
ആദിത്യമണ്ഡലഭാതി
പൃതഃഷോഭയാഹിരണ്മനഃ.

ശിവഭക്തവിലാസം

അന്തശ്ചക്ഷുഷിഭൂതാനാം
യസ്സുച്ഛിഷ്ണാംപരഃപുമാൻ
അഗ്രഹ്യാമാത്രാവശേഷം
യമനുഃകവഃയാവിദുഃ.

യന്നാമസ്തരണാജനന്താഃ
കാലകർമ്മാദിനാശനാ
യദവിജ്ഞായണ.സ്ഥായം
യദപിജ്ഞാനാദപിമുച്യതേ.

ഗുരുമൃത്തിമഹഷീണാം
വടമുലേവിഭാരിയഃ
യോപിന ഓ൬ാളാഹോരം
ജഗതാമതിഭീകരം.

മാർക്കണ്ഡേയമുദേകാലം
യോവ്യഥാത്സപപദാഹതം
ഭസ്മസംരക്ഷോൻമനഃ-
സ്തിജ്ഞനത്രപുരാണിയഃ.

മൃഗരൂപസ്ത്രയോഭക്ത
കുരോശ്വിച്ഛേദമസൃകം
അവതാരഃശബ്ദയാവിഷ്ണു
മനുജഗ്രാഹപൂജിതഃ.

മണിമന്ത്രാഷഡീനാഞ്ച
ശക്തിഷ്ഠസ്യാനഭാവതഃ
ആബ്രഹ്മസ്മാഭവപുഷ്തം
യസ്മാജ്ഞാനവിലംഘ്യതേ.

നമസ്കരൈനമസ്കരൈ
ഗിരിജാവാസമുത്തയെ.

ഹെ മഹേശ്വരാ! സർവ്വലോകവന്ദ്യനായും വിഷ്ണു ബ്രഹ്മാ ഭീകളാലും വേദവാക്കുകളാലും മനസ്സിനാലും അറിയപ്പെടാത്തവനുമായ ഭവാൻ മിഥുനരതനായും അസത്യാചാക്കായും ഇരിക്കുന്ന എന്നെ താൻതന്നെ ആരേവോടു കൂടി വിളിച്ചു ഭാസനാക്കി വെച്ചുവെല്ലാ. ഭക്തപ്രിയനായ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ അവലോകനത്താൽ മായ ജഗൽ സൃഷ്ടിക്കു സാധനമായി ഭവിച്ചുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവനും മായയോടുള്ള സംബന്ധത്താൽ മായാവിരുദ്ധമായ മഹത്തത്വം ജനിച്ചുവോ യാതൊരുദേവന്റെ പ്രഭാവംകൊണ്ട് ആ മഹത്തത്വത്തിൽനിന്ന് അഹങ്കാരം ജനിച്ചുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുശിവൻ മായാസ്വരൂപങ്ങളായ നാമരൂപങ്ങളാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാത്തവനോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ശിവനാൽ പ്രേരിതമായ അഹങ്കാരത്തിൽനിന്നു പഞ്ചഭൂതങ്ങളും പഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങളും മനസ്സും ഉത്ഭവിച്ചുവോ തമ്മിൽ ചേരാത്തതുകളായ പഞ്ചഭൂതങ്ങളെ യാതൊരു ശിവനാൽ പഞ്ചീകരണം ചെയ്യപ്പെടുവോ യാതൊരുദേവൻ പഞ്ചീകൃതങ്ങളായ ഭൂതങ്ങളിലെല്ലാം പ്രാവശിച്ചു വിരാഡ്രൂപത്തെ ധരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ജഗത്സൃഷ്ടിച്ചെന്താനുള്ള ഇച്ഛയാൽ സരസ്വതീദേവിയോടു കൂടി ബ്രഹ്മസ്വരൂപനായിട്ടു സകലലോ

കത്തേയും സൃഷ്ടിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ലക്ഷ്മീസഹിതനായ വിഷ്ണുരൂപനായിട്ട് ആ ജഗത്തിന്റെ രക്ഷയെ ചെയ്യുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ രുദ്രരൂപനായിട്ട് അന്യന്മാരാൽ സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതായ ജഗത സംഹാരത്തെ ചെയ്യുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ വ്യുഷ്ടികാരണോപാധികനായും വ്യുഷ്ടി സൃക്ഷോപാധികനായും വ്യുഷ്ടിസ്തൂലോപാധികനായും സമഷ്ടി, വിരാഡ്, ഹിരണ്യഗർഭ, അനന്താമിരൂപനായും വ്യുഷ്ടിസമഷ്ടി സാക്ഷിരൂപനായും താൻതന്നെ ഇരിക്കുന്നവനോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ സർവ്വത്ര പ്രകാശകനായും ഞാൻ എന്നുള്ള രൂപംകൊണ്ടു സർവ്വത്തേയും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ചരദിൽകോൽ രത്നമണികളേപ്പോലെ യാതൊരു ദേവകൾ ജഗത്ത് ഊട്ടും പാവും ഇട്ടതുപോലെ ഇരിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ജ്ഞാനസ്വരൂപംകൊണ്ടു ദേഹാന്തർഗതത്തിൽ സ്ഥിതനായിട്ട് ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ അറിയപ്പെടുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ സത്താജഗത്തിന്റെ സത്തയോ യാതൊരുദേവനാൽ സർവ്വം പ്രകാശിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

സമുദ്രത്തിൽ വെള്ളച്ചുഴികൾപോലെ യാതൊരുദേവകൾ
നാനാപ്രപഞ്ചവും കാണപ്പെടുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ
നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ സൃഷ്ടിക്കു മുമ്പേയും പ്രളയാനന്തരവും
മദ്ധ്യകാലത്തിലും താൻതന്നെ ഏകരൂപനായിരിക്കുന്നുവോ ആ
മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ആദിത്വമണ്ഡലത്തിൽ സുവർണ്ണമയപു
രുഷരൂപനായി പ്രകാശിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേവൻ സർവ്വഭൂത
ങ്ങളുടേയും ചക്ഷുസ്സുകളുടെ അന്തർഭാഗത്തിൽ നേത്രാധിഷ്ഠാന
ദേവതയായി പ്രകാശിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേവൻ ഇതുകളിൽ
നിന്നു ഭിന്നനോ യാതൊരുദേവനെ വിഭാഗമാർ ഭവനാകാശ
ത്തിങ്കൽ അംഗുഷ്ഠപ്രമാണപുരുഷനായി അറിയുന്നുവോ, യാ
തൊരുദേവന്റെ നാമസ്തരണം കാലകർമ്മാദികളെ നശിപ്പിക്കു
ന്നുവോ, യാതൊരുദേവനെ അറിയാത്തതിനാൽ മനുഷ്യർ
ബന്ധം സംഭവിക്കുന്നുവോ, യാതൊരുദേവനെ അറിയുന്നതി
നാൽ ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെടുന്നുവോ, യാതൊരുദേ
വൻ മഹാഷികളുടെ ഗുരുമുന്തിയായിട്ടു വടവുക്കുമൂലത്തിൽ വ
സിക്കുന്നുവോ, യാതൊരുദേവൻ ലോകഭയങ്കരമായ വിഷത്തെ
പാനംചെയ്യുവോ, യാതൊരുദേവൻ മാർണ്ഡേയന്റെ രക്ഷ
യ്ക്കായി അന്തകനെ ഹനിച്ചുവോ, യാതൊരുദേവൻ ത്രിപുര
ങ്ങളെ മന്ദസ്തിതാകൊണ്ടു മണ്ണമാക്കിയോ, യാതൊരുദേവൻ മൃ
ഗരൂപധരനായ ഭക്ഷയജ്ഞമൃത്തിയുടെ ശിരശ്ചേദം ചെയ്യുവോ,
യാതൊരുദേവൻ അവതാരങ്ങളിൽ വിഷ്ണുവിനാൽ പൂജിതനാ
യിട്ട് അനുഗ്രഹിച്ചുവോ, യാതൊരുദേവന്റെ പ്രഭാവത്താൽ
മണിമന്ത്രോഷ്ട്രധാരാക്കു ശക്തിലഭിച്ചുവോ, ആ ബ്രഹ്മസം
ബപൽക്കം യാതൊരുദേവന്റെ ആജ്ഞയെ ലംഘിക്കുന്നില്ല
യോ ആ ഗിരിജാപതിയായ ദേവനെ പിന്നെയും പിന്നെയും
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഹേ ഭൂവേശ്വര! എന്റെ പിതാവിന്റെയും മാതാവിന്റെയും വംശത്തോടുകൂടി ഞാൻ ഭവാനെൻ ദാസനാണ്. ഈ രണ്ടുവംശങ്ങളിലും വേദാസനല്ലാതെ ഒരു ജീവിയും ജനിക്കുകതേ. ഞാൻ ചെയ്യു സർവ്വാപരാധത്തെയും ക്ഷമിക്കണേ. ഹേ കരുണാനിധേ! പ്രസാദിക്കുക. ഹേ പാവരീപതേ! യോഗ്യപ്പെടുകൊണ്ട് എന്നെ ഒന്നു നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു പാദരവിന്ദങ്ങളിൽ വീണ് നമസ്ക്കരിച്ചു കരയുന്ന സുന്ദരനെ മഹേശ്വരൻ പിടിച്ചെഴുന്നീല്പിച്ചു കരുണയോടുകൂടി പറഞ്ഞു. ഹേ സുന്ദര! നീ കരയണ്ട. ഞാൻ നിന്റെമേൽ നല്ലവണ്ണം പ്രസാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ പ്രസാദിച്ചാൽ പിന്നെ ഒരിക്കലും സങ്കടം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. നിന്നാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടതായ സ്തുതിവാക്യത്താൽ എന്നെ ആർ സ്തുതിക്കുന്നുവോ അവക്ക് അല്പമെങ്കിലും ദരിതാ ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. മഹേശ്വരൻ തന്നിൽ പ്രസന്നനായി എന്നറിഞ്ഞിട്ടു സുന്ദരൻ എഴുന്നീറ്റു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ മഹേശ്വര! യോഗികൾക്കുകൂടി ദുഷ്ട ഭമായിരിക്കുന്ന ഭവാനെൻ ദാസ്യഭാഗ്യം ഇനിക്കു ലഭിച്ചുവല്ലോ. വേദാസനായ ഞാൻ ഇനി എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുക. മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു— ഹേ സുന്ദര! നീ എല്ലാക്ഷേത്രങ്ങളിലും പോയി എപ്പോഴും എന്നെസ്തുതിക്കുകയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. എന്നിങ്ങു പ്രീതിയും നിനക്ക് ഉചിതവും അതാണ്. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു— ഹേ ഭവേഭവേ! നാലുവേദങ്ങളും ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. ഭവോദികളും ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. മനസ്സും ഭവാനെ അറിയാതെ മടങ്ങുന്നു. ഹേ മഹേശ്വര! അങ്ങിനെയുള്ള ഭവാനെ ഈ ബാലനായ ഞാൻ ലോകികവാക്കുകളാൽ എങ്ങിനെ സ്തുതിക്കട്ടേ. ഭവാനെൻ സ്തുതി എങ്ങിനേയുള്ളതാണ്, അതിന്റെ ആദി എന്താണ്, മദ്ധ്യം എന്താണ്, അവസാനമന്താണ്, അതിന്റെ സ്വരൂപമന്താണ് ഇതൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പരിപൂർണ്ണനായും അരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന ഭവാനെൻ നാമരൂപം

നിരൂപണം വാക്കുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നതുതന്നെ അപരാധമാണ്. അതിന്ന് ഒരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. ജലബിന്ദുവിനാൽ സമുദ്രത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ വർണ്ണിപ്പാൻ കഴിയുന്നതെങ്ങിവെ? അതുകൊണ്ട് ഏല്പാവിധത്തിലും അപരാധം ചെയ്യവനായ എന്നു കരുണാനിധിയായ ഭവാൻ രക്ഷിക്കുക. ശിവൻ പറഞ്ഞു— ഹേ സുന്ദര! പഞ്ചപാതകനാശിനിയായ ഈ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിക്കുക. നീ എന്റെ ഭക്തനായതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഇതു തരുന്നത്. ഞാൻ ഭ്രാന്തനാണെന്നു നീ സഭയിൽവെച്ചു പറഞ്ഞില്ലെ? ആ വാക്കിനേത്തന്നെ ആദ്യത്തെ പദമായി എടുത്ത് എന്നു സ്തുതിക്കുക. നിന്റെ വാക്കിന്നു യാതൊരു തടസ്സവും ഉണ്ടാവില്ല. നീ ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുകൊണ്ട് എവിടെയെല്ലാം എന്റെ ക്ഷേത്രവും ലിംഗസ്വരൂപവും കാണുന്നുവോ അവിടെയെല്ലാം സ്കോത്രപ്രിയനായ എന്നു സ്തുതിക്കുക. അവിടെയെല്ലാം ഞാൻ പ്രസന്നനായിട്ടു നിനക്കു ദർശനച്ചാതരാ. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിച്ചു ബ്രഹ്മാദികളാൽ കൂടി അറിയപ്പെടാത്തതായ ശൈവവിദ്യയേയും കൊടുത്തു. ശബ്ദബ്രഹ്മസ്വരൂപിണിയായ സരസ്വതീദേവി ആ സുന്ദരന്റെ നാവിന്മേൽ നന്തനാചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സുന്ദരന്റെ വാക്കുകളുടെ ലഹരി അമൃതനദിയെന്നപോലെ പ്രവഹിച്ചു. സുന്ദരൻ മഹാദേവങ്കൽനിന്നു വാഗ്വിഭൂതിയെ ലഭിച്ചിട്ട് ആ കമലാലയനാഥനെത്തന്നെ സ്തുതിച്ചു.

ഭ്രാന്തപ്രപഞ്ചവിജ്ഞാനം
വിമലേന്ദുകലാധരം
മഹാത്താദേവമീശാനം
മഹേശ്വരമഹാഭജേ.

ഭക്താഭയങ്കരംകൃതം
ഭക്തിമാത്രേണസത്കൃതം.

ബവ

ശിവഭക്തവിലാസം

ഭവാനീസഫിതംഭേവം
ഭാവയാമിസദാശിവം.

ഹംസകോടിപ്രതീകാശം
ഹംസവിജ്ഞാനമന്ദൃകം
ഹംസൈശ്വര്യപരമംസേവ്യം
ഹംസനൃത്യമുപാസ്മഹൈ.

ദുഷ്ടരകാമശമനം
സൽപൂജിതപദാംബുജം
കല്പ്തരാലേപകൽഹാര-
സ്രഗ്ദ്ധ്രണമഹാഭജേ.

മുചുകുന്ദമഹീപാല
മുഖ്യഭക്ത്യരതീകൃതം
മുക്തിപ്രദംമുദിക്കുണാം
മുശേന്ദ്രമുക്തംഭജേ.

പുരാഭക്തിപരീക്ഷായൈ
ശ്രീമച്ഛോഭമഹീപതേഃ
കൃതാനന്ദനന്തകീകൃത്യ
ധേനുരൂപംസപതംഭവാൻ.

അദ്ധ്വപദ്രമണവേഗേന
തൽപുത്രരഥവർമ്മനി
ചക്രേണേമിഹതേവസേ
ഘണ്ടാംഗോശ്രംഗതാഡിതാം.

വിജ്ഞായമന്ത്രിഭിസ്സാദ്ധം
സഭാഭാജിമഹീപതേഃ
സമന്ത്രിബോധനാൽപുത്രം
രഥചക്രബലിംനിജം.

കുപ്പുതുജീവയൻവത്സം
സൽകുമാരംചയോദശാ
സമുത്ഥാപ്യഗ്രപായാദോ
സൗഭാഗ്യംഭക്തിസംയുതം.

തത്പാഠവിധിവിടംബ്രാതം
ശരണംയാമിശാശപതം.

പ്രപഞ്ചവാസനയാൽ ഭ്രാന്തനായ ഞാൻ നിമ്ബലമായ ചന്ദ്രക്കലയെ ധരിച്ചു മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഭക്തന്മാക്ക് അഭയപ്രദനായും സുഷുമണ്ഡലമദ്ധ്യവർത്തിയാകയും ഭക്തിമാത്രത്താൽ സന്തോഷിക്കുന്നവനായും ഭവാനീസഹിതനായും ഇരിക്കുന്ന സദാശിവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

കോടിസൂര്യതുല്യപ്രകാശനായും സ്വസ്വപരൂപജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയവനായും പരമഹംസന്മാരാൽ സേവ്യനായും ഹംസത്തിന്റെ ഗൃത്തംപോലെയുള്ള ഗൃത്തത്തോടുകൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്തുതൊഴും തുഷ്ടിപ്പെടുത്തതായ കാമത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും സമജനങ്ങളാൽ പുജിക്കപ്പെട്ട പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും കർമ്മരഹിതനായും കൽഹാരമാലയത്താലും ഭൂഷിതനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മുചുകുന്ദരാജാവിന്റെ മുഖ്യഭക്തിയാൽ സമീകരിക്കപ്പെട്ടവനായും മോക്ഷേച്ഛക്കൾക്കു മുക്തിപ്രദനായും മനോഹരമായ ചന്ദ്രക്കലയെ ധരിച്ചവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

പണ്ടു ചോളരാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ഭവാനുതന്ന ധേനുസ്വരൂപമായി അന്തകനെ പത്മക്കുട്ടിയാക്കി തുളിക്കളിപ്പിച്ചു ചോളരാജാവിന്റെ പുത്രൻ തേരിൽകയറി ക

ടിച്ചുകൊണ്ടുവരുമ്പോൾ ആ തേരിന്റെ ചക്രത്തിനിടയിൽ പ
 ത്തുകൂട്ടി അകപ്പെട്ടു മരിക്കുകയും അതു കണ്ടു ധേനു ചോളരാ
 ജാവും മന്ത്രികളുംകൂടി സഭയിലിരിക്കുമ്പോൾ കൊമ്പുകൊണ്ട്
 അവിടെ കെട്ടിയിരുന്ന മണി അടിച്ചു. ഉടനെ രാജാവ് ആ
 സംഗതികളെല്ലാമറിഞ്ഞ് ആ ധേനുവിന്റെ സങ്കടനിവൃത്തി
 ക്കുതൻ്റെ പുത്രനെ തേരിന്റെ ചക്രത്തിനിടയിലിട്ടു കൊന്നു.
 ആ സമയത്തു മരിച്ച പത്തുകൂട്ടിയേയും രാജപുത്രനേയും കൃപാദ
 ഷ്ടിയാൽ ജീവിപ്പിച്ചു രാജാവിന്നു പുത്രനേയും ദുഃഖഭക്തിയേയും
 മാനേകൈസരഭാഗ്യത്തേയും ദാനാചെയ്തു. അതിനാൽ വിധി,
 വിടൻ എന്ന ഭവാനു പ്രസിദ്ധനാമവുമുണ്ടായി. ആ മഹേശ്വ
 രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സുന്ദരൻ ത്രാഗേശ്വ
 രനെ സ്തുതിക്കുമ്പോൾ ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. ദേവദന്
 ഭികളും ശബ്ദിച്ചു. അവിടെയുള്ള ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം സുന്ദരനെ
 ഞ്ഞുപിച്ഛു. മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ ഇങ്ങിനെ ആജ്ഞാപിച്ചു
 ഭൂതഗണങ്ങളോടുകൂടി മാധുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വാഗ്ദൈവ
 ഭവത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽ സർവ്വജനപൂജനായിട്ടു സുന്ദരൻ സക
 ല ശങ്കുക്കേത്രങ്ങളിലും പോയി ശിവനെ സ്തുതിക്കുവാനായി
 പുറപ്പെട്ടു. ഈ അദ്ധ്യായത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും
 ചെയ്യുന്നവൻ മൂകനായിരുന്നാലുംകൂടി ഉത്തമമായ വാഗ്ദൈവ
 ഭവാ ലഭിക്കും.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
 ഏഴാമദ്ധ്യായം.

അനന്തരം വേദനിധിബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രിയായ കന്യക
 സർവ്വസുന്ദരനായ സുന്ദരനെത്തന്നെ ഭർത്താവായി ലഭിക്കുവാൻ
 കമലാലയനാമനെ തപസ്സുചെയ്തു. സുന്ദരനാവട്ടേ ചിദംബ
 രസഭാനാമനെ ഭരിക്കുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. പുണ്യകളായ
 നദികളെല്ലാം കടന്നു സിദ്ധവടം എന്ന സ്ഥലത്തെ പ്രാപിച്ചു.

അവിടെ സന്ധ്യയെ വന്ദിച്ച മനികളുടെ ഒരു പങ്ക്താല കണ്ടു. വഴി നടന്ന ക്ഷീണത്താൽ അതിൽ പോയി കിടന്നാണി. അപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു സുന്ദരന്റെ ശിരസ്സിൽ ഇടത്തെ കാൽ കൊണ്ടു ചവിട്ടി. ഉടനെ സുന്ദരൻ ഉണർന്ന് ആരാണ് ചവിട്ടിയതെന്നു തോക്കുമ്പോൾ ത്രിലോചനനായും നീലകണ്ഠനായും വ്യാഘ്രചർമ്മധരനായും ഇരിക്കുന്ന അത്ഭുതപുരുഷനെ കണ്ടു. സുന്ദരൻ സാമ്രാജ്യത്തോടെ ഭക്തികാണ് ആനന്ദശ്രോതാവിൽ നിറഞ്ഞ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി പ്രഭാതാവരേയും സ്തുതിച്ചു. അന്നത്തരം സുന്ദരൻ പ്രഭാതസന്ധ്യയെ വന്ദിച്ച പണ്ടു വാമനമൂർത്തിയാൽ പൂജിതമായ ശങ്കരക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി അവിടെയും മഹേശനെ സ്തുതിച്ച് ആ ദേവന്റെ പ്രസാദത്തേയും ലഭിച്ചു രണ്ടു മൂന്നു വിളിപ്പാട്ടു ദൂരമുള്ള പുണ്യരീകപുരത്തേക്കു പോയി. സ്വർഗ്ഗലോകമായിരിക്കുന്ന ആ ദിവ്യപുരം വെള്ളികൊണ്ടുള്ള സോപാനങ്ങളാലും നീലരത്നവേദികകളാലും പർവ്വതശിഖരങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള രത്നസ്തംഭങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ പ്രാസാദങ്ങളാലും മേഘമാറ്റത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതുകലായ വൃഷഭക്കൊടികളാലും അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട വിമലകളാലും ഭക്തിയായി വീണാവേണമുദംഗങ്ങളുടെ ധ്വനികളാൽ ഭിക്കുകയല്ലാ ശബ്ദമായൊന്നുണ്ടായും അപ്പരസ്മിതകളപ്പോലെയുള്ള സ്മിതനാക്കുകൾ ശോഭിതമായും നാനാവൃക്ഷങ്ങളാലും വാഴകളാലും നിബിഡങ്ങളായ ഉപവനങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും പത്മ, കൽഹാര, കുമ്പുര, ഉപ്പല, പൂപ്പുങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും അതിനിർമ്മലജലപൂരിതങ്ങളുമായ അനേകവാപികളാൽ ശോഭിതമായും ചതുരഗണസന്യങ്ങളാൽ അലംകൃതമായും ശൈവഭീഷണാവിധിഞ്ഞനാരായ മുപ്പായിരം ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗൃഹങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും പുണ്യഗന്ധികളായ ഹവിസ്സ്, ആജ്ഞാ ഇവകളാൽ ഉത്ഭിതമായ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയുടെ ധൂമത്താൽ പാവനമായും ബ്രഹ്മഘോഷത്താൽ നിറഞ്ഞതായും അതാതു ജാതിധർമ്മങ്ങളാൽ സേവിതമായിരിക്കുന്നു. സുന്ദരൻ സത്തുഷ്ടമാനസനായി ആചിദംബരപുരത്തെ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെയുള്ളവരെല്ലാവരും

സുന്ദരനെ പൂജിച്ചു. സുന്ദരൻ ശിവഗംഗയിൽ സ്നാനചെയ്തു ഭസ്മരൂക്ഷങ്ങളാൽ അലംകൃതനായിട്ടു പൂജാദ്രുവുണ്ടെള എടുത്തുകൊണ്ടു കനകസഭയിലേക്കു പോയി. സൂര്യകോടിതുല്യമായും അനേകം രത്നസംഭങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും ദേവകളാലും മിനിഗണങ്ങളാലും സേവിതമായും ഭർന്നമാത്രംകൊണ്ടു മുക്തിദായിനിയായും ഇരിക്കുന്ന ആ സഭയിൽ ഭക്താഗ്രഗണ്യന്മാരായ പന്തളലി, വ്യാഘ്രപാദൻ, അഗസ്ത്യൻ, നാരദൻ, തുംബര, കണ്ഠപൻ, ഭാഗ്വൻ മുതലായ മുനിമാരേയും ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദിക്പാലന്മാരേയും നന്ദി മുതലായ ഭൂതഗണങ്ങളേയും പുരത്തരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഷ്ണുവിനേയും ബ്രഹ്മാവിനേയും കണ്ടു. സുന്ദരൻ ദ്വാരദേശത്തിലുള്ള ഗണേശനെ പൂജിച്ചു സ്തുമൃത്തിയേയും നമസ്കരിച്ചു നന്ദി മുതലായവരോടു സമ്മതംവാങ്ങി സഭയുടെ അകത്തേയ്ക്കു പോയി. മായയാകുന്ന തിരശ്ശീലയുടെ അന്തഃഗതത്തിൽ പഞ്ചാക്ഷരമയമാകുന്ന ധീരത്തിൽ പാശ്ചരീദേവിയോടുകൂടി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സഭാപതിയെ വന്ദിച്ചു. ശ്രീഭക്തമന്ത്രങ്ങളാലും ശൈവസൂക്തങ്ങളാലും നമോപരനെ നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങനെ സ്തുതിച്ചു.

സതേനമശ്വിതേനമസ്സദാമുദാത്മനേനമ-
സ്തതശ്ചസാക്ഷിണേനമസ്സഭാധിപായതേനമഃ

അരൂപിണേചരൂപിണേനിരൂപണാതിഗായതേ
കപാലിനേകപാലിനേകപദ്മിനേനമോനമഃ.

നമോഹരായജാഹ്നവീധരായചന്ദ്രമൗലയേ
ത്രിലോചനായതേനമസ്ത്വയീമയായശംഭവേ

അരാജനാളകാളകൂടനീലകണ്ഠകാന്തയെ
കപാലമാലിനേനമഃകരീന്ദ്രചമ്ധാരിണേ.

നമശ്ശിവായശംഭവേനമസ്ത്വിച്ഛലധാരിണേ
മനോജഗദ്ഗുഹാരിണേമഹോക്ഷകേതവേനമഃ

ദിഗംബരായതേനമശ്ചിദംബരായതേനമഃ
സ്വയംഭൂവേസദാനമശ്ചിദംബരായതേനമഃ.

നമസ്സുവണ്ണസംസദേനമസ്സഭേശപരായതേ
നമോസ്തുഭൂതസംസദേനമോഗണായയോഗിനാം
നമോഗിരീന്ദ്രജാപതേനമോഹിരണ്യബാഹവേ
നമോസ്തുചേതസസ്തേനമോമശ്ശിവായതേ.

പുണ്ഡരീകസുജനനുമി
പുണ്ഡരീകാസനാച്ഛിതം
പുണ്ഡരീകാജിനധരം
പുണ്ഡരീകാക്ഷനായകം.

പുണ്ഡരീകജാരാഭ്യം
പുണ്ഡരീകമുനിസ്തുതം
പുണ്ഡരീകപുരീനാഥം
പുരാരിംപ്രണമാമുഹം.

മഹാഭേവമഹാഗുത്ത
മഹാഡംബരസാക്ഷിണിം
മഹാഭേവതനംവാമാം
ശിവകാമമഹാഭജേ.

സത്തായം ചിത്തായം ആനന്ദമായം ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ
നമസ്സരിക്കുന്നു.

സർപ്പസാക്ഷിഭൂതനായ കനകസഭാപതിക്കു നമസ്കാരം.

രൂപമില്ലാത്തവനായും രൂപമുള്ളവനായും മനസ്സിന് രാ
ഗോചരനായും കവാലിയായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരക്ഷകനായും കവർട്ടി
യായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്സരിക്കുന്നു.

ഹരനായും ഗംഗാധരനായും ചന്ദ്രമൗലിയായും ത്രിലോച

നനായും വേദമേനായും ശംഭുവായും തണ്ടോടുകൂടിയ താമരവു
 ഞ്ഞാത്തപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന കാളകൂടനീലകണ്ഠത്തോടുകൂടിയ
 വനായും ഗജചർമ്മരനായും കപാലമാലിയായും ഇരിക്കുന്ന ദേ
 വനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ത്രിശൂലധരനായും മന്മഥഗർവ്വനാശനനായും വൃഷഭഭാഷ
 നായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ദിഗംബരനായും ചൈതന്യസമുദ്രമായും സ്വയംഭൂവായും
 ഇരിക്കുന്ന ചിതംബരേശ്വരൻ നമസ്കാരം.

ഈ കനകസഭായെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. സഭാപതിയേ
 യും നമസ്കരിക്കുന്നു. ഭൂതഗണങ്ങളേയും യോഗിഗണങ്ങളേയും
 നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഗൌരീസഹിതനായും ഹിരണ്യബാഹുവായും മനഃപ്രവൃത്ത
 കനായും ഇരിക്കുന്ന സദാശിവനെ ഞാൻ പിന്നെയും പിന്നെ
 യും നമസ്കരിക്കുന്നു.

പത്മമാലയെ ധരിച്ചവനായും ബ്രഹ്മപൂജിതനായും പൂർവ്വ
 ചർമ്മരനായും വിഷ്ണുസേവ്യനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്ക
 രിക്കുന്നു.

പുണ്യരീകമനുഷേപരായ ദിഗ്ഗജത്തിനാൽ ആരാധിക്കപ്പെ
 ട്ടവനായും പൂർവ്വപാദമുനിയാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ചിരം
 ബരേശ്വരനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മഹേശ്വരന്റെ മഹാസുത കോലാഹലത്തിന്നു സാക്ഷിഭൂ
 തയായും മഹേശ്വരന്റെ വാമാംഗമായും ഇരിക്കുന്ന ശിവകാമ
 ദേവിയെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ സുന്ദരൻ സ്പോഷത്താൽ വാക്കിനെ സഫലമാ
 ക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു അശരീരി വാക്കു കേട്ടു. ഹേ സുന്ദ

ര! നിന്റെ സ്മോത്രത്താൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനായി. നിന്റെ വാക്കുകൾ അതിമനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. നീ കമലാലയത്തിൽ പോയി എന്ന ഇതുപോലെ സ്തുതിക്കുക. ഇങ്ങിനെ ആകാശവാണി അവസാനിച്ചപ്പോൾ സുന്ദരൻ ശിരസ്സിൽ സപ്തസ്തവ്യങ്ങളായി. അതു കണ്ടു ദേവന്മാർതന്നെ വിസ്മിതന്മാരായി. മനുഷ്യരുടെ കഥ പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം സുന്ദരനെ സാക്ഷാൽ സദാശിവനാണെന്നു വിചാരിച്ചു നമസ്കരിച്ചു. സുന്ദരൻ അചിന്ത്യ ശക്തിമാനായ ദേവന്റെ സങ്കല്പാവലംബത്താൽ അറിഞ്ഞിട്ട് അഹങ്കാരമാകുന്ന ഇരുട്ടിൽ പ്രവേശിച്ചില്ല. മഹേശ്വരൻ അജ്ഞാനിയായ എന്നിൽ ഇത്ര പ്രസാദമുണ്ടായത് എങ്ങിനയാണെന്നു വിചാരിച്ചു പിന്നെയും ആ മഹേശ്വരൻ ദൃഢഭക്തിയെ ചെയ്തു. ശിവജ്ഞാകരനായ സുന്ദരൻ കനകസഭയും വ്യാഘ്രപാദൻ മുതലായ മുനികളോ നന്ദി മുതലായ ഗണങ്ങളെയും ശിവഭക്തന്മാരെയും സദാപതിയോ ശിവകാമദേവിയെയും നമസ്കരിച്ചു പുറപ്പെട്ടു. തന്റെ പിന്നാലെ അനുഗമിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെ നമസ്കരിച്ചു മടക്കി അയച്ച് ഉത്തരകാവേരിയെ കടന്നു ബ്രഹ്മപുരത്തേക്കു പോയി. ആ ബ്രഹ്മപുരിയിൽ സ്കന്ദമുത്തിയുടെ വേറെ ഒരു ദേഹമെന്നു പാലയുള്ളവനായ ജ്ഞാനസാബന്ധൻ എന്നു പേരായ ബാലൻ ഗൗരീദേവിയുടെ മലപ്പാലാകുന്ന അമൃതത്തെ പാനം ചെയ്യുതിനാൽ സരസ്വതീദേവിയെ നാവിന്മേൽ നൽകുന്നതായി. അത്ര മഹത്വമുള്ള ജ്ഞാനസാബന്ധന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിലുള്ള പൊടികളാൽ പരിശുദ്ധമാർഗ്ഗമായ ഈ പുരിയെ എന്റെ കാൽകൊണ്ടു ചവിട്ടുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു സുന്ദരൻ ആ പുരിയിലേക്കു കടക്കാതെ ദൂരത്തു നിന്നുതന്നെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. അവിടെ മഹേശ്വരൻ ഗൗരീയോടു കൂടി പ്രത്യക്ഷനായി സുന്ദരനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. അനന്തരം സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനോട് അനുവാദം വാങ്ങി തൊക്കെ ദിക്കിലേക്കു പോയി. ചോളരാജ്യത്തിന്റെ സൈങ്കാഗ്രാത്ത കണ്ടുകൊണ്ടു ശിവസ്ഥലങ്ങളാൽ അലാമൃതമായ കാവേരീതീരത്തിൽ എത്തി. ക

വേരപുത്രിയായ ആ പുണ്യനദിയിൽ ഇറങ്ങിട്ടു സുന്ദരൻ നാലു ഭാഗവും നോക്കി വളരെ സന്തോഷിച്ചു. പത്തൊപ്പലകൽക്കാ രങ്ങളുടെ സൗരഭ്യത്താൽ വാസിതയായും കപ്പുരധവളമായ മണൽതിട്ടുകളോടുകൂടിയതായും അനേകവൃക്ഷങ്ങളാലും വാഴ കളാലും നിറഞ്ഞതായ ഉപവനങ്ങളോടുകൂടിയതായും ആദിത്യൻ്റെ രമാശ്വങ്ങളുടെ കുളമ്പുകൾ തട്ടി പൊളിഞ്ഞതായ നാളികേരങ്ങളോടുകൂടിയ തെങ്ങുകളാൽ നിബിഡമായും ഉണ്ണുകാലത്തിൽകൂടി രണ്ടുകരകളോടൊപ്പം പ്രവാഹമുള്ളതായും അപ്പാരസ്മികളുടെ പച്ചതളുപ്പുള്ളായ സുനസ്സൾത്താൽ വ്യാകുലങ്ങളായ തിരമാലകളോടുകൂടിയതായും സ്നാനചെയ്യുന്ന ചോളസ്മികളുടെ നാദികളാൽ ആകൃഷ്ടമായ പ്രവാഹത്തോടുകൂടിയതായും ചോളരാജാവിൻ്റെ മത്തഗജങ്ങളുടെ മദജലത്താൽ ഭൃഷിതയായും രണ്ടുകരകളിലും ഉള്ള വൃക്ഷങ്ങളാൽ സൂര്യകിരണങ്ങളെ മാജ്ഞാപ്പട്ടതായും ഹാസം മുതലായ പക്ഷികളുടെ മനോഹര ശബ്ദത്താൽ വ്യാപിതമായ ദിക്കുകളോടുകൂടിയതായും തീരങ്ങളിലുള്ള ആശ്രമങ്ങളിൽ ഘോഷിക്കുന്നതായ മുനിഗണങ്ങളുടെ ചേദാന്തധ്വനിയ്ക്കൽ പാവനയായും യാഗചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ യാഗശാലയിൽ ഉള്ള യുപസ്മാദങ്ങളാൽ ശോഭിതയായും യോഗനിദ്രയിൽ ആസക്തനായ ശ്രീരംഗനാഥൻ മാലയായും സമുദ്രമഹിഷിയായും ഇരിക്കുന്ന കാവേരീമഹാനദിയെ കടന്നു ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം പോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. മായൂരം, മദ്ധ്യാജ്ഞാ, കുംഭകോണം, ശ്രീകാഞ്ചീപുരം, പഞ്ചനദം എന്നിങ്ങനെയുള്ള ദിവ്യക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചിട്ടു ശ്രീത്യാഗനാഥക്ഷേത്രമായ കമലാലയത്തിലേക്കുതന്നെ പോയി.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

എട്ടാം മദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! ഇനി സുന്ദരൻ്റെ അതു മായ വേദം ഒരു ചരിത്രത്തെ കേൾക്കവിൻ. ഇതു സർവ്വ ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. സർവ്വപാപഹരവുമാണ്. മഹാശൈവൻ പ്രസന്നനായാൽ പിന്നെ മനുഷ്യക്കു ദുഷ്ടമായിട്ടെന്താണുള്ളത്? എന്നാലും ഭക്തന്മാർ ഭക്തിയെ ഒഴിച്ചു മറ്റൊന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അവിനാശിയെന്നു ജഗൽപ്രസിദ്ധമായ ഒരു ശിവസ്തമ്യമുണ്ട്. അവിടെ ശിവഭക്തന്മാരാൽ അലാഭ്യതമായ ഒരു അഗ്രഹാരമുണ്ട്. ആ അഗ്രഹാരത്തിൽ സ്നേഹിതന്മാരായ രണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ അടുത്ത ഗൃഹങ്ങളിൽ വസിച്ചിരുന്നു. ആ മഹാത്മാക്കൾക്കു രണ്ടാൾക്കും ഒരേമാസത്തിൽതന്നെ പുത്രന്മാരുണ്ടായി. ആ ബാലന്മാർക്കു ബാല്യത്തിൽതന്നെ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെക്കുണ്ടുപാല അന്യാന്യം സ്നേഹമുണ്ടായി. ആ ശിശുക്കൾ രണ്ടാൾക്കും ചൊളകമ്മാ കഴിഞ്ഞു. രണ്ടാളും ഒരുമിച്ചു കളിച്ചുകൊണ്ട് അടുമിങ്ങു നടക്കുമ്പോൾ കാലഗതികൊണ്ട് ഒരു സരസ്സിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നു. ബാല്യപാപപുത്താൽ താമരപുഷ്പത്തെ പറിപ്പാനായി അവരിൽ ഒരു കുട്ടി ജലത്തിലിറങ്ങി. ഒരു കുട്ടി പേടിച്ചു കരയിൽതന്നെ നിന്നു. ജലത്തിലിറങ്ങിയ കുട്ടിയെ ഒരു മുതല പിടിച്ചു താഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. കരയിൽ നില്ക്കുന്ന കുട്ടി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ അടുക്കെ ചെന്നു മറ്റൊരു കുട്ടി ജലത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോയെന്നു പറഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ ജലത്തിൽ മുങ്ങിയ കുട്ടിയുടെ അച്ഛനമ്മമാരോടു പറഞ്ഞു. അവർ ആ ഗ്രാമവാസികളേയെല്ലാം കൂട്ടി സരസ്സിലിറങ്ങി വൈകുന്നേരം വരെ തപ്പിനോക്കി. കുട്ടിയെ കാണാതെ ഗ്രാമവാസികളെല്ലാം ശോകാകലന്മാരായി മടങ്ങിപ്പോയി. ഏകപുത്രന്മാരായ മാതാപിതാക്കൾ ശോകസന്തപ്തന്മാരായിട്ടുതന്നെ കാലം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ രണ്ടു സാവസരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം സൂക്ഷിസുന്ദരനായ സുന്ദരൻ വേദസാരമായ ഗീതയെ അഭ്യസനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ത്രാഗേശപരശാസനാൽ ഓരോ ശിവസ്തമ്യങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ട് അവിനാശിക്കേത്രത്തിൽ വന്നു. അപ്പോൾ മരിച്ച കുട്ടിയുടെ സ്നേഹിതനായ ബാലന് എഴുന്ന

നാചയ്ക്കു മരിച്ച കുട്ടിയുടെ മാതാവിനെ തന്റെ മാതാവിനെ പോലെ നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീ ആ കുട്ടിയോടു തുല്യ വയസ്സായ തന്റെ പുത്രനെയോർത്ത് എന്റെ പുത്രനുണ്ടെങ്കിൽ അച്ഛനും ഉപനയനം കഴിയില്ലേ? എന്നു വിചാരിച്ച് ഊക്കു കരഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ കരയുമ്പോൾ സുന്ദരൻ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിച്ചു ബ്രാഹ്മണരോടുകൂടി വീഥി പ്രദക്ഷിണമായി വരുമ്പോൾ കരച്ചിൽ കേട്ട് അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. ഇതെന്താണെന്നു ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദിച്ചു. അവർ പൂർവ്വവൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ഉടനെ സുന്ദരൻ ആ സ്ത്രീയോടു കരയാതിരിപ്പാൻ പറഞ്ഞു കുളത്തിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നുനിന്നു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരനജ്ഞാൽ മുതല ആ ബ്രാഹ്മണപുത്രനെ യാതൊരവയവങ്ങൾക്കും ഹാനി കൂടാതെ അതാവയവങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന ആഭരണങ്ങളോടു കൂടി ഛട്ടിച്ചു. അതുകണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും സുന്ദരനെ മഹേശ്വരനാണെന്നു വിചാരിച്ചു.

സുന്ദരൻ എല്ലാ ശിവസ്ഥലങ്ങളിലും ഗൌരീസമേതനായ മഹേശ്വരനെ മാധുര്യവാക്കുകളാൽ സ്തുതിച്ചു മഹേശ്വരന്റെ പ്രസാദത്തെ ലഭിച്ചു കമലാലയത്തിൽതന്നെ മടങ്ങിവന്നു ത്രാഗേശ്വരന്റെ സന്നിധിയിൽനിന്നു ദേവനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിപ്പാണാഗ്രഹിച്ചു. അപ്പോൾ അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം സുന്ദരനോടു സ്വാഗതം ചോദിച്ചു. സുന്ദരനു ത്രാഗേശ്വരനെ കണ്ടപ്പോൾ ചന്ദ്രോദയം കണ്ട സമുദ്രതരംഗങ്ങളെന്നപോലെ സുന്ദരവാക്കുകൾ വർഷിച്ചുതുടങ്ങി. ഉടനെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഹേ മഹേശ്വര! പണ്ടൊരു കല്പത്തിൽ ദേവന്മാർ അസുരന്മാരോടു തോറ്റതിനാൽ ശംഖ, ചക്ര, ഗദാ, ധരണായ വിഷ്ണുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. വിഷ്ണു ഗരുഡാശ്രയനായിട്ട് അസുരന്മാരോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും കൂടി വലുതായ യുദ്ധമുണ്ടായി. ആ യുദ്ധത്തിൽ അസുരന്മാർ വിഷ്ണുവിന്റെ നന്ദകം എന്നു പേരായ വാളിനാൽ ചിന്നമസ്കകന്മാരായും ഗദകൊണ്ടു ഭടിഞ്ഞു കൈകളോടുകൂടിയവരായും ശാജ്

ചാപധ്വനിയാൽ മുഹൂർത്തനാരായണ ചക്രതേജസ്സിനാൽ ഭവിച്ചവരായും ഭവിച്ചു. അതുമാത്രമല്ല ഗരുഡന്റെ പക്ഷവായുവിനാൽ ഉണങ്ങിയ ഇലകളെ പാപ്പിക്കുന്നതുപോലെ സകലദൈവരേയും പാപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെട്ടവരായ അസുരന്മാർ പേടിച്ച് ഓടുന്നതടങ്ങി. അവർ രക്ഷയ്ക്കായി ഭൂമുനിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ മുനിയെ കണ്ടില്ല. ഗഭീണിയായിരിക്കുന്ന ഭൂപതിയെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. ആ സ്ത്രീ അവർക്ക് അഭയം കൊടുത്തു. അവർ ആശ്രമത്തിന്റെ അകത്തുപോയിരിക്കുകയും ചെയ്തു. വിഷ്ണുവാക്യേ ദൈവ്യസൈന്യത്തേയും സേനാപതികളേയും കാണാത്തതിനാൽ അവരെ തിരഞ്ഞു പൂർണ്ണമായി. ദൈവന്മാർ എവിടെയാണ് ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നറിയാനായി ദേവന്മാർ അഗ്നിയെ അയച്ചു. അഗ്നി സകല വൃത്താനവും ദേവന്മാരോടറിയിച്ചു. അതുകേട്ടു വിഷ്ണു തന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചവരായ ദേവകളെ രക്ഷിക്കുവാൻവേണ്ടി ഗരുഡാത്രയനായിട്ടു ഭാഗ്യാത്രമത്തിലേക്കു പോയി. ആശ്രമത്തിൽ വന്നു വിഷ്ണുവിനെ കണ്ടു ഭൂപതി അച്ഛപാട്ടാദികളാൽ പൂജിച്ചു സ്വാഗതവും ചോദിച്ചു. പിന്നെ ഭൂപതി മധുരമായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെ വിഷ്ണു! വളരെ കാലം ആഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന ദരിദ്രൻ നിധികിട്ടിയതുപോലെ ഭവാനെ കണ്ടതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഏറ്റവും സന്തുഷ്ടനായി. ഹേ ശ്രീപതേ! ഞാൻ ഭവാനെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ഭവാനെ ഭക്തയായ എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണം. ഭവാനെ ആദിമദ്യോന്തരഹിതനാണ്. സൃഷ്ടി, സ്ഥിതി, സംഹാരങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവനാണ്. ബ്രഹ്മാദികൾക്കു ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. ഭവാനെ വേദവാക്കുകളാൽ സ്തുതനാണ്. ഇനിക്കു ഭവാനെ കാണുവാൻ സംഗതിവന്നത് എന്റെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടും ഭൂമുനിയുടെ തപസ്സുകൊണ്ടുമാണ്. മഹാത്മാക്കൾ പൂജിക്കുകയോ ഫലംകൊണ്ടോ അർച്ചിച്ചാലും പ്രസാദിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഹേ ദേവ! എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുക. ഭവാനെ ഇവിടെ വന്നതിനുള്ള കാരണം എന്താ

ണെന്ന് അമൃതതുല്യമായ വാക്കുകൊണ്ട് എന്ന അനുഗ്രഹി
 ക്കുക. ഇങ്ങിനെ ഭഗുപതിയുടെ പ്രാർത്ഥനകേട്ടു വിഷ്ണു ചി
 രിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു: ഹേ സാധവി! നിന്റെ പൂജയാൽ
 ഞാൻ പ്രസന്നനായി. ഞാൻ വന്നതിനുള്ള കാരണം പാ
 യാം. ദേവന്മാർ ദൈത്യന്മാരുടെ ഭയത്താൽ ശരണാഗതര
 ക്ഷകനായ എന്ന ശരണംപ്രാപിച്ചു. അവരെ രക്ഷിപ്പാനാ
 യി ഞാൻ അസുരന്മാരെ കൊല്ലുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. യുദ്ധംചെ
 യ്ത് അസുരന്മാരെ കൊല്ലുമ്പോൾ ചില ദൈത്യന്മാർ ഓടി കാ
 ട്ടിലേക്കുവന്ന് ഈ ആശ്രമത്തിൽ വസിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അ
 ഗ്നി പാഞ്ഞുടക്കു. നിന്റെ ഭർത്താവു ദേവന്മാരേയല്ലെ യജി
 ക്കുന്നത്? അവർ നിന്നിൽ പ്രസന്നന്മാരായി ഭവിക്കും; അസു
 രന്മാർ എവിടേയാണ് ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതു പറയുക. ഞാൻ
 അവരെ ചക്രംകൊണ്ടു കൊല്ലട്ടേ. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണു പറഞ്ഞ
 തുകേട്ട ഭഗുപതി അധർമ്മംകൊണ്ട് ആശ്രമപോരത്തെ മ
 റച്ചുനിന്നുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹേ ആദിപുരുഷ! സജ്ജനങ്ങൾ
 ഭവാനെ സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും സമതപമുള്ളവനാണെന്നല്ലേ പറ
 യുന്നത്. ഭവാനു ചിലർ പ്രിയന്മാരെന്നും ചിലർ അപ്രിയന്മാ
 രെന്നുമുള്ള ഭേദബുദ്ധിയില്ലല്ലോ. അതുമാത്രമല്ല ഭവാനു ജഗ
 ത്തിനെല്ലാം ഗുരുവായി ധർമ്മമാർഗ്ഗത്തെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നവ
 നാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഭവാനു അന്യന്മാരുടെ പ്രേരണയാൽ
 പാപാചെയ്യാൻ ഉദ്യുക്തനായി ഭവിച്ചതെങ്ങിനെ? ദേവന്മാർ
 ഭവാന്റെ ശരണംപ്രാപിച്ചതുപോലെ ദൈത്യന്മാർ എന്ന
 ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ശരണാഗതന്മാരെ ഉപേക്ഷിക്ക
 ന്നതിനേക്കാൾ വലുതായ പാപം മറ്റൊന്നുമില്ല. ഇതിന്ന്
 ഉദാഹരണമായി പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. പണ്ടു
 ശിഖിചക്രവർത്തിയുടെ ധർമ്മത്തെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ഇന്ദ്രൻ
 മാടപ്രാവായും അഗ്നി ഒരു പരുന്തായി പ്രാവിനെ ഭക്ഷിപ്പാ
 നും പുറപ്പെട്ടു. പരുന്തിന്റെ ഭയത്തിനാൽ പ്രാവിനെ ശി
 ഖിചക്രവർത്തിയെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ പ്രാ
 വിനെ രക്ഷിപ്പാനായി തന്റെ ദേഹത്തിലുള്ള മാംസമെല്ലാം

ആ പരന്നിന്നുകൊടുത്ത ശാശ്വതമായ കീർത്തി സമ്പാദിച്ചു. പ്രാണഭയം വന്നാൽക്കൂടി ശരണാഗതന്മാരെ തൃജിക്കരുത്. തൃജിക്കുന്നതായാൽ ചന്ദ്രസൂര്യന്മാർ ഉള്ളവരെയും നരകം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് എന്ന ശരണംപ്രാപിച്ചവരായ ദൈത്യന്മാരെ ഞാൻ തൃജിക്കുകയില്ല. ഭവാൻ വന്നവഴിക്കുതന്നെ പാറയ്ക്കാളുക; അല്ലെങ്കിൽ എന്ന ജയിച്ചിട്ടു ദൈത്യന്മാരെ ജയിക്കുക. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ ശ്രമഭാരത്തെ തടുത്തുനില്ക്കുന്ന പതിവ്രതയായ ഭൂപതിയെ ദേവന്മാരുടെ പ്രേരണയാൽ വിഷ്ണു ചക്രംകൊണ്ടു കൊല്ലുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം ആശ്രമത്തിൽ കടന്ന് അസുരന്മാരേയും കൊന്നു. അപ്പോൾ ദേവന്മാർ രക്ഷപ്പെട്ടു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ പോയി സുഖമായി വസിച്ചു. അനന്തരം വലുതായ ഭൂണഹത്യ വിഷ്ണുവിന്റെ നേരെ ഓടി അടുത്തു. ആ ഭൂണഹത്യയുടെ ശമനത്തിനായി വിഷ്ണു സകല ലോകങ്ങളിലും ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ഭൂമുനി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു വൃത്താന്തമല്ലാമറിഞ്ഞു. തന്റെ തപശ്ശക്തികൊണ്ടും വിദ്യകൊണ്ടും പന്തിയെ ജീവിപ്പിച്ചു. പിന്നേയും അടക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കോപത്തോടുകൂടി നിനക്കും ഭായ്യാവിഷയാഗം സംഭവിക്കട്ടെ എന്നു വിഷ്ണുവിനെ ശപിച്ചു. ഭൂണഹത്യയുടെ കൂടെ ഉഴലുന്ന വഷ്ണുവിനെ കണ്ടിട്ടു ലക്ഷ്മി അതിന്റെ നിവൃത്തിക്കായി വിഷ്ണുവിനെ വിട്ടു കമലാലയത്തിൽ വന്നു മഹേശ്വരനെ ഭക്തിയോടുകൂടി പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വിഷ്ണു, ലക്ഷ്മിതന്നെ വിട്ടുപോയതിനാലും ഭൂണഹത്യയാലും ആത്തനായിട്ടു മുനികളോടു ഭൂണഹത്യ നശിപ്പാനും ലക്ഷ്മിയെ ലഭിപ്പാനും എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. അവരെല്ലാവരുംകൂടി വിഷ്ണുവിനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭൂമുനിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു വിഷ്ണുവിന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിപ്പാനുള്ള പ്രായശ്ചിത്തമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഭൂമുനി ശാന്തകോപനായിട്ടു വിഷ്ണുവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ വിഷ്ണോ! എന്റെ ക്രോധം ശമിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ നു

രക്ഷകാലംകൊണ്ടും നിന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിക്കുന്നതല്ല. ഭേദം വന്നാൽ മുനികളും വന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചതുകൊണ്ടാണ് എന്റെ ശ്രോധം ശമിച്ചത്. അതു നിന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ. സജ്ജനങ്ങൾ അപരാധം ചെയ്യവരോടു പ്രതിക്രിയ ചെയ്യുന്നില്ല. ദോഷിച്ചവൻ സടുപ്പെട്ടുന്നതുകൊണ്ട് മഹാമാർ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈ പാപത്തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തമില്ല. എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്നുപായാ കേൾക്കുക. ശ്രീഭദ്രമഹാമന്ത്രത്തെ പന്ത്രണ്ടുകോടി ജപിച്ചു ക്ഷീരംകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകംചെയ്യുക, അതാണ് പ്രായശ്ചിത്തം; ദേഹമെല്ലാം ഭസ്മംകൊണ്ടു ലേപനംചെയ്തു ഭസ്മത്തിൽതന്നെ ശയിക്കുക. കമലാലയത്തിൽ പോയി സോമസ്തനമൃത്തിയെ സേവിച്ചാൽ ലക്ഷ്മിയേയും ലഭിക്കും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ഭഗവാനി എല്ലാവരേയും അയച്ചു. അനന്തരം വിഷ്ണു ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു കാമധേനുവിന്റെ ക്ഷീരധാരയാൽ ദിവ്യമായ മരതകലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകംചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വളരെ ദിവ്യസംവത്സരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു അശരീരിവാക്കുണ്ടായി. നിന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിച്ചു. ഇനി ലക്ഷ്മിയെ ലഭിക്കും; വളരെക്കാലം പുജിച്ചതുകൊണ്ടു നീ ശ്രാന്തനായിരിക്കുന്നു. ഇനി എന്താണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ അശരീരിവാക്കുകേട്ടപ്പോൾ വിഷ്ണു ആ ദിക്കിനെനോക്കി തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ ചന്ദ്രശേഖര! ഭവാനെ പുജിച്ചതുകൊണ്ടു എന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിച്ചുവെങ്കിൽ ഭവാനെ സ്വരൂപത്തെ ഒന്നു പ്രത്യക്ഷമായി കാണുവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പാപമുള്ളവർക്കു ഭവാനെ അതൊരുരൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചു ത്രികരണജന്മങ്ങളായ സർപ്പപാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിക്കപ്പെടുന്നുവോ ആരൂപത്തെ എനിക്ക് ഒന്നു കാണിക്കുക. ഈ വരത്തെ ഭക്തവത്സലനായ ഭവൻ എനിക്കുതരിക. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണു പറഞ്ഞപ്പോൾ അശരീരിവാക്കു പിന്നേയും കേട്ടു. ഹേ വിഷ്ണോ! ബ്രഹ്മാദികളായ ദേവഗണങ്ങളും അഗന്യൻ മുതലായ യോഗീന്ദ്രന്മാരും അനവധി യാഗങ്ങളെ ചെയ്തും അനവധി

ദാനങ്ങളെ ചെയ്തും എന്റെ ലിംഗമുത്തിയെ പൂജിച്ചും തൃപ്തി കൊണ്ട് അപഹൃതചിത്തന്മാരായിട്ട് ചിത്തനിരോധമില്ലാത്തതിനാൽ എന്നെ കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഹേ വിഷ്ണു! എന്നെ കാണേണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ സർവ്വഭോഗവിരക്തനായും ജിതേന്ദ്രിയനായും ലക്ഷ്മിയോടുകൂടി കോടിവർഷം പാതാപതപ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുക. ആ വ്രതം സമ്പൂർണ്ണമാകുന്ന സമയത്തിൽ യോഗികൾക്കുകൂടി കാണുവാൻ കഴിയത്തക്കതായ എന്റെ രൂപത്തെ കാണിച്ചുതരാം; ഇങ്ങിനെ അശരീരിവാക്ക് അവസാനിച്ചപ്പോൾ വിഷ്ണു പാതാപതപ്രതത്തെ ഭീക്ഷിച്ചു. ദേഹത്തിലെല്ലാം ഭസ്മലേപനംചെയ്ത ജടാവല്ലഭങ്ങളെ ധരിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ആരകാലങ്ങളിലും ശിവാർച്ചനം ചെയ്യുകൊണ്ടും ജലത്തിൽ ആകണ്ഠമഗ്നനായിട്ട് മഹേശ്വരനെ ഉദ്ദേശിച്ചു വ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിച്ചു. ലക്ഷ്മിയാവട്ടേ ഭർത്താവു ഭൂണഹത്യയിൽനിന്നു മോചിതനായി എന്നറിഞ്ഞിട്ട് മഹേശ്വരാനുജ്ഞയാൽ ഭർത്താവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ലക്ഷ്മി കമലാലയക്ഷേത്രത്തിൽ ഉള്ള വിചിത്രലിംഗത്തെ യാതൊരു ജവനീപുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട് അർച്ചിച്ചിരുന്നുവോ ആ പുഷ്പങ്ങളാൽതന്നെ വിഷ്ണു ശിവനാമസഹസ്രത്തെക്കൊണ്ടു കല്പ്തരലേപനംകൊണ്ടും കൽഹാരമാല്യംകൊണ്ടും അലംകൃതമായ ശിവലിംഗത്തെ ഭക്തിയോടുകൂടി അർച്ചിച്ചു. ഇങ്ങിനെ കോടിസംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ പ്രസന്നനായി. വിഷ്ണുവിനാൽ അർച്ചിതമായ കല്പ്തരലിംത്തിൽനിന്നു ശംഭു ഉമാദേവിയോടും സ്തന്ദ്രമുത്തിയോടുംകൂടി കല്പ്തരലേപനത്താൽ സുന്ദരശരീരനായും അതി സൌരഭ്യമുള്ള സൌഗന്ധികമാലയോടുകൂടിയവനായും വിഷ്ണുവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായിട്ട് വിഷ്ണുവിനെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ

ദൈവതാമര്യായം.

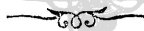
വിഷ്ണു തന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി നില്ക്കുന്ന സോമാസ്തന്യമൃത്തിയെ കപ്പ്തരകൽഹാരങ്ങളുടെ സൗരഭ്യത്താൽ വാസീതമായ ദിക്ഷകളോടുകൂടിയവനായും തപ്തകാഞ്ചനമുല്പമായ ഉന്നത ജടാധരനായും മൃണാളധവളമായ ചെറിയ ചന്ദ്രക്കലയേയും ഗംഗയേയും സുപ്പ്തേയും ബ്രഹ്മകപാലമാലയുത്തേയും ധരിച്ചവനായും നൊറിയിൽ കസ്തൂരീതിലകത്തെ ധരിച്ചവനായും പ്രകാശമുള്ള ജവനീവൃഷ്ടതാലുള്ള കണ്ണാഭരണത്താൽ പ്രകാശിതനായും കങ്കമതിലകംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നതായ വഹ്നിനേത്രത്തോടുകൂടിയവനായും മനോഹരമായ ചില്ലികളോടുകൂടിയവനായും കരുണാരസം നിറഞ്ഞതായ കടാക്ഷത്തോടുകൂടിയവനായും ഗണ്ഡസ്ഥലത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നതായ ഗൗരീമുഖാംബുജത്തോടുകൂടിയവനായും ഉന്നതമായനാസികയോടുകൂടിയവനായും മുത്തുകൾ പോലെയുള്ളദന്തങ്ങളോടുകൂടിയവനായും പവിഴത്തിനുമുല്പമായ അധരപല്ലവത്തോടുകൂടിയവനായും മുഖമാകുന്ന കണ്ണാടിയുടെ വാലുപോലെയുള്ള ചിബുകത്താൽ ശോഭിതനായും കാളകൂടത്തിന്റെ പ്രഭയോടു ഇടകലരുന്നതായ കണ്ണത്തിലുള്ള കപ്പ്തരലേപനത്തോടുകൂടിയവനായും രത്നമോതിരങ്ങളാലും കടകം, കേയുരം, വലയം, അംഗദം, പരശുധം, മൃഗം, അഭയം, വരമുദ്ര ഇവകളാൽശോഭിതങ്ങളായ ഭൂജങ്ങളോടുകൂടിയവനായുംസുഗന്ധത്താൽ ഭൂമിച്ചുകൊണ്ടു വരിയായിരിക്കുന്നവണ്ടുകളാൽ മനോഹരമായിരിക്കുന്ന സൗഗന്ധികമാലയുത്തോടുകൂടിയവനായും ഉമാദേവിയുടെ ഭൂജത്താൽ ആശ്ലിഷ്ടമായ പിൻപുറത്തോടുകൂടിയവനായും കഴുത്തുയർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുപ്പ്തങ്ങളുടെ മാണിക്യരത്നപ്രഭയാൽ ശോഭിതമായ നാഭിപ്രദേശത്തോടുകൂടിയവനായും ഹൃദയമുത്തമാലകളിലുള്ള രത്നപതകപ്രഭയാൽ മനോഹരമായ ഉദരത്തോടുകൂടിയവനായും ഉപവീതസുപ്പ്തത്തിന്റെ നിശപാസത്താൽ മാഞ്ഞതായ ഭസ്മലേപനത്തോടുകൂടിയവനായും വ്യാഘ്രചർമ്മത്തെ ധരിച്ചവനായും രത്നനൂപുരങ്ങളാൽ അലംകൃതനായും വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുപ്പ്തരത്നപ്രഭയാൽ ചുരുപ്പുവസ്ത്രമായ പാദുകത്തോടുകൂടിയവനായും നമസ്സരിക്കുന്നവരുടെ അഹങ്കാരമാകുന്ന അ

സ്വകാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യപ്രഭപോലെയിരിക്കുന്നതായ പാദതലപ്രഭയോടുകൂടിയവനായും അന്തകന്റെ മാറിടമാകുന്ന പൂർത്തതിന്നു വക്ത്രാമണതുപോലെയിരിക്കുന്ന നഖങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും കൈവലുകല്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ പുതിയ പല്ലവം പോലെയിരിക്കുന്ന പാദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും ഭക്തന്മാക്ക് അഭയപ്രദശബ്ദാത്ത ശബ്ദിക്കുന്നതായ കിങ്കിണികളാൽ ശോഭിതമായും സാസാരരോഗത്തിന്ന് ഔഷധമായ സൂതിവൈഭവത്തോടുകൂടിയതായും പക്ഷതി വിടന്ന് താമരപ്പൂവിനോടു തുല്യമായും ഇരിക്കുന്ന പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും രത്നസിംഹാസനസ്ഥിതനായും രമണീയരൂപനായും ഉത്തമജീവനാരായ ജ്ഞാനികളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടവനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരന്റെ വാമഭാഗത്തിൽ വസിക്കുന്നവളായും വിശാലാക്ഷിയായും സർവ്വഭൂഷണഭൂഷിതയായും ഇരിക്കുന്ന ഗൌരീദേവിയേയും മഹേശ്വരനോയും ദേവിയുടേയും മദ്ധ്യത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന. കോമളസ്വരൂപനായ ബാലനേയും കാൽചിലമ്പുകൾ, കിങ്ങിണികൾ, കേയുരം, കടകം, അംഗുലം, വലയം, അംഗുലീയങ്ങൾ ഇവകളാൽ ഭൂഷിതനായും പുലിനഖങ്ങളാലുള്ള കണ്ഠാഭരണങ്ങളാൽ ശോഭിതനായും സൂര്യസ്നാനിഭങ്ങളായ ആറു മുഖങ്ങളോടും പ്രകാശിക്കുന്ന ദന്തങ്ങളോടും അമൃതം പൊഴിയുന്നതായ അംബവാക്കിനാലും മന്ദഹാസത്താലും മനോഹരങ്ങളായും അഞ്ജനയുക്തങ്ങളായും ലോലങ്ങളായുമുള്ള നേത്രങ്ങളോടും ദേവിയുടെ മുഖപ്പാൽത്തുള്ളികളാൽ ഭൂഷിതങ്ങളായ വിദ്രമാധരങ്ങളോടും വിദ്രമത്തോടുകൂടിയ ചില്ലികളോടും കസ്തൂരിതീലകത്തോടും ചുഡാമണിയോടുകൂടിയ നീലകന്തളങ്ങളോടും തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന രത്നങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ അളകപ്രദേശത്തോടും സൗരഭ്യമുള്ള ശ്വാസങ്ങളാൽ മനോഹരമുഖാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയും കണ്ടിട്ട് ആനന്ദഭരിതനായ വിഷ്ണു മഹേശ്വരന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. അനേകനമസ്കാരം ചെയ്തു വളരെ സ്തുതിച്ചു ലക്ഷ്മിയോടുകൂടി തൊഴുതുക്കൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ മയിൽചീലുകളാൽ നിർമ്മിതമായ കുട പിടിച്ചു. വെഞ്ചാമരങ്ങളെക്കൊണ്ടു

ലക്ഷ്മി വീട്ടുവാൻ തുടങ്ങി. വിഷ്ണു ആനന്ദഭരിതനായിട്ടു പാഞ്ചജന്യമായ ശംഖത്തെ എടുത്തു വിളിച്ചു. മഹേശ്വരനെ തന്റെ മുഖിൽ കണ്ടതുകൊണ്ടു വിഷ്ണുവിന്നു യാതൊരാന്നന്ദമുണ്ടായൊ ആ ആനന്ദത്തിന്റെ ലേശമാത്രത്തോടെങ്കിലും ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിന്നു തുല്യത ഉണ്ടാവില്ല. അനന്തരം പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ വിനയത്തോടെ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന വിഷ്ണുവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ വിഷ്ണോ! നിന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിച്ചു, ലക്ഷ്മിയോടു ചേരുകയും ചെയ്തു. ഈ വ്രതാനുഷ്ഠാനംകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ എന്നോടു തുല്യതയും ലഭിച്ചു. മുന്പത്തെപ്പോലെ ത്രിലോകാധിപത്വവും ഭവിക്കട്ടെ. നിനക്കു നേത്രഗോചരനായിരിക്കുന്ന ഞാൻ യോഗികൾക്കകൂടി അദൃശ്യനാണ്. ഉമാദേവിയോടും സ്തമ്പമുത്തിയോടുംകൂടി രത്നസിന്ധോസനസ്ഥിതനായ എന്നെ സേവിക്കുന്ന മഹാഭാഗവാൽക്കു മോക്ഷം കരസ്ഥിതമാതന്നെ. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വിഷ്ണു പറഞ്ഞു. ഹെ മഹേശ്വര! എന്റെ സന്തോഷത്തിനായി ഭവാൻ ഈ രൂപത്തെ എപ്പോഴും ധരിച്ചിരിക്കുക. ദേവന്മാരും മുനികളും ഈ രൂപത്തെക്കണ്ടു കൃതാർത്ഥന്മാരായി ഭവിക്കട്ടെ. ഞാൻ യോഗനിദ്രയെ ചെയ്യാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിന്ന് എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുക. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണു പ്രാർത്ഥിക്കുകയാൽ മഹേശ്വരൻ ആ രൂപത്തോടുകൂടിത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു. ദേവകളും യോഗീന്ദ്രന്മാരും ആ രൂപത്തെക്കണ്ടു ശുദ്ധാചിത്തന്മാരായി ഭവിച്ചു. ആർ എന്നിനെ ആഗ്രഹിച്ചു സേവിക്കുന്നുവോ ആ അഭീഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും അഗോചരനായ മഹേശ്വരൻ ത്രാഗേശ്വരനെന്ന നാമമുണ്ടായി. പിന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ യോഗനിദ്രചെയ്യാൻ മഹേശ്വരങ്കൽനിന്ന് അനന്ത ലഭിച്ചവനായ വിഷ്ണു ത്രാഗേശ്വരനെ രത്നസംപുടത്തിലാക്കി തന്റെ മാറിടത്തിൽ വെച്ചു പാലാഴിമദ്ധ്യത്തിൽ കിടന്നാണുകയും ചെയ്തു. ഉറങ്ങുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ ശ്വാസവേഗംകൊണ്ടു താണ്ടാവപ്രിയനായ മഹേശ്വരൻ ഹംസസ്വരത്തെ ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണുവിന്റെ വക്ഷസ്ഥലത്തിലി

രിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ്റെ ഹാസ്യത്തത്തെ കണ്ടിട്ടു യോഗികൾ സാസാരദുഃഖത്തെ ത്യജിച്ചു. പിന്നെയും അസുരന്മാരാൽ പീഡിതനായ ഇന്ദ്രൻ രക്ഷയ്ക്കായി വിഷ്ണുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ വിഷ്ണു എഴുന്നിറു തന്റെ മാറിടത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ ഇന്ദ്രനു കൊടുത്തു. ദിനന്താരം ഭക്തിയോടുകൂടി ഇതിനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടുക എന്നാൽ സർവ്വപീഡകളാൽ തീരാ എന്നു പറഞ്ഞു. ഇന്ദ്രൻ അതുപ്രകാരം രത്നസാഗരത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കൊണ്ടുപോയി ദിനന്താരം ഭക്തിയോടുകൂടി പൂജിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആകാശഗംഗാജലം കൊണ്ടു മയിൽപിവിയാലുള്ള മരത്രംകൊണ്ടു ശംഖധനി കൊണ്ടു ജവന്തിമാലകളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു വിഷ്ണു ഏതുപ്രകാരം ലക്ഷ്മിയെ ലഭിച്ചുവോ അതുപോലെ ഇന്ദ്രനു മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു വലുതായ ഐശ്വര്യത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്നു് സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
പത്താം മദ്ധ്യായം.

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവി യോടുകൂടി കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ സകല വൃക്ഷങ്ങളും പൂച്ചി ച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഉദ്യാനത്തിലേക്കു പോയി. കദളിവാഴകളിൽനിന്ന് ഉണ്ടാവുന്നതുകളായി സേചനസാധനങ്ങളായിരിക്കുന്ന കർപ്പൂരങ്ങളാൽ എന്നപോലെ വെളുത്തതായും സ്വർണ്ണ പത്മങ്ങളാൽ പരാഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു കുങ്കുമങ്ങളെക്കൊണ്ടെന്ന പോലെ അരുണമായും പുതിയ കറകളെക്കൊണ്ടു ശ്രാമളമായും ചിലേടത്തു മരിച്ചവയായും അനേകവർണ്ണങ്ങളായും നാലു ഭാഗത്തു ശബ്ദിക്കുന്നതുകളുമായ പക്ഷികളെക്കൊണ്ടു വ്യാപിക്കപ്പെട്ടതുമായ ഉദ്യാനത്തെ പ്രവേശിച്ചു കാമദേവ്ഹരനായ ഹരൻ കാമുകൻ കാമിനിയെന്നപോലെ പുതിയ പൂപ്പങ്ങളാൽ ദേവിയെ അലങ്കരിച്ചു. അളകൃത്തിൽ കൊന്ന പൂവിനേയും കാതുകളിൽ കായാപൂക്കളേയും നാസികാഗ്രത്തിൽ പുനപ്പൂവിനെ

യും ഗന്ധങ്ങളിൽ അതിപ്പുപൊടിയേയും കഴുത്തിൽ മല്ലികാ മാലയുത്തേയും കൈകളിൽ മൂന്നാളവലയത്തേയും ഹസ്തത്തിൽ പത്മത്തേയും സ്പന്ദങ്ങളിൽ പത്രലേഖയേയും ചേർത്തു. ഇങ്ങിനെ പുഷ്പാഭരണത്തെ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ഉമാദേവി മഹേശ്വരനെ രമിപ്പിച്ചു. ഒരു വിലപവുഷ്കമൂലത്തിൽ പുഷ്പശയ്യ ഉണ്ടാക്കി ദേവിയെ ഇരുത്തി ദേവിയുടെ മടിയിൽ സുവ്യാനന്താമിയായ മഹേശ്വരൻ കിടന്നു. അപ്പോൾ ആദിത്യൻ അസ്മനോദ്യക്ഷനായിരുന്നു. ആ സമയം പാപികൾക്കുകൂടി പാവനമായ പ്രദോഷമായിരുന്നു. യാതൊരു പ്രദോഷത്തിൽ മനുഷ്യൻ വിലപഭുക്കളെക്കൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ അർച്ചിച്ച് അജ്ഞാനബന്ധത്തിൽ നിന്നു മുക്തനാകുന്നുവോ ആ പ്രദോഷസമയത്തിൽ കരഞ്ഞ മുഖത്തോടുകൂടിയ ഒരു വാനരൻ വൃക്ഷത്തിന്റെ കൊമ്പുകളിൽ ചാടിക്കൊണ്ട് ആ വിലപവുഷ്കത്തിന്റെ മുകളിൽ ചാടിവന്നു. വാനരൻ വിലപവുഷ്കത്തിനേലിരുന്നു വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടു ജാതിസ്ഥഭാപത്താൽ മനോഹരങ്ങളായ വിലപഭുക്കളെ അറത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ വിലപപത്രങ്ങളെല്ലാം ദൈവയോഗത്താൽ ഉമാസഹിതനായ മഹേശ്വരന്റെ പാദരേവിന്ദങ്ങളിൽ വീണു. ആ വിലപഭുക്കളെ മഹേശ്വരൻ എണ്ണിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ റൊട്ടെണ്ണമായപ്പോൾ വാനരനെ ഗൗരീക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ ദേവി അതിനെ കടാക്ഷിച്ചു. ഉടനെ മഹേശ്വരൻ എഴുന്നീറ്റു സന്തുഷ്ടനായിട്ട് ആ വാനരനെ ഇവിടെ വാണു വിളിച്ചു. ആ ക്ഷണത്തിൽ തന്നെ വാനരനും ജ്ഞാനമുണ്ടായി വേഗം മരത്തിൽ നിന്നിറങ്ങി ഉമാമഹേശ്വരന്മാരെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. വിലപഭുക്കളാണുത്താൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ വാനരനോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. നീ ഭൂമിയിൽ പോയി മനുവാശത്തിൽ ജനിക്കുക. ഒന്നരലക്ഷത്തി എട്ടു സാവസരം ഏകരാജാധിപനായ ചക്രവർത്തിയായിരുന്ന് അന്ത്യത്തിൽ എന്റെ പദത്തെ പ്രാപിച്ചുകൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരവാക്യം കേട്ടപ്പോൾ വാനരൻ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഓ! മഹേശ്വര! ഭവൽപാദസേവയെ വി

ട്ട് എനിക്കു മനുഷ്യജനം ലഭിച്ചാൽ ആ ജനനിവൃത്തി എപ്പോഴാണ് ഭവിക്കുന്നത്. ഹെ പരമേശ്വര! പ്രസാദിക്കുക. എനിക്കു ഭവൽപാദാരവിനങ്ങളിലുള്ള ശാശ്വതഭക്തിമാത്രം മതി. പാദസേവയ്ക്കു വിഷ്ണുകരമായ രാജ്യം എനിക്കുവേണ്ട. ഇവിടെ ഭവാന്റെ ദാസദാസനായിത്തന്നെ കൊള്ളാം; ഞാൻ ഭൂമിയിൽ പോയി ജനിക്കുന്നില്ല. ഭൂമിയിലെല്ലാമാത്രമല്ല ഏതു ദിവ്യന്മാരുടേയും ങ്ങത്തായാലും ദിവ്യനാണെന്നും സർവ്വേശ്വരനാണെന്നും ഉള്ള മറ്റേതാൽ മൂഢബുദ്ധിയായിട്ട് അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു ഭവാനെ മാക്കുന്നതിനാൽ അധോഗതിയെ പ്രാപിക്കുന്നു. ചതുരശ്വരൻ തോടുകൂടിയതായും സർവ്വസമൃദ്ധിയോടുകൂടിയതായും ഉള്ള രാജ്യം തരാമെന്നു പറയുന്നതു വഞ്ചനയാണ്. അതു ഭവാനു് ഉചിതമല്ല. ഭവാൻ എന്നിൽ പ്രസന്നനാണെങ്കിൽ കരുണാകടാക്ഷമാകുന്ന് സിംഹാസനം തന്നാൽ മതി. ഭവാങ്കൽനിന്നു മറ്റൊന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. ഐശ്വര്യത്തിനായി ഭവാനെ സേവിക്കുന്നതു മില്ല. യാതൊരു ജനത്തിൽ നിങ്ങളുടെ സേവ സിദ്ധിക്കുന്നില്ലയോ ആ ജനം വ്യർത്ഥമെന്നു. ഹെ കരുണാ സിന്ധോ! പ്രസാദിക്കുക. എന്നിൽ ദയ ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിക്കുന്ന വാനരനോടു 'മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. നീ ചേദിക്കേണ്ട, ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ കേൾക്കുക. അജ്ഞാനത്താൽ എന്നെ പൂജിക്കുന്നതു ഭോഗത്തിന്നും ജ്ഞാനത്താൽ പൂജിക്കുന്നതു മോക്ഷത്തിന്നുമാണെന്നാണ് വേദജ്ഞന്മാരാൽ വേദാഗമങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പ്രദോഷസമയത്തിൽ ഒരു വിലപട്ടംകൊണ്ട് എന്നെ അർച്ചിച്ചാലുള്ള ഫലത്തെ പറയാം കേൾക്കുക. നീ ആ ഫലത്തെ പ്രാപിച്ചുവെന്നാണല്ലോ. ജ്ഞാനാവരോശമുള്ളവൻ പ്രദോഷത്തിൽ എന്നെ അർച്ചിച്ചാൽ മോക്ഷത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. അറിയാതെ കൈതാളിയസ്ത്രായത്താൽ എന്നെ പൂജിച്ചാൽ രാജ്യഭോഗത്തെ ലഭിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു നീ രാജാവായി ജനിച്ചു ദേവാദികളാൽ ആഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടതായ രാജ്യഭോഗത്തെ അനുഭവിക്കുക. എന്റെ ജ്ഞാനത്താൽ അന്ത്യത്തിൽ നീ എന്റെ പദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും

ചെയ്തു; അവിടേയും നിനക്ക് ഇന്ദ്രസഖ്യത്താൽ ഞങ്ങളുടെ
 ഭക്തനാ ലഭിക്കും. നീ എന്റെ ഭക്തനാണ് സന്തോഷിക്കേണ്ട
 ഭൂമിയിലേക്കു പൊയ്ക്കൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരവാക്യാക്കേ
 ട് വാനരൻ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ എന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായി ഭൂമിയി
 ലും എന്റെ മുഖം ഇങ്ങിനെ തന്നെ ഭവിക്കട്ടെ. അങ്ങിനെ
 തന്നെ ഭവിക്കും എന്ന് പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മറയ്ക്കയും ചെ
 യ്തു. പിന്നെ ആ വാനരൻ മനുവാശത്തിൽ മുചുകന്ദൻ എന്ന
 പേരുള്ള ആ മുഖത്തോടുകൂടിയെന്ന ജനിച്ചു. ആ രാജാവ്
 ഇന്ദ്രൻ സ്വപ്നത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ ഭൂമിയെ രക്ഷിച്ചു.
 എപ്പോഴും യാഗശീലനായ ആ രാജാവിന്നു ദേവേന്ദ്രൻ സുഹൃ
 തായി ഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ അസുരന്മാരെ ജയിക്കുവാൻവേ
 ണ്ടി ഇന്ദ്രൻ മുചുകന്ദരാജാവിന്ന് ആളയയച്ചു. മുചുകന്ദ
 ന് സ്വപ്നത്തിൽപോയി അസുരന്മാരെയല്ലാം ജയിച്ച് ഇന്ദ്ര
 നോടുകൂടി ദേവസഭയിലേക്കുചെന്നു. അപ്പോൾ സകലദേവ
 ന്മാരും ദേവഗുരവും മുചുകന്ദനെ ആശീർവാദിച്ചു. രത്ന
 സിംഹാസനത്തിൽ ഇന്ദ്രനോടൊരുമിച്ചിരുന്നു. അധ്വാസന
 സ്ഥിതിനായും അസുരബാണംകൊണ്ടുള്ള വ്രണങ്ങളാൽ ഭൂഷി
 തമായ വക്ഷസ്സമലത്തോടുകൂടിയവനായും അനുരാഗവതിയായ
 ജയശ്രീയുടെ നവക്ഷതത്താലെന്നപോലെ ശോഭിതനായും ഇ
 രിക്കുന്ന രാജാവിനെ ദേവസ്ത്രീകളെല്ലാവരും സേവിച്ചു. രാ
 ഭ ചാമരം വീശിക്കൊണ്ടും മേനക സ്വപ്നപാത്രത്തെ ധരിച്ചു
 കൊണ്ടും സുകേശി ആലവട്ടം വീശിക്കൊണ്ടും മഞ്ജുശോഷി
 താബുലം കൊടുത്തുകൊണ്ടും ഉദ്ഗീയും തിലോത്തമയും നൃ
 ത്തചെയ്യുകൊണ്ടും ചിത്രരേഖ വീണവായിച്ചുകൊണ്ടും സ
 ഹജന്ത്ര ഇലത്താളംകൊട്ടിക്കൊണ്ടും ഗന്ധപ്പന്ഥർ ഉപഗാ
 നചെയ്യുകൊണ്ടും രാജാവിനെ സേവിച്ചു. ഇന്ദ്രനും രാജാവും
 ഗീതനൃത്തങ്ങളെ ശ്രവിക്കുകൊണ്ടു മദ്യോഹനമായപ്പോൾ എഴ
 നീാവ് ഐരാവതത്തിന്റെ മുകളിൽകയറി അനുഭവരത്തിലേ
 ക്കുപോയി. ഇന്ദ്രാണി മുക്കുന്ദനോട് ആചരിക്കുന്നപോലെ മു
 ചുകന്ദനോട് ആചരിച്ചു. പിന്നെ ഇന്ദ്രനും രാജാവും ദേവ

ഗംഗയിൽ കളിച്ചു രത്തിനിമിത്തമായ ശിവപൂജാഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. ദിവ്യധൂപവാസിതമായ ആ പൂജാഗൃഹത്തിലിരുന്ന് ഇന്ദ്രൻ ഭസ്മരൂപമായി പൂജയെ ആരാദിച്ചു. വിഷ്ണു ലുപരാക്രമമായ മുചുക്കുന്നു സോമസ്തന്ദ്രമൃത്തിയെ കണ്ടപ്പോൾ രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. പണ്ടു മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞതും ഓർത്തതും മനസ്സാകാണ്ടു ശിവനെ സ്തുതിച്ചു. രാമസ്തുതിയാൽ സതുഷ്ടനായ മഹേശ്വരൻ മുചുക്കുന്ന അനുഗ്രഹിച്ചു, ഭൂമിയിൽ എന്നെ പൂജിക്കുക എന്നു കണ്ണുത്തിൽ പതുക്കെ പറഞ്ഞു. പൂജയുടെ തിരക്കുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രൻ അതൊന്നും അറിഞ്ഞില്ല. പൂജ അവസാനിച്ചപ്പോൾ രാജാവു ഭൂലോകത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ ഗാന്ധാലിംഗനം ചെയ്ത് എന്താണ് അഭിഷ്ഠാനമനുഷ്ഠിച്ചു. അതുകേട്ടു രാജാവ് ഇന്ദ്രന്റെ കയ്യുപിടിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. മേഘം എന്ന സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ ആ സോമസ്തന്ദ്രമൃത്തിയെ എനിക്കു തരിക. ആ മൃത്തിയെ പൂജിപ്പാൻ എനിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ട്. ഭവാനെ സ്നേഹത്താൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനാവട്ടെ. അതുകേട്ടു ഇന്ദ്രൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപാഞ്ഞു. ഞാൻ സത്യാപായം ഭവാനോടു ഞാൻ വല്ലതും മാച്ചുവെക്കുമോ? ആ മൃത്തി എന്തൊരു പ്രതിഫലം, വിഷ്ണുവിന്റെയാണ്. പൂജിക്കുവാൻ മാത്രം എനിക്കു തന്നതാണ്. ഭവാനെ ഇതുവേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ വിഷ്ണുവിനെ പ്രാർത്ഥിക്കുക. വിഷ്ണുസമ്മതിച്ചാൽ ഞാൻതന്നെ, അതല്ലാതെ ഇതു ദാനം ചെയ്യുവാൻ എനിക്കു ധികാരമില്ല. ഇങ്ങനെ ഇന്ദ്രൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു മുചുക്കൻ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചു. ആ മഹേശ്വരനെ ജന്മയാൽ വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി വിഷ്ണുവിനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിച്ചു സോമസ്തന്ദ്രമൃത്തിയെ ചോദിച്ചു. വിഷ്ണു അപ്പോൾ ആ ലോചിച്ചിട്ടു മഹേശ്വരനിയോഗമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു സോമസ്തന്ദ്രമൃത്തിയെ ഇന്ദ്രനോടു വാങ്ങിക്കൊള്ളുവാനും പറഞ്ഞു. ഉടനെ മുചുക്കൻ ഇന്ദ്രനോടു വന്നു വിഷ്ണുവിന്റെ കല്പനയായി മഹേശ്വരനെ എനിക്കു തരിക, സമയം അതിക്രമിക്കുന്നു, ഭൂമിയിലേക്കു പോകട്ടെ, സ്നേഹാവലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കട്ടെ എന്നു

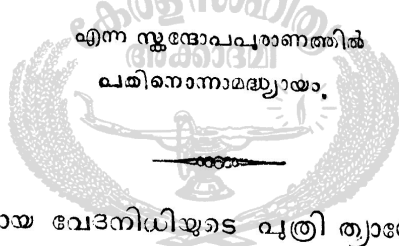

പറഞ്ഞു. മുചുകുന്ദന്റെ വാക്കുകേട്ട് ഇത്രന്നു ആലോചനയായി. ഞാൻ സോമസ്തന്ദ്രമുത്തിയെ ഇവന്നു കൊടുത്താൽ പൂജയും മാരമില്ലാതെ ഭവസൗന്ദര്യം ശുന്യങ്ങളായിത്തന്നെ കഴിക്കേണ്ടിവരും. മുചുകുന്ദന്റെ ആഗ്രഹം എങ്ങിനെയാണ് സാധിപ്പിക്കേണ്ടത്. ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു വിശ്വകർമ്മാവാന്റെ അടുക്കലേക്കുപോയി. രാജാവ് അറിയാതെ സോമസ്തന്ദ്രമുത്തിയുടെ ഒരു പ്രതിബിംബം ഉണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നു പറഞ്ഞു. വിശ്വകർമ്മാവു വേഗം ഒരു പ്രതിബിംബമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. ഇത്രൻ ആ പ്രതിബിംബത്തെ രാജാവിന്നുകൊടുത്ത ഭൂമിയിലേക്കു പോയ്ക്കൊള്ളുക എന്നുപറഞ്ഞു. രാജാവ് ആ ബിംബത്തെ വാങ്ങിട്ട് ഇത് ഇപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതല്ലേ എന്നെ വെച്ചിരിക്കേണ്ട. സാക്ഷാൽബിംബത്തെ എനിക്കുതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ഇത്രൻ പിന്നെയും വിശ്വകർമ്മാവിനൊക്കെ ഓണ് ഒന്ന് ഉണ്ടാക്കിച്ചുകൊടുത്തു. അതും രാജാവു സ്വീകരിച്ചില്ല. ഇങ്ങിനെ ആരബിംബങ്ങളെ കൊടുത്തു. അതെല്ലാം വാങ്ങിട്ടു രാജാവു പിന്നെയും ഇത്രനോടുപറഞ്ഞു: ഓ ശതകൃതോ! ഈ വഞ്ചനയെ കളയ. സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരബിംബത്തെ എനിക്കുതരണമോ? ഇല്ലെങ്കിൽ നമ്മൾ തമ്മിൽ കലഹമുണ്ടാകും. അതുകേട്ടു ഇത്രൻ സാക്ഷാൽ സോമസ്തന്ദ്രമുത്തിയെ രത്നസിംഹാസനത്തിൽവെച്ചു രാജാവിന്നു കൊടുത്തു. പീലിക്കുട, ശംഖനാദം, ജവന്തീപൂജ്ഞം, കൽഹാരമാല, കപ്പുരലേപനം ഇതുകളെല്ലാം നിയമമായിചെയ്യണമെന്നു എന്നുപറഞ്ഞു മുചുകുന്ദനെ ഭൂമിയിലേക്കയച്ചു. പിന്നെ മുചുകുന്ദൻ ആ ബിംബങ്ങളെയെല്ലാംകൊണ്ടു ഭൂമിമുഴുവൻ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു സർവ്വാത്മമായും മഹേശ്വരനേ പ്രീതിഭാജനമായും ഇരിക്കുന്ന കമലാലയക്ഷേത്രത്തിൽ ഭൂലോകരക്ഷയ്ക്കായി മഹേശ്വരനെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ആരസ്ഥാനങ്ങളിൽ മറ്റൊരു ആരബിംബങ്ങളേയും പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. മുചുകുന്ദൻ ദിനന്തോരം സോമസ്തന്ദ്രമുത്തിയെ പൂജിച്ചു നിർമ്മലകീർത്തിയേയും ശാശ്വത പദത്തേയും പ്രാപിച്ചു. പൂർവ്വത്തിൽ വിഷ്ണുവിനെ

അനുഗ്രഹിച്ചു, പിന്നെ ഇത്രയും അനുഗ്രഹിച്ചു. തന്നെ
 രാ മുചുകുചക്രവർത്തിയെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ആ പ്രഭു എ
 ന്നെയും അനുഗ്രഹിക്കുക. കപ്പുരലേപിതനായും ചന്ദ്രക്ക
 ലാധരനായും കൽഹാരമാലയാൽ മനോജ്ഞമായ കണ്ണത്തോടു
 കൂടിയവനായും പാദസേവകന്മാർക്കു കല്പശ്വർക്കുമായും കൈവ
 ല്യദായകനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ നമസ്കാരം. ഇങ്ങിനെ
 സുന്ദരൻ സാരസ്വതാകൃതത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ മഹേ
 ശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു ഹെ സുന്ദര!
 നീ കഞ്ചരനെപ്പോലെ ഐശ്വര്യവാനായി ഭവിക്കുക എ
 ന്നു കരുണയോടെ പറഞ്ഞു. പിന്നെ സുന്ദരനോടു വേദനിധി
 യുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാ
 രം സുന്ദരൻ ആ കന്യകയുടെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ധന്യമായ വേദനിധിയുടെ പുത്രി ത്രാഗേശ്വരന്റെ ഇ
 ഷ്ടമിത്രമായ സുന്ദരനെ ഭർത്താവായിലഭിച്ചിട്ടു പരമാനന്ദ
 തൈപ്രാപിച്ചു. സുന്ദരൻ വിവാഹാനന്തരം ത്രാഗേശ്വരനെ ന
 മസ്കരിപ്പാൻപോയപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വിവാഹവേഷത്തെ
 അഴിക്കാതെ എന്നു വന്നു നമസ്കരിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. ഇ
 തിലധികം ലോകത്തിൽ എന്താണ് ഭാഗ്യവേണ്ടത്. ത്രാ
 ഗേശ്വരമിത്രമായ സുന്ദരൻ കഞ്ചരൻമുതലായ ദേവവൃന്ദങ്ങളെ
 തന്നെ വന്ദിക്കുന്നവരാക്കിവെച്ചു. ഉമാദേവിയുടെ സുനന്ദ
 ലിൽനിന്നു സാകുമിച്ചതായ കപ്പുര ഗന്ധത്തോടുകൂടിയ മഹേ
 ശ്വരന്റെ മാറിടത്താൽ ആശ്ലിഷ്ടനായ സുന്ദരൻ താൻ സ്നേ
 ഹിച്ചിരിക്കുന്ന വിചാരിച്ചു. ത്രാഗേശ്വരന്റെ കൽഹാരമാ
 ല്യത്തിനേറായും കപ്പുരത്തിനേറായും സൗരഭ്യത്താൽ വാസി
 തനായ സുന്ദരനെ ജനങ്ങളെല്ലാവരും ത്രാഗേശ്വരൻതന്നെയാ

ഞന്നു വിചാരിച്ചു നമസ്കരിച്ചു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹെ
 കാര്യംഭവ ! മഹേശ്വരനായ ത്യാഗേശ്വരൻ എങ്ങിനെയാ
 ണ് സുന്ദരൻ്റെ ദൂതനായത്? ആ ചരിതത്തെ ഞങ്ങൾക്കു
 പാഞ്ഞുതരിക— അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— സുന്ദരനെ ആഗ്രഹി
 ച്ചവളായ ഗൌരീപരിചാരികമാരിൽ രണ്ടാമത്തേവൾ ത്യാഗേ
 ശ്വരൻ്റെ ഭാസീവാശത്തിൽ സംഗതികാ എന്ന പേരുടെ
 ജനിച്ചു. സാമുദ്രികാശാസ്ത്രത്തിൽ പായുന്ന ഉത്തമലക്ഷണങ്ങ
 ൾ സകലവും സാഗരികയിൽ കാണാപ്പട്ടു. നിഷ്കുളങ്കസുന്ദ
 രിയായ അവൾ ബാല്യകാലത്തു വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടുതന്നെ
 കഴിച്ചു. എല്ലാഎഴുത്തുകളേയും അവൾപഠിച്ചു. ആട്ടത്തിലും
 പാട്ടിലും അതിസമർത്ഥയായി. ചിത്രമെഴുതുന്നതിൽ ലോക
 ത്തിൽ എല്ലാവരേക്കാളും വിദഗ്ദ്ധയായിത്തീർന്നു. ലോകത്തിലു
 ള്ള ആനന്ദമല്ലാം ഉരുണ്ടുകൂടി ഉരുളവിച്ചതുപോലെയിരിക്കു
 ന്ന അവളുടെ ഭേദം ജനങ്ങൾക്കു നേത്രാനന്ദകരമായി ഭവ
 ച്ചു. അവൾക്കു യൌവനാരംഭസംബന്ധത്താൽ വിശേഷിച്ചും
 കാന്തിവർദ്ധിച്ചു. വസന്തകാലത്തോടുള്ള സംബന്ധത്താൽ മല്ലി
 കാലത പുഷ്പിണിയായി ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും ശരൽകാല
 സംബന്ധത്താൽ ചന്ദ്രരേഖ ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും വഷ
 ണ്കാലസംബന്ധത്താൽ വിദ്വല്ലത ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും
 ശാഭോപലസംഘർഷണത്താൽ രത്നാ ശോഭിക്കുന്നതുപോ
 ലെയും അവൾ അത്യന്തം ശോഭിച്ചു. മാതൃഗൃഹത്തിൽ വസിക്കു
 ന്ന ആ സുമുഖി മേഘമണ്ഡലത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ചന്ദ്ര
 ബിംബംപോലെ ആരുടെ ദൃഷ്ടിയിലും അകപ്പെടാതിരുന്നു. അ
 വൾ ഒരുദിവസം രാത്രി ഉറങ്ങുമ്പോൾ സുന്ദരനെ സ്വപ്നത്തി
 ൽ കണ്ടു. ഉടനെ ഉണർന്ന് ആ അത്ഭുതസ്വപ്നപത്തെ മനസ്സു
 കൊണ്ടു നല്ലവണ്ണം ആരാധിച്ചു. പിന്നെ അവൾക്ക് ഉറക്കമു
 ണ്ടായില്ല. പ്രഭാതത്തിൽ എഴുന്നീറ്റു തന്റെ ശയനഗൃഹത്തി
 ന്റെ രത്നഭിത്തിയിന്മേൽ താൻ കണ്ടതുപോലെയുള്ള സുന്ദരരൂ
 പത്തെ എഴുതി അതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ
 വളുടെ മാതാവ് ആ ചിത്രത്തെ കണ്ട് അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും പ

രത്താനും പാഞ്ഞില്ല. ഇങ്ങിനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 ത്യാഗേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ ഘോഷമായ ഉത്സവം തുടങ്ങി. നാ
 നാദിക്കുകളിൽനിന്നു വലുതായ ജനസംഘം വന്നുകൂടി. ഭദ്ര
 പാദദിവസം സാഗരികസ്നാനത്തിനായി കമലാലയത്തിലേക്കു
 പോയി. ആ സുന്ദരനെ എനിക്കു ഭത്താവാക്കിത്തരണമേ
 എന്നു ത്യാഗേശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് അവർ സ്നാനംചെ
 യ്തു. ജനസംഘത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സുന്ദരൻ കു
 ലിച്ചു കയറുന്നവളായ സാഗരികയേക്കണ്ടു നിശ്ചലനേത്രനായി
 ഭവിച്ചു. പിൻഭാഗത്തു പാദാന്തത്തോളം വീണുകിടക്കുന്ന ക
 ചഭാരത്തോടുകൂടിയവളായും നിശ്വാസസൗരഭ്യത്താൽ മരിച്ചു
 ഭൂമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വണ്ടുകുളോടുകൂടിയവളായും വ്യാഘ്രശ
 ബ്ധത്താൽ ഭയപ്പെട്ട മാൻകുട്ടിയുടെ നേത്രങ്ങൾപോലെ ചഞ്ച
 ലനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവളായും ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രതിഫലി
 ക്കുന്ന മാണിക്യകണ്ഡലങ്ങളോടുകൂടിയവളായും സ്നാനംചെയ്തു
 കചഭാരത്തെ ഉലയ്ക്കുന്നവളായ സാഗരിക മന്മഥമഹാരാജ
 നു തോരണമാലയെ ചെയ്യുന്നതുപോലെ ഇരിക്കുന്ന അളക
 സംസകതങ്ങളായ നഖകിംശുകപ്രഭയോടുകൂടിയവളായും നെ
 ററിത്തടത്തിലുള്ള കസ്തൂരിതിലകത്താൽ ഉജ്ജ്വലമായ മുഖാര
 വിനത്തോടുകൂടിയവളായും നാനാഭരണങ്ങളുടെ രത്നപ്രഭയാൽ
 ശോഭിതമായ കണ്ഠത്തോടുകൂടിയവളായും നേർത്തായ ഉത്തരീയ
 വസ്ത്രത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ ഒഴിക്കുന്ന പയോധരങ്ങളോ
 ടുകൂടിയവളായും അതി ദിവ്യമായ പട്ടുവസ്ത്രത്തെ ധരിച്ചവളാ
 യും ആകാശത്തിൽനിന്നു വീണതായ വിദ്യുല്ലതയേപ്പോലെ ഇ
 രിക്കുന്ന പുഷ്പമാലയെ ധരിച്ചവളായും ലാവണ്യമുതത്തിന്റെ
 ബിന്ദു എന്നുപോലെ ഇരിക്കുന്ന നാസികാഭരണമുത്തോടുകൂടി
 യവളായും മന്മഥനാകുന്ന കല്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ പുതിയ പല്ല
 വങ്ങൾ പോലെയുള്ള അധരപല്ലവങ്ങളോടുകൂടിയവളായും പാ
 ദങ്ങളിൽ ശബ്ദിക്കുന്നവകളായ രത്നമഞ്ജീരങ്ങളോടുകൂടിയവളാ
 യും അരയന്നങ്ങളെ തോറ്റിടുന്നതായ ഗമനഭംഗിയോടുകൂടി
 യവളായും കോടിരതികളുമട സാരാശത്താൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട

വളായും സാക്ഷാൽ മഹാലക്ഷ്മിയുടെ പ്രതിബിംബംപോലെ
 ഇരിക്കുന്നവളായും മന്ദമന്റെ മോഹനവിദ്യയെ സ്വീകരിച്ചു
 തുപോലേയുള്ള ദേഹത്തോടുകൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന സാഗരി
 കയെ മഹേശ്വരന്റെ നേത്രാഗ്നിദശനായ മന്ദമൻ രതി
 യെ കണ്ടതുപോലെ സുന്ദരൻ കണ്ടിട്ടു ലജ്ജിതമാനസനായി
 ഭവിച്ചു. ആ സുന്ദരിയാകുന്ന ചാപാത്തക്കൊണ്ടു മന്ദമൻ സു
 നദനെ പ്രഹരിച്ചു. അവളു കണ്ടിട്ടു സുബ്ബനായ സുന്ദര
 ന്റെ എല്ലാ ഇന്ദ്രിയവൃത്തികളും നേത്രദായമാഗ്നിത്താൽ അവ
 ളുടെ മുഖത്തിൽ പതിച്ചു. അവളും സുന്ദരനേ കണ്ടിട്ട് ആ
 സ്വപ്നപുരുഷനാണെന്നറിഞ്ഞു കടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന ഉല്ലാസമാല
 കളേക്കൊണ്ടു സുന്ദരനെ കാച്ചുനേരാ അച്ചിച്ചു. സാഗരിക
 യുടേയും സുന്ദരന്റേയും നേത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേന്ന് ആശ്ലേ
 ഷിച്ചിട്ട് അനിർവ്വചനീയമായ പരമാനന്ദത്തെ അനുഭവിച്ചു.
 അനന്തരാ അനാഗപരതന്ത്രയായിരിക്കുന്ന സാഗരിക ഗൃഹ
 ത്തിലേക്കുപോയി. സുന്ദരൻ അവളുടെ പിന്നാലെ അവളു
 ടെ ഗൃഹദോരത്തോളം പോയി. അവളുടെ പേരും മാരം
 പരിജനങ്ങളോടു ചോദിച്ചറിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്ന് ഒരു വിജന
 സ്ഥലത്തിൽ കണ്ണടച്ചുകൊണ്ട് അവളുടെ രൂപസൗന്ദര്യ
 തെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ തലമുടി എ
 ത്ര മനോഹരം, അവളുടെ ചില്ലികൾ എത്ര മനോജ്ഞം, ഹാ
 അവളുടെ കടാക്ഷം എത്ര വിശേഷം, അവളുടെ മന്ദസ്ഥിതാ
 എത്ര മധുരം, അവളുടെ മുഖം എത്ര ആശ്ചര്യകരം, അവ
 ളുടെ അധരം എത്ര മോഹനം, അവളുടെ സുനങ്ങൾ എത്ര
 കോമളങ്ങൾ, അവളുടെ ഗമനം എന്തത്രയും, ഇങ്ങിനെ ചി
 ന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സുന്ദരന്റെ മനസ്സ് ആ സാഗരികയുടെ
 സരൂപതായ പ്രാപിച്ചു. സുന്ദരൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉ
 പേക്ഷിച്ചു സാഗരികാ എന്നുള്ള ചതുരക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്നു. ക്രമേണ സുന്ദരന്റെ മനസ്സ് കാമോന്മാദ
 ത്താൽ വിവേകഹീനമായി ഭവിച്ചു. സുന്ദരനു മുദ്രാബ്ജങ്ങൾ
 കൂടി കണ്ണുകരോരങ്ങളായി ഭവിച്ചു. മന്ദമാരുതനെ സപ്തങ്ങൾ
 ഉറയുന്നതുപോലെ അസാധ്യമായി തോന്നി. ശിരസ്സിലുള്ള ച

സ്രക്കലയെ കാണുമെന്നു ഭയപ്പെട്ട സുന്ദരൻ ത്രാഗേശപരനെ സേവിപ്പാൻ പോവാനായി. കാമാർത്തനായ ഞാൻ മുചുകുന്ദനു മോക്ഷപ്രദനായ ദേവനെ എന്തിന്നു സ്തുതിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിച്ചു ദേവനെ സ്തുതിക്കാനേതും ആയി. ദേഹമല്ലാം ഭസ്മംകൊണ്ടെന്നുപോലെ വെളുത്തു. വളരെ പാഞ്ഞിട്ടെന്താണ് ത്രാഗേശമിത്രമായ സുന്ദരൻ ഉന്മത്താഗ്രഗണ്യനായി ഭവിച്ചു. രാത്രികാലങ്ങളിൽ ചന്ദ്രികയെ കാണുന്നതു സുന്ദരനു കഠിനവയലിലിനോടു തുല്യമായി തീർന്നു. നല്ല പൂഷ്പശയ്യകളിൽ കിടക്കുന്നതു തീക്കട്ടകളിൽ കിടക്കുന്നതുപോലേയുമായി. മഹേശ്വരൻ വിട്ടതിനാൽ ജ്ഞാനപ്രദമായും അനാഗതപീഡയാൽ ഉണ്ടാത്തേയുമിരിക്കുന്ന സുന്ദരനോടു ത്രാഗേശപരൻ വന്ന് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ സഖേ! ഞാനുള്ളപ്പോൾ നിനക്ക് എന്തു ദുഃഖമാണുണ്ടായത്? നീ മുഖത്തേപ്പോലെ എന്നെ സ്തുതിക്കുന്നില്ല. നിന്റെ മുഖം വാട്ടിയിരിക്കുന്നതെന്താണ്? നീ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഉറങ്ങാത്തത്? നീ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നില്ല. ഒന്നും സംസാരിക്കുന്നതുമില്ല. നിനക്ക് എന്തു വ്യാധിയാണുണ്ടായത്? സത്യം പറയൂ. ഇങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെടുന്ന സുഹൃത്തിനെ വിട്ടിരിക്കുവാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. വേഗം എഴുന്നീറ്റെ ദുഃഖകാരണത്തെ പറയൂ. ഞാൻ അതെല്ലാം തീർത്തുതരാം. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു— എന്റെ ആധി എനിക്കു സഹിപ്പാൻ കഴിയാത്തതായിരിക്കുന്നു. അതു ശമിപ്പിക്കുവാൻ ഭവാനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും സാധിക്കുകയില്ല. ഈ അനാഗതരോഗത്തിൽനിന്നു സുഹൃത്തായ എന്നെ രക്ഷിക്കുക. ഭവാനു എല്ലാവരെയും വെച്ച് ഉത്തമവൈദ്യനാണെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. സാഗരികാ എന്നുപേരായി ഒരു സ്ത്രീ രത്നമുണ്ട്. അവളെ ആയുധമാക്കി മന്ദഗന്ധം എന്നു പീഡിപ്പിക്കുന്നു. ആ അനാഗതരോഗത്തിനാലാണ് ഞാൻ പിന്നെയായിരിക്കുന്നത്. അതുനിമിത്തം എനിക്കു വലുതായ വ്യസനമുണ്ട്. അവളുടെ ആലിംഗനം എനിക്ക് ഒരിക്കൽ ലഭിച്ചാൽ അതുതന്നെയാണ് ഭവാനെ പൂജിച്ചതിനുള്ള ഫലം. സംശയമില്ല. എന്റെ മനസ്സ് ഭവൽധ്യാനത്തെ വിട്ട് അവളുടെ സ്വരൂപധ്യാനത്താൽ ആകലമായിരിക്കുന്നു.

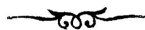
ഭവാനൻ മാഗളനാമങ്ങളെ ഭൂതങ്ങളെത്തു് അവളുടെ നാമ പാരായണത്തിലാണു് ഞാൻ ഇപ്പോൾ. സത്രജനായിരിക്കുന്നതു്. ഹേ ഭവാനിയേ! കാമാർത്തനായിരിക്കുന്ന ഞാനു് ആ ധി വ്യാധിശാന്തിക്കായി ആ സാഗരികയാകുന്ന ഭഗവതത്തെ തരിക. ഭവാനന്തന്നെ ഭൂതനായിപ്പോയി അവളേക്കൊണ്ടുവന്നാൽ ആയിരം പുതിയ താമരപുഷ്പങ്ങളേക്കൊണ്ടു ഭവാനെ അർച്ചിക്കാം. ഭവാനു് എനിക്ക് ആയിരം തത്ത്വപാഠഭാഗം ചെയ്യാലും അവളിലുള്ള ആഗ്രഹം നിവൃത്തിക്കുകയില്ല. ഭവാനു് എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഭവാനൻ മുഖിൽ വെച്ചുതന്നെ ഞാൻ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുകയുമാ. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു നമസ്സരിക്കുന്ന സുന്ദരനോടു ഭക്തവത്സലനായ പരമേശ്വരൻ നിന്റെ ആഗ്രഹം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചുതരമെന്നുപറഞ്ഞു ഭൂതരൂപത്തെ ധരിച്ചു. സർവ്വജനങ്ങളും ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അർദ്ധരാത്രിയിൽ നിദ്രയില്ലാതിരിക്കുന്ന സുന്ദരന്റെ താപശാന്തിക്കായി സർവ്വാനുജാമിയായും ഏകസമരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന ത്രാഗേശൻ സാഗരികാഗ്രഹത്തിലേക്കു പോയി. വിശപത്തിൽ എല്ലാവരേക്കാളും ഉത്തമനായ ദേവൻ സുന്ദരന്റെ ഭൂതനായി പോകുന്നതുകണ്ടു ദേവാദികളെല്ലാം വിസ്മയിച്ചു. ആ മഹേശ്വരന്റെ പാദവിത്യാസത്താൽ പരിശുദ്ധങ്ങളായ മാതൃങ്ങളിലുള്ള പൊടികളെ സിദ്ധന്മാർ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ടു് അജ്ഞാനബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിതന്മാരായി ഭവിച്ചു. ഹേ സുന്ദരഭൂതാ ജയ ജയ എന്നുള്ള കാന്തളശബ്ദം ആ കാശത്തിൽ ഘോഷിച്ചു. മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടു പറയാതെ സുന്ദരഭൂതനായി പോകുന്നതുകണ്ടു ദേവിയുടെ പരിചാരികമാർ ദേവിക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. കമലാലയനായികയായ ദേവി രത്നമാളികയുടെ മുകളിൽനിന്നു കിളിവാതിലിൽക്കൂടി നോക്കി മന്ദസ്ഥിതം ചെയ്തു മനസ്സിൽ ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. ഇതും ദേവനും ഭൂഷണാതന്നെ. ഭസ്മം, അസ്ഥിമാല, കപാലം ഇവകളെ ധരിക്കുകയും ശൂശാനത്തിൽ വസിക്കുകയും വൃദ്ധകാളപ്പുറത്തു കയറി നടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പതുപതിക്കു

സുഹൃത്തിന്റെ ദൌത്യവും വിനോദമെന്നുമാത്രമെ പാവൻ പാടുള്ളു. അതല്ലാതെ ദുഷണമല്ല. ഇങ്ങിനെ ഉമാദേവി ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ യോനിധിയായ മഹേശ്വരൻ വീഥിയെ കടന്നു സാഗരികാഗ്രഹഭാരത്തിൽ എത്തി. ഹൃദഭാരത്തിലുള്ള വാതിലിന്റെ താഴത്തെ പടി വരാഹരൂപധരനായ വിഷ്ണുവിനാൽ അറിയപ്പെടാത്തതായ പാദോബ്ജത്തെ സ്പർശിച്ചുവോ, മേല്പടിയും ഹംസരൂപധരനായ ബ്രഹ്മാവിനാൽ അറിയപ്പെടാത്തതായ മഹേശ്വരശിരസ്സിനെ സ്പർശിച്ചുവോ, അത് അത്യുഷ്ണമാകുന്നു. അനന്തരം സർവ്വരൂപധരനായ ത്രാഗേശ്വരൻ അച്ചുകവേഷാൽ ധരിച്ച് അലംരാത്രിയിൽ വാതിലിനെ ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. ആ ഗാളീരവാക്യത്തെ കേട്ടു സാഗരികയുടെ മാതാവ് ആരാണിതെന്നു ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ട് ഉറങ്ങാതിരിക്കുന്ന സാഗരികയെ വിളിച്ചു. ഹേ സാഗരികേ! നീ എന്തുകൊണ്ട് വരിക. ആരോ ഒരാൾ അലംരാത്രിയിൽ പടിക്കൽ വന്നു വിളിക്കുന്നു. എന്തുസാഹസമാണ്. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട്— ആ സാഗരികയുടെ മാതാവു പടിവാതിലും പിടിച്ചുകൊണ്ടു ശക്തിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ സാഗരിക സുന്ദരന്റെ മേലുള്ള ആഗ്രാഹകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ ജനനീ! കല്പരത്തിന്റേയും കൽഹാരത്തിന്റേയും ജവന്തീപുഷ്പത്തിന്റേയും വാസന പുറത്തേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നു. പടിക്കൽ ആരാണെന്നു വേഗം നോക്കുക. അന്നൊരുദിവസം ഒരാളെ എന്നു പകുതി പറഞ്ഞു നിൽക്കി. അപ്പോൾ വാതിൽ തുറക്കുക എന്നു പുറത്തുനിന്നു പിന്നെയും പറയുന്നതുകേട്ടു. അപ്പോൾ സാഗരികയുടെ അമ്മ പറഞ്ഞു. ഹേപുത്രി! നമ്മുടെ കുലദൈവതമായ ത്രാഗേശ്വരൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കട്ടേ. നിന്നെ ഉദ്ദരിച്ച് ആ ത്രാഗേശ്വരൻതന്നെ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. വേശ്വാഗ്രഹത്തിൽ അലംരാത്രിയെ വരുന്നതു വിളിച്ചിട്ടുതന്നെയാണ്. നീ കുട്ടിയായിരുന്നിട്ടും ഈ സാഹസം ചെയ്യുന്നതെന്താണ്. ബാലചന്ദ്രനാകുന്ന മുത്തിനെ ധരിച്ചു

വനായ അങ്ങേക്കു പരതന്ത്രതാ യുക്താതന്നെ. ആ സുന്ദരൻ വരട്ടേ ഞാൻ അങ്ങയെ രാജസന്നിധിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവർ വാതിൽ തുറന്നപ്പോൾ അച്ഛകവേഷധരനായ ത്രാഗേശപരനെ കണ്ടു.

എന്ന സ്തബ്ധോപപുരാണത്തിൽ
പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

സാഗരികയുടെ മാതാവു സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെ അച്ഛകനാണെന്നു വിചാരിച്ചു പറഞ്ഞു. ഈ സമയത്തിൽ എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വരുന്നതുഗുരുകൾക്ക് ഉചിതമാ എന്നാൽ ഞാൻ അനുഗ്രഹീതയായി, ധന്യയുമായി, ഇതാ ദർശനം, ഇവിടെ ഇരിക്കുക. അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു വേശ്യാഗൃഹത്തിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള മഹത്തുക്കൾ വന്നാൽ ജനങ്ങൾ അപവാദം പറയും. മൂഢന്മാർക്കു എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞുകൂട. ഭവാനു ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കുക വന്നതിനുള്ള കാരണവും പറയുക. ഇങ്ങിനെ അവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അച്ഛകവേഷധരനായ മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. എന്നാൽ പറയാം കേൾക്കുക; നിന്റെ പുത്രിയും കേൾക്കട്ടെ. അവളുടെ ശ്രേയസ്സിന്നും കീർത്തിക്കും സമ്പത്തിന്നും ആയിട്ടാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. ത്രാഗേശപരന്റെ ഇഷ്ടമിത്രമായിട്ടു സുന്ദരൻ എന്നൊരാൾ ഉണ്ട്. അയാൾ സാഗരികയെ കണ്ടിട്ട് അനുഗ്രഹീതയാൽ ദുഃഖിക്കുന്നു. അയാളുടെ ദൂതനായിട്ടാണ് ഞാൻ നിന്റെ ഗൃഹത്തിലെക്കു വന്നത്. ആ സുന്ദരൻ അതിയായ സമ്പത്തുണ്ട്. പ്രായമോ നവയൗവ്വനം; സൗന്ദര്യവും വിദ്യയും ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ത്രാഗേശപരൻ സുഹൃത്തായി ഭവിച്ചത്. അവർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹംപോലെ നിന്റെ പുത്രിയോടുള്ള സ്നേഹവും അഖണ്ഡിതമായിരിക്കും. വളരെ വിലപിടിച്ചതായ പട്ടുവസ്ത്രം ഇതാ വാങ്ങുക; ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ അവരുടെ കയ്യിൽ ഭസ്മവും കൊടുത്തു. അപ്പോൾ മാതാവു പുത്രിയോടു എന്നാൽ അ

ങ്ങിനെ ചെയ്യുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു പുത്രി വ്യാജലജ്ജയെ നടിച്ചുകൊണ്ട് അച്ഛനോടു പറഞ്ഞു. ത്യാഗേശ്വരൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്ന ഭർത്താവിനെയാണ് എനിക്കു സമ്മതം. ആ ത്യാഗേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷമായി എന്നോട് ആരെ വരിക്കുവാൻ പറയുന്നുവോ അവനെ ഞാൻ ഭർത്താവായി സ്വീകരിക്കും. അച്ഛൻ പറഞ്ഞു— ഹെ സാഗരികേ! ത്യാഗേശ്വരനും ഇതുതന്നെയാണ് സമ്മതം. വിദ്വാനായ സുന്ദരൻ ത്യാഗേശ്വരപ്രിയനാണ് ഒല്ലാ. അതുകൊണ്ടു നീ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യുക. ത്യാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽതന്നെ സുന്ദരനെ വരിക്കുക. അതു കേട്ടു സാഗരിക പിന്നെയും പറഞ്ഞു— സ്വാമിക്ക് അതു സമ്മതമാണെങ്കിൽ പ്രത്യക്ഷനായി എന്നോടു പറയട്ടെ, എന്നാൽ ഞാൻ അങ്ങിനെ ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ അവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അവർക്കു തന്റെ രൂപത്തെ കാണിച്ചു. അപ്പോൾ ചില ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാർ നമസ്സർപ്പിച്ചു മോക്ഷത്തെ അപേക്ഷിച്ചു. അവരോടു ദേഹാന്ത്യത്തിൽ മോക്ഷം ലഭിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു, നാളെ നിങ്ങൾതമ്മിൽ ചേരുമെന്നു സാഗരികയോടും പറഞ്ഞു മറയുകയും ചെയ്തു. ദിവ്യശക്തിമാനായ ദേവൻ ആ നഗരവാസികൾക്കു നാളെ സാഗരികയെ സുന്ദരനോടു ചേർക്കണമെന്നു സ്വപ്നം കാണിച്ചു. അനന്തരം മഹേശ്വരൻ സുന്ദരന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു നാളെ നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേരും എന്നു പറഞ്ഞു സ്നേഹപരവശനായിട്ടു സുന്ദരനെ ഗാന്ധാശ്വേഷം ചെയ്തു. ഹേ സഖേ! സാഗരികയോടുകൂടി രമിക്കുമ്പോൾ എന്നെ മറന്നുകളയരുതെ. സുഖമായി വിഹരിക്കുക എന്നും പറഞ്ഞു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. പിറ്റേ ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ നഗരവാസികളെല്ലാവരുംകൂടി സ്വപ്നാവലോകനത്തെയും സാഗരികാസുന്ദരന്മാരുടെ അനുരൂപതയേയും ഓർത്തു വിസ്തീർത്തവരായിട്ടു സുന്ദരനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു സാഗരികയോടു യോജിപ്പിച്ചു. അനന്തരം സുന്ദരൻ ദൈവീകയോടുകൂടി സ്വപ്നാവലോകത്തിൽകൂടി ദുർല്ലഭമായ സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചു. സുന്ദരന്റെ ആലിംഗനാലാവാദാഗ്രങ്ങളെ ലഭിച്ചുവളായ സാഗരിക കല്പകവൃക്ഷത്തെ ആശ്രയി

യിച്ചു ലതപോലെ പരമാനന്ദത്തെ പ്രാപിച്ചു. രത്നസാപാൻ
 ങ്ങളാലും സപണ്ണസ്വാഭങ്ങളാലും ഭൂഷിതമായും അഗതധൂപവാ
 സനയാൽ അന്ധന്മാരായ വണ്ടുകളാൽ സമാകലമായും ഇരിക്കു
 ന്ന മാളികയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ സാഗരികയെ രമി
 പ്പിച്ചു. മന്ദരപദ്മത്താൽ മമിക്കപ്പെട്ട ക്ഷീരസമുദ്രത്തിന്റെ ന
 രകളെപ്പോലെ ധവളവണ്ണങ്ങളായും അതിമുദലങ്ങളായും തളി
 രുകളാലും പൂപ്പുങ്ങളാലും വിരിക്കപ്പെട്ടവയായുള്ള ശയ്യകളാൽ
 ശോഭിതമായ ശയനഗൃഹത്തിൽ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുന്ദര
 ന്റെ ബുദ്ധിയാകുന്ന ലതയെ സാഗരികയുടെ ആശ്ലേഷാദി ക്രീ
 ഡാസൗഖ്യമാകുന്ന അമൃതപ്രവാഹം നല്ലവണ്ണം പോഷിപ്പി
 ച്ചു. ദിനന്താരം പ്രഭാതത്തിൽ ശയനഗൃഹത്തിൽനിന്ന് എഴ
 നീറാവരുന്നവനായ സുന്ദരനെ സാഗരികയുടെ നവഭരണത
 ങ്ങളാൽ മനോഹരനായും പകുതി മാഞ്ഞതായ ചന്ദനലേപന
 ത്തോടുകൂടിയവനായും കവിർത്തടത്തിന്റെ അകത്തു ശോഭിക്കു
 ന്ന താംബൂലത്താൽ ഉജ്വലനായും കണ്ടിട്ടു ത്രാഗേശപരൻ സ
 ത്താഴ്ന്നായി ഭവിച്ചു. ഒരു ദിവസം സുന്ദരൻ സ്നാനചെയ്തു നിത്യ
 കർമ്മവും ചെയ്തു ത്രാഗേശസന്നിധിയിൽ വന്നു സ്തുതിപ്പാൻ തുട
 ങ്ങുവാൻ മഹേശപരൻ പാഞ്ഞു. ഹെ സഖേ! പ്രഭാതസമയ
 ത്തിൽ സാഗരികയുടെ മാളികയിൽനിന്ന് എഴുന്നീറാവരുന്നവ
 ളുള്ള നിന്റെ വേഷം അതിമനോഹരമായിരിക്കുന്നു. നിത്യവും
 ആ വേഷത്തോടുകൂടിവന്ന് എന്നെ ഭജിക്കുക. വിപരീതകർമ്മം
 എന്റെ ദാസനാകൂടി ബന്ധകരമായി ഭവിക്കുകയില്ല. അങ്ങി
 നെയിരിക്കെ സൂചുത്തിന്നു പായേണ്ടതുണ്ടോ? ഇങ്ങിനെ മഹേ
 ശപരന്റെ വാക്കു കേട്ടു സുന്ദരൻ ദിനന്താരം അങ്ങിനെതന്നെ
 ചെയ്തു. മഹേശപരസ്തുതികളാൽ സുന്ദരവാക്കായ സുന്ദരൻ സാ
 ഗരികയുടെ മന്ദസ്ഥിത, കടാക്ഷം, സാരസ്വതസംഭാഷണം, ഗാ
 ണ്ഡാലിംഗനം മുതലായ സുഖാനുഭവസമയങ്ങളിൽ ഇഷ്ടമിത്രമാ
 യ ത്രാഗേശപരനെ ഒട്ടും മറന്നില്ല. കുളിക്കുമ്പോഴും നിത്യകർമ്മം
 ചെയ്യാതെയും ക്ഷേത്രത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സുന്ദരനെ കണ്ടിട്ടു ചി
 ലർ അവൻ ധൃത്തനാണ്, വേശ്യാലമ്പടനാണ്, അവനെ തൊ

രത്നം എന്നു പറഞ്ഞു. ചിലർ ത്രാഗേശന്റെ പ്രസാദം സിദ്ധിച്ചവനാണ്. അതുകൊണ്ടു ത്രാഗേശതലുൻ തന്നെയാണ് എന്നു പറഞ്ഞു. ശങ്കരസുഹൃത്തായ സുന്ദരനാവട്ടേ വിനാസ്തൃതികളെ സമമായി വിചാരിച്ചു. പരിശുദ്ധമായ ഗംഗാപ്രവാഹത്തിന്നു മലിനസ്ഥലസാസക്തം ഏതുപ്രകാരം ദോഷകരമായി ഭവിക്കില്ലയോ അതുപോലെ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുന്ദരനു വേദഗ്രാസാസക്തം ദോഷമായി ഭവിച്ചില്ല. അനന്തരാ കരിക്കൽ മഹേശ്വരൻ രാവിനെ സാഗരികാഗ്രഹത്തിൽ നിന്നു വരുന്ന സുന്ദരന്റെ കൈപിടിച്ച് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. ഹെ സഭാ! ഞാൻ കുറഞ്ഞൊന്നു ചോദിക്കുന്നു. സത്യം പായ. സാഗരികയുടെ സംഭോഗത്തിലുള്ള സുഖം എങ്ങിനെയുള്ളതാണെന്ന് എന്നോടു പായ. അവളുടെ സുനസ്സർഗത്തിലും ഗാഢാലിംഗനത്തിലും അധരാമൃതാസ്പാദത്തിലും സാരസ്വതസംഭാഷണത്തിലും ഏതെങ്കിലും സുഖങ്ങളാണ് അനുഭവിച്ചതുപോലെ എന്നോടു പായ. ഞാൻ നിന്നോടു ചോദിക്കുന്നതു സ്നേഹംകൊണ്ടാണ്. അന്യന്മാരോട് ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കുകയില്ല.

സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു - മഹേശ്വര! ഇഷ്ടവസ്തു ഭർഗ്ഗത്താലുണ്ടാകുന്ന മോദമാകട്ടേ അതിനെ ലഭിച്ചതിനാലുള്ള പ്രമോദമാവട്ടേ അതിനെ അനുഭവിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദമാവട്ടേ ഞാൻ ഒട്ടും അറിയുന്നില്ല. ശയ്യയിൽ കിടന്ന് അനുഭവിക്കുന്ന വാന്റെ സുഖത്തെ ശയ്യയിൽ വിരിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം അറിയുമോ? അതുപോലെ പഞ്ചകോശങ്ങളുടെ അന്തസ്ഥിതനായി സാക്ഷിരൂപനായിരിക്കുന്ന ഭവാന്റെ സുഖം എനിക്കറിഞ്ഞുകൂട. അന്തർാമിരൂപത്താൽ സർവ്വേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രേരകനായും സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും ഹൃദയകോശവാസിയായും കർത്താവായും ഭോക്താവായും സകല തത്വങ്ങളെ അറിയുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന ഭവാന്റെ ഇതെല്ലാം അറിയുന്നു. ഞാൻ കർത്താമുല്ല ഭോക്താമുല്ല ഭവാനാൽ പ്രേരണ ചെയ്യപ്പെടുന്നവനാണ്. വിശേഷിച്ചു കാണപ്പെടുന്നതും കേൾക്കപ്പെടുന്നതുമായ യാതൊരു

ജഗത്തുണ്ടോ ആ നാമത്രപാത്മകമായ സകല വസ്തുവും ഭവന
യമാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു സുന്ദരൻ മഹേശ്വരപാദാ
വിന്ദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ച സമീപത്തിൽ ഭൃത്യന്മാരപ്പോലെ മിണ്ടു
തെ നിന്നു. പിന്നെ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരാനുജ്ഞയാൽ തില്ലുകാ
വനവാസികളായ ബ്രാഹ്മണരെ സ്തുതിച്ച് അവരാൽ പുജിത
നായിട്ട് അവരിൽ അഗ്രഗണ്യനായി ഭവിച്ചു. ആ സുന്ദരൻ
ചിത്തപരിപാകത്തെ കണ്ടിട്ടു ജലത്തിൽ തിരമാലകളെന്നപോ
ലെ ഏതൊരു ജ്ഞാനത്തിൽ ഈ ജഗത്ത് ഉത്ഭവിക്കുകയും ലയം
ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ ആ വേദാന്തവിജ്ഞാനത്തെ മഹേശ്വ
രൻ കൊടുത്തു. മഹേശ്വരൻ തന്റെ പാദരീതിമതിൽ സ്നാനം
ചെയ്യുവനായ സുന്ദരനെ ജ്ഞാനദീക്ഷയെക്കൊണ്ടു കൃതാത്മനാ
ക്കുമ്പോൾ സനകാദികളായ ജ്ഞിശ്വരന്മാർ അവിടെ വന്നു.
അവർ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സാരയനിവൃത്തിയെ പ്രാ
പ്തിക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ആ മുനികൾ കേൾക്കെ സുന്ദരനോ
ടു പറഞ്ഞു. വ്യാപാരരാഹിതമായും അജ്ഞാനരാഹിതമായും ദുഃഖ
ഭാസതപത്രപമായും ദോഷരാഹിതമായും അജ്ഞാനാധിപാനരാഹി
തമായും സർവ്വപ്രാപിയായും സാക്ഷിപ്രകാശരൂപമായും ഇരിക്കു
ന്ന ഞാൻ തച്ചുബദ്ധാചുൻ. അതു നീയായിരിക്കുന്നു നിശ്ചയം.
സൃഷ്ടിക്കുമുമ്പെ ഞാൻ ഒരുത്തൻ തന്നെയാണ് ഉള്ളത്. അന്യ
മായിരിക്കുന്ന കാര്യകാരണം യാതൊന്നുമില്ല. കാര്യകാരണ
ങ്ങൾ മറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ യാവൊന്നാരുത്തൻ ശേഷിക്കുന്നുവോ
അവൻ ഞാനാണ്. അംഗുഷ്ഠപ്രമാണനായി ദഹരാകാശത്തി
ങ്കൽ ശയിക്കുന്നവനായി ഉപദ്രവരാഹിതനായിരിക്കുന്ന ഏതൊ
രു സ്വപ്നാസൂക്ഷ്മകാരണശരീരങ്ങളിൽ ശയിക്കുന്നവനായിട്ടു മുനീശ്വ
രന്മാർ ആത്മാകാരമായ മനസ്സുകൊണ്ടു ധ്യാനിക്കുന്നു. എന്നാൽ
പ്രേഷിതമായ മനസ്സാകുന്ന ഭൂതാ വിഷയങ്ങളിൽ പതിക്കുന്ന
പോരമുള്ള ഘടത്തിലുള്ള ജലാപോരലെ പ്രാണസമൂഹം എന്നാൽ
പ്രേഷിതമായിട്ടു ശരീരാനുഭാഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ആശ്ച
ര്യം. യാതൊരു എന്നാൽ ചക്ഷുസ്സ് രൂപത്തെ കാണുന്നുവോ
യാതൊരു എന്നാൽ ശ്രോത്രേന്ദ്രിയം ശബ്ദത്തെ ശ്രവിക്കുന്നു

ചോ യാതൊരു എന്നാൽ ജിഹ്വേപന്ത്രിയാ സപാദിതുന്നുവോ
 ആ ഞാൻ സുവ്യഗ്രിയങ്ങളുടേയും അനുഭാഗത്തിലുള്ളവനാകു
 ന്നു. സുഷ്യാദികളായിരിക്കുന്ന പ്രകാശപദാർത്ഥങ്ങൾ നേത്ര
 ത്താൽ ഭീപാ എന്നപോലെ പ്രകാശരൂപനായ എങ്കൽ പ്രകാ
 ശിക്കുന്നു. സുവ്യഗ്രിയങ്ങളും രാജാവിനെ അനുസരിച്ചു സൈ
 ന്യമെന്നതുപോലെ എന്ന അനുയാനം ചെയ്യുന്നു. എങ്കൽ
 നിന്ന് ഉണ്ടായിരീക്കുന്ന സുവ്യവസ്ഥയും സമുദ്രത്തിൽ നര ഏതു
 പ്രകാരം അസമത്വമായിരിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ എങ്കൽ അസ
 ത്വമാണ്. ജഗത്തു ഭിന്നജലത്തിൽ ചന്ദ്രനെത്തുപോലേയും സപ
 പ്ലുട്ടാഷ്ടാവിനു സപ്ലുട്ടാഹാരമെന്നതുപോലേയും മിതമുതാണ്. അ
 നേകഭൂതങ്ങൾ ജനിക്കുന്നവയായിരുന്നാലും ലയിക്കുന്നവയായി
 രുന്നാലും മേഘങ്ങളുടെ ഉല്പത്തി നാശങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആകാശ
 ത്തിന്ന് ഏതുപ്രകാരം വികാരമില്ലയോ അതുപോലെ എനിക്കാ
 യാതൊരു വികാരവുമില്ല. നിങ്ങൾക്കുമില്ല. ആബ്രഹ്മസംബന്ധ്യ
 ന്നും അകവും പുറവും നിറഞ്ഞതായ യാതൊരു കൂടസ്ഥമെന്തെ
 ന്നുമുണ്ടോ ആ കൂടസ്ഥമെന്തെന്നുമാണ് ഞാൻഎന്ന് അറിയുന്ന
 ജീവൻ സംസാരപാശത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ദേ
 ഹമാകുന്ന വൃക്ഷത്തിൽ ജീവേശപരന്മാരാകുന്ന രണ്ടു പക്ഷി
 കൾ ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടിൽവെച്ചു ജീവ
 നാകുന്ന ഒരു പക്ഷി വിഷയസുഖത്തെ അനുഭവിക്കുന്നു.
 ഈശപരനാകുന്ന മറോപക്ഷി വിഷയത്തെ അനുഭവിക്കാ
 െ പ്രകാശിക്കുന്നു. സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ജലകണങ്ങളെന്നപോ
 ലെ പുണ്യകർമ്മത്താലുണ്ടാകുന്ന ആ സുഖങ്ങൾ എങ്കൽ ഇ
 രിക്കുന്നവയാണ് എന്ന് അറിഞ്ഞു വിഷയസുഖസങ്കല്പമില്ലാ
 തിരിക്കുന്ന ജീവൻ മോക്ഷത്തെപ്രാപിച്ചു പിന്നെ മടങ്ങുന്നി
 ല്ല. തക്ക മുതലായ വിദ്യകൾ ഏന്റാ ഞാനെന്നതിന്നു ഹേതു
 കളല്ല. ഉപനിഷത്താകുന്ന ഭീപാ എന്ന പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നി
 ല്ല. ഉപനിഷത്തിനെ അറിയുന്നവരും എന്ന അറിയുന്നില്ല.
 ബഹുകാലാകൊണ്ട് ഉപനിഷത്തുകളാൽ അറിയാപ്പെടുവാൻ
 യോഗ്യനായ എന്ന എന്നാ അനുഗ്രഹത്താൽ ഭക്തി ഒന്നു

കൊണ്ടുതന്ന വേഗത്തിൽ അറിഞ്ഞിട്ടു വളരെ ജനങ്ങളിൽ
 കരുത്തൻമാത്രം കടക്കാൻ പാടില്ലാത്തതായ സംസാരസമുദ്ര
 തെ കടക്കുന്നു. ഊണ്നാഭി എതുപ്രകാരം തങ്കലിരിക്കുന്ന
 തത്തുക്കളെ താൻതന്ന സൃഷ്ടിച്ച താൻതന്ന രക്ഷിച്ച താൻ
 തന്ന ഗ്രസിക്കുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ഈശ്വരൻ ജഗത്തി
 നെ താൻതന്ന സൃഷ്ടിച്ച താൻതന്ന രക്ഷിച്ച താൻതന്ന
 ഗ്രസിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം അറിഞ്ഞാൽ മുക്തനായിഭവിക്കും.
 സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും ഹൃദയസ്ഥിതനായും സർവ്വസാക്ഷിയായുമിരി
 ക്കുന്ന എന്നതന്ന ശരണം പ്രാപിച്ചിട്ടു കൃതാർത്ഥനാരായി
 സംസാരസാഗരത്തെ കടക്കുന്നു. ഹെ സുന്ദര! ഇങ്ങിനെയു
 ള്ള വേദാന്തവിജ്ഞാനത്തെ ഞാൻ നിനക്കുതന്നു. വിരക്തനാ
 യിട്ട് ഇതിനെ മനനാചെയ്യാൽ കർമ്മബന്ധങ്ങളിൽനിന്നു മോ
 ചിക്കപ്പെടും. ശ്രദ്ധയാലും ഉത്തമഭക്തിയാലും തപസ്സിനാലും
 ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിനാലും ആയിരത്തിൽ ഒരു ധന്യൻ
 മാത്രം ഹരിനസംശയനായിട്ടു മോചിക്കപ്പെടുന്നു. അതുകൊ
 ണ്ടു ഹെ സുന്ദര! നീ എന്നത്തന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരി
 ക്കുന്നു. എന്റെ പ്രസാദംകൊണ്ടു നിനക്കു ബ്രഹ്മവിദ്യ ലഭി
 ച്ചു നീ സുചിന്തയായിഭവിക്കുക. സകലപ്രപഞ്ചത്തേയും 'എ
 ന്റെ രൂപമാണെന്നറിഞ്ഞാൽ പാമരജനങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന നി
 ദയയെ നീ സ്തരിക്കുകയില്ല. താൻ തൃജിച്ചതായ തോലിനെ സ
 ള്പ്തം പിന്നെ സ്തരിക്കുന്നില്ല. എന്റെ ഈ ചിന്തയായ മദ്ദ
 യെ ധ്യാനിച്ചാൽ ജനനത്തിന് അവസാനം ഭവിക്കുന്നു. ഇ
 ങ്ങിനെ പാഞ്ഞു ത്യാഗേശൻ തന്റെ ചിന്തയായ കാണിച്ചു
 കൊടുത്തു. അപ്പോൾ സുന്ദരനും സനകാദികളെല്ലാവരും ഹരി
 നസംശയന്മാരായിഭവിച്ചു. പൂണ്ണമാനസന്മാരായ അവർ
 ത്യാഗേശനെ ആയിരംപ്രാവശ്യം നമസ്കരിച്ചു. അനന്തരം
 ത്യാഗേശ്വരന്റെ അനുജന്മാർ സനകാദികൾ ബ്രഹ്മലോ
 കത്തേക്കുപോയി. അവർ ത്യാഗേശനാൽ കാണിക്കപ്പെട്ട ചി
 ന്തയായ നിത്യാ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം സുന്ദരൻ
 തനിക്കുവേണ്ടി ത്യാഗേശ്വരൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപചാരമാ ദു

ദുതകൃത്യത്തെ അനേക സ്പോത്രങ്ങളാൽ ക്ഷമിപ്പിച്ച മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ വിഷയങ്ങളിൽനിന്നു വിരക്തനായിട്ടു പരമപദമായ കൈവല്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. സുന്ദരൻ ഈ ചരിതത്തെ ശ്രവിക്കുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തിലഭിക്കും സംശയമില്ല.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
പതമുന്നാകദ്ധ്യായം.

ലോകത്തിൽ സേവിക്കുവാൻ ഇത്ര സുലഭനായിട്ടു മഹാദേവനാക്കാൻ വേണ്ട ഒരു ദൈവമില്ല. അന്യദൈവങ്ങളെ സേവിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പരിശ്രമം വ്യർത്ഥമാണെന്നു കാലഭയമോചനത്തിന്നു് അന്യദേവനാക്കാർക്കു് ശക്തിയില്ല. കാലഭീതനായ ദേവൻ സേവകാണ്ടു ജനങ്ങൾ എത്രയൊക്കെയും പ്രാർത്ഥനകൾക്കു് അധീനനായ സുഖദുഃഖത്തോടുകൂടിയവരായും അനാദിസാസാരപ്രവാഹപതിതമാകുമായ ജനങ്ങൾക്കു് ഉപാസിക്കാപ്പടുവാൻ യോഗ്യനായ ദേവൻ ആ കാലശാസനനായ ദേവൻ എങ്കൽ തന്നെ. ആ ദേവനെ ഭജിച്ചാലുള്ള ഫലമോ പുനരാവൃത്തിരഹിതമായ കൈവല്യാതന്നെ. എന്നാൽ ആ ദേവനെ ഭജിപ്പാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണോ? അതില്ലെന്നുമാത്രമല്ല സുഖന ചെച്ചുവന്നതുമാണ്. അങ്ങിനെള്ള ഭജനസൗകര്യത്തെ അറിയാത്ത മൂഢർ സാസാരസാഗരത്തിൽ മുങ്ങുന്നു. ഏകാഗ്രഭക്തികാണ്ടുമാത്രം ആ യോനിയി പ്രസാദിക്കുന്നു. ആ പ്രസാദാകാണ്ടുതന്നെയാണ് ജനങ്ങൾക്കു മുക്തിലഭിക്കുന്നതു്. ജ്ഞാനം കൊണ്ടോ കർമ്മംകൊണ്ടോ അല്ല. അതാതിന്നു് അധികാരികളായവരിൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനവും കർമ്മവും പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളൂ. ഭക്തിക്കു് എല്ലാവരും അധികാരികളാണ് എന്നാണ് ശാസ്ത്രനിസ്തയം. മഹേശ്വരൻ പരമപുഷ്പഫലാദികളാൽ അർച്ചിതനായാൽക്കൂടി മനുഷ്യന്റെ കേവലഭ

ക്രിയാൽ പ്രസാദിക്കുന്നു. വാശവിദ്യാദികളാലല്ല പ്രസാദി
 കുന്നത്. സാഖ്യാ, യോഗ, തപസ്സ്, ഉത്തമവാശ, കർമ്മ,
 വിദ്യ ഇവകളാണു മില്ലാത ഭക്തിമാത്രാകൊണ്ട് അനേകം
 ജനങ്ങൾ മുക്തനായിട്ടുണ്ട്. അതിന്ന് ഉദാഹരണമായി
 ഞാൻ ഇവിടെ ഒരു ചരിത്രത്തെപായാം കേൾക്കുവിൻ. ഹേ
 മുനികളേ! അതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽ മഹേശ്വരൻ പ്ര
 സാദിക്കും. ഈ ഭൂമണ്ഡലത്തിന്ന് അലങ്കാരമെന്നപോലെ
 ചിദാഞ്ചനമെന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഉത്തമക്ഷേത്രമുണ്ട്. അ
 തിന്റെ ദർശനംകൊണ്ടുതന്നെ മനുഷ്യർ മുക്തിലഭിക്കുന്നത
 ണ്. യാതൊരുക്ഷേത്രത്തിൽ കനകസഭയിൽ മഹേശ്വരന്റെ
 നൃത്തംകണ്ടിട്ടു വ്യാഘ്രപാദനം പരജ്ജലിയും ബന്ധമുക്തന്മാ
 രായി ഭവിച്ചുപോ യാതൊരുദിക്കിൽ മഹേശ്വരനെ ഉദ്ദേശി
 ച്ചു യോഗചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങൾതോറും പ്രഭാതത്തി
 ലും സായാകാലത്തിലും പാവനമായ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയുമാ
 വും ഹവിസ്സ്, ആജ്യം, പൂരോധാരം ഇവകളുടെ മനോഹര
 മായ പുണ്യഗന്ധം. ദിക്കാകുന്ന സ്ത്രീയുടെ മുഖത്തിൽ കസ്തൂരി
 യാൽ ചെയ്തപ്പട്ട പത്രരേഖപോലെയിരിക്കുന്നു. ആ ദിക്കി
 ൽ കാലകാരവാശശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു കലാലൻ ഉണ്ടായിരുന്നു.
 സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ വിശ്വകർമ്മാവിനുള്ളതുപോലെ ഭൂലോക
 ത്തിൽ നിർമ്മാണവൈദഗ്ദ്ധ്യം അവന്നുണ്ട്. അവൻ നിത്യം
 ശിവഗംഗയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ശിവകഥകളെ കേട്ടു പുതിയ
 മൺപാത്രങ്ങളെ ശിവപ്രീതിക്കായി ക്ഷേത്രത്തിൽകൊടുക്കും.
 അവൻ ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവസ്വരൂപന്മാരാണെന്നുള്ള നിശ്ച
 യത്തോടെ സേവിച്ചു. പതിവുതയായ അവന്റെ ഭാര്യയും
 ശിവഭക്തിരതയായിരുന്നു. ഭാര്യയോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന അവന്നു
 വാശവുദ്ധിക്കു പുത്രനുണ്ടായതേ ഇല്ല. എന്നാൽ ശ്രീചിദാഞ്ച
 രേശ്വരങ്കല്പുള്ള ഭക്ത്യാനന്ദത്താൽ പുത്രനുണ്ടാവത്തതുകൊ
 ണ് അവന്ന് ഒട്ടും ചേദമുണ്ടായില്ല. ദിനനോരം ശിവഗംഗാ
 തടത്തിൽ ശിവകഥാശ്രവണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവ
 ന്റെ മനസ്സ് സകലരൂപനായ മഹേശ്വരന്റെ രൂപത്തിൽ

തന്നെ ദൃഢമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരിക്കൽ അവൻ ശിവകഥയെ കേട്ടുകൊണ്ടു കിടന്നാണുപോൾ സ്വപ്നത്തിൽ ശിവസ്വരൂപത്തെ കണ്ടു. കാളകൂടപ്രഭയാൽ മനോഹരമായ ആ ശിവകണ്ഠനാളത്തിൽ വിശേഷിച്ചും അവന്റെ മനസ്സിന് ആസക്തിയുണ്ടായി. അന്നുമുതൽ അവൻ നീലകണ്ഠ, നീലകണ്ഠ എന്നു ജപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും അവനെ നീലകണ്ഠാനന്ദ വിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെ പള്ളരക്കാലം കഴിഞ്ഞ് ഒരു വർഷക്കാലത്തിൽ നീലകണ്ഠകുലാചൻ ഒരു പാത്രത്തെ ഉണ്ടാക്കി വൈകുന്നേരം ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു മടങ്ങുമ്പോൾ കൊടുങ്കാരോടുകൂടിയ ഒരു വലിയമഴയുണ്ടായി. അതുകൊണ്ടു ഭൂമിയും ആകാശവും ദിക്കുകളും കാണാതായി. പിന്നെ വഴിയുടെ കഥ പറയേണ്ടല്ലോ. അപ്പോൾ മഴകൊണ്ടു പീഡിതനായ അവൻ വസുദെവല്ലോ നന്നെത്തു ദുഃഖിതനായിട്ട് ഒരു വേശ്യാസ്ത്രീയുടെ ഗൃഹപാതത്തിൽ ചെന്നുനിന്നു. അതുകണ്ടു വേശ്യാനീലകണ്ഠകുലാചനാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടു വേഗം അവനെ അകത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി നന്നെത്തവസുത്തെ മാറി കുറെ വിറകിട്ടു തീകത്തിച്ചു തണുപ്പുമാറുവാൻ ഉഷ്ണമായ അംഗരാഗത്തേയും തേച്ചുകൊടുത്തു. മഴമാറിയ ഉടനെ നീലകണ്ഠൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. അവൻ അംഗരാഗഭൂഷിതനായി വന്നതുകണ്ടിട്ട് അവന്റെ ഭാര്യ ഇതെവിടുണാണെന്നു ചോദിച്ചു. നീലകണ്ഠൻ ഉണ്ടായ പൂത്താത്തമല്ലോ യഥാർത്ഥമായി പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവൾക്കു വലുതായ ശങ്കയുണ്ടായി. നീലകണ്ഠൻ എന്തു സത്യാപാത്തിലും അവൾ വിശ്വസിച്ചില്ല. അവൾ അതിക്രോധത്തോടെ നീ പള്ളരക്കാലമായിട്ടു വേശ്യാസക്തനായിരിക്കുന്നു. ഇനി എന്നെ തൊടണ്ട. നീലകണ്ഠസ്വാമിയറികെ ഞാൻ പറയുന്നു. നീ എന്നെ തൊടരുത് എന്നുപറഞ്ഞു. അവൾ പതിവു തയാണെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതുകേട്ടപ്പോൾ നീലകണ്ഠൻ ക്രോധമുണ്ടായി. നീലകണ്ഠസ്വാമിയറികെ ഞാനും പാ

യെന്നു. എന്റെ ഈ ദേഹം നശിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ നിന്നെ തൊടുകയില്ല എന്ന് അവനും പാഞ്ഞു. അതുകേട്ടപ്പോൾ അവൻ വിറച്ചു പിന്നെ ഭർത്താവിനോട് അനേകവിധം സാന്ത്വനം പാഞ്ഞു. അതൊന്നും അവൻ കേട്ടില്ല. താൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയെ തൃപ്തിപ്പെട്ടു. പിന്നെ അവൻ വളരെക്കാലം ദൃഢ നിശ്ചയത്തോടുകൂടെ ഒരമിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അവന്റെ ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹവും ഭക്തിയും കണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രീതനായിട്ട് അവനെ അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു വൃദ്ധമുനിയുടെ രൂപധരിച്ചു നീലകണ്ഠഭവനത്തിൽ ചെന്നു. അതുകണ്ട് അവൻ എഴുന്നീറ്റു നമസ്കരിച്ചുപൂജിച്ച് ആസനത്തിലിരുത്തി എന്താണ് വേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. മുനി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. യോഗിയായ എനിക്കു കാണുന്നവസ്തുക്കളിൽ ഒന്നിലും ആഗ്രഹമില്ല. എന്നാലും ഞാൻ ഒന്നു പറയാം കേൾക്കുക. ഇനിക്കു തപസ്സു കൊണ്ടു ലഭിച്ച പാത്രമാണ് ഇത്. മറ്റൊരാൾക്കു കിട്ടാത്തതാണ്. ഞാൻ എന്ത് ആഗ്രഹിച്ചാലും ഇതു തരും. ഇതിനെ നിന്റെ കയ്യിൽ തരാം. ഞാൻ മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക എന്നു പറഞ്ഞ് ആ പാത്രത്തെ അവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു മുനി പോകുകയും ചെയ്തു. അവൻ ആ പാത്രത്തെ ആരും കാണാതെ അകത്തു സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചു. പരാജയവിട്ടവയെക്കിലും പോയി മടങ്ങിവന്നാൽ അവൻ അതിനെ എടുത്തു നോക്കും. ദേഹാന്തർഗതത്തിൽ പ്രാണനെ സൂക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ അവൻ അന്തർഗതത്തിൽ പാത്രത്തെ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചു. ആരെങ്കിലും സൂക്ഷിപ്പാൻ കൊടുക്കുന്ന സാധനത്തെ സൂക്ഷിക്കുന്നവൻ ഉത്തമലോകം സിദ്ധിക്കും. എന്റെ കയ്യിൽ സൂക്ഷിപ്പാൻ തന്ന പാത്രത്തെ ആ മുനിയുടെ കയ്യിൽ മടക്കിക്കൊടുത്തു ഞാൻ എപ്പോഴാണ് കൃതാർത്ഥനാകുന്നത്. ആ മുനി എപ്പോഴാണ് മടങ്ങിവരുന്നത് എന്നിങ്ങിനെ അവൻ എപ്പോഴും ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരനായാ നിമ്മിതമായ പാത്രം ഓർമ്മ വെക്കത്തക്കവണ്ണം ശാസ്ത്രമെന്നതുപോലെ മാഞ്ഞുപോയി. അന്നതരം മുനി മടങ്ങി

വന്നു നീലകണ്ഠനാൽ പൂജിതനായിട്ട് എങ്ങിനെപാഞ്ഞു. അന്യദേശങ്ങളിലെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എനിക്കു നിന്റെ കയ്യിൽ തന്നെട്ടുള്ള പാത്രത്തിന്റെ വിചാരമെന്ന ഉണ്ടായില്ല. നിന്നെ ഈശ്വരൻ പ്രസാദിക്കാട്ടു. എന്റെ പാത്രാതരിക. വസ്ത്രം, എണ്ണ, അന്നം മുതലായ അഭിഷേകവസ്തുക്കളെയെല്ലാം തന്നെ എന്ന അമ്മായപ്പോലെയെ രക്ഷിക്കുന്നത് അതാണ്. അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠൻ വേഗം അകത്തുപോയി പാത്രം വെച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തു നോക്കുമ്പോൾ പാത്രത്തെ കണ്ടില്ല. ഗൃഹമല്ലാമന്വേഷിച്ചു കണ്ടില്ല. ഭാഗ്യമോടുകൂടിപ്പോയി, ഞാൻ അറിഞ്ഞതെന്നായില്ലെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. നീലകണ്ഠൻ വളരെ ഭീതിപ്പെട്ടുപോയി. ഇതു മായായാ എന്റെ ദുസ്ഥസ്ഥിതി അതോവല്ല ഭൂതാവേശമോ? ഹെ നീലകണ്ഠ! ഈ അപവാദസമുദ്രത്തിൽനിന്ന് ഏതൊരു ഉദ്ധരിക്കുണ്ടു. ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ അപവാദത്തോടുകൂടി ഞാൻ പ്രാണങ്ങളെ ധരിക്കില്ല. ഇങ്ങിനെ മനസ്സാകാണ്ടു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ മുനിയുടെ അടുക്കലേക്കുപോയി. അപ്പോൾ മുനിപറഞ്ഞു. എന്റെ പാത്രം വേഗാതരിക, എന്താണ് താമസിക്കുന്നത്. അതുകേട്ടു ഭയശാകങ്ങളാൽ വിചലിച്ചിരുന്ന നീലകണ്ഠൻ വണങ്ങിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ സപാമി! ഇതുകേൾക്കണം. എന്റെ അപവാദം ക്ഷമിക്കുക. ഞാൻ ഭവാനെ പാത്രത്തെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരുന്നു. അത് എന്റെ പാപം കൊണ്ട് ഇപ്പോൾ കാണുന്നില്ല. അതിന്നു തുല്യമായ വേറെ ഒരു പാത്രം ഞാൻ തരാം. അതു ഭവാനെ വാങ്ങണം. നീലകണ്ഠൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതുകേട്ടു മുനികോപിച്ചു. വളരെ ജനങ്ങളെ വിളിച്ചുവരുത്തി പറഞ്ഞു. ഈ ദുഷ്ടബുദ്ധിയായ കുരുക്കാരന്റെ ദൈവമന്ത്രത്തെ നോക്കുവിൻ. ഇപ്പോഴുള്ളതൊക്കെയും തന്നെയും എന്റെ പാത്രത്തെ അപഹരിച്ചുവെച്ച് അതിന്നു പകരം ഒരു മൺപാത്രത്തെ ഭജനം തുടങ്ങണം. പത്തുവിന്റെ മുഖത്തെ അപഹരിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്ന വ്യാഘ്രത്തിന്റെ വഞ്ചനപാലായിരിക്കണം നിന്റെ വഞ്ചനാസമാന്ത്രി.

ഞാൻ ഭൂതദ്രാക്ഷധരനായ നിന്റെ വേഷം കണ്ടിട്ടാണ് വഞ്ചിതനായത്. കറക്കുന്ന പതുവിാന അപചരിച്ച കഴുതയെ കൊടുക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നതു പോലായിരിക്കുന്നു. ബലാൽക്കാരമായി അപചരിക്കുന്ന ദ്രവ്യം വാശകോടിയെ നിശ്ചയമായും നശിപ്പിക്കും. അതുതന്നെയാണ് ഞാൻ നിന്നോടു പറയുന്നത്. നിന്റെ ആശയം തൃപ്തിപ്പെടുക. അല്ലെങ്കിൽ നീ നിന്റെ വാശകോടികളോടുകൂടി നരകത്തിൽ പതിക്കും. ഇങ്ങിനെയല്ലാ പറയുന്ന ഭദ്രകതികളെ സഹിച്ചുകൊണ്ടു നീ ലകണ്ഠൻ മുനിയെ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പാത്രത്തെ അപാഠമിട്ടില്ല സത്യാതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മുനി- ജനങ്ങൾ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സഭസ്സിൽ അവനോടുപറഞ്ഞു. എനിക്കു നിന്റെ വാക്കിൽ വിശ്വാസമില്ല. നീ പറയുന്നതു സത്യമാണെങ്കിൽ ശിവഗംഗയിൽ കുളിച്ചു വംശകുന്താവായ പുത്രൻ്റെ തലതാട്ടുപറയുക. നീലകണ്ഠൻ— എനിക്കു പുത്രനില്ലല്ലോ. മുനി— എന്നാൽ ഭായ്യയുടെ കൈപിടിച്ച് കുളിച്ചു നനഞ്ഞവസുന്ദരോടുകൂടെ നദേശസന്നിധിയിൽ നിന്നു സത്യാപറയുക. എന്റെ പാത്രംപോയെങ്കിൽ പോട്ടെ. നിന്റെ സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടു ഞാൻ കെട്ടുപോയി. അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠൻ തന്റെ പ്രതിജ്ഞയ്ക്കു ഭംഗംവരുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ അതു സമ്മതിച്ചില്ല. അപ്പോൾ മുനി അവനെ പിടിച്ചുവലിച്ചു നദേശഭക്തന്മാരായ ഭീക്ഷിതന്മാരുടെ സർപ്പിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി അവരോടു വൃത്താന്തമെല്ലാപറഞ്ഞു. അവർ അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠനോടു സത്യാചെയ്യുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻ തനിക്കു ഭായ്യയെ തൊടുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ പ്രതിജ്ഞാവൃത്താന്തത്തെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മുനി ഇവൻ ഒരിക്കലും ഇങ്ങിനെയുള്ളവനല്ല. എന്നെ വഞ്ചിക്കുവാൻ വ്യാജം പറയുകയാണെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഭീക്ഷിതന്മാർ നീലകണ്ഠനെനോക്കി പറഞ്ഞു— ഹെ നീലകണ്ഠ! ഈ മുനി ശൂരനായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ഇങ്ങിനെ ഒരു പ്രതിജ്ഞയുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്ന് ഒരുപായം കണ്ടിട്ടു

ന്റെ കേൾക്കുക. സത്യാചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ നിങ്ങളെ അപവാദംപാഴും. നടക്കേണ്ടതായ നിനക്ക് ഒരിക്കലും ആപത്തു സാദ്ധ്യപ്പെടുകയില്ല. മഹാത്മാവായ മുനിക്കു സത്യാ ചെയ്യാനാകാത്തതുക. മഹാത്മാരായ ജനങ്ങൾ സംഘാകൂടി എന്തുപ്രായുസംഭാവം അതു ശ്രേയസ്സിന്നു തന്നെയാണ്. ഒരു മുളവടിയുടെ രണ്ടുതലകളും നിങ്ങൾ രണ്ടാളും പിടിച്ചു ശിവഗാഗയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു മുനിക്കു സത്യാ ചെയ്തവിൻ. ഇങ്ങിനെ മുപ്പായിരം ഭീക്ഷിതന്മാരും പാഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവർ ഒരു വടിയുടെ രണ്ടുതലയ്ക്കും പിടിച്ചു ശിവഗാഗയിൽ മുങ്ങി. അവർ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുമ്പോൾ ചെറുപ്പക്കാരായി ഭവിച്ചു. ആ മുനിയെ വൃഷഭാരുന്ധനായ നടക്കുമുത്തിയായും കണ്ടു. അവരിൽ പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ അവക്ക് അഭീഷ്ടമായ മുക്കിയെ കൊടുത്ത് അവരോടുകൂടെ ചിദാകാശമായ തന്റെ സ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു. യാതൊരു മനുഷ്യൻ ശാന്തചിത്തനായിട്ട് ഈ അദ്ധ്യായത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ നടക്കുപരപ്രസാദത്താൽ പിന്നെ ഭൂമിയിൽ ജനിക്കുകയില്ല.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പതിനാലാമദ്ധ്യായം

ഋഷികൾ പാഞ്ഞു— ഹെ ക്ഷാഭസോഭവ! ഭക്തിയാൽ വശീകൃതനായ മഹേശ്വരൻ യാതൊരു സുന്ദരനും ഗുരുവായി ഭവിച്ചുവോ ആ സർവ്വജ്ഞനായ സുന്ദരന്റെ ചരിതം ഭവാനാൽ പായാപ്പടുവാല്ല. അതുപോലെതന്നെ ഭക്തിമാനായും ശിവഭക്തന്റെയെല്ലാ ചെയ്യുന്നവനുമായ നീലകണ്ഠന്റെ ചരിതവും ഞങ്ങൾ കേട്ടു. എന്നാൽ യാതൊരുത്തർക്കു വേദാന്തജ്ഞാനസാധനത്തിൽ അധികാരമില്ല. മഹേശ്വരന്റെ കൈകൾക്കു ചെല്ലാത്ത ശക്തിമാരല്ല. അങ്ങിനെയുള്ള താണ ജാതിജന്മാക്കു മുക്കിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടുതാനും. അവർക്ക് എന്തു

കൊണ്ടാണ് മഹേശ്വരൻ പ്രീതനായി മുക്തിയെ കൊടുക്കുന്നതെന്ന്. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഇതിന്നു ഞാൻ ഒരു ഇതിഹാസം പറയാം കേൾക്കുക. ഇതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽതന്നെ ജനങ്ങൾ പാപമുക്തന്മാരായി ഭവിക്കും. ജ്ഞാനാധികാരികളുടേയും കർമ്മാധികാരികളുടേയും അവരവർക്കനുരൂപമായ ജ്ഞാനയജ്ഞത്താലും കർമ്മയജ്ഞത്താലും ഏതൊരുവിധം സമ്പൂർണ്ണമായ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നുവോ ആവിധം ജ്ഞാനകർമ്മജഡന്മാരായിരിക്കുന്ന താണജാതിക്കാർക്കു തന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ പൂജയാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർ എന്തഭീഷ്ടത്തെ ചോദിക്കുന്നുവോ അതാതിനെ കൊടുത്താൽ ഹീനജാതിജനാണങ്കിലും അവൻ മുക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ഭൂലോകത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ പൂജയാൽ മാത്രം ശിവാനുഗ്രഹത്താൽ സദ്ഭ്രാമുക്തന്മാരായവർ വളരെ ഉണ്ടു്. തീർത്ഥാടനം, യാഗം, തപസ്സ്, വ്രതം, ദാനം, പൂജ, മന്ത്രം, തന്ത്രം, വേദം, ശൈവാഗമം ഇങ്ങിനെയുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കു ജഗൽപതിയായ ചന്ദ്രമുഖൻ എങ്ങിനെ പ്രസാദിക്കുന്നുവോ അങ്ങിനെതന്നെ സ്വഭക്തന്മാരിലുള്ള ഭക്തികൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ഭക്തിബലികൊണ്ടു കാര്യം തീരുന്നതിന്നു് അലങ്കാരമായി ധനവാന്മാരുടെ ഒരു നഗരമുണ്ടു്. ആ നഗരം കച്ചവടക്കാർക്കു ധനവൽക്കരണമുണ്ടു്. ആ നഗരത്തിൽ അതി ഭരിദ്വനായവൻ ഒരു വർഷം വസിച്ചാൽ വലിയസമ്പത്തിനെ ലഭിച്ചു കണ്ടെന്നോടു സ്തബ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവിടെ വസിക്കുന്ന വൈശ്വന്മാരാൽ നവരത്നങ്ങളും അപഹരിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ സമുദ്രം തീരമാലകളാകുന്ന കൈകളെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു കരയുന്നതുപോലെ ഇരിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ സമ്പത്തുകൊണ്ടു കണ്ടെത്തുവാനായി ഒരു വൈശ്യൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവന്നു മഹാധനം എന്നാണ് നാമം. വിശേഷിച്ചു ഭൂതപരിക്ഷയിൽ അതിസമർത്ഥനാണു്. ഒരു പ്രാവശ്യം അവന്റെ കൈകൊണ്ടു തൊട്ടാൽ എത്ര കുറച്ചായ ധനവും വർദ്ധിക്കും. സമുദ്രത്തിൽ കപ്പലോ

ടിച്ചു കച്ചവടം ചെയ്യുന്ന സകല വൈശ്യന്മാരും അവന്റെ പാദസേവകന്മാരാണ്. ബാല്യത്തിൽതന്നെ അവൻ സമ്പാദിച്ച ദ്രവ്യം മാനന്തര മഹാമേരുവോളം ഉണ്ട്. അവന്നു സർവ്വലക്ഷണത്തോടുകൂടിയവളായി വസുമതി എന്നുപേരായ ഭാര്യയും ഉണ്ട്. അവരുടെ ബന്ധുസമൂഹത്താൽ ലോകമുഴുവനും നിറഞ്ഞിരുന്നു. അവൻ അനേക ഭിദ്യാഭരണങ്ങളാലും ഭിദ്യവസ്ത്രങ്ങളാലും ശോഭിതനായിട്ടു ഭാര്യയോടുകൂടി ദേവകൾക്കുംകൂടിലഭിക്കാത്ത സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവന്നു പുത്രനുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ അതി ദുഃഖിതനായിരിക്കുന്ന ആ വൈശ്യൻ തന്റെ ഭിദ്യാലങ്കാരങ്ങളെല്ലാം ത്യജിച്ചു വ്യാപാരത്തിന്നും വേണ്ട ആദ്യ വെച്ച ഗൃഹത്തിൽ ഭാര്യയോടുകൂടി വെറുതെ ഇരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആ വൈശ്യൻ ഭാര്യയോടുകൂടി കാവേരി നദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങുവാൻ കാവേരീതീരത്തിൽ ഒരു പൊരാണിക്ൻ പുരാണം വായിക്കുന്നതുകണ്ട് തുടങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ പൊരാണിക്ൻ അവിടെ ഇരുന്നു കഥകൾക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. വൈശ്യൻ ഭാര്യയോടുകൂടി ബ്രാഹ്മണൻ വായിക്കുന്ന ശിവപുരാണത്തിൽനിന്നു പുണ്യകളായ ശിവകഥകളെ കേട്ടപ്പോൾ ശിവഭക്തിയുണ്ടായി. പിന്നെ ദിനത്തോരും അവന്നു പുരാണശ്രവണത്തിൽ ശ്രദ്ധയുണ്ടായി. പുരാണശ്രവണാസക്തനായ വൈശ്യന്നു ക്രമത്തിൽ വൈരാഗ്യം വന്നതിനാൽ വിഷയവാസന ശാന്തമായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ ആ ദേവതകൾ ശിവതപജ്ഞനായ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ലഭിച്ചു. ആ പൊരാണിക്ൻ അനവധി ദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം കൊടുത്തു നിർമ്മലമാനസനായിട്ടു ശിവകഥകളിൽതന്നെ ആസക്തനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ മഹാധനൻ ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. ഹെ ഗുരോ! ഈ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പാൻ ആഗ്രഹമുള്ള എനിക്ക് ആ മോക്ഷം എങ്ങിനെ ലഭിക്കും? ജ്ഞാനത്താലും വി

ഹിതമായ കർമ്മത്താലും വിധിപ്രകാരം ഉപാസിച്ചാൽ ജഗൽ കർത്താവായ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും; അതു രണ്ടിന്നും എനിക്കു ധികാരമില്ല. പിന്നെ ഇങ്ങിനെയാണ് മോക്ഷം ലഭിക്കുന്നത്. കർമ്മംകൊണ്ടാണ് ജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നതെന്നു വൃന്ദാഭട്ടാരി പറയുന്നു. സർവ്വജ്ഞനായ ഭവാൻ ഈ സംശയത്തെ തീർത്തുതരിക. ഇങ്ങിനെ മഹാധനൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു ഗുരു പറഞ്ഞു. എന്റെ വാക്കിൽ വിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും. ഗുരുവിന്റെ വാക്കിനെ സംശയിക്കുന്നവർ നശിക്കുന്നു. നീ ഭജനസഹവാസത്തെ ത്യജിച്ചു സജ്ജന സഹവാസം ചെയ്യുക. അവരുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ ഞാൻ പറയാം. ആ ലക്ഷണങ്ങളെ അറിഞ്ഞാൽ സൽസംഗത്തിന്നു ആഗ്രഹമുണ്ടാവും. ദേഹമാണ് ആത്മാവെന്നു വാദിക്കുന്നവരും ധനം, ഗൃഹം, കൃഷിസ്ഥലം ഇതുകളിൽ അത്യാഗ്രഹത്തോടുകൂടിയവരും ലൌകികപ്രവഹാരങ്ങളിൽ അതിസക്തന്മാരും സൽഗുണങ്ങളില്ലാത്തവരും ആകുന്നു ഭജനങ്ങൾ. അവരോടു സഹവാസം ചെയ്യുന്നവർക്കു കടക്കാൻപടില്ലാത്ത ശോകം ഉണ്ടാകുന്നു. അവരോടു സംസാരിക്കുകയോ ചെയ്യരുത്. അവർക്കു സജ്ജനങ്ങളെ സമ്മതമില്ല. സജ്ജനങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ പറയാം കേൾക്കുക. ശിവൻതന്നെയാണ് ജഗൽകർത്താവ്. ശിവങ്കലാണ് സർവ്വവും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്. കർമ്മമാകുന്ന ഇരട്ടിൽ ഭരിക്കുന്നവർക്കു വഴികാണിച്ചുകൊടുക്കുന്ന സൂര്യനും ആ ശിവൻതന്നെ. ധർമ്മസാധനമായി മറ്റൊരു ദൈവവും ഇല്ല, ആ ശിവൻതന്നെ ശരണം എന്നുള്ള, ദുഷ്ടവിശ്വയത്തോടെ ശിവ, ഗൌരീപാത, ശാഭോ, ചന്ദ്രശേഖര, രാജരാജ, കാലശാസന കാലഭക്ഷണമായ എന്ന രക്ഷിക്കണം. ഇങ്ങിനെ ശിവനാമങ്ങളെ കീർത്തിക്കുന്നു. ഭസ്മരൂപാക്ഷയുടെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും ശിവലിംഗാർച്ചനതല്പരന്മാരായും ഇരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള സജ്ജനങ്ങളുടെ പാദസേവകൊണ്ടു പാപികൾക്കുകൂടി മുക്തിദ്രവിക്കും സംശയമില്ല. മഹേശ്വരഭക്തന്മാർക്ക് ഏതേതു അഭീഷ്ടമാ അതാതിനെ കൊടുക്കുന്നതുകൊ

ണ്ടു വേഗം ശിവപ്രീതി പാത്രമായി ഭവിക്കുന്നു. ഭക്തന്മാരുടെ
 സേവകാണ്ടു മഹേശ്വരൻ എത്രുവശത്തിൽ സന്തോഷിക്കു
 ന്നുവാ അതുപോലെ തന്റെ പാദസേവ ചെയ്യുന്നവരിൽ
 അത്രുവശം സന്തോഷിക്കുന്നില്ല. മനുഷ്യർ ശിവഭക്തന്മാരു
 ടെ പ്രീതിക്കായി ലോകവിരുദ്ധങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യാ
 ലും ശിവപ്രസാദത്താൽ കടക്കാൻപാടില്ലാത്തതായ സംസാ
 രദുഃഖാത്ത കടക്കുന്നു. ജ്ഞാനാദ്യാസമില്ലാത്തതും ഈശ്വര
 പ്രസാദമില്ലാത്തതും ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവകാണ്ടും അവ
 ക്ക് അഭീഷ്ടാനം ചെയ്യുന്നതുകാണ്ടും മനുഷ്യർ മുക്തിലഭിക്കു
 ന്നു. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടവനായ മഹാ
 ധനൻ അങ്ങിനെതന്നെ എന്നുപാഞ്ഞു ഗുരുവിനെ നമസ്ക്കരി
 ച്ച് ആ ഭാഗ്യവാൻ ശിവഭക്തന്മാരുടെ പാദസേവയായ ചെയ്യുവാൻ
 തുടങ്ങി. ഭസ്മധാരികളേയും ത്രാക്ഷധാരികളേയുമാകട്ടെ അവൻ
 നമസ്ക്കരിക്കാ. അവരുടെ അഭീഷ്ടങ്ങളെല്ലാം കൊടുക്കുകയും ചെ
 യ്യാ. ഭക്തന്മാരുടെ അഭീഷ്ടം ഭൂലോകമാണെങ്കിലും അവൻ താമ
 സിക്കാതെ കൊടുക്കാ. അവൻ ഭസ്മാകാണ്ടു സർവ്വാംഗലേപ
 നാചെയ്തു ത്രാക്ഷഭൂമിതനായും നിത്യവും ശിവഭക്തന്മാർക്ക്
 അന്നദാനം ചെയ്തു അവരുടെ ഉച്ഛിഷ്ടാത്ത ഭക്ഷിച്ചുകൊ
 ണ്ടും ഇരുന്നു. അവന്റെ ഭാര്യയും ഗുരുവാക്യത്തിലുള്ള വി
 ശ്വാസത്താൽ ഭർത്താവിന്റെ ഇഷ്ടത്തെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട്
 അവന്റെ സകലകർമ്മങ്ങളിലും അനുസൃതയായിരുന്നു. അവ
 ന്റെ ഖണ്ഡങ്ങളല്ലാവരുടേയും അവൻ ചെയ്യുന്നതിന്നു
 രടസ്ഥം പാഞ്ഞു. അവരുടെ നിഷേധവാക്കുകൊള്ളാന്നും അ
 വൻ സ്വീകരിച്ചില്ല. നീ ഭസ്മധാരികളാൽ വഞ്ചിതനായി അ
 വരുടെ ദാസാനുഷ്ഠാനം ഉച്ഛിഷ്ടഭക്ഷണവും ചെയ്യുന്നു. നീ
 ഉചിതമാണെന്നു വിചാരിച്ചാണ്. ചെയ്യുന്നത്. ഇതെല്ലാം
 പൂർവ്വചിതമാണ്. ഇങ്ങിനെ പലരും ബന്ധുക്കൾ പാ
 ണിട്ടു അവൻ തന്റെ ധർമ്മത്തിനിന്ന് ഇളകിയതേ
 റില്ല. അവനാൽ അച്ഛിക്കൊപ്പംതന്നെ ശിവഭക്തൻ ഒ
 തന്നെ ഇല്ല. ഇങ്ങിനെ ശിവഭക്തനാണായിത്തന്നെ വള

രെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. സമ്പാദിച്ച ധനത്തെയല്ലാം ബ്രഹ്മസ്വമാക്കിവെച്ച ഭക്തപാദസേവയെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവന്റെമേൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിച്ചു. ഒരുദിവസം ഇരുപത്തഞ്ചു വയസ്സായ ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷധരിച്ച മഹേശ്വരൻ മഹാധനാവശ്യാൻ പടിക്കൽചെന്നു. ഭിക്ഷുരഖയാൽ മനോഹരമായ നൊറിയോടുകൂടി ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഭിക്ഷുതരിക എന്നു ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു വൈശ്ണവനി അന്നത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കുവന്നു. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ധൂതന്തനപ്പോലെ അവളെ നോക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ നിന്നു. ഭിക്ഷയെവാങ്ങുക എന്നു പറഞ്ഞിട്ടും ബ്രാഹ്മണൻ വാങ്ങിയില്ല. അവളുടെ മുഖത്തേയും സുനങ്ങളേയും കണ്ണിമയ്ക്കാരത നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. പരിവ്രതയായ അവൾ ബ്രാഹ്മണന്റെ നോട്ടം കണ്ടു ശങ്കിതയായിട്ടു ഹേ നാഥ! ഭവൻ ഇവിടെവരിക എന്നുവിളിച്ചു. വൈശ്ണവൻ വന്നു ഭിക്ഷുവാങ്ങിക്കൊള്ളുക എന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വ്യാജവിടൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. ഞാൻ അന്നഭിക്ഷുജ്ഞായിട്ടല്ല വന്നത്. അന്നം ഗൃഹത്തോറും ലഭിക്കുമല്ലോ. ശിവഭക്തനായ ബ്രാഹ്മണന് ഇഷ്ടമുള്ളതല്ല തരേണ്ടത്. അതുതരിക. അതുകേട്ടു വൈശ്ണവൻ നമസ്സരിച്ചു ഭവന് ഇഷ്ടമുള്ളതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ—ഇഷ്ടമുള്ളതു തരാമെന്നുണ്ടങ്കിൽ പറയാം. ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ വന്നവഴിയെ പോരുന്നോളാം.

വൈശ്ണവൻ—എന്തിന്നുതാമസിക്കുന്നു വേണ്ടുന്നതു ഞാൻ തരാം വാങ്ങുക എന്നുപറഞ്ഞു നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ആ വിടബ്രാഹ്മണൻ ഒട്ടും ശങ്കുകൂടാതെ സ്ത്രീ ഭിക്ഷയെ ചോദിച്ചു. ഉടനെ വൈശ്ണവൻ ഒട്ടുംആലോചിക്കാതെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനാണെന്നുള്ള ദൃഢബുദ്ധിയോടെ തന്റെ ഭാര്യയെ കൊടുത്തു. നീ ബ്രാഹ്മണന്റെകൂടെ പോവുക എന്നു ഭാര്യയോടുംപറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു പരിവ്രതയായ അവൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു. അതുകണ്ടു അവന്റെ ബന്ധുക്കളെല്ലാം കുപിതന്മാരായിട്ടു ബ്രാഹ്മണ

നെ തടുത്തുനിൽക്കി കൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹാധനൻ ഭാ
ടിവന്നു വാളുകൊണ്ട് ആ ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം വെട്ടിക്കൊന്നു
തന്റെ ധർമ്മത്തെ ദോഷിക്കുന്ന ബന്ധുക്കളെക്കൊന്നു ബ്രാ
ഹ്മണനെ നോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടില്ല. ഭായ്യയോടു
ചോദിച്ചു. ഞാൻ 'കണ്ടില്ലെന്ന്' അവർ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ
വൈശ്വൻ വിസ്മിതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ടുനി
ല്ക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടുകൂടെ വൃഷഭാരുഡനായി
ട്ടു ഭ്രതഗണങ്ങളാലും ദേവഗണങ്ങളാലും സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനാ
യി വരുന്നതുകണ്ടു. ആ മഹേശ്വരൻ വൈശ്വദേവതികൾക്കു
മുനിഗണങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുവാൻ യോഗ്യമായ മുക്തിയെ കൊ
ടുത്തു സിദ്ധജനങ്ങൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കു തന്റെ സ്ഥാന
ത്തേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. അതിദുഷ്കരമായ ബഹുവിധക
ർമ്മംകൊണ്ടുണ്ടാണു്. വളരെ ജന്മങ്ങളാൽ ദുല്ല്ഭമായ ജ്ഞാനം
കൊണ്ടുണ്ടാണു്. മഹേശ്വരൻ ശ്രേഷ്ഠമായ ഭക്തികൊണ്ടാ
ണു് പ്രസാദിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് അന്യകർമ്മങ്ങളെല്ലാം ത്യ
ജിച്ചു ഭക്തന്മാരായി ഭവിക്കുവിൻ.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! കേൾക്കുവിൻ. ശി
വഭക്തന്മാർക്കു് എപ്പോഴും അന്നപാനീയങ്ങളെ കൊടുക്കുന്ന
തിന്നു തുല്യമായ സുകൃതം ലോകത്തിൽ മറ്റൊന്നുമില്ല. അതു
മഹേശ്വരൻ അതിപ്രീതികരമായി ഭവിക്കുന്നു. ഭൂലോകത്തി
ന്നു ഭൂഷണമായി കനിഷ്ഠഘടികാപുരം എന്നുപേരായ ഒരു ന
ഗരമുണ്ടു്. ആ നഗരം സ്വകർമ്മനിരതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണ
ക്ഷത്രിയവൈശ്യന്മാരാലും ബ്രാഹ്മണശൂദ്രന്മാരായ ശൂദ്രന്മാരായ
ശൂദ്രന്മാരും ശിവഭക്തന്മാരാലും ശിവവ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കു
വാൻ ആദരവുള്ള ജനങ്ങളാലും സമ്പുഷ്ടമായിരുന്നു. ആ ന

ഗരത്തിൽ ശുഭജാതിജനായി മാറൻ എന്നുപേരായി ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൻ തനിക്കു സൽഗതിക്ക് എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു സംശയത്തോടുകൂടി ഒരു ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു. ശുഭർക്കു ശിവഭക്തന്മാരെ സേവിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരപ്രസാദം ലഭിക്കുന്നതാണ് അതിനാൽ ആ സൽക്കർമ്മത്തെ ചെയ്യുക എന്നു ഗുരു ഉപദേശിച്ചതിനാൽ സ്ഥിരബുദ്ധിയായ മാർഗ്ഗത്തോടുകൂടി ദിനന്തോരം അന്നദാനത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ സേവിച്ചു. അതിനാൽ അവന്റെ ന്യായാജ്ഞിതമായ ദ്രവ്യം സമുദ്രാപോലെ വർദ്ധിച്ചു. വർദ്ധിക്കുന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം അവൻ ഭക്തപൂജയ്ക്കുതന്നെ ചിലവുചെയ്തു. അവൻ ദിനന്തോരം ഉദയംതുടങ്ങി അസ്മമനാവരക്കും അസ്മമനാതുടങ്ങി ഉദയംവരക്കും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടമുള്ള ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ കൊത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. പുത്രനില്ലാത്ത ദീനചിത്തനായി ഭായ്യയോടുകൂടെ ശിവഭക്തസേവ ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗൻ ദ്രവ്യമെല്ലാം ഈശ്വരമുഖാൽ കരതപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രൻ കായുന്നതുപോലെ ദിവസാന്തോരം കുറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ദ്രവ്യം കുറച്ചിട്ടും മാർഗ്ഗൻ കൃഷികളും പാത്രങ്ങളും മറ്റും വിറ്റു ഒട്ടും ചേദിക്കാതെ മുന്പത്തേപ്പോലെ വരുന്ന ഭക്തന്മാരെക്കുറ്റം ഭക്ഷണംകൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെ ദാനത്താൽ ഗൃഹത്തിലുള്ള ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു ഭായ്യയുടെ കണ്ണുസൂത്രം ഒന്നുമാത്രം ശേഷിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ മഴക്കാലത്തിൽ ഒരു ദിവസം ഇരുട്ടുകൊണ്ടു മൂടിയ അർദ്ധരാത്രി സമയത്തിൽ വിശപ്പുകൊണ്ടും ദാഹംകൊണ്ടും അതി പീഡിതനായ ഒരു മുനി പതുക്കെ തപ്പിത്തടഞ്ഞ് ആ മാർഗ്ഗന്റെ ഗൃഹത്തെ അന്വേഷിച്ചുനേപിച്ച് ഗൃഹദാർത്തിൽവന്നു മാർഗ്ഗനെ വിളിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ മാർഗ്ഗ! ഞാൻ ഒരു തപസ്വിയാണ്. എനിക്കു വളരെ വിശപ്പും ദാഹവുമുണ്ട്. സംസാരിപ്പാൻകൂടി വയ്യ. നീ അന്നദാതാവാണ് അതുകൊണ്ടു കേട്ടിട്ടു നിന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുവന്നു. ക്ഷു

ധാർമ്മ്യം അർദ്ധരാത്രിയിൽ ഗൃഹത്തിൽ വന്നവനുമായ എനി-
ക്കു കുറെ അന്നം കൊണ്ടുവന്നു തരിക. തപസ്വികൾക്ക്
അച്ഛനും അമ്മയും അന്നദാതാവാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ താപ-
സൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു മാരുൻ ഭാർയ്യയോടുകൂടി പോയി അദ്ദേ-
ഹത്തെ നമസ്കരിച്ചു ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുവന്ന് ഇരുത്തി കാൽ
കഴുകിച്ചു. പിന്നെ മാരുൻ വിഷ്ണുചിത്തനായി ഭാർയ്യയുടെ
മുഖത്തേ നോക്കി നിരപസിച്ചുകൊണ്ടു പതുക്കെ ഭാർയ്യയോടു
പാഞ്ഞു. ഹേ പതിവ്രതേ! ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ മഹാനഭാ-
വനായ താപസൻ വിശന്നുകൊണ്ട് അന്നം തരേണമെന്നു
യാചിക്കുന്നു. അതുകേട്ടിട്ട് എന്റെ മനസ്സു വളരെ ദുഃഖി-
ക്കുന്നു. ഈ താപസന്റെ വിശപ്പു മാറുവാൻ യാതൊരു ഉ-
പായത്തേയും കാണുന്നില്ല. ഇദ്ദേഹം ഇവിടെ പട്ടിണികിട-
ക്കേണ്ടിവന്നാൽ എന്റെ ജന്മം വൃഥാമായി ഭവിക്കും. ദരി-
ദ്രൻ ഒരിക്കലും ജീവിക്കുകയുണ്ടാകരുത്. എന്നേപ്പോലെ ലോക-
ത്തിൽ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ? എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്ന
താപസൻ വിശന്നിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഗൃഹസ്ഥാനുഗതത്തിൽ ഇ-
രുന്ന് സൽഗതിയെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനു ഭാർയ്യതന്നെ ശരണം.
അനുകൂലമായ ഭാർയ്യയെ ആർക്കു ലഭിക്കുന്നില്ലയോ അവനു വ-
ന്നതന്നെ നല്ലത്. നീ എനിക്ക് അനുകൂലയും പതിവ്രതയു-
മായ ഭാർയ്യയാണല്ലോ. ഇത്രകാലവും നിന്റെ അനുകൂലതകൊ-
ണ്ടാണ് ഞാൻ ഭക്തന്മാർക്ക് അന്നദാനം ചെയ്യുവുന്നത്. എ-
ന്നെ ഈ ആപത്തിൽനിന്നും നീതന്നെ ഉദ്ധരിക്കുക. ഇങ്ങി-
നെ മാരുൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു ഭാർയ്യ പാഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഇ-
വിടെ ഒരു ഉപായവും കാണുന്നില്ല. ഗൃഹത്തിൽ ലവണം
മാത്രം അല്പം ശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഇദ്ദേഹം ഇരിക്ക-
ട്ടെ ഞാൻ ഒരുപായം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ ഇവിടെ അടു-
ക്കെ വയവിൽ നെല്ലുവിതച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒട്ടും ദൈന്യതവേണ്ട.
അവിടെപ്പോയി ഭവാനു കുറെ നെല്ലുവെക്കുകൊണ്ടുവരിക.
ഞാൻ വെടിപ്പായി ചോരണ്ടാക്കാം. നൊമ്മളുടെ മുറത്തു

പയറ വിതച്ചതു പല്ലവങ്ങളായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്. മഹേശ്വരപ്രസാദംകൊണ്ട് ഒരു തരക്കേടുമില്ല. ഇങ്ങിനെ ഭായ് പാഞ്ഞതുകേട്ടു മാരുൻ അതി പ്രീതനായിട്ടു താപസനോടു പറഞ്ഞു. മാരുനായ ഞാൻ വേഗം അരികൊണ്ടുവന്നു പാകം ചെയ്യാം. എന്റെ ഭാഗ്യംകൊണ്ട് ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ ഭവാനു വന്നുവല്ലോ. ഭവദുർഗ്ഗത്താൽ ഞാൻ ധന്യനായി. അതുകേട്ടു താപസൻ വെറുതെ ഇരുന്നു. മാരുൻ വേഗം വയലിൽ പോയി വിതച്ചു നെല്ലു പെരക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു. അപ്പോഴേക്കു ഭായ് പയറിന്റെ പുതിയ ഇലകളേക്കൊണ്ടു ബാക്കിയുള്ള ലവണംമേൽ വിശേഷമായ കറിയുണ്ടാക്കി. പിന്നെ മാരുൻ കൊണ്ടുവന്ന നെല്ലിനെ വേഗം വരത്തുകത്തി ചോരണ്ടാക്കി ഭക്ഷണം തയ്യാറായി, താപസനെ അറിയിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മാരുൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു താപസനോടു പറവാൻ പോകുമ്പോൾതന്നെ നല്ലവണ്ണം സ്നാനം ചെയ്തു നൈവേദ്യത്തെ സ്വീകരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോയി. താപസന്റെ അടുക്കെ ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ മാരുൻ അത്ഭുതസന്തോഷങ്ങളോടുകൂടി വൃഷഭാരുന്ധനായും വരദാഭയമുദ്രയോടുകൂടിയവനായും വാമാങ്കസ്ഥിതയായ ദേവിയാൽ പരിഷ്ഠപുഷ്പനായും ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ടിട്ടു ഭീതിയോടെ വളരെ നമസ്കരിച്ചു മഹേശ്വരപാദങ്ങളെ ശരണമായി പ്രാപിച്ചു. അവന്റെ ഭായ് പ്രീതയായിട്ട് ആ നൈവേദ്യത്തെ നിവേദിച്ചു. അപ്പോൾ ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു. മനികൾ സ്തുതിച്ചു. ഭോഗങ്ങളെല്ലാം പലവിധവാദ്യങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു. അനന്തരം പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ അവർക്കു കൈവലുത്തെ ദാനംചെയ്ത് അവരോടുകൂടി മായുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പതിനാറാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവഭാവനയോടു കൂടി നിത്യം പൂജിക്കുന്നവരും ഭസ്മരൂപാക്ഷധരന്മാർ ചെയ്യുന്ന അപരാധത്തെ ക്ഷമിക്കുന്നവരും പ്രാണസന്ദേഹത്തിൽ കൂടി ശിവപ്രീതിയെ ആഗ്രഹിച്ച ഭക്തന്മാർ ചെയ്ത ദ്രോഹത്തിന്നു പ്രതികൂല ചെയ്യാത്തവരും ഭക്തന്മാർ അപകാരം ചെയ്യാലും പിന്നേയും അവരെ പൂജിക്കുന്നവരും ശിവപ്രീതി പാത്രങ്ങളാകുന്നു. അവർക്കു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നതുപോലെ മറ്റുള്ളവർക്കു കോടിയാഗാകൊണ്ടു പ്രസാദിക്കുന്നില്ല. ഇതിന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഇതിഹാസം കേൾക്കുവിൻ. ഇതിന്റെ ശ്രവണംകൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ ദുഃഖഭക്തി ഭവിക്കും. അനവധി ഗോപന്മാർ വസിക്കുന്നതായ ചേദിരാജ്യത്തിൽ ത്രൈലോക്യപ്രസിദ്ധനായി സത്യാത്മൻ എന്നുപേരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും ശിവഭക്തന്മാരുടെ അഭിഷ്ടമെല്ലാം കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർ യാചിച്ചാൽ പ്രാണങ്ങളേയുംകൂടി കൊടുക്കും. ശിവഭക്തന്മാരെ ദൂരത്തിൽ കണ്ടാൽ നമസ്കരിക്കും. ശിവഭക്തന്മാർക്കു രാജഭവനത്തിൽ കടക്കുവാൻ യാതൊരു തടസ്സവുമില്ല. ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ആ രാജാവിന്നു മുക്തിനാമൻ എന്നു പേരായ ഒരു രാജാവു ശത്രുവായി ഭവിച്ചു. അതുകൊണ്ട് അവർ തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടായി. യുദ്ധത്തിൽ സത്യാത്മൻ മുക്തിനാമനെ ജയിച്ച് ആ രാജാവിന്റെ സൈന്യത്തേയും ധനത്തേയും രാജ്യത്തേയും കയ്യാലക്കി. ദുർബ്ബലനായ മുക്തിനാമൻ യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റു സമുപവൃത്തിച്ച് ഓടി കാട്ടിൽപോയിരുന്നു. ശത്രുവായ സത്യാത്മനെ ചരിക്കുവാനുള്ള അവസരത്തെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ സമയം കഴിച്ചു. വളരെ ആലോചിച്ചപ്പോൾ ഒരുപായം കണ്ടു നിശ്ചയിച്ചു. ആ രാജാവു ഭസ്മരൂപാക്ഷന്റെ ധരിച്ച് ഒരു പുസ്തകത്തേയും കയ്യിൽ ധരിച്ച് ഒരു താപസവേഷധരനായി സത്യാത്മന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ സത്യാത്മൻ നായാട്ടുചെയ്തു ക്ഷീണത്താൽ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. താപസൻ അകത്തു ശത്രുവുണ്ടെന്നറിഞ്ഞി

ട്ട് അകത്തേക്കു കടന്നു. അതുകണ്ടു കാവല്ലാർ രാജാവ് ഉറങ്ങുമ്പോൾ അകത്തെത്തുകയുമാണ്. പുറത്തേക്കു പോവുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതൊന്നും കൂട്ടാക്കാതെ കപടതാപസൻ രാജാവിന്നു ഗോപ്യമായ ചില തത്വതത്വങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുവാനാണ് ഞാൻ പോകുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു രാജാവു കിടക്കുന്ന മുറിയിലേക്കു പോയി. ജടാധരനായ ആ താപസനെ കണ്ടു രാജാവിനെ ഉണർത്തി. രാജാവ് ഉണർന്നു വ്യാജവേഷധരനായ ശത്രുവിനെ അറിയാതെ താപസനാണെന്നു വിചാരിച്ചു പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ട് ഒരു വലിയ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്തി പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഭവാന്റെ പാദോഷ്വജദർശനത്താൽ ധന്യനായി. അനുഗ്രഹീതനായി. ഭവാന്റെ പാദരേണുകളാൽ ഈ ഗൃഹം പരിശുദ്ധമായി. ഭവാന്റെ സേവകൊണ്ട് എന്റെ മനസ്സും നിമ്ബമാകുന്നു. ഞാൻ ഭവാന്റെ കിങ്കരനാണ്. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുക. ഈ ധനാദികളെല്ലാം എന്റേതല്ല; ഭവാനേറതാണ്. എന്റെ പ്രാണങ്ങൾകൂടി ഭവാനേറതാണ്. സതമാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. സത്യാർത്ഥൻ ഇങ്ങിനെ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറയുമ്പോൾ കപടതാപസൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ഹേ രാജേന്ദ്ര! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ഭക്താഗ്രഗണ്യനാണല്ലോ. ഞാൻ ഭവാനു ഗോപ്യമായ ശിവതത്വതത്വങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് വന്നത്. അതു ഭവാൻതന്നെ ഇതന്നു കേൾക്കേണ്ടതാണ്. കൈലാസത്തിൽവെച്ചു ശ്രീപരമേശ്വരൻ പാർവ്വതീദേവിക്ക് ഉപദേശിച്ചതാണ്. ഇങ്ങിനെ താപസൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടു രാജാവു രാജാവിനോടു പുറത്തേക്കു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ രാജാവിനെ പുറത്തേക്കുപോയി. താപസൻ വാതിലടച്ചു രാജാവിന്നു ഭസ്മം കൊടുത്ത് ഉപദേശത്തിനായി നമസ്കരിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അങ്ങിനെതന്നെ എന്നു പറഞ്ഞു രാജാവ് ഏഴുനീറു താപസന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ താപസൻ വസ്ത്രത്തിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്ന വാളെ

കുറേ സത്യാത്മന്റെ ഭജാനരത്തിൽ വെട്ടി. മമ്മത്തിൽ വെട്ടുകൊണ്ടതിനാൽ രാജാവു മൂർഛിതനായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ അയ്യോ! ഞാൻ ഹതനായി എന്ന് പറഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു. അതുകേട്ട കാവൽക്കാരൻ വാതിലിനെ പൊളിച്ച് ഓടിവന്നു താപസന്റെ കയ്യിൽ കടന്നുപിടിച്ചു. വാളെടുത്തു താപസനെ വെട്ടുവാൻവേണ്ടി ജടയിൽ പിടികൂടി. ആ സമയത്തേക്കു സത്യാത്മൻ കണ്ണമിഴിച്ചു നോക്കി കാവൽക്കാരനെ വിളിച്ചു. എന്റെ പ്രാണങ്ങളാണ് നീ അവനെ വിടണം എന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കും കുപിതനായ ഭടന്മാർ കൂട്ടാകൂട്ടമായി വന്നു താപസനെ കൊല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചു. രാജാവ് അവരെല്ലാം വിരോധിച്ചു. വെട്ടുകൊണ്ടിട്ടുള്ള വേദനയെ സഹിച്ചുകൊണ്ടു സത്യാത്മൻ താപസനോടു യേപ്പെടേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞു. പേടിച്ച് വിറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കപട താപസനെ ഭടന്മാർ രജശാസനയാൽ ആ രാജ്യത്തെ കടത്തിവിട്ടു. അപരാധം ചെയ്യുവനാണെങ്കിലും താപസനു യാതൊരു പറ്റുവവും ചെയ്യില്ല. ശത്രുവിനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു രാജധർമ്മമോ എന്നു ചില ബന്ധുജനങ്ങൾ സത്യാത്മനോടു ചോദിച്ചു. അവൻ എനിക്ക് അപരാധംചെയ്യു ശത്രുവാണെങ്കിലും ഭസ്മരൂപമാകുന്നതായതുകൊണ്ട് എന്റെ സ്വാമിയായ ശ്രീപരമേശ്വരൻതന്നെയാകുന്നു. അവൻ എന്റെ ശത്രുവല്ല എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ ആ താപസനെ ക്ഷേമമായി രാജ്യത്തെ കടത്തിവിട്ടു എന്നറിഞ്ഞിട്ടു തന്റെ കല്പനയെ പാലിച്ചുവരായ ഭടന്മാരെ ബഹുമാനിച്ചു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ നദേശമൂർത്തിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ദയാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായിവന്നു സത്യാത്മനു മുകുതിയെ കൊടുത്തു. ഭക്തന്മാരാൽ ഹിംസിക്കപ്പെട്ടാലും പരജനങ്ങൾക്കു പീഡിതനായാലും പ്രാണസംശയം വരുത്തിയാൽകൂടി ആ മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായി പിന്നെയും ആ ഭക്തന്മാർക്ക് ആർ ഹിതത്തെ ചെയ്യുന്നുവോ അവർക്കു മഹേശ്വരൻ പ്രീതനായിട്ടു പിന്നെ സംസാരമുദിച്ചൊത്ത കൊടുക്കുകയില്ല.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! സദാശിവപാദേ-
 രവിന്ദങ്ങളിൽ ഉള്ള പരിശുദ്ധമായ ഭക്തിപൂർവ്വജന്മങ്ങളിൽ സ
 വ്യാദിക്കപ്പെട്ട പുണ്യങ്ങളാൽ ധന്യന്മാക്ക് ഈ ജന്മത്തിൽ ലഭി
 കുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ദേഹി വ്യാഘ്രം കൂടിയൊ പൊളിക്കുന്ന
 തുപോലെ സംസാരദുഃഖത്തെ ചേരിച്ചു കടക്കാൻപാടില്ലാത്ത
 ഭവസാഗരത്തെ കടക്കുന്നു. ഏതൊരുപ്രകാരം ശിവഭക്തി മുക്തി
 ക്കു മുഖ്യസാധനമായി ഭവിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ ശിവഭക്ത
 ന്മാരുടെ പാദസേവയും മുക്തിക്കു മുഖ്യസാധനമാകുന്നു. മഹേ
 ശപരൻ ഭക്തരൂപത്താൽ പൂജയെ പ്രത്യക്ഷമായി സ്വീകരിക്കു
 ന്നു. ലിംഗാദിപ്രതിമകളിൽ പൂജിക്കുന്ന പൂജയെ മാവായിട്ടുമാ
 ത്രാമ സ്വീകരിക്കുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മഹാമാർ
 പ്രത്യക്ഷദേവസ്വരൂപനായ ഭക്തന്മാരുടെ പാദസേവയെ പ്ര
 ശംസിക്കുന്നത്. ലിംഗാദിപൂജയേയല്ല പ്രശംസിക്കുന്നത്. ആ ഭ
 ക്തന്മാരുടെ ദർശനംകൊണ്ടും സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടും സല്ലാപംകൊ
 ണ്ടും പാദസേവകൊണ്ടും ഈ സംസാരത്തിൽ കിടന്നു ദുഃഖിക്കു
 ന്നവർക്കു ക്ഷണത്തിൽ ദുഃഖനാശം ഭവിക്കുന്നു. ഈ ലോകത്തിൽ
 യാഗംകൂടാതെയും തപസ്സുകൂടാതെയും വേദാന്തവിചാരംകൂടാതെയും
 അനവധിജനങ്ങൾ ഭക്തപാദസേവമാത്രംകൊണ്ടു മുക്തന്മാരായി
 ട്ടുണ്ട്. അതിന്നു പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസം ഇവിടെ ഉദാഹര
 ണമായിപറയാം. ആ ഇതിഹാസത്തിൽ വീരമിന്ദൻ എന്ന ഭക്ത
 ന്റെഭക്തിയാണ് വർണ്ണിക്കപ്പെടുന്നത്. കേരളപ്രദേശത്തിൽ ശോ
 ണാചലം എന്നു പേരായി ഒരു ദേശമുണ്ട്. അതിൽ ശുഭ്രജാതി
 ജനായി വീരമിന്ദൻ എന്നു പേരായ ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അ
 വന്നു ബാല്യമുതൽക്കുതന്നെ ശിവഭക്തന്മാരിൽ കലശലായ ഭ
 ക്തിയുണ്ടായി. അത്ര ഭക്തി മഹേശ്വരൻ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ അവന്ന് ഒരു വിചിത്രബുദ്ധി തോന്നി.
 ഭക്തന്മാരെ ദേവീകുന്നവരെ കൊല്ലുവാനായി ഒരു കോടാലി-
 യെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു ശിവങ്കല്പം ശിവഭക്തന്മാരിലും ആരെങ്കിലും
 അപരാധംചെയ്താൽ അവരെ കൊല്ലുക, അതിന്നു സാധിച്ചി
 ല്ലെങ്കിൽ തന്റെ പ്രാണശ്വാഗ്രം ചെയ്യുക ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയി

ച്ചു വളരെ മൂഢരുള്ള ഒരു ഹോടാലിയായ കയ്യിൽ ധരിച്ച് അത് ഒരു വ്രതമായി അനുഷ്ഠിച്ചു. അവൻ പരശുഹസ്സനായി വഴിയിൽ പോയിരുന്ന വഴിനടക്കുന്ന ഭക്തന്മാരെ ആരെങ്കിലും ഉപദ്രവിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവരെ ശിവസ്വരൂപമാണെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെ പൂജിച്ച് അവരുടെ അനുഗ്രഹത്തെ ലഭിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വീരമിന്ദന്റെ മനസ്സിൽ ഇങ്ങിനെ തോന്നി. ഈ ഭൂലോകത്തിൽ പ്രസിദ്ധങ്ങളായ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എത്ര ശിവഭക്തന്മാർ വസിക്കുന്നു. ഞാൻ അവരെ സേവിച്ചില്ലാത്തതുകൊണ്ട് എന്റെ ജന്മം വ്യർത്ഥം തന്നെ. ഇനി ഞാൻ ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അവിടെവിടെ സഞ്ചരിച്ചു ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനേയും സേവിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവകാണ്ടും സജ്ജനസംസ്കാരകാണ്ടും ഈ മനുഷ്യജന്മത്തെ കൃതാർത്ഥമാക്കാം. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ച് അവൻ പരശുരാമനിമ്മിതമായ ദേശത്തെ കടന്നു മാർഗ്ഗത്തിൽ നദികളേയും പർവ്വതങ്ങളേയും കാടുകളേയും നാടുകളേയും കടന്നു ഐത്രലോക്യവിശുതമായ ശ്രീകാശീക്ഷേത്രത്തിൽ എത്തി. ആ കാശീക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചു മരിക്കുന്നവർക്കു മഹേശ്വരൻ താരകമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിക്കുന്നു. ആ ക്ഷേത്രനാഥനായ വിശ്വനാഥസ്വാമിയേയും ഭക്തന്മാരേയും രാവു പകലും സേവിച്ചുകൊണ്ടു വീരമിന്ദൻ മൂന്നു സംവത്സരം അവിടെ താമസിച്ചു. പിന്നെ പതുക്കെ പുറപ്പെട്ടു കമലാലയത്തിൽ എത്തി. ദിവ്യതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു രത്നസിംഹാസനസ്ഥിതനായ ബ്രാഹ്മേശ്വരനെ സേവിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ വീരമിന്ദൻ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ക്രോധത്തെ ജയിച്ചവരായും കാമത്തെ ജയിച്ചവരായും ഭയത്താൽ മൂടാപ്പെട്ട ഭയത്തോടുകൂടിയവരായും തദ്ദാക്ഷ്ണാലയാൽ അലാകൃതന്മാരായും പഞ്ചാക്ഷരജപതല്പരന്മാരായും ശ്രീഭദ്രജപതല്പരന്മാരായും ശിവഭീഷയോടുകൂടിയവരായും ശിവവ്രതപരായണന്മാരായും ശിവപൂജാരതന്മാരായും ശിവപുരാണങ്ങളെ കേൾക്കുന്നവരായും ഇരിക്കുന്ന പന്തീരായിരം ശിവഭക്തന്മാരെ കണ്ടു. അവൻ രോമാഞ്ചിതഭേദത്തോടുകൂടെ അവരുടെ

മുമ്പിൽ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഭവാന്മാരുടെ ശ്രു
 ശ്രുഷചെസ്താനാജ്ഞാണ്ട് ഇനിക്കാഗ്രാഹമുണ്ട്. ശിവഭക്തന്മാ
 രെ ദ്രോഹിക്കുന്ന ജനങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ ഞാൻ സമർത്ഥനാണ്.
 ഭവാന്മാരെ ശരണം പ്രാപിച്ചവനായ എന്ന ഭാസനാഭെന്നു
 വിചാരിക്കുവിൻ. ഇങ്ങിനെ വീരമിന്ദൻ പാഞ്ഞതു കേട്ട ഭക്ത
 ന്മാർ അങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു. അവൻ ത്രാഗേ
 ശപരനെന്നപോലെ തൽഭക്തന്മാരെ സേവിച്ചു. അങ്ങി
 നെതന്നെ പത്രണ്ടു സംവത്സരം മഹേശ്വരഭക്തന്മാരുടെ കൈ
 ക്കൽ ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഭക്തന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചി
 ച്ച് അവനെ ത്രാഗേശ്വരക്ഷേത്രകാർത്ത്യായനേപഷണത്തിന്ന് അ
 ധിപനാക്കിവെച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഭദ്രദിവസം രാ
 വിലെ സുന്ദരൻ താമസം വായിൽനിന്നു കളയാതെ ശൂന്യ
 നെപ്പോലെ വേശ്യാശ്രീയുടെ അംഗരാഗങ്ങൾ പാറിയ നേർ
 വസ്ത്രത്തെ പുതച്ചുകൊണ്ടു ഗോപുരത്തെക്കടന്നു ക്ഷേത്രത്തിന്നു
 ജ്ജിൾ മണ്ഡപത്തിൽ സംഘാകൂടി മഹേശ്വരനെ ഭജിച്ചുകൊ
 ണ്ടിരിക്കുന്ന അനവധി ഭക്തന്മാരെ അനാദരിച്ച് ഒന്നു നോക്കുക
 കൂടി ചെയ്യാതെ വീരമിന്ദന്റെ മുമ്പിൽകൂടി ത്രാഗേശ്വരന്റെ
 അന്തർഗതത്തിലേക്കു പോകുവാൻ തുടങ്ങി. അതുകണ്ടു വീരമി
 ന്ദൻ അതിക്രൂരനായിട്ടു സുന്ദരനെ കൊല്ലുവാനായി കോടാലി
 യെടുത്തു സുന്ദരന്റെ നേരെ ചെന്നു. തന്നെ കൊല്ലുവാനായി
 ആയുധമാങ്ങിക്കൊണ്ടു വരുന്ന അവനെക്കണ്ടു സുന്ദരൻ ഭയ
 പ്പെട്ടു ത്രാഗേശ്വരന്റെ അന്തർഗതത്തിലേക്കോടി അകത്തുകട
 ന്നു വാതിലടച്ചു തഴുതിട്ടു ത്രാഗേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു.
 ശ്രീകോവിലിന്റെ പുറത്തുനിന്നുകൊണ്ടു വീരമിന്ദൻ— ഹേ
 ബ്രാഹ്മണാധമ! പുറത്തേക്കു വരിക. ശിവഭക്തനായ നിന്നെ
 ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ കൊന്നുകളയാം. നീ വിദ്വാമഹാകൊണ്ടു
 വളരെ ഗവ്വിതനായിരിക്കുന്നു. ദ്രോഹത്തിന്നു മുഖ്യസാധനമാ
 യ പൂണന്തൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന നിന്നിൽ മഹേശ്വരൻ ഇപ്പോ
 ഴും സന്തോഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആ മഹേശ്വരനേയും ഞാൻ പു
 റത്താക്കാം. ' ഇങ്ങിനെ വീരമിന്ദൻ പാഞ്ഞതു കേട്ട സുന്ദരൻ

അതിഭീതനായിട്ട് ആപത്തിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിപ്പാനുള്ള ഉപായത്തെ ത്രാഗേശ്വരനോടു ചോദിച്ചു. ഭക്തന്മാരെ സ്തുതിക്കു എന്നു മഹേശ്വരൻ നിയോഗിച്ചതിനാൽ അതിഭക്തിയോടുകൂടെ ഉത്തമവാക്യങ്ങളാൽ ഭക്തന്മാരെ സ്തുതിച്ചു. സംസാരദുഃഖമാകുന്ന അന്ധകാരനാശത്തിനായി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആദിത്യരൂപന്മാരായ മഹേശ്വരഭക്തന്മാരുടെ പാദാർവിന്ദങ്ങളിലുള്ള പൊടികളെ എന്റെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ടു ഞാൻ ആപത്തിനെ കടക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സുന്ദരനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട ഭക്തന്മാർ എല്ലാവരുംകൂടി വീരമിന്ദനെ തടുത്തു സുന്ദരന് അഭയം കൊടുക്കണമെന്നുപക്ഷിച്ചു. സുന്ദരനോടു സഖ്യം ചെയ്യേണമെന്നു പറഞ്ഞു. വീരമിന്ദൻ ഭക്തന്മാരുടെ വാക്കിനെ അങ്ങിനെതന്നെ എന്നു സമ്മതിച്ചു. ഭക്തന്മാർ എന്തു ചെയ്യേണമെന്നു പറഞ്ഞാലും വീരമിന്ദൻ ഒരിക്കലും കഴിയില്ലെന്നു പറയുകയില്ല. ത്രാഗേശ്വരൻ വീരമിന്ദന്റെ ദൂതഭക്തിയെക്കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി ദേവിയോടുകൂടി വൃന്ദഭാര്യയനായി പ്രത്യക്ഷനായിട്ടു വീരമിന്ദനു മുക്തിയെ കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— പുരാണനദി എന്നുപേരായി ലോകപ്രസിദ്ധമായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ ശിവഭക്തനായി അമരനിതി എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനു പ്രീതിഭാജനമായ ആ നഗരത്തിൽ ധർശാലയെ ഉണ്ടാക്കി ധർമ്മത്തെ ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർക്ക് ഏല്പാഴം പാലും, നെയ്യും, ചോറും, എണ്ണയും, വസ്ത്രവും, ബ്രഹ്മചാരികൾക്കു കൊപിനവും, യതികൾക്ക് ഉചിതങ്ങളായ വസ്ത്രങ്ങളേയും കഷ്ടാബികൾക്കു ഗ്രഹവും പിന്നെയും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് എന്തെന്തെങ്കിലുംമാ അതെല്ലാം അദ്ദേഹം കൊടുക്കും. ഇങ്ങിനെ മുപ്പത്തിരണ്ടു സാവസരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ

മഹേശ്വരൻ അമരനീതിയുടെ ഭക്തിയായ പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു ബ്രഹ്മചാരിയുടെ വേഷധാരണ ധരിച്ച് അമരനീതിയുടെ ഗൃഹത്തെപ്പേക്കു വ്യാപ്തപ്പെട്ടു. മഹേശ്വരന്റെ ജടാഭാര ബ്രഹ്മചാരിയുടെ ശിഖയായ; നൊറിയുടെ അഗ്രത്തെ ആശ്രയിച്ചു. ചന്ദ്രക്കല ആ വ്യാജവടുവിന്റെ ഭസ്മരചയായി. നൊറിയിലുള്ള മൂന്നാമത്തെ നേത്രം വടുവിന്നു ഭസ്മാകാണ്ടുള്ള പൊട്ടായി. ദേവഗംഗാപ്രവാഹം പൂണൂതലായി. പിനാകധനുസ്സു വടുവിന്റെ പലാശഭണ്ഡമായി. കരഭുഷണമായ സല്പം വടുവിന്റെ വലത്തെ കയ്യിൽ പവിത്രമായി. മഹേശ്വരന്റെ വ്യാഗ്രചർമ്മം വടുവിന്നു കൃഷ്ണാജിനമായി. സപ്തശ്രേഷ്ഠനായ വാസുകി വടുവിന്നു മൗഞ്ഞീബന്ധമായി. ബ്രാഹ്മകപാലം ഭിക്ഷാപാത്രമായി ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ വടുരൂപത്തെ ധരിച്ചപ്പോൾ മായ ആ വടുവിന്റെ കൌപീനമായി. ഇങ്ങിനെ ആ വടു മറ്റുഹാസപ്രകാശത്താൽ ചന്ദ്രൻ തന്റെ കിരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭിക്ഷകളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ സകല ഭിക്ഷകളേയും ശോഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും താൻ അദ്ധ്യയനാചെയ്തു വേദമന്ത്രങ്ങളെപാഞ്ഞുകൊണ്ടും അമരനീതിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ അമരനീതി മഹാബലിയുടെ ഗർഭ ശമനത്തിനായി പണ്ടു വാമനവടുവെന്നതുപോലെ ബ്രഹ്മതേജസ്സു ജ്വലിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മായാവടുവിനെ കണ്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായി വേഗം എഴുന്നീറ്റു തൊഴുതുകൊണ്ടു ഹേ വടോ! സുഖമായി വന്നുവോ? ഇവിടെ ഇരിക്കുക. ഭവാനെ കണ്ടുതുകൊണ്ടു ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. അതു മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹമെന്നെ. ഞാൻ ഭവന്ന് ആതിത്ഥ്യംചെയ്യാൻ വിചാരിക്കുന്നു. ദേയ്യോടെ സപീകരിക്കുക, ഇങ്ങിനെ ഭക്തിയോടുകൂടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ മായാവടു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. അമരനീതി നീ തന്നെയല്ല. നിന്റെ യശസ്സിനെ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. നീ സമ്പാദിച്ച ദ്രവ്യമെല്ലാം ശിവഭക്തപൂജയ്ക്കു തന്നെയല്ലേ? ഞാൻ ബ്രഹ്മചാരിയാണ്. വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നവനാണ്. അതുകൊണ്ട് എനിക്കു ഭിക്ഷാന്നത്തെ ഭക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. ഞാൻ

ഒരു ഗൃഹസ്ഥന്റെ അന്നവും ഭക്ഷിക്കയില്ല. നീ വരുന്നവ
 ക്കെല്ലാ ഭക്ഷണം കൊടുക്കുക. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ തൃപ്തനാ
 വും. ഒരു ദിക്കിൽ ഇരുന്നു് ഇപ്പോഴപ്പോലെ ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്നതു
 ബ്രഹ്മചാരിയുടെ യുക്തമല്ല. ഞാൻ നിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ മഴ മാറ
 ന്നതുവരെ ഇരിക്കാം. മദ്ധ്യാഹ്നസമയവും അതിക്രമിക്കുന്നു. മ
 ഴ മാറുന്നതുമില്ല. ഇങ്ങിനെ മായാവട്ടു പാഞ്ഞുകൊട്ടു് അ
 മരനീതി വടുവിന്റെ പാദത്തിൽ വീണു് നമസ്കരിച്ചു കോ
 ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കണമെന്നു പിന്നെയും പിന്നെയും പ്രാ
 ത്നിച്ചു. അപ്പോൾ വടു സമ്മതിച്ചു. ഞാൻ കുളിച്ചു നിത്യകർമ്മ
 ങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുവരാം. ഈ കൌപീനത്തെ നനയാതെ വ
 ള്ളവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു കൌപീനത്തെ
 കൊടുത്തു. അമരനീതി അതിനെപാങ്ങി. പലാരണ്യങ്ങൾ
 യുക്തമായ വടു സ്നാനത്തിന്നു നദിയിലേക്കുപോയി. അ
 പ്പോൾ അമരനീതിയുടെഭാര്യ ശിവപൂജചെയ്യുക, നേരം വള
 രെയായി എന്നു ബലപ്പെടുത്തി. അതുകേട്ടു് അമരനീതി അ
 കത്തുപോയി കൌപീനത്തെ അയലിന്മേൽ കെട്ടി ശിവപൂജ
 തുടങ്ങി. പൂജ അവസാനമാകുമ്പോഴേക്കു വടു വന്നു. മഴകൊ
 ണ്ടു ദേഹമെല്ലാം നനഞ്ഞു വിറച്ചു ഭാഗ്യത്തോടുകൂടി
 കൈകളെ ചുമലിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു് എനിക്കു തണുപ്പുസഹി
 പ്താൻവയ്യാ. കൌപീനത്തെ ഇങ്ങോട്ടുതരിക എന്നുപാഞ്ഞു.
 അതുകേട്ടു് അമരനീതി വേഗം അകത്തുപോയി കെട്ടിയസ്ഥ
 ലത്തുനോക്കുമ്പോൾ കണ്ടില്ല. അകത്തെല്ലാമന്വേഷിച്ചു എ
 ങ്ങാ കണ്ടില്ല. അതു മറഞ്ഞുപോയി. ഉടനെ അമരനീതി
 പുത്തു വന്നു വടുവിനോടുപാഞ്ഞു. അതുകാണുന്നില്ല. വള
 രെ നല്ലതായ മറാറാക കൌപീനം തരാം. ഞാൻ ഈ കയറി
 ന്നേലാണു് കെട്ടിയിരുന്നതു്. ഇവിടെ പുറമെ ആരും വന്നതു
 മില്ല. ഇതു വളരെ വിസ്മയംതന്നെ. മായപോലെ തോന്നുന്നു.
 അതുകേട്ടു വടു ക്രോധത്തോടെ പാഞ്ഞു. ഞാൻ മററാനും
 സിക്കരിക്കില്ല. എനിക്ക് അതുതന്നെതരണം. ഞാൻ അറി
 യാതെ ഇവിടെ വന്നുവെല്ലാം. എന്നുപോലെയുള്ള ബ്രഹ്മ

ചാരികൾക്കു മൗഢുള്ള കൌപീനത്തെ തൊടരുത്. അതു കിട്ടുന്നതുവരെ എനിക്ക് ഭക്ഷണമില്ല. ഇതു ഞാൻ എന്റെ അഹങ്കാരം കൊണ്ടു പറയുന്നതല്ല. ആ കൌപീനം എനിക്കു കിട്ടിയ വൃത്താന്തത്തെ കേൾക്കുക. പണ്ടു ഞാൻ വാമദേവനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട മഹാമന്ത്രംകൊണ്ടു മേന്മപെട്ടതതിന്റെ മുകളിൽ അച്ഛാഭക്തമനുഷ്ഠനായ സരസ്വതി ജലത്തിൽനിന്നു പന്ത്രണ്ടു സാവസരം ത്രിഭുവനേശ്വരിയായ വാദേശ്വരിയെ സ്തുതിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ആ ദേവി എന്നിൽ പ്രസന്നയായി. ആ ദേവി കരുണാപാംഗവീക്ഷണങ്ങളാൽ എന്നെ കടാക്ഷിച്ചു നീ തപസ്സുനിർത്തി എഴുന്നീല്ക്കുക. നിനക്കു സർവ്വവിദ്യകളും പ്രകാശിക്കാട്ടു. നിതന്നപ്പുകൊണ്ടു ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു എങ്കിൽ ഇതു വാങ്ങിക്കൊള്ളുക. ഇതു യോഗികൾക്കുകൂടി ലഭിക്കാത്തതാണ് എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഉത്തരീയത്തിൽനിന്നു ചീന്തി ഈ ഉത്തമകൌപീനത്തെതന്നു. ആ ഭയാനിധിയായ വാദേശ്വരി എനിക്കു തന്ന കൌപീനത്തെ ഞാൻ രണ്ടാക്കി ചീന്തി മാറി മാറി ഉടുക്കുന്നു. അത് ഉടുത്തതുകൊണ്ടാണ് എനിക്കു സർവ്വവിദ്യകളിലും നിസ്സംശം ഉണ്ടായത്. അതിനെ നീ കളഞ്ഞു വെങ്കിൽ എനിക്കു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം നീ തരേണ്ടിവരും. എന്തെപ്പോലെയുള്ളവരും വഞ്ചിപ്പാനായിട്ടാണ് നീ സാധുവേഷം ധരിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നത്. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്. എവിടെക്കാണ് പോകേണ്ടത്. വാദേശ്വരി കോപിക്കുമല്ലോ. രാജരാജൻ അറിഞ്ഞാൽ നിന്നെ ഒരിക്കലും വിടില്ല. എന്റെ കൌപീനത്തെ തന്നിട്ടല്ലെങ്കിൽ നിനക്കു ശിക്ഷകിടും. വേഗം തരിക. ഇങ്ങിനെ വട്ടു പറയുന്നതിനെ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ട് അമരനീതി വളരെ വിലയുള്ള പട്ടുവസ്ത്രംതരാം, അത് അന്യന്മാർ തൊടാത്തതാണ്, അതിനെ വാങ്ങുക, കരുണാചയ്യക, ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് വട്ടു ഭക്ഷണം കഴിക്കാത്തതിനാൽ ഭീനമായ അമരനീതി വട്ടുവിന്റെ പാദങ്ങളിൽവീണു. വട്ടു അതൊന്നും സമ്മതിക്കാതെ പരയവാക്കുകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നുകൂ

ടി ചട്ടവിനയനാക്കി ഓരോന്നുപായുവാൻ തുടങ്ങി. ചിലർ വട്ടവിനെ കണ്ടു ചിരിച്ചു. ചിലർ ഭവൻ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ വട്ട ശിവനാമങ്ങളെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. എനിക്ക് അമ്മയുമില്ല, അച്ഛനുമില്ല, ബന്ധുക്കളുമില്ല, സോദരന്മാരുമില്ല. ഗൃഹവുമില്ല. ഞാൻ ഭിക്ഷാനുത്ത ഭുജിക്കുന്ന ബ്രഹ്മചാരിയാണ്. ഈ അമരനിതിയാൽ ഞാൻ വഞ്ചിതനായി. എന്താ സകലവും നശിച്ചു. തപസ്സാ നശിച്ചു. ഞാൻ ഒരു ഉപായവും കാണുന്നില്ല. എന്താ മനസ്സു വളരെ സങ്കടപ്പെടുന്നു. പിന്നെയും അമരനിതിയോടുകൂടി. നീ എന്റെ കൌപീനത്തെ തരിക. നിനക്കു പുണ്യവും ആയുസ്സും വളിക്കട്ടെ. പരിഹാസം മതി. എന്താ മലിനമായ കൌപീനത്തെ തരിക. അമരനിതിപാഞ്ഞു — അതിന്നുതല്പരമായി ഞാൻ വേറാ കൌപീനംതരാ. ക്ഷമിക്കുക. വട്ട പറഞ്ഞു — അതിന്നു തല്പരമായതു തരാമെന്നു നീ പറഞ്ഞതു സത്യാനുകൂലമായി ഈ ജനങ്ങളുടെ സദസ്സിൽ വെച്ചു സത്യാചെയ്യുക. എന്നാൽ ഞാൻ അതുവാങ്ങാം. അതുകേട്ടു ജനങ്ങൾ അത് ഉചിതമാണെന്നുപറഞ്ഞു. വട്ട പറഞ്ഞു — ഞാൻ ധരിച്ച കൌപീനത്തോടുകൂടിയതായ കൌപീനം എനിക്കുതരിക. അതു തുടങ്ങിക്കൊണ്ടുവെക്കുവാൻ ഒരു തുലാസ്സു വേഗം വരുത്തുക. ജനങ്ങളെല്ലാവരും സാക്ഷികളാണ് നോക്കുവാൻ. അതുകേട്ടു അമരനിതി വേഗം ഒരു തുലാസ്സിനെ വരുത്തി. വട്ട വേഗം തന്റെ കൌപീനത്തെ അഴിച്ചു തുലാസ്സിൽ വെച്ചു. അമരനിതി സത്തുഷ്ടനായിട്ടു മാറത്തട്ടിൽ പുതിയകൌപീനത്തെയും വെച്ചു. സമമായിട്ടു, പിന്നെയും വെച്ചു. ഇങ്ങിനെ അനവധി കൌപീനങ്ങളെ വെച്ചിട്ടു സമമായിട്ടു. പിന്നെ വളരെ വസ്ത്രങ്ങളും പട്ടുക്കളും വെച്ചു ഒന്നു സമമായിട്ടു. ജനങ്ങളെല്ലാം വളരെ വിസ്മിതന്മാരായി. അമരനിതിയും വിസ്മിതനായിരുന്നു. പിന്നെ അമരനിതി വട്ടവിനെ നമസ്കരിച്ചു ഭാഗ്യത്തെയും പുത്രനെയും തുലാസ്സിൽ കയറി താനും കയറിനിന്നു. അപ്പോൾ തട്ടുരണ്ടും സമമായി. അതുകണ്ടു ദേവകു

ൾ പൂപ്പുവെച്ചുവെച്ചു. അപ്പോൾ വട്ട മഹേശ്വരനായി വൃഷ്ട
ഭാഗ്യമായിട്ട് അമരനീതിയെ പ്രസാദിച്ചു മുക്തിയും കൊടു
ത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പഞ്ചായതാമര്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ശിവഭക്തന്മാരുടെ രക്ഷയ്ക്കായി ത
ന്റെ പ്രാണശ്വാസമെടുത്തവർ ശിവപ്രസാദത്താൽ കർമ്മ
ബന്ധത്തിൽനിന്നു മുക്തന്മാരായി ഭവിക്കുന്നു. ശിവഭക്തര
യ്ക്കായി തന്റെ പ്രാണനെ പൂർണ്ണമായും ഉപേക്ഷിച്ചു മ
ഹാത്മാവായ ദാമകന്റെ പുണ്യകഥയെ ഇവിടെ പറയാം.
അതു ശ്രവണത്താൽ തന്നെ പാപനാശിനിയാണ്. ഭൂലോ
കത്തിൽ ശോഷമലം എന്നുപേരായി ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്.
ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ദാമകൻ എപ്പോഴും മഹേശ്വരനെ സേവി
ച്ചുകാണിരുന്നു. ശിവനേയും ശിവഭക്തന്മാരേയും ദ്രോഹി
ക്കുന്നവരെ കൊല്ലുവാനായി ദാമകൻ എപ്പോഴും കോടാലി
യെ ധരിച്ചുകാണിരുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ ശിവധർമ്മൻ എ
ന്നുപേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണനു ജന
നാമൃതം ഒരു വ്രതമുണ്ട്. തന്റെ കൈകൊണ്ടു പൂപ്പുങ്ങ
ൾ പഠിച്ചു ത്രികാലവും ശിവപൂജചെയ്യും. ഇങ്ങിനെ തന്റെ
വ്രതഭാഗം വരാതെ ശിവധർമ്മൻ മഹേശ്വരനെ ത്രികാലവും
പൂജാജലിച്ചെയ്യുകൊണ്ടുതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. ആ
നഗരത്തിൽ അനപായനൻ എന്നുപേരായി മഹാകീർത്തിമാ
നായ ഒരു രാജാവുണ്ട്. ചതുരംഗസൈന്യസമേതനായ ആ
രാജാവു വീഴ്ചത്താൽ ഇന്ദ്രനുതല്പനാണ്. ആ രാജാവും ശി
വഭക്തന്മാരിലും മഹേശ്വരനിലും അതി ഭക്തിമാനാണ്. ശി
വദ്രോഹികളെകണ്ടാൽ അപ്പോൾതന്നെ ശിക്ഷിക്കും. നിത്യ
വും ശിവപൂജയും ശിവഭക്തപൂജയും ചെയ്ത് ഉത്തമഭക്തനാ
യി ഭവിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ സേനയിലുള്ള ഒരു വലിയ

ഗജത്തിന്നു മദപിടിച്ചു. അതിന്റെ മദജലംകൊണ്ട് ആ നഗരമല്ലാം ചളിയായിത്തീർന്നു. മദജലത്തിന്റെ ഗന്ധത്തെ ശ്രോണിച്ചു മാറുള്ള ഗജങ്ങളെല്ലാം ഓടുവാൻ തുടങ്ങി. ആ ഗജത്തിന്റെ കൊമ്പുകൾ ഈരണ്ടുകോൽ നീളമുണ്ട്. പവതങ്ങളെ കൂടി ഭേദിപ്പാൻ അവയ്ക്കു ശക്തിയുണ്ട്. ആ ഗജത്തിനെ ദൂരത്തിൽ കണ്ടാൽ ജനങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ട് ഓടുന്നു. ഗജരക്ഷകന്മാർ അതിന്റെ പിന്നാലെ ഗജത്തിന്നു മദമാണെന്ന് ഊക്കു പാഞ്ഞു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു വലിയ കുന്നങ്ങളെയും പിടിച്ചു നടക്കുന്നു. രാജശാസനയാൽ ഭടന്മാരെല്ലാവരും വളരെ ജാഗ്രതയോടെ നഗരരക്ഷ ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം ദാരകൻ മധ്യായണത്തിൽ കളിപ്പാനായി കളത്തിലേക്കു പോയി. ആ സമയത്തു ശിവധർമ്മൻ പുഷ്പങ്ങളെ അറത്തു മടങ്ങിവരികയായിരുന്നു. മാർഗ്ഗത്തിൽ മത്തഗജം ഊണ്ടുന്നറിഞ്ഞ് ഒരു ഭാഗത്തു പാറിനിന്നു. പൂക്കൊട്ടയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ശിവധർമ്മൻ മത്തഗജം തന്റെ സമീപത്തേക്കു വരുന്നതുകണ്ടു ഹേ ശങ്കര! എന്നു രക്ഷിക്കണ എന്നു ഊക്കു നിലവിളിച്ചു. ആന അതുകേട്ട് ഇടിവെട്ടുമ്പോലെ ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടു ശിവധർമ്മന്റെ സമീപത്തിൽ വന്നു പൂക്കൊട്ടയെ ബലാളാരമായി വലിച്ചെടുത്തു ചീന്തിക്കളഞ്ഞു. പുഷ്പമല്ലോ നിലത്തു ചിന്നിപ്പോയി. താൻ പുഷ്പമല്ലോ പോയതുകണ്ടു ശിവധർമ്മൻ അതി ചിന്നനായി ആനക്കാരോടുപാഞ്ഞു. ദുഷ്ടന്മാരായ നിങ്ങളെല്ലെ ആനയെ അയച്ച് എന്റെ പുഷ്പമല്ലോ നശിപ്പിച്ചത്. ഈ ദുഷ്ടജഗം ശിവാർച്ചയ്ക്കു വിഷ്ണുമെല്ലെ ചെയ്യത്. ഞാൻ ഇനി ഏന്താണ് ചെയ്യുന്നത്. എ പിടെജ്ഞാണു പോകേണ്ടത്. എനിക്ക് ആരും ശരണമില്ലല്ലോ. ഈ ശിവദ്രാഹാ നിങ്ങൾ ചെയ്യതല്ലെങ്കിൽ രാജാവു ചെയ്യതാണ്. ഇങ്ങിനെ ശിവധർമ്മൻ പലതുംപാഞ്ഞു നിലവിളിക്കുന്നശബ്ദം ദൂരത്തിൽനിന്നു ദാരകന്റെ കൂട്ട് ഓടിവന്നു ശിവധർമ്മനോടു ചോദിച്ചു. ഓ മഹാത്മാവേ! ശിവപൂരായനായ ഭവാന്റെ പുഷ്പങ്ങളെ ആരാണ് നശിപ്പിച്ചതു പറയുക. എന്റെ പരാക്രമംനോക്കു. അതുകേട്ടു ശിവധർമ്മൻ ആ ദുഷ്ടഗ

ജം ചെയ്യുതല്ലാപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ദാരകൻ ശിവ! ശിവ! എന്നുപാഞ്ഞു കണ്ണുണ്ടുപൊത്തി. പിന്നെ അവൻ ആജ്ഞാമഴിച്ച അഗ്നിയപ്പോലെ ക്രോധാഗ്നികൊണ്ടു ജ്വലിച്ചു. അവന്നു പ്രാണശ്വാസചെയ്യാൻ ഒട്ടും ഭയമുണ്ടായില്ല. അവൻ വേഗം ആനയുടെ അടുക്കളെന്ന് അതിന്റെ കാലിന്മേൽവെട്ടി. ആന കോപിച്ചു തിരിഞ്ഞു തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടു ദാരകനെ പിടിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ദാരകൻ ആനയുടെ മുമ്പിൽവന്നു കൊമ്പുകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെട്ടി. ആ വെട്ടുകൊണ്ടു മത്തഗജം മരിച്ച ഭൂമിയിൽ പീണം. ആനയെ കൊന്നതുകണ്ടു മൂന്നു ഗജരക്ഷകന്മാർ ദാരകന്റെനേരെ അടുത്തു. അവരേയും അവൻ വെട്ടിക്കൊന്നു. പിന്നെ രണ്ടുപേർവന്നു അവരെയും കൊന്നു. ബാക്കിയുള്ള ആനക്കാരെല്ലാം പേടിച്ചോടി രാജസന്നിധിയിൽചെന്നു ദാരകൻ ചെയ്യു സാഹസകൃത്യത്തെ രാജാവിനോടു പാഞ്ഞു. രാജാവു വേഗാവന്നു നോക്കുമ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണനാൽ ഓകാലുപെട്ട കുവലയാപീഡത്തെപ്പോലെ മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ഗജത്തേയും ഭടന്മാരേയും കണ്ടു. പുഷ്പനാശത്താൽ ദുഃഖിതനായ ശിവധർമ്മനേയും ദാരകന്മാരേയും യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിനില്ക്കുന്ന ഭടന്മാരെ തടഞ്ഞിട്ടു ശിവഭക്തന്മാരെ നമസ്കരിച്ചുപാഞ്ഞു. എന്റെ ഭടന്മാർ ചെയ്തിട്ടുള്ള കർമ്മ ഞാൻ ചെയ്യുതന്നെയാണ്. ഞാൻ ശിവനിലും ശിവഭക്തന്മാരിലും അപരാധംചെയ്യുവനാണ്. ഈ ദ്രോഹത്തിന്നു ഞാൻ മരിക്കുന്നതല്ലാതെ മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തവും കാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ഹേ ദാരക! എന്നേയും ഈ കോടാലികൊണ്ടു കൊല്ലുക. നിങ്ങളുടെ ശിക്ഷകൊണ്ടു ഞാൻ പരിശുദ്ധനാവട്ടെ. ഇങ്ങിനെ രാജാവു പാഞ്ഞതുകേട്ടു ദാരകൻ ഭയപ്പെട്ടു. ഒന്നാചെയ്യാതെ നില്ക്കുമ്പോൾ രാജാവു ദാരകന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന ആ കോടാലിയെ താൻതന്നെ ഗ്രഹിച്ചു മരിപ്പാനുള്ള ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി കഴുത്തറക്കുവാനായി തുടങ്ങി. അതുകണ്ടു ദാരകൻ അതി ഖിന്നനായിഭവിച്ചു. അതി ധർമ്മിയായ ഈ രാജാവിനെ ഞാൻ ശിവഭക്തനാണെന്നറിയാതെ രാജാവിന്റെ ഗജത്തേയും ഭടന്മാരേയും കൊന്നുവെല്ലോ കഷ്ടം. ശിവഭക്തന്മാ

കാട്രുപ്രാതെ നശിപ്പിക്കുന്ന ചക്രമരണാതന്നെയാണ് പ്രായശ്ചിത്തം. അതല്ലാതെ മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഈ കോടാലികാണ്ടുതന്നെ എന്താ കഴിഞ്ഞു അറുത്തുകളയാം. എന്നു ന്യായമായിട്ടു ഭാരകൻ ഞാനാണ് ഭ്രോഹി ഞാനാണ് മുന്തിൽ മരിക്കേണ്ടത്. എന്നുപാഞ്ഞു രാജഹസ്തത്തിൽനിന്നു കോടാലിയെ പിടിച്ചുവലിച്ചു. അതല്ല ഞാനാണ് ഭ്രോഹി ഞാനാണ് മുന്തിൽ മരിക്കേണ്ടതെന്നു രാജാവും പാഞ്ഞു രണ്ടാളുംകൂടി കോടാലികിട്ടുവാൻ തമ്മിൽ പൊത്തിപ്പിടിക്കുമ്പോൾ ഒരു അശരീരിവാക്കുണ്ടായി. ഹെ അനപായനയ! നീ ഈ സാമ്രാജ്യലക്ഷ്മിയെ തൃജിച്ച ഭക്തഭ്രാഹ്മണന്മാർ മരിപ്പാൻ ആഗ്രഹിച്ചുവെല്ലാ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ അതിപ്രീതനായി. ഹെ ഭാരക! നീ ആരാലും ദസ്സാധ്യമായ കർമ്മം ചെയ്യതിനാലും ഞാൻ പ്രീതനായി. നീ ഇന്നുമുതൽക്ക് ആ കോടാലിയെ തൃജിക്കുക. ഇനിമേൽ മനസ്സുകൊണ്ടു പൂജിച്ചാൽ മതി. നീ കൊന്നവരെല്ലാം ഇപ്പോൾ ജീവിക്കാം. അവർ മുക്തന്മാരായും ഭവിക്കാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഗജവും അഞ്ചു ഭടന്മാരും എഴുന്നീറ്റു. അതുകണ്ട് ഏല്ലാവരും വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ പൂച്ചുവച്ചിടും ഉണ്ടായി. പിന്നെ രാജാവു ശിവധർമ്മനേയും ഭാരകനേയും നമസ്കരിച്ച് അവരോടു സഖ്യം ചെയ്ത് ആനപ്പുറത്തുകയറി രാജമന്ദിരത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. ഭാരകൻ അപ്പോൾതന്നെ കോടാലിയെ കളഞ്ഞു. മനസ്സുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ അവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നു പൂജിച്ചു. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുസാവസരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദേഹികൾക്കു ദുർല്ലഭമായും പ്രത്യക്ഷമായി ലഭിച്ചതുമായ ശിവപ്രസാദത്താൽ കൈലാസപദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തവപുരാണത്തിൽ
ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു — ശത്രുവാധിഭയം അവനിൽ ശിവഭക്തലക്ഷണങ്ങളു കണ്ടതാൽ ആ ശിവഭക്തനിൽ ശത്രുത ചെയ്തു അപരാധത്തിന്നു തന്റെ ദേഹത്യാഗം ചെയ്യുന്നവ

നിൽ ശാഭു ഏറ്റവും പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവഭക്തന്മാരെ ഭേദിക്കാത്തവരിലും ശാഭു പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവനെ പൂജിക്കുന്നതു പോലെ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിക്കുന്നവർക്കു പാപങ്ങൾ നശിച്ചു പുണ്യസമൂഹങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ശിവഭക്തന്മാരെ അപമാനിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ശിവദ്രോഹിയായി ഭവിക്കുന്നു. ശിവഭക്തന്മാരുടെ പ്രസാദത്താൽ ശിവപ്രസാദം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ശിവഭക്തന്മാരുടെ ലക്ഷണം ഭസ്മരൂപാക്ഷധാരണവും ശ്രീതദൃഢപാ, പഞ്ചാക്ഷരജപാ ഇത്യാദികളാകുന്നു. വിശേഷിച്ചു ഭക്തന്റെ മുഖ്യമായ ലക്ഷണം ഭസ്മധാരണമെന്നാണ് മഹാത്മാർ പറയുന്നത്. കലശ്രേഷ്ഠനായ ബ്രാഹ്മണനു വേദാദ്ധ്യയനമെന്നതുപോലെ ഭക്തനു ഭസ്മധാരണം അവശ്യം കർത്തവ്യമാകുന്നു. അഗ്നിഹോത്രത്തിൽനിന്നെടുക്കുന്ന ഭസ്മം ആരുടെ നെറ്റിയിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്നുവോ അവനെ കണ്ടാൽ യമരാജൻ റുദ്രൻ പോകുന്നു. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചിട്ടുള്ള ഭസ്മത്തെ കറച്ചെങ്കിലും ധരിക്കുന്നതു പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങളാകുന്ന പണ്ഡിതർക്കു കാട്ടുതീയാകുന്നു. ഭസ്മം, ഭൂതപ്രേതപിശാചനിവാരണവും സർവ്വവ്യതികവിഷനാശനവുമാണ്. ആയുസ്സ്, ആരോഗ്യം, സൗഭാഗ്യം, സുഖം, ഭാഗ്യം, ഐശ്വര്യം ഇവകളെ കൊടുക്കുന്നതുമാണ്. തുലനമായ ഭസ്മം തന്നെ ജനനശ്ലേഷത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു ധരിക്കുന്നതായാൽ മോക്ഷത്തേയും ദാനം ചെയ്യും. ഭസ്മം ധരിച്ചവനെ കണ്ടാൽ ഭക്തിയോടുകൂടെ നമസ്സരിക്കുന്നവന്നു മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായിട്ടു ജനനദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഭസ്മമാഹാരത്യാശയ്ക്കേട്ടു ഋഷികൾ ചോദിച്ചു. ഹെ കുംഭസംഭവ! അജ്ഞാതാദികൾക്കുകൂടി ഭസ്മധാരണമാത്രത്താൽ മഹേശ്വരൻ എങ്ങിനെയാണ് പ്രസാദിക്കുന്നത്? ഇത് ഏറ്റവും ആശ്ചര്യമായിരിക്കുന്നു. അതു ഞങ്ങളുടെ പറയുക. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഹെ മനികാള! പണ്ടുള്ള ബ്രഹ്മവാദികളാൽ പറയപ്പെട്ടതായ ഏകാദിനാഥഭക്തന്റെ ചരിതത്തെ ഇവിടെ പറയാം,

ശ്രദ്ധയാർക്കു കേൾക്കുവിൻ. തെക്കേ ദിക്കിൽ ശാബരൻ എന്ന പേരായി ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ എന്നാദിനാഥൻ എന്ന പേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുമായിരുന്നു. അവൻ ശിവനെ പ്പോലെതന്നെ ഒട്ടാ ഭദ്രോക്താന്റെ ശിവഭക്തന്മാരെയും പൂജിക്കാ. തന്റെ പ്രാണദ്രോഹികളായിരുന്നാലും ഭസ്മരൂപാക്ഷ ധാരികളെ കണ്ടാൽ അവൻ നമസ്സാദിക്കും. അവർക്ക് അഭീഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. ഇങ്ങിനെമുള്ള എന്നാദിനാഥൻ സർവ്വവിദ്യകളിലും വൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായി. വിശേഷിച്ചു ശസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിലും അതിവൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായി. സർവ്വാധ്വജങ്ങളെയും പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ ആ എന്നാദിനാഥനെപ്പോലെ മറ്റൊരാളത്തന്നെ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അക്കാലത്ത് ആ ദിക്കിലും അന്യദിക്കുകളിലുമുണ്ടായിരുന്ന പ്രസിദ്ധന്മാരായ ശൂരന്മാരെല്ലാവരുടേയും ആചാര്യനുമായിരുന്നു. ആ നഗരത്തിൽതന്നെ എന്നാദിനാഥന്റെ ജ്ഞാതിയായി അതിശൂരൻ എന്നുപറയുന്ന ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൻ താനാണ് വീരനെന്നുനടിച്ച ചില ദുരഭിമാനികളുടെ ആചാര്യസ്ഥാനം വഹിച്ചുകൊണ്ടു കറുക്കൻ സിംഹത്തോടു സ്ഥലിക്കുന്നതുപോലെ എന്നാദിനാഥനോട് എപ്പോഴും സ്ഥലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാദിനാഥൻ എങ്ങനാടു തുല്യനല്ലെന്ന് അവൻ എപ്പോഴും ചോദിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കും. ഇങ്ങിനെ പലദിക്കിൽനിന്നും കേട്ടിട്ടും എന്നാദിനാഥൻ കോപമുണ്ടായില്ല. തവളശബ്ദിക്കുന്നതു കേട്ടു മേഘം കോപിക്കാറില്ലല്ലോ. എന്നാദിനാഥന്റെ ശിഷ്യന്മാർ അതിശൂരന്റെ സ്ഥലം സഹിപ്പാൻ വയ്ക്കാതെ അവനോടു യുദ്ധത്തിനുള്ള ഉദ്യോഗചയ്യ. എന്നാദിനാഥൻ അതറിഞ്ഞു ക്ഷമയോടെ അവരെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. എങ്ങനാടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സമർത്ഥനല്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് ശിഷ്യന്മാരെ സമാധാനിപ്പിച്ചതെന്ന് അതിശൂരൻ പിന്നെയും സ്ഥലംവാക്കുകളുപാഞ്ഞു. അതു ശിവഭക്തനായ എന്നാദിനാഥൻ ക്ഷമിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം അതിശൂരൻ ദൃഷ്ടന്മാരാൽ ഉന്മാദിപ്പാപ്പട്ടു പനായിട്ടു കറുത്ത ജനങ്ങളോടുകൂടി

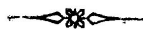

എന്നാദിനാഥന്റെ പടിക്കൽ വന്നുപാഞ്ഞു. ഹെ എന്നാദിനാഥ! വീട്ടുരനാണെങ്കിൽ എന്തോടയുദ്ധം ചെയ്യുക. അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ കാക്കൽ നമസ്കരിക്കുക. ഇങ്ങിനെ കണ്ണുപരുഷമായ വാക്കുകേട്ട് എന്നാദിനാഥൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ ശിഷ്യന്മാരോടുപാഞ്ഞു. നിങ്ങളെല്ലാവരും ആയുധങ്ങളെല്ലാം എടുക്കവിൻ. യുദ്ധത്തിനായി പുറത്തേക്കു പോവുക. അതുകേട്ടു ശിഷ്യന്മാർ യുദ്ധം നാളെ രാവിലെ ആവാം ഇപ്പോൾ മദ്ധ്യസ്ഥന്മാർ ഇല്ല എന്നുപാഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം പിററാദിവസം രാവിലെ രണ്ടു കൂട്ടരും ആയുധങ്ങൾ ധരിച്ചു ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിവന്നു. ആ നഗരവാസികളെല്ലാവരും യുദ്ധത്തിന്നു സാക്ഷികളായിവന്നു. വാദ്യഘോഷങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും സ്വർഗ്ഗലോകത്തോളം എത്തി. വിരന്മാരെല്ലാം കാരണ അവർതമ്മിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങി. അവർ ആ യുദ്ധങ്ങളാൽ അലാകൃതന്മാരായിട്ടു പാല മാറ്റങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു തങ്ങളുടെ ശിക്ഷാബലത്തെ കാണിച്ചു. പലേവിധ ആയുധങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു. ഇങ്ങിനെ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നോ മദ്ധ്യസ്ഥനായപ്പോൾ അതിശൂരൻ ദേവമെല്ലാം വിചിത്ര വളരെ ക്ഷീണിച്ചു. വാളും ചരിചയും ധരിച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന അതിശൂരനെ സിംഹം ഗജത്തെ പിടിക്കുന്നതുപോലെ എന്നാദിനാഥൻ പിടിച്ചു. ദേയയാൽ അവനെ കൊന്നില്ല. അപ്പോൾ അതിശൂരൻ പാഞ്ഞു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ വളരെ ശ്രമപ്പെടുന്നായിരിക്കുന്നു. നാളെ നിന്നെ ജയിച്ചുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ എന്നെ വിടണം. അതുകേട്ടു എന്നാദിനാഥൻ ഹതപ്രായനായ അവനെവിട്ടു. അതിശൂരൻ ചിന്താകുലനായി ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. നേരംപൂലുന്നാൽ യുദ്ധമുണ്ടാകും. അതിൽ എന്നാദിനാഥൻ എന്നെ ജയിച്ചു ശാശ്വതകീർത്തിയെ സമ്പാദിക്കും കഷ്ടം. ഞാൻ വെറുതെ മൂഖന്മാരുടെ വാക്കുകേട്ട് എന്നാദിനാഥനോടു സ്പർദ്ധിച്ചുവെല്ലാം. പ്രബലനോട് അപരാധം ചെയ്യുന്നതിനാൽ പ്രാണസംശയത്തിൽ അകപ്പെട്ടു. എന്നാദിനാഥനെ ആയുധത്തോടുകൂടി യുദ്ധത്തിൽ കാണുമ്പോൾ ആനയോടു

ക്രോധിക്കുന്ന സിംഹത്തെപ്പോലെയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നാളെ രാവിലെ ജിരണോചെയ്യുന്ന വ്യാഖ്യത്തിന്റെ മുഖപേരിലെ ക്രോധത്താൽ വിറയ്ക്കുന്ന അധരങ്ങളോടുകൂടിയ എന്നാദിനാഥന്റെ മുഖത്തെ എങ്ങിനെ നോക്കട്ടെ. ഇനിയും യുദ്ധം ചെയ്യാൽ ഞാൻ യമപുരത്തിലേക്കുതന്നെ പോകേണ്ടിവരും. എന്റെ കാക്കൽ നമസ്കരിക്കുവാൻ ഞാൻ അവനോടു പറഞ്ഞിട്ട് അവന്റെ കാക്കൽ വീഴുന്നതങ്ങിനെയാണ്. എന്റെ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കു യാതൊരുപായത്തേയും കാണുന്നില്ല. അവനെ നമസ്കരിച്ചല്ലാതെ അവൻ എന്നെ വിടുകയുമില്ല. രാത്രി ആരംഭിക്കുന്നത പോകുന്നതു ഉചിതമല്ല. ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിശൂരൻ പ്രാണരക്ഷണത്തിന്ന് ഒരു ഉപായംതോന്നി. എന്നാൽ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിശൂരൻ കിടന്നുറങ്ങി. പിറോദിവസം രാവിലെ എഴുന്നീറ്റു നൊമ്പരത്തിൽ ഭസ്മത്താൽ ത്രിപുണ്ഡ്രംധരിച്ച കഴുത്തിൽ തുറുക്കുമ്പോൾ ധരിച്ച വാളും പരിചയമെടുത്ത യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. എന്നാദിനാഥനും അതിശൂരനെ വന്ദികൾ സ്മരിക്കുന്നതുകേട്ട യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ചന്ദ്രാന നക്ഷത്രങ്ങൾ അനുഗമിക്കുന്നതുപോലെ ശിഷ്യന്മാർ എന്നാദിനാഥനെ അനുഗമിച്ചു. അവർ രണ്ടാളും തമ്മിൽ മത്സരമുണ്ടെന്നുപോലെ കീഴ്ത്തിയ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് എല്ലാവരുംകാണെ യുദ്ധംതുടങ്ങി. എന്നാദിനാഥൻ കയ്യിലുള്ള വാളുകൊണ്ട് അതിശൂരനെ വെട്ടി. അതിശൂരൻ തന്റെ പരിചകൊണ്ട് ആ വെട്ടിനെ തടുത്തു. അതിശൂരന്റെ പരിചയിൽ താളിരിക്കുന്ന തന്റെ വാളിനെ വലിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ എന്നാദിനാഥൻ അതിശൂരന്റെ മുഖത്തുക്കുനോക്കി. അതിശൂരന്റെ നൊമ്പരത്തിൽ ഭസ്മംകണ്ടു സമഭൂമിത്തനായി ഭവിച്ചു. ശിവഭോധയത്താൽ കലശലായ വിചാരമുണ്ടായി. ദുരന്തമായ ഞാൻ ഒട്ടുംആലോചിക്കാതെ എങ്ങിനെയാണ് ശിവഭോധാചെയ്തത്. ഭസ്മതദ്രാക്ഷധരനായവനെ ശത്രുവായിവിളിച്ച യുദ്ധംചെയ്തുവെല്ലാം. ശിവഭക്തനെ ദ്രോഹിച്ചതായ അപരാധത്തിന്നു മരണത്തെ ഒഴിച്ചു മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല.

ഞാൻ ആയുധത്തെ തൃജിച്ചാൽ യുദ്ധത്തിൽനിന്നു പരാജയപ്പെടുന്നവനായവനെ കൊന്നു എന്നുള്ള ദുഷ്ടശസ്ത്രം പാപവും ഇവന്നു സാക്ഷാദഭവിക്കാ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ആയുധത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഫലിക്കാം. ഇവന്റെ വാഗ്ദാനം എന്റെ കഴുത്തുമേൽത്തോട്ടെ പാപമുപരിചരിക്കാൻ എന്റെ പ്രാണശ്വാസം ചെയ്യാം. അല്ലെങ്കിൽ നരകാടി സാവസരമാകാനും എന്റെ പാപനിവൃത്തി വരുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു വാങ്ങി പിടിച്ചുകൊണ്ടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നവനാകപ്പാലെ നിന്നു. ഭാവജനനായ അതിശൂരൻ അറിയാത്തവനെപ്പോലെ പേഗം ഏനാദിനാഥന്റെ ശിരോമുഖം ചെയ്താനായി തലയിൽ കടന്നുപിടിച്ചു. ഏതു സമയത്തു തന്റെ പ്രാണശ്വാസത്തിൽക്കൂടി ഏനാദിനാഥൻ നിവൃത്തിയായിനിന്നുവോ ആ സമയത്തു മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാക്രമണമായി പാവ്വരീസമേതനായി ദേവഗണങ്ങളാലും ഭൂതഗണങ്ങളാലും സേവിതനായിട്ടു പ്രത്യക്ഷനായി കാണപ്പെട്ടു. ആ ഏനാദിനാഥനു കൈലാസവാസത്തെ കൊടുത്തതു കൂടാതെ തന്റെ ഗണാഗ്രഗണ്യസ്ഥാനത്തേയും കൊടുത്തു. ആ മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായാൽ മനുഷ്യർ എന്താണ് ലഭിച്ചുകൂടാത്തത്. അതുകൊണ്ട് ആപത്തു വന്നാലുംകൂടി മഹേശ്വരപ്രീതിയെ തന്നെയാണ് സമ്പാദിക്കേണ്ടത്.

ഏന സ്തന്ദ്രോപപുരാണത്തിൽ
ഇപ്രകാരം നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളെ! ജനനമരണരൂപമായ അന്ധകാരത്തിന്നു സൂര്യനെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയ മഹേശ്വരങ്കൽ ഏതൊരുത്തൻ ഭക്തിയെ ചെയ്യുന്നവനായ അവർക്കു പിന്നെ ജനിക്കേണ്ടിവരില്ല. കലം, ശാസ്ത്രം, യോഗം, വ്രതം, തപസ്സു, വേദാഭ്യയനം, ദേവപൂജ, തീർത്ഥാടനം ഇവകളെല്ലാം ജന്മഭോഷണത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന പുണ്യമായ

ശിവഭക്തിയെപ്പോലെ പുനർവദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഹേ മുനികളെ! ബ്രാഹ്മണനായാലും ഇന്ത്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചവനായാലും സാധനചതുഷ്ടയസ്വന്നനായാലും ബ്രഹ്മത്തെ അറിഞ്ഞവനായാൽക്കൂടി മഹേശ്വരപാദഭക്തിയില്ലെങ്കിൽ അവൻ ജനനമരണപ്രവാഹരൂപമായ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നില്ല. ശുഭ്രന്മാർ, കാട്ടാളന്മാർ, ശപഥചന്മാർ ഇവരെല്ലായാഗാദികളൊന്നുംകൂടാതെ ശിവഭക്തി ഒന്നമാത്രംകൊണ്ടു പുനരാവൃത്തിരഹിതമായ സായുജ്യമാർഗ്ഗത്തെ ഗമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹേ മുനികളെ! പഞ്ചഭൂതാത്മകമായ സമൃദ്ധഭേദത്തിലുള്ള മാംസനേത്രത്തെ കൊടുത്തതിനാൽ മഹേശ്വരന്റെ പ്രസാദം ലഭിച്ചവനായ ഒരു കാട്ടാളച്ചെറുക്കൻ പരമപദത്തെ പ്രാപിച്ചു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹേ കുഭസംഭവ! നിന്ദ്രവശജനായ കാട്ടാളൻ എങ്ങിനെയാണ് നേത്രത്തെ കൊടുത്തത്. ശുഭ്ര എങ്ങിനെയാണ് പ്രസാദിച്ചത്. എങ്ങിനെയാണ് അവൻ സംസാരബന്ധം നശിച്ചു യോഗികൾക്കുകൂടി ദുർല്ലഭമായ പരമഗതി സിദ്ധിച്ചത്. ആ ധന്വന്തർ ചരിത്രത്തെ ഞങ്ങളോടു പറയുക. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട കാഞ്ചീപുരത്തിന്ന് ഈ ശാനകോണിലായി സുവർണ്ണമുഖി എന്ന നദീതീരത്തിൽ ഒരു വലുതായ പവ്തമുണ്ട്. അതിന്നു പേർ വേണഗിരിയെന്നാണ്. അത് ഒരു ഗജാകൃതിയായി ശോഭിക്കുന്നു. അതു വനത്തിലുള്ള മുഗുണ്ടകൾക്കുപോലും ആധാരമാണ്. അനേക ധാതുദ്രവ്യങ്ങളാൽ വിചിത്രരൂപവുമാണ്. ആ പവ്തത്തിൽ അനേകവിധ വൃക്ഷങ്ങളും മുളകളും വളിച്ചുനില്ക്കുന്നു. അതിലുള്ള ലതാഗൃഹങ്ങൾ മഴയും വെയിലും തട്ടാത്തവയാണ്. അതിൽ ഉയർന്നിരിക്കുന്ന മുളകളിൽനിന്നു വീഴുന്നവകളായും സിംഹനഖങ്ങളാൽ ഭിന്നങ്ങളായ ഗജമസുകങ്ങളിൽനിന്നു വീഴുന്നവകളായും രത്നമയങ്ങളായ ലതാഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നു പാറിയതായ കപ്പൂരത്താൽ അതിമനോഹരങ്ങളായും മുളളൻപന്നികളുടെ മൂർഛയുള്ള മുളളകളാൽ ഉണ്ടായതായ രസ്യത്താൽ മനോഹരങ്ങളായും ഉള്ള മുത്തുകളാൽ വ്യാധന്മാർ അവരുടെ സ്ത്രീകൾക്കു വിശേഷമായ മുത്തുമാ

ലകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അതിൽ നാലുഭാഗവും വെട്ട്, കൊല്ല്, വിടങ്ങ്, പിന്നാലെ ഓട്, അടിക്കു, കൊല്ല് ഇങ്ങിനെയുള്ള ശബ്ദങ്ങൾ വ്യാധന്മാർ പറയുന്നത് എപ്പോഴും കേൾക്കുന്നു. അതിൽ കാട്ടാളക്കുട്ടികൾ ആനക്കുട്ടികളെ വളളികൾകൊണ്ടു കെട്ടുന്നു. മൃഗങ്ങളെ തിന്നുന്ന നായ്ക്കൾ സുകരങ്ങളെ കണ്ടു കുരയ്ക്കുന്നു. വ്യാഘ്രാദികളായ ഘോരമൃഗങ്ങൾ അങ്ങുമിങ്ങും ഓടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിൽ കാട്ടാളക്കുട്ടികൾ സിംഹത്തിന്റെ സടകളിൽ പുലിനഖങ്ങളെ കോത്തു കഴുത്തിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു വരാഹങ്ങളോടുകൂടെ കളിക്കുന്നു. അതിലുള്ള വ്യാധന്മാർ പലവിധങ്ങളായ മാസങ്ങളെ ഭുജിച്ചുകൊണ്ട് ഒരിക്കലും ദുഃഖിതരായിരുന്നില്ല. ആ പർവ്വതത്തിൽ അനേക വ്യാധന്മാർക്കു വാസസ്ഥലമായ ഗോധാപുരം എന്ന ഒരു സ്ഥലമുണ്ട്. അതു പഴയ മാസങ്ങളിൽനിന്ന് ഉത്ഭവിച്ചതായ ആമഗന്ധത്താൽ വ്യാപിതമായ ദിക്കുകളോടുകൂടിയതായിരുന്നു. കിരാതസൈന്യങ്ങളുടെ അനേക കുടിലുകളാലും അനേകം സേനാനാഥന്മാരും സമ്പുഷ്ടമായിരുന്നു. സിംഹം, വ്യാഘ്രം, വരഹം, ഗജം ഇവകളുടെ തോലുകളാൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മാച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഗോധാപുരത്തിന്നു നാഥനായി സകല വ്യാധന്മാർക്കും ശ്രേഷ്ഠനായി നാഗൻ എന്നൊരുവൻ ഉണ്ടായി. അവന്നു സകല പർവ്വതങ്ങളിലുമുള്ള വ്യാധന്മാരെല്ലാം കല്പം കൊടുത്തിരുന്നു. അവൻ അതിസമ്പന്നനും സകല രാജാക്കന്മാർക്കും സമ്മതനുമായിരുന്നു. അവൻ തനിക്കു തുല്യവാംഗജയായ ഭാര്യ എന്ന സ്ത്രീയെ വിവാഹംചെയ്തു പിടിയുന്നയാൽ ഗജശ്രേഷ്ഠനെന്നുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. അവൻ രൂപവതിയും യൌവനവതിയും സൌജന്യശാലിയുമായ അവളോടുകൂടെ രമിച്ചുകൊണ്ടു യോഗിയായവൻ ബ്രഹ്മവിദ്യയെക്കണ്ടു രമിക്കുന്നതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. ഹെ മനികളെ! ഇങ്ങിനെ സുഖമായി വസിക്കുന്ന നാഗനു പുത്രനുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ നാഗന്റെ ഭാര്യ അതിദുഃഖിതയായിട്ടു നാഗനേയും ദുഃഖിപ്പിച്ചു. ഭാര്യയിൽ അതിപ്രേമമുള്ളവനായ നാഗൻ അനേക ദിവ്യവസ്ത്രാഭരണങ്ങളെ

അവൾക്കു കൊടുത്താലും അവൾക്ക് അതിലൊന്നിലും ആഗ്രഹമില്ല. അവൾ മദ്യത്തെ പാനാചെയ്യാതായി. മാംസത്തിലും ഇഷ്ടമില്ലാതായി. ഒരു ഭക്ഷ്യവും അവൾ ഭക്ഷിക്കാതായി. അവൾ കസ്തൂരിതിലകത്തേയും ധരിക്കാറില്ല. ക്ഷമജലത്തിൽ സ്നാനവും ചെയ്യാറില്ല. തലമുടി നല്ലവണ്ണം ശോധനചെയ്തു കെട്ടാറില്ല. ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിതയായ ഭാര്യയെ കണ്ടു ദുഃഖിതനായ നാഗൻ പുത്രനില്ലാത്ത ഗൃഹത്തിൽ ഒന്നും സുഖമായി കണ്ടില്ല. ഇങ്ങിനെ കുററക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം നാഗൻ സ്വജനങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ചുനിർത്തി പറഞ്ഞു. ഞാൻ പുത്രനില്ലാത്തവനാണ്. അതിനാൽ അതിദുഃഖിതനാണ്. ഞാനും എറൻ്റെ ഭാര്യയും നിന്ദന്മാർതന്നെ. എറൻ്റെ വാശത്തിൽ എന്നപ്പോലെ ഭാഗ്യഹീനനായിട്ടു മുമ്പെ ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഞാൻ എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കുളയാ, പുത്രനില്ലാതെ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു ഫലമന്ത്. എനിക്ക് ഒരു പുത്രനുണ്ടാകുവാനുള്ള ഉപായം വല്ലതുമാണ്ടെങ്കിൽ എറൻ്റെ പ്രാണനെ കളഞ്ഞിട്ടും ഞാൻ അതു ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ നാഗൻ്റെ വാക്കുകേട്ടു ചില വ്യാധവൃദ്ധന്മാർ പറഞ്ഞു. നമ്മുടെ ഗ്രാമത്തിന്നു പുറത്തായി ഒരു യോഗിനിയായ ശബരസ്ത്രീ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. അവളെ കണ്ടു ചോദിച്ചാൽ നിവൃത്തിയുണ്ടാകും. എന്നു പറഞ്ഞു നാഗനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ട് അനേക ഭക്ഷണദ്രവ്യങ്ങളേയും തേൻ, നെയ്യ്, നൂറുപാ അവിൽ ഇതെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി അവളുടെ മുഖിൽവെച്ചു തൊഴുതു കൊണ്ടുനിന്നു. നാഗൻ 'നമസ്തരിച്ച്' ഒരിടങ്ങഴി മുത്തും അവളുടെ മുഖിൽ വെച്ചു. രത്നങ്ങൾ, പട്ടവസ്ത്രങ്ങൾ ഇവയും മുഖിൽവെച്ചു തൊഴുതുനിന്നു. ആ വൃദ്ധയോഗിനി അതെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു കുറച്ചുനേരം വല്ലീസഹിതനായ ഷണ്മുഖദേവനെ ധ്യാനിച്ച് അല്പം തല കുലുക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. വല്ലീസഹിതനായ സ്തനമുത്തിയാണ് നമ്മുടെ വലുതായ കുലദൈവം. ആ ദേവനും നൂറിക്കൂടി മുതൽ ഇവൻ കൊടുത്താൽ ആ ദേവൻ്റെ പ്രസാദത്താൽ നാഗനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനായ പുത്രനുണ്ടാകും. അതിന്നു ഞാൻതന്നെ ജാമ്യം. ഇങ്ങി

നെ അവർ പാഞ്ഞപ്പോൾ ശക്തനായ കൈയോടെ കേട്ടു. അതുകൊണ്ട് അവർ നാഗനെ ഏറ്റവും വിശ്വസിച്ചു. അവർ പ്രതിജ്ഞയുചെയ്തു. പിന്നെ നാഗൻ പറഞ്ഞു. ഹേ യോഗിനി! എനിക്കു പുത്രനാണായാൽ നൂറുകൾക്കു മേൽ വല്ലഭേവികളെ കൊടുക്കാം. ആ ദേവി പ്രസാദിക്കുവാൻ ജ്ഞാതാർ വിധിയെല്ലാം ചെയ്യണം. അതു കേട്ടു വൃദ്ധപറഞ്ഞു. നിന്റെ ഭാര്യ ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ വ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചു. ഒരു സാവധാനം ഇരുന്നാൽ വല്ലഭേവിയുടെ പ്രസാദത്താൽ മനോരമം സമ്പൂർണ്ണമായി ഭവിക്കും. എന്നാൽ അങ്ങിനെതന്നെ ഏതൊരു പാഞ്ഞു നാഗൻ അവന്റെ വിട്ടിലേക്കു പോയി തന്റെ ഭാര്യയോടു വൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു സന്തോഷിച്ചു. പിറോദിപസം അവർ നാഗന്റെ കല്പനപ്രകാരം യോഗിയുടെ അടുക്കൽ പോയി നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ യോഗിനി ആചമനം ചെയ്തു ഭുജമടുത്തു ദന്തയുടെ നൊറിയിൽ തൊട്ടു. പിന്നെ വല്ലഭേവിയുടെ പ്രീതിക്കായി ഒരു ശ്ലോകവും ഉപദേശിച്ചു.

നമോനമഃഷണുചവല്ലഭായൈ
നമോനമോനമുജനാത്തിഹൈത്രേ
നമോനമസ്സർവ്വസമൃദ്ധിദായൈ
നമോനമസുദീശവല്ലിപുത്രം.

ഷണുചവല്ലഭയായ ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ആശ്രിതന്മാരുടെ ദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. സർവ്വശുദ്ധ്യായിനിയായ ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഹെ വല്ലഭേവി! എനിക്കു പുത്രനെ തരണം.

ഈ ശ്ലോകത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം ദന്തമദ്യമാസങ്ങളെ വഞ്ചിച്ചുകൊണ്ട് അസിധാരാവ്രതംപോലുള്ള കഠിനവ്രതത്തെ ശരിയായനുഷ്ഠിച്ചു. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടും യാതൊരു ലക്ഷം

ണവും കണ്ടില്ല. അപ്പോൾ യോഗിനി ഷണ്മുഖപ്രീതിക്കായി മറ്റൊരു പട്ടുത്തെ ഉപദേശിച്ചു.

നമോനമശ്ശൈലസുതാത്മജായ
നമോനമോബഹിണവാഹനായ
നമോനമോവല്ലീമനോഹരായ
നമോനമോദേഹിസുതംഗ്ഗഹേശ.

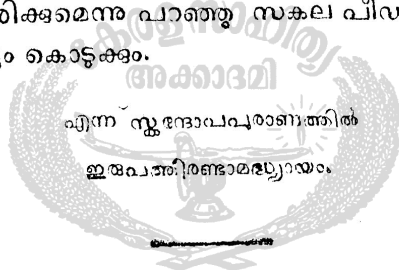
പാവ്തീസുതനായ ഭവാനു നമസ്കാരം. മയിൽവാഹനനായ ഭവാനു നമസ്കാരം. വല്ലീമനോഹരനായ ഭവാനു നമസ്കാരം. ഹേ സ്കന്ദമുതൽ! എനിക്കു ഒരു പുത്രനെ തരണേ.

ഇങ്ങിനെ രണ്ടു പട്ടുത്തേയും യോഗിനി അവളെ പഠിപ്പിച്ചു. സന്തോഷത്തോടെ കാൽസാധിച്ചു എന്നു നിശ്ചയിച്ചുകാളുക എന്നും പറഞ്ഞു. ദന്ത അങ്ങിനെ ചെയ്യുകൊണ്ട് ഏഴു ദിവസം കഴിഞ്ഞു. ഏഴാദിവസം രാത്രി കിടന്നാണ്ടു ബോൾ ദന്ത സ്വപ്നത്തിൽ തന്റെ മടിയിൽ പൂണ്ണമായ ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തെ വെച്ചതായും വീട്ടിന്റെ അകത്തു തേജസ്വിയായ ഒരു രാക്ഷസൻ നില്ക്കുന്നതായും കണ്ടു. പിറോദിവസം അവൾ ആ വൃത്താന്തത്തെ വൃദ്ധയോടു പറഞ്ഞു. വൃദ്ധ അത് ആരോടും പറയരുതെന്നും പറഞ്ഞു വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദന്തയ്ക്കു ഗർഭമിഹങ്ങൾ കണ്ടുതുടങ്ങി. വ്യാധന്മാരെല്ലാവരും സന്തുഷ്ടന്മാരായി. പിന്നെ ദന്ത വ്രതത്തെ അവസാനിപ്പിച്ചു യോഗിനിയെ നമസ്കരിച്ചു നാഗൻ പുത്രനുണ്ടാവുന്നതിന്നു മുന്പേതന്നെ നൂറിക്കൂടി മുത്തു വല്ലീദേവിയുടെ പ്രീതിക്കായി കൊടുത്തു. പിന്നെ തുടമായ ദിവസത്തിൽ ദന്തയ്ക്കു പ്രസവവേദന തുടങ്ങി. അതിതേജസ്വിനിയായ ഭാഗ്യയെ കണ്ടു നാഗൻ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. സമുദ്രത്തിൽ ഇറങ്ങിയവൻ കൈകളെക്കൊണ്ടു തുഴഞ്ഞു മറകര എത്തിയവനെപ്പോലെ നാഗൻ തനിക്കുണ്ടാവുന്ന പുത്രനെ കാട്ടാളരാജാവായാക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു.

അനന്തരം ശുഭഗ്രഹങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയുള്ളതായ ശുഭലഗ്നത്തിൽ ഭക്ത പടിഞ്ഞാറെ ദിക്ഷ ചന്ദ്രനെയെന്നപോലെ ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. നാഗൻ പുത്രജനനത്തെ കേട്ടു കണ്ണുകാണാത്ത വന്നു കണ്ണുകിട്ടിയതുപോലെ അത്യാത്മസന്തോഷിച്ചു. വ്യാധന്മാർക്കുല്ലാവർക്കും മദ്യത്തെ കൊടുത്തു. നാഗൻ വൃദ്ധയോഗിയെ സാക്ഷാൽ വല്ലഭദേവി തന്നയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. പല വാദ്യലാപനികൾ ആകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും പരന്നു. ദേവകൾ ഗോധാപുരത്തിൽ പുഷ്പവൃഷ്ടി ചെയ്തു. വ്യാധന്മാരെല്ലാവരും കാഴ്ചദ്രവ്യങ്ങളേയും കൊണ്ടുവന്നു നാഗനെ സേവിച്ചുനിന്നു. ഗന്ധർവ്വന്മാർ മനോഹരമായി പാടി. ഗന്ധർവ്വസ്രീകൾ നൃത്തവും ചെയ്തു. എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാവത്തക്കവണ്ണം അശരീരിവാക്കും ഉണ്ടായി. ദേവയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ച ഈ ബാലൻ ശിവഭക്തനായി ഭവിക്കും. മഹേശ്വരൻ ഇവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുമ്പോൾ ഇവന്റെതന്റെ നേത്രത്തെ കൊടുക്കുന്നതിനാൽ സാക്ഷാൽ വിഷ്ണുവിനേക്കാൾ അധികം കീർത്തി സമ്പാദിച്ചു പുത്രപദാഭിമാനത്തെ അലങ്കരിക്കും. ഇങ്ങനെ ആകാശവാണി കേട്ടു സിദ്ധന്മാരെല്ലാം ഊഷിച്ചു. അനന്തരം ഭക്ത ആ ബാലന്റെ കോമളമായ രോദനശബ്ദത്തെ കേട്ടു യോഗസിദ്ധികൊണ്ടു യോഗിക്കുണ്ടാവുന്ന പരമാനന്ദത്തെപ്പോലെ ഏറ്റവും ആനന്ദത്തെ അനുഭവിച്ചു. അമ്മയാൽ ലാളിക്കപ്പെട്ട ബാലൻ വെളുത്ത പക്ഷത്തിൽ ഉദിക്കുന്ന ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ക്രമത്തിൽ വളർന്നു. ശബരന്മാരുടേയും ശബരസ്രീകളുടേയും നേത്രങ്ങൾ ദാഹാത്മന്മാരായ ജനങ്ങൾ പൂർണ്ണാമൃതതടാകത്തെ ലഭിച്ചു സന്തോഷിക്കുന്നതുപോലെ ആ ബാലനെ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. നാഗൻ ആ ബാലന്റെ നീലമായ ദേഹവസ്ത്രത്തെ അനുസരിച്ചു നീലൻ എന്നു പേർ വിളിച്ചു. മുട്ടുകൾ കത്തിക്കൊണ്ട് ഓടിനടക്കുന്ന ആ ബാലനെ കണ്ടിട്ട് ആ വ്യാധദമ്പതികൾക്കുണ്ടായ സന്തോഷത്തെ സാക്ഷാൽ സദാശിവൻ മാത്രമേ അറികയുള്ളൂ. പല്ലുകൾ മുറുക്കുന്ന ആ ബാലന്റെ ചുരുക്കമല്ലാത്ത മനോഹരവാക്കുകൾ അവക്ക് അമൃതതുല്യങ്ങളു

ജായിരുന്നു. നാഗൻ ആ ബാലന്നു വെട്ട്, കൊല്ല്, അടീക്ക് എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാക്കുകളെ പഠിപ്പിച്ചു. ആ കുട്ടി മണ്ണിൽ കളിക്കുമ്പോൾ മറയ്ക്കു വ്യാധബാലനാറെ ഉപദ്രവിച്ചുകൊണ്ടു കളിക്കും. അങ്ങനെയുള്ള കുട്ടിയെ കണ്ടു നാഗന്നു ഭക്ഷണം തിന്നാൻ ഓർമ്മപ്പെടുത്തി ഇല്ലാതായി. വ്യാധം, സുകരം, കരടി, സിംഹം, ഗജം ഈവക മൃഗശിന്തുക്കളുടെ കൂടെ കളിക്കുന്ന ബാലനെ കണ്ടു നാഗൻ അടീക്ക്, അടീക്ക് എന്നു പറയും. ആ ബാലന്നു വളരെ ശൌർയ്യമുള്ള രണ്ടു നായിക്കുട്ടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവകൾ ബാലൻ ഉണ്ണുമ്പോഴും ഉറങ്ങുമ്പോഴും ഭക്ഷിച്ചു തന്നു ഇരിക്കും. ആ ബാലനെ വൃദ്ധനായ യോഗിനി ദിനത്തോറും വല്ലിയുടേയും ഷണ്മുഖനോയും കാരുണ്യത്താൽ നീ ഭീഷ്മയുണ്ണായിരിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു സകല പീഡാപരിഹാരത്തിനായി ഭണ്ഡവും കൊടുക്കും.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ആ ബാലന്നു പന്ത്രണ്ടു വയസ്സാകുമ്പോൾ നാഗൻ അവന്ന് ആയുധാഭ്യാസം തുടങ്ങുവാനായി സകല വ്യാധന്മാരേയും വരുത്തി. ഹിമാലയം, മഹാമേരു, നിഷാ, ഹസ്തമാദനം, വിന്ധ്യ, മഹേന്ദ്ര, വേം, ത്രികൂടം, മല്ലികാർജ്ജുനം പിന്നെയും മറയ്ക്കു പർവ്വതങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന വരായ സർപ്പവ്യാധന്മാരും കാഴ്ചവൃത്തങ്ങളോടുകൂടി വന്നു. നാഗൻ അവരെയെല്ലാം ജാതിമർച്ചാഭ്രപ്രകാരം മദ്യമാസങ്ങളാൽ സൽക്കരിച്ചു. കപ്പമായി കൊണ്ടുവന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു ശുഭഭുഹൃത്തത്തിൽ ബാലനെ പുതിയ വ്യാഘ്രചർമ്മത്തിൽ കിഴക്കോട്ടു നോക്കി ഇരുത്തി നാഗൻ തന്റെ ചുരികയെ കൊടുത്തു. അപ്പോൾ ശബരസ്ത്രീകൾ അവരുടെ കുലാചാരപ്രകാരം കൂമന്റെ ശബ്ദപോലെ ശബ്ദിച്ചു. പിന്നെ നാഗൻ ബാ

ലാൻ കയ്യിൽ വിരലിന്റെ രക്ഷയുള്ള തോലായിട്ട് ഇടത്തെ കയ്യിൽ വില്ലിനെ കൊടുത്തു. വലത്തെ കയ്യിൽ ഒരു ശരവും കൊടുത്തു ബാലനോട് ആ സദസ്സിൽവെച്ചു പാഞ്ഞു. ഹെ ബാലക! നിന്റെ മുമ്പിലുള്ള ശരീവൃക്ഷത്തിൽ കെട്ടിയിരിക്കുന്ന പന്നിക്കുട്ടിയെ ലക്ഷ്യമായി വില്ലിന്റെ ഞാണിനെ കാതോളം വലിച്ച് ഒരു ശരമയച്ചു ലക്ഷ്യത്തെ ഭേദിക്കുക. ഇങ്ങിനെ നാഗൻ പറഞ്ഞുകേട്ടു നീലൻ വില്ലിനെ കലച്ചു ശരത്തെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കയച്ചു. ആ ശരം ചെന്നു വരാഹശിന്തുവിനെ ഭേദിച്ചു. അതു കണ്ടു സകല വ്യാധന്മാരും ഞാലിച്ചുകൊണ്ടു നല്ലതു നല്ലത് എന്നു പാഞ്ഞു. പിന്നെ ആ ബാലനെക്കൊണ്ടു വ്യാധവൃദ്ധന്മാരെ നമസ്കരിപ്പിച്ചു. നാഗൻ പുത്രനെ ആലിംഗനം ചെയ്ത് അനിവൃദ്ധനിയമായ സുഖത്തെ അനുഭവിച്ചു. അനന്തരം സർവ്വവ്യാധന്മാരും നാഗനാൽ സൽകൃതന്മാരായിട്ടു നാഗനോടും നീലനോടും യാത്രപറഞ്ഞു പിരിയുകയുംചെയ്തു. നീലൻ വ്യാധന്മാരുടെ ആചാര്യന്റെ ശിക്ഷയാൽ സർവ്വായുധങ്ങളിലും വിശേഷസാമർത്ഥ്യത്തെ ലഭിച്ചു. കല്ലും മുള്ളുകളും സ്ഥലങ്ങളിലും കാടുകളിലും അതിവേഗമായി ഓടുവാനും സിംഹങ്ങളെ തടുക്കുന്നതിലും ഭയമില്ലാതെ അവയെ മദ്ദിക്കുന്നതിലും അവന്നു സമനായി ആരും ഇല്ലെന്നായി. മൃഗങ്ങളെ പിടിച്ചാനായി വലവെക്കുന്നതിലും സിംഹങ്ങളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിലും ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുന്നതിലും വിടുന്നതിലും അവൻ അതിസമർത്ഥനായി ഭവിച്ചു. ദിവസന്തോറും നായാട്ടിൽ ആ സക്തചിത്തനായ നീലന്റെ കൂടെ ഓടുവാൻ മാരുള്ള വ്യാധന്മാർ ശക്തന്മാരായില്ല. അനവധി ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളുള്ള കാട്ടിൽ വസിക്കുന്ന നീലൻ അറിയാത്ത കാടുകൾ ഒന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെകൂടെ എപ്പോഴും പിരിയാതെ നടക്കുന്ന രണ്ടു സുഹൃത്തുക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ നാഗന്റെ സേനാപതിയുടെ പുത്രന്മാരായ വലിശനെന്നും കണിശനെന്നും പേരായ രണ്ടു വ്യാധന്മാരായിരുന്നു. നീലൻ അവരോടുകൂടെ രാവിലെ പുറപ്പെട്ടു പകൽമുഴുവനും നായാട്ടുചെയ്തു രാത്രി വീട്ടിലേക്കു മ

ടങ്ങിവരാ. ഇങ്ങിനെ അഞ്ചു സാവസരം കഴിഞ്ഞു. കാട്ടിൽ തന്നെ തിരിഞ്ഞുകാണ്ടിരിക്കുന്ന നീലനും കാരാ വെയിലും മഴയുമാരും ദുസ്സഹമായില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വ്യാധന്മാർ വന്നു നാഗനോടു തൊക്കിക്കിടന്നുള്ള കാട്ടിൽ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളെക്കൊണ്ടു വളരെ ഉപദ്രവമുണ്ടെന്നും അതു രീതിത്തരണമെന്നും പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു നാഗൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. ഹെ വ്യാധന്മാരെ! എനിക്കു മുൻവാത്തപ്പോലെ നായാട്ടിന്നു മാറാ ശക്തിയില്ല. വൃദ്ധനായതുകൊണ്ടു കണ്ണിന്നും മാറാ കാഴ്ചയില്ലാതെ ഞാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതു നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ ചെറുപ്പക്കാരാണല്ലോ. ആയുധങ്ങളുമുണ്ട്. നല്ല നാക്കുണ്ടു കൂടി ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളെ കൊല്ലവിൻ. അതുകേട്ടു വ്യാധന്മാർ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ നിന്നെക്കൊല്ലം ബലവാനായ നിന്റെ പുത്രനെ ഞങ്ങളാക്കുമിച്ഛയുണ്ടു്. നാഗൻ അതുകേട്ടു അവരോടു പ്രീതിക്കായി നീലനെ അവരോടുകൂടെ അയച്ചു. നീലമേഘമുലനായ നീലൻ സുഹൃത്തുക്കളോടുകൂടി വ്യാധസേനയാകാതെമിട്ടു ദുഷ്ടമൃഗപിഡിതമായ കൊടുങ്കാട്ടിലേക്കു പോയി. വ്യാധന്മാർ കാട്ടിലെല്ലാം വലക്കുട്ടി പിടിക്കു്, അടിക്കു് എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാലുഭാഗത്തും നിന്നു. കാടുമുഴുവനും നാക്കുളുടെ ശബ്ദംകൊണ്ടു മുഴങ്ങുന്നതു കേട്ടു മൃഗങ്ങൾ സാശയത്താൽ ആകാശത്തിൽ മേഘങ്ങൾ ഓടുന്നതു പോലെ അങ്ങുമിങ്ങും ഓടിത്തുടങ്ങി. വ്യാധന്മാരും നീലനും മൃഗങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങി. നീലന്റെ ബാണങ്ങളാൽ വളരെ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങൾ ചത്തൊടുങ്ങി. നാനാമൃഗങ്ങളും ആകുലങ്ങളായി ഭവിച്ചു. കലക്കിയ സമുദ്രജലാഃപാലെ കാടൊട്ടാം ഇളകി വശായി. ഒരു ലതാഗൃഹത്തിൽനിന്നു പേടിചോടുന്ന ഒരു കൃഷ്ണാമൃഗത്തിന്റെ പിന്നാലെ നീലൻ തെക്കോട്ടു് ഓടി. അവന്റെ സുഹൃത്തുക്കളായ രണ്ടു വ്യാധന്മാരും അവന്റെ പിന്നാലെ ഓടി. കൃഷ്ണാമൃഗമാക്കിട്ടു കണ്ടു കണ്ടില്ല എന്ന വിധത്തിൽ ക്ഷീണിച്ചവനായ നീലനെ മാരിചൻ ശ്രീരാമനെയെന്നപോലെ വളരെ ദൂരം കൊണ്ടുപോയി. അങ്ങിനെ ഓടി

പ്പോകുന്ന കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റേയും നീലന്റേയും മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു സുകരം വന്നുവെട്ടു. നീലൻ അതിനെ കണ്ടുവേഗം ഒരു ശരമയച്ചു. അതിന്റെ ദോഹത്തിൽനിന്നു ശരം എടുക്കുന്ന ഇടയിൽ കൃഷ്ണമൃഗം കാട്ടിൽ മാഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ വിശപ്പുകൊണ്ടും ദാഹംകൊണ്ടും ഉണ്ണുകൊണ്ടും ആത്മനായ നീലൻ അങ്ങിനെതന്നെയുള്ളവരായ സുഹൃത്തുക്കളോടു പറഞ്ഞു. മൃഗം കാട്ടിലേക്ക് ഓടിക്കളഞ്ഞു. നമ്മൾ വിശപ്പുകൊണ്ടു പരിശ്രാന്തന്മാരുമായി, കുറച്ചു വെള്ളം കിട്ടിയാൽ നമ്മളുടെ ക്ഷീണം തീർക്കാമായിരുന്നു. അതു കേട്ടു കണിശൻ പറഞ്ഞു. വളരെ രുചിയുള്ള മാംസമുണ്ടല്ലോ അതു ഭക്ഷിക്കുക എന്നിന്നു താമസിക്കുന്നു. നീലൻ— മാംസം പാകംചെയ്താൻ തീ കാണുന്നില്ലല്ലോ. യാതൊരുപായവും കാണുന്നില്ലല്ലോ. എന്നു പറഞ്ഞു ക്ഷീണംകൊണ്ട് ഒരു മരത്തെ പിടിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ കണിശൻ പറഞ്ഞു— ഹെ സാവെ! ഞാൻ ഒന്നു പായാം, അതു കേൾക്കുക. ഇവിടെനിന്നു രണ്ടുനാഴികവഴി ദൂരത്തു വലുതായ ഒരു പച്ചതറം കാണുന്നു. അതു സിദ്ധന്മാർ, ചാരണന്മാർ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, ദേവന്മാർ ഇവരാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഫലങ്ങളുടെ ഭാരത്താൽ താണിരിക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളാലും പുഷ്പങ്ങളാലും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനേകം താഴ്വരകളോടുകൂടിയതുമാണ്. അതിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തു സ്വപ്നമുഖിയെന്നു പേരായ ഒരു നദിയുണ്ട്. നാനാതരങ്ങളായ സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങളാൽ വാസിയായ ആ നദിയിൽ മത്സ്യങ്ങൾ നെയ്യരുട്ടിവെച്ചതുപോലെ നടക്കുന്നു. അവിടെ പോയി ആ നദിയിൽ കുളിച്ചു വെള്ളവും കുടിച്ച് ആ മത്സ്യങ്ങളേയും തിന്നാൽ നിനക്കു മടങ്ങിവരുവാനുള്ള ബുദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. മുഖ്യ ഞാൻ നായാട്ടിന്നു വന്നപ്പോൾ ആ 'നദിയെ കണ്ടു പരിചയമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു നമ്മൾക്ക് അവിടെക്കു പോവുക, വേഗം എടുന്റീ പൂക്കു. അതു കേട്ടു നീലൻ എഴുന്നീറ്റു വലിശനോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ കൊന്ന വരാഹത്തെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നീ ഇവിടെ ഇരിക്കുക. നിനക്കു വെള്ളം ഞങ്ങൾ കൊണ്ടുവ

ന്നു തരാ എന്നു പറഞ്ഞു നീലൻ കണിശനോടുകൂടി പുറപ്പെട്ട മാറ്റത്തിൽ കണ്ട തുരേകനങ്ങളെ ഞ്ഞാലിച്ചുകൊണ്ട് അവർ മുഹുന്തനേരത്താൽ ആ പട്ടണത്തിൽ എത്തി. നീലൻ പട്ടണ സമീപത്തിൽ സ്വപ്നമുഖിയെന്നു പേരായ നദിയെ കണ്ടു. അതിസാദൃശ്യമായും ശീതളമായും സ്വച്ഛമായുമുള്ള ജലത്തോടുകൂടിയതായും പാമ്പന്മാരുടെ പരിശ്രമത്തെ തിരമാലകളുടെ മാധുര്യത്താൽ തീർന്നുപോയതായും തീരങ്ങളിലുള്ള അനേകവൃക്ഷശിഖരങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവകളായ പക്ഷികളുടെ നാദങ്ങളാൽ ശബ്ദമായൊന്നുള്ളതായ ഭിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും സ്നാനം ചെയ്യുന്ന മുനമ്പുങ്ങളുടെ ശിഷ്യകോടികളാൽ സങ്കലമായും കാളഹസ്തീശ്വരന്മാർ നിർമ്മാലപുഷ്പങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ പ്രാഹര്യത്തോടുകൂടിയതായും മത്സ്യം, കൂടും മുതലായ ജലജന്തുക്കളുടെ സഞ്ചാരത്താൽ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന താമരപ്പൂക്കളോടുകൂടിയതായും പത്മങ്ങളുടെ മകരന്ദരസന്തത ആസ്വദിപ്പാനായി വരുന്ന മദിച്ച വണ്ടുകളുടെ ശ്വാകാരശബ്ദത്താൽ നാദിതയായും ഹാസപക്ഷിയുടെ കൊക്കുകളാൽ കൊത്തപ്പെട്ടതാമരത്തണ്ടിൽ അതിശ്രദ്ധാവതിയായ ഹംസിയോടുകൂടിയതായും സ്നാനം ചെയ്യുന്നവരായ സ്വപ്നോദകവശ്യാസ്രീകളുടെ സുനങ്ങളിലുള്ള കസ്തൂരിപകത്താൽ കലങ്ങിയതായും ജലപാനത്തിനായി ഈടിയ കാട്ടാനകളുടെ മദജലത്താൽ അലംകൃതയായും സിംഹങ്ങളാൽ കൊല്ലപ്പെട്ട മത്സ്യങ്ങളുടെ മന്യൂക്കങ്ങളിലുള്ള മുത്തുകളാൽ ശോഭിതയായും ഇളംകറകപ്പല്ലുകൾപോലെ ശ്യാമമുഖങ്ങളായ രോമങ്ങളാൽ വിചിത്രവർണ്ണങ്ങളായ മൃഗങ്ങളാൽ മനോഹരയായും തീരങ്ങളിലുള്ള ലതാഗൃഹങ്ങളിൽ ഉണക്കവാൻ ഇട്ടതായ വൃദ്ധമുനികളുടെ വല്ലഭങ്ങളാൽ ശോഭിതയായും ഓടപ്പഴങ്ങൾ ചതച്ചതിനാൽ മനോഹരങ്ങളായ കല്ലുകളോടുകൂടിയതായും ഗന്ധവ്യന്മാരുടെ ഗാനമാധുര്യത്താൽ ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്ന കല്ലുകളാൽ മനോഹരയായും തീരങ്ങളിലുള്ള മുളകളിൽ വാലുകൾ പെട്ടതിനാൽ ആത്തങ്ങളായ ചമരീമൃഗങ്ങളോടുകൂടിയതായും നിധികളുള്ള സ്ഥലത്തിൽമാത്രം ക്രീഡിക്കുന്നവകളായ പാമ്പു

രീടപക്ഷികൾ ക്രീഡിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെല്ലാം വ്യാധന്മാരാൽ തറയ്ക്കപ്പെട്ട അടയാളക്കുറ്റികളോടു കൂടിയതായും പ്രകാശമാനമായ ചുഴിയാകുന്ന നാഭിയോടുകൂടിയതായും നീലോല്പലങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടിയതായും മണൽത്തിട്ടാകുന്ന ഉന്നതനിതംബത്തോടുകൂടിയതായും ശുദ്ധനരയാകുന്ന ഉത്തമവസ്ത്രത്തോടുകൂടിയതായും വിടന്ന് താമരപ്പൂവാകുന്ന മുഖത്തോടുകൂടിയതായും ചണ്ടികളാകുന്ന ദീപ്തകണ്ഠത്തോടുകൂടിയതായും ഹാസമാകുന്ന ചാതഗമനത്തോടുകൂടിയതായും ചക്രവാകങ്ങളാകുന്ന സുനങ്ങളോടുകൂടിയതായും ആഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവരെന്നുപോലെയിരിക്കുന്ന സമുദ്രപതിയായ ദിവ്യനദിയെ കണ്ടു നീലൻ അരിസന്തുഷ്ടനായി സുഹൃത്തോടുകൂടെ അതിൽ ഊങ്ങി സ്നാനാചെയ്തു പരമാനന്ദഭരിതനായി ഭവിച്ചു. ആ ക്ഷണത്തിൽ സ്വപ്നമുഖീസ്നാനത്താൽ നീലന്റെ സകലദുരിതങ്ങളും നശിച്ചു. അവൻ മനസ്സു നിർമ്മലമായും ഭവിച്ചു. അവൻ വളരെ ജന്മങ്ങളാൽ സമ്പാദിച്ചുവെച്ച ഭാഗ്യമാകുന്ന കല്പകവൃക്ഷം അവന്നു ഫലത്തെ കൊടുപ്പാനായി ഉദ്യമിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരോപപരണത്തിൽ

ഇരുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— അനന്തരം നീലൻ നദിയിൽനിന്നു കയറി കണിശൻ പഠിച്ചുകൊടുത്ത നല്ല ഫലങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചു ക്ഷീണമെല്ലാംതീർന്നു സന്തുഷ്ടനായും തൃപ്തനായും ഭവിച്ചു. അവൻ സുവർണ്ണമുഖീതീരത്തിലുള്ള ആകാശം തൊടുന്ന വൃക്ഷങ്ങളെ നോക്കിക്കൊണ്ടു വില്പംശരവും ധരിച്ചു നടന്നു. അനന്തരം ആ പദ്മതത്തിന്റെ മുകളിൽ കാളഹസ്തീശന്റെ സേവയാൽ സന്തുഷ്ടമാനസന്മാരായ അപ്പാരസ്സുകളുടെ സംഭ്രമശബ്ദമുണ്ടായി. അപ്പാരസ്സുകളുടെ ഭ്രമണശബ്ദത്തോട് ഇടചേ

ന് വേണുസ്ഥാനത്താൽ വിചിത്രമായും മേഘശബ്ദപോലെ
 യുള്ള മദ്യധപനിയാൽ മയിലുകൾക്കു കൌതുകപ്രദമായും താ
 നസ്വരങ്ങളെ ഉച്ചത്തിൽ പാടുന്നതുകൂട്ടു വൃക്ഷങ്ങൾ പൂപ്പി
 കുന്നതായും അതികഠിനങ്ങളായ കല്ലുകൾ ഉപിപ്പിക്കുന്ന
 വിദ്യയുള്ളതായും കാളഹസ്തീശന്റെ ഭ്രഷണങ്ങളാകുന്ന സപ്ത
 ശ്രേഷ്ഠന്മാരാൽ അനുഭവിക്കപ്പെട്ടതായും ഉള്ള അസ്സരസ്സുകളു
 ടെ സാഗീതകാലാഹലാ സകലദിക്കുകളിലും വ്യാപിച്ചു. ആ
 സംഗീതധപനിയാൽ ആകൃഷ്ടചിത്തനായ നീലൻ കണിശ
 നോട്ടപാഞ്ഞു. എന്റെ ക്ഷീണമല്ലാ തീൻ. വിശപ്പാദാഹ
 വാ ശമിച്ചു. സ്വപ്നമുഖീനദിയിൽ സ്നാന ചെയ്യതുകൊണ്ടു
 ഞാൻ പരിശുദ്ധനായി സകലഭാരത്തെയും ഒഴിച്ചതുപോലെ
 എന്റെ മനസ്സ് പ്രസന്നമായിരിക്കുന്നു. അമൃതതുല്യങ്ങളായ
 ശബ്ദങ്ങൾ കേൾക്കുന്നവരാല്ലാ ഇതന്താണ്? സ്വഗ്തൃലോകം
 കീഴ്ബാട്ടിറങ്ങിയതുപോലെ പവ്വതശിഖരത്തിൽ കാണുന്നി
 ളല്ല? അതുകേട്ടു കണിശൻ പാഞ്ഞു. നിന്റെ അച്ഛൻ പ
 ണ്ട് എന്നുടകൂടി നായാട്ടിന്നുവന്നാപ്പാർ ഞാൻ ഇങ്ങിനെ
 കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ പവ്വതശിഖരത്തിൽ ഒരു ദിവ്യദേവതയുണ്ട്.
 ആ ദേവതയെ ദേവകൾ വന്നിട്ടാണ് വൃജിക്കുന്നതെന്നു വ
 ലിയ ജനശ്രുതിയുണ്ട്. ആ ദേവതയുടെ സേവയ്ക്കു പോകുന്ന
 വാഴ്ച കയറിപ്പോകുവാനുള്ള വഴിയാണ് ഇതാകാണുന്നത്. ഒ
 രു കാൽവെക്കുവാൻ മാത്രമേ സ്ഥലമുള്ളൂ. തേനീച്ചകളുടെ
 ശബ്ദാത്ത അനുസരിക്കുന്ന ധപനിയാണ് കേൾക്കുന്നത്.
 ഹൈന്ദവ! നിനക്ക് ആ ദേവതയെ കാണേണമെന്നാഗ്രഹമു
 ണ്ടെങ്കിൽ നമ്മൾക്ക് അവിടേക്കു പോവുക. അതുകേട്ടു നീലൻ
 അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു കണിശനോടുകൂടെ ബ
 ഭാഷാപ്പട്ട യോഗിന്ദ്രൻ യമനിയമാദികളാൽ പതുക്കെപ്പതുക്കെ
 സമാധിയെ ആരോഹണം ചെയ്യുന്നതുപോലെ ചെറിയ കൽ
 പ്പടികളിൽകൂടി പവ്വതശിഖരത്തിലേക്കു കയറി. വഴിയുടെ ര
 ണ്ടഭാഗത്തും നി ക്കുന്ന മുളകളിൽനിന്നു വീഴുന്ന മുത്തുകൾ ഉ
 ച്ചുകിടക്കുന്നതായ കൽപ്പടികളിൽകൂടി കയറി നീലനിറത്തിലു

ഈ ആനക്കൂട്ടികളെന്നപോലെ മേഘങ്ങൾ സഞ്ചരിച്ചുകാ
 ണിരിക്കുന്ന പവ്തത്തിന്റെ ഊർപ്പഭൂമിയിൽ എത്തി. ആ
 പവ്തശിഖരത്തിൽ ഉത്തമമായ വൃക്ഷവനത്തെക്കണ്ടു. കൃതമാ
 ല വനത്തോടുചേർന്നതായ ഉത്തമവിലപവൃക്ഷത്തേയും കണ്ടു. നീ
 ലൻ ആ വിലപവൃക്ഷത്തെ നോക്കിനടക്കുമ്പോൾ നാലുഭാഗ
 ത്താ ഒട്ടാ ക്രോധമില്ലാത്ത ചകുളായ അനന്ധപി സ്പ്പങ്ങളെ ക
 ണ്ടു. മുനി ശിവപ്രസാദത്താൽ സാസാരമാഗ്നിയിന്റെ അവ
 സാനത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതുപോലെ നീലൻ നടക്കുന്ന വഴിയുടെ
 അവസാനത്തെ പ്രാപിച്ചു. അവൻ ഓരോരടിവക്കുമ്പോൾ
 കോടിജന്മങ്ങളാൽ ആജ്ഞിച്ചതായ പാപങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു
 പോയി. അതിനാൽ അവന്റെ മനസ്സ് ഏറാവും നിമ്ബലമാ
 യി ഭവിച്ചു. അനന്തരം നീലൻ തവളയുടെനേരെ ഊതിക്കൊ
 ണ്ടു പടമുയർത്തിയ സ്പ്പത്തിന്റെ പടാപോലെയിരിക്കുന്ന താ
 യും കിഴക്കോട്ടുനോക്കിയിരിക്കുന്നതായും ഭക്തനാൽ പൂജിക്ക
 ഐട്ട പൂജാലയങ്ങളാൽ മനോജ്ഞമായും കോടി സൂര്യതുല്യ
 പ്രകാശമായും കോടി ചന്ദ്രതുല്യശീതളമായും ഒരിക്കൽ കാണ
 ന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വാപഹരമായും സന്നിധിയിങ്കൽ മു
 നികളാൽ വെക്കപ്പെട്ടതായ കരക, പൂഷ്പ, എള്ള്, അക്ഷതാ
 ഇവകളോടുകൂടിയതായും ഗണ്ഡസ്ഥലത്തിൽ പാറിയ മത്തഗ
 ജങ്ങളുടെ മദ്യലത്താൽ വാസിതമായും പൂരകളിലുള്ള സ
 പ്പങ്ങളുടെ ശിരാരത്നങ്ങളാകുന്ന ദീപപ്രഭയാൽ പ്രകാശിത
 മായ ഭിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും ദിവ്യവസ്തുത്താലെന്നപോലെ
 ശോഭിക്കുന്ന സ്പ്പവളയാൽ ചൂടാക്കപ്പെട്ടതായും കസ്തൂരിമൃഗസ്സ
 ൾത്താൽ കസ്തൂരിഗന്ധത്തോടു കൂടിയതായും കാലമുതലു നിവാര
 ണമായും കാളഹസ്തീശ്വരൻ എന്ന പ്രസിദ്ധമായും ഇരിക്കുന്ന
 ദിവ്യമായ മഹേശ്വരലിംഗത്തെക്കണ്ടു. നീലൻ അതുകണ്ടിട്ടു
 യോഗിയായവൻ അന്തർഭാഗത്തുള്ള ജ്യോതിസ്സിനെക്കണ്ടു സ
 തോഷിക്കുന്നതുപോലെ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു. വേഗം ഭൂ
 മിയിൽവീണു നമസ്കരിച്ചു പ്രദക്ഷിണവും ചെയ്തു. ഹെ സപാ
 മി! എന്തൊരക്ഷിക്കണേ എന്നുപറഞ്ഞു തൊഴുതുനിന്നു. അ

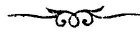
വന്നു ദോഷമില്ലാത്ത രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. ആനന്ദബാഷ്പവും കലശലായുണ്ടായി. സന്ധാരഭമനാശിനിയാ യ ഉത്തമഭക്തിയും ഉണ്ടായി. ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ഏകാഗ്രചിത്തനായി നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന നീലാൻ്റെ മാറുള്ള എപ്പോഴും ത്രിയവൃത്തികളും നേത്രങ്ങളിൽ തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു. അങ്ങിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന നീലാൻ ആ മഹേശ്വരലിംഗം പണ്ടു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാലും അതിരമണീയമായതുകൊണ്ടും പുതിയതു പുതിയതായിത്തോന്നി. അതുകൊണ്ടു നീലാൻ തന്റെ ജാതിയേയുമാണ് അത്യാദരവോടെ ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ സേവിച്ചു. അവൻ ദാഹാകൊണ്ട് ആത്മനായവൻ ജലത്തെ നഷ്ടനതുപോലെയും പാനം ചെയ്യുന്നതുപോലെയും ആശ്ലേഷാചെയ്യും പ്രാണിച്ചു എന്തോ കേൾക്കുന്നതുപോലെയും തന്റെ വശത്തിൽ വരുത്തുവാൻ കൈകളെക്കൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ എടുക്കുന്നതുപോലെയും അനേക സാദൃശ്യങ്ങളെ ചെയ്ത് ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നീലാൻ മനോവൃത്തി വളരെക്കാലം കാണാതിരുന്ന മടങ്ങിവന്നവനായ പ്രിയനായ ജാരനിൽ ജാരശ്ശീയുടെ മനോവൃത്തിയെന്നതുപോലെ ദൃഢമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ഞാൻ ഇത്രകാലം ഈ ദേവനെ സേവിക്കാതെ കഴിച്ചുവെല്ലാം. അതു കഷ്ടമാണെന്നു. വെറുതെത്തന്നെ ഞാൻ ആയുസ്സിനെ കളഞ്ഞു. ഇന്നുമുതൽ ഞാൻ ഒരിക്കലും ഈ ദേവൻ്റെ സന്നിധിയിൽനിന്നു പിരിയുകയില്ല. ഇനിയെങ്കിലും ഈ കാളഹസ്തീശ്വരനെ സേവിച്ചു കൃതാർത്ഥനാവാം. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു നീലാൻ കണിശനോടുപാഞ്ഞു. ഹെ സഖെ! ഈ ദേവൻ്റെ ശിരസ്സിൽ വാടിയപ്പോഴുള്ള ഇട്ടിരിക്കുന്നത് ആരാണ്. ഈ കാട്ടുപൂക്കളെല്ലാം ദേവൻ്റെ ശിരസ്സിൽ എങ്ങിനെ വീഴും. ഞാൻ ഇതെല്ലാം എടുത്തുകളഞ്ഞു പുതിയതായ നല്ല കൊമ്പുള്ള കൊളുക്കൊണ്ടു മാലമുണ്ടാക്കുകൊടുക്കാം. ഇങ്ങിനെ നീലാൻ പാഞ്ഞുതുകട്ടു കണിശൻ പാഞ്ഞു— ഞാൻ നിന്റെ അച്ഛൻ്റെയുടെ നായാട്ടിന്നു വന്നപ്പോൾ കൊൾ ഉ

വിടെ വരുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവന്ന് ഒരുപിടി കടുമുണ്ട്. അതു ശിരോമദ്ധ്യത്തിൽ കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നു ചരടുകൾ ഇടത്തെ ചുമലിൽ ഇട്ടിട്ടുണ്ട്. അവൻ ദിവസവും വന്നു സ്വസ്തമുഖീനദിയിൽ കുളിച്ച് ഒരുകദാ ജലം കൊണ്ടുവന്ന് ഈ ദേവതയുടെ തലയിലെഴിക്കും. പുതിയ വിലപത്രങ്ങളേയും കൊമ്പുക്കളേയും മാത്രം തലയിലും കാലിലും ഇടുകയും എന്താചിലതു പതുക്കെ പായുകയും ചെയ്തു വലുതായ ഒരു ചോരനുള്ള യെ വലാത്ത കൈകൊണ്ടു കാണിച്ച് അതിനെ എടുത്തുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്യും. അവൻ മാത്രമേ കൈകൊണ്ടു തൊടുകയോ വെള്ളം തളിക്കുകയോ ചെയ്തുള്ളൂ. അന്യന്മാർ ചെയ്യാൽ ഈ ദേവത സഹിക്കുകയില്ല. ഇതു വളരെ ശക്തിയുള്ളതാണ്. നമ്മുടെ നിഴൽകൂടി ഇതിന്നു രട്ടരത്. അതുകൊണ്ടു നീ ദൂരെ വരിക. ഞങ്ങളുടെ രാജാവിന്നു നീ ഒരു പുത്രനെ ഉള്ളു. ഇങ്ങിനെ കണിശൻ പാലത്തു കേട്ടു നീലൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഇതു കാട്ടാളന്മാരായ നമ്മളുടെ കലാരാവമാണല്ലോ. പവ്വതത്തിലും കാട്ടിലും വസിക്കുന്നതു കണ്ടില്ലേ? അതിനാൽ നമ്മളുടെ ദൈവമാണ്. നീ എന്റെ സുപുത്തായതുപോലെ ഈ ദൈവത്തിനേയും രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കൊണ്ടു ഞാൻ അതിപ്രിയനാക്കാം. നീ കണ്ടോ. ഭക്തികൊണ്ട് എന്താണ് സാധിക്കാത്തത്. സ്വസ്തമുഖീജലം സുലഭമാണ്. പുഷ്പങ്ങളും സുലഭമാണ്. മുഗമാംസങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്. ഈ ദേവനെ പൂജിക്കുവാൻ എന്തു പ്രയാസമാണ്. ദേവന്റെ പ്രസാദത്തിന്നു ജന്മകർമ്മങ്ങളല്ല കാരണം. ഭക്തി തന്നെയാണ് കാരണം. ഞാൻ ജാതികൊണ്ടു ഹീനനാണെങ്കിലും ആ ദേവനെ പ്രിയനാണ്. എന്റെ മനസ്സ് ഇവിടെ രമിക്കുന്നതുപോലെ എന്റെ അച്ഛന്റെ വീട്ടിൽ രമിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ആനന്ദഭരിതനായി ഇവിടെ വസിക്കാം. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു നീലൻ മഹേശ്വരൻ. സന്നിധിയിൽ ചെന്നു തൊഴുതു കൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹെ ദേവ! ഭവാൻ എല്ലാ ലോകങ്ങൾക്കും പ്രഭുവാണ്ല്ലോ. എന്തിനാണ് ഈ പവ്വതാഗ്രത്തിൽ വസിക്കു

ന്നത്? ഞങ്ങളുടെ ജാതിക്കാരാണ് പരിജനം എങ്കിൽ ഇവിടെ ഒത്തുനേരും കാണുന്നില്ല. ഞാൻതന്നെ ഭവാനു സാരായമാ യി രാവു പകലും ജ്വരിക്കാം. എന്റെ അപരാധത്തെ കുടി ക്കുക, എന്ന ദാസനായി സ്വീകരിക്കുക, ഞാൻ ഭവാനെ വദിക്കുകമാത്രം ചെയ്യുന്നു, എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക, ഇങ്ങി നെ നീലൻ മഹേശ്വരൻ ആത്മാവിനെ അർപ്പണംചെയ്ത മ ഹേശ്വരനെ പൂജിപ്പാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങളെ ചെയ്തു. ശിവലിംഗ ത്തിന്റെ നാലുഭാഗവും ശരങ്ങളാൽ പല്ലുകളേയും ചെടികളേ യും മാത്രം കളഞ്ഞു വെടിപ്പാക്കി. ഭക്തികാണ്ടു തന്റെ ദുരിത ങ്ങളേയും ദൂരത്താക്കി. നായാട്ടുചെയ്ത വളരെ മൃഗങ്ങളെ കൊ ണ്ടുവന്നു നീലൻ വലുതായ ചിന്തയിൽ അകപ്പെട്ടു. നദീജലം വളരെ ദൂരത്താണ്. പുഷ്പങ്ങളും അടുത്തില്ല. കടം മുതലായ സാധനങ്ങൾ ഒന്നും എനിക്കില്ല. ഞാൻ എങ്ങിനെയാണ് ഭേ വാനെ പൂജിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നീലന് ഒര ബുദ്ധി തോന്നി. അങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു നിശ്ച യിച്ചു. ആ മഹാത്മാവു ചെയ്ത കർമ്മ അന്യന്മാരാൽ അസാധ്യ മാണ്. ഹെ മുന്നികളേ! ആഭക്തിസാഹസത്തെ നിങ്ങൾ കേൾ ക്കവിൻ. അവൻ മഹേശ്വരന് അഭിഷേകജലം എടുക്കുവാൻ ഉള്ള കടമായി തന്റെ മുഖത്തെ നിശ്ചയിച്ചു. ചെരിപ്പിട്ട കാൽ കൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിലുള്ള നിർമാല്യത്തെ തട്ടിക്കള യുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ദൂരത്തിൽനിന്നു പുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടുവ രുവാനുള്ള പൂക്കളെ തന്റെ കേശഭാരമാക്കി. നിവേദ്യപാത്രം തന്റെ വലത്തെ കയ്യാക്കി. അനന്തരം നീലൻ മാംസങ്ങളെ യെടുത്ത് അഗ്നിയിൽ പാകംചെയ്തു ശരക്കാരണ്ടെടുത്ത് ഉരതി തണുപ്പിച്ച് ഇതു ഭേവന്നു ഭക്ഷിപ്പാൻ നന്നായിരിക്കുമോ ഇതു സ്വാദായിരിക്കുമോ എന്നു പരീക്ഷിച്ചു കൊടുക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ദ്രോഹമായിരിക്കും എന്നു വിചാരിച്ചു പല്ലുകൊണ്ടു കടിച്ചു നാ വുകൊണ്ടു രുചിനോക്കി സ്വാദുള്ള മാംസമെടുത്തു തേൻമോത്തു മലവാഴയുടെ ഇലയിൽ പൊതിഞ്ഞു സ്വർണ്ണമുചീനടിയിൽ കു ളിച്ചു തലയിൽ പുഷ്പങ്ങളെ അറത്തുവെച്ചു വായിൽ ജലവും നി

റച്ച് ഇടത്തെ കൈകൊണ്ടു വീല്പം ശരവുമെടുത്തു വലത്തെ കയ്യിൽ മാംസപ്പെറ്റിയുമെടുത്തു ഖഭരപ്പെട്ട കാളഹസ്തീശപരൻ ഇരിക്കുന്നേടത്തുപോയി ചെർപ്പിട്ട കാലിനാൽ ഒട്ടം ശങ്കുകൂടാതെ ഭക്തിയാൽ മഹേശ്വരലിംഗത്തിൽ കിടക്കുന്ന നിർമാല്യങ്ങളെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
ഇപ്രകാരം പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഇങ്ങിനെ നീലൻ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽനിന്നു നിർമാല്യത്തെ കളഞ്ഞു വായിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു കയ്യിലുള്ള മാംസപ്പെറ്റിയെ സന്നിധിയിൽ വെച്ചു തലയിലുള്ള പൂപ്പങ്ങളെ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽവെച്ചു മാംസങ്ങളെ നിവേദിച്ചു. ആ മാംസം അങ്ങിനെതന്നെ ഇരിക്കുന്നതുകണ്ട് ഇതെന്താണെന്നുവിചാരിച്ച നീലൻ തൊഴുതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ സ്വാമി! ഈ മാംസത്തെ ഭക്ഷിക്കുക, നല്ല സ്വാദുള്ളതാണ്. മുഗത്തിന്റേതാണ്. ഇതു മയിലിന്റേതാണ്. ഇതിൽ തേനും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇതു പ്രാവിന്റേതാണ്. ഇനി ഭവാനു മാറിന്റേയൊ പന്നിയുടേയൊ മാംസമാണ് ഇഷ്ടമെങ്കിൽ അതു ഞാൻ കൊണ്ടുവരാം. ഇതാ സുവർണ്ണമുഖിനഭിയിലുള്ള മത്സ്യങ്ങളെ നോക്കുക. നെയ്യുപോലെയിരിക്കുന്നു. ഹെ കാളഹസ്തീശപര! ഇതിനെ ഭക്ഷിക്കുക. എന്നിൽ ദേവ ചെയ്യുക. ഇതൊന്നും ഭവാനു ഭക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഞാനും ഭക്ഷിക്കില്ല. ഞാൻ ഈ മാംസത്തെ എടുത്തു ഭവാനു വായിൽ തരാ എന്നു പറഞ്ഞു നീലൻ കുറച്ചു മാംസത്തെച്ചെടുത്തു മഹേശ്വരന്റെ വായിൽ കൊടുത്തു. ദയാനിധിയായ കാളഹസ്തീശൻ അതിനെ ഭക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ നീലൻ ആ മാംസമെല്ലാം കുറച്ചു കുറച്ചായി എടുത്തു വായിൽ കൊടുത്തു. മഹേശ്വരൻ അതെല്ലാം ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം നീലൻ എഴുന്നീറ്റു സന്തോഷത്താൽ നൃത്തം ചെയ്തു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവ! ഞാൻ തന്ന മാംസം ഭവാനു സ്വാദുള്ള പ്രാ

തലുപോരല ആയി. അതു കേട്ടു പ്രളയകാലത്തിൽ ലോകത്തെ
 തരുന്ന ഭക്ഷിക്കുന്ന ദേവൻ എനിക്കു ഭക്ഷണം അധികമായി എ
 ന്നു തലകുലിക്കിക്കാണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. നിലൻ്റെ വൃത്താന്ത
 ത്തെ അറിവാനന്നുപോരല ആദ്യത്വൻ പത്രിമസമുദ്രത്തിൽ
 മറഞ്ഞു. നിലൻ്റെ ദുരിതസമൂഹം പൂർത്തുവന്നതുപോരല ഇ
 രട്ടാകാണ്ടു ലോകമല്ലാ മൂടി. രാത്രിയിൽ സ്നാഭ് ചൂറാകാണ്ടു
 നിഷ്കന്ന സപ്പ്തങ്ങളാൽ ഗൃഹിതങ്ങളായ ഫണരത്നങ്ങളാൽ ഭി
 പിതമായ മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ നിലൻ വിളക്കുകാണിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്നു. അവൻ താൻ മരിക്കുന്നതുവരെ ഇങ്ങിനത
 ന്നെ മഹേശ്വരനെ പൂജിപ്പാനായി തീച്ചുരപ്പടുത്തി. പിറോ
 ദിവസം രാവിലെ നിലൻ മാസത്തിനായി നായാട്ടാചയ്യ
 വാൻ പോയി. അപ്പോൾ കാളഹസ്തിശ്വരൻ്റെ പൂജകനായ
 ബ്രാഹ്മണൻ വന്നു മാസഗന്ധമുള്ള ശിവലിംഗത്തെക്കണ്ടു. അ
 ദ്രോഹം നെടുവീർപ്പിട്ടു കിരഞ്ഞുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വീണു കുറേനേരം
 ഉറക്കം കരഞ്ഞു. ഇതു ദുഷ്ടകാട്ടാളന്മാർ ചെയ്യുതായിരിക്കും.
 ആ ശിവദ്രാഹികൾ നരകത്തിൽ വീഴും എന്നു പറഞ്ഞു സാ
 പ്രോക്ഷണാചയ്യ മുന്വരാത്തപ്പോരല പൂജിച്ചു തന്റെ ഗൃഹ
 ത്തിലേക്കു പോയി. അപ്പോഴേക്കു നിലൻ വന്നു. നേരം വൈകി
 പ്പോയാഴ് കരുണാനിധേ ക്ഷമിക്കണേ എന്നു പറഞ്ഞു മുന്വ
 ത്തെപ്പോരല കാൽകൊണ്ടു നിർമ്മാല്യത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു വാ
 യിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകംചെയ്തു തന്റെ തലയിലുള്ള
 പൂഷ്പമല്ലാ ആ ശിവലിംഗത്തിന്മേൽ കുടഞ്ഞു മാസത്തെത്തയടു
 ത്തു നിവേദിച്ചു. അതിൻ്റെശേഷം അവനും ഭക്ഷിച്ചു. ഇങ്ങി
 നെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടു ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞു. പൂജകൻ ദിവസ
 പൂ വന്നു നോക്കുമ്പോൾ ശിവലിംഗം മാസദൃഷ്ടിതമായിരിക്കു
 ന്നതുകണ്ടിട്ടു പുണ്യാഹവും പൂജയുംചെയ്തുകൊണ്ടു കാരണമാ
 ന്ന കണ്ടു കിട്ടാത്ത ചിന്താക്രാന്തനായി ഭവിച്ചു. നാഗൻ ത
 ന്റെ പുത്രനെ വന്നുദേവത പിടിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു കേട്ടു പുത്ര
 ന്റെ അടുത്തു വന്നു വൈദ്യന്മാരെയും മാന്ത്രികന്മാരെയും കൊ
 ണ്ടുവന്നു ചികിത്സിച്ചു. ഒന്നും ഫലം കാണാത്തതിനാൽ നാ

ഗൻ നിരാശനായിട്ടു വളരെ വ്യസനത്തോടെ മടങ്ങി പോവുകയും ചെയ്തു. നാഗൻ മടങ്ങിപ്പോയപ്പോൾ നീലൻ വളരെക്കാലം രോഗിയായിരുന്നവന്നു രോഗം മാറിയതുപോലെ സുഖമായി ഭവിച്ചു. പ്രതിബന്ധങ്ങളിൽനിന്നു മോചിച്ചവനായ മുരുകുവിനെപ്പോലെ നീലൻ കാമുകനായ പുരുഷനു കാമിനിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രീതിപോലെ മഹേശ്വരൻ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. അവൻ ഭക്തിയോടുകൂടെ വായിലുള്ള വെള്ളംകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതു മഹേശ്വരൻ വളരെ വാസനയുള്ള ചന്ദനജലത്താൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതുപോലെ പ്രീതിയായി ഭവിച്ചു. അവൻ ചെരിപ്പിട്ട കാലിനെ ശിരസ്സിൽ വെക്കുന്നതു കളിക്കുന്ന സ്തന്ദ്രമുത്തിയുടെ പാദവിന്യാസംപോലെ ഭവിച്ചു. ഉത്തമവംശജന്മാരായവർ യാഗത്തിൽ കൊടുക്കുന്ന ഹവിസ്സ് നീലൻ ഭക്തിയോടെ കടിച്ചു സ്വാദുനോക്കി കൊടുക്കുന്ന മാംസത്തിന്റെ ആയിരത്തിൽ ഒരംശത്തിന്നു തുല്യമായില്ല. അവന്റെ തലയിൽനിന്നു കൊഴിയുന്നതായ പുഷ്പങ്ങൾ മഹേശ്വരൻ സ്വർണപൂജാപോലെ ഭവിച്ചു. അവൻ നടക്കുന്നതും കാട്ടിൽ മൃഗങ്ങളെ കൊല്ലുന്നതും ഭക്ഷിക്കുന്നതും പാനം ചെയ്യുന്നതും ചിരിക്കുന്നതും സംസാരിക്കുന്നതും ഒന്നും മറ്റൊരാൾക്കു തിരിച്ചറിയാതെ എല്ലാ മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായി തന്നെ ചെയ്തു. വായിൽ നിറച്ചു വെള്ളവും ഒരു കയ്യിൽ മാംസവും ഒരു കയ്യിൽ വില്ലും തലയിൽ പുഷ്പവും ധരിച്ചു ശിവപൂജയ്ക്കായി പോകുന്ന നീലനെക്കണ്ടു ദേവകൾ ഏറാവും പ്രശംസിച്ചു. ആ നീലന്റെ മേൽ ശിവപൂജകനു വളരെ ദോഷമുണ്ടായി. മഹേശ്വരൻ അതിയായ പ്രീതിയുണ്ടായി. ഒരുദിവസം നീലൻ നായാട്ടിനുപോയ സമയത്തു പൂജകൻ മുറമ്പത്തുപോലെ പൂജയ്ക്കുവന്നു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗത്തെ മാംസങ്ങളും എല്ലകളും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായും വസാഗന്ധത്താൽ ആകൃഷ്ടങ്ങളായ ഈച്ചകളോടുകൂടിയതായും കാക്കകളാലും കഴുക്കളാലും ആകലമായും നാലുഭാഗവും ശ്വാകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതായും ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു മാന്ത്രികമായി ഉറക്കെ കരഞ്ഞു. ഹാ കയ്യോ! ദിവ്യമായ ദേവസ്ഥലത്തെ

മൃഗങ്ങളെ അറക്കുന്ന സ്ഥലംപോലെ ആക്കിയല്ലോ. പാപിയും ദുരാത്മാവുമായ ഏതാരു റോഹിയാണ് ഇതു ചെയ്യുന്നത്. ദുഷ്ടന്മാർ ചെയ്യുന്ന ഈ ദുഷ്ടകൃത്യത്തെ നിത്യം എങ്ങിനെ സാധിക്കട്ടെ. ഹാ! ഞാൻ മരിക്കുന്നില്ലല്ലോ. ഹെ മഹേശ്വര! ഭവാൻ ഇതു കാണുന്നുണ്ടോ? ദുരാത്മാവായ ആ ശിവദ്രാഹിയെ ഞാൻ കാണുന്നില്ലല്ലോ. ദിവസവും ഞാൻ പോകുമ്പോഴല്ലെ ദുഷ്ടൻ വന്ന് ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്? എന്തെങ്കിലുമാവാട്ടെ, ഇപ്പോൾ ഇതു ക്ഷമിക്കാം. നാളെയും ഇങ്ങിനെ കണ്ടാൽ അവൻ മരിക്കാ നിശ്ചയം. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു പൂജകൻ എല്ലകളേയും മാംസങ്ങളേയും താൻതന്നെ എടുത്തുകളഞ്ഞു പുണ്യാഹവും മാംസം കഴിച്ചു സുഗന്ധമുള്ള തൈലത്തെയും മാംസം തേച്ചു നൂറുകടാ നദീജലംകൊണ്ട് അഭിഷേകംചെയ്തു ശ്രീരഥരൂപവും മാംസം ജപിച്ചു ദേവനെ പൂജിച്ചു മുമ്പത്തേപ്പോലെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. പോകുമ്പോഴും പൂജകനും കലശലായ വ്യസനമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു രാത്രി പൂജകൻ ഉറങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ നീലാൻതാ ഭക്തിവൈഭവത്തെ പറഞ്ഞു. ഏനിക്ക് ആ കാട്ടാളനേക്കാൾ പ്രിയനായി വേറെ ആരുമില്ല. അവനെ ദേവധീഷണവർ എന്റെ ദേവധീക്ഷാളാണ്. നിനക്ക് ആ മഹാത്മാവിന്റെ ഭക്തി പരീക്ഷിക്കേണമെങ്കിൽ പുലരുവാൻകാലത്ത് ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ മാഞ്ഞിരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പൂജകൻ രാത്രി രോമാഞ്ചിതനായി എഴുന്നീറ്റ ഭയത്താൽ പിന്നെ ഉറങ്ങിയതേ ഇല്ല. മഹേശ്വരൻ വാക്യത്തെത്തന്നെ പിന്നെയുംപിന്നെയും സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നീലൻവന്നു യഥാവിധി പൂജിച്ച് അരുണോദയമായപ്പോൾ നായാട്ടിന്നു പോവുകയും ചെയ്തു. പൂജകനും എഴുന്നീറ്റ ജന്തുക്കൾ സഞ്ചാരം തുടങ്ങുന്നതിന്നു മുമ്പേവന്നു കാളഹന്ദീശനെ പൂജിച്ചു വിശ്വിതനായിട്ട് സമീപത്തിലുള്ള ഒരു ആലിന്റെ കൊമ്പത്തു കയറിയിരുന്നു. നേരം ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ നീലൻ മൃഗങ്ങളെക്കൊന്നു വളരെ മാംസങ്ങൾ പാകംചെയ്തു

യ്യ. നദിയിൽ സ്നാനചെയ്തു വായിൽ വെള്ളവും നിറച്ച് ഒരു കയ്യിൽ മാംസവും ഒരു കയ്യിൽ ആയുധവുമായി മഹേശ്വര സന്നിധിയിൽ എത്തി. അവൻ വേഗം നിർമ്മാല്യത്തെ കാൽ കൊണ്ടു ചവിട്ടിത്തള്ളി. വായിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകവും ചെയ്തു തലയിലുള്ള പൂപ്പുത്തയും വിതറി മാംസത്തെ നിവേദിച്ചു. ദിവസത്തെപ്പോലെ മഹേശ്വരൻ മാംസത്തെ ഭക്ഷിക്കാത്തതുകണ്ടു ദേവനോടു ചോദിച്ചു. ഹേ ദേവ! എന്താണ് ഇങ്ങിനെ താമസിക്കുന്നത്. തേൻ കൂട്ടിയ മാംസത്തെ വേഗം ഭക്ഷിക്കുക. ദൂരത്തുള്ള കാടുകളിൽപോയി വന്നു തുകൊണ്ട് എനിക്കു വളരെ ക്ഷീണമുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു നീലൻ കണ്ണിൽ വീഴുന്ന തന്റെ തലമുടിയെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും തള്ളി മാംസവും കയ്യിലെടുത്തു മഹേശ്വരലിംഗത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്നു നിന്നു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗത്തിന്റെ ഇടത്തേ കണ്ണിൽനിന്നു രക്തം ഒഴുകുന്നതു കണ്ടു. നീലൻ അയ്യോ! എന്നു പാഞ്ഞു മുഹൂർത്തനായി വീണു. ഉടനെ കരഞ്ഞുകൊണ്ട്. എഴുന്നിറു രക്തത്തെ തുടച്ചു. പിന്നേയും വളരെ രക്തം വരുന്നതുകണ്ടു. ഹേ ദേവദേവ! ഭവാന്റെ ഇടത്തേ കണ്ണിൽനിന്ന് എങ്ങിനെയാണ് രക്താവന്നത്. ആന കൊമ്പുകൊണ്ടു മുട്ടിയോ? അതോ വല്ല മൃഗങ്ങളുടേയും കുളുവുകൾ തട്ടിയോ? ഇതു പൂജകനായ കള്ളന്റെ കുറ്റമാണ്. അതിരിക്കട്ടെ. എന്തുകൊണ്ടെങ്കിലും ഭവാന്റെ നേത്രരോഗം മറീട്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഭക്ഷണംകഴിക്കില്ല. ഇതിന്നു മരുന്ന് എനിക്കുതന്നെ അറിയാം. എന്നുപറഞ്ഞ് ഒരു പച്ചമരുന്നു കൊണ്ടുവന്നു കണ്ണിൽ ഒഴിച്ചു. രക്തം വരുന്നതിന്നു കുറവുണ്ടായില്ല. നീലൻ പിന്നേയും വളരെ മരുന്നുകളെല്ലാം ചെയ്തുന്നോക്കി. ഒന്നുകൊണ്ടും രക്തം ശമിച്ചില്ല. അപ്പോൾ നീലൻ ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു. എന്റെ കണ്ണെടുത്തു ദേവനു കൊടുക്കാം. എന്നാൽ ഇതു ശമിക്കും. മറെറൊരു സിദ്ധൗഷധവും കാണുന്നില്ല എന്നുപറഞ്ഞു ശരണുകൊണ്ടു തന്റെ ഒരു കണ്ണു മൂന്നെടുത്തു മഹേശ്വരന്റെ രക്തമൊഴുകു

ന്ന കണ്ണിൽവെച്ചു. അപ്പോൾ രക്തമൊഴുകുന്നതും നിന്നു. അതുകണ്ടു നീലൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു മാംസത്തെ എടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വലത്തക്കണ്ണിൽനിന്നും രക്തം വരുന്നതു കണ്ടു. നീലൻ ചിന്താകുലനായി ഹേ ദേവ! ഭവാനുരോഗമല്ല. എന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുകയാണോ ചെയ്യുന്നത്? എന്റെ മറോകണ്ണു തരാമനുഭവച്ചാൽ പിന്നെ ഭവാനെ പൂജിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ഈ കാട്ടാളന്റെ പൂജകൊണ്ടു ഭവാനന്താണല്ലോ എന്നാൽ എന്റെ വലത്തേകണ്ണും തരാം. എന്നുപറഞ്ഞു ശരംകൊണ്ടുകുറുത്തുകുടവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ പിന്നേയും ഒരു വിചാരമുണ്ടായി. എന്റെ ഈ കണ്ണും എടുത്താൽ ഭവന്റെ കണ്ണിൽ വെക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ആവട്ടെ എന്നു നിശ്ചയിച്ചു വ്യാധവംശശിരോമണിയായ നീലൻ ചെരിപ്പൊടുക്കിയ കാലിനെ ഭവന്റെ വലത്തെ കണ്ണിൽ വെച്ചു ശരംകൊണ്ടു കണ്ണിനെ എടുക്കുവാനായി ശരം കണ്ണിൽ വെച്ചപ്പോൾ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായിട്ടു നീലന്റെ കൈപിടിച്ചുനിൽത്തു. അപ്പോൾ ഭവകൾ നീലന്റെമേൽ പൂർവ്വപ്രിയമായി. നീലൻ ഭതഗണങ്ങളാൽ സേവിക്കപ്പെട്ട പാദരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും വൃഷഭാത്രയനായും ഉമാദേവിയോടും സ്തനമുത്തിയോടും കൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്നു മഹേശ്വരനെ കണ്ടു വേഗം നമസ്കരിച്ചു. മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ നീലൻ മൂന്നു കണ്ണുള്ളവനായി ഭവിച്ചു. മഹേശ്വരൻ നീലനെ ആശ്വേഷചെയ്തു ഗംഭീരമായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭക്തികൊണ്ടു പരിശുദ്ധനായവനു ജാതി വിപ്ലവകാരണമല്ല. എന്റെ ഭക്തിയില്ലാത്തവനു സന്യാസാശ്രമത്താൽകൂടി സിദ്ധി ലഭിക്കുന്നതല്ല. നിനക്ക് എന്നും കൈലാസവാസം ഞാൻ തന്നു. ഇനി എന്താണ് ആഗ്രഹപര്യായം, തരാം. അതുകേട്ടു നീലൻ മഹേശ്വരന്റെ പ്രസാദത്തേയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ആഗ്രഹിച്ചില്ല. നീലനോടുകൂടെ മഹേശ്വരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. നീലൻ യാതൊരുഭവനം തന്റെ മാംസകണ്ണുകളെ കൊടുത്തു കാല

ഭയത്തെ നിരാകരിച്ചുവോ ദയാനിധിയായും ചന്ദ്രക്കലാധരനായും എല്ലാവർക്കും അർച്ചിക്കുവാൻ സുലഭമായ പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായുമിരിക്കുന്ന ആ മഹേശ്വരനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ ഭൂനികളെ! ഏതെങ്കിലും ഒരു നിയമംകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കുന്നവർക്കു മഹേശ്വരൻ വളരെ താമസംകൂടാതെ പ്രസാദിക്കും. ഈ കാര്യത്തിൽ പണ്ടുണ്ടായ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ ഞാൻ പറയാം. അതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽ മനുഷ്യർക്കു ശിവഭക്തിയുണ്ടാവും. ഭക്തിബ്രഹ്മമണ്ഡലത്തിൽ ചോളദേശത്തിന്നു ഭൂഷണമായി കലശീപുരം എന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെയാണ് മാർണ്ഡേയ പൂജയാൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ കാലനെയൊന്നു മാർണ്ഡേയനെ ചിരഞ്ജീവിയാക്കിയത്. ആ സ്ഥലം നാലുവേദങ്ങളേയും അറിയുന്ന ബ്രാഹ്മണോത്തമന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമായിരുന്നു. ആ സ്ഥലം ശിവപൂജാരത്നമാരുടെ മണിശബ്ദത്താൽ പരിശുദ്ധമായിരുന്നു. അവിടെ കലാനാഥൻ എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദശാസ്ത്രങ്ങളാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ പാരംഗതനാണ്. സജ്ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഗുരുവുമാണ്. അദ്ദേഹം കർമ്മത്തേയും ബ്രഹ്മത്തേയും അറിഞ്ഞ് അന്യന്മാർക്കുപദേശിക്കുവാനായി സകല ശാസ്ത്രത്തേയും നോക്കി വളരെ പണിപ്പെട്ടു പുനർജനനമില്ലാതാവുന്നത് എങ്ങനെയെന്നൊലോചിച്ചു. മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കാതെ ഭക്തിയുണ്ടാകയില്ല. ഭക്തിയില്ലാതെ ജീവികൾ മൃത്യുവിനെ കടക്കുന്നതുമില്ല. അതിനാൽ സംസാരബന്ധനിവൃത്തിക്കായി ശിവപൂജയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. എന്തൊരു പൂജാദ്രവ്യത്തെക്കൊണ്ടാണ് ഞാൻ ശിവനെ പൂജിക്കേണ്ടത്? ഏതു സാധനത്താലുള്ള ശിവപൂജയാണ് വിശേഷമായിട്ടുള്ള

തീ? എന്നിങ്ങനെ കലാനാഥൻ സകല ശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളേയും ചരിശോധിച്ചു ശുപാകൊണ്ടുള്ള പൂജയാണ് സദ്യോൽകൃഷ്ടമെന്നു കണ്ട് അതു ചെയ്യുവാനായി ബുദ്ധിയെ ഉറപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ചന്ദ്രന്നു ചന്ദ്രികയെന്നപോലെ സഹചാരിണിയായി സുമതിയെന്നു പേരായി ഒരു ഭാര്യയുണ്ട്. ഭാര്യയോടുകൂടെ കലാനാഥൻ പൂജയ്ക്കുള്ള നിശ്ചയം ചെയ്തു. ഗുൽഗുലുവിന്റെയും മറ്റും പൊടികളാൽ ദേവന്നു ശുപദാനം ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. ശിവപൂജാസമയത്തിൽ കലാനാഥൻ കൊടുക്കുന്ന ശുപദാസത്താൽ സകല ദിക്കുകളും വാസിതമായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെ കലാനാഥൻ ദുഷ്കരിച്ചതോടുകൂടി മഹേശ്വരന്നു ശുപദാനം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിച്ചാനായി മഹേശ്വരൻ അവന്നു കിട്ടേണ്ടുന്ന ദ്രവ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം വിപ്ലവമുണ്ടാക്കി. ധനങ്ങൾ കിട്ടാതായപ്പോൾ ഗൃഹത്തിലുള്ള ആഭരണങ്ങളും പാത്രങ്ങളും മറ്റും വിറ്റു നിയമത്തെ രക്ഷിച്ചു. ഭാര്യയുടെ കണ്ഠസൂത്രത്തെ ഒഴിച്ചു മറ്റുള്ള ആഭരണങ്ങളെല്ലാം വിറ്റിട്ടും ശുപദാനം ചെയ്തു. കൃഷിസ്ഥലത്തും വിറ്റു ക്രമത്തിൽ ഗൃഹവും വിറ്റു ശുപദാനം ചെയ്തു. കലാനാഥന്റെ ഭാര്യയും പുത്രന്മാരും ഭക്ഷണമില്ലാതെ വളരെ മെലിഞ്ഞുപോയി. അതുകണ്ടു ജനങ്ങൾ ഹാ! ശുപദാനം ചെയ്തു ചെയ്തു ശിവപ്രസാദം കണ്ടില്ലെ? എന്നു പരിഹസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നിട്ടും കലാനാഥൻ ശിവന്നു ശുപദാനം ചെയ്യുന്നതു നിർത്തിയില്ല. ഇങ്ങിനെയരികുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം ഗുൽഗുലു ഒട്ടും ഇല്ലാതായി. അതു വാങ്ങുവാൻ പണയ്ക്കം, നെല്ലോ, അരിയോ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകണ്ടു കലാനാഥൻ ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. ഹേ പ്രിയേ! ഞാൻ നിന്റെ സഹായത്താലാണ് ഇതുവരെയും മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുവന്നത്. ഇന്ന് എന്തുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ പൂജിക്കേണ്ടത്? ഇങ്ങിനെ ഭർത്താവു പറഞ്ഞതുകേട്ടു പതിവ്രതയായ സുമതി പറഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഭവാനു അറിഞ്ഞുകൂടാത്തതെന്താണ്? മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയേ പരീക്ഷി

കുറുപ്പാണ് ചെന്നത്; എന്റെ ഈ താലിയെ വിററ നീയമത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു കണ്ണുസൂത്രത്തെ അഴിച്ചു കലാനാഥന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു ചരടുമാത്രം കഴുത്തിൽക്കെട്ടി. കലാനാഥൻ അതിനെ വാങ്ങി നിന്നിൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ എന്നുപറഞ്ഞ് അങ്ങാടിയിൽ പോയി ഗുൽഗുലു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു സന്ധ്യാസമയത്തിൽ ധൃപദാനാമെഴുതി. മഹേശ്വരൻ കലാനാഥന്റെ ദുഃഖനിശ്ചയത്തെ കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായിട്ട് ആ രാത്രിയിൽ കലാനാഥന്റെ ദാരിദ്ര്യനിവൃത്തി ചെയ്യാനായി കണ്ഠവേദനോടാജ്ഞാപിച്ചു. ഉടനെ കണ്ഠവേദന കലാനാഥന്റെ ഗൃഹത്തിൽ മേൽപാളയംപോലെ സ്വർണ്ണ വെച്ചു. തൊഴുത്തുകളിൽ കാമധേനുതുല്യങ്ങളായ വളരെ പത്രക്കൾ ഉണ്ടായി. വളരെ വിലപിടിച്ച പാത്രങ്ങളും അനേകം ദാസീദാസന്മാരുണ്ടായി. ദിവ്യവസ്ത്രങ്ങൾ നിറഞ്ഞപെട്ടികളും ആഭരണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പെട്ടികളും നെല്ലുകൾ നിറഞ്ഞ പത്തായങ്ങളും ഉണ്ടായി. സമുദ്രത്തിന്റെ നരപോലെ വെളുത്ത നിറത്തിലുള്ളശയ്യകളും നന്ദനവനത്തിനുസമാനമായ ഉദ്യാനങ്ങളുമുണ്ടായി. ഇതെല്ലാം കൊടുത്തതിന്റെശേഷം ഉറങ്ങുന്ന സുമതിയോടു മഹേശ്വരൻ ഇതെല്ലാം നിന്റേതാണെന്നു പറഞ്ഞു മാഞ്ഞു. കലാനാഥനാവട്ടേ ഒരു യാമത്തോളം മഹേശ്വരനെന്തുതിച്ചുതന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുവന്നു. ഇന്ദ്രഭവനത്തേപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന തന്റെ ഗൃഹത്തേക്കുണ്ട് അതിവിസ്തിതനായിട്ട് ദാസന്മാരോട് ചോദിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു സുമതിവന്നു ഭവാനെ പൂജിക്കൊണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ തന്നതാണ് ഇതെല്ലാം. ദേവകൾക്കകൂടി ലഭിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഈ സൗഭാഗ്യത്തെ അനുഭവിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ട കലാനാഥൻ താലിയെ വിററ ഗുൽഗുലു വാങ്ങി പൂജിച്ചതിനാൽ സന്തുഷ്ടനായ മഹേശ്വരൻ നിനക്കു തന്നതാണ് ഈ ഐശ്വര്യം. മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹം നോക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അനന്തരം ധീരനായ കലാനാഥൻ അന്നു ദാനതല്പരനായി ഭവിച്ചു. വരുന്ന ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവനെയെന്നപോലെ ഗൃഹം, ക്ഷേ

ത്രം, അന്നം, വസ്ത്രം, വാഹനം, ആഭരണം ഇതുകളാൽ പൂജിച്ചു. മഹേശ്വരൻ മുഖത്തു കാൽ രണ്ടിരട്ടി യൂപദാനം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ചോളരാജ്യത്തിലെ രാജാവു തന്റെ സമീപത്തിൽ താടകാവുജനം എന്നു ലോകവിശ്രുതമായുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ മഹേശ്വരലിംഗം അകത്തേക്കു വളഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകണ്ട് അതിനെ നിവർത്തുവാൻ സാഹിച്ച്. അതിനായി നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്ന് അനവധി ജനങ്ങൾ വന്നുകൂടി. രാജാവ് അവരെല്ലാം ഭക്ഷണവും മരുന്നും കൊടുത്തു താമസിപ്പിച്ചു. വളരെ ജനങ്ങൾക്കു പ്രയത്നം ചെയ്തിട്ടും ലിംഗം നിവർന്നില്ല. പിന്നെയും രാജാവു പത്നീരായിരം ആനകളേക്കാണ്ടു കയറുകെട്ടി നിവർത്തിനാക്കി. ലിംഗത്തിന്നു യാതൊരു വ്യത്യാസവും വന്നില്ല. അതുകണ്ടു രാജാവു ചിന്താക്രാന്തനായിട്ട് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ചില ബ്രാഹ്മണർ രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. കലാനാഥനെന്ന പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. അവനെ വരുത്തിയാൽ വല്ല ഉപായവുമുണ്ടാകും. അതുകേട്ടു രാജാവു താൻതന്നെ ചെന്നു കലാനാഥനോടപേക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം അതിനെ സമ്മതിച്ചു രാജാവോടൊന്നിച്ച് ആ ശിവക്ഷേത്രത്തിലേക്കു ചെന്നു. വളഞ്ഞിരിക്കുന്ന ശിവലിംഗത്തേക്കുണ്ടു കലാനാഥൻ വളരെ സ്തുതിച്ചു. പിന്നെ കുളിച്ചു ജപങ്ങളും മരുന്നും കഴിച്ചു ഭസ്മഭാഷാധരനായിട്ടു ലൌകികോപായങ്ങളെല്ലാം ത്യജിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെയെല്ലാം പുറത്താക്കി കലാനാഥൻ ശിവലിംഗത്തിന്റെ അടുത്തു ചെന്നു തൊഴുതുകൊണ്ടു തന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു കയറുകെട്ടി ആ കയറിനെ ശിവലിംഗത്തിലും കെട്ടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ ദേവദേവ! ഭവാനു് ഈ വളവു് എവിടേനിന്നുണ്ടായി. ഇത് ഉചിതമല്ല. ഭവാനു് നിവർത്തിച്ചുകൊള്ള. ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ മരിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു കയറിനെ വലിച്ചു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗം നിവർന്നു. അതുകണ്ടു രാജാവു കലാനാഥന്റെ കാല്ക്കൽ വീണു നമസ്കരിച്ച് അഭിഷേകമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. കലാനാഥൻ മഹേശ്വരൻ

അഭിഷേകജലം കൊണ്ടുവരുവാനായി പന്തീരായിരം ആനകളേയും പന്തീരായിരം കിങ്കരന്മാരേയും ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു കൊടുപ്പാൻ പറഞ്ഞു. രാജാവ് അതുകേട്ട് ഏറ്റവും വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു. ദേവദൂതരികളും ചോഷിച്ചു. ദേവന്മാരും ചാരണന്മാരും കലാനാഥന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അത്ഭുതം ഞ്ഞിച്ചു. പിന്നെ മുമ്പത്തേപ്പോലെ കലാനാഥൻ തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി ശുപത്താൽ മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടു ദേഹാവസാനത്തിൽ മുക്കിയേയും പഭിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഇരുപത്താറാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു — ഹേ മന്ദികളേ! ശിവഭക്തന്മാർ അപേക്ഷിച്ചതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ നിന്നു മുക്കിയെ പഭിച്ചവരായ മഹാത്മാക്കൾ ലോകത്തിൽ വളരെ ഉണ്ട്. ശൈവന്മാർ അത്ഭുതമായ ഈ ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നു. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മനുഷ്യർക്കു സകല പാപവും നശിക്കും. സർവ്വസ്വത്തുകൾക്കും ഇരിപ്പിടമായ ശ്രീപഞ്ചനരോപരം എന്ന ഒരു ദിവ്യസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം വേദവേദാംഗജന്മന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടേയും ഇരിപ്പിടമാണ്. ബാലന്മാരാൽ പഠിക്കപ്പെട്ട കൽഹരകസുമന്ദസൗരഭ്രന്മാർ വാസിതങ്ങളായും പുണ്യങ്ങളായ ജലപ്രവാഹങ്ങളോടുകൂടിയതായും ഉത്സാഹികളായ മരിച്ച വണ്ടുകളുടെ ശബ്ദങ്ങളോടുകൂടിയതായും പുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായും ഇരിക്കുന്ന ഉദ്യാനങ്ങളാൽ നാലുഭാഗവും ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വീഥികളിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നതിനാൽ ക്ഷീണിച്ച മത്തഗജങ്ങളുടെ മദജലത്താൽ ചാസിതമായും തളിച്ചാടുന്ന ജാതിക്കുതിരകളുടെ കുളമ്പുകൾ തട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന വാജി

ശാലകളോടുകൂടിയതായും രമണീജനങ്ങളുടെ ഗാനമാധുര്യത്താൽ ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്ന കല്പടികളാൽ ശോഭിതങ്ങളായ കുളങ്ങളോടുകൂടിയതായും യാഗകർത്താക്കന്മാർ യാഗം ചെയ്യുന്ന അനേക യാഗശാലകളാൽ മനോഹരമായും ശാന്തങ്ങളായ മൃഗങ്ങൾ നാലുഭാഗത്തും സഞ്ചരിക്കുന്ന മൃഗങ്ങളുടെ ആശ്രമങ്ങളാൽ മനോഹരമായും ശിവഭക്തന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ ജപിക്കുന്ന ശ്രീരുദ്രമന്ത്രത്താൽ നാദിതമായും ബ്രാഹ്മണരുടെ അദ്ധ്യയനപരിചയത്താൽ കർമ്മകാണ്ഡത്തേയും ബ്രാഹ്മകാണ്ഡത്തേയും പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഗൃഹത്തുകളോടുകൂടിയതായും നാലുജാതികളാലും സേവിതമായും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നപോലേയുളളിരിക്കുന്ന ആ ദിവ്യപുരത്തിൽ ഭക്തന്മാരാൽ പൂജിതനായ മഹേശ്വരൻ സദാ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്നു. അവിടെ ഇത്രയുപരാകുമനായ ഒരു ഉത്തമരാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്റെ ന്യായാജ്ഞിതമായ ദ്രവ്യം മേരുവിനോടു സ്പർശിക്കുന്നു. അന്നദാനതല്പരനായ അദ്ദേഹം ലോകവിശ്രുതനാണ്. മാനവിക്രമശാലിയായതുകൊണ്ടു മാനവിക്രമനെന്നാണ് പേര്. അദ്ദേഹം പ്രജകളെയെല്ലാം പുത്രന്മാരെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. ശിവഭക്തന്മാർക്ക് എല്ലാ അഭീഷ്ടത്തെയും കൊടുക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രതിജ്ഞചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭക്തന്മാർക്കു പ്രാണനേക്കൂടി കൊടുക്കുവാൻ മാനവിക്രമൻ മടിയില്ല. ആ രാജാവു പൂജിക്കാത്ത ശിവഭക്തൻ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. സൂര്യൻ സുവർച്ചല എന്നതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്നു കലാപതിയെന്നൊരു ഭാഷ്യമുണ്ടായി. അവരുടെ ദാനപത്യം രതിമന്ദമന്മാരുടെയെന്നതുപോലെ ഭവിച്ചു. അതിസമ്പത്തോടുകൂടിയ രാജാവിന് അതുകൊണ്ട് ഒട്ടാകാഴ്ചയുണ്ടായില്ല. അവർക്കു പുത്രനുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ രാജാവിന്നു വളരെ വ്യസനമുണ്ടായി. ഭാഷ്യയോടുകൂടെ പുത്രനുണ്ടാവാനായി മഹേശ്വരനെ നല്ലവണ്ണം ഉപാസിച്ചു. അവരുടെ സ്വായത്തം മഹേശ്വരൻ സന്തോഷിച്ചു. ഇതു കേൾക്കുകയും ചെയ്ത അദ്ദേഹം ഇവർക്കു പുത്രനുണ്ടാകട്ടെ. അദ്ദേഹം സന്തോഷിച്ചു. അദ്ദേഹം ഇവർക്കു പുത്രനുണ്ടാകട്ടെ. അദ്ദേഹം സന്തോഷിച്ചു.

യി. വളരെ താമസിക്കാതെ അവൾക്ക് ഒരു പുത്രിയും ഉണ്ടായി. അന്ധനും കണ്ണുണ്ടായതുപോലെ അവർ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. രാജാവു സന്തോഷത്തോടെ കുട്ടിക്കു ജാതകമാദികളെല്ലാം ചെയ്തു. പതിനാറാദിവസം സുകേശിയെന്ന പേരും വിളിച്ചു. അവൾ മാണിക്യമയമായ തൊട്ടിയിൽ കിടന്നു ചന്ദ്രക്കലപോലെ വളന്നു. വളഞ്ഞ ചുണ്ണുക്കുന്തളങ്ങാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതായും നൊറിയിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന രത്നപ്രഭയോടു കൂടിയതായും അല്പം കാണുന്ന ദന്തങ്ങളോടു കൂടിയതായും സാമന്ത്രിമുള്ള നോട്ടത്തോടുകൂടിയതുമായ പുത്രിയുടെ മുഖത്തെ കണ്ടു രാജാവു ദരിദ്രൻ നിധി കണ്ടതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. കല്പ്തത്താൽ നിറച്ചിരിക്കുന്ന മറ്റാത്തു മുട്ടുകൾ കത്തിനടക്കുന്ന പുത്രിയെ മാനവിക്രമൻ കണ്ണിമയ്ക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അവൾ ക്രമത്തിൽ മണ്ണിൽ കളിക്കുവാൻ സമ്പ്രദായായിട്ട് അളകുളിലെല്ലാം പൊടിയാക്കിക്കൊണ്ടു മുത്തുമാലയേയും ധരിച്ചു തള, വള, കിണിണി ഇതുകളെല്ലാം ധരിച്ചു ചെറിയ പട്ടവസ്ത്രത്തേയും ധരിച്ചുകൊണ്ടു ഭക്ഷണത്തിന്റെ വിചാരംകൂടിയില്ലാതെ രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മററുള്ള ബാലികമാരോടുകൂടെ മരപ്പാവകൾകൊണ്ടും, പന്തുകൾകൊണ്ടും, ബാലികമാരുടെ കണ്ണുകൾ പൊത്തിക്കൊണ്ടും ക്രീഡിച്ചു. ആ നഗരത്തിൽ ജനങ്ങൾ സുകേശിയുടെ കളിസമയത്തിൽ ചിന്നിക്കിടക്കുന്ന കേശങ്ങളാൽ മറയ്ക്കുന്ന മുഖത്തേയും പുഷ്പങ്ങൾ പൊഴിയുന്നതായും ഇളയ പനങ്കുലപോലെ യിരിക്കുന്നതായും കുടിലമായുമുള്ള കചഭാരത്തേയും കണ്ടിട്ടു വളരെ വിസ്മയിച്ചു. മുകളിൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പത്മതുല്യമുഖത്തോടുകൂടിയതായി ചുണ്ണുക്കുന്തളങ്ങാൽ മാത്രം മറയ്ക്കപ്പെട്ടതായവലിയ കേശഭാരം ചന്ദ്രന്റെ മുകളിൽ അന്ധകാരമെന്നപോലെ ശോഭിക്കുന്നു. മേരുവിങ്കൽ സ്വപ്നലതപോലെ മാനവിക്രമന്റെ ഗൃഹത്തിൽ അവൾ വളന്നു. നിഷ്കളങ്കസുന്ദരിയായും പുഷ്പിക്കുവാൻ അടുത്തിരിക്കുന്നവളായും ബാല്യദശയെ അതിക്രമിച്ചുവളമായ ആ സുകേശിയെ താരുണ്യം നല്ലവണ്ണം അലങ്കരിച്ചു. ആ താരുണ്യസംബന്ധത്താൽ അവൾ വളരെ വിലയുള്ള

മറ്റും ശാസ്ത്രപരമായ പരീക്ഷണങ്ങൾക്കു ശോഭിക്കുന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ഹിംസപരമായ കർമ്മങ്ങൾക്കു കണ്ടുപറിക്കുവാൻ തക്ക സൈന്യങ്ങളുള്ള ഗവണ്മെന്റോടുകൂടിയവളായും നവപ്രഭയിൽ പാറിയ കപ്പൽത്താൽ ശോഭിതമായ പാദരവിനങ്ങളോടു കൂടിയവളായും ഉരുണ്ട മാംസങ്ങളായ കണകാലുകളോടും വർണ്ണങ്ങളായ ജാനങ്ങളോടും കൂടിയവളായും കർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന ഊർജ്ജത്താൽ മനോഹരമായും മത്സ്യപ്രകാരമുള്ളതോടുകൂടി ശോഭിതമായ മേന്മയുള്ള നവീനയുടെ മണൽത്തീട്ടുപോലെയിരിക്കുന്ന നിതാബത്താൽ മനോഹരമായും മനോഹരത്തിന്റെ ചക്രത്തെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന നിതാബത്തോടു കൂടിയവളായും കാണുമ്പോൾ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കത്തക്കതായ മദ്യപ്രദേശത്തോടു കൂടിയവളായും വടപത്രപ്രകാരമായ ഉദരത്തോടു കൂടിയവളായും സുന്ദരങ്ങളായ പാദങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന താഴെത്താഴെ നടക്കുന്ന ആനയ്ക്കു ചങ്ങലപ്പോലെയിരിക്കുന്ന രോമാവലിയോടുകൂടിയവളായും സ്വർണ്ണരേഖയായ തോലിക്കുന്നതായ വലിത്രയത്തോടു കൂടിയവളായും പാമ്പിന്റെ വളപോലെ ധവളമായും നേർത്തായും ഉള്ള ഉത്തരീയവസ്ത്രത്താൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട മാറിടത്തോടു കൂടിയവളായും മനോഹരപല്ലവങ്ങളുള്ള കല്പകവൃക്ഷക്കൊമ്പുകളെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന കൈകളോടു കൂടിയവളായും പാഞ്ചജന്യത്തിന്റെ ശോഭയെ ജയിച്ചതായ കണ്ണനാളത്തോടു കൂടിയവളായും ബിംബാധരത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മന്ദസ്ഥിതത്താൽ മനോഹരമായും ലാവണ്യമൂർത്തസമുദായത്തോടു തുല്യമായ ദന്തശോഭയോടു കൂടിയവളായും മനോഹരവും രതിദേവിയുടേയും വിഭ്രമങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുന്നതായ കണ്ണാടിയെ ജയിച്ചതായ കപോലശോഭയോടു കൂടിയവളായും താണിരിക്കുന്ന നാസികയാൽ കവിതമായ വജ്രരത്നമുക്കത്തിയുടെ സാമ്യകാലിക പ്രകാശത്തോടു കൂടിയവളായും ലാവണ്യജലപ്രവാഹത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മത്സ്യത്തെപ്പോലെയുള്ള നേത്രങ്ങളോടു കൂടിയവളായും യമുനാകല്ലോലങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഭൂവിഭ്രമങ്ങളാൽ വിമോഹിനിയായും ചതുർത്ഥിചന്ദ്രപ്രകാശമായ നെറ്റിയിൽ ജ്വലി

ക്ഷണ തിലകത്താൽ മനോഹരയായും കണ്ണാദരണങ്ങളിലുള്ള
 മാണിക്യരത്നപ്രഭയാൽ അലംകൃതമായ അലങ്കാരോടുകൂടിയവ
 ലായും കിംതുകപ്രഭയെ തോല്പിച്ചതായ വസുശോഭനോടുകൂടിയ
 വളായും പാദസരം, അരഞ്ഞാൻ, മുത്തമാല, പതക്കം, കടക്കം,
 അംഗദം, മൃക്കുത്തി, തോട, മൃഡാമണി ഇങ്ങനെയുള്ള ദിവ്യാ
 ഭരണങ്ങളാൽ ഭൂഷിതയായും ഗന്ധർവ്വന്മാർ വായിക്കുന്ന വീണാ
 ധ്വനിയെ തോല്പിക്കുന്നതായ മനോഹരവാദ്യോദ്യുത്തോടുകൂടി
 യവളായും മോഹനമായ ഇന്ദ്രജാലവിദ്യ മുത്തീകരിച്ചതുപോലെ
 യിരിക്കുന്നവളായും ഉള്ള സുകേശിയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊടു
 പ്പാനായി ആലോചിച്ചു. ഇങ്ങനെയൊന്നും നിശ്ചയിച്ചു നഗ
 രമല്ലാം അലങ്കരിച്ചു വിവാഹത്തിന്നു ക്ഷണിച്ചു ബന്ധുക്കൾ
 വന്നു രാജഭവനം നിറഞ്ഞു. രാജാക്കന്മാരെല്ലാം കാഴ്ചകളേയും
 കൊണ്ടുവന്നു. അഗ്രന്യപത്താൽ രാജ്യമല്ലാം വാസീരമായി.
 വാദ്യഘോഷങ്ങളാൽ ദിക്കുകളല്ലാം ശബ്ദായമാനങ്ങളായി.
 ഗംഗാനദിയുടെ കല്ലോലങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള തോരണങ്ങളാൽ
 വീഥികളല്ലാം അലങ്കരിച്ചു. ആ വിവാഹോത്സവത്തെ നഗര
 വാസികളല്ലാം കൊണ്ടാടി. മുഹൂർത്തം സമീപിച്ചപ്പോൾ ക
 ലികാമനെന്നു പേരായ രാജാവ് അലങ്കരിച്ചു തന്റെ ബന്ധുക്ക
 ലോടുകൂടി ആനപ്പുറത്തു കയറി രാജഭവനത്തിലേക്കു ചെന്നു. രാ
 നവിക്രമൻ എതിരോറു പൂജിച്ചിരുത്തി. കന്യകയേയും ദിവ്യവ
 സ്ത്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിപ്പിച്ചു. അനേക വാദ്യഘോഷങ്ങ
 ലോടുകൂടി കലശ്ശീകൾ വഹിക്കുന്ന ലാജങ്ങളാലും പുഷ്പങ്ങളാലും
 നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വിവാഹമണ്ഡപത്തെ വധുവരന്മാർ പ്രവേശി
 ച്ചു. ഏകാസനസ്ഥിതന്മാരായ വധുവരന്മാരെക്കണ്ടു ജനങ്ങൾ
 ഇവരുടെ ദാമ്പത്യം രതിയുടേയും മന്ദമന്ദേന്ദ്രിയ ദാമ്പത്യപോ
 ലെ ശോഭിക്കുന്നു എന്നു പാഞ്ഞുകൊണ്ടു നേത്രാനന്ദത്തെ
 അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ആ സദസ്സിൽ ഒരു ശി
 വഭക്തൻ വന്നു. ആപാദമുധം ഭസ്മം ധരിച്ചുകൊണ്ടും കേശ
 പാശങ്ങളിൽ ചുറ്റപ്പെട്ടു കപാലമാലയോടുകൂടിയും രണ്ടു കണ്ണ
 ങ്ങളിലും രത്നകണ്ഡലങ്ങൾ ധരിച്ചവനായും കപാലപാത്രത്തേ

യാ പരത്തു പിന്നെയും ധരിച്ചുകൊണ്ടും കറച്ചു നിയായവാങ്ങുള്ള വട പത്രനിർമ്മിതമായ പാത്രത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും സുസ്ഥമായ അർത്താണിന്റെ താഴത്തു ശോഭിക്കുന്ന കന്യാകൗപീനങ്ങളാൽ ഭൂമിതനായും ഭീമബാഹുവായും രക്തനേത്രനായും ഭാഷിക്കാൻ എപ്പോഴും പേടിപ്പിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന ആ ശൈവൻ മാനവിക്രമരാജാവിന്റെ സമീപത്തേക്കു ചെന്നു. അതു കണ്ടു രാജാവു വുജിച്ചു ആസനത്തിലിരുത്തി. അപ്പോൾ ശൈവൻ ജനങ്ങൾ വളരെ കൂടിയിരിക്കുന്നതന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അതു കേട്ടു രാജാവു പറഞ്ഞു— എന്റെ പുത്രിയായ സുകേശിയ കലികാമന്നു വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കുകയാണ്. എന്റെ ഭാഗ്യത്താൽ മുഹൂർത്തസമയത്തു ഭവാനു വന്നുവെല്ലോ. ഭവാനു എന്താണ് വേണ്ടത്. ശൈവൻ അതു കേട്ടു തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതു തരാമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ പറയാം എന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു എന്തായാലും തരാമെന്നു പ്രതിജ്ഞയുംചെയ്തു. അപ്പോൾ താപസൻ മാനവിക്രമനോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ദേവഹൃദയനായി. എന്റെ പ്രിയമായ പാത്രം നിറഞ്ഞിട്ടില്ല, നോക്കുക. ഈ കമ്പുകയുടെ കചഭാരത്തെയെന്ത് ഇതിൽ ഇടുക. ഒട്ടും താമസി കേണ്ട. അതു കേട്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും കാതുപൊത്തിക്കൊണ്ടു കഷ്ടം കഷ്ടം എന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു ഒട്ടും കലങ്ങിയില്ല. ശൈവൻ പിടന്നതും, തരുന്നവോ? ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞ് എഴുന്നീൽക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മാനവിക്രമൻ ആ താപസനെ പിടിച്ചിരുത്തിട്ടു സുകേശിയോടു താപസനെ വദിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു സുകേശി താപസനെ നമസ്കരിച്ചു എഴുന്നീൽക്കുമ്പോൾ ധീരനായ മാനവിക്രമൻ സുശസ്ഥപുഷ്പങ്ങളാൽ വാസിതമായ സുകേശിയുടെ കചഭാരത്തെ തന്റെ വാൾകൊണ്ട് അടിയോടെ അന്തർ ഒട്ടും ശങ്കകൂടാതെ ശിഖഭക്തനായി കൊടുത്തു. ആ മായാശൈവൻ കചഭാരത്തെയും കൊണ്ടു മാഞ്ഞു. ഭായ്യയുടെ കചഭാരനാശത്താൽ കലികാമന്റെ മുഖം കറുക്കുമ്പോഴേക്കു രാജപുത്രിയുടെ കചഭാരം മുഖ

ത്തെപ്പോലെ ഉണ്ടായി. മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ടു രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ഭയപ്പെട്ടവനായ രാജാവു മഹേശ്വരനെ അനവധി നമസ്കരിച്ചു. കലികാമൻ മഹേശ്വരനുജന്തയാൽ സുകേശിയെ വിവാഹം ചെയ്തു ഇന്ദ്രൻ ഇന്ദ്രാണിയെ ലഭിച്ചതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ മഹേശ്വരൻ മാനവിക്രമനോടു ഞാൻ നിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിച്ചതാണ്. നിനക്ക് എങ്കൽ ദുഃഖഭക്തിയുണ്ട്. നിനക്കു ഞാൻ മുക്തിയെ തന്നിരിക്കുന്നു; എന്നു പറഞ്ഞു രാജാവിനോടുകൂടി മഹേശ്വരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. തന്റെ കലപാശത്തോടുകൂടെ പുത്രിയുടെ കപഭാരത്തേയും അറത്തു ഭക്തിയോടുകൂടി കൊടുത്തു രാജാവിന്ന് അഭയത്തെക്കൊടുത്ത മഹേശ്വരൻ സംസാരവിപത്തിൽനിന്നു നമ്മെയും രക്ഷിക്കട്ടെ.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഇതപത്തോമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹെ മുമ്പികളെ! മനുഷ്യർക്കു മോക്ഷോപായം അതിസുലഭമായിരുന്നിട്ടും ദുഷ്ടമായ കാൽക്കളിൽ യതിക്കുന്നുവെല്ലോ. ഇതിനെക്കാൾ വലുതായ സാഹസം മറൊന്നാണോ? ദുവ്രം, ദേശം, ക്രിയ, കാലം, മന്ത്രം, കർത്താവ് ഇത്യാദികളുടെ ശുദ്ധികളോടുകൂടിയ യാഗങ്ങൾ എവിടെ? ഈ വിഷയാസക്തന്മാരായ ജനങ്ങൾ എവിടെ? ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി ദുഷ്ടമായ വൈരാഗ്യത്തിന്റെ അതിർ എവിടെ? ആ വൈരാഗ്യത്താൽ സാധ്യമായ വേദാന്തജ്ഞാനം എവിടെ? ഈ അല്പബുദ്ധികൾ എവിടെ? അതുകൊണ്ട് അസാധ്യങ്ങളായ അന്യകർമ്മങ്ങളെ ത്യജിച്ചു വിശേഷിച്ചു കലിയുഗത്തിൽ മോക്ഷത്തെ ഇച്ഛിക്കുന്നവർ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ തന്നെയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. കാലകർമ്മമെന്നെന്നായ ആ മഹാ

ദേവാനന്തനെന്നാണ് എപ്പോഴും പൂജിക്കേണ്ടത്. ഒട്ടും കേൾക്കാതെ കിടന്നുവെച്ചുകൊണ്ട് അച്ഛിച്ചാൽ മഹാദേവൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവലിംഗമുണ്ടാക്കുവാൻ ശുദ്ധമായ മണൽ നദികളിൽ സുലഭമാണ്. കരക, വൃഷ്ട, ജലം ഇവകൾ എല്ലാദിക്കിലും കിട്ടാ. ഇവകളെക്കൊണ്ടു ഭക്തിയോടുകൂടി പൂജിച്ചാൽ മതി. ഇതുകൂടിചെയ്യാൻ കഴിയാത്തവന്നു ജ്ഞാനം സുലഭമായി ഭവിക്കുമെങ്കിൽ അപ്പോൾ ബാലനും ആകാശത്തിലുള്ള ചന്ദ്രനേയും ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയും. അല്ലാമെങ്കിലും എന്തെങ്കിലുമൊരു നിയമത്താൽ മഹേശ്വരൻ അപ്പണം ചെയ്യുന്നവർ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി ഭവിക്കും സത്യാതന്നെ. ഹെ മുനികളേ! ഈ കാഴ്ചയിൽ പണ്ടെന്തെങ്കിലും ഇതിഹാസമുണ്ട്. ആ ഉത്തമകഥയെ നിങ്ങൾ ഭക്തിയോടെ കേൾക്കുവിൻ. താമ്രവർണ്ണിനദിയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നതായും വിശേഷമായ കരിമ്പുകളിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നതായും ഉള്ള മുത്തുകളാൽ നിറഞ്ഞതായ വയലുകളോടുകൂടിയ ഒരു ദേശമുണ്ട്. അതു ചോളരാജാവിനാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ആ ദേശം സൂര്യൻ്റെ കുതിരകളുടെ കളമ്പുകൾ തട്ടി പൊളിഞ്ഞ നാളികേരങ്ങളുടെ ജലങ്ങൾ ധാരാളമായൊരു ഒഴുകുന്നതുകൊണ്ടു നദിയാൽ രക്ഷപ്പെടുന്നതായ നദിമാതൃകമെന്ന ഭൂമിയെപ്പോലെ ഭവിച്ചു. അവിടെ കാവേരീതീരത്തിൽ നാലുജാതിക്കാരും നാലാശ്രമക്കാരും നിറഞ്ഞതായ ഒരു വലിയപുരമുണ്ട്. അതിന്നു കണമാശ്വമെന്നാണ് പേര്. ആ സ്ഥലത്തു ഗോശ്വേദപശുജനായി ശങ്കലാദായൻ എന്നു ലോകവിശ്രുതനായ ഒരു കൃഷിക്കാരനുമുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശിവപൂജാർത്ഥനാണ്. നാലുനാഴികവഴി ദൂരത്തുള്ള ശ്രീചിങ്ങമേശ്വരൻ്റെ അവൻ ബാല്യത്തിൽതന്നെ അന്യന്മാർക്കു ദുഷ്ടയായ ഭക്തിയെ ചെയ്തു. അവന്നു സമാനവാശിയായി ഭക്തിമതിയെന്നുപേരായ ഒരു ഭാര്യയുമുണ്ടായി. ആ ഭാര്യയോടുകൂടെ അവൻ ദിനനേരം ചിങ്ങമേശ്വരനെ വന്ദിച്ചു പതിവായ നിവേദ്യത്തെ നിവേദിച്ചു രാത്രിമാത്രം ഭക്ഷണം ചെയ്തും.

മനികൾചോദിച്ചു— ഹെ കുടുംഭവേ! ശങ്കലാഭായൻ ചെയ്ത നിയമനൈവേദ്യം എന്താണ്? അതുകൊണ്ടു സഭാപതി പ്രീതനായെല്ലോ. അതിനെ ഞങ്ങൾക്കു പാഞ്ഞു തരിക.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു—അവൻ പുതിയതായ നെല്ലുകുത്തി നല്ല വെളുത്ത തുലുമായ അരിയുണ്ടാക്കി ശാകവിശേഷങ്ങളോടുകൂടി നടേശ്വരനനുസമർപ്പിക്കും. ഇതാണ് അവൻ സങ്കല്പിച്ച നിയമം. വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ അവൻ അഭിഷേകവും ചെയ്യിക്കും. ഇങ്ങിനെ അവന്നു പതിനാറു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മഹേശ്വരനനു കൊതുകുമുണ്ടായി. അവന്നു വളരെ പത്തുക്കളുണ്ടായിരുന്നതെല്ലാം മഹാമാരിയെന്ന രോഗത്താൽ നശിച്ചു. കൃഷികളെല്ലാം മഴയില്ലാത്തതിനാലും നശിച്ചു. വീട്ടിലുള്ള സകലസാധനങ്ങളോടുകൂടി വീടു തീവെത്തുപോയി. ഇതൊന്നു കൊണ്ടും നടേശ്വരനായ അവന്നു മനസ്സുകലങ്ങിയില്ല. അവൻ ഭായ്യയോടുകൂടി പിന്നെയും കൃഷിചെയ്തു ദ്രവ്യമുണ്ടാക്കി ശിവപൂജ മുദാതെ നടത്തി. അവന്റെ മുററത്തു വണ്ടികളും കന്നുകളും വളിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ആ ദമ്പതികൾ സന്തോഷത്തോടെ ഉപജീവനാകഴിച്ചു. അവർ സമ്പാദിച്ച നെല്ലുകൊണ്ടു നടേശ്വരനുമത്രം നിത്യാനൈവേദ്യം ചെയ്തുവന്നു. ചെറുപയർ, ഗോതമ്പും, ചാമ, കടല, കൊള്ളു ഇവകളാൽ അവർ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കഴിക്കുന്ന ഭക്തനനു നടേശ്വരസാദത്താൽ വളരെ നെല്ലുണ്ടായി. ഒരു സോമവാരത്തിൽ അവൻ അഭിഷേകദ്രവ്യമെല്ലാം സമ്പാദിച്ചു ഭായ്യയുടെ തലയിലോറി നല്ല അരിയും ചുകന്ന വിശേഷമായ ശാകത്തേയും താനും ശിരസ്സിലെടുത്തുകൊണ്ടു വൈകുന്നേരം നടേശ്വരനപൂജിപ്പാനായി പാറപ്പെട്ടു. പഞ്ചഗവ്യം, എണ്ണ, ഇളനീർ ഇതുകൊള്ളുവമടുത്തുനടപ്പാൻ വയ്ക്കാതെ ഭായ്യ പിന്നാലെ പതുക്കെ വന്നു. അപ്പോൾ അവൻ ഹെ ധ്രിയിയേ! മേശ്വര

വരിക. ഇതാ ഗോപുരമാണെന്നു. എന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കിപ്പറഞ്ഞു പിന്നെയും നടക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു കല്ലിന്മേൽ കാൽ തടഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻ തലയിലിരിക്കുന്ന പാത്രം നിലത്തു വീണ് അരിയെല്ലാം ചിന്നിപ്പോയി. വിശേഷമായ നല്ല ചുക്കുന്ന ശാകമെല്ലാം വെയിൽ കൊണ്ടു പഴുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു പോട്ടിലേക്കു പോയി. അതുകണ്ടു ശങ്കലാഭായൻ തന്റെ നിയമം തൊറിയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ദുഃഖത്താൽ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ നിയമം തൊറിയായ് മരിപ്പാനുള്ള നിശ്ചയത്തെ ഓർത്തു. എന്നിങ്ങനെ പ്രതാപത്തോടുകൂടി മരണമാണ് ശ്രേയസ്സെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കഴുത്തുറപ്പാനായി ആയുധത്തെക്കൊണ്ടു കഴുത്തിൽ വെക്കുമ്പോഴേക്കു നടക്കുവാൻ പ്രത്യക്ഷനായി. നിലത്തു പോയ അരിയും ശാകവും മാത്രം ആ നടക്കുവാൻ വായിൽ കണ്ടു. വേഗം നടക്കുവാൻ അവൻ കയ്യിൽനിന്ന് ആയുധത്തിനെ വാങ്ങി. ആ ദേവതകൾ നടക്കുവാനെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ പൂർണ്ണവൃത്തി വളരെയുണ്ടായി. അനന്തരം നടക്കുവാൻ അവർ സായുജ്യത്തെ കൊടുത്തു സകലദേവന്മാരും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുക കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഇരുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു—ഓമ മുനികളേ! ശിവപൂജ ചെയ്യുവാൻ ശക്തിയില്ലാത്ത മുക്കുക്കൾക്കു മഹേശ്വരന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം തന്നെയാണ് മോക്ഷത്തിന്നു മുഖ്യസാധനം. ഇതിന്നു സനകാദിമഹർഷികൾ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പാഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് എളുപ്പത്തിൽ മുക്തിസിദ്ധിമാണ്. ചോളരാജാവിന്റെ രാജ്യത്തിൽ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളാൽ അലംകൃതമായി ശ്രീമത്തായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ കാവേരീനദി അനേക പുഷ്പോദ്യാനങ്ങളേയും വൃക്ഷങ്ങളേയും ബാലകന്മാരെക്കൊണ്ടു പോലെ എപ്പോഴും

ജലത്താൽ നനച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കദളിവാഴകളുടെ പത്രങ്ങളിൽ മേഘങ്ങൾ വർഷിക്കുന്ന ജലം ഉറച്ചു ദിവ്യമായ കപ്പുരമെന്നതുപോലെ ശോഭിക്കുന്നു. കഴുത്തുകളുടെ പൂക്കളകളുടെ ഗന്ധപഞ്ജികളിൽ ശ്രീധിക്കുന്ന മദിച്ച വണ്ടുകളുടെ ത്വക്കാരശബ്ദത്താൽ ഭിക്കുകൾ ശബ്ദായമാനങ്ങളായിരിക്കുന്നു. വാപികളിലുള്ള താമരയിലകളിൽ ഹംസങ്ങൾ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങുന്നു. ചൂതവൃക്ഷത്തിന്റെ പ്രവാളങ്ങളിൽ പികൾ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സുന്ദരിമാരായ സ്ത്രീകളുടെ കണ്മുഖങ്ങളുടെ അന്തർഗതത്തിൽ മദിച്ച വണ്ടുകളും രമിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിന്നു മംഗലമെന്നു പേരാണ്. ചിദംബരക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമീപമാണ്. ആ നഗരത്തിലാണ് മംഗലദേവതയായ ലക്ഷ്മീദേവി എപ്പോഴും വസിക്കുന്നത്. ആ നഗരത്തിൽ ഗോപാലവംശജനായി ഗോനാഥൻ എന്നൊരുവനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ദിക്കിലെ പത്തുക്കുള മേടക്കുന്നത് അവന്റെ വംശപാരമ്പര്യമായിരുന്നു. അവൻ ബാല്യത്തിൽതന്നെ പത്തുക്കുള മേച്ചുകൊണ്ടു നെയ്യ്, പാൽ, തൈർ ഇവകളാൽ ബ്രാഹ്മണരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഭാഗ്യവശജനായ ഒരു മുനി ഗോനാഥന്റെമേൽ പ്രസന്നനായി. അദ്ദേഹത്തോടു ഗോനാഥൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ അപേക്ഷിക്കുകയാൽ മുനി ആ മന്ത്രത്തെ അവന്ന് ഉപദേശിച്ചു. അവർ ദിനന്തോരം ആ മന്ത്രത്തെ മുപ്പതിനായിരം ഉരുജപിക്കാ. ഇങ്ങിനെ മഹാമന്ത്രജപത്താൽ അവന്നു മാഹാത്മ്യം വർദ്ധിച്ചു. ആ ഗോപാലന്നു മനസ്സിൽ ലോകമുഴുവനും ശിവമയമായി തോന്നി. അവൻ നടക്കുമ്പോഴും ഇരിക്കുമ്പോഴും കിടക്കുമ്പോഴും ഉണ്ണുമ്പോഴും ആ മന്ത്രത്തെയും മന്ത്രോപദേശോദ്ധായ ഗുരുവിനേയും മറന്നില്ല. ശിവ, ശങ്കര, ഗൗരീശ, നീലകണ്ഠ, ത്രിലോചന, മഹേശ്വര, മഹാദേവ, ത്രിപുരാന്തക, ധൂർജട, കാലശാസന, കാമാര, ചന്ദ്രക്കലാധര, കരുണാനിധേ, രക്ഷിക്ക എന്നീ എപ്പോഴും പായും. ഗോനാഥന്റെ നാമ ശിവനാമങ്ങളെല്ലാത്ത മറ്റൊന്നും പാകയില്ല. അവന്റെ ആ

ഭക്തിദാർശ്യത്തെക്കണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ സരസ്വതിയോട് അവനെ അനുഗ്രഹിപ്പാൻ പാഞ്ഞു. സരസ്വതി ഗോനാഥന്റെ സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു ഓടക്കുഴലിനെ കൊടുത്തു. അവൻ വേഗം സത്തുഷ്ടനായി എഴുന്നീറ്റ് ഉത്തമമായ ഓടക്കുഴലിനെക്കണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെത്തന്നെ ഊതുവാൻ തുടങ്ങി. എട്ടു പോരമുള്ള ഓടക്കുഴലിൽ ആ മഹാനഭാവൻ ആദ്യത്തെ പോരത്തിൽ അധരാവച്ചു മാനുള്ള പോരങ്ങളിൽ വിരലുകളെ യഥാസ്ഥാനം നടത്തിക്കൊണ്ടു സപ്തസ്വരത്തോടുകൂടി മഹേശ്വരന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പാടി. അതു കേട്ടു പത്മക്കുൾക്കല്ലോ രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. ഗോനാഥൻ ചരാചരാത്മകമായ വിശ്വത്തെ ഗാനരസജന്യമായ ഭക്തിദാവത്തിന്റെ ആ വേശത്താൽ വശമാക്കിക്കൊണ്ടു വേണനാദാമൃതത്താൽ മഹേശ്വരനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. ദിനന്തോരം ഗോനാഥന്റെ വേണനാദരസത്താൽ കല്ലുകൾ ഉരുകിത്തുടങ്ങി. ഉണങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ പൂക്കുവാനും തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം രാവിലെ ഗോനാഥൻ അനേകം ഗോപാലന്മാരോടുകൂടി പത്മക്കുളത്തെത്തിക്കൊണ്ടു വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. വനങ്ങളിൽപോയി പത്മക്കുളത്തെ നല്ലവണ്ണം പൂർണ്ണനാക്കി തൃപ്തിപ്പെടുത്തി വൃക്ഷമായകളിലാക്കി ഗോനാഥനും വൃക്ഷമായയിലിരുന്നു. അവൻ പത്മക്കുളത്തെ കഴുത്തിൽ കയറ്റിക്കെട്ടി അരയിൽ കമ്പിളിയെ ചൂടിക്കൊണ്ടു വടവൃക്ഷത്തിൽ ചാരിനിന്നു കഴുത്തിനെ വളച്ച് അധരത്തിൽ ഓടക്കുഴലിനെ വെച്ചു മൂന്നുവിധഭാഗിയാൽ മനോഹരമായി നിഷാദം, രിഷഭം, ഗന്ധാരം, ഷർജ, മദ്ധ്യമം ധൈവതം ഈ സ്വരങ്ങളെ വേണവിന്റെ ആറു പോരങ്ങളിലും വിരൽ നടത്തി വായിച്ച് ഏഴാമത്തെ പോരത്തിൽ പഞ്ചമസ്വരത്തെ വായിച്ചപ്പോൾ സകല ചരാചരങ്ങളും മൂർഛയെ പ്രാപിച്ചു. അവൻ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രസ്വരത്തെ വായിച്ചു. കയ്യിലുകൾ വേണനാദാകേട്ടു സുബ്ബങ്ങളാകത്തക്കവണ്ണം അവൻ മധുരസ്വരങ്ങളെ മനോഹരമായി പാടി. ഉ

മൃഗസ്വരമല്ലാതേയും മനുസ്വരമല്ലാതേയും അധികം താമസിക്കാതേയും അതിവേഗമല്ലാതേയും ഗർഭമുള്ള പത്നുവിന്നു ഗാനരസത്താൽ ഗർഭസ്രാവമുണ്ടായി പാൽ ഒഴുകത്തക്കവണ്ണം ഗംഗാപ്രവാഹംപോലെ രമ്യമായി ഓടക്കുഴൽ വിളിച്ചു. അവൻ ചരാചരാത്മകമായ വിശ്വപത്തേ വേണനാദാമൃതത്തിൽ മുക്കിക്കളഞ്ഞു. അവന്റെ ഗാനരസത്താൽ ആകൃഷ്ടനായ ദേവകുളാൽ ആകാശമെല്ലാം നിറഞ്ഞു. അവന്റെ വേണനാദംകേട്ട് അന്യോന്യം ജാതിസിദ്ധമായ വൈരത്തെ തൃജിച്ചു മൃഗങ്ങളാൽ കാടും നിറഞ്ഞു. അവന്റെ വേണവിൽനിന്നുള്ള സ്വരയോഗം മഹാദേവന്റെ ശിരസ്സിൽനിന്നു ഗംഗ ഏഴായി പ്രവാഹിക്കുന്നതുപോലെ ഏഴുവിധത്തിൽ ഒപ്പം വർദ്ധിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ഗോനാഥൻ വേണനാദംകൊണ്ട് ആബ്രഹ്മസംബപത്നം ജഗത്തിനെ വശീകരിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അതിമധുരമായ ആ ഗാനം നൃത്തപ്രിയനായ സഭാപതിയുടെ കണ്ണങ്ങളിലും കേട്ടു. ഉടനെ സഭാപതി അവന്റെ ശ്രോത്രാനന്ദകരമായ ഗാനരസത്തെ കേട്ടു സന്തുഷ്ടചിത്തനായിട്ടു ഗൌരിയോടുകൂടെ അവന്റെ അടുക്കൽ പ്രത്യക്ഷനായി. വേദങ്ങളാൽ സ്മൃതിക്കുറപ്പെട്ട പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയ ആ സഭാപതി അവന്നു മുക്തിയെ കൊടുത്തു തന്റെ സ്ഥാനത്തേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപരപ്പുരാണത്തിൽ

ഇരുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! നിത്യവും ശിവപൂജയ്ക്കു ചന്ദനം മുതലായ പൂജാദ്രവ്യത്തെ കൊടുത്തതിനാൽ ചിലർ ഇഹലോകത്തിൽ ഐശ്വര്യസുഖത്തേയും അന്ത്യത്തിൽ മുക്തിയേയും ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നുദാഹരണമായി ശിവഭക്തന്മാർ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നുണ്ട്. അതിൽ ശ്രീമാനായ മൂർത്തിനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെയാണ് വർണ്ണിക്കു

ന്നത്. ഭക്ഷിണദിക്കാക്കുന്ന കാമിനിയുടെ മുഖഃശാഭകളെ തി
ലകംപോലെയിരിക്കുന്ന മധുരയെന്ന ത്രൈലോക്യവിശ്രാമമാ
യ ഒരു നഗരമുണ്ട്. മുത്തുമയങ്ങളായ കണ്ണാരേണങ്ങളാൽ
അലാഭ്യതയായ മീനാക്ഷീദേവി ത്രൈലോക്യജനനിയാണെങ്കി
ലും ആ നഗരത്തിലാണ് എപ്പോഴും മമതയെ വെച്ചിരിക്കുന്ന
ത്. അവിടെയാണ് പാണ്ഡ്യരാജനാൽ പൂജിതനായ മഹേ
ശ്വരൻ അരവത്തുറാലു ലീലകളുടെ ഇരിപ്പിടമായി വിളി
ക്കുന്നത്. അവിടെയാണ് കേളീത്തുകസാഭാഷണപരികയാ
യും പരദേവതയായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർക്കു സകല
സംഭാഗ്യാത്മ ദാനാചെയ്യുന്ന കടാക്ഷത്തോടുകൂടിയവളായും
കദംബവനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനാൽ ശബ്ദായമാനങ്ങളാ
യ നൂപുരങ്ങളോടുകൂടിയവളായും വിഷ്ണുവിന്റെ ആദ്രാവതാര
മായ മത്സ്യത്തെപ്പോലെയുള്ള നേത്രമത്സ്യങ്ങൾക്കുപലാകൃതിയാ
യും കിന്തു കപ്യപ്രഭയെ ജയിച്ചതായ വസുശാഭയോടുകൂടി
യവളായും നവത്താൽ ശബ്ദിപ്പിക്കുന്ന വീണാനാദോധ്യു
ത്താൽ പുഷ്പിക്കപ്പെട്ട വൃക്ഷങ്ങളോടുകൂടിയവളായും ഇന്ദ്രനീല
രത്നത്തെപ്പോലെ ശ്യാമളവർണ്ണയായുതിരിക്കുന്ന മലയദ്ധജക
ന്യകയെ ഭക്ഷിണദിക്കിനു കബേരന്മാരും ദേവേന്ദ്രനാൽകൂടി
വന്ദിക്കപ്പെട്ടവരുമായ പാണ്ഡ്യചാശരാജാക്കന്മാർ താമ്രവർണ്ണീ
സാഭൃതങ്ങളായ ദിവ്യമുത്തരത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടുചിടുന്നു. അ
ങ്ങാടികളും വ്യാപാരങ്ങളും നിറഞ്ഞതായും സന്ദൈവശബ്ദസമൃ
ദ്ധമായും ഇരിക്കുന്ന ആ മധുരാപുരി സ്വർഗ്ഗലോകം പ്രതിബിം
ബിച്ചതുപോലെ ഭൂമിക്കു ഭൂഷണമായി ഭവിച്ചു. അവിടെ മൂ
ത്തിനാമാനനു പേരായി മഹാധനികനായ ഒരു വൈശ്വന
രായിരുന്നു. അവൻ മഹേശ്വരനിൽ ദൂരദക്ഷിണമാനാണ്.
ശിവദക്ഷന്മാരുടെ കിങ്കരനാണ്. ഭസ്മവും തുട്രാക്ഷവും എ
വിടെക്കണ്ടാലും അവൻ തൊഴുതു നമസ്കരിക്കും. അവന്റെ
ഗൃഹത്തിലില്ലാത്ത രത്നങ്ങൾ ചെററു കരടത്തും ഉണ്ടാവില്ല.
അവൻ ദീപാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു വരുത്തിയ ദിവ്യചന്ദനംകൊ
ണ്ടു നിത്യം ഹാലാസ്യനാമന്നു ലേപനാചെയ്തിച്ചു. ഈ നിയ

മത്തോടുകൂടെ ഇരുപതു സംവത്സരാ കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ പൗ
 ണ്യരാജ്യ സ്ത്രീജിതനായിരുന്നതിനാൽ രാജ്യകാൽക്കങ്ങളെ വേ
 ണ്ടാവണ്ണാ ആലോചിക്കാതിരുന്നു. ആ അവസരത്തെ അ
 നേപിച്ഛിരിഞ്ഞ് ആസ്രരാജാവു യുദ്ധത്തിനായി മധുരക്കു
 വന്നു. ആസ്രരാജാവു പാണ്ഡ്യരാജാവിനെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു
 താൻ രാജ്യത്തെ ഭരിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ മുജ്ജന്മപാപത്താൽ
 ജൈനമതത്തിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായി. ദൈവത, അദൈവത, വി
 ശിഷ്ടാദൈവത മതങ്ങളിൽ ദേഹേന്ദ്രിയാദി പൂർത്തിയാക്കുന്നതാണെ
 ന്നപ്രകാരം ആത്മാവിനെയാണ് മൂലന്മാരായ ആഹ്തന്മാർ
 അവരുടെ മതത്തിൽ രൂപസ്തംഭം, വേദനാസ്തംഭം മുതലായ
 ജഡങ്ങളായ പഞ്ചസ്തംഭങ്ങളെ ആത്മാവെന്നു പറയുന്നത്.
 ആ മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ച രാജാവു വേദവേദപുസ്തകമായി ഭവിച്ചു.
 വൈദികന്മാരേയും ദേവപിച്ഛിതൃടങ്ങി. വേദാന്തത്തേയും യാഗാ
 ദികർമ്മങ്ങളേയും ആ രാജാവു ദേവപിച്ഛിച്ചു. ക്രമത്തിൽ ദേവബ്രാ
 ഹ്മണപൂജയേയും രാജാവു മുക്തി. തന്നെ മതത്തെ അനുസരി
 ക്കുന്നവരെമാത്രം രക്ഷിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരെ ശിക്ഷിക്കുകയും
 ചെയ്തു. ആ മധുരാനഗരത്തിൽ മുതിർന്നാമനായെഴിച്ചു മാര
 സച്ഛേദനങ്ങളും ജൈനമതത്തെ അനുസരിച്ചു. രാജാവ് ഏതുപ്ര
 കാരമോ പ്രദക്ഷിണ അപ്രകാരമാണെന്നുള്ളതു ശാസ്ത്ര വിജ്ഞാ
 നമാണല്ലോ. രാജാവിന്റെ മതത്തിൽ ചേരാത്തതുകൊണ്ടു മു
 ത്തിന്നാമൻ രാജാവിനു വിരോധിയായിത്തീർന്നു. ആജ്ഞ ലംഘി
 ച്ചാൽ രാജാക്കന്മാർക്കു കോപം കലശലാണല്ലോ. ബ്രഹ്മാവ്, വി
 ഷ്ണു, അരുൺ, ഇരുപരൻ, സദാശിവൻ ഇങ്ങിനെയുള്ള പഞ്ചബ്ര
 ഹ്മമുതിരികളുടെ പാരോപാസകനായ ആ രാജാവു സഹ്യാവരണ
 യുക്തമായ മുതിരികളുടെ പൂജയാണ് വിശേഷാദനുപാസിച്ചു
 വൈദികന്മാരെ വഞ്ചിച്ചു. പ്രത്യക്ഷമല്ലാത്ത രാഗപ്രേമ എങ്ങി
 നെ പ്രമാണമാവും എന്നും മറ്റും ജനങ്ങളെ പാഞ്ഞിളക്കി ആ
 പാണ്ഡ്യൻ ഉത്തമമായ വേദമന്ത്രത്തെ നശിപ്പിച്ചു. ശിവ, വി
 ഷ്ണുപൂജകൾക്കു പലേവിധത്തിലും വിപ്ലവമുണ്ടാക്കി. ദുർമ്മതിയാ
 യ രാജാവു വേദത്തിൽനിന്നു പുറത്തായവാര പൂജിച്ചു. ഹാലാ

സ്വന്താനന്ദം പൂജയും ആ രാജാവു മുടക്കി. അപ്പോൾ മുത്തിനാഥൻ തന്റെ ആൾക്കാരെക്കൊണ്ടു പൂജിപ്പിച്ചു. മുത്തിനാഥൻ തന്റെ ആജ്ഞയെ ലംഘിച്ചതും താൻ മുടക്കിയ പൂജ നടത്തിച്ചതും കേട്ടു രാജാവ് എന്താ സമ്മതംകൂടാതെ അങ്ങാടിയിൽ ആരെങ്കിലും ചന്ദനം വിഹിതംകൊടുക്കി അചാനെ കൊല്ലുമെന്നു മനിയടിപ്പിച്ചു. മുത്തിനാഥൻ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്ന ചന്ദനത്താൽ വളരെക്കാലം മുടങ്ങാതെ ചന്ദനംവെച്ചു നടത്തിവന്നു. ഒരു ദിവസം ചന്ദനമില്ലാതായി. അപ്പോൾ മുത്തിനാഥൻ ഹാലാസ്വന്താനന്ദ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു വിചാരിച്ചു. ഹെ മഹേശ്വര! ഭവാനെ പേപനമസ്തുവായ ചന്ദനം ഇന്നു ജ്ഞാതമാകുമുള്ളു. നാളെ ഞാൻ എന്തു ചെയ്യട്ടെ? ഹാലാസ്വേശ്വരനായ ഭവാനെ തന്നെ രക്ഷിക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു ചന്ദനവും കൊടുത്തു വൈശ്ണവൻ ആ രാത്രി കഴിച്ചു. രാവിലെ എഴുന്നീറ്റു പകൽ മുഴുവനും അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടും ചന്ദനം കിട്ടിയില്ല. അപ്പോൾ വൈശ്ണവൻ മേഘപത്മിനിയിൽ കുളിച്ചു ഭസ്മവും ധരിച്ചു ഹാലാസ്വേശ്വരനായ ചന്ദനത്തെ കൊടുക്കുവാൻ കഴിയാത്ത എന്താ കൈകൊണ്ടു ഫലമെന്താണെന്നു വിചാരിച്ചു കണ്ണിനെ ചാണയിൽ ഉരജുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ആകാശവാണി അതിനെ മുടക്കി. ഹെ മുത്തിനാഥ! ഇങ്ങിനെ ചെയ്യരുത്. ഭവാനെത്തന്നെ ഈ പാണ്ഡ്യരാജാവായി പാണ്ഡ്യന്മാരെ പുറത്താക്കി വൈദികന്മാരെ സ്ഥാപിക്കൂ. ഈ രാജാവ് ഇപ്പോൾ തന്നെ ശത്രുവിനോടു യുദ്ധംചെയ്തു മരിക്കൂ, നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ അശരീരിവാക്കുകേട്ടു മുത്തിനാഥൻ സന്തുഷ്ടനായി ഹാലാസ്വന്താനന്ദസന്നിധിയിലേക്കു പോയി. അനന്തരം ഒരു നഗരത്തുള്ള ചിലർ മധുരയിൽ വന്നു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു. അതു കേട്ടു ആ സ്വരാജാവു പുറപ്പെട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. യുദ്ധത്തിൽ ആ സ്വരാജാവും സൈന്യവും നശിച്ചു എന്നുമാത്രമല്ല യുദ്ധത്തിന്നു വന്നവരും നശിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ ശേഷിച്ചു കറച്ചു ജൈനന്മാർ കൊടുപ്പായി. അപ്പോൾ രാജമന്ത്രികളെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു മഹേശ്വരനാണെന്നാൽ ഒരു ഗജത്തെ കണ്ണുകൊണ്ടു

ഗരത്തിൽ വിട്ടു. ആ ഗജം കൊണ്ടുവരുന്നവനെ രാജാവാക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആ ഗജം ഹാലാസ്യക്കേന്ദ്രത്തിന്റെ അകത്തുപോയി മുത്തിനാഥനെ എടുത്തു കഴുത്തിൽ വെച്ചു വീഥിയിൽ കൂടി പറ്റാപ്പറ്റ. അപ്പോൾ ദേവന്മാരും നഗരവാസികളും പൂച്ചുവുഷ്ടിചെയ്തു വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. ആകാശത്തിൽ ദുരൂഹികളും ദേവികളും ശബ്ദിച്ചു. ഗജം മുത്തിനാഥനെ കൊണ്ടുപോയി സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി തന്റെ തമ്പുരാന്റെ ജലകലശമെടുത്തു മുത്തിനാഥന്റെ ശിരസ്സിൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു. രാജസ്ഥാനത്തിൽ അഭിഷിക്തനായ മുത്തിനാഥൻ പാഷണ്ഡന്മാരെ പിടിച്ചു ശൂലത്തിന്റേലിട്ടു. ഹാലാസ്യനാഥനും ചന്ദനലേപനം നിത്യവും മൂന്നുകാലം ചെയ്യുവന്നു. വൈദികന്മാരെ രാജ്യത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചു പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തെ വലിപ്പിച്ചു. ഓവദികന്മാർക്കു സമ്മതനായ മുത്തിനാഥൻ നൂറുസംവത്സരം നല്ലവണ്ണം രാജ്യത്തെ രക്ഷിച്ചു ഹാലാസ്യനാഥപ്രസാദത്താൽ മകനിയേയും ലഭിച്ചു. ഏതാനേരത്തൻ മുത്തിനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈലാസവാസം എടുപ്പത്തിൽ ലഭിക്കും.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

മുപ്തമാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മനിക്കള! പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടും ദിവ്യപുഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടും നിത്യാ മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കുന്നവർക്ക് ഒരിക്കലും പുനർജന്മം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഇതിന്നുദാഹരണമായി നന്ദീശ്വരൻ, വിഷ്ണു മുതലായവർ ശിവഭക്തശിഖാമണിയായ സ്തോത്രനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു. കാവേരീതീരത്തിൽ ദേവബ്രാഹ്മണഭൂഷിതമായും രമ്യമായുമിരിക്കുന്ന ഒരു പുരമുണ്ട്. ശ്രീമത്തായ ആ പുരത്തിൽ സമുദ്രത്തിൽ ശേഖരദീപമെന്നതുപോലെ കാവേരീജലത്തിൽനിന്നു പൊ

ങ്ങിയ ഒരു വലിയ അഗ്രഹാരമുണ്ട്. അതു ബ്രഹ്മവാദികളുടെ വാസസ്ഥലമാണ്. സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും വാസസ്ഥലവുമാണ്. ഹിന്ദുമാർ, അന്ധന്മാർ, മൂകന്മാർ, ബധിരന്മാർ, നൊണ്ടികൾ, അഗതികൾ ഇവരുടെ സങ്കടത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ശരണപ്രാപിച്ച സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ശരണ്യസ്ഥലമാണ്. അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കുന്നതായ ഹവിസ്സ്, നെയ്യ്, ദേ, വിറക് ഇവകളുടെ പുണ്യഗന്ധത്തോടുകൂടിയ ധൂമത്താൽ ദിനക്കല്ലാ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. വേദജ്ഞന്മാരുടെ ഋഷി, യജുസ്സ്, സാമ എന്നുള്ള വേദഭാഗനിയാൽ ശബ്ദമായ മണ്ഡപത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്നു. വ്യാകരണമീമാംസന്ത്യായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാരാൽ ശോഭിതമായിരിക്കുന്നു. ദിവ്യതടാകങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും ഉദ്യാനങ്ങളിലുള്ള പുഷ്പസാരദ്യുതാൽ വാസിതമായുമിരിക്കുന്നു. യുഗങ്ങളുടെ സമീപത്തിൽ അലാകൃതങ്ങളായ അനേക യാഗവേദികളാൽ നിറഞ്ഞതായിരിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലം പതിനെട്ടു പുരാണാത്മത്തെ അറിയുന്നതിന്നു മാറുരച്ചുനോക്കുന്ന കല്ലാകുന്നു. ആ അഗ്രഹാരത്തിൽ ശിവനാമനെന്നപേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. അദ്ദേഹം പ്രതിഗ്രഹത്തിന്നു യോഗ്യനാണെങ്കിലും എവിടെയും പ്രതിഗ്രഹം വാങ്ങാറില്ല. ഉഞ്ചരവൃത്തിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു നിത്യവും ശിവപൂജ ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മഹാ ബുദ്ധിമാനായി സ്തബ്ധനാമനെന്നാകു പുത്രനുണ്ടായി. ആ ബാലൻ നീത്രം അച്ഛൻ ശിവപൂജചെയ്യുമ്പോൾ അടുക്കെയിരുന്ന് ഒരു നല്ല കല്ലിനെവെച്ച് ഇലകളെക്കൊണ്ടു പൂജിക്കും. അച്ഛൻ പുത്രൻ ആ രാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉപനയനാചെയ്തു ബ്രഹ്മചാരിവൃതത്തെക്കൂടി അനുഷ്ഠിപ്പിച്ചു. നാലുവേദങ്ങളേയും ആറു ശാസ്ത്രങ്ങളേയും പഠിപ്പിച്ചു. മീമാംസയേയും വ്യാഖ്യാനിപ്പിച്ചു. പുരാണാത്മങ്ങളേയും അറിയിച്ചു. നല്ല മുഹൂർത്തത്തിൽ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിച്ചു. ശിവപൂജയേയും യഥാവിധി പുത്രനു പഠിപ്പിച്ചു. സ്തബ്ധനാഥൻ സകലശാസ്ത്രതത്വങ്ങളേയും പരീക്ഷിച്ചു സക

ലവും സംശയമുള്ളതായി കാണുകയാൽ സകലത്തേയും ഉപേക്ഷിച്ച് അപായരഹിതമായ മോക്ഷസാധനം ശിവപൂജതന്നെയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശിവനാമൻ മരിച്ചു. സ്തബ്ധനാമൻ വലുതായ കാലഗതിയെ കാത്തു ദുഃഖിച്ചു. പിന്നെ സ്തബ്ധനാമൻ അച്ഛനു വേദവിധി പോലെ പിതൃക്രിയകളെല്ലാം ചെയ്തു. പരമാത്മാവായ മഹേശ്വരനിൽ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. താൻതന്നെ പുഷ്പോദ്യാനത്തെ വെച്ചുണ്ടാക്കി പുഷ്പങ്ങളെ വലിപ്പിച്ച് ആ പുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടുതന്നെ മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു. സ്തബ്ധനാമൻ ജടാവല്ലഭധരനായും ഭസ്മരൂപാഭിഷിതനായും പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രത്താലും നല്ല പുഷ്പങ്ങളാലും മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും സമയത്തെ കഴിച്ചു. വ്യർത്ഥമായി അല്പസമയമെങ്കിലും കളഞ്ഞില്ല. നിത്യം പന്തീരായിരം സംഖ്യ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു പന്തീരായിരം പുഷ്പങ്ങളാൽ മഹേശ്വരനെ അർച്ചിക്കും. പിന്നെയും സമയമുണ്ടെങ്കിൽ മഹേശ്വരനെ മനസ്സിൽ സ്മരിച്ചു വാക്കിനെ സഫലീകരിക്കുവാൻ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കും.

നമശ്ശിവായത്രിഗുണാത്മകായ
നമശ്ശിവായത്രിവിധാത്മനേതേ
നമശ്ശിവായത്രിജഗദപിധാത്രേ
നമശ്ശിവായത്രിദേശൈകധാമൈ.

സത്പരജസ്മദസ്സകളായ ത്രിഗുണാത്മകനായും ഈശ്വരകൂടസ്ഥജീവസ്വരൂപനായും മൂന്നുലോകങ്ങളേയും സൃഷ്ടിക്കുന്നവനായും ദേവന്മാർക്കുല്ലാ രക്ഷിതാവായുമിരിക്കുന്ന ശിവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടും ആ ശിവഭക്തബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനെ യഥാവിധി പൂജിച്ചുകൊണ്ടും

സച്ചുപസ്തുക്കളിലും വിരക്തനായി ഭവിച്ചു. ഗൌരീദേവിയുടെ മുഖപ്പാലാകുന്ന അമൃതത്തെ ആസ്വദിച്ചതിനാൽ ധന്യനായും ഭക്താഗ്രഗണ്യനായുമിരിക്കുന്ന ജ്ഞാനസാഖന്ധമൂർത്തിയുടെ സ്നേഹലാഭത്താൽ സ്വന്തനാഥൻ താൻ കൃതാർത്ഥനായെന്നു നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഭക്തിയോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും മഹാദേവനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്ന സ്വന്തനാഥൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ പദത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മനികളേ! കേൾക്കുവിൻ. വേദസാരമാകുന്ന ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്താൽ ഏതാരുത്തർ മഹാദേവനെ ഉപാസിക്കുന്നുവോ അവർക്കു പിന്നെ ഗർവാസദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടി വരികയില്ല. ദുർല്ലഭമായ ബ്രാഹ്മണജന്മത്തെ ലഭിച്ചിട്ടും ചിലർ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തിൽനിന്നു വിമുഖന്മാരായിട്ടു കാലത്തെ വ്യർത്ഥമാക്കിക്കളയുന്നു. ഭദ്രാദ്ധ്യായത്തെ ജപിക്കാതെ അന്യമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രയത്നപ്പെടുന്നവർക്കു മുക്തി ലഭിക്കുമെങ്കിൽ ഭക്ഷണംചെയ്യാതെ തന്നെ തൃപ്തിപ്പെടും. അശ്വമേധത്താൽ യാഗംചെയ്യാലും അവൻ പിന്നെയും ജനിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുന്നവൻ പിന്നെ മടങ്ങിവരുന്നില്ല. സ്വപ്നദൃശ്യമായവയോ സുരാപാനമായവയോ ഗുരുദാരഗമനമായവയോ ചെയ്യുവാൻ വേദം സത്യമാണെങ്കിൽ ശ്രീഭദ്രജപാകൊണ്ട് ഈവക പാപങ്ങളിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ശ്രീഭദ്രസൂക്തത്തെ നിയമമായി ജപിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ ദേവന്മാരോടൊക്കെ സുയ്യൻ ഇരട്ടിത്തം നശിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ലോകത്തിലുള്ള സകല പാപങ്ങളേയും നശിപ്പിക്കുന്നു. പത്മഹത്യ ചെയ്യുവാനുപദേശം കൃതാർത്ഥനാകട്ടെ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു ശി

വലിംഗത്തിൽ അച്ചിച്ചാൽ താമരയിലയിൽ വെള്ളമെന്നതു പോലെ പാപം സംഭവിക്കുന്നില്ല. ആടിയിലും അന്തത്തിലും പ്രണവത്തോടുകൂടി പാപനാശനമായ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ഏതാരുത്തൻ ജപിക്കുന്നുവോ അവന്റെ പാദരേണുക്കളെ ബ്രഹ്മാവു മുതലായവർ തങ്ങളുടെ പാപവിശുദ്ധിക്കുവേണ്ടി ശിരസ്സുകൊണ്ടു വഹിക്കുന്നു. സർവ്വ തേജസ്സുകളിലും വെച്ചു സൂര്യ തേജസ്സ് എഴുവിധം വലുതായിരിക്കുന്നുവോ അതേവിധം അനേകമന്ത്രങ്ങളിൽ വെച്ചു ശ്രീഭദ്ര ഉത്തമമാണ്. കാലാഗ്നിഭദ്രോപനിഷത്തിൽ പറഞ്ഞപ്രകാരം സദ്യോജാതാദികളായ മന്ത്രങ്ങളാൽ മന്ത്രിതമായ ഭസ്മത്തെ ധരിച്ചു തുദ്രാക്ഷമാലയേയും ധരിച്ചു ശിവലിംഗത്തിൽ മഹേശ്വരനെ അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നവൻ ഇരപറഞ്ഞാണു തലമുറാംശത്തെ ഉദ്ധരിപ്പിച്ചു ശിവലോകത്തിൽ സുചിച്ഛിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അഭക്ത്യഭക്തേണും ചെയ്യവനും എവിടെയെങ്കിലും പ്രതീഗ്രഹാവാനി നടന്നവനോ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചാൽ സകലദുരിതങ്ങളും നശിച്ചു മുക്തനായി ഭവിക്കും. വേദോക്തം ഇതാണ്. ഹെ മുനികളെ! ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയാം. ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കവിൻ. ഇതിനെ കേട്ടാൽ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തിൽ ഭക്തിയുണ്ടാകും. കാവരീതീരത്തിൽ ശ്രീകാളമെന്നുപേരായി ഒരു പുരമുണ്ട്. ആ പുരം വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായും യാഗാചെയ്യുന്നവരായും നിറഞ്ഞതാണ്. അവിടെ വേദവേദാംഗതത്വജ്ഞനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും കാവേരിയിൽ കുളിച്ചു അഗ്നിഹോത്രാദികളെല്ലാം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞോളം വെള്ളത്തിൽനിന്നു തുദ്രാദ്ധ്യായത്തെ ജപിക്കും. പിന്നെ ശ്രീഭദ്ര ജപിച്ചുകൊണ്ടു പുഷ്പങ്ങളാൽ മഹേശ്വരനെ അർച്ചിക്കും. അദ്ദേഹം ശ്രീഭദ്ര ജപിക്കുന്നതു മൂന്നു യോജനദൂരം കേട്ട് ഒരു പിശാചു ശാപത്തിൽനിന്നു മോചിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രീഭദ്ര മന്ത്രജപമാഹാത്മ്യത്തെ അറിയുന്നവരായ വസിഷ്ഠാദിമുനീശ്വരന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്നു പതുപതിയെന്നു പേർകൊടുത്തു. ആ പതുപതി നല്ല ദ്രോണപുഷ്പങ്ങളാലും മുറിവില്ലാത്ത വിലപവ

ത്രങ്ങളാലും എളുപ്പം, അക്ഷതം, കരക ഇവകളാലും കൊന്ന
 പ്പുകുളാലും ശ്രീകൃഷ്ണനെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു മഹേശ്വരവുജ ചെ-
 യ്ക്കുതിനാൽ എല്ലാലോകങ്ങളേയും ജയിച്ചു ബ്രഹ്മാദികളാൽകൂ-
 ടി പൂജിതനായി ഭവിച്ചു. അദ്ദേഹം അണിമാദിസിദ്ധികളേ-
 യും തൃണപോരവ തൃജിച്ചു. പത്മപതി അച്ഛിച്ചു പുണ്യ എ-
 പ്പോഴും മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ കണ്ടിട്ടു നന്ദി മുതലായ ഗ-
 ണങ്ങളെല്ലാവരും പത്മപതിയെ പ്രശംസിച്ചു. ആ പത്മപ-
 തി ശ്രീകൃഷ്ണമാഹാത്മ്യത്തെ അറിയുന്നവരായ പുത്രന്മാരേയും
 ശിവപൂജാതല്പരന്മാരായ ശിഷ്യന്മാരേയും ഭൂമിയിൽവെച്ചു മ-
 ഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈലാസത്തെ പ്രാപിക്കുകയും
 ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ
 മുപ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! മഹേശ്വരന്റെ
 സന്നിധിയിൽ ഭിന്നതോരം നിയമത്തോടുകൂടെ നമസ്കാരം ചെ-
 യ്ക്കുന്നവരുടെ ജന്മദുഃഖത്തെ മഹേശ്വരൻ നശിപ്പിക്കുന്നു. ചോ-
 ളരാജ്യത്തിനലങ്കാരമായി അസനപുരമെന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്.
 അതു വേദവേദാംഗജന്മന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരാലും യാഗത്തി-
 ന്നു ഭീക്ഷിച്ചവരാലും ധർമ്മനിഷ്ഠാവിശേഷത്താൽ വസിഷ്ഠാദി മു-
 നീന്ദ്രന്മാരുടെ യശസ്സിനെ തോല്പിക്കുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണശ്രേ-
 ഷ്ഠന്മാരാലും ആതിഥ്യത്തെ ചെയ്യുന്നവരും ശാന്തന്മാരും ജി-
 തേന്ദ്രിയന്മാരും ആഹിതാഗ്നികളുമായ ബ്രാഹ്മണരാലും അധി-
 വസിക്കപ്പെട്ടതാണ്. അത് എപ്പോഴും ബ്രാഹ്മണോഷ്ണത്താൽ
 നാദിതമാണ്. ആ പുരത്തിന്റെ സമീപത്തിലുള്ള കൃഷിസ്ഥ-
 ലത്തിൽ ഒരു ചെറിയ തോടിന്റെ വക്കത്തു പറയരുടെ അ-
 ധിവാസസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം ജന്തുക്കളുടെ രക്തത്താൽ
 ചളികെട്ടിയതായും പഴയ മാംസങ്ങളുടെ ഗന്ധത്താൽ വിളി-
 ച്ചുവരുത്തിയ കാക്കകളോടുകൂടിയതായും കൂക്കടങ്ങളുടെ വലിയ

ശബ്ദത്താൽ നാദിതമായ ദിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും മറ്റാരു
 ഗോചരങ്ങളിൽ ഉണക്കുവാനിട്ട ധാന്യങ്ങളോടുകൂടിയതായും
 മദ്യമദോന്മത്തന്മാരായ ചണ്ഡാല സങ്കലമായും ഇരിക്കുന്ന ആ
 സ്ഥലത്തു നന്ദൻ എന്നു പേരായി ഒരു പായനണ്ടായിരുന്നു.
 അവൻ ബാല്യമുതൽക്കുതന്നെ ഭാഗ്യവശാൽ ശിവഭക്തനാ
 യി ഭവിച്ചു. അവൻ ശിവക്ഷേത്രത്തിലുള്ള വാദ്യങ്ങൾ കേട്ടു
 വന്നതെല്ലാം നന്നാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ഗോരോചനം കൊടു
 ക്കുകയും ചെയ്തും. ഒരിക്കൽ അവൻ തോൽകൊണ്ട് ഒരു വാ
 ദ്യമുണ്ടാക്കി കരഞ്ഞിപ്പുരനാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ ദൂരത്തിൽവെച്ചു
 തൊഴുകുകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തെ ഒന്നു കാണുവാനാഗ്രഹിച്ചു
 ഒരു മുഹൂർത്തനേരം നിന്നു. വലിയ വൃഷഭത്താൽ മറഞ്ഞിരി
 ക്കുന്ന ശിവലിംഗത്തെ കാണുവാൻ കഴിയാതെ അവൻ ത
 ന്റെ ജന്മത്തെ നിന്ദിച്ചു. ഞാനെന്നിനാണ് ഈ നിന്ദ്രമായ
 ജാതിയിൽ ജനിച്ചത് എന്നു വിചാരിച്ചു ശിവനെ ധ്യാനിച്ചു
 കൊണ്ടുനിന്നു. അവൻ ക്ഷണത്താൽ ഭക്തികൊണ്ടു പരിതു
 ങ്ഗമാനസനായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി വൃ
 ഷഭത്തോട് ഒരു ഭാഗത്തെക്കൊതുങ്ങുവാൻ പറഞ്ഞു. വൃഷഭം
 തെക്കോട്ടൊതുങ്ങി. അപ്പോൾ നന്ദൻ ജ്യോതിർമ്മയമായ ശി
 വലിംഗത്തേക്കുണ്ടു ദൂരത്തിൽനിന്നു സന്തോഷത്തോടെ നമസ്ക
 രിച്ചു കൈകൊട്ടിക്കൊണ്ടു കുറേനേരം നൽത്തന്നുചെയ്തു. പി
 ന്നെ അവൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു കുളം വെട്ടിയു
 ണ്ടാക്കി. അവൻ എപ്പോഴും ശിവനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു നീ
 ചജാതിയായതുകൊണ്ടുള്ള ഭയത്താൽ മഹേശ്വര! രക്ഷ, രക്ഷ
 എന്നു മനസ്സുകൊണ്ടു പറയും. അവൻ നടേശമുത്തിയെ സേ
 വിപ്പാൻ ചിദംബരത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അവന്റെ
 ജാതിക്കാരെല്ലാവരുംകൂടി അനേക ഭീക്ഷിതന്മാർ നിറഞ്ഞിരി
 ക്കുന്നതാണ് ചിദംബരപുരം. അവിടെ നീ പോകരുതെന്നു
 പറഞ്ഞു മുടക്കി. എങ്കിലും അവൻ ഞാൻ നാളെ പോവു
 മെന്നു പറഞ്ഞു. പിറേദിവസം പുറപ്പെട്ടതും അവർ മുട
 കി. അവൻ ദിവസവും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു മാ

സമല്ല ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം രാവിലെ താൻ പുറപ്പെടുന്നതിനെ മുടക്കുന്നവരേയും കരയുന്ന തന്റെ ദുഷ്ടയായ ഭാര്യയേയുംമാശപരിചിച്ച ചിദംബരത്തേക്കുപോയി. അവൻ കാവേരിയിൽ കളിച്ച ഭസ്മത്തോടുകൂടി ഒരു വിളിപ്പാട്ടു ദൂരത്തിൽ ചിദംബരേശ്വരന്റെ ഗോപുരംകണ്ടു സന്തോഷത്തോടെ നമസ്കരിച്ചു ചിദംബരപുരത്തിന്റെ സമീപത്തിലെത്തി. കിഴക്കേ ഗോപുരത്തിന്ന് ഒരു നാഴിക ദൂരേനിന്നു പലവിധ യാഗങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ പുണ്യധൂമത്താൽ മനോജ്ഞമായ ആകാശത്തോടുകൂടിയതും ബ്രഹ്മഘോഷത്താൽ നാദിതവുമായ അനേക ഗൃഹങ്ങളേക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു ഹീനവാശജനായ ഞാൻ ഇവിടെ നില്ക്കുന്നത് യുക്തമല്ല. വേറെയൊരു ദിക്കിലേക്കു പോകാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തെക്കേ ഭാഗത്തേക്കു പോയി. ദക്ഷിണഗോപുരസമീപത്തിൽ സനകതൃപുന്മാരായ സന്യാസികളുടെ വേദാന്തലാപനിയാൽ നാദിതമായും തത്ത്വമന്ത്രാദി മഹാവാക്യങ്ങളുടെ പദാന്തങ്ങളെ എഴുതിക്കെട്ടിയ പടത്താൽ അടയാളമുള്ള വൃക്ഷങ്ങളോടുകൂടിയതായും അനേക മന്ത്രങ്ങളെ കണ്ടു. ഇനി ഏതു വഴിയിൽക്കൂടിയാണ് ഞാൻ പോകേണ്ടതെന്നു വിചാരിച്ച് അവൻ പടിഞ്ഞാറേ ഭാഗത്തേക്കു പോയി. അവിടെയും യോഗാശ്രദ്ധന്മാരായ മഹാത്മാക്കളേക്കണ്ടു. ഉടനെ വടക്കേ ഭാഗത്തുചെന്നു. ആ ഗോപുരദ്വാരത്തിൽ വളരെ രാജാധിപന്മാരേയും സദാചാരരത്നന്മാരായ അനേകം ശിവഭക്തന്മാരേയും കണ്ടു തന്റെ ജന്മത്തെ നിന്ദിച്ചു. ഹീനജാതിയായ എനിക്കു സഭാപതിയുടെ ദർശനം എങ്ങിനെ സിദ്ധിക്കും? എന്തായാലും ദേവനേക്കണ്ടു സേവിച്ചല്ലാതെ ഞാൻ പോകയില്ല എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ അവിടെത്തന്നെയിരുന്നു. അനന്തരം അവന്റെ ദൃഢഭക്തികണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ സഭാപതി സ്വപ്നത്തിൽ അവനോടു നിന്നാളെ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്ത് എന്റെ സഭയിലേക്കു വരിക എന്നു പറഞ്ഞു മുഖ്യായിരം

ബ്രാഹ്മണരോടും നന്ദന്റെ ശുഭിക്കായി അഗ്നിയെ ജപലിപ്പിച്ചു കൊടുക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. പിറോദിവസം രാവിലെ ബ്രാഹ്മണരല്ലാവരും ഉണർന്നു സ്വപ്നവൃത്താന്തത്തെ പറഞ്ഞു വസ്തിതന്മാരായിട്ട് അഗ്നിയെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ വിറകുകളെ വരുത്തി ഭക്ഷിണഗോപുരത്തിന്റെ സമീപത്ത് അഗ്നിയെ ജപലിപ്പിച്ചു. മദ്ധ്യാഹ്നസമയമായപ്പോൾ നന്ദൻ കുളിച്ചു ഭുജിച്ചു ധരിച്ച ബ്രാഹ്മണരെ നമസ്കരിച്ചു വണ്ടു പത്തത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുപോലെ അഗ്നിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അഗ്നിയാൽ ദഹിക്കപ്പെട്ട അവന്റെ ദേഹത്തിൽനിന്ന് ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ ഭുജഭാഷങ്ങളാൽ അലംകൃതശരീരനായും ഇടത്തെ കയ്യിൽ ഒരു ദണ്ഡു വലത്തേക്കയ്യിൽ ജലപാത്രവും ധരിച്ചവനായും ദിവ്യാംബരധരനായും കടുമകട്ടിയിട്ടു നിൽക്കുന്ന ശോഭിതമായ ശിരസ്സോടുകൂടിയവനായും എല്ലാവരും കാണെന്ന് വാമദേവമുനിയെന്നപോലെ ഉത്ഥിതനായി. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ശിരസ്സിൽ ദേവകൾ പൂജവൃഷ്ടിച്ചെയ്തു. ദിന്ദികളും ശബ്ദിച്ചു. ചാരണന്മാർ സ്തുതിച്ചു. ഗണങ്ങൾ ആ ബ്രാഹ്മണനെ വരൂ, വരൂ എന്നു വിളിച്ചു. അനന്തരം ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഭീക്ഷിതന്മാർ കാണിച്ചുകൊടുത്ത മാറ്റത്തിൽ കൂടിപോയി ചിദാംബരേശന്റെ കനകസഭയെ പ്രവേശിച്ചു ചിദാകാശമയനായ ദേവനെ സേവിച്ച് എല്ലാവരും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ മറയുകയും ചെയ്തു. ഭക്തികൊണ്ടു മുക്തനായ നന്ദന്റെ ചരിത്രം നിങ്ങളുടെ സഭയിൽ ഇങ്ങിനെ എന്നാൽ പറയപ്പെട്ടു. ഹേ മുനികളേ! മുക്തിക്കു മുഖ്യസാധനം ഭക്തിതന്നെ.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഹേ മുനികളേ! കേൾക്കവിൻ. ശിവന്റെയും ശിവഭക്തന്മാരുടേയും കൈകളുത്തേ ചെയ്യുന്ന

വക്ട ജ്ഞാനമോ യോഗമോ കൂടാതെ മുക്തി സുലഭമാണ്. ഇതിന്നു സിദ്ധേശ്വരന്മാരാൽ പറയപ്പെട്ടതായ ഇതിഹാസത്തെ നിങ്ങളോടു പറയാം. ഇതു കേട്ടാൽ അനാദിയായ അവിദ്യാവാസന നശിച്ചവരായ ജ്ഞാനികൾക്കു വിസ്തൃതിക്കും മഹേശ്വരന്റെ നിവാസസ്ഥാനമായ കൈലാസപർവ്വതം പരമശിവൻ എന്നിലല്ലേ അധിവസിക്കുന്നത്? എന്നേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായ സ്ഥലം മാര വല്ലഭമുണ്ടോ? എന്നു ഗുഹിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ആ ഗുഹ്യഗമനത്തിനായി മഹേശ്വരനാൽ അത്ഭുതമാകുംവണ്ണം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതായും ദൈവനം ദിനപ്രളയത്തിൽ ശിവാജ്ഞയാൽ നശിക്കാതെയിരിക്കുന്നതായും പ്രളയസമുദ്രത്തിൽ അധോമുഖമാക്കിവിട്ടു കുടാപോലെ ജലത്താൽ നശിക്കാതെ ശോഭിക്കുന്ന ശിവസ്ഥലമായും കാമാക്ഷീദേവിയുടേയും ഏകാഗ്രനാഥന്റെയും ജലക്രീഡയാൽ അലിഞ്ഞതായ ഭദ്ര, കന്യ, രികളോടുകൂടിയതിനാൽ ഗംഗയേപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന നദിയോടുകൂടിയതായും ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമായും വിന്ധ്യപർവ്വതത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നതുപോലെ കാഞ്ചീപുരമെന്നു പേരായി ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം കാമാക്ഷീദേവിയെ സേവിപ്പാൻ വന്നവരായ സിദ്ധന്മാരുടെ വിമാനങ്ങൾപോലെയിരിക്കുന്ന ഭവനങ്ങളാൽ നിബിഡങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ക്രീഡോദ്യാനങ്ങളിലുള്ള വാഴകളുടെ അഗ്രങ്ങൾ ദേവനദിയായ മന്ദാകിനീപ്രവാഹത്തെ തൊട്ടിരിക്കുന്നു. ഉദ്യാനവൃക്ഷങ്ങൾ ദേവഗംഗയിൽ കുളിക്കുന്ന സ്രീകളുടെ ആരേണങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ഉദ്യാനത്തിലുള്ള തെങ്ങുകളുടെ ശിരസ്സിൽ സൂര്യന്റെ രഥാശ്വങ്ങൾ വിശ്രമിക്കുന്നു. കഴുങ്ങുകളുടെ പൂക്കലകൾ ദേവോദ്യാനത്തിലുള്ള വണ്ടുകളെ വിളിക്കുന്നു. രമണീജനങ്ങളുടെ ഗാനരസത്താൽ ഗോപുരാഗ്രത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാം ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. സുന്ദരികളുടെ കന്തളസൗരഭ്യത്താൽ വീഥികളെല്ലാം വാസിതമായിരിക്കുന്നു. തനപംഗികളുടെ കണ്ണാദരണങ്ങളാകുന്ന സൂര്യനാൽ അന്ധകാരമെ

പ്ലാ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മുശാക്ഷിമാരുടെ മനോഹരമന്ദിരചിത്രചിത്രകയാൽ കേളീചകോരങ്ങൾ തൃപ്തങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ചിലേടത്തു മത്തഗുരുക്കളുടെ മദജലത്താൽ ചളി കെട്ടിക്കിടക്കുന്നു. ചിലേടത്തു കുതിരകളുടെ കുളമ്പുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽനിന്നുണ്ടായ പൊടികളാൽ ആകാശത്തെ മാച്ചിരിക്കുന്നു. ചിലേടത്തു യുദ്ധസമർത്ഥനായ രാജഭടന്മാരുടെ വാളുകൾ ഇളക്കുമ്പോൾ ആദിത്യനും ഇളകിപ്പോകുന്നു. കാമാക്ഷീദേവിയുടെ സേവയ്ക്കായിവന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ വക്ഷോനിവാസിനിയായ ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ കടാക്ഷത്താൽ അത്യന്തം സമൃദ്ധിയുള്ളതായിരിക്കുന്നു. അവിടെ കമ്പാനദിയുടെ തീരത്തിൽ ഏകാഗ്രവൃക്ഷത്തിന്റെ മൂലത്തിൽ ബ്രഹ്മവിദ്യാരൂപിണിയായ ഉമാദേവിയാൽ മഹേശ്വരൻ അർച്ചിക്കപ്പെടുന്നു. അവിടെ തുറന്നിരിക്കുന്ന മുക്തിപാഠമായ പരാകാശഗുഹയെ ദൈവമുഖ്യമായ ഗുണങ്ങൾ പാലിക്കുന്നു. സർവ്വഭേദഗന്ധർവ്വസിദ്ധചാരണന്മാരും സേവിതമാണ്. അവിടെ ഇപ്പോഴും കാമാക്ഷീദേവിയുടെ സന്നിധിയിൽ ഇരിക്കുന്നവർക്കു ബ്രഹ്മാവിനും മനീശ്വരന്മാർക്കുംകൂടി ഭീഷകൾ വളരെ നേരം നോക്കിയാലും അറിയുന്നില്ല. പരാകാശഗുഹയിലുള്ള അമൃതതുല്യമായ ജലത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ഹായകളെ സിദ്ധന്മാർ കൗതുകത്തോടെ നോക്കുന്നു. ഭീഷിതന്മാരുടെ മന്ദിരങ്ങൾതോറും യാഗംചെയ്യുന്ന ധൂമത്താൽ വളിതങ്ങളായ മേഘങ്ങൾ സമയത്തിൽ നല്ലവണ്ണം വർഷിക്കുന്നു. കാമാക്ഷീദേവിയുടെ കന്തളത്തിലുള്ള സുഗന്ധകൽഹാരപുഷ്പസൗരഭ്യത്താൽ വാസിതനായ വായു കാമാക്ഷീദർശനത്തിന്നു വരുന്നവരുടെ ക്ഷീണത്തെ ഏപ്പോഴും തീർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ കാമാക്ഷിയാൽ ആലിംഗിതനായ മഹേശ്വരൻ ഇപ്പോഴും കാമിയെപ്പോലെ സുനകകുലമുദ്രകൊണ്ട് അലംകൃതനായിരിക്കുന്നു. അവിടെ കാമാക്ഷീദേവിയുടെ ഗർഭഗുഹത്തിൽ കല്ലുകളിലെഴുതിയിരിക്കുന്ന ത്രൈലോക്യരഹസ്യങ്ങൾ യോഗികളാൽകൂടി അറിയപ്പെടുന്നില്ല. ആ ഏകാഗ്രനാഥന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കുന്ന പുനായ ഒരു വെളുത്തേടനുണ്ടായിരുന്നു. അവന്നു വിചാരവു

കിന്നാണ് പേർ. മഹേശ്വരനിൽ ഭക്തിമാനാണ്. അവന്നു മഹേശ്വരാനുഗ്രഹത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നു തോന്നി. അവൻ ഭദ്രകാളാക്ഷധാരികളായ ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ ഒട്ടും കൂലിവാങ്ങാതെ അവന്റെ മനസ്സിനെപ്പോലെ അതിനിമ്ലമായി അലക്കിക്കൊടുക്കും. കാഞ്ചീപുരത്തിൽ വരുന്ന ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രം മലിനമായി കണ്ടാൽ താൻതന്നെ അവരുടെ അടുക്കെ പോയി പ്രാത്ഥിച്ചു വസ്ത്രങ്ങളെ വാങ്ങി നല്ലവണ്ണം അലക്കി വെയിലിലിട്ടുണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ കൊടുക്കും. അവൻ ശിവഭക്തന്മാരുടെയല്ലാതെ മറ്റാരെയും വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കുകയില്ല. ഇങ്ങിനെ ദുഃഖപ്രതനായിത്തന്നെ മുപ്പത്തിരണ്ടു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഏകാഗ്രനാഥൻ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു വിചാരിച്ച് ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തെ ധരിച്ചു വളരെ മുഷിഞ്ഞ കന്ധയെ ഉടുത്തുകൊണ്ടു രജകന്റെ മുന്തിരി വന്നു. ആയിരം രൂപാക്കുങ്ങളെ ധരിച്ചവനായും ഭദ്രസ്തോഭ്യളിതശരീരനായും ഇരിക്കുന്ന വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെക്കണ്ടു വിചാരവാൻ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ! അങ്ങേയുടെ വളരെ വയസ്സായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ മഹാത്മാക്കളുടെ ദാസനാണ്. അങ്ങയുടെ വസ്ത്രത്തിൽ വളരെ ചളിയുണ്ട്. അതു ഞാനുള്ളപ്പോൾ വേണ്ട.

വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞു— ഞാൻ കാമാക്ഷീദർശനത്തിന്നു ദൂരനിന്നു വരുന്നവനാണ്. ഞാൻ ഈ പുരിയെ മുന്പു കണ്ടിട്ടില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ ഒന്നും അറിയുകയില്ല. ഈ കാലം വളരെ മഞ്ഞുള്ളതാണ്. രാത്രിയിൽ മഞ്ഞും തണുപ്പും വളരെമുണ്ട്. എന്റെ കയ്യിൽ മുഷിഞ്ഞതും കീറിയതുമായ ഈ ഒരു വസ്ത്രം മാത്രമേയുള്ളൂ. വിശേഷിച്ചു ഞാൻ വൃദ്ധനാണ്. എനിക്കു തണുപ്പുസഹിക്കയില്ല. ഞാൻ നിന്നെ അറിയില്ല. നിന്റെ വീടും അറിയില്ല. അന്യന്മാരുടെ വസ്ത്രം ഉടുക്കുകതന്നാണ് മഹാത്മാർ പാലുന്നതും. ആചാരമാണ് ശീലത്തെ പാലുന്നതും. നീ സജ്ജനസ്വഭാവനും ഭക്തനുംമാണ്. എന്റെ വസ്ത്രത്തെ നല്ലവണ്ണം

അലക്കി വെയിലിൽ ഉണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ തരുവാൻ സാമന്തമുണ്ടെങ്കിൽ കൊണ്ടുപോ. വ്യാജം പറയരുത്. ഇങ്ങിനെ വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു രജകൻ പിന്നെയും പറഞ്ഞു. എനിക്ക് ഇങ്ങിനെയുള്ള മഹാത്മാക്കളുടെ വസ്യങ്ങൾ അലക്കുകയല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു പ്രവൃത്തിയുമില്ല. ഞാൻ അങ്ങനെയൊരു വസ്യത്തെ ചന്ദ്രികയെപ്പോലെ വെളുപ്പിച്ചു നല്ലവണ്ണം വെയിലത്തുണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ തരാം. അതുവരെ ജഗന്മാതാവായ കാമാക്ഷീക്ഷേത്രത്തിലിരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു രജകൻ വൃദ്ധന്റെ കന്ധയെ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോയി. ആ വസ്യത്തിന്റെ ചളിയെ കളയുന്നതോടുകൂടി തന്റെ അനേക ജന്മങ്ങളിലുള്ള പാപങ്ങളേയും കളഞ്ഞു. അവൻ വസ്യത്തെ അലക്കി നല്ല മണലിൽ വെയിൽ കൊള്ളുവാറിട്ടു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരമായയാൾ വലുതായ മഴവന്നു. ഒരു കൊടുങ്കാറ്റു വന്ന് ആ കന്ധയെ എവിടെക്കൊരു അടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. ആ മഴ അന്നു സന്ധ്യയായിട്ടും നില്പാത്തതുകണ്ടു രജകൻ പ്രതിജ്ഞാഭംഗത്തേക്കാൾ നല്ലതു മരിക്കുന്നതു തന്നെയെന്നും വൃദ്ധന് അപരാധത്തെ ചെയ്യുവനായ ഞാൻ ഇനി ഇരിക്കുകയില്ലെന്നും നിശ്ചയിച്ച് അലക്കുന്ന കല്ലിന്റെ അടുക്കെചെന്നു തല കല്ലിന്മേൽ തല്ലുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായി ആ കന്ധയേയും കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷനായി. അപ്പോൾ പൂജുവൃഷ്ടിയും ദുന്ദിനാദവും കലശലായുണ്ടായി. പിന്നെ മഹേശ്വരൻ മരിക്കുവാനൊരുങ്ങിയ രജകനെ തടുത്ത് എന്നും തന്നോടുകൂടെ കൈലാസവാസവും കൊടുത്തു.

എന്ന സ്തോത്രപൂരാണത്തിൽ

മുപ്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— മഹേശ്വരൻ പന്തുകളുടെ പാൽകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നവർ സകല പാപവും നശിച്ചു

മുക്തന്മാരായും സത്യാതന്നെ. ഇതിന്നു പണ്ടുള്ള ബ്രഹ്മവാദി
കൾ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണ
ത്താൽ ബ്രഹ്മഹത്യകൂടി നശിക്കുന്നു. മണിമുക്താനദിയുടെ തീര
ത്തിൽ മന്ദാകിനിനദീതീരത്തിൽ സ്വർഗ്ഗലോകമെന്നതുപോലെ
സ്തമ്പമുത്തിയാൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായ സ്തമ്പപുരമെന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട
ഒരു സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെ എല്ലാവരും ബ്രാഹ്മണർ ധർമ്മശു
ന്മാരായും നിത്യവും അഗ്നിഹോത്രത്തെ ചെയ്യുന്നവരും നാലു
വേദങ്ങളെ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുവരും ബ്രഹ്മവാദികളും ഷടർക്കമ്
നിരതന്മാരും സപ്തർഷിതുല്യതേജസ്സോടു കൂടിയവരും അഷ്ടമുത്തി
യെ സ്തുതിക്കുന്നവരും പതിനെട്ടു വിദ്യകളെ അറിയുന്നവരും ദ
ശേന്ദ്രിയങ്ങളെ അടക്കിയവരും മനസ്സിൽ ഈശ്വരശ്യാനത്തോ
ടുകൂടിയവരും ദ്വാദശാദിത്യതുല്യപ്രകാശത്തോടു കൂടിയവരും ഉ
ദാത്താദികളായ ത്രയോദശസ്വരങ്ങളുടെ അത്മത്തെ അറിയു
ന്നവരും പതിനാലു വിദ്യകളിലും ദേശികന്മാരുമാകുന്നു. അ
വിടെ യാഗങ്ങളിലുള്ള ഹവിർഭാഗത്തെ വാങ്ങ്വാൻ വരുന്ന ദേ
വന്മാരുടെ വിമാനങ്ങൾ രാജവീഥികളിൽ കാണപ്പെടുന്നു. അ
വിടെ ശ്രീഭദ്രജപരതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ തേജസ്സു കണ്ടു സു
യ്ഞൻ നാളികേരങ്ങളിൽ മറയുന്നു. അവിടെ പശുക്കൂട്ടം സ്ത്രീക
ൾക്കു പിടിച്ചു കറക്കുവാൻ സാധ്യമല്ലാത്ത വിധത്തിൽ മടിച്ചുവ
കുളാണെങ്കിലും ബ്രഹ്മചാരികളുടെ സാമഗ്രാനത്താൽ സുബ്ബ
ങ്ങളായി നില്ക്കുമ്പോൾ സുഖമായി പിടിച്ചു കറക്കുന്നു. അവി
ടെ യജ്ഞദത്തനെന്ന് പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു.
അദ്ദേഹത്തെ ലക്ഷ്മി വിഷ്ണുവിനെയെന്നപോലെ വിദ്യാസാമ്രാജ്യ
ലക്ഷ്മി വരനായി വരിച്ചു. അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരാൽ ലഭിച്ച ദ്രവ്യ
ത്താൽ ഭൂമിയെ നിറച്ചു. എന്നുമാത്രമല്ല സഭാപതിയുടെ പശു
ക്കൾക്കും സ്വർണ്ണപ്പട്ടയെ കെട്ടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു പാവന
യായ ഒരു ഭാര്യയും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ വലിയ നിയമത്തോ
ടുകൂടി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പാവ്കീപര
മേശ്വരന്മാർക്കു ഷണ്മുഖനെന്നപോലെ ഭാഗ്യത്താൽ ഒരു പുത്ര
നുണ്ടായി. ആ ബാലൻ അമ്മയാൽ ലാളിതനായിട്ടു ചന്ദ്രനെ

പ്ലോല ആനന്ദകരമായി വളന്നു. ആ ബാലൻ ബാല്യത്തിൽ തന്നെ സജ്ജനസാസഗ്ഗത്തിൽ തല്പരനായിത്തീർന്നു. തിഷ്ണബുദ്ധിയായ ബാലൻ അബുവയസ്സിനു മുന്പേതന്നെ ആരും അഭ്യസിപ്പിക്കാതെ സകല വിദ്യകളും ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ കേട്ടുപഠിപ്പിച്ചു. അവന്ന് അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ വിധിപ്രകാരം ഉപനയനാചെയ്തു. ഗുരു ഒരു പ്രാവശ്യം ഉപദേശിച്ചതിനാൽ എല്ലാ വേദങ്ങളും വേദാംഗങ്ങളേയും പദക്രമങ്ങളേയും പഠിച്ചു. എട്ടു വയസ്സായപ്പോഴേക്കു സകല ശാസ്ത്രങ്ങളേയും പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആ ബാലൻ സകല വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും തത്വത്തെ ആലോചിച്ച് എല്ലാവിധത്തിലും താല്പര്യം പരമശിവനാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു സകല കർമ്മങ്ങളേയും ത്യജിച്ചു മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ ഉൾക്കൊണ്ടു. നിത്യവും പരമേശ്വരനായിരം ഉരുക്കുപഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ജപിച്ചുകൊണ്ടു വൈകുന്നേരം പതിനൊന്നാവർത്തി ശ്രീരൂപം ജപിക്കും. രാവിലേയും വൈകുന്നേരവും മടിക്കൂട്ടാതെ സമിത്തുക്കളെ അഗ്നിയിൽ ഹോമിക്കും. ആദിത്യൻ പങ്കതി ഉദിക്കുമ്പോൾ ആയിരം ഗായത്രിയും ജപിക്കും. ദേഹമെല്ലാം ഭസ്മംധരിച്ചു നെറ്റിയിലും ഭസ്മത്താൽ അലംകൃതനായി മുത്തമേഖല, പലാശഭണ്ഡം, കൃഷ്ണാജിനം ഇതുകളാൽ മനോഹരവേഷനായിട്ടു ജപിക്കുന്ന അഗ്നിയെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. മദ്യാഹ്ലാസം മോശ്ശിയിൽ ശിവപൂജയും മാത്രം ചെയ്യും. അഞ്ചാമത്തെ കാലത്തിൽ ഭിക്ഷയെടുത്തു ഗുരുവിന്റെ അനുജന്മാർ ഭക്ഷിക്കും. വിചാരശർമ്മൻ ഇങ്ങിനെ ദിവസംകഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ശിവപൂജ, ജപം മുതലായതുകളെല്ലാം കഴിച്ചു വിചാരശർമ്മൻ ഗൃഹത്തോരം ഭിക്ഷയ്ക്കായി പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ വഴിയിൽ ആദ്യം പ്രസവിച്ചതായ ഒരു പശു കുട്ടിയെ വിട്ടുവന്നതിനാൽ ഒന്നു തിന്നാതെ നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു പശുപാലൻ വടികൊണ്ട് അതിനെ അടിച്ചു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതുകണ്ടു. മഹാത്മാവായ വിചാരശർമ്മൻ ദയകൊണ്ടു പരവശനായിട്ട് അതിനെ മുടക്കി. തേജസ്വിയായ ബ്രഹ്മചാരിയെക്കണ്ടു പശുപാ

ലൻ ഓടിക്കളഞ്ഞു. വേഗം വിചാരശർമ്മൻ കുറെ പുല്ലുപറി
 ച്ചു പതുവിന്നുകൊടുത്തു. ജലപാത്രത്തിലുള്ള ജലവും കൊടു
 ത്തു വിശുദ്ധം ഭാഹുവുമാക്കിത്തു. പിന്നെ വിചാരശർമ്മൻ പതു
 കളുടെ വാചാമഗോചരമായ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചു. പതു എ
 ന്നുള്ളതു സർവ്വവേദമയിയാണ്. സർവ്വതീർത്ഥമയിയുമാണ്. സ
 വ്യാഗമയിയാണെന്നാണ് വേദം പറയുന്നത്. ഇത് എ
 ല്ലാറിന്നും അമൃതസാധനമാണ്. ഇതിന്റെ പുരീഷം അഗ്നി
 യിൽവെന്താൽ ഭസ്മം എന്ന് അത്യന്തം ള്വാലിക്കപ്പെടുന്നു. ഇ
 തികൾനിന്നുണ്ടാകുന്ന പഞ്ചഗവ്യം മഹാ പാപഹരമാണ്. ഇ
 തിന്റെ പാൽകൊണ്ടഭിഷേകംചെയ്താൽ മഹേശ്വരൻ ഏറാ
 വും സന്തുഷ്ടനാകുന്നു. യാഗത്തിന്റെ തത്പരമറിഞ്ഞവർ സ
 റ്റുധർമ്മത്തെയും കാക്കുന്നതാണ് പതു എന്നു പറയുന്നു. ഇ
 തിന്റെ പാദമുളി തിരസ്സിൽ ധരിച്ചാൽ ഗംഗയെപ്പോലെ പ
 രിശുദ്ധമാകുന്നു. ഇതികൾനിന്നാണ് മഹേശ്വരവാഹനമാ
 യ വൃഷഭം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ജഗന്മാതാവായ ധേനു ദർശനാ
 ത്താൽ പാപനാശിനിയാണ്. ഇതിന്റെ നെയ്യാണ് യാ
 ഗങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മണ്യസാധനമായി പറയുന്നത്. അത്ര മഹ
 ത്വമുള്ള പതുവിനെയാണ് ദുഷ്ടനായ ഗോപാലൻ അടിക്ക
 ന്നത്. ഞാൻ ഇന്നുമുതൽ പതുക്കളുടെ പരിചയ്യയെ എ
 പ്പോഴും ചെയ്യാം. മറ്റുള്ളകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് എനിക്കെന്താണ്
 വരുവാനുള്ളത്. എന്നിങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു വിചാരശർമ്മൻ
 പതുപാലനെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു തന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ആദ്യ
 ത്തെക്കാലത്തിൽ ചെയ്തു താൻതന്നെ പതുക്കളെമേക്കുവാൻ
 തുടങ്ങി. നല്ല പുല്ലുള്ളടിക്കുകളിൽ പതുക്കളെ മേച്ചു വെള്ള
 വും കുടിപ്പിച്ചു തണലുള്ളടിക്കിൽ ആക്കം. പതുക്കളെല്ലാം
 തൃപ്തിപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം താൻ ശിവപൂജചെയ്തും. ഇങ്ങി
 നെ വളരെ ദേയ്യോടുകൂടെ ശുശ്രൂഷിക്കുകയാൽ പതുക്കളെ
 ല്ലാം തടിച്ചു പാലം ഇരട്ടിയുണ്ടായി. ഏതുസമയത്തും പാലു
 കിട്ടും. വിചാരശർമ്മൻ പതുക്കളുടെ അകിട്ടിൽ ചൊറിയ
 വോഴെല്ലാം അവ പാലുകൊടുക്കും. ആ വട്ട തന്റെ ജലപാ

ത്രത്തിൽ പാലിനെകുന്നു മണ്ണുകൊണ്ടു ശിവലിംഗമുണ്ടാക്കി പാൽകൊണ്ടഭിഷേകം ചെയ്തു പൂജയും ചെയ്തും. ഇങ്ങിനെ ആ വട്ട ദിനത്തോരം ചെയ്തുവന്നു. മററുള്ള ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും വിചാരശർമ്മന്റെ പ്രവൃത്തികളുടേ പ്രേരണയെപ്പറ്റി പത്തുക്കൾക്കു പാൽ അധികം കാണുന്നതുകൊണ്ടു സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. വട്ടവിന്റെ അച്ഛനമ്മമാരും അവന്റെ നിഷ്ഠകളുടേ സന്തോഷിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പത്തുക്കളെ മേച്ചുകൊണ്ടു വിചാരശർമ്മൻ മൂന്നുസംവത്സരംകഴിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം ഒരു ദുഷ്ടൻ വിചാരശർമ്മൻ പത്തുക്കളെക്കൊന്നു അഭിഷേകം കഴിക്കുന്നതും മററും കണ്ടു ഗ്രാമജനങ്ങളോടുപോയി ഏഷണിപറഞ്ഞു. അവരെല്ലാവരുംകൂടി വിചാരശർമ്മന്റെ അച്ഛനോടുപറഞ്ഞു. നിന്റെപുത്രൻ പത്തുക്കളെ മേജ്ജുവാനാണെന്നു വ്യാജവും പറഞ്ഞു പത്തുക്കളെക്കൊണ്ടുപോയി ഉച്ചസമയത്ത് അവയെ തടുത്തുനിർത്തി കാനം മണലുരുട്ടിവെച്ചു പാലെല്ലാം അതിലൊഴിച്ചുകളയുന്നു. ധൃത്തനായ നിന്റെ പുത്രനെ ശിക്ഷിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കില്ല. ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വിചാരശർമ്മന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ വളരെ ദുഃഖിതന്മാരായി. യജ്ഞഭേതൻ പിറേദിവസം രാവിലെ പുത്രന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അറിവാൻവേണ്ടി കാട്ടിൽപോയി ഒരു വള്ളിക്കുടിയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു. നേരം പ്രഭാതമായപ്പോൾ വട്ട തന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു സമിത്തുകളാൽ അഗ്നിയേയും ഹോമിച്ചു വഷ്ണുനോരം പ്രസവിക്കുന്നവയും ഒന്നുപ്രസവിച്ചതുകളും താമസിച്ച് പ്രസവിച്ചതുകളുമായ ഉത്തമപത്തുക്കളെയെല്ലാം ആട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി വളരെ പുല്ലുള്ളടികിൽ മേച്ചു വെള്ളാകുടിപ്പിച്ചു തണുപ്പുള്ള വൃക്ഷമൂലങ്ങളിൽ ആക്കി തന്റെ ജലപാത്രമെടുത്ത് അകിട്ടിൽ കാണിച്ചു പത്തുക്കൾ ചൊറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ പാൽകൊണ്ടു ജലപാത്രം നിറഞ്ഞു. പാത്രത്തെക്കൊണ്ടുപോയി മണൽകൊണ്ടു ശിവലിംഗമുണ്ടാക്കി അതിന്റെ അടുക്കെ വെച്ചു പത്രങ്ങളും പുഷ്പങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു ഭക്തിയോടുകൂടെ മഹാ

വടുവായ വാമനമുത്തി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചതുപോലെ വിചാരശർമ്മൻ പൂജിപ്പാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ യജ്ഞദത്തൻ ഓടിവന്നു കാൽകൊണ്ടു പാലിനെ തട്ടി എടുത്തു. നി എന്താണ് ചെയ്യുന്നത് എന്നു പുത്രനെ ഭത്സിച്ചു. അപ്പോൾ യജ്ഞദത്തൻ കാൽകൊണ്ടു തട്ടിമറിച്ചു പാൽ ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ തന്നെ വീണു. അതുകണ്ടു വിചാരശർമ്മൻ പത്തുക്കളെ മേയ്ക്കുന്ന വടികൊണ്ടു യജ്ഞദത്തന്റെ കാലിന്മേൽ അടിച്ചു. കോടാലികൊണ്ടു വെട്ടുകയും ചെയ്തു. യജ്ഞദത്തൻ കാൽമുറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഹാ! ഹാ! എന്നുപാഞ്ഞു മുഹൂർത്തനായി ഭൂമിയിൽ വീണു. അപ്പോൾതന്നെ പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ടു വടുവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. കൈലാസശിവരൂപംപോലെയിരിക്കുന്ന വൃഷഭത്തിന്റെ മുകളിൽ ഉമാദേവിയോടുകൂടെയിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെക്കണ്ടു വടു നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭത്തിൽ നിന്നു താഴ്ത്തിറങ്ങി വടുവിനെ ആശ്വേഷംചെയ്തു. ദേവകളെല്ലാവരും കേൾക്കെ പാഞ്ഞു. എന്നിൽ ഭക്തിയുള്ളവനാൽ മൂന്നുലോകവും ജയിക്കപ്പെടുന്നു. നി മൂക്തനായിട്ട് എന്റെ അടുക്കൽ തന്നെ ഇരുന്നുകൊള്ളുക. നി കുറഞ്ഞൊന്നെങ്കിലും എനിക്കുതന്നെ നിവേദ്യം നിണക്ക് അനന്തഫലപ്രദമാണ്. നിനക്ക് എന്റെ ഗൃഹദാരുണത്തിൽ ശാശ്വതമായ അധികാരം തന്നിരിക്കുന്നു. ഇനി നീ കരയേണ്ട. നിന്റെ അച്ഛനു സാലോക്യമുക്തിയെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു എന്നുപാഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ ആ വടുവിനോടുകൂടെ മാഞ്ഞു. യജ്ഞദത്തനും ശിവപ്രസാദത്താൽ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിതനായിട്ടു കൈലാസപദത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ

മുപ്പത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! മഹേശ്വരന്റെ കൈകളുപ്രവൃത്തി മാത്രത്താൽ സ്ത്രീകളും കൂടി സംസാരബന്ധത്തിൽ നിന്നു മോചിക്കുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള സ്ത്രീകളും ആശ്രയിച്ചവരെ ദർശനമാത്രത്താൽ സംസാരസമുദ്രത്തിൽനിന്നുദ്ധരിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിന്നു പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ഇതിൽ ശിവപ്രസാദം പ്രത്യക്ഷമായി ജനങ്ങളാൽ കാണപ്പെട്ടതാണ്. ഉഷ്ഠപവാടിയെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുരമുണ്ട്. അവിടെ കൃഷിക്കാരുടെ കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിൽ കൂട്ടിയിരിക്കുന്ന ധാന്യസമൃദ്ധം ഭൂമനന്ത്യാകൊണ്ടു ഹിമാചലത്തോടു സ്സർപ്പിക്കുന്നു. അവിടെയുള്ള ഉദ്യാനവൃക്ഷങ്ങളുടെ കോടരങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയുടെ ധൂമത്താൽ മാടപ്രാവിന്റെ ശോഭയെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. തരുണികളുടെ വദനാരവിന്ദങ്ങളുടെ സൗരഭ്യകല്ലോലങ്ങളിൽ മുങ്ങിക്കളിക്കുന്ന വണ്ടുകളുടെ ശബ്ദത്താൽ ദിക്കെല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലത്തെ യമുനാപുരമെന്നു പണ്ടുള്ളവർ പറയുന്നു. അവിടെയാണ് വാശീശനെന്നും സുന്ദരനെന്നും പ്രസിദ്ധന്മാരായ ശിവഭക്തന്മാർ ജനിച്ചത്. ആ സ്ഥലത്തിൽ കീർത്തിമാനെന്നുപേരായി സമർത്ഥനായി ഒരു കലപാലകനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കിയ ഭവ്യത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവന്റെ ധർമ്മശ്രദ്ധയെന്നപോലെ മാനിനിയെന്നുപേരായ ഒരു ഭാര്യയും ഉണ്ടായിരുന്നു. കലാ, സൗന്ദര്യം, സൗജന്യം, വിനയം ഇത്യാദിഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ മാനിനി ചന്ദ്രനു ചന്ദ്രികയെന്നപോലെ കീർത്തിമാൻ ഏറാവും പ്രിയതമയായിഭവിച്ചു. കാലകൊണ്ട് അവർക്കു തിലകാവതിയെന്നുപേരായി ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ആ ബാല മനസ്സിന്നും നേത്രങ്ങൾക്കും ആനന്ദപ്രദമായിട്ടു പുതിയതായി ഉദിച്ചുപൊങ്ങുന്ന ശരൽക്കാലചന്ദ്രന്റെ കലയെന്നതുപോലെ വളർന്നു. അനന്തരം പുത്രാത്ഥിയായ കീർത്തിമാനു സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ചന്ദ്രനെനീതുപോലെ ലക്ഷണയുക്തനായി ബോധവാദനെന്നുപേരായ ഒരുപുത്രനുണ്ടായി. അവൻ അബുദ്ധസ്സായപ്പോൾ ഗുരുനാഥന്മാരാൽ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവനാ

യിട്ടു ഗുരുനാഥന്മാർ ചെയ്യുപ്രയത്നമെല്ലാം സഫലമാക്കി. അവന്നു സകലവിദ്യകളിലും ഉള്ള സാമർത്ഥ്യത്തെക്കണ്ടു എല്ലാവരും കീർത്തിമാന്റെ വാശമർച്ചയായ ഇവൻ രക്ഷിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു. കീർത്തിമാൻ പൂരിയ പന്ത്രണ്ടു വയസ്സായപ്പോൾ തുല്യവാശജനായ വരനെ അന്വേഷിച്ചു. ആ സമയത്തു കീർത്തിമാനു മുന്പേതന്നെ സംബന്ധിതവാശജനായും ശിവഭക്തനായും രാജമന്ത്രിയായുമിരിക്കുന്ന കലിശത്രുവെന്നവൻ തിലകാവതിയെ വിവാഹം ചെയ്യാനാഗ്രഹിച്ചു തന്റെ ബന്ധുക്കളെ കീർത്തിമാന്റെ സമീപത്തേക്കയച്ചു. അവർ കീർത്തിമാന്റെ അടുക്കൽ പോയി അവനാൽ മാനിതന്മാരായിട്ടു സപജനങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചുപറഞ്ഞു. നിന്റെ പുത്രിയായ തിലകാവതി കലിശത്രുവിന്റെ ഭാര്യയായിപ്പോകട്ടെ. ഇവരുടെ അതൃപ്തമായ ഭരണവും അനിതരസാധാരണമായിരിക്കും. അതുകേട്ടു കീർത്തിമാൻ അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു. മേടമാസംകഴിഞ്ഞാൽ ഇടവമാസത്തിൽ നല്ലമുഹൂർത്തമുണ്ട്. അപ്പോൾ കല്യാണം കഴിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞ് അവരെ മാനിച്ചയച്ചു. അവർ നടന്ന വൃത്താന്തമെല്ലാം കലിശത്രുവിനോടു പോയിപറഞ്ഞു. ആ മംഗളവൃത്താന്തത്തെ കേട്ടു കലിശത്രു ഏറ്റവും പ്രീതനായി. തിലകാവതിക്കും അത്യന്തം സന്തോഷമുണ്ടായി. അനന്തരം കലിശത്രു രാജാവിന്റെ കല്പനപ്രകാരം ശത്രുക്കളെ ജയിപ്പാനായി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടെ മാന്യനായിട്ടു യുദ്ധത്തിനുപോയി. യുദ്ധകളത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് അനവധി ശത്രുസൈന്യങ്ങളെ കൊന്ന് അവസാനം ശത്രുക്കളി ശത്രുവിനെ കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. അഞ്ചാറുദിവസത്തെ ജപരരോഗംകൊണ്ടു പീഡിതനായി കീർത്തിമാനും മരിച്ചു. മാനിനിയായ അവന്റെ ഭാര്യ കീർത്തിമാന്റെ കൂടെ മരിച്ചു. ബോധവാൻ അച്ഛനമ്മമാക്ക് പിതൃകൃതകളെല്ലാം ചെയ്തു. തിലകാവതി കലിശത്രു മരിച്ചതുകേട്ടു വളരെ വ്യസനിച്ചു. വേറെരോർക്കു തിലകാവതിയെ കൊടുക്കണമെന്നു ബോധവാൻ ഉടഹരിച്ചതിനെ അവൾ വിരോധിച്ചു. അവൾ അച്ഛന്റെ വാക്കിനെ സഫലമാക്കുവാൻ ഉത്തമ

മായ വൃതത്തെ സ്വീകരിച്ചു. എന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ കലിശ
 രൂപിന് എനന്നെക്കൊടുപ്പാനാണ് നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. എ
 ന്റെ ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചുപോയി.
 ഈ ജന്മത്തിൽ അദ്ദേഹമാണ് എന്റെ ഭർത്താവെന്നു നിശ്ചയി
 ച്ചു ഞാനും അഗ്നിപ്രവേശംചെയ്യുന്നു എന്നുപറഞ്ഞ് അവർ
 അതിന്നൊരുങ്ങി. അപ്പോൾ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ
 വിവാഹംകഴിയാത്ത സ്ത്രീകൾക്ക് അഗ്നിപ്രവേശം ശാസ്ത്രവിഹി
 തമല്ലെന്നു പറഞ്ഞു മുടക്കി. അനന്തരം അവർ സകലസുഖ
 ങ്ങളേയും തൃപ്തിച്ച് അനുജന്മാരക്ഷയിൽ ഇരുന്നു. അവർ കാ
 ഷായവസ്ത്രത്തെ ധരിച്ച ഭസ്മരൂപങ്ങളേയും ധരിച്ച പഞ്ചാ
 ക്ഷരമന്ത്രത്തേയും ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവക്ഷേത്രത്തിൽപോ
 യി അടിച്ചമഴുകിയും ശിവനാമങ്ങളെ എപ്പോഴും ജപിച്ചും ഇ
 ന്നിയങ്ങളെ ജപിച്ചും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അന്നവസ്ത്രങ്ങളെ കൊ
 ടുത്തു മിതമായിട്ടു ഭക്ഷണംചെയ്യും മൗനവതിയായും ലോക
 വാത്കളിൽ ഒട്ടും മനസ്സുവെക്കാനേയും ഇരുന്നു. എപ്പോഴും
 ശിവകഥാശ്രവണം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിലകാവതിയുടെ
 മനസ്സു വേഗം ശിവപ്രസാദത്താലും ഗുരുപ്രസാദത്താലും നി
 മ്ബലമായിഭവിച്ചു. തിലകാവതിയാൽ ശിക്ഷിതനായ ബോധ
 വാൻ ബ്രാഹ്മണശുശ്രൂഷണതല്പരനായി ഭവിച്ചു. പതിനെട്ടു
 പുരാണാത്മങ്ങളും ഗുരുവിങ്കൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചു. കാണുന്നതെ
 ല്ലാം ഔശ്വരമാണെന്നറിഞ്ഞു വലുതായ ധർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെ
 യ്തു. വാപീകൃപതടാകനിർമ്മാണങ്ങളും പുണ്യവൃക്ഷോദ്യാനനി
 ർമ്മാണങ്ങളും ചെയ്തു ഗോശാലകളും വഴിയമ്പലങ്ങളും പുഷ്പോ
 ദ്യാനങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു. ഭീനന്മാരേയും അന്ധന്മാരേയും പരിപാ
 ലിക്കുകയും രോഗികൾക്ക് ഔഷധം കൊടുക്കുകയും കുട്ടികൾക്ക്
 എണ്ണയുംപാലും കൊടുക്കുകയും ഉണ്ണുകാലത്തിൽ അന്നവും ജ
 ലവും കൊടുക്കുകയും വളരെ പറഞ്ഞിട്ടെന്താണ്? ഇല്ല എന്നു
 ജ്ഞവാക്കു ബോധവാന്റെ നാവിൽ നിന്നുണ്ടാവില്ല. ഇങ്ങി
 നെയിരിക്കുന്ന ബോധവാനു പുറംജന്മസഞ്ചിതപാപങ്ങൾ
 പ്രത്യക്ഷരൂപികളായി വന്നതുപോലെയുള്ള ആഹതമതക്കാരാ

ഈ നീചന്മാരായുള്ള വേദനിനകന്മാരോടു സഹവാസം സംഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ ആ ദുഷ്ടന്മാരായ വേദനിനകന്മാർ ബോധവാഹൻ അടുക്കൽവന്ന് അഹിംസാപരമോധർമ്മം എന്നുള്ള പ്രമാണത്താൽ അവരുടെ മതത്തെ അഹിംസകൊണ്ടു പ്രാധാന്യമായിട്ടു വൈദികമതത്തെ യാഗാദികളിൽ പശുചിഹ്ന വിധിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ അപ്രാധാന്യമായിട്ടും പറഞ്ഞു. ഉപദേശിക്കപ്പെടുന്ന വേദവാക്കുകൾ പ്രമാണമല്ല. ആ വേദവാക്കുകളാൽ പായപ്പെടുന്ന വസ്തു അപ്രത്യക്ഷമാണ്. വേദവാക്കുകളാൽ വിധിക്കപ്പെട്ട ഗർഭം അനിത്യമായതുകൊണ്ട് എന്തുഫലത്തെയാണ് സാധിപ്പിക്കുവാൻ പോകുന്നത്. കർമ്മകർത്താവുതന്നെ മരിച്ചുപോകുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ കർമ്മഫലമായ സ്വർഗ്ഗാദിസുഖങ്ങൾ കർത്താവിനെ എങ്ങിനെ അനുഗമിക്കും? അപരിച്ഛിന്നനും ഏകജ്യോതിസ്വരൂപനുമായ പരബ്രഹ്മത്തിന്നു പരിച്ഛിന്നങ്ങളായ ബിംബാദികളിൽ ഉപഹാരം ചെയ്യുന്നതങ്ങിനെ? കിഞ്ചിത്തൈവസമുത്തരപരിശിഷ്ടന്മാരായ ജീവേശ്വരന്മാർക്ക് ഐക്യ സംഭവിക്കുന്നില്ല. സാമ്യമില്ലെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ദുഃഖസുഖാദികൾ താമസം നൽകാൻ അനുകമ്പിതങ്ങളായി കാണുന്നതങ്ങിനെ? കർമ്മം കൊണ്ടാണ് ശ്രേഷ്ഠതയെങ്കിൽ ആരും ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയാകില്ലെന്നുണ്ടല്ലോ. ഈശ്വരൻ ക്ഷേത്രത്തിലാണ് പ്രീതിപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ ബുദ്ധിയുള്ളവൻ ക്ഷേത്രത്തിലല്ലേ നമസ്കരിക്കേണ്ടത്? ബ്രഹ്മജ്ഞാദിവണ്ണങ്ങളിലാവട്ടേ ബ്രഹ്മചാർയ്യാശ്രമങ്ങളിലാവട്ടേ ആത്മാവിന്നു യാതൊരുദോഷവും കാണുന്നില്ല. വളരെ വാക്കുകൊണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടുതാണു? അങ്ങനെയൊന്നാണല്ലോ. മനസ്സുകൊണ്ടു നല്ലവണ്ണം ആലോചിക്കുക. ഈ ആഹതമതം യുക്തമാണെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഭവാനുതിൽ പ്രവേശിക്കുക. അന്യമതത്തിൽ പ്രയത്നപ്പെട്ടിട്ടു ഫലമെന്താണ്? ഇങ്ങിനെയുള്ള ആഹതന്മാരുടെ മനോഹരവാക്കുകളാൽ വഞ്ചിതനായ ബോധവാൻ വൈദികമാർഗ്ഗത്തിലുള്ള ശ്രദ്ധയെ ദുഷ്ടസംഗത്താൽ വിട്ടുകളഞ്ഞു. ഇവിടെ ഇര

ന്നിട്ടുനാണെന്നു പറഞ്ഞ് ആഹ്തന്മാർ ബോധവാനെ വ
ഞ്ചിച്ച് അവരുടെ വാസസ്ഥലത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അ
വർ പിന്നെയും നാലുദിക്കിലും നടന്നു സരസമായി സംസാ
രിച്ചു സകലജനങ്ങളേയും സന്തോഷിപ്പിച്ചു. ബോധവാനാ
വട്ടേ സ്നാനം, ഭാനം, ഭേദബ്രഹ്മണപൂജനം ഇവകളെയെ
ല്ലാം സ്വീകിച്ചു. ജാതിധർമ്മത്തെവിട്ടു ക്രമത്തിൽ വൈദികമാ
ത്രത്തിൽനിന്നു പുറത്തായി. അരയിൽ പുല്ലുവസ്ത്രത്തെ ഉടു
ത്തു ജൈനമന്ദിരത്തെ നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ പാ
ടലീപുരത്തിൽ സകല ആഹ്തന്മാരാരും അഭിഷിക്തനായി ഭ
വിച്ചു. മുമ്പത്തെ പേരിനെ കളഞ്ഞു ധർമ്മസേനാനനുള്ളപേ
രാക്കി. ആ ധർമ്മസേനാന ആഹ്തമതക്കാർ പിരിയാതെ
ചുവിക്കാണ്ടിരുന്നു. സന്ധ്യയുടെനേരെ കാലുകൾകാട്ടി നമ
സ്കരിക്കുന്ന അനേകം ആഹ്തസ്ത്രീകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടുകൊണ്ടു
ധർമ്മസേനൻ തനിക്കു പുരുഷാത്മാ ലഭിച്ചതുപോലെ സന്തോ
ഷിച്ചു. അവൻ ആഹ്തമതാചാര്യന്റെ സന്തോഷത്തോടുകൂ
ടി സുഖമായിരുന്നു. തിലകാവതിയാവട്ടേ അനേകൻ ആഹ്
തമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതുകേട്ടു സങ്കടത്താൽ ഹൃദയാപിളർ
കൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. അവർ രാവിലേ
യും വൈകുന്നേരവും താക്ഷ്വനദിയിൽ കുളിച്ചു നനഞ്ഞവസ്ത്ര
ത്തോടെ ഭോജത്തിലെല്ലാം ഭസ്മത്തോടു ഉദ്യാനങ്ങളിൽനിന്ന്
അവർതന്നെ പുഷ്പങ്ങളെത്തു പലവിധമാല്യങ്ങളുണ്ടാക്കി വി
ദ്രുമധീശ്വരനായ മഹേശ്വരന്നു കൊടുത്തു ഭജിച്ചുകൊണ്ടി
രിക്കും.

നമശ്ശിവായത്രിദശാച്ചിതായ
നമശ്ശിവായത്രിപുരാന്തകായ
നമശ്ശിവായാധിവിമോചനായ
നമശ്ശിവായപ്രണതാത്ത്വിഹന്ത്രേ.

ഭേവന്മാരാൽ അച്ചിതനായും ത്രിപുരാന്തകനായും ആധി
വിനാശനനായും ഭക്തന്മാരുടെ ദുഃഖനാശനനായും ഇരിക്കുന്നു
മഹേശ്വരൻ നമസ്കാരം.

ഹെ കരുണാനിധേ! അജ്ഞാനമയമായ ദൃഷ്ടമതത്തിൽ വി
ണിരിക്കുന്ന എന്റെ അനുജനെ ഉദ്ധരിപ്പിച്ചുതരണം. ഹെ ദേ
വേശ! എന്റെ മേൽ ദയചെയ്യണം. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരനെ
പ്രാർത്ഥിച്ച് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിലകാവതി വളരെ
കൃശയായി ഭവിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപാഠനത്തിൽ

മുപ്പത്താമദ്ധ്യായം.

അനന്തൻ പറഞ്ഞു — തിലകാവതിയുടെ തപസ്സുകൊണ്ടു
പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ വന്നു മധുരമായി അ
വളാട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെ തിലകാവതി! നീ ഒട്ടും ദുഃഖി
ക്കേണ്ട. നിന്റെ വ്രതങ്ങളാൽ ഞാൻ പ്രീതനായി. ഞാൻ പ്ര
സാദിച്ച ജീവികൾ പിന്നെ ദുഃഖിക്കേണ്ടിവരികയില്ല. ഞാൻ
പായുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ആഹ്തമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ച അ
നുജനെക്കുറിച്ച് ദുഃഖിക്കുന്നുവല്ലോ. അത് എന്തുകൊണ്ടാണെ
ന്നു പറയാ. ആർച്ചാവർത്തത്തിൽ സർവ്വജ്ഞനായും സർവ്വശാസ്ത്രവി
ശാർദനായും പ്രാജ്ഞനായും സുതപസ്സനു പ്രസിദ്ധനായും ഒരു
മുനിയുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ ഭക്തനായ ആ മുനി ധർമ്മാർത്ഥാ
യി എല്ലാവർക്കും വിദ്യയെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വളരെ
അജ്ഞാനികൾ സുതപസ്സിനാൽ ജ്ഞാനികളായി ഭവിച്ചു. അ
ങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ശാന്തിമാൻ എന്നു പേരായ ഒരു സന്യാ
സി വന്നു നമ്മുമാരുടെത്തിൽ ഇരുന്നു ബ്രാഹ്മണരാൽ സൽകൃത
നായിട്ടു ശിഷ്യന്മാർക്കു ജീവാർത്ഥകൃതം ഭവിക്കുന്നതായ പ്രണവാ
ർത്ഥത്തെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ സുതപസ്സു ശാ
ന്തിമാനെ പരീക്ഷിപ്പാൻ ചെന്നു. സുതപസ്സ് ആഹ്തമതത്തെ
ആശ്രയിച്ച് ആത്മഭേദത്തെ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശാന്തിമാൻ
നി പറയുന്നതു വേദാന്തമാണ്. ഇപ്പോൾ വേദാന്തസമയമാല്ല
ന്നുപറഞ്ഞു. സുതപസ്സു പിന്നെയും വേദങ്ങൾക്കുതന്നെ പ്രാമാ
ണ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ശാന്തിമാൻ വേദത്തെ നി

ദിച്ചതുകൊണ്ടു കപിതനായിട്ടു നീ വേദബാഹ്യന്മാരായ ആർ
 തന്മാരുടെ വംശത്തിൽ ജനിക്കുക എന്നു ശപിച്ചു. അപ്പോൾ
 സുതപസ്സു പശ്ചാത്താപയുക്തനായി ശാപാവസാനത്തെ യാ
 ചിച്ചു. ശാന്തിമാൻ ദയയോടുകൂടി അപ്പോൾ നിനക്കു ശിവഭ
 ക്തിയുണ്ടാവട്ടു. അതുകൊണ്ടു ശാപമോചനം വരും എന്നു പ
 റഞ്ഞു. എന്റ ഭക്തൻ്റെ വാക്ക് എന്റ വാക്കുപോലെ ത
 ന്നെ മിത്ഥ്യയായി ഭവിക്കുകയില്ല. നിന്റെ അനുജൻ അതു
 കൊണ്ടാണ് ആർതമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചത്. എന്റെ നി
 സ്തപ്തശക്തിയെ നോക്കുക. അവാനെക്കൊണ്ട് ആ മതത്തെ
 തൃപ്തിപ്പെടാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞു. ഉട
 നെ ബോധവാനു ശുഭരോഗത്തെ കൊടുത്തു. തിലകാവതി
 അശുഭമായ സ്വപ്നം കണ്ടു സന്തുഷ്ടയായി. പിന്നെ ഒരുദിവ
 സം ധർമ്മസേനൻ രാത്രി പാൽ കുടിച്ചതു ഭരിക്കാതെ വലുതാ
 യ രോഗമായിത്തീർന്നു. കാളകൂടാഗ്നി വൃശ്യമായ രോഗം ഉദര
 ത്തിൽ നല്ലവണ്ണം വർദ്ധിച്ചു. രോഗം ഭാവാനിപോലെ ജപി
 ച്ചതുകൊണ്ട് അവൻ മൃച്ഛിതനായി. അപ്പോൾ വെള്ളമോ അന്ന
 മോ ഭക്ഷിച്ചാൽ അതു വയാറിൽ വളരെ വർദ്ധിക്കും. ധർമ്മ
 സേനൻ ശുഭരോഗത്താൽ വിഹ്വലനായിട്ട് ആർതന്മാരുടെ സ്ഥ
 ലത്തിൽ വീണു എഴുന്നീറ്റും ഉറങ്ങാതെയും സങ്കടപ്പെട്ടുകൊ
 ണ്ടിരുന്നു മരിച്ചുമരിച്ചു. ആർതന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി അവ
 ന്റെ രോഗത്തെ മാറുവാനായി പല വിദ്യകളും പ്രയോഗിച്ചു.
 അനേക സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു സിദ്ധിച്ച ഔഷധങ്ങളേയും കൊടു
 ത്തു. അതെല്ലാം വഹ്നിയിൽ തുണമിടുന്നതുപോലെ നഷ്ടമായി.
 പിന്നെയും അവൻ്റെ വയാറിൽ മറ്റൊരു വ്യാധി വർദ്ധിച്ചു. ധർ
 മ്മസേനൻ താൻതന്നെ മരിപ്പാൻ ഉദ്യുക്തനായി. അപ്പോൾ അ
 ന്യദേശങ്ങളിൽനിന്നു ചില വൈദ്യന്മാർ വന്നു ദോമല്ലാം പീ
 ലിക്കട്ടെകൊണ്ടുഴിഞ്ഞു മന്ത്രവും ജപിച്ചു. ആ മന്ത്രംകൊണ്ടുരോഗം
 സമുദ്രംപോലെ ഇരട്ടി വർദ്ധിച്ചു. ആർതന്മാരെല്ലാം അ
 തു കണ്ടു നിരാശന്മാരായി രാത്രിയിൽതന്നെ പോക്കുളഞ്ഞു. ധ
 ർമ്മസേനൻ ആരും സഹായമില്ലാതെ ഉറക്ക കരഞ്ഞു. അപ്പോൾ

മെങ്കിലും അന്നുമാ ജലമോ ലഭിച്ചില്ല. വിശപ്പുകൊണ്ടും ദാഹം കൊണ്ടും വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി. രണ്ടുമൂന്നു ദിവസത്തെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൊണ്ട് അവന്നു നല്ലബുദ്ധി വന്നു. എന്താ സാഹസികത! എന്നെ രക്ഷിക്കുമെന്നു നിശ്ചയച്ചു തിലകാവതിയുടെ അടുക്കലേക്ക് ഒരു വൃദ്ധസ്ത്രീയെ പാഞ്ഞയച്ചു. അതു കേട്ടു തിലകാവതി പാഞ്ഞു. ആഹ്തമന്ദിരത്തിൽ വരുന്നതും എനിക്കു യുക്തമല്ല. ആന പിന്നാലെ ഓട്ടി പായിച്ചാൽകൂടി ആഹ്തമന്ദിരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുതന്നെ ശാസ്ത്രനിഷേധമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ അവിടെ വരികയില്ല. അവൻ ഇവിടെ വന്നാൽ ഞാൻ രക്ഷിക്കാം. ഇങ്ങിനെ തിലകാവതി പാഞ്ഞതല്ലാ ആ വൃദ്ധസ്ത്രീ ബോധവാദനാടു പാഞ്ഞു അവനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. മഹാരോഗത്താൽ ആതുരനായ ബോധവാൻ ആഹ്തമന്ദിരത്തെ തൃഷ്ണിച്ചു കളിച്ച് അതിലിരുന്നായിട്ടു തിലകാവതിയുടെ കാല്ല്യം വീണു. തിലകാവതി കാല്ല്യം വീണു കിടക്കുന്നവനായും രോഗശ്ലസ്മനായും താടിരോമങ്ങളെ നീട്ടിയവനായും പുല്ലുവസ്ത്രത്തെ ഉടുത്തവനായും ജലപാത്രത്തെ ധരിച്ചവനായും വയറു വീർത്തും കഴുത്തു മെലിഞ്ഞും ഇരിക്കുന്ന അനുജനെ കണ്ടിട്ടു മഹേശ്വരപ്രസാദത്തെ ഓർത്തു വിസ്മയിച്ചു തിലകാവതി ഇതന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ബോധവാൻ ഹൈ ആയു! ഞാൻ വേദദൃഷ്ടകന്മാരായ ആഹ്തന്മാരാൽ വഞ്ചിതനായി. എന്നെ അവർ വൈദികമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു തൊറിച്ച് ദുഷ്ടമാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. എനിക്കു ശുദ്ധഭോഗം ആരാഭിച്ചപ്പോൾ രോഗത്തെ മാറ്റുവാൻ അവർക്കു ശക്തിയില്ലാതെ ദുഷ്ടന്മാർ ഓടിപ്പോയി. ഞാൻ ആയുരയ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നെ ചുറ്റാനുറ്റപ്പാല രക്ഷിക്കുക. എന്റെ രോഗത്തിന് ഒരു കാരണമുണ്ടു്. എന്താ പ്രാണങ്ങൾ പോകുന്നതുമില്ല. ഉദാഹരണമെങ്കിലും ഇല്ല. വിശപ്പു വളരെയുണ്ട്. എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷിച്ചാൽ ഒട്ടും ഭവിക്കുന്നതുമില്ല. എന്താ വയറിൽ ഈ ശുദ്ധഭോഗം ഫലാഫലംപോലെ വർഷിക്കുന്നു. ഹൈ ആയു! എന്റെ വയറാണു തൊട്ടുനോക്കുക. എന്നാൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥം

നാവാ സാശയമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ദയാലുവായ തിലകാവതി അനുജനോടു പറഞ്ഞു. മനുഷ്യൻ താൻ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന്റെ ഫലമാണ് അനുഭവിക്കുന്നത്. ദുഷ്ടകർമ്മം ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഒരിക്കലും ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയില്ല. നീ പൂർണ്ണജന്മത്തിൽ വേദഭ്രഷണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആ പാപത്തിന്റെ ഫലമാണ് ഇപ്പോൾ ആഹ്തമതപ്രവേശത്തിനിടവന്നത്. ബുദ്ധിമാനായവൻ ആഹ്തനെ കണ്ടാൽ കണ്ണടയ്ക്കണം. അറിയാതെ കണ്ടുപോയെങ്കിൽ സൂര്യനേയും ശിവനേയും സ്മരിക്കണം. സാദാഷ്വനാ പോലും ചെയ്യാൻ യോഗ്യനല്ലാത്ത നിന്റെ ഉദരാ ഞാൻ തൊടുകയില്ല. നീ എന്റെ ബന്ധുവല്ല, നീ മരിച്ചാലും ജീവിച്ചാലും ആഹ്തൻ തന്നെയെന്നു പറഞ്ഞ് അവിടനിന്നു പോകുവാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ബോധവാൻ എന്ന രക്ഷിക്കണേ എന്നു പറഞ്ഞ് ഉറക്ക കരഞ്ഞു. അതു കേട്ടു തിലകാവതി മടങ്ങിവന്ന ഭീനനന്ദ ബോധവാനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ ആഹ്ത! ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കേണമെങ്കിൽ ആഹ്തചിഹ്നങ്ങളെല്ലാം കളഞ്ഞു താങ്കളുനദിയിൽ കുളിക്കുക. അതുകേട്ടു ബോധവാൻ ആഹ്തചിഹ്നമെല്ലാം കളഞ്ഞു നദിയിൽ കുളിച്ചു. തിലകാവതി അവന്നു പുതിയ വസ്ത്രത്തെ കൊടുത്ത് ശുദ്ധമായ ഭസ്മം നൊറിയിലും ധരിപ്പിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി അവൻ ചെയ്ത പാപത്തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തവും ശുദ്ധിയും ചെയ്തിച്ചു. പിന്നെ തിലകാവതിയുടെ അപേക്ഷയാൽ ഗുരു അവന്നു വീരഭേരപരസന്നിധിയിൽവെച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ഉപദേശിച്ചു ഭസ്മവും കൊടുത്തു. അപ്പോൾ അവൻ ഉദരത്തിലുള്ള രോഗം കാക്കയുടെ രൂപമായി പുറത്തുവന്നു പാന്നുപോയി. അതുകണ്ടു ജനങ്ങൾ ഏറവും വിസ്മയിച്ചു. ബോധവാൻ ഗുരുഡൻ വിട്ടു സല്പത്തേപ്പോലെ ആശപസ്യനായി ഭവിച്ചു ദിവ്യഭസ്മലേപനംകൊണ്ടു ബോധവാനുതേജസ്സു വർദ്ധിച്ചു രോഗം ക്ഷണത്തിൽ നശിച്ചുതുകൊണ്ടു ബോധവാനു മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയുണ്ടായി. പിന്നെ അവൻ മഹേശ്വരനെയൊഴിച്ചു അന്യദൈവങ്ങളെ പ്രധാനമായി വിചാരിക്കാതായി. അ

വൻസ്നാനാർചയ്യ ഭൂസ്തോധരിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു തിലകാവതിയുടേയും മഹേശ്വരന്റേയും കൈകളുത്തെ ചെയ്യാകാണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ പല്ലവനെന്നപേരായ ഒരു ഭട്ടാരാജാവ് ആ ദേശമെല്ലാം ജയിച്ചു ചക്രവർത്തിയായിരുന്നു. ബോധവാനാവട്ടെ ഏഴുമാസം ശിവകൈകളാലെയ്ത് ഒരുദിവസം രാത്രി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിപ്പാനായി ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരനുള്ളതായാൽ സരസ്വതീദേവി ബോധവാന്റെ ജിഹ്വാഗ്രത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു ബോധവാൻ ഉത്തമകവിയായി ഭവിച്ചു. അന്നുമുതൽ അവന്നു വാഗീശനെന്നുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി.

എന്ന സ്തോത്രാചപ്താണത്തിൽ.

മുപ്പത്തൊഴാലദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— മഹാദേവപ്രസാദത്താൽ സാർവ്വത്രികമായ പട്ടിണിയെപ്പോലെയല്ലാത്ത പക്ഷെ വാഗ്ദാനം പൂർണ്ണമായിട്ടുണ്ടാകാറുണ്ട്. മഹേശ്വരനെ അർപ്പിച്ചു സ്തുതിച്ചു.

താക്കൂറാപഹാരമെന്നായ
വിദ്യാമാറ്റിനിവാസിനേ
വീക്ഷണലോപസ്യരോഗായ
വീരഭദ്രായതേനമഃ.

അചികിത്സാമയപുഷ്പം
 ഭൂപാന്തവിഭംസഭാനഭവ
 അനാഥജനനാഥായ
 അമൃതേന്ദ്രത്തിവാസസേ.

അജ്ഞാനരോഗം വെട്ടിയ
വിജ്ഞാനമുതലായി.

വിശ്വാധികായവിഷ്ണുപാദൈത്ര്യ

രസ്തവേദ്രായതേനമഃ.

ജഗന്മംഗളമൂലായ

ജനമൃത്യുഭവച്ഛിദ്രേ

ജടാമണ്ഡലസാരഭാ

ജാഹ്നവീകായതേനമഃ.

ദുർമ്മതസ്സനതീംദ്രതപാ

വിനിയചന്ദജംമമ

സ്വഭക്താവിദധേയോമാം

നമസ്തദാസ്തദേവേണ്ഡയേ.

സമുന്നതീംനാണരവതിമേരോഃ

ഖദ്യോതപാതന്ത്രനസൃഷ്ട്വേജഃ

ഗാഭിതുമണ്ഡേന്തുഷാരലേശഃ

തമാവിഭൂതിതവവേദിനാഹം.

മന്ദസ്തൃതപ്ലഷ്ടപുരതായ

മനോഭവാസാഭവഘസ്മരാ

മഹാഭയത്രസ്യകൃതാഭായ

മഹാഭാവായനമസ്തദിവായ.

യമേപ്രാഗ്ജനകാടാകപചിദപിനമയാ

പാപേണ സ്മരണേ

തേനാഭൂത്ജനമൃത്യുമമജിനമതഭാ

ഗുത്രജാതാഹിതാധിഃ

ഭക്തായാസ്പ്രസാദാൽസ്വസ്മരവിജിനതാ

നന്നതിദന്മിയതപാ

ഭൂയശ്ശോഭാനജനാസ്പധയദിവതേ

സൂപ്ലഭഭക്തിരസ്ത.

അതാ— താക്കൂനീരീരത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായും വിദ്രോഹിനിവാസനായും കടാക്ഷത്താൽ രോഗങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന വീരഭേരേന്ദ്രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ചികിത്സിച്ച്യാൽ മാരാത്തതായ മഹാരോഗാസകാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനായും മറ്റൊരു ഗതിയില്ലാത്തവന്റെ നാമനായും കൃത്തിവാസസ്സായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

അജ്ഞാനരോഗനാശനനായും ജ്ഞാനമൃതദായകനായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുപാദികളാൽ അറിയപ്പെടാത്തവനായും ലോകത്തിൽ എല്ലാവരേക്കാൾ അധികനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ജഗത്തിലുള്ള മംഗളങ്ങൾക്കെല്ലാം ഇരിപ്പിടമായും ജനനമരണഭയനാശനനായും ജടാഭാരത്തിൽ ഗംഗാദേവിയെ തടഞ്ഞു നിർത്തിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ദുഷ്ടലിയായ എന്റെ രോഗത്തെ നശിപ്പിച്ചു സൽബലിയെത്തന്നെ ഭക്തനാക്കിത്തീർത്ത കരുണാനിധിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മേഘപൂർവ്വത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തെ പരമാണ് അറിയാത്തതുപോലേയും സൂര്യപ്രകാശത്തെ മിന്നാമിനുങ്ങ് അറിയാത്തതുപോലേയും സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാർഭീയം ജലകണ്ഠം അറിയാത്തതുപോലേയും ഭവാന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ ഞാൻ ഒട്ടുംതന്നെ അറിയുന്നില്ല.

മന്ദസ്ഥിതത്താൽ പുരത്രയത്തെ നശിപ്പിച്ചവനായും കാമനാശനനായും കാലപാശത്താൽ ഭയപ്പെട്ടവക്ക് അഭയം കൊടുത്തവനായും ഇരിക്കുന്ന മഹാനഭാവനു നമസ്കാരം.

എന്റെ കഴിഞ്ഞതായ അനേക ജന്മങ്ങളിൽ ഒന്നിലെങ്കിലും ഭവപ്പാപത്തത്തെ ഞാൻ സ്തുരിച്ചിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടാ

ണ് ആർത്ഥമതപ്രവേശനത്താൽ ദൃഷ്ടമായ ഈ ജനം എനിക്കു
 ലഭിച്ചതും അവിടെ മഹാരോഗം സാഭവിച്ചതും. ഭവൽഭക്തയാ
 യ എന്റെ സഹോദരിയുടെ പ്രസാദത്താൽ ആ ആർത്ഥമത
 ത്തിൽനിന്ന് എന്നെ ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭ
 വാനത്തെന്ന് നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇനി എനിക്കു ജനം സംഭവി
 ക്കരുതേ. അഥവാ സംഭവിക്കുന്നതായാൽ ഭവൽപാദാരവിന്ദ
 ങ്ങളിൽ ഭക്തി സംഭവിക്കേണമേ. എന്നിങ്ങിനെ മഹേശ്വ
 രനെ സ്തുതിച്ച ഭക്തിയോടെ നമസ്കരിച്ച മഹേശ്വരന്റെ മ
 സ്തിൽ തൊഴുതുകൊണ്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ അശരീരിവാക്കുണ്ടാ
 യി. 'നീനക' എന്റെമേൽ ഭക്തിവന്നതുകൊണ്ടു നീ കൃതാ
 ത്വന്നായി. നീ ആർത്ഥമതത്തെവിട്ടു ശുദ്ധനായല്ലോ. ഇ
 നി എപ്പോഴോ എന്നെ സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുക. വാക്കുകൊണ്ട് എ
 ന്നെ സ്തുതിക്കുന്നതെന്നതാണ് മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ ഫലം.
 എപ്പോഴും നിന്റെ ജിഹ്വഗുത്തിൽ ഭരതി ഇരിക്കും. വാഗീ
 ശൻ എന്ന പേരും നിവക്കു തന്നിരിക്കുന്നു. അതു ലോകത്തി
 ലെല്ലാം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടു. നീ എപ്പോൾ എന്നെ സ്തുതിക്കുന്നു
 വോ അപ്പോൾ ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കാം. ഇങ്ങിനെ ആ
 കാശവാണി കേട്ടു വാഗീശൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. വാ
 ഗീശനെനുള്ള പേർ ലോകത്തിലെല്ലാം പരന്നു. അനന്ത
 രം വാഗീശൻ തിലകാവതിയോടു പാഞ്ഞു രാജ്യസഞ്ചാരത്തി
 നു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ തിലകാവതി നിന്റെ ശുഭരോഗം
 ഈ ശിവസന്നിധിയിൽ വെച്ചാണ് മാറിയത്. അതുകൊണ്ട്
 ഈ സിദ്ധിക്ഷേത്രത്തിൽത്തന്നെ ഇരുന്നു മഹേശ്വരനെക്കെങ്കൽ
 ത്തെ ചെല്ലുക എന്നു പാഞ്ഞു. അതു കേട്ടു വാഗീശൻ ആ
 ദേവാലയത്തിൽ പുല്ലുകളെ ചെത്തിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ടും മറ്റൊ
 രോ കൈകൾക്കുള്ള ചെയ്യുകൊണ്ടുമിരുന്നു. വാഗീശൻ രാവി
 ലേയും വൈകുന്നേരവും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കും. ആ സമ
 യത്തു ദേവന്മാർ പുഷ്പങ്ങളെ വഴിക്കും. അതു കണ്ടു ജനങ്ങ
 ലെല്ലാവരും അത്യന്തം വിസ്മയിച്ചു. ബ്രഹ്മലോകപത്മം വാ
 ഗീശന്റെ കീഴ്തി ജപിച്ചുകൊണ്ടു പൊങ്ങി. ബ്രാഹ്മണരും

മുനികുളം വാഗീശനെ ശിവനെ പൂജിക്കുന്നതുപോലെ പൂജിച്ചു. ആ വാഗീശൻ വേദാന്തശാസ്ത്രത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു. വാഗീശൻ ഇങ്ങിനെയാലൊരുള്ള ശിവപ്രസാദത്തെ കേട്ട രാജസേവകന്മാരായ ആഹ്തന്മാർ വാഗീശന്റെമേൽ വളരെ ഈഷ്ടയാടു കൂടി ജ്യേഷ്ഠാധിപനായ രാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽചെന്നു. രാജാവ് അവരെ പൂജിച്ചിരുത്തി വന്നകാൽമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ഈഷ്ടകൊണ്ടു ഭഗവതിത്തന്മാരായ അവർ പറഞ്ഞു. ധർമ്മസേനൻ ഞങ്ങളുടെ മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു മതത്തിന്റെ സകലസാരത്തേയും ഗ്രഹിച്ചു ഇതു കളവാണെന്നുപറഞ്ഞു രോഗത്തെ ശമിപ്പിപ്പാൻ ഞങ്ങൾ ശക്തന്മാരല്ലെന്നുള്ള കാരണം ഞങ്ങളിൽ ആരോപിച്ചു വൈദികന്മാരാൽ ഞങ്ങളുടെ മതത്തേയും ദുഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ ഇപ്പോൾ ശൈവപക്ഷസ്ഥനായിരിക്കുന്നു. അവനെ പിടിച്ചു ശിക്ഷിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ മതത്തിന്നു ദോഷം സംഭവിക്കും. ഇങ്ങിനെ ആഹ്തന്മാരുടെ വാക്കുകേട്ട രാജാവു ഭൃത്യന്മാരെ വിളിച്ചു ശിക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു വാഗീശനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാൻ പറഞ്ഞയച്ചു. അവർ ചെന്നു വീരഭദ്രേശ്വരഭക്തത്തിലിരിക്കുന്ന വാഗീശനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതു തിപകാവതികളു ദുഃഖാത്മ്യമായിട്ടു കേതരക്ഷകനായ മഹേശ്വരനെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അനേകായുധങ്ങളെ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ഭടന്മാർ അദ്രാക്ഷഭൂഷിതനായ വാഗീശനെ രാജമന്ദിരത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു. ആ വൃത്താന്തം രാജാവ് ആഹ്താചാര്യന്മാരോടു പറഞ്ഞു. ഇവന്ന് എന്തു ശിക്ഷയാണ് കൊടുക്കേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അവർ കമ്മായപ്പാടിയിലിട്ടു കൊല്ലേണമെന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു ഭൃത്യന്മാരുടെ ചെങ്കിട്ടിൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യുവാൻ പറഞ്ഞു. അവർ കമ്മായപ്പാടിനിറച്ച ഒരു മുറിയിൽ വാഗീശനെവെച്ചു വാതിലടച്ചു പോരങ്ങളിൽകൂടി കമ്മായപ്പാടിയെ ഊതുവാൻതുടങ്ങി. വാഗീശൻ ആ മുറിയിലിരുന്നു തന്നെ വളരെ ക്ലേശങ്ങളുടേയും ചന്ദനപങ്കത്തിന്റേയും മദ്ധ്യത്തിലിരിക്കുന്നവനായും ശിരസ്സിലുള്ള ചന്ദ്രബിംബത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന അമൃതരസത്താൽ

നനഞ്ഞവനായും ജനനമരണമില്ലാത്തവനായും എന്തു കൊണ്ടും ക്ഷോഭിക്കാത്തവനായും ആകാശംപോലെ നിശ്ചലനായും ഇരിക്കുന്ന ശിവനാണ് ഞാൻ എന്നു ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ കല്ലിനെ യെന്നപോലെ കുമ്മായപ്പെടുകൾ അവനെ ബാധിച്ചില്ല. ഇങ്ങിനെ ഏഴുദിവസം കഴിഞ്ഞു വാതിൽ തുറന്നുനോക്കുമ്പോൾ വാഗീശനെ ഒട്ടാ ഉപദ്രവമില്ലാത്തവനായും ആനന്ദാമൃതജലത്തിന്റെ കല്ലോലമാലകളാൽ അതിശീതളശരീരനായും വിശപ്പും ദാഹവുമില്ലാത്തവനായും വാടാത്തമുഖത്തോടുകൂടിയവനായും കണ്ടിട്ടു രാജാവു പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി ഭയപ്പെട്ടു ചിത്രമെഴുതിയ തുപോലുള്ള അനങ്ങാതെ നിന്നു. പിന്നെ ഉണങ്ങിയ മുഖത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന ആഹ്തദേശികന്മാരോടു രാജാവു ചോദിച്ചു. ഈ ചുണ്ണാമ്പ്രയോഗം മാരണങ്ങളിൽ വലുതായ യോഗമാണല്ലോ. നിങ്ങളുടെ വിദ്യാകാണ്ഡെന്താണ്? ഔഷധം കൊണ്ടെന്താണ്? അവൻ മരിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ. അതുകേട്ട് ആഹ്തന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി പിന്നെയും പാഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ മതസിദ്ധാന്തത്തെ ഇവൻ പഠിക്കുമ്പോൾ ഇതിനുള്ള മന്ത്രങ്ങളെല്ലാം ഇവൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ മന്ത്രങ്ങളുടെ മഹത്വത്താലാണ് ഇവൻ മരിക്കാത്തത്. ഇനി വിഷമിത്രമായ ഈ അന്നത്തെ ഇവന്നു കൊടുക്കണം. എന്നാൽ നിശ്ചയമായും മരിക്കും. അതു കേട്ടു രാജാവു വിഷമിത്രമായ പായസത്തെ വാഗീശന്നു കൊടുത്തു. വിശക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ നല്ലവണ്ണം ഭക്ഷിക്കുക. നീ വളരെ വിദ്യയുള്ളവനാണല്ലോ എന്നു പാഞ്ഞു. വാഗീശൻ ഈ അന്നം ജലവും ഭൂമിയുമാണ്. ഇതിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നവർ അഗ്നിയും വായുവുമാണ്. ഈ അവകാശം ആകാശമാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. ശിവനാൽ എന്താണ് ഭക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത്? ഇത് അഷ്ടമുത്തിയായ ശിവന്റെ പഞ്ചഭൂതാത്മകമാണെന്നു ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ആ അന്നമെല്ലാം ഭക്ഷിച്ചു. ഹെ മുനികളേ! ആ വാഗീശൻ ഭക്ഷിച്ച ഹാലാഹലമെല്ലാം ജീണ്ണുമായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ അവർ വാഗീശനെ കൊല്ലുവാനായി ഒരു മരിച്ച ആനയെ അയച്ചു. ആ ഗജം വാഗീശന്റെ നോട്ടത്താൽ.

തന്നെ പല്ലകളെല്ലാം കൊഴിഞ്ഞുവീണു മരിച്ചു. പിന്നേയും ആഹ്തന്മാരുടെ വാക്കിനാൽ രാജാവു വാഗീശന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു കല്ലിനെകൂടി തോണിയിൽ വെച്ചു സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ അഗാധമായ സ്ഥലത്തിൽ മുക്കി. അപ്പോൾ സമുദ്രം ശ്രീരാമനെ ഭയപ്പെട്ടു ശരണം പ്രാപിച്ചതുപോലെ വാഗീശനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ശിവാജിയോട് വാഗീശന്റെ കഴുത്തിൽകെട്ടിയ കല്ലോടുകൂടി കരയ്ക്കണമെന്നു സമുദ്രം അനേകര തരങ്ങളിലൊക്കെ വാഗീശനെ അർച്ചിച്ചുപറഞ്ഞു. ദേവന്റെ പാദസ്പർശത്താൽ ഞാൻ പരിവർത്തിതനായി. ദേവനെപ്പോലെ യുള്ള ശങ്കരകിങ്കരന്മാർക്കു ചെയ്യുകുടാത്തതന്താണ്? അവർ ഇന്ദ്രപദത്തേയും ബ്രഹ്മപദത്തേയുമായി വല്ലുപോലെ തള്ളുന്നു. അവർ പാപങ്ങളെ ഭേദിക്കും. സമുദ്രങ്ങളെ കുടിക്കും. ഭൂമിയേയും ആകാശത്തേയും വ്യത്യാസപ്പെടുത്തും. അങ്ങിനെയുള്ള ദേവന്മാരെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സമുദ്രം വാഗീശനെ സ്തുതിച്ചു മാഞ്ഞുപോകയുംചെയ്തു. വാഗീശൻ വീരദേശേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽപോയി തിലകാവതിയാൽ ലാളിതനായിട്ട് അമൃതമുഖ്യങ്ങളായ വാക്കുകളാൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകാണിരുന്നു. മേൽ രാജാവു വാഗീശന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കണ്ടു താൻതന്നെ വന്നു വാഗീശന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. വാഗീശനെയുള്ള ഭയത്താൽ രാജാവിന്നു ജപരമുണ്ടായി. വാഗീശന്റെ പാദസ്പർശമാത്രംകൊണ്ട് ആ ജപരം ശമിച്ചു. അതു കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ രാജാവു വാഗീശന്റെ കാല്ല്യം വീണു പറഞ്ഞു. ദേവന്റെ ദാസഭാവത്താൽ ഞാൻ ധന്യനായി. ഇനി ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നു പറയുക. അതുകേട്ടു വാഗീശൻ ആഹ്തന്മാരെക്കൊല്ലാ ശിക്ഷിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം രാജാവ് ആഹ്തന്മാരെക്കൊല്ലാതന്റെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കി. ഈ രാജ്യത്തിൽ ആഹ്തന്മാരെക്കണ്ടാൽ അപ്പോൾത്തന്നെ ശുഭാഗ്രത്തിലോരമെന്ന് ആ രാജ്യത്തിലെല്ലാം ഘോഷിച്ചു. അതുകേട്ട് ആഹ്തന്മാരെല്ലാം ഓടിയൊളിച്ചുകളഞ്ഞു. മേൽ രാജാവുകേട്ട ദുഷ്ടമാ

യ ആഹ്തമതത്തെ തൃജിച്ചു വൈദികമതത്തെ അനുസരിച്ചു ശീ
വഭക്തിയാൽ ഐഹികാമുഷ്ടികസുഖത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

മുപ്പത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— അനന്തരം ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യ
നായും ശ്രീമാനായുമിരിക്കുന്ന വാഗീശൻ മഹേശ്വരാനുജായാ
ലും ശിവസ്ഥലങ്ങളെ കാണുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്താലും പുറ
പ്പെട്ടു. മദ്ധ്യാജ്ഞാ, മായൂരം, കുങ്കുമാരം, ധൃതിസ്ഥലം, മഹാ
പാപനാ, ശേഖരവനം, വടാരണ്യം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ശിവ
സ്ഥലങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനെ വാക്കുകയാൽ സൂതിച്ചു അവി
ടവാടമുള്ള ജനങ്ങളാൽ പൂജിതനായിട്ടു സൂര്യൻ മേഘമണ്ഡ
ലത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോലെ കാവേരീതീരത്തിൽ സഞ്ച
രിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം സൂര്യൻ അസു
മിഷ്ടവോൾ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻവന്നു വിളിക്കുകയാൽ വാഗീ
ശൻ ബ്രാഹ്മണനോടുകൂടെ അഗ്രഹാരത്തിലേക്കുപോയി. ഗൃ
ഹത്തിൽ വാഗീശനെയിരുത്തി ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ പുത്രനോ
ട് ഇലകൊണ്ടുവരുവാൻ പാഞ്ഞു. അതു കേട്ടു പുത്രൻ വാഴ
ത്തോട്ടത്തിൽപോയി ഇലമുറിപ്പാൻതുടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു സപ്തം
കുടുംബം ഉടനാ മരിച്ചു. അപ്പോൾ വാഗീശന്റെ മഹത്വത്തെ
അറിയുന്നവനായ ബ്രഹ്മണൻ വേഗം മരിച്ചു കുട്ടിയെയെടുത്തു
മാച്ചാവച്ചു വാഗീശനു ഭക്ഷണംകൊടുത്തു. വാഗീശനാവ
ശ്യ ആ പുതാത്താമല്ലോ അവരുടെ ചേഷ്ടകളെക്കൊണ്ടി
ങ്ങു ജ്ഞാനമുഷ്ടികൊണ്ടും നോക്കി അറിഞ്ഞു. വേഗം കുട്ടിയെ
ചെച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുപോയി ആ കുട്ടിയെ കൈക്കൊണ്ടു
തൊട്ടു നിലകുറുത്ത മനസ്സിൽ ക്ഷണനേരം ധ്യാനിച്ചു. അ
പ്പോൾ ആ കുട്ടി എഴുന്നീറ്റു. ജനങ്ങളെല്ലാവരും ആത്മയുക്ത
നായ വാഗീശങ്കൽ ആ കർമ്മം അത്യാത്മയുക്തമായി വിചാരിച്ചു.

പിന്നെ വാഗീശൻ ശ്രീകാഷീനഗരത്തിൽപോയി മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരപാനം ചെയ്യവനായ ജ്ഞാനസംബന്ധമൂർത്തിയാൽ സൽകൃതനായിഭവിച്ചു. അവിടെ ജ്ഞാനസംബന്ധനേറായും വാഗീശനേറായും ഭൂമിയിൽവെട്ടിക്കായി സ്വപ്നമുദ്രകളെ മഹേശ്വരൻ ദിനനോരം കൊടുത്തിരുന്നു. പിന്നെ ജ്ഞാനസംബന്ധമൂർത്തിയാൽ പൂജിതനായ വാഗീശൻ അവിടെനിന്നു ചിംബരക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. അവിടെ നടുക്കുനെയ്തപ്പോൾ അനേക ജനങ്ങളാൽ സൽകൃതനായിട്ടു കമലാലയത്തിലേക്കുപോയി. അവിടെ വാത്മീകനാമനേയും മഹാപ്രഭവായ ത്രാഗേശനേയും ഉത്തമവാക്കുകളാൽ സ്മരിച്ചു. അവിടെയുള്ളവരാരും പൂജിക്കപ്പെട്ടു. വേദാരണ്യത്തിൽപോയി അവിടെ ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിൽ വാഗീശന്റെ പരിക്ഷാത്മമായി അടച്ചിരുന്നതു വാഗീശൻ വാക്കിനാൽ ഭേദിച്ചു. പിന്നെ പൂരാണുനദിയെന്ന സ്ഥലത്തുപോയി. അവിടെയുള്ള ശിവഭേദികളായ ആർത്തനാദര രാജാവിനാക്കാണ് ആടിക്കളിച്ചു. പിന്നെ കാഞ്ചീലിപുരേശ്വരനെ സ്മരിപ്പാനായി പോകുമ്പോൾ മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽ വിശപ്പാകാണ്ടു പീഡിതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അന്നപാനീയങ്ങളെ എടുത്തുകൊണ്ടു ബ്രഹ്മണവേഷത്തോടെവന്നു ഭക്ഷണംകൊടുത്തു മറഞ്ഞു. വാഗീശൻ കാഞ്ചീലിപുരേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അരുണാചലത്തിൽ പോയി വിഷ്ണുവിനാലും ബ്രഹ്മാവിനാലും സേവിതനായ അരുണാചലേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അവിടെനിന്നുപോയി കാമാക്ഷീനാഥനായ കാഞ്ചീപുരേശ്വരനെകണ്ടു സ്മരിച്ചു. പിന്നെയും വാഗീശൻ അനേകശിവസ്ഥലങ്ങളിൽപോയി സ്മരിച്ചു. ളാലാചലം, വേഗിരി, കാളഹസ്തി, ശ്രീദൈവം, സിദ്ധന്മാരാൽ സേവിതമായ മല്ലികാർജ്ജുന ഇങ്ങിനെയുള്ള ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ എല്ലാപോയി മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു വാരാണസിയിലേക്കുപോയി. അവിടെ നിത്യവും ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്തു വിശാലാക്ഷീപതിയായ വിശ്വനാഥനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു വാരാണസിയിൽ ഒരു

സാവസരം വസിച്ചു. പിന്നെ കേദാരക്ഷേത്രത്തിൽപോയി
 ത്രാണകേശപരനെ സ്തുതിച്ചു കൈലാസവാസിയായ സോമാസ്ത്രി
 നമൃത്തിയെ കാണണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ വടക്കെ ദി
 ക്ഷിലേക്ക് എകനായിത്തത്തെനടന്നു. വഴിയിൽ കല്ലുകളെ
 പ്പോലെ ഉറച്ചുകിടക്കുന്ന മഞ്ഞുകുളുടെ ഉപദ്രവത്താൽ കാലു
 കൾ അലിഞ്ഞുപോയതുകൊണ്ടു വാഗീശൻ വളരെ ദുഃഖിച്ചു.
 എന്നാലും വാഗീശൻ മഹേശ്വരഭക്തനായിട്ടുള്ള അത്യാഗ്രഹ
 ത്തെ വിടാതെ കയ്യുക്കത്തിക്കൊണ്ടും ഉരുണ്ടിടും നിന്നീടും കുറെ
 വഴിപോയി. ഒട്ടും അനങ്ങുവാൻ വയ്യാതായപ്പോൾ വാഗീശൻ
 ശങ്കര! എന്നു രക്ഷിക്കണേ എന്നു ഊക്കെ നിലവിളിച്ചു.
 അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു വൃദ്ധതാപസന്റെ വേഷം ധരിച്ചു
 വന്നു വാഗീശനോടു നീ ആരാണു്? എവിടെക്കാണ് പോകു
 ന്നതു്? എന്നുചോദിച്ചു. വാഗീശൻ ഞാൻ മഹേശ്വരനെക്കാ
 ണുവാൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയാണെന്നുപറഞ്ഞു.
 അതുകേട്ടു വൃദ്ധൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. നിന്റെ ഈ ആ
 ഗ്രഹം സാധിക്കുന്നതല്ല. കൈലാസത്തെ കാണുവാൻ ദേവ
 കൾക്കകൂടി പ്രയാസമാണു്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നിനക്കു സാ
 ധിക്കുമോ? നിനക്കു മടങ്ങിപ്പോകേണമെങ്കിൽ ഞാൻ കാലു
 ങ്ങാക്കിത്തരാം. താപസൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വാഗീശൻ ഞാൻ
 മടങ്ങിപ്പോകുന്നതല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ദയാനിധിയായ
 മഹേശ്വരൻ യോഗികൾക്കകൂടി കാണാൻ കഴിയാത്തതായ ത
 ന്റെ രൂപത്തെ കാണിച്ചു. വാഗീശൻ അതുകണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു
 നമസ്തരിച്ച് എന്നു രക്ഷിക്കേണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ
 മഹേശ്വരൻ വാഗീശനോടു അവിടെയുള്ള സരസ്സിൽ മുങ്ങു
 വാൻ പറഞ്ഞു. ഉടനെ വാഗീശൻ സരസ്സിൽ മുങ്ങിയപ്പോൾ
 ശ്രീപഞ്ചനദക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമീപത്തു കാവേരീനദിയിൽ വ
 ന്നു പൊങ്ങി. വാഗീശൻ വിസ്തീർന്നായിട്ടു ശ്രീപഞ്ചനദക്ഷേ
 ത്രത്തിലേക്കുപോയപ്പോൾ അവിടെ ശ്രീകൈലാസപൂർത്ത
 തെക്കണ്ടു. ക്ഷീരസമുദ്രത്തിന്റെ കല്ലോലങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള
 കൊടുമുടികളാൽ ഭംഗമായും സിദ്ധർ, ചാരണർ, ഗന്ധർവ്വ

യാർ, മുനീനാർ, ഗണങ്ങൾ ഇവരാൽ സേവിതമായും
 കപ്പകവൃക്ഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞ അനേക ഉദ്യാനങ്ങളോടുകൂടിയതാ
 യും മനോഹരമായി ശബ്ദിക്കുന്ന കയിലുകളോടുകൂടിയതായും
 എട്ടുദിക്കിലും ദിഗ്ഗജങ്ങളാൽ പ്രയത്നാർപ്പിച്ചു ധരിക്കുന്നതായും
 കോടി ചന്ദ്രശ്ചന്ദ്രമായും ഗംഗാപ്രവാഹംപോലെ അതിഥവള
 മായുമിരിക്കുന്ന കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ എല്ലാവരിലും ഉയർന്ന
 തായ ഒരു ശ്വാഗതത്തിൽ അനേക രത്നനിർമ്മിതമായ ദിവ്യസിം
 ഹാസനത്തിൽ ഉമാദേവിയോടും സ്തന്ദ്രമുത്തിയോടും കൂടിയവ
 നായും നാലുദിക്കുകളിൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ചന്ദ്രക്കലാ
 ധരനായും ചതുർബാഹുവായും സുന്ദരവിഗ്രഹനായും സമുദ്രോ
 നന്ദസപരൂപനായും കപാലമാലയാൽ കെട്ടപ്പെട്ട ജടാഭാര
 ത്താൽ ശോഭിതമായ ശിരസ്സോടുകൂടിയവനായും സപ്തഭുജണ
 നായും വ്യാഘ്രചർമ്മാഭാരധരനായും ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ
 കണ്ട് അത്ഭുതം വിസ്മയാവിഷ്ഠപുരയനായിട്ടു പിന്നേയും പി
 ന്നേയും നമസ്കരിച്ചു. വാഗീശൻ സന്തോഷത്താൽ എഴുന്നീൽക്കു
 കയും വീഴുകയും ഉറക്കു പാടുകയും നൃത്തം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.
 വാഗീശൻ അതിപ്രീതിയോടെ ആനന്ദശ്രവണങ്ങളാൽ ദേ
 ഹമല്ലാ നന്നത്തു കാണു മഹേശ്വര! രക്ഷ! രക്ഷ! എന്നുപാ
 ഞ്ഞു തൊഴുതു കൊണ്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വാഗീശ
 ന് അതി മനോഹരമായും പ്രസന്ന മുഖപങ്കജത്തോടു കൂടിയ
 തായും അനേക ദിവ്യഭുജങ്ങളാൽ ഭൂഷിതമായും കരുണാ
 രസപ്രവാഹത്തിൻ്റെ ശൈത്യത്താൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പു
 ന്ന അപാഗത്തോടുകൂടിയതായും ചിദാനന്ദമയിയായുമിരിക്കു
 ന്ന തന്റെ ദിവ്യമുത്തിയെ കാണിച്ച് ഉടനെ മറയുകയും ചെയ്തു.
 വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും അഭോഗാചരനായ ദേവൻ മാഞ്ഞു
 പോയി വാഗീശൻ മഹേശ്വരാനന്തയാൽ തെക്കെ ദിക്കിലേ
 ക്കുപോയി. മധുര മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനെ സ്തു
 തിച്ചു പിന്നേയും ശരണ്യനഗരത്തെ പ്രാപിച്ചു മുന്വേദത്തെ
 പോലെ ശിവഭക്തകളും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തിലകാവതി
 ശിവാഭക്തകളുടെ വേദപത്ത്യാൽ പഞ്ചഭൂതമയമായ ദേവത്തെ സ്തു

ജിച്ച് ഉത്തമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ സഹോദരിയുടെ വേർപാടിനാൽ വന്നനായിരിക്കുന്ന വാഗീശന്നു മഹേശ്വരൻ വേദാന്തജ്ഞാനത്തെ ഉപദേശിച്ചു. വാഗീശൻ ജഗജ്ജീവതപങ്ങളെ അറിയുകയാലും മഹേശ്വരഭക്തിയാലും അണിമാടിസ്ഥിതികളെത്തന്നെ തുണീകരിച്ചു. പിന്നെ ഐശ്വര്യത്തിന്റെ കഥ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? ദേവകൾ വാഗീശനെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ആരാദിച്ചു. വാഗീശൻ നടക്കുന്ന ദിക്കിലെല്ലാം മാണിക്യം, മുത്തം, വൈഷ്ണവം, സ്വർണ്ണം ഇവകളെല്ലാം വെച്ചു. വാഗീശൻ അതുകളെ ചാടിക്കടന്നു നടക്കും. അതുകണ്ടു ദേവന്മാർ വിസ്മയിച്ചു. വാഗീശൻ എല്ലാം പുല്ലുപോലെ തള്ളി ഒന്നിലും ക്ഷോഭിക്കാതെ ശുദ്ധചിത്തനായിട്ടു ജഗത്തെല്ലാം ശിവമയമായി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന വാഗീശന്നു പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ യോഗികൾക്കകൂടി ദുഷ്ടഭമായ തന്റെ സായുജ്യമുക്തിയെ കൊടുത്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
മുപ്പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഹെ മനികളേ! വേദാഗമപുരാണങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിപ്പാൻ സ്വതഃ അശക്തനാണെങ്കിലും അവൻ മഹാത്മാക്കളെ പൂജിക്കുന്നതിനാൽ വേദാഗമസിദ്ധാന്തസ്ഥാപനത്തിന്നു ശക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ആ സിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിക്കുന്നവൻ സകലപാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിതനായി ശിവപ്രസാദത്താൽ കാലകർമ്മഭയരഹിതനായി നാകവല്യത്തേയും പ്രാപിക്കുന്നു. ഇതിന്നു മഹാത്മാർ ഒരു ഇതിഹാസത്തേയും പറയുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ കരഷ്യകുഴ സൽബുദ്ധിയുണ്ടാകുന്നതാണ്. ഐശ്വര്യവിശ്രവമായി ഒരു ഉത്തമരാജ്യമുണ്ട്. അവിടെ ഇന്ദ്രനോടുകൂടെ സു

ഭരിക്കുന്നവരായ പാണ്ഡ്യവംശരാജാക്കന്മാർ വസിക്കുന്നു. രജതം, സ്വർണം, ഇന്ദ്രനീലക്കല്ല്, വൈഷ്ണവം ഇവകളുടെ ഇരിപ്പിടമായ രീരത്താട്ടുകുടിയതും സുന്ദരികളുടെ അധരരസംപോലെ സ്വാദുള്ളതായും സ്വച്ഛമായും ശീതളമായുമിരിക്കുന്ന ജലത്തോട്ടുകുടിയതായും ശ്രീദക്ഷിണഗംഗയായും ഇരിക്കുന്ന താമ്രവണ്ണീനദിയോടു സമുദ്രം സംഗമിക്കുന്നു. അവിടെ ഉത്തമമായ മുത്തുകൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ആ രാജ്യത്തിൽ ക്രമം, ഹിന്താലം, കന്യാ, മാകന്യാ, ചന്ദനം ഇതുകളാൽ നിബിഡയായിരിക്കുന്ന ഭൂമി സൂര്യന്റെ കിരണകാരിന്ദ്രത്തെ അറിയുന്നില്ല. ദരിദ്രന്മാരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലും വെങ്കലം അടുപ്പിൽക്കൂട്ടിയ കാലാഗ്രവൃക്ഷത്തിന്റെ വിറകുകൾ സൗരഭ്യത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അവിടെ അതിഥികൾക്കു സൽക്കാരംചെയ്യുന്ന മഹാത്മാക്കൾ കഭളിവാഴകളുടെ ഇലകളെ കോണികളിൽക്കൂടി കയറി മുറിക്കുന്നു. ആ രാജ്യത്തിൽ പുഷ്പാകരമെന്നു പേരായ ഒരു പുരമുണ്ട്. കർമ്മകാണ്ഡപ്രവൃത്തകന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലുള്ള ശുഭങ്ങളാൽ ബാലകന്മാർ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യിക്കൊടുക്കുന്നതായ ആ പുരത്തിൽ പുഷ്പലാഭനെന്നുപേരായി സകല ശത്രുക്കളേയും ജയിച്ച ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്നു ദേവീകയെന്നുപേരായി ഗുണശാലിനിയായ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായിരുന്നു. കലപക്ഷനെന്നുപേരായി ശിവഭക്താഗ്രണ്യനായ ഒരു മന്ത്രിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവ് ആ രാജ്യത്തിൽ യാഗാചെയ്യുന്നതെല്ലാം മുടക്കിയതിനാൽ കപിതനായ ഇന്ദ്രൻ രാജാവിനോടു യുദ്ധംചെയ്യാൻ പുറപ്പെട്ടു. അവർതമ്മിൽ കഠിനമായ യുദ്ധമുണ്ടായി. വലുതായ ജനനാശത്തെ കണ്ട് അഗസ്ത്യമഹർഷി അവരോടു യുദ്ധത്തെ നിത്തുവാൻ പറഞ്ഞു. മുനിയുടെ കല്പനായ ബഹുമാനിച്ചു രണ്ടുക്കൂടും യുദ്ധത്തിൽനിന്നു പിൻമാറി. ഇന്ദ്രനും പിന്നെയും ദേവന്മാർ നിൽക്കാതെ മേഘങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ച് ആ രാജ്യത്തിൽ മഴപെയ്യാതെന്നു പറഞ്ഞു. രാജ്യത്തിൽ മഴപെയ്യാത്തതുകൊണ്ടു പാണ്ഡ്യദേശവാസികളായ ജനങ്ങൾ ബുദ്ധിമുട്ടി കാവേരീതീരത്തേക്കുപോയി.

ഇത്രനാൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ട ജപരരോഗത്താൽ രാജാവിന്റെ സൈന്യങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു. ഈ അവസരത്തെയറിഞ്ഞ് ആ ആർക്കമാർ വളരെ സേനകളോടുകൂടിവന്നു പുഷ്പാലജരാജാവിനെ അവരുടെ വഞ്ചനവാക്കുകളാൽ മോഹിപ്പിച്ച് ആ രാജ്യത്തിൽ വളരെ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. രാജാ മുഴുവനും ആർക്കമാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ വേദജ്ഞന്മാരായും പഞ്ചാക്ഷരജപതപ്പരന്മാരായും ഭസ്മതട്രാക്ഷധാരികളായുമിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെ കലപക്ഷനെന്നമന്ത്രി ദേവികാരാജ്ഞിയാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട ദ്രവ്യങ്ങളാലും തന്റെ ദ്രവ്യങ്ങളാലും രക്ഷിച്ചു. ആർക്കമാർ മന്ത്രിയേയും രാജ്ഞിയേയും ഉപദ്രവിച്ച് അവരുടെ മതപ്രവേശനത്തിന്നു ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ മന്ത്രി ഹാലാസ്ത്രേശ്വരന്റെ മുന്തിരിപ്പോയി രക്ഷ, രക്ഷ എന്നു പറഞ്ഞു കിടന്നു. അപ്പോൾ ഹാലാസ്ത്രേശ്വരൻ മന്ത്രിയോടു സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു ഉപായം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. അതുകേട്ടു സന്തുഷ്ടനായ മന്ത്രി പിറോദിവസം രാവിലെ ആർക്കമാർ വന്നപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഭൃഷ്ടമതക്കാരാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആർക്കമാർ എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ മതം അറിയുന്ന ബ്രാഹ്മണരോടു ഞങ്ങൾ വാദിക്കാം. ഞങ്ങൾ ജയിച്ചാൽ നിങ്ങളെല്ലാവരും ഞങ്ങളുടെ മതത്തിൽ ചേരണമെന്നു പറഞ്ഞു. മന്ത്രി അങ്ങിനെതന്നെയെന്നുപറഞ്ഞു തന്റെ ഭൃതന്മാരെ അയച്ചു ബോധവാഹന വരുത്തി. മന്ത്രി ബോധവാഹന അനേക ഉപചാരങ്ങളാൽ പൂജിച്ചു പ്രത്യക്ഷശിവനായിരിക്കുന്ന ബോധവാഹനോടു വൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. എല്ലാം നാളയാവട്ടെ എന്നുപറഞ്ഞു ബോധവാഹൻ ഹാലാസ്ത്രക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. പിറോദിവസം രാവിലെ വൈദികന്മാരും ആർക്കന്മാരും വന്നുകൂടി ഹാലാസ്ത്രസന്നിധിയിൽ വാദത്തിനായി ഒരുങ്ങി. വൈദികന്മാർ ഭയത്താൽ വളരെ ചുരുങ്ങിത്തുടങ്ങി. പത്തു പതിനഞ്ചാളുകൾ മാത്രം ഭയപ്പെടാതെനിന്നു. ബോധവാഹൻ അവരുടെയിടയിൽ സൂര്യനെപ്പോലെ പ്രകാശിച്ചു. പ്രസാദം തുടങ്ങുമ്പോൾ ബോധവാഹൻ രാജസന്നിധിയിൽ വെച്ചു

നാല്പത്താന്നായരും സംഖ്യയുള്ള ആഹ്തന്മാരോടു പാഞ്ഞു. നമ്മുടെ വാദത്തിൽ തോല്ക്കുന്നവർ ശുഭാഗ്രത്തിൽ കയറണം, ഇതാണ് നിശ്ചയം. മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ വാദിക്കാം. ആഹ്തന്മാർ ഇതുകേട്ട് അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു. അവർ തമ്മിൽ വലുതായ വാദവും തുടങ്ങി. ഉൽകൃഷ്ടപ്രകാശനായും സർവ്വശക്തിമാനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്ത്രനാഥൻ ബോധവാന്റെ വചനത്തിൽ ഇരുന്നു സകല ആഹ്തന്മാരേയും ജയിച്ചു. ഉടനെ വേദനിസ്ത്രന്മാരായ സകല ആഹ്തന്മാരേയും ശുലങ്ങളിലിട്ടു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ സത്തുഷ്ടനായിട്ടു മേഘങ്ങളോടു വർഷിക്കുവാൻ പാഞ്ഞു. നല്ലവണ്ണം വർഷിച്ചതുകൊണ്ടു രാജ്യമെല്ലാം സുദീക്ഷമായി. അന്നു രാമൻ രാജ്യവിട്ടുപോയവരായ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം വന്നു വേദോക്തമായ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. രാജാവും മന്ത്രിയും ബോധവാനെ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഒരു സിംഹാസനത്തെ കൊടുത്തു പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. ബോധവാൻ രാജാവിനെ ആ രാജ്യത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു പോകയും ചെയ്തു. രാജാവു മുഖവെട്ടത്തോളമെല്ലാം രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തു. ശിവഭക്തനായ കലപക്ഷൻ ശിവപ്രസാദംകൊണ്ടു കാലതാൽകൈലാസപദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഏക സ്മരണപരപ്പാണിതിൽ

നാല്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! ഏതൊരു മനുഷ്യൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ആചാര്യന്റെ പാദാരവിന്ദല്യാനതല്പരനായിരിക്കുന്നുവോ അവന്നു മഹാദേവൻ പ്രസാദിച്ചു തന്റെ പദത്തു കൊടുക്കുന്നു. ഇതിന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു കഥയുണ്ട്. അതിനെ ഞാൻ പറയാം. ആ

തിനെ ശ്രവിച്ചാൽ ഉത്തമഭക്തിയുണ്ടാകും. പണ്ടു മിഥിലാരാജ്യത്തിൽ വിദ്യാതൂരനെന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. സർവ്വവിദ്യകളിലും അദ്ദേഹത്തിന്നു തുല്യനില്ലാത്തതിനാലാണ് വിദ്യാതൂരനെന്നു പേരുണ്ടായത്. ബുദ്ധിമാനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ സകല വേദ ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളേയും ആലോചിച്ചു സർവ്വഭോഗങ്ങളിൽനിന്നും വിരക്തനായിട്ടു മുക്തിസാധനത്തിൽ പ്രവൃത്തനായി. ഞാൻ വേദങ്ങളെല്ലാം അദ്ധ്യയനം ചെയ്തു, ശാസ്ത്രങ്ങളും പഠിച്ചു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഫലം കലഹം, കണ്ഠശോഷം, ഗർവ്വം എന്നിവകളാണ്. അഗാധമായ ശബ്ദബ്രഹ്മസമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിനോക്കിയ എനിക്കു പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രം മാത്രമേ സാരമാണെന്നു തോന്നുന്നുള്ളൂ. മറ്റൊല്ലാം വ്യർത്ഥമെന്നു. മറ്റുള്ളതെല്ലാം ഇന്ദ്രജാലവിദ്യപോലെ മിഥ്യാഫലത്തെ കാണിക്കുന്നതാണ്. ഈ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രമുണ്ടു് ഗുരുവിനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടാൽ മോക്ഷപ്രദം തന്നെയാകുന്നു. സമഗ്രാന്തനായും ലോകതത്വങ്ങളെ അറിഞ്ഞവനായും ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായും ശാന്തശീലനായും സർവ്വസാഗരവിപുലതയുമുള്ള വേദോക്തപ്രകാരമുള്ള ആചാരസമ്പന്നനായും ബ്രഹ്മത്തെ അറിയുന്നവനായും ബ്രാഹ്മണനായുമിരിക്കുന്ന ഒരു ആചാര്യനെ ലഭിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവന്നു മറ്റുള്ള വളരെ കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടു ഫലമെന്ത്? സൂര്യൻ ഉദിച്ചാൽ പിന്നെ വിളക്കിനുവേണ്ടി യന്ത്രിക്കുന്നതെന്തിണ്? ആ ഗുരുവിനാൽ പായപ്പെട്ടതുപോലെയുള്ള ആചാരത്തെ ശിഷ്യൻ വിടാതിരുന്നാൽ ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരുന്മാരായ ത്രിമൂർത്തികളും അവന്റെ ദാസന്മാരാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാചാര്യനെ എനിക്കെവിടെ നിന്നാണ് കിട്ടുന്നതെന്നു വിചാരിച്ചു ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഭൂപ്രദക്ഷിണത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം വളരെ ബ്രാഹ്മണരുടെ ഇടയിൽ നടന്നു നോക്കീട്ടും സർവ്വഗുണസമ്പന്നനായും തനിക്കു സമ്മതനായുമുള്ള ഗുരുവിനെ കണ്ടില്ല. പിന്നേയും ക്രമത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു. കമലാലയക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അവിടെ മഹാതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനംചെയ്തു

ത്യാഗേശ്വരനെ മൂന്നുനേരവും സേവിച്ചുകൊണ്ടു മൂന്നുമാസം താമസിച്ചു. അദ്ദേഹം എപ്പോഴും ത്യാഗേശ്വരനോട് എനിക്കു സർവ്വലക്ഷണയുക്തനായി ഭവാനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു ഗുരുവിനെ കാണിച്ചുതരണമേ എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രി ത്യാഗേശ്വരൻ ആ ബ്രാഹ്മണനോടു സ്വപ്നത്തിൽ പറഞ്ഞു. നാളെ അർദ്ധരാത്രിയിൽ എന്റെ ഭക്തനായ സുന്ദരൻ എന്നൊരാൾ ഇവിടെ വരും. നീ അവനോടു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുക. അവൻ നിന്റെ ഗുരുവായി ഭവിക്കും. ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നംകണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ വിദ്വാൻ എഴുന്നീറ്റു ത്യാഗേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു. പിറേദിവസം ത്യാഗേശ്വരന്റെ ശ്രീകണ്ഠത്തിൽ പോയി ശ്രീകണ്ഠത്തിൽ താഗേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചുനഗരവാസികളെല്ലാം ഉറങ്ങിയതിനുശേഷം വേശ്യാഗൃഹപ്രവേശത്തിനായി ശൃംഗാരവേഷത്തെ ധരിച്ചവനായും ദിവ്യലക്ഷണയുക്തനായും മദ്യേശ്വരന്റെ പ്രതിബിംബമായും-ത്യാഗരാജന്റെ ഏകാന്തസേവകൊണ്ടു ധന്യനായുമിരിക്കുന്ന സുന്ദരൻ വരുന്നതുകണ്ടു. ആ വേഷത്തെക്കണ്ടു വിദ്വാൻ ഏററവും വിസ്മയിച്ചു സുന്ദരന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണ് അനേകനമസ്കാരങ്ങളെചെയ്തു. അപ്പോൾ സുന്ദരൻ നീ ആരാണു്? എവിടനിന്നു വരുന്നവനാണു്? എന്താണു് വേണ്ടതു്? എന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ വൃത്താന്തത്തെയെല്ലാം പറഞ്ഞു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തേയാചിച്ചു. അതുകേട്ടു സുന്ദരൻ ഒന്നും ഉത്തരം പറയാതെ വേശ്യാഗൃഹത്തിലേക്കു നടന്നു. ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഹായ ദേഹത്തെ അനുഗമിക്കുന്നതുപോലെ സുന്ദരന്റെ പിന്നാലെ പോയി. സുന്ദരൻ വേശ്യാഗൃഹത്തിന്റെ അകത്തേക്കുപോയപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ പുറത്തുതന്നെ നിന്നു. അപ്പോൾ വേശ്യയുടെ പരിജനങ്ങൾ ബ്രാഹ്മണനോടു ഭവൻ ആരാണു്? ഇവിടേനില്ക്കുന്നതെന്തിനാണു്? എന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ ഞാൻ ഒരു മോക്ഷേച്ഛുവാണു്. സുന്ദരമുത്തിയെ ശരണംപ്രാപിച്ചവനായ ദാസനാണെന്നു പറഞ്ഞു. അവർ ആ വൃത്താന്തത്തെ വേശ്യയോടു

പറഞ്ഞു. അവൾ സുന്ദരനോടൊന്നിച്ചു ശയിക്കുമ്പോൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു സുന്ദരനോടു ചോദിച്ചു. ഹേ പ്രിയ! ധൂർത്തനായ ഭവാനു മുദാശ്വവായ ബ്രാഹ്മണൻ എങ്ങിനെ ഗുരുവാകും? ഭവാനു വല്ലതു ഉപദേശിച്ചാൽ അവൻ ബന്ധമുക്തനായി ഭവിക്കുമോ. ഇങ്ങിനെ വേശ്യ ചോദിച്ചതുകേട്ടു സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു. നീ ഇതിന്നു പരിഹസിക്കുന്നതു ചിതമല്ല. എന്റെ സഖിയുടെ സമ്മതം കിട്ടിയാൽ ഞാൻ അവന്നു മന്ത്രം ഉപദേശിക്കും. എന്നാൽ അവന്നു എനിക്കു പുനർജന്മമില്ല. ഞങ്ങളെ അർ പരിഹസിക്കുന്നുവോ അവർക്കു ഘോരമായ സാധാരണയിൽത്തന്നെ ചുറ്റാണ്ടിവരും. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് അവളെ ആശ്വേഷാചെയ്തുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ ഊങ്ങുകയുചെയ്തു. അപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ തൃശ്ശശാപരൻ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ സഖേ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. ഈ ബ്രാഹ്മണൻ ഭക്തൻ വിരക്തനാണ്. ഉപദേശത്തിന്നു പാത്രമാണ്. അവന്നു പഞ്ചാക്ഷരത്തെ ഉപദേശിച്ചു കൃതാർത്ഥനാക്കുക ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നം കണ്ടു. സുന്ദരൻ പിറോദിവസം രാവിലെ എഴുന്നീൽപോകുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ സുന്ദരനെ നമസ്കരിച്ച് ഇതു ശിവൻതന്നെ എന്നുള്ള ഭാവനയോടെ പിന്നാലെ നടന്നു. സുന്ദരൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണനോടുകൂടി കമലാലയത്തിൽ പോയി സ്നാനാചെയ്തു ബ്രാഹ്മണന്നു പാപനാശനമായ പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിച്ചു. ഭക്തിയോടുകൂടി സുന്ദരൻ അതിന്റെ അർത്ഥത്തെയും പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. നമശ്ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം കായികം, വാചികം, മാനസികം ഇതുകളാൽ ഉണ്ടാവുന്ന ത്രിവിധമലനാശം എന്നാകുന്നു. ശിവശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം പാശഞ്ചലനാരായ പത്മകളുടെ മലത്രയരൂപങ്ങളാകുന്ന പാശങ്ങളെ അവരവരുടെ യോഗ്യതയനുസരിച്ചു മോചിപ്പിക്കുന്ന എന്നാണ്. ഈ മന്ത്രത്താൽ മഹേശ്വരനെ ഏകപാദം ഉപാസിച്ചുകൊള്ളുക. തിനക്കു ശിവനോടുള്ള ഐക്യലാഭത്തിനായിട്ടാണ് ഈ മന്ത്രസമ്പ്രദായത്തെ ഞാൻ നിന്നോടു പറഞ്ഞത്. നീ കൃതാ

തന്നായി ഭവിക്കും. കാമക്രോധങ്ങളെ എപ്പോഴും തൃജിച്ചു കൊള്ളുക. സമുദ്ര താൻ വികാരങ്ങളാകുന്ന തിരമാലകളിലും നരകളിലും എങ്ങിനെ എപ്പോഴും അനപിതനായിരിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ മഹേശ്വരനും ദൃശ്യമായ പ്രപഞ്ചത്തിൽ അനപിതനായി ശോഭിക്കുന്നു. ഈ മന്ത്രാ ഗുരുഭക്തിയില്ലാത്തവക്ക് ഒരിക്കലും സിദ്ധിദമായി ഭവിക്കുന്നില്ല. ഗുരു മഹേശ്വരനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും ഗുരുവാക്യങ്ങൾ വേദവാക്യങ്ങളാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും എല്ലാകർമ്മങ്ങളിലും ഈശ്വരതത്വമായി ചെയ്യുന്നതാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും ആർക്കുണ്ടാകുന്നുവോ അവർക്ക് ഈ മന്ത്രാ വേഗത്തിൽ മുക്തിയേ കൊടുക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവനേപ്പോലെ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. ബ്രഹ്മജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരെ ഗുരുവാനേപ്പോലെയും പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. ഞാൻ നിനക്കു ദിവ്യനേത്രത്തേയും തരാം. ഒട്ടാ ഭയാപ്തദാത സുഖമായി സഞ്ചരിച്ചുകൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ആജ്ഞാപിതനായ ബ്രാഹ്മണൻ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. സുന്ദരൻ നാമങ്ങളെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും സുന്ദരപാദാരവിന്ദങ്ങളെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടും ഗന്ധപുഷ്പാദികളാലും അന്നവസ്തുങ്ങളാലും ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും ദിനന്തോരം പന്തീരായിരം പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ മലത്രയങ്ങളിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെട്ടവനായിട്ടു ജീവനുത്തനായിഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ വജ്രമുഖനായിത്തീർന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ ജ്ഞാനനേത്രംകൊണ്ടു ഗുരു പാഞ്ഞപ്രകാരം പിറോദിവസം തന്റെ കൈലാസയാത്രയാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടു പിന്നെ ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നാലോചിച്ചു. ദേഹത്തിൽനിന്നു പ്രാണനുംപോയി ചക്ഷുരാദീന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിജ്ഞാനപ്രദമായ ചൈതന്യവും മറഞ്ഞുപോയാൽ ഞാൻ മുമ്പെ ഏതുപ്രകാരം പരമാത്മാവിൽനിന്നു വോല്ലാതിരുന്നവോ അതുപ്രകാരം പരമാത്മാവിൽ ചേരട്ടെ. ഇങ്ങിനെ മനസ്സിൽ വിശ്വസിച്ചു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ യോഗംകൊണ്ടു പ്രാണങ്ങളേയും

ടക്കി പഞ്ചതേങ്ങയുടെ അംശങ്ങളെ തൃജിച്ച ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളെ! കേൾക്കവിൻ. ഏതൊരു മനുഷ്യൻ ശിവയോഗികൾക്ക് അന്നമോ ക്ഷീരമോ ഫലമോ കൊടുക്കുന്നു അവൻ പാപ്തീപരമേശ്വരന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടിട്ടു മുക്തിയെ പ്രാപിക്കുന്നു. ഇതിന്നു ദേവന്മാരാൽ കൂടി ശ്ലാഘനീയമായി ലോകവിശ്രുതമായ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ ഭക്തിവൈഭവത്തെ അറിയാവുന്നതാകുന്നു. കാവേരീജലപ്രവാഹത്താൽ വലിതമായ സമ്പത്തോടുകൂടിയ ഭക്തിണരാജ്യത്തിൽ സ്വർഗ്ഗതുല്യമായി ശാമലീവനമന്നപേരായി ഒരു പുരുമുണ്ട്. അവിടെ മാളികകളിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന രത്നസമൃദ്ധങ്ങൾ ദിനന്തോരം വലിച്ചുകൊണ്ടു മഹാമേരുവിനോടു സ്ഥലിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ ധനത്തന്നെ പേരായി ഒരു വൈശ്യശ്രേഷ്ഠനുമായിരുന്നു. അവൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു നിത്യവും അന്നദാനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ പാപ്തീപരമേശ്വരന്മാരേക്കൂടി കിങ്കരന്മാരാക്കിയിരിക്കുന്നു. അവന്നു പുത്രനില്ലാത്തതിനാൽ താൻ പരിശുദ്ധനല്ലെന്നുവിചാരിച്ചു പുത്രനുണ്ടാവാനായി മഹേശ്വരനെ വ്രതങ്ങൾ കൊണ്ടു സേവിച്ചു. മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ഹിമവാകൽനിന്നു ഗംഗയെന്നതുപോലേയും സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ലക്ഷ്മിയെന്നതുപോലേയും അവന്നു ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ചന്ദ്രക്കലപോലെയിരിക്കുന്ന പുത്രിയെക്കണ്ടു വൈശ്യൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. തന്റെ വംശം പുത്രിയാൽ പരിശുദ്ധമായെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ധനത്തൻ പുത്രിയാൽ വംശം പരിശുദ്ധമായിത്തീർന്നാൽ അവൾക്കു പൂതവതിയെന്നു പേരുവിളിച്ചു. അവൾ അച്ഛനമ്മമാരുടെ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ നന്ദനവനത്തിൽ

ൽ കല്പകലതയെന്നതുപോലെ ധനദത്തഗൃഹത്തിൽ വളർന്നു. ആ ബാല ആപാദകേശം അനേക രത്നഭൂഷണങ്ങളാൽ ഭൂഷിതയായിട്ടു ശാലപത്മാദികളായ നിധികളുടെ ശോഭയെ മോഹിപ്പിച്ചു. ശിവഭക്തന്മാർ കൊടുക്കുന്ന ഭസ്മത്തേക്കൊണ്ടു ധനദത്തൻ പുത്രിയെ ദീപ്താശ്വാഭിരുചിക്കായി അലങ്കരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ അവളുടെ ബാല്യകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സൗന്ദര്യംകൊണ്ടും ഐശ്വര്യംകൊണ്ടും പൂതവതിയെ സമനായി നാഗപുതി വൈശ്യാപുത്രനായ പരമദത്തനെ വരുത്തി ബന്ധുക്കളോടുകൂടി ധനദത്തൻ പുത്രിയെ വിവാഹംചെയ്തു കൊടുത്തു. രതിമന്ഥനമാരേപ്പോലെയിരിക്കുന്ന വധുവരന്മാർ കാണുന്നവർക്കുല്ലാം മനഃപ്രീതിയെ ഉണ്ടാക്കി. പൂതവതിയുടെ അച്ഛനമ്മമാർ വളരെ അപേക്ഷിച്ചു പരമദത്തനെ അവരുടെ ഗൃഹത്തിൽതന്നെ ഇരുത്തി. പരമദത്തനും നിത്യം ആയിരം ശിവഭക്തന്മാർക്കു ഭക്ഷണംകൊടുത്തതിന്നു ശേഷം പൂതവതിയോടുകൂടെ ഭക്ഷണം കഴിക്കും. ധനദത്തൻ തന്റെ ധനത്തിൽനിന്നു പകുതിധനം പരമദത്തന്നു കൊടുത്തു. വിശേഷമായ ഒരു മാളികയും തീപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അതിൽ പരമദത്തനേയും പൂതവതിയേയും കൂടി താമസിപ്പിച്ചു. സദൈവ്യാശ്ചര്യമുഖമായ ആ ഗൃഹത്തിൽ ആ ദമ്പതികളുടെ ആനന്ദപൂർവ്വ ലക്ഷ്മീനാരായണന്മാരുടെ വൈകുണ്ഠാമണതുപോലെയിരുന്നു. പരമദത്തൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു വേണ്ടുന്ന അന്നം നടസ്ഥാകൂടാതെ കൊടുക്കേണമെന്നു പൂതവതിയെ ഏല്പിച്ചു. ബാല്യാമൃതൽക്കേ ഭക്തയായ പൂതവതി ശിവഭക്തന്മാർ വരുന്നവരെ പാൽ, നെയ്യ്, അന്നം ഇവകളാൽ യഥേഷ്ടം പൂജിച്ചു. അവർ ഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടാഭിവാദനം ഭക്ഷണം കൊടുത്തുകൊണ്ട് അവരെ അമ്മയേപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. ഇന്ദ്രാണികളുടെ ദുഷ്ടഭമായ ഭോഗങ്ങളേയും അനുഭവിച്ചു. പാൽനരകളേപ്പോലേയുള്ള ശയ്യകളും നവരത്നമയമായ ഗൃഹവും അർക്കുലനായ ഭർത്താവും പൂതവതിയെ വളരെ സന്തോഷത്തെ വരുത്തിപ്പിച്ചു. അവർ ശിവഭക്തന്മാരെ ഉപചരിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും ആലസ്യം കാണിക്കാതെ ശിവഭക്തി മുതിർത്തിരുന്നതുപോ

ലെ സമയത്തെ കഴിച്ചു. ഒരു ദിവസം ഒരു ശിവഭക്തൻ ഒരു ഞെട്ടിയിലുള്ള രണ്ടു മാമ്പഴങ്ങളെ പരമഭക്തനും കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അതിനെ പൂതവതിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. പിറ്റാദിവസം മഹേശ്വരൻ പൂതവതിയുടെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കാനായി ഒരു ഭക്തഃവേഷത്തെ ധരിച്ചു പൂതവതിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു എനിക്കു വളരെ വാശിക്കുന്നു. വേഗം വല്ലതും തരണമെന്നു പൂതവതിയെ ബലപ്പെടുത്തി. അതുകേട്ടു പൂതവതി ഭക്തനെ നമസ്കരിച്ചു വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു. വെറുപ്പുകാലമാവുന്നേയുള്ളൂ. അപ്പോഴേക്ക് ഇതു കറച്ചു ഭക്ഷിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞ് അതിൽനിന്ന് ഒരു മാമ്പഴവും കടാ പാലും കൊടുത്തു. അതല്ലാ ആ ശിവഭക്തൻ ഭക്ഷിച്ചു തൃപ്തനായി മാറുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു പൂതവതി സിദ്ധന്മാരുടെ മന്ദിരം ഗോപനീയമാണെന്നുവിചാരിച്ചു മനസ്സിൽതന്നെ വെച്ചു. പിന്നെ ഭക്തന്മാർക്കല്ലാ ഭക്ഷണങ്ങളും കൊടുത്തു. ഭക്ഷണമെങ്കിലും ഭക്തന്മാരാൽ ആശീർവ്വദിക്കപ്പെട്ടവനായിട്ടു പരമഭക്തൻ ഭക്ഷണത്തിനായി അന്തർാത്തിലേക്കു പോയി. അപ്പോൾ പൂതവതി പാൽ, നൈ, അന്നം മുതലായി ഭത്ത്യാവിന്നിഷ്ടമുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെ കൊടുത്തു മാമ്പഴത്തേയും കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അമൃതരസാപോരലായിരിക്കുന്ന മാമ്പഴത്തെ ഭക്ഷിച്ചു സന്തുഷ്ടചിത്തനായിട്ടു മറോ പഴം എവിടെയെന്നു ചോദിച്ചു പൂതവതിയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അതു കണ്ടു പൂതവതി താൻ ചെയ്തതിനെ പാവാൻ ശക്തയല്ലാതെ ഭയപീഡിതയായിട്ടു കൈകടത്തുകയാണു് അടുക്കളയിലേക്കു പോയി. ഹെ ശാഭോ! എന്നെ രക്ഷിക്കണേ. എന്ന് അതിവിന്നയായിട്ടു പൂതവതി മഹേശ്വരനെ ശരണാഗ്രാപിച്ചു അപ്പോൾ ഭക്തവത്സലനായ മഹേശ്വരന്റെ ആജ്ഞയാൽ അതിനോടു തുല്യമായ ഒരു മാമ്പഴം അവളുടെ മുഖിൽ വീണു. അവൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ അതെടുത്തു ഭത്ത്യാവിന്നു കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അതിനെ ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ മാമ്പഴം മുഖത്തുനിന്നുക്കൊൾ അധികം സ്വാദായിരുന്നതുകൊണ്ടു

പരമത്തൻ ഈ മാമ്പഴം എവിടെനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു ചോദിച്ചു. അതു മഹേശ്വരൻ്റെ കാരുണ്യമാകാണ്ടു കിട്ടിയതാണെന്നു ഭായു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു പരമത്തൻ ചിരിച്ചു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. നിൻ്റെമേൽ മഹേശ്വരൻ കാരുണ്യമാണ്ടു കിൽ ഇനി ഒരു മാമ്പഴത്തെ വരുത്തുക. കാണാട്ടു. അതു കേട്ടു പൂതവതി അടുക്കളയിൽ പോയി ചതുർഗ്ഗുഹലപ്രദനായ മഹേശ്വരനെ പിന്നെയും ശരണാപ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ മുന്മ്പത്തെ പ്രോലതന്ന ഒരു മാമ്പഴം അപ്പോൾ മുന്തിൽ വീണു. അവൾ അതിസന്തോഷത്തോടുകൂടെ അതെടുത്തു ഭർത്താവിന്നു കൊടുത്തു. അപ്പോൾ പരമത്തൻ പൂതവതിയുടെ വൈഭവാകണ്ടു ഭീതനായി ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി അശ്വാപരനായിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ ഇവളാൽ വശീകൃതനായിരിക്കുന്നു. ഇവളെക്കൊണ്ടു ദാസ്യം ചെയ്യിക്കുന്നതിനാൽ എനിക്കു ശിവദ്രാഹംസഭവിച്ചു. ഇവൾ പാവുതിരുന്നയാണു്. അല്ലകിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള ശക്തിയുണ്ടാകുമോ? ധർമ്മത്തിനായ ഇവളെ തൃപ്തിപ്പെടുന്നതായാൽ വളരെ മഹാപാപം സംഭവിക്കും. ഇവളോടുകൂടിയിരിപ്പാൻ എനിക്കു വളരെ ഭയമുണ്ടു്. ഞാൻ എന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതു്. ഇങ്ങിനെ ചിന്താകലനമായി തീർന്നു. പിന്നെ പരമത്തൻ വ്യാപാരത്തിനാണെന്നുള്ള വ്യാജം പറഞ്ഞ് എവിടെയെങ്കിലും പൊയ്ക്കുളയാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു വലുതായ ഒരു കപ്പലിൽ പലവിധ ചരക്കുകളേയും കയറി മറ്റൊരു ദ്വീപിലേക്കു പോയി. പോകുമ്പോൾ മനസ്സിൽ പൂതവതിയുടെ അത്ഭുതശക്തിയെയോർത്തു വിസ്മയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പൂതവതിയാവട്ടെ ഭർത്താവു് അന്യദ്വീപിലേക്കു പോയപ്പോൾ ശിവഭക്തനാകുന്നതാകട്ടെ ഒരുനേരം മാത്രം ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടു വ്രതത്തോടുകൂടിയിരുന്നു. പരമത്തനും അനവധി ധനത്തെ സമ്പാദിച്ചു പാണ്ഡുദേശത്തിൽ പോയി അവിടെ ഒരു വൈശ്യാപുത്രിയെ വിവാഹംഛെയ്തു സുഖമായിരുന്നു. ആ ഭായുയിൽ പരമത്തന്നു് ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ആ കന്യകയ്ക്കു പരമത്തൻ താൻ പൂതവതിയോടു ചെയ്ത അപരാധമോചന

ത്തിന്നായി പൂതവതിയെന്നു പേരിട്ടു. പൂതവതിയുടെ അച്ഛനായ ധനദത്തൻ പരമഭട്ടേനകാണാതെ തിരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ വസിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു പൂതവതിയെ അങ്ങോട്ടയച്ചു. അവൾ വളരെ ബന്ധുക്കളോടും പരിജനങ്ങളോടുംകൂടി പല്ലക്കിൽ കയറി ഭർതൃസമീപത്തേക്കു പോയി. പരമഭട്ടേനൻ പൂതവതി വരുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു വേഗം ഭാഗ്യയേയും പുത്രിയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പൂതവതിയുടെ കാല്ക്കൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു തന്റെ അഭിപ്രായമെല്ലാം പൂതവതിയോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ നിന്നോടുചെയ്ത അപരാധശുദ്ധ്യർത്ഥമായി ഈ കന്യകയ്ക്കു നിന്റെ പേർ ഇട്ടിരിക്കുന്നു. നീ ഒരു ദേവിയായെന്നു ചിന്തിച്ചു ഞാൻ നിന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. നീ ഇവടെവന്ന് ഇരിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ ഞാൻ വേറെ എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കൊള്ളാം. ഇങ്ങിനെ പരമഭട്ടേനൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പൂതവതി ഭർതാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹെന്താ! ഭവാനുവേണ്ടിയാണ് ഈ ദേഹത്തെ ഞാൻ രക്ഷിച്ചിരുന്നത്. മഹാനിനല്ല, ഭവൻ ഇതിനെ തൃപ്തിപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ശിവസമീപത്തേക്കു പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു പൂതവതി വളരെ ബ്രാഹ്മണരെ വരുത്തി അനവധി ധനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു യോഗാഭ്യാസത്താൽ തന്റെ ശരീരത്തിലുള്ള സകല മാംസങ്ങളേയും ശുഷ്കിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. അവൾ ഭൂതപതിയായ മഹേശ്വരനെ സേവിപ്പാൻ ഭൂതരൂപാതനനാണ് നല്ലതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ചൈതന്യരൂപം ഭവിക്കട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു. അപ്പോൾ അവൾ ചൈതന്യരൂപമായി. ജനങ്ങളെല്ലാം അതു കണ്ടു വളരെ വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ ഭൂതരൂപങ്ങൾ ശിവാജ്ഞയാൽ ചന്ദ്രധവളമായ വിമാനത്തെക്കൊണ്ടുവന്നു. പൂതവതി അതിൽ കയറി കൈലാസത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. കൈലാസത്തിൽപോയി മഹേശ്വരവാസസ്ഥലമായ കൈലാസത്തെ കാൽക്കൊണ്ടു ചവിട്ടുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപശ്ശക്തിയാൽ തലാകൊണ്ടു നടന്നുതുടങ്ങി. അങ്ങിനെ വരുന്നതുകണ്ട് ഉമാദേവി മഹേശ്വരനോടു ചോദിച്ചു. ഒരു പിശാചി

ഇതാ വരണം. ഇവൾ ആരാണ്? തലകൊണ്ടാണ് നടക്കുന്നത്. ഇവളുടെ രൂപം വികൃതമായിരിക്കുന്നു. തപശ്ശക്തി ഏറാവാം മഹത്തരമായിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽനിന്ന് ഇരുപത്തിനാലായിരം യോജന ഉയരമുള്ള കൈലാസപർവ്വതത്തെ തലകൊണ്ടു നടന്നു കയറി ഭവൽസന്നിധിയിൽ വന്നുവാല്ലാ. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഇവൾ എന്താ അമ്മയാണ്. എന്താ ഭക്തയുമാണ്. ഞാൻ പൂജിക്കേണ്ടവളാണ്. നിനക്കു അങ്ങിനെ ചെയ്യണം. എന്നു പറഞ്ഞു പാർവ്വതിയോടുകൂടി മഹേശ്വരൻ അവളെ എതിരോര ഹെ അമ്മ! അനാമയമല്ലേ? ഇങ്ങോട്ടു വരൂ എന്നു പറഞ്ഞു. ആർക്കു നമസ്കരിക്കുക എന്നു പാർവ്വതിയോടും പറഞ്ഞു. ഉമാദേവി പൂതവതിയെ ഹെ ആർക്കു! ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. നിന്നിലിരിക്കുന്ന സർവ്വാനർത്ഥമിയായ ദേവനേയും നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ നമസ്കരിക്കുന്ന ഉമാദേവിയോടു സംഭാഷണംചെയ്തു പൂതവതി മഹേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ മഹേശ്വര! കൈലാസശ്ലാഗത്തിൽ ഗൌരീസമേതനായി വസിക്കുന്ന ഭവാനെ ഞാൻ കണ്ടു. അതിനാൽ ഞാൻ ധന്യയുമായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഇനി നിനക്ക് ആഗ്രഹമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ പൂതവതി പറഞ്ഞു. ഭവാനെ ആനന്ദവൃത്തത്തെ കാണാനാണ് ആഗ്രഹമുള്ളത്. ഭവാനെ അഭിപ്രായമെന്താണ്. മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. ഹെ ആർക്കു! നിന്റെ അഭീഷ്ടം നല്ലവണ്ണം തരാംല്ലാ. വടാരണ്യത്തിൽവെച്ച് എന്താ ആനന്ദവൃത്തം കാണിച്ചുതരാം. അവിടെക്കു പോയ്ക്കൊള്ളുക. അതുകേട്ടു പൂതവതി എനിക്ക് അങ്ങോട്ടു പോകുവാൻ ശക്തിയില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരപദത്തെ പിടിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ മാഞ്ഞു കളഞ്ഞു. അനന്തരാ മഹേശ്വരാനന്തയാൽ വിഷ്ണുശ്വരൻ തുമ്പിടക്കുകൊണ്ടു പൂതവതിയെ എടുത്തു വടാരണ്യശിഖക്ഷേത്രത്തിൽ സഭയിൽ കൊണ്ടുപോയി വെച്ചു. പൂതവതി പതുക്കെ കണ്ണുകൾ മിഴിച്ചു നാലുഭാഗത്തു നോക്കുമ്പോൾ നവരത്നവിഭൂഷിതമായ സഭയെ കണ്ടു. ആ സഭയിൽ നന്ദി വ

ടി പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ഗുണത്രയസാമ്യമായ മായയാകുന്ന തിരശ്ശീല ഇട്ടിരിക്കുന്നു. സരസ്വതീദേവി വീണവായിക്കുന്നു. ലക്ഷ്മീദേവി പേണുഗാനം ചെയ്യുന്നു. വിഷ്ണു മദ്യം അടിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മാവ് ഇലത്താളം പിടിക്കുന്നു. നാലു വേദങ്ങൾ ഭീപങ്ങൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സനകാദി മുനികൾ സദസ്സിൽ ഇരിക്കുന്നു. വേദമാതാവായ ഗായത്രി കക്ഷാത്രയമായിരിക്കുന്നു. സർവ്വശാസ്ത്രങ്ങളും വെളുത്ത പട്ടുവസ്ത്രങ്ങളായിരിക്കുന്നു. സപ്തകോടി മഹാമന്ത്രങ്ങൾ ചിന്നിക്കിടക്കുന്ന കസുമങ്ങളായിരിക്കുന്നു. പഞ്ചാക്ഷരീമഹാമന്ത്രം ഭദ്രപീഠമായിരിക്കുന്നു. ചന്ദ്രാദിത്യന്മാർ കണ്ണാടികളായിരിക്കുന്നു. ശിവശക്തിയായും പരവേദതയായുമിരിക്കുന്ന ഉമാദേവി സാക്ഷിണിയായിരിക്കുന്നു. പുതവതി ലോകകൊതുക്കമായ സഭയെക്കണ്ടു കൈലാസത്തെ വിട്ടു വേഗം എഴുന്നീറ്റ് ഇതാതാണെന്നു വിസ്തീർത്തായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ തന്റെ ആനന്ദസ്പർശത്തെ അവൾക്കു കാണിച്ച് അവാളു ദേഹമുക്തയാക്കി തന്റെ സമീപത്തിലിരുത്തി.

ഏക സുന്ദരോപപുരാണത്തിൽ
നാലു തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവകാകാണ്ടും നാമസങ്കീർത്തനാകാണ്ടും പൂജകാണ്ടും അപമൃത്യുഭയം നീങ്ങിപ്പോകുന്നു. ഇതിന്നു മഹത്തായ ഒരു ഇതിഹാസം മഹാത്മാരാൽ പായറപ്പട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മനുഷ്യൻ അപമൃത്യുവിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ചന്ദ്രപുരം എന്നുപേരായി ചന്ദ്രമണ്ഡലധവളങ്ങളായ മഹാധനവാന്മാരുടെ മാളികകളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. സ്വപഥ്നിരതന്മാരായ നാലുജാതികളാൽ എല്ലാദവും അലാകൃതമായ ആ പുരത്തിൽ ആഭൂതിചരണനെന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടാപൂർത്താദികർമ്മങ്ങളുടെ യശസ്സിനാൽ ജഗത്തല്ലാം വിമ

ലമായിരിക്കുന്നു. വേദജ്ഞന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനും ശിവഭക്തനും ജിതേന്ദ്രിയനുമായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ആഹ്തന്മാരെ ജയിച്ചു വൈദികസിദ്ധാന്തത്തെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച വാഗീശന്റെ പാദോരവിന്ദങ്ങളിൽ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ താൻ നിമ്മിച്ചതായ ശിവാലയങ്ങളിലും വാപീകൂപതടാകങ്ങളുടെ സമീപത്തിലും വലിയ കല്ലുകൾ നിർത്തി താൻചെയ്ത ധർമ്മത്തെ യെല്ലാം വാഗീശന്മാർതാണെന്ന് എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. തണ്ണീർപന്തലുകളിൽ വിശേഷിച്ചും വാഗീശന്റെ പേർ എഴുതിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വാഗീശൻ ഭൂമിയിലുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ട് ഉണ്ണുകാലത്തിൽ ഒരു മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ ആഭൂതിചരണന്റെ തണ്ണീർപന്തലിൽ ചെന്നു. അവന്റെ സൗരഭ്യത്തോടുകൂടിയതും അതിശീതളമായുമിരിക്കുന്ന ജലപാനാചെയ്ത ക്ഷീണമല്ലാം തീർത്തു വലുതായ കൽത്തൂണിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന അക്ഷരങ്ങളെ വായിച്ചു. ആഹ്തന്മാരെ ജയിച്ച വാഗീശന്റെ ധർമ്മമാണ് ഇത് എന്നു വ്യക്തമായി എഴുതിയിരിക്കുന്നതുകണ്ടു സന്തോഷത്തോടും വിസ്മയത്തോടുംകൂടി അതിലുള്ള കാൽപ്പന്ഥനോട്. ഇതാരുടെ ധർമ്മമാണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൻ സന്തോഷത്തോടെ പറഞ്ഞു. വാഗീശകീങ്കരനായി ആഭൂതിചരണനെ പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണന്മാരാണ് ഇതെല്ലാം. ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൃത്യന്മാരാണ്. അതുകേട്ടു വാഗീശൻ അവൻ എവിടേയെന്നു ചോദിച്ചു. അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹം കാണിച്ചുകൊടുത്തു. വാഗീശൻ ആ ഗൃഹദോരത്തിൽപോയപ്പോൾ ആഭൂതിചരണൻ മാദ്ധ്യാഹ്നികസ്നാനം ചെയ്യാനായി ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തേക്കു കടക്കുമ്പോൾ വാതിലിന്റെ മേൽപടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ തട്ടി. അദ്ദേഹം വേദനയാൽ വാഗീശ! ശരണം എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കു കടന്നു. അപ്പോൾ ഭൂസുലേപിതശരീരനായി സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനേപ്പോലെ ഒരാൾ ഗൃഹദോരത്തിൽ നി

ലക്കുന്നതുകണ്ടു. ആഭൂതിചരണൻ നമസ്കരിച്ചെഴുന്നീറ്റ് ഇ
 ണിനെപാഞ്ഞു. ഞാൻ മഹേശ്വരദർശനത്താലെമ്പോലെ ഭ
 വാനൻ ദർശനത്താൽ ധന്യനായി. എന്റെ ഗൃഹം ഭവ
 ന്ൻ പാദരേണുക്കളാൽ പരിശുദ്ധമായി ഭവിക്കട്ടേ. ഞാൻ
 ഭവന്ന് ആതിഥ്യത്തെ ചെയ്യുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എ
 ന്ന അനുഗ്രഹിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു വാഗീശനെ ഗൃഹ
 തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ദർശനത്തിലിരുത്തി. അ
 പ്സാദം വാഗീശൻ ചൊദിച്ചു. ഹേ ബ്രാഹ്മണ! ഭവാനൻ
 പേരെന്താണ്? ശിവഭക്തികൊണ്ടു മഹാനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ.
 ബ്രാഹ്മണൻ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ വാഗീശദാസ
 നാണ്. ആഭൂതിചരണനെനാണ് പേർ. എനിക്ക് ഐ
 ഹികാമുഷ്ടികമെല്ലാം വാഗീശധർമ്മത്താലാണ്. അതുകേട്ടു വാ
 ഗീശൻ പറഞ്ഞു. നീ എന്താണ് പറയുന്നത്? ബ്രഹ്മാദികൾ
 യാതൊരുദേവന്റെ ദാസന്മാരായിരിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേ
 വൻ ജഗത്തുകളുടെ ഏകപ്രഭുവായിരിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേവ
 ന്ൻ നാമസ്കരണം ജന്തുക്കളുടെ മഹാപാതകങ്ങൾക്കു പ്രായ
 ശ്ചിത്തമായി ഭവിക്കുന്നുവോ അങ്ങിനെയുള്ള മഹാദേവനേയും
 ആ ദേവാനൻ അതിപാവനമായ നാമത്തേയുംവിട്ടു പൂജ്യുവി
 ന്നു സമാനനായും ഭവൻ ശരണം ഗമിച്ചവനുമായ ആ വാഗീ
 ശൻ എവിടെ? അവൻ ആരാണ്? ദേവനൊ? അല്ലെങ്കിൽ
 മനുഷ്യാനൊ? ഞങ്ങൾ ശിവദേവന്മാരാണ്. ശിവഭക്തന്മാരു
 കെ ഗൃഹങ്ങളിലല്ലാതെ മറ്റൊരോടത്തും ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയി
 ല്ല. നീ അടയാളംകൊണ്ടു ശൈവനാണെന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ.
 നിനക്കു ഭക്തി ശിവകലല്ല. അന്യകലാണ്. ഇങ്ങിനെ വാ
 ഗീശൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ പിന്നേയും പറഞ്ഞു.
 ഹേസ്വാമി! ഇങ്ങിനെ പറയരുത്. ഞാൻ പറയുന്നതുകേൾ
 ക്കുക. മഹേശ്വരൻ സ്ഥിരമെന്നും ചരമെന്നും രണ്ടു രൂപമാ
 ണ് പായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ലോകത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഭ
 ഷ്ടനിഗ്രഹവും ശിഷ്ടരക്ഷണവും ചെയ്യുന്നു. സ്ഥിരരൂപത്തിൽ

മോശൻ അപ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്നു. ചരത്രപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രം, ലിംഗം മുതലായതെല്ലാം സ്ഥിരരൂപമാണ്. ദേവന്മാരേപ്പോലെയുള്ളവർ മോശന്റെ ചരത്രപങ്ങളാണ്. മോശൻ ലോകത്തിൽ നിഗ്രാഹനഗ്രഹങ്ങളെ ചരത്രപരൂപത്താലാണ് ചെയ്യുന്നത്. വന്ദിക്കുന്നവർക്ക് ഫലത്തേയും കൊടുക്കുന്നു. ശിവൻ ഏതുപ്രകാരമോ ഭക്തനും അപ്രകാരമെന്നു, അവർക്ക് ദേവം ഒട്ടുമില്ല. മോശൻ വാഗീശരൂപപരൂപത്തെ ധരിച്ച് ആഹാരമാരെ ജയിച്ചു ലോകത്തിൽ ഉത്തമമായ വൈദികമാർത്തന്മാരെ സ്ഥാപിച്ചു. അതു മോശൻതന്നെ. ആ വാഗീശനിൽ മനുഷ്യബുദ്ധിയെ വിചാരിക്കുന്നവർ നശിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ചെയ്യു സർവ്വധർമ്മങ്ങളും ആ വാഗീശന്മാർതന്നെയാണ് എന്റെ നിശ്ചയം. ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞുകേട്ടപ്പോൾ എന്നാൽ ആ വാഗീശൻ ഞാൻതന്നെയാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ ദരിദ്രനായവനു നിധികൂട്ടിയതുപോലെ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ വാഗീശനു ഭക്ഷണം തയ്യാറാക്കി ആഭിമുഖ്യം കാണാൻ പുത്രൻ ഇലമുറിപ്പാൻ പോയപ്പോൾ ഒരു സപ്തം കടിച്ച് ഉടനെ കുട്ടിയെത്തന്നായി വീണ്ടു. ആഭിമുഖ്യം ആ പുത്രനെ മുടിവെച്ചു വാഗീശൻ അന്നും വിളമ്പി. അപ്പോൾ വാഗീശൻ എന്നോടുകൂടി നീയും പുത്രനും ഇരിക്കുവിൻ, പുത്രനെ വിളിക്കുവിൻ എന്നു ദേവതികളെ ബലപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അവർ വിചാരമഗ്നന്മാരായി യഥാർത്ഥം പറഞ്ഞാൽ ആതിഥ്യവിഷ്ണുവരും, ഇല്ലെങ്കിൽ കളവുപറയേണ്ടിവരും, എന്താണ് വേണ്ടത് എന്നിങ്ങിനെ അവർ തമ്മിൽ ആലോചിച്ച് അവസാനം പുത്രവൃത്താന്തത്തെ സത്യാ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വാഗീശൻ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്ന് അവരോട് പറഞ്ഞു തന്നെസവിച്ചതിന്റെ കടം വീട്ടുവാനായി മരീച്ചകിടക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണപുത്രന്റെ മുഖത്തു ദേവമിട്ടു ശുദ്ധധാരിയായും നീലകണ്ഠനായിരിക്കുന്ന ദേവനെ സ്മരിച്ചു.

ജലധിമഥനജാതായഃപുരാകാളകൂടം
 പ്രതിഭയമമരാണാംവിഷ്ടപാനാചശംഭുഃ
 അപിബതഭയദാതാഭവൈതസ്ത്യയമാനോ
 വികടയതുവിഷാത്തിംവിസ്മൃതശ്ചേതസാനം.

അത്ഥം— പണ്ടു സമുദ്രമഥനത്തിൽനിന്നുണ്ടായ കാളകൂടവിഷാത്ത ലോകങ്ങളുടേയും ദേവന്മാരുടേയും ഭയത്തെ നശിപ്പിപ്പാനായി യാതൊരു ദേവൻ പാനമെന്നുവോ ദേവവന്ദ്യനായും അഭയദാതാവായും ഇരിക്കുന്ന ആ ദേവനെ മനസ്സിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ വിഷാത്തിയെ ആ ദേവൻ നശിപ്പിക്കട്ടെ.—

ഇങ്ങിനെ വാഗീശൻ പാഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണപുത്രൻ ജീവിച്ചു. അതുകണ്ടു ദേവദാനവന്മാർകൂടി അത്യാനന്ദം വിസ്തരിച്ചു. അനന്തരം വാഗീശൻ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഇഷ്ടപ്രകാരം പോകയും ചെയ്തു. പുത്രൻ ജീവിച്ചതിനാൽ ദമ്പതികൾ വളരെ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. ആഭൂതിചരണൻ ആ വാഗീശനേത്തന്നെ ധ്യാനിച്ചു യോഗി ഭല്ല്യമായ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു.—

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

നാല്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

—o—o—o—

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! സർവ്വപാവനം ശूनയായ ശിവഭക്തസഹവാസത്താൽ ജീവികൾ കടക്കാൻ പാടില്ലാത്ത ജനനദുഃഖസമുദ്രത്തെ ലീലയാൽ കടക്കുന്നു. ഇതിന്നു പുരാതനമായ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പായാം. ഇതിൽ നീലനഗ്നന്റെ പാവനമായ ചരിത്രത്തെയാണ് പായുന്നത്. കാവേരീതീരത്തിൽ അഗ്നിഹോത്രാരത്നന്മാരായും ധർമ്മനിരത്നന്മാരായും

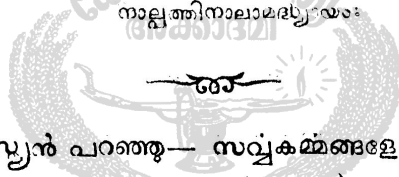
രായും ഇരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരാൽ അധിഷ്ഠിതമായ മംഗലം ഏറുന്നതു പുരമുണ്ട്. അവിടെ നീലനഗ്നനെ പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദപാരഗ്നം ബ്രഹ്മത്തെ അറിയുന്നവനും ക്രോധത്തെ ജയിച്ചവനും ശിവഭക്തനും ആകുന്നു. ശുദ്ധസാത്വികതപാകൊണ്ടു നിമ്ബലമായ ജ്ഞാനത്തിന്നു മാത്രമേ വെളുപ്പുവണ്ണമുള്ളൂ. മറ്റുള്ള കർമ്മഫലങ്ങളെല്ലാം ചുക്വപ്പും കറുപ്പും കൂടിയതിനാൽ നീലമാണ്. ആ നീലമായ കർമ്മഫലങ്ങൾ നഗ്നനായെന്നപോലെ ആ ബ്രാഹ്മണനെ ബാധിക്കാത്തതിനാൽ നീലനഗ്നനെന്നുള്ള പേർ ലോകപ്രസിദ്ധമായി. അദ്ദേഹം ഗായത്രിമഹാമന്ത്രാത്മവിവേകമാകുന്ന ജലത്താൽ മലത്രയങ്ങളു കഴുകിക്കളഞ്ഞു വാജപേയാദി യാഗങ്ങളാലും മഹേശ്വരനെ ആരാധിച്ചു. നീലനഗ്നൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ചരാചരാത്മകമായ സകല പ്രപഞ്ചത്തെയും ശിവമയമായി കണ്ടു. നീലനഗ്നൻ മനസ്സ് എപ്പോഴും ശിവഭ്യാനത്താൽ തോന്നാമ്പരൽപാടികൊണ്ടു തെളിഞ്ഞ ജലപോലെ നിമ്ബലമായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെയരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം നീലനഗ്നൻ മഹേശ്വരനെ ഫലങ്ങളാലും ക്ഷീരത്താലും മധുവിനാലും അഭിഷേകം ചെയ്തു തെൻ, പാൽ ഇതുകളോടു കൂടി അന്നത്തെ നിവേദിച്ചു സന്തുഷ്ടചിത്തനായിട്ടു ദേവനെ സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ നീലനഗ്നൻ ഭായ്യയായ പതിവ്രത തൊഴുതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽ ഒരു ഊണ്ണനാദി വീണു വലകെട്ടുപാൻ തുടങ്ങി. അതു കണ്ടു നീലനഗ്നൻ ഭായ്യ വേഗം അതിനെ കൈകൊണ്ടു തുടച്ചുകളഞ്ഞു. ഊണ്ണനാദിയുടെ നഖക്കുത്താൽ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽ അല്പം രക്തം കണ്ടു. അത് ആ സാധുവിന്റെ ഭക്തിപരീക്ഷാത്മമായി മഹേശ്വരൻ കാണിച്ചതാണ്. അതു കണ്ടു ഭയാപ്തൻ ആ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ വായിലുള്ള വെള്ളമാണ് അതിന്ന് ഔഷധമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു നാശകൊണ്ട് അവിടെ

നക്കി. രക്തം നിലകളുകയും ചെയ്തു. മഹേശ്വരൻ സന്തോഷി
ച്ചു. ഭാര്യ മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ നക്കുന്നതു കണ്ടു നീല
നഗ്നൻ ദുഃഖിതനായിട്ടു ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. നീ ശിവഭ്രാഹ്മ
മാണ് ചെയ്യുത്. നിന്നെ ഞാൻ ശിക്ഷിക്കാതെ വിട്ടുകളയാം.
നിനക്കും എനിക്കും തമ്മിൽ യാതൊരു സംബന്ധവുമില്ല. നീ
എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ ഭർത്താവു പാ
ഞ്ഞതുകേട്ടു ഭാര്യ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എനിക്കു ഭവാനെ
ഗതിയുള്ളു. ഞാൻ ശിവഭ്രാഹ്മം ചെയ്തില്ല. മഹേശ്വരൻ സ
ർവ്വസാക്ഷിയാണെല്ലോ. സർവ്വവും മഹേശ്വരൻ അറിയും. അ
തുകേട്ടു നീലനഗ്നൻ തല കുലുക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ആദ്യം
സാഹസംചെയ്തു പിന്നെ അതിനെ മാജ്ജവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.
വോഴ് സ്രീകർ സാഹസികളാണെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നീല
നഗ്നൻ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. ഭർത്താവു പോയപ്പോൾ സാ
ദ്ധവിയായ ആ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ മഹേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപി
ച്ച് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ജപിച്ച് അ
വിടെത്തന്നെ രാത്രിയെ കഴിച്ചു. രാത്രിയിൽ നീലനഗ്നനോടു
സ്വപ്നത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെ മൂവ്!
അവൾക്ക് എന്നിലുള്ള ഭക്തി നീ അറിയുമോ? നീ മഹാഭീഷ്മ
കൾചെയ്തിട്ടു നല്ലവണ്ണം തുടച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അല്പം പ
ഞ്ചാമൃതം എന്റെ ശിരസ്സിൽ പാറിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെ
ഭക്ഷിപ്പാനായി ക്ഷയാത്തയായ ഊണ്ണനാഭി എന്റെ ശിരസ്സിൽ
വീണ് ആ പഞ്ചാമൃതത്തെയടുത്തപ്പോൾ അതിന്റെ നഖ
ക്ഷതത്താൽ വിഷത്തോടുകൂടിയ രക്തംവന്നു. അതു കണ്ടു നി
ന്റെ ഭാര്യ നക്കിയതാണ്. നിന്നെ പേടിച്ചാണ് അവൾ മു
ഴുവനും നക്കാത്തത്. അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ ലിംഗം മുഴുവനും
സ്വപ്നമായിരുന്നു. നീ അവളെ തൃജിച്ചാൽ ഞാൻ നിന്നെയും
തൃജിക്കും. ഇങ്ങിനെ നീലനഗ്നനോടു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മ
റുക്കുകയുംചെയ്തു. നീലനഗ്നൻ ഏഴുനീറു യോപരവശനായി
ട്ടു ശിവഭക്തരത്തിലേക്കു പോയി. ഭാര്യയോടു ക്ഷമിക്കണമെ
ന്നുപേക്ഷിച്ചു ഭാര്യയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി.

ശിവലിംഗം നക്കിയേടത്തു സ്വപ്നവണ്ണമായി കണ്ടു നീലനഗ്നൻ വിസ്മയിച്ചു. നീലനഗ്നൻ പിന്നെ ഒരിക്കലും ദോഷ്യപ്പെടാതെ ആ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സ്രീയോടു കൂടെ വസിക്കുന്നതിനാൽ താൻ കൃതാർത്ഥനാണെന്നും വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബോധവാനോടുകൂടെ ദൃഢവ്രതന്മാരായും മഹാഭാഗന്മാരായുമിരിക്കുന്ന വളരെ ശിവഭക്തന്മാർ വന്നു. അവരെയെല്ലാം നീലനഗ്നൻ പൂജിച്ചു തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വസിപ്പിച്ചു. അവർ പോയതിന്റെ ശേഷം ശിവസ്തോത്രപരായണനായ നീലനഗ്നൻ ഭായ്യയോടുകൂടെ ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിച്ചു പുനരാവത്തിരഹിതമായ പദത്തേയും പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— സവ്കർമ്മങ്ങളേയും ശിവാർപ്പണം ചെയ്തു പുണ്യസ്ഥലസേവകാണ്ടു ഭക്തിയോടുകൂടി മഹാദേവനെ ഉപാസിക്കുന്നവർ മുക്തന്മാരായി ഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്നു വിദഗ്ദ്ധന്മാർ പ്രിയമായും ലോകവിശ്രുതമായുമിരിക്കുന്ന ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പായാം, കേൾക്കുവിൻ. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരൻ കൈകൾക്കുള്ളിൽ ശ്രദ്ധയുണ്ടാകും. പുണ്ടു വാഗീശൻ, ജ്ഞാനസംബന്ധൻ, നീലനഗ്നൻ എന്നുള്ള ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിപ്പാനാണു്കൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നനാണു്കളെ ദിനന്തോരം ഏതൊരു ക്ഷേത്രസോപാനത്തിൽ കൊടുത്തിരുന്നവോ ആ പുരത്തിന്നു് അന്നുമുതൽക്കു് ഹേമലാഭപുരമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ പേരുണ്ടായി. ആ പുരത്തിൽ ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എല്ലാ വേഷങ്ങളേയും അധ്യയനം ചെയ്തു. ൪ നൂറ് യാഗങ്ങളേയും ചെയ്തു. ആ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ അഗ്നിമണ്ഡലത്തിലും ആദിത്വമണ്ഡലത്തിലും ഗുരുവിങ്കലും ശിവലിംഗത്തിലും മഹാദേവനെ ധ്യാ

നിച്ചുകൊണ്ടു ഭക്തിയാൽ നന്ദിക്കു തുല്യനായിത്തീർന്നു. അതു കൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ അദ്ദേഹത്തെ നവനന്ദിയെന്നു വിളിച്ചു വന്നു. ആ നവനന്ദി മിനമാസത്തിൽ പെൺമുട്ടമിടിവസം നടക്കുന്ന മഹേശ്വരന്റെ ഫാൽഗുനോത്സവത്തിൽ ത്രാഗേശ്വരൻ ഉത്തമമായ ഭീപാരാധനത്തെ ചെയ്യാനായി നെയ്യു വാങ്ങുവാൻവേണ്ടി അങ്ങാടിത്തെരുവിലേക്കു പോയി. അവിടെ നെയ്യുതക്കുന്ന ഒരു ആഹ്തനോട്ടു നവനന്ദി പാഞ്ഞു. ഇനിക്കു പത്തുരൂപികളു നൈതരണം ഉരൂപിക ഇതാ. അതു കേട്ട് ആഹ്തൻ ഭവന്ത് ഇത്ര വളരെ നൈതരണം എന്തിനാണെന്നു ചോദിച്ചു. നവനന്ദി സന്തോഷത്തോടെ പറഞ്ഞു. എനിക്കു നീ പുതിയ നൈതരിക. ഞാൻ ഭക്തനാണ്. ത്രാഗരാജപ്രസാദത്തിനായി ലക്ഷം ഭീപാ വെക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ആഹ്തൻ ഇതുകൊണ്ടു നവനന്ദിനാണെന്നു ചോദിച്ചു. മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹത്താണെന്നു നവനന്ദി പറഞ്ഞു. മഹേശ്വരൻ ആരാണെന്നു ആഹ്തൻ ചോദിച്ചു. നവനന്ദി— സകല ദേവന്മാരുടെ നയനവും അഷ്ടമുത്തിയും സ്വയംപ്രകാശനുമായിരിക്കുന്ന ത്രാഗേശ്വരൻതന്നെ. ആ ദേവന്റെ ഭക്തിയാൽ ജനങ്ങൾ സംസാര സ്ഥത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വേദനിസ്ത്രനായ ആഹ്തൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഭൂമി, വായു, ആകാശം, ജലം, അഗ്നി, ചന്ദ്രാഭിരൂപങ്ങൾ, യജമാനൻ ഇങ്ങിനെയുള്ളതുകൾ ചേർന്നു മഹേശ്വരന്റെ മുതുകിയാകുന്നു എന്നല്ലെ പറയുന്നതാണ്? തമ്മിൽ വിരോധികളായ ഇവകൾ തമ്മിൽ ചേരുന്നത് ഉണ്ടാകുമോ? ശിവന്റെ ആജ്ഞകൊണ്ട് ഇവകൾക്കു വിരോധം ഉണ്ടാവില്ലെങ്കിൽ ജലത്താൽ ഭീപാരത വെക്കുക. ഇങ്ങിനെ ആഹ്തൻ പറയുന്നതു കേട്ടു നവനന്ദി ഇവൻ ശിവദ്രോഹിയാണ്. ഇവനോടു സംഭാഷണം ചെയ്തത് എന്നു പറഞ്ഞു ക്രോധിച്ച് അവന്റെ വാക്കുകളാൽ വ്യഥിതനായിട്ടു ത്രാഗേശ്വരൻ നയനം പ്രാപിച്ചു. ഹെ ദേവ! വേദമണ്ഡലമെങ്കിലും ദിക്കുന്നതായ ആഹ്തവാക്കിനാൽ ഞാൻ ഹതനായി ഭവിച്ചു;

എന്ന രക്ഷിക്കേണ്ട എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു ഭീഷ്മനായി നിശ്ചയിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നു. അപ്പോൾ ദയാലുവായ ത്രാഗേശപരൻ ജലംകൊണ്ടു വിളക്കു വെക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു നവനന്ദി സന്തോഷത്തോടെ കമലാലയവാസികളായിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളെയെല്ലാം വരുത്തി വെക്കുന്നോ ലക്ഷം പാത്രങ്ങളിൽ നല്ല തിരികൾ ഇട്ടു കമലാലയരീത്മത്തിൽനിന്നു വെള്ളമെടുത്തു പാത്രങ്ങളിലെല്ലാം നിറച്ചു കത്തിച്ചു. ഉത്സവലോഷത്തിനായി വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു നീചന്മാർ തിരക്കിൽ തന്നെ തൊടുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കോണിൽ പോയി കിടന്നാങ്ങുന്ന നവനന്ദിയെ ത്രാഗേശപരൻ വിളിച്ചു നീല്പിച്ച് അവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളെ നോക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ നവനന്ദി സകല ജനങ്ങളേയും നീലകണ്ഠന്മാരായും ചതുർജന്മാരായും ചണ്ഡാലപുത്രന്മാരും ശിവരൂപധരന്മാരായി കണ്ടു. ജലംകൊണ്ടുള്ള വിളക്കുകൾ നല്ലവണ്ണം കത്തുന്നതു കണ്ടും വളരെ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ആ ഭീഷ്മൻ ശിവാജ്ഞയാൽ വലിയ കാരം വന്നിട്ടും കെടാതെ കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതുകണ്ടു സകല ആത്മന്മാരും ദീപാന്തരത്തേക്കു പോയി. ദേവകൾ പുഷ്പവർഷം ചെയ്തു. വളരെ വിസ്മയിക്കുകയും ചെയ്തു. രാത്രി കഴിയുന്നതുവരെ ആ വിളക്കുകൾ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുകണ്ടിട്ടു നവനന്ദി സന്തുഷ്ടചിത്തനായി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു.

ശ്ലോ—യത്യാജ്ഞയാനവച്ഛിദ്രേ
സുബ്ബസ്മിഷ്ടതിമാരുതഃ
തന്നമാമിമഹാദേവഃ
ത്രാഗേശഭക്തവത്സലഃ.

ശാസനാൽപാപകോയസ്യ
സദ്യേഷാമന്തരാസ്ഥിതഃ
തന്നമാമിമഹാദേവഃ
ത്രാഗേശഭക്തവത്സലഃ.

൨൧൮

ശിവഭക്തവിലാസം

കുലബാഹുവഹിശ്ച
ജപചത്യാണ്യായഭാജനയാ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

ഭൂതാമ്പ്യപിവിതലംനി
മിലിതാനിയഭാജനയാ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

ഫലമനേപതികന്താരം
കർമ്മണായസ്വശാസനാൽ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

ഋഷിധർമ്മണുമന്ത്ര
ഭാതിശക്തിർഭാജനയാ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

നാത്യേതിസമയംജ്യാതി-
സ്സിന്ധുഃ കാലശ്ചയൽഭയാൽ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

വിനാധാരംജഗദ്യേന
സാധാരമിവനിശ്ചലഃ
തന്നമാമിഹാഭവോ
ത്യാഗേശഭക്തവത്സലം.

ബ്രഹ്മാപുതാദ്രവിദിതാചശിരഃപദേനേ
നാസാശിലാവിദിതമാപ്തസുഹൃൽപ്രിയായഃ

താദന്യനമാസ്തുഭവതപ്രണതാത്തിഹന്ത്രേ
ത്യാഗേശ്വരായമയിഭേഹിസദാവലോകാ.

അർത്ഥം— യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ നവദപാരമാ യ ദോഹത്തിൽ വായു സുബ്ബനായിരിക്കുന്നുവോ ഭക്തവത്സലനും മഹാദേവനുമായിരിക്കുന്ന ആ ത്യാഗേശ്വരനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ശാസനത്താൽ അഗ്നി സർവ്വദോഹങ്ങളുടേയും അന്തർഗത്തിലിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ ബലവാഗ്നി സമുദ്രത്തിൽ ജപിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ വിരോധികളായ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

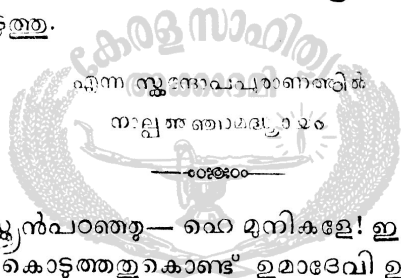
യാതൊരുദേവന്റെ ശാസനത്താൽ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം കർത്താവിനെ അനുഗമിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ ഔഷധങ്ങളിലും മണി മന്ത്രാദികളിലും ശക്തി കാണുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ ഭയത്താൽ സൂക്ഷാദികളും സമുദ്രവും കാലവും സമയത്തെ അതിക്രമിക്കുന്നില്ലയോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവനാൽ ആധാരമില്ലാത്തതായ ജഗത്ത് ആധാരമുള്ളതുപോലെ ഇളകാതിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഹെ ദേവദേവ! ബ്രഹ്മാവിനാലും വിഷ്ണുവിനാലും അറിയപ്പെടാത്തതായ ദേവാനന്ദ ശിരസ്സും പാദവും ഭവൽപ്രിയനായ സുന്ദരൻ ഭാഷ്യയുടെ ഗൃഹദോരത്തിലുള്ള മേല്പടികളാലും കീഴ്പടികളാലും അറിയപ്പെട്ടു. അത്ര ഭക്തവാത്സല്യമുള്ളവനായും ഭക്തന്മാരുടെ ദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെന്നു നമസ്കാരം. ഹെ ത്രാഗേശ്വര! എന്നിൽ എപ്പോഴും കരുണാകടാക്ഷത്തെ ചെയ്യേണ. ഇങ്ങിനെ നവനന്ദി മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും ത്രാഗേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ത്രാഗേശ്വരാനുജ്ഞയാൽ അവിടെത്തന്നെ ഭാഷ്യയോടുകൂടെ വളരെക്കാലം വസിച്ചു. സദ്യുക്തർക്കുള്ളതും മഹേശ്വരാപ്പണംചെയ്തു ഉത്തമഭക്തിയോടുകൂടി ഇരിക്കുന്ന ആ നവനന്ദിക്കു ത്രാഗേശ്വരൻ കൈവല്യത്തെ കൊടുത്തു.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹെ മനികളേ! ഇനി യാതൊരുത്തനും മുലപ്പാൽ കൊടുത്തതുകൊണ്ട് ഉമാദേവി ഉപമാതാവായി ഭവിച്ചുവോ ആ ആഹ്ത ശത്രുവിന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയാം. കാവേരിക്കും ചിദംബരത്തിനും മദ്ധ്യേ സാക്ഷാൽ ബ്രഹ്മലോകം പോലെയിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മപുരമെന്നു പേരായ ഒരു വലിയ പുരമുണ്ട്. ആ നഗരിയെ മൂന്നു ലോകവും പ്രളയജലത്താൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സതപരജസ്മസ്സുകളായ ത്രിഗുണങ്ങളെ തോണിയാക്കി അതിൽവെച്ചു രക്ഷിച്ചു. ആ പുരിയെ മുനീന്ദ്രന്മാർ വൃഷഭപജപുരിയെന്നും ബ്രഹ്മപുരിയെന്നും വേണുപുരിയെന്നും ഭ്രോണപുരിയെന്നും കാളീപുരിയെന്നും മലപുരിയെന്നും പറയുന്നു. ആ പുരിയിൽ ഉദ്രാണങ്ങളിലുള്ള തേന്മാവുകൾ തടാകങ്ങളിലുള്ള താമരപ്പൂക്കളുടെ അനുഭാഗത്തിൽ മകരൻ മധുവിനെ അഗ്നിയിൽ ആജ്ഞാഹുതിയെന്നപോലെ ചൊരിയുന്നു. അവിടെ സ്ത്രീകൾ കചഭാരത്തെ ഉലർത്തുമ്പോൾ മയി

ലുകൾ മേഘമാണെന്നുവിചാരിച്ച് ആടുന്നതു കണ്ടു ബാലന്മാർ പരിഹസിച്ച് കൈകൊട്ടുന്ന ശബ്ദം താളശബ്ദപോലെ ദിക്കെല്ലാം പരക്കുന്നു. ആ പൂരിയിൽ ശിവവ്രതാനുഷ്ഠാനപരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ശിവഭക്തനും ജിതക്രോധനും സകല സമ്പത്തുകളോടുകൂടിയവനാണ്. അദ്ദേഹം ധർമ്മത്തിന്റെ അന്യരൂപപോലേയും വിദ്യകളുടെ ആവിഭാവം പോലേയും ശാന്തിയുടെ പരിപാകംപോലേയും ദാനിയുടെ പരികൂലംപോലേയും ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഉല്ലാസംപോലേയും മോക്ഷത്തിന്റെ മഹാമാഗ്ഗാപോലേയും ഇരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദാന്തോപദേശത്താൽ ലോകമെല്ലാം പരിശുദ്ധമാക്കിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു വിനയാലംകൃതയായും മൂർത്തിമതിയായ കരുണയെപ്പോലേയും സാക്ഷാൽ ഉമാദേവിയെപ്പോലേയുമിരിക്കുന്ന ഭഗവതിയെന്നുപേരായ ഒരു ധർമ്മപതിയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ വസിഷ്ഠൻ അരുന്ധതിയെപ്പോലേയും അഗ്നിക്കു സ്വാഹയെന്നതുപോലേയും ബ്രാഹ്മണരുടെ ആതിഥ്യങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധയായി ഭവിച്ചു. അവളുടെ കേളീവനത്തിലുള്ള പർവ്വതാഗ്രത്തിൽ നില്ക്കുന്ന മാൻപേട ഇളംപുല്ലിനെ കടിച്ചു ചന്ദ്രാകുസ്മിതമായ മൃഗത്തിന്നു കൊടുക്കുന്നു. സർവ്വസമ്പൽസമൃദ്ധനായ ശിവവ്രതനു സൽകളത്രത്തിന്റെ അനുകൂലതയാകുന്ന ഭാഗ്യത്താൽ സ്വപ്നപുഷ്പത്തിന്നു സുഗന്ധലക്ഷ്മിയെന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ഭായ്യയോടുകൂടി ഷരക്കർമ്മനിരതനായ ആ മഹാത്മാവിന്നു പുത്രനുണ്ടാവാത്തതിനാൽ അന്തഃപ്രാധിയെന്നതുപോലെ ദുഃഖമുണ്ടായി. ആ ദമ്പതികൾ അനവതൃതകൊണ്ടു ദുഃഖിതന്മാരായിട്ടു പുത്രനുണ്ടാവാൻവേണ്ടി വ്രതങ്ങളാൽ മഹേശ്വരനെ ഉപാസിച്ചു. ശിവവ്രതൻ ദിനന്താനം മുപ്പായിരം ദ്രോണകസുമങ്ങളാൽ തദ്രഥം മന്ത്രം ജപിച്ചു മഹേശ്വരനെ അർച്ചിക്കും. ശ്രീകൃട്ട പതിനൊന്നാവർത്തി ജപിച്ചു കഴിയുന്നതുവരെയും ക്ഷീരധാരകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യും. നൂറു പ്രദക്ഷിണവും ചെയ്യും. ഉപ്പുകുട്ടായേയും എണ്ണതേക്കായേയും വിലപവുക്കത്തിന്ന് അഭിഷേകം ചെയ്യുകൊണ്ടും കുട്ടികൾക്ക് എണ്ണയും പാലും കൊ

ടുത്തുകൊണ്ടും ഇങ്ങിനെ മൂന്നു സംവത്സരം ഭായ്ക്കോടുകൂടെ വ്രതമനുഷ്ഠിച്ചു. എന്നിട്ടും മഹേശ്വരപ്രസാദം കണ്ടില്ല. പിന്നെയും ശിവവ്രതപത്നി വിരക്തയായിട്ടു പത്രങ്ങളു സംവത്സരം ഉപാസിച്ച്. അവൾ ദ്രോണീപുരേശ്വരന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. വേദവിദ്യയില്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണനും പുത്രന്മാരില്ലാത്ത സ്ത്രീയും പാവങ്ങളെപ്പോലെയാകട്ടെ വൃക്ഷങ്ങളെപ്പോലെയോ ഭൂമിക്കു ഭാരഭൂതന്മാരാണ്. അതുകൊണ്ടു ഭവാനെ എനിക്ക് ഒരു പുത്രനെ തന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ എന്റെ പ്രാണങ്ങളെ ഭവാനുൽക്കരിച്ചുകൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞ് ആ സാധുവിനു അവിടെ പ്രായോപവേശിച്ചു. ആ രാത്രിയിൽ മഹേശ്വരൻ അവൾക്കു സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു സ്വപ്നപാത്രത്തിൽ നിറച്ച പായസം കൊടുത്തു മറഞ്ഞു. അവൾ ഉടനെ എഴുന്നീറ്റ് മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ ശിവവ്രതനോടു പറഞ്ഞു. ശിവവ്രതൻ അന്യന്നു കണ്ണുണ്ടായതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം ആ സാധുവിനു ശുദ്ധിയാൽ ചന്ദ്രൻ ഉദിക്കുന്ന കിഴക്കു ഭാഗത്തുവെച്ചു ശോഭിച്ചു. അവളുടെ ദേഹം ശുദ്ധമായാൽ ക്ഷീണിച്ചുകൊണ്ടു ഹൃദയകാലത്തിൽ ഹൃദയമായി പത്മനിയെന്നപോലെ ശോഭിച്ചു. സർവ്വഭരണഭൂമിതയായിരിക്കുന്ന അവളുടെ അവയവങ്ങൾക്കു വിശേഷവിധി ശോഭിക്കുകയായി. ശിവവ്രതൻ മനോഹരയായിരിക്കുന്ന അവളെ കണ്ടു വിദ്വേഷത്തോടെ ജനനമരണനാശിനിയായ ഉത്തമവിദ്യയെക്കണ്ടു സന്തോഷിക്കുന്നതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം അവൾക്കു ശുഭലഗ്നത്തിൽ പുനർവനകൃത്യം ചെയ്തു. ആറാം മാസത്തിൽ സീമന്തകർമ്മം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ശുഭകർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു പത്താമത്തെ മാസമായപ്പോൾ അഞ്ചു ഗ്രഹങ്ങൾ ഉച്ചസ്ഥിതിയാകയും വ്യാഴം ചന്ദ്രനോടു ചേർന്നിരിക്കുന്നതായും ഇരിക്കുന്ന ശുഭലഗ്നത്തിൽ ചന്ദ്രൻ നക്ഷത്രത്തിൽ സാധുവായ ഭഗവതി സുന്ദരമുന്തിയെപ്പോലെ സർവ്വലക്ഷണങ്ങളാൽ മനോഹരനായ പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. അപ്പോൾ ആകാശത്തിൽ ദു

ഏകദിശമുണ്ടാകുമ്പോഴാണ്. പുഷ്പവൃഷ്ടിയും ഉണ്ടായി. ജലങ്ങളെല്ലാം നിമ്ബലമായി ഭവിച്ചു. സുഖമായ കാനനം വീശി. ദേവസ്ത്രീകൾ നന്തനാചെയ്തു. കിന്നരന്മാർ പാടി. അഗ്നി നല്ലവണ്ണം ജ്വലിച്ചു. ആഹാരസ്ത്രീകളുടെ ഗർഭങ്ങളെല്ലാം സ്രവിച്ചു. പാഷണ്ഡന്മാരുടെ ഇടത്തെ കണ്ണുകൾ വിറച്ചു. വൈദികന്മാരുടെ വലത്തെ കണ്ണുകളും വിറച്ചു. സൂതികാഗ്രഹം മുഴുവനും ആ ബാലന്റെ തേജസ്സിനാൽ പ്രകാശിച്ചു. ആ മുറിയിൽ വെച്ചു വിളക്കുകൾ ബാലതേജസ്സുകൊണ്ടു മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തു വെച്ചു വിളക്കുകൾപോലെ നിശ്ശബ്ദങ്ങളായി ഭവിച്ചു. ശിവപ്രതാപം ആ ബാലനെ ജാതകമന്ത്രീയചെയ്തു ബ്രാഹ്മണക്കന്വധി ധനവും കൊടുത്തു. ഭഗവതി പുത്രനെ മടിയിൽവെച്ചുകൊണ്ടു കൊസ്തഭമണി ഉണ്ടാക്കി ക്ഷീരാബുധിയെന്നപോലെ ശോഭിച്ചു. പരീരായിരം പത്മങ്ങളെ ബ്രാഹ്മണക്കളാകൊടുത്തു ശിവപ്രതാപം ദിവസം വളരെ ബ്രാഹ്മണക്കൾ ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു പുത്രനെ ഹരദത്തനെന്നു നാമകരണം ചെയ്തു. മാതാപിതാക്കന്മാരാൽ രക്ഷിതനായ ബാലൻ നന്ദിയെപ്പോലെ വളന്നു. ആ ശിശു കപവ, കപവ, എന്നുള്ള രോദനപ്രാജ്ഞാൽ വേദനിന്ദ്രന്മാരും ദുരാത്മാക്കളുമായ പാഷണ്ഡന്മാരെ ഉറക്കെ അടിച്ചു. ആഹാരന്മാരെ ചവിട്ടുവാണെന്നപോലെ ശിശു കാലുകൾ കുടഞ്ഞു. ആഹാരന്മാരെ ശിരസ്സിൽ കൊടുവാണെന്നപോലെ മുഷ്ടിപിടിച്ചു. ആ ശിശു കവിഷ്ണുപോലും ശിവാഗമങ്ങളുടേയും വേദാന്തങ്ങളുടേയും ദൃഷ്ടികൾ തുറന്നു. വേദപ്രതിപാദ്യമായ അംഗുഷ്ഠപ്രമാണപുരുഷന്റെ സ്കോത്രമാണ് വാക്കിന്റെ ഫലമെന്നു പറയുന്നതുപോലെ ആ ശിശു അംഗുഷ്ഠത്തെ വായിൽവെച്ചു. ആ ശിശുവിനെ നാലാം മാസത്തിൽ ദുഷ്ടമതങ്ങളാകുന്ന ഇരട്ടിനെ നശിപ്പിപ്പാൻ സൂര്യൻ വരുന്നതുപോലെ പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. ആറാം മാസത്തിൽ അന്നപ്രാശനം ചെയ്തു മധുരങ്ങളായ ശിവകീർത്തികളെ പാടിക്കൊണ്ടു ലാളിതനായ ബാലൻ ക്രമത്തിൽ വളന്നു. അമ്മയുടെ മടിയിലിരുന്ന് മുലകുടിക്കുമ്പോൾ അമ്മയുടെ മുഖം

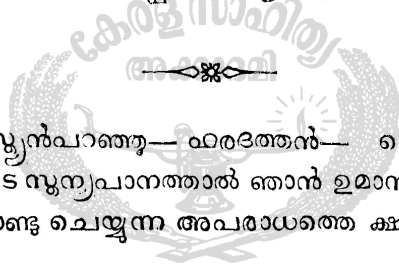
തുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായും അല്ലാല്ലം കാണുന്ന പല്ലകളോടുകൂടിയും ഇരിക്കുന്നു ബാലൻ അച്ഛനമ്മമാർക്ക് ഏറ്റവും സന്തോഷത്തെ ഉണ്ടാക്കി. എട്ടാം മാസത്തിൽ മുളച്ചുവരുന്ന പല്ലുകൾ ആ ബാലന്റെ മുഖാംബുജത്തിൽ വിദ്വുകൾ മുളച്ചുവരുന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ആ ബാലൻ കയ്യിനേറയും കാലിനേറയും മുട്ടുകൾ കത്തി നടക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഭൂമിയിൽ നാലുവേദങ്ങളും ഭയമില്ലാതെയിരുന്നു. ഒരുസംവത്സരം തികയുന്നദിവസം ശിവവ്രതൻ പുത്രനെ നദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്യിച്ചു ബന്ധുക്കൾക്കും വന്ന ബ്രാഹ്മണർക്കും ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു. ആ ബാലനെ ജനനി ഹൊറിയിൽ ഭസ്മക്കുറിയിട്ടു ശിവവ്രതൻ പൂജചെയ്യുമ്പോൾ സമീപത്തിലിരുന്നു. അച്ഛൻ പൂജിക്കുന്നതുകണ്ട് ആ ബാലൻ ലീലയാൽ ഒരു കല്ലിനെ യെടുത്തുവെച്ചു ശിവപൂജചെയ്തും. ആ ബാലൻ കഴുത്തിൽ പൂലിനഖം കെട്ടിയും കാലിൽ നൂപുരങ്ങളേയും കിങ്ങിണികളേയും ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ശിവവ്രതൻ സ്നാനത്തിന്നും മഠം പോകുമ്പോൾ കൂടെത്തന്നെ നടക്കും. ഒരു ധനുമാസത്തിൽ ഒരുദിവസം ശിവവ്രതൻ സൂര്യനുദിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പെ മഹേശ്വരനെ പൂജിപ്പാൻ വേണ്ടി സ്നാനത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. കുട്ടി ഊങ്ങുന്നു. അടുക്കെ കിടത്തുക എന്നു ഭാഷ്യയോടു പറഞ്ഞു. ഭഗവതിക്കു കലശലായ ഊക്കുമായതിനാൽ ശിവവ്രതൻ പാഞ്ഞുതേക്കേട്ടില്ല. ശിവവ്രതൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ പുത്രനും എഴുന്നീറ്റു പിന്നാലെ ഓടി ശിവവ്രതൻ സ്നാനംചെയ്യുന്ന തീർത്ഥക്കരയിലെത്തി. പിന്നാലെ ഓടിവരുന്ന കുട്ടിയെക്കണ്ടു ശിവവ്രതൻ കുട്ടിരാത്രിയിൽതന്നെ വന്നുവെല്ലോ എന്നു പറഞ്ഞ് കുട്ടിയെയെടുത്താശ്ലേഷിച്ചു ശിരസ്സിൽ ചുംബിച്ചു ശിവതീർത്ഥത്തിന്റെ തീരത്തിൽ കുട്ടിയെ ഇരുത്തി വെള്ളത്തിലിറങ്ങി മന്ത്രാജപിച്ചു സംപ്രോക്ഷണം ചെയ്തു ജലത്തിൽ മുങ്ങി ശ്വാസത്തെ അടക്കി പുരുഷസൂക്തത്തെ സ്മരിച്ചു. കുട്ടി അച്ഛനെക്കാണാതെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിലിനാൽ മാഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാറ്റുത്തെക്കാണാതെ കു

ട്ടി വിളക്കുകൾകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നതായ മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ ചെന്നു ദേവന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു കരയുവാൻ തുടങ്ങി. ശിവവ്രതൻ വെള്ളത്തിൽനിന്നു പൊങ്ങിയപ്പോൾ കുട്ടിയെക്കാണാതെ കുട്ടി എവിടെ എന്നുവിചാരിച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചുകയറി. അപ്പോൾ ശിവപൂജകൻ കുളിപ്പാൻവന്നു. കുട്ടി മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ശിവവ്രതൻ ആദിത്യനായി മന്ത്രാജപിച്ച് അശ്വമുഖംകൊടുത്തു. കുട്ടിയാവട്ടേ അജ്ഞാനയുക്തമായ കണ്ണുകളെ കൈകളാൽ തിരുമ്പിക്കൊണ്ട് അമ്മേ! എനിക്കു മൂലതന്ത്ര എന്നുപറഞ്ഞ് ഊക്കെ കരയുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ കരുണാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയെ വിളിച്ച് ഈ ബാലൻ ഭവതിയെ അമ്മേ! അമ്മേ!! എന്നുവിളിച്ചു കരയുന്നു. ആ കുട്ടിക്കു മൂലപ്പാൽ കൊടുക്കുക. അത് എനിക്കു സന്തോഷമാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ലോകമാതാവായ ഉമാദേവി പ്രത്യക്ഷയായിവന്നു. കുട്ടിയെയെടുത്തു മടിയിൽവെച്ച് ഒരു സ്വപ്നക്കിണ്ടിയിൽ തന്റെ സുന്യാമൃതരസത്തെ നിറച്ചു കുട്ടിയുടെ വായിൽ കൊടുത്തു. കുട്ടി അതെല്ലാം കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉമാദേവിയാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട വേദാന്തജ്ഞാനമയമായ സുന്യാമൃതത്തെ പാനചെയ്യവനായ ബാലന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നു മൂന്നുലോകത്തിന്റേയും താപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതായ സുന്ദരവാഗ്മൃതപ്രവാഹം അകത്തുനിന്നു ഛർദ്ദിക്കുന്നതുപോലെയുണ്ടായി. അനന്തരം ഉമാദേവി കുട്ടിയുടെ കരച്ചിൽ മാറുവാനായി തന്റെ കണ്ണുഭരണത്തെ കാട്ടി മായുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ആ നഗരവാസി കൾക്കു സുപ്രഭാതം അരാഭിച്ചു. ശിവവ്രതൻ ജപമല്ലാം കഴിച്ചു ശിവസന്നിധിയിലേക്കുവന്നു. അപ്പോൾ കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ സ്വപ്നക്കിണ്ടിയെ കണ്ടു. ഇത് ആരുടെ ഉച്ഛിഷ്ടമാണാവോ ദൂരെ കളയുക എന്നുപറഞ്ഞു കുട്ടിയെ അടിച്ചു. തന്റെ കൈകൊണ്ടു കുട്ടിയുടെ കയ്യിലുള്ള കിണ്ടിയെ പിടിച്ചുവലിപ്പാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ കുട്ടിപറഞ്ഞു. ഇതു വിദ്വാന്മാർക്കു പ്രയോജനകരമാണ്. മനോഹരവുമാണ്. ജ്ഞാനദ്രാവിയാൽ ഞങ്ങളു

ഉടെ അജ്ഞാനാധികാരം നശിച്ചു. സംസാരഭയനാശനത്തിനായും ജ്ഞാനത്തിനായും അംബികാദേവിയായ ഏന്റെ മുമ്പിൽ കാണിക്കപ്പെട്ടതായ മാണിക്യതാടകമാകുന്ന സൂര്യൻ പ്രകാശിക്കുന്നു. കുട്ട ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞതുകേട്ടു ശിവവ്രതൻ കുട്ടി രാത്രി വഴിയിൽ കൂടി വന്നതിനാൽ ദുർദ്ദൈവതബാധിച്ചു എന്നറിഞ്ഞ് അതിന്നു ഭസ്മത്താൽ രക്ഷചെയ്തു. അപ്പോൾ ശിവസന്നിധിയിൽ, "നഗരവാസികളായ വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നു കൂടി. ബാലൻ അമൃതത്തെ വഴിക്കുന്നതുപോലെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

നാല്പത്താമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ഹരദത്തൻ— ഹെ മഹേശ്വര! ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരപാനത്താൽ ഞാൻ ഉമാസുതനാണ്. ഞാൻ വാക്കുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന അപരാധത്തെ ക്ഷമിക്കണേ.

ഏണിദൃശാലംകൃതവിഗ്രഹായ
വാണീശമുഖ്യാമരസേവിതായ
വേണീജടാബദ്ധസരിഭപരായ
ദ്രോണീപുരീശായനമശ്ശിവായ.

ബ്രഹ്മാന്തദേവോമയദേവജാഗ്രദ്യേ
ബ്രഹ്മാണസുഷ്ടിസ്ഥിതിനാശസാക്ഷിണേ
ബ്രഹ്മസ്തുതിപ്രീതിമതേബ്രഹ്മഹ
സുതോനമോബ്രഹ്മപുരീശപരായതേ.

വിദ്യാനവദ്യാവിമലാചകീർത്തി-
ദ്വേദാഗമോക്തേചവിധൗചികീർഷാ

വിശ്വാസഭാഗ്യായനേഗ്രഹേണ
തന്നൈന്നമോവേണപുരീശപരായ.

നാളികന്തേത്രാച്ചിതചാരുചക്ഷുഷേ
നാളികസംപൂജ്യപദാംബുജായ
കേളീസ്തിതപ്താപ്തപുരത്രയായ
കാളീപുരേശായനമശ്ശിവായ.

ജംഭാരിലോകമുഖ്യമാലാ
സംഭാവനീയാപ്രിസരോരുഹായ
അംബാമഹാസേനസമനപിതായ
ചംപാപുരീശായനമശ്ശിവായ.

പഞ്ചപാതകഹന്ത്രേതേ
പഞ്ചബ്രഹ്മസപത്രവിണേ
പഞ്ചഭൂതാധിപതയേ
പഞ്ചാണുതനവേനമഃ.

ത്രയീനതായത്രിപുരാന്തകായ
ത്രിവക്ത്രായത്രിഗുണാതിഗായ
ത്രിമുത്തയെസ്തുത്രിപുടിനിയന്ത്രേ
ത്രൈലോക്യനാമായനമശ്ശിവായ.

തപാമേവവാഗ്വേദതുപശ്ചതുലോചനാമേ
തപാമേവസന്നമതുമൗലിരവിശ്രുതിമേ
നിത്യാശ്രണോതുചരിതംതവചന്ദ്രമൗലേ
സ്വാമിൻമനഃസ്തരുതാവകമംഗ്രിപത്നം.

അത്ഥം— പാപ്തരിയാൽ അലംകൃതഗാന്ത്രനായും ബ്രഹ്മാദികളായ ദേവന്മാരാൽ സേവിതനായും ശിരസ്സിൽ ഗംഗയെ ധരിച്ചവനായുമിരിക്കുന്ന ദ്രോണീപുരേശപരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

സംസാരമാകുന്ന രോഗത്തിന്ന് ഔഷധമാകുന്ന പാദപത്മത്തോടുകൂടിയവനും ബ്രഹ്മാഞ്ചലത്തിന്റെ സുഷി, സ്ഥിതി, സംഹാരങ്ങൾക്കു സാക്ഷിയായും ബ്രഹ്മാവിന്റെ സൂതിയിൽ പ്രീതനായും മഹത്തായ ബ്രഹ്മസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മപുരിശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

നിമ്നലയായ വിദ്യയും വിമലയായ കീർത്തിയും വേദോക്തകർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാനുള്ള ഇച്ഛയും വേദവാക്യങ്ങളിൽ വിശ്വാസവും ഈവക ഭാഗ്യമല്ലാം യാതൊരുദേവന്റെ അനഗ്രഹത്താൽ ലഭിക്കുന്നുവോ ആ വേദം പുരിശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

വിഷ്ണുവിന്റെ നേത്രത്താൽ അച്ഛിക്കപ്പെട്ടവനായും പത്മങ്ങളാൽ അച്ഛിക്കപ്പെട്ട പാദപങ്കജനായും മന്ദസ്ഥിതത്താൽ പുരത്രയത്തെ ദഹിപ്പിക്കപ്പെട്ടവനായും ഇരിക്കുന്ന കാളീപുരേശനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

സ്വഗ്ഗ്ലോകത്തിലുള്ള കൽഹാരപുഷ്പമാലകളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട പാദപങ്കജനായും ഉമാദേവിയോടും ഭൂതഗണങ്ങളോടും കൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ചന്ദ്രാപുരിശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ബ്രാഹ്മഹത്യാദി പഞ്ചപാതകനാശനനായും സദ്യോജാതൻ, വാമദേവൻ, തല്പരഷൻ, അഃഘോരൻ, ഈശാനൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പഞ്ചബ്രഹ്മസ്വരൂപനായും ആകാശാദിപഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ നാഥനായും പഞ്ചാക്ഷരസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

വേദവന്ദ്യനായും ത്രിപുരാന്തകനായും ധർമ്മകാമാർത്ഥങ്ങളെ നൽകുന്നവനായും സാക്ഷിമാത്രസ്വരൂപനായും ത്രിമൂർത്തിസ്വരൂപനായും ധ്യാന, പ്രേയ, ധാതൃ, രൂപമായ ത്രിപുരീനിയന്താവായും ത്രൈലോക്യനാഥനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്റെ വാക്കുകൾ ഭവാനെത്തന്നെ പായട്ടേ, കണ്ണുകൾ ഭവാനെത്തന്നെ കാണട്ടേ, ശിരസ്സ് ഭവാനെത്തന്നെ നമസ്കരി

ക്കൂട്ടം. ശ്രോത്രങ്ങൾ ഭവാനൻ ചരിത്രത്തെത്തന്നെ കേൾക്കട്ടേ. ഹേ സ്വാമിൻ! എൻ്റെ മനസ്സ് ഭവാനൻ്റെ പാപലക്ഷണത്തെത്തന്നെ എപ്പോഴാ സ്മരിക്കട്ടെ.

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിച്ചു രണ്ടുവയസ്സായ കുട്ടി ഒരു കാൽപൊങ്ങിച്ചുകൊണ്ടു സ്വപ്നം കിണ്ടിയുംപിടിച്ചു നൃത്തം തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ദിവ്യദൃഷ്ടികൾ ലോലിച്ചു പുഷ്പവൃഷ്ടിയുണ്ടായി. ഗന്ധവുമ്മാർ മധുരഗാനം ചെയ്തു. ജഗത്തല്ലാം സന്തോഷത്താൽ കലങ്ങി. ആ കുട്ടിയിൽ പ്രകാശിച്ച മഹേശ്വരപ്രസാദത്തെക്കണ്ടിട്ടു സിദ്ധന്മാർ വളരെ വിസ്മയിച്ചു. സർവ്വജനങ്ങളും കുട്ടിയെ നമസ്കരിച്ചു. അനന്തരം ശിവഗണങ്ങൾ ഉമാദേവിയുടെ പാദാരവിന്ദനിർമ്മാല്യങ്ങളാൽ അലാകൃതമായ പല്ലക്കിൽ ബാലനെ കയറ്റി ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി ആക്കി. ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരമുതംസരഭൃത്താൽ വാസിയായ ആബാലൻ്റെ മുഖത്തെ ശ്രോണിച്ച ഭഗവതി കൈവല്യം കരസ്ഥമായതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ അന്നു രാത്രികഴിഞ്ഞതിൻ്റെശേഷം ബാലൻ കോലവനേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ബാലൻ്റെ കയ്യിൽ രണ്ട് ഇലത്താളം കണ്ടു. ആ സ്വപ്നതാളത്തെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു താളക്രമത്താൽ മനോഹരങ്ങളായ വാക്കുകളാൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. അതിനാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി. ഹയാവനത്തിലും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു തന്റെ പുരത്തിലേക്കുവന്നു. ഗായകനായ നീലകണ്ഠൻ്റെ നഗരത്തിൽ ചെന്ന് അവനോടുകൂടെ സന്തോഷിച്ചു. അവൻ ജാതികൊണ്ടു നികൃഷ്ടനാണെങ്കിലും സർവ്വജനങ്ങളാലും മാന്യനാണ്. ശിവനാമങ്ങളെ പാടുന്നവർക്കു ജാതികൊണ്ടു ദൂഷണമില്ല. ബാലൻ്റെ ദാസ്യത്താൽ നീലകണ്ഠൻ കവിയാകി ഭവിച്ചു. ബാലനു ചൊളകമ്മം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ശ്രീചിദംബരത്തേക്കുപോയി. അവിടെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു മുക്തിക്കായി നട്ടേക്കുതെയും കണ്ടു. പിന്നെ വൃദ്ധാചലത്തേക്കുപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു ഹരാവതാരനാമൻ്റെ സ്തുതിക്കുവാൻപോകുമ്പോൾ വഴിയിൽ രാത്രിസമയത്തിൽ അതി ക്ഷീണിതനായി ഭവിച്ചു. അ

ന്നുരാത്രി മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ പാഞ്ഞതുപോലെ പിറേറ ദിവസം രാവിലെ ശിവപ്രസാദത്താൽ മുത്തുകൊണ്ടുള്ള പല്ലക്കം കൂടയും ആലവട്ടവും വെൺചാമരവും അടയാളവാദ്യവും വളരെ ബ്രഹ്മണരും വന്നു. ബാലൻ അതെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു രാജരാജ സ്തുതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു പല്ലക്കിൽക്കയറി തന്റെ പുരിയിലേക്കുപോയി. അന്നു രാത്രി ബാലൻ ഗുരുവിനാൽ ഉപനയനം ചെയ്തപ്പട്ടവനായി ബ്രഹ്മചര്യവ്രതത്താൽ മനോഹരനായിട്ടു നാലുവേദങ്ങളേയും അദ്ധ്യയനംചെയ്തു. മറ്റുള്ള സകലവിദ്യകളേയും പഠിച്ചു. താൻ പഠിച്ച സർവ്വവിദ്യകളിലും സാരമേതാണെന്നു നോക്കി പഞ്ചാക്ഷരം മാത്രമാണ് സാരമെന്നുഗ്രഹിച്ചു അതിൽ തല്പരനായി മാറുള്ളതെല്ലാം തള്ളിക്കളഞ്ഞു. പിന്നെ ബാലൻ വാഗീശനെ സുഹൃത്തായി ലഭിച്ചു സകലശിവസ്ഥലങ്ങളിലും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ലോകങ്ങളെ പാലിച്ചു ഭൂമിയിൽപന്ന സൂര്യനെപ്പോലെ സഞ്ചരിച്ചു. ഒരു രാജപുത്രിയുടെ ആരാധന കളയുവാൻ കഴിയാത്ത അപസ്മാരത്തെ ദർശനമാത്രത്താൽ കളഞ്ഞു ഹരദത്തൻ ശോണാചലേശ്വരനെ സ്തുതിപ്പാൻ പോയി. അവിടെയിരുന്നു മോമന്തകാലം കഴിച്ചു സർവ്വജനരക്ഷയും ചെയ്തു. പിന്നെ കാവേരിയുടെ തെക്കേത്തീരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു അനേകം ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽചെന്നു ഇച്ഛാവാക്യങ്ങളാൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഗ്രീഷ്മകാലത്തിൽ മദ്ധ്യാഹ്ന സമയത്തു വെയിൽകൊണ്ടു പരിശ്രാന്തനായിട്ടു ഹരദത്തൻ ചന്ദ്രക്കലാധരനായ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അപ്പോൾ പണ്ഡിതാലയകൂട്ടിയതുപോലെ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ നടക്കുന്നേടത്തല്ലാം മുത്തുമയമായ പന്തലുണ്ടായി. അതുകണ്ടു ദേവന്മാർകൂടി വിസ്മയിച്ചു. മനുഷ്യന്മാർ പായേണ്ടതുണ്ടോ? പിന്നെ ഹരദത്തൻ കുറേ കോണത്തിൽപോയി അഭേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു ഉത്തമക്ഷേത്രമായ മദ്ധ്യാജ്ഞനത്തിൽപോയി മഹാലിംഗത്തെ സ്തുതിച്ചു മൂന്നുരാത്രി അവിടെ വസിച്ചു. പിന്നെ ശിവാവതാരക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. അവിടെ ഹരദത്തന്റെ അച്ഛൻ യാഗംചെയ്യണമെന്നു പാഞ്ഞതിനാൽ ശ്രീകണ്ഠേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ശ്രീകണ്ഠ

ശപരൻ അനവധി ധനത്തെയും കൊടുത്തു. ഹരദത്തൻ അതെല്ലാം അച്ഛനു കൊടുത്തു നല്ലവണ്ണം യാഗംചെയ്യുക എന്നു പാഞ്ഞു ഹരദത്തൻ പിന്നേയും ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ നടക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം വഴിയിൽ ഒരു ശവത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ത്രീ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു വരുന്നതുകണ്ടു. ഹരദത്തൻ അവളുടെ രോദനകാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. എന്നു അച്ഛൻ ഈയാൾക്കു കൊടുത്തു. ഈയാളെ ഒരു സപ്പാ കടിച്ചുമരിച്ചതാണ്. ഹേ സപാമി! അനാഥയായ എന്നെ രക്ഷിക്കണേ. അതുകേട്ടു ഹരദത്തൻ നീ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്നുപാഞ്ഞു നിലകണ്ഠസ്സാത്രത്താൽ ആ വൈശ്വനര ജീവിപ്പിച്ചു. ദമ്പതികൾ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു ഹരദത്തനെ നമസ്കരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഹരദത്തൻ ശ്രീപുരത്തേക്കുപോയി ത്രാഗേശപരനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചു വിരിഞ്ഞ കൽഹാരപുഷ്പങ്ങളെ വയ്ക്കുന്നതുപോലെ മധുരവാക്സമുഹത്താൽ ത്രാഗേശപരനെ സ്തുതിച്ചു. വാമിയായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വ്യാകരണത്താൽ വിവരിക്കപ്പെട്ടതായും ജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയതായും ഇരിക്കുന്ന സൂക്തികളെ നല്ലവണ്ണം ചേർത്തു ശരണാഗതരക്ഷകനായ ത്രാഗേശപരനെ സ്തുതിച്ചു. അനന്തരം പാണ്ഡ്യദേശം ആഹ്തന്മാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ കലപക്ഷമന്ത്രിയാൽ പ്രാതർമിതനായ ഹരദത്തൻ മഹേശ്വരന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ച് ആഹ്തന്മാരോടു ചോദിച്ചു ജയിച്ച് ആയിരത്തട്ട് ആഹ്തന്മാരെ ശുദ്ധാരോപണം ചെയ്യിച്ചു. ഋഷികൾ ചോദിച്ചു ഹേ കുംഭസാഭവ! ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ആഹ്തന്മാരെ എങ്ങിനെയാണ് ശുദ്ധാരോപണം ചെയ്യിച്ചത്? ആ കഥയെ വിസ്മരിച്ചു പാഞ്ഞുതരണം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു — പണ്ടു മധുരാരാജ്യത്തിൽ ജയഭൂപജനന്നുപേരായി ഇന്ദ്രനോടു സ്തബ്ധിക്കുന്ന ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ചോളരാജപുത്രിയായ സുമതിയായിരുന്നു ആ രാജപത്നി. ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ കലപക്ഷനായിരുന്നു മന്ത്രി. പാണ്ഡ്യരാജാക്കന്മാർക്കു വാശപാരമ്പര്യമായുള്ള ശിവഭക്തി ജയഭൂപജനു

മുണ്ടായിരുന്നു. ആ ജയഭാഷനെ ആഹ്തന്മാർ വഞ്ചിച്ചു. ഒരു ദിവസം ജയഭാഷൻ ഹാലാസ്യക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോയി മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ചില മായാവികളായ ആഹ്തന്മാർവന്നു രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ രാജൻ! ഈ കുല്ലിനെ ദൈവമാണെന്നുവിചാരിക്കുന്ന ഭവാൻ മൂഢന്തന്നെയാണ്. യാതൊരുദൈവത്തിന്റെ ഉപാസനയ്ക്കു കമ്മം പ്രത്യക്ഷമായി നശിക്കുന്നില്ലയോ ആ ദൈവത്തിനെ സേവിച്ചിട്ടു ഫലമന്താണ്? പൂജയ്ക്കുതെ സേവിക്കുന്നതുപോലെയാല്ലെങ്ങും ഉപാസിക്കുന്ന ദൈവം പ്രത്യക്ഷഫലത്തെ കാണിക്കുന്നതാണ്. പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുക. വിശ്വാസംവന്നാൽ ആഹ്തനാവുക. അതുകേട്ടു ജയഭാഷൻ എങ്ങിനെയാണ് പ്രത്യക്ഷഫലം കാണുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ ഒരു കുല്ലടുത്തു രാജാവിന്റെ കയ്യിൽകൊടുത്തു. അവർ പീലിക്കെട്ടിനാൽ ഒരു തൊട്ടപ്പോൾ രാജാവിന്റെ കയ്യിലുള്ള കുല്ലു മാണിക്യരത്നമായിത്തീർന്നു. അതുകണ്ടു ജയഭാഷൻ അവരുടെ കാല്ക്കൽ നമസ്കരിച്ച് അപ്പോൾതന്നെ ആഹ്തനടവുകയും ചെയ്തു. അന്നന്തരാ രാജപത്നിയും മന്ത്രിയും രാജവൃത്താന്തത്തെയറിഞ്ഞു ദുഃഖിതന്മാരായിട്ടു മധുരാപുരിയിലുള്ള ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. രാജാവ് ആഹ്തനായി എങ്കിലും സുമതിയുടെ സൗന്ദര്യത്താൽ സുമതിക്കു വശഗനായതുകൊണ്ട് അവളുടെ സന്തോഷത്തിനായി നെറ്റിയിൽ ഭസ്മപുണ്ഡ്രത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരുദിവസം മന്ത്രി വിജനസ്ഥലത്തിലിരിക്കുന്ന രാജനിയോടു വളരെ വണക്കത്തോടെ പറഞ്ഞു. ഹേ രാജ്ഞി! നമ്മുടെ രാജ്യം ആഹ്തന്മാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മഹാത്മാക്കളായ ജനങ്ങളെല്ലാം ഈ രാജ്യത്തെ വിട്ടു പോയ്ക്കളഞ്ഞു. ഭവതിയുടെ പ്രസാദത്താൽ ഞാൻ ചില ഭക്തന്മാരെ ഈ ദിക്കിൽ താമസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജാവിനെ രക്ഷിക്കുകയും വേണം. ആഹ്തന്മാരെ നശിപ്പിക്കുകയും വേണം. അതു ഭവതിയുടെ അനുജയുണ്ടെങ്കിൽ എനിക്കു ചെയ്യാൻ പ്രയാസമില്ല. ജ്ഞാനപായമെന്നാണെന്നു രാ

ജ്ഞി ചോദിച്ചു. മന്ത്രിജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ വൃത്താന്തമെല്ലാം കേട്ടതുപോലെ പറഞ്ഞു. ഗൌരീദേവിയുടെ സുന്ദ്രാമൃതാസ്വാദത്താൽ പരമാത്മദൃഷ്ടിയെ ലഭിച്ച ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വരുത്തുക എന്നു രാജ്ഞി പറഞ്ഞു. മന്ത്രി ഉടനേതന്നെ ബ്രാഹ്മണരെ അയച്ചു. വേദജ്ഞന്മാരായ അവർ വേദോദണ്യത്തിൽ പോയി ജ്ഞാനസംബന്ധനേയും വാഗീശനേയും കണ്ടു മന്ത്രിയും രാജ്ഞിയും പറഞ്ഞയച്ചതെല്ലാം പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ആഹ്താന്തകനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വാഗീശനെ വേദോദണ്യത്തിലിരുത്തി മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി പുറപ്പെട്ടു.—

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വഴിയിൽ അനേക ശിവക്ഷേത്രങ്ങളെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു പതുക്കെ പോയി. ഗൌരിയുടെ മൂന്നാമത്തെ പുത്രനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മധുരജ്യപോഷമ്പോൾ ആഹ്തന്മാർക്കു നാശലക്ഷണമായ ദുർന്നിമിത്തങ്ങളുണ്ടായി. അവരുടെ ചൈത്ര്യപ്രാസാദം അടിയോടെ ഭൂമിയിൽ വീണു. സ്വപ്നത്തിൽ ജലപാത്രം ഉടഞ്ഞതായും പൂലുകൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ കൊടുങ്കാറ്റിനാൽ പറന്നുപോയതായും പീലിക്കെട്ടുകൾ ദഹിച്ചതായും ആചാര്യനെ വ്യാഘ്രം ഭക്ഷിച്ചതായും സ്രീകളെല്ലാം മുണ്ഡിതമായും ആഹ്തദേവതകൾ കരയുന്നതായും കണ്ടു. അവർ ഇങ്ങിനെയുള്ള ദുസ്വപ്നാന്തരങ്ങൾ ആ വൃത്താന്തമെല്ലാം രാജവിനോടറിയിച്ചു. അതുകേട്ടു രാജാവു സ്വപ്നം കണ്ടതു സാരമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. മന്ത്രിമാരും അങ്ങിനെതന്നെ പറഞ്ഞു. ആഹ്തന്മാരെല്ലാം എന്തുചെയ്യേണമെന്നറിയാതെ വളരെ വൈമനസ്യത്തോടുകൂടിയവരായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം ബ്രാഹ്മണരാൽ പൂ

ജിക്കെപ്പട്ടുകൊണ്ടും യോഗിശ്രേഷ്ഠന്മാരേക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടും മധുരകവിയായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി മധുരയുടെ സമീപത്തിൽ വന്നു. രാജനിയും മന്ത്രിയും മുഖമ്പരഞ്ഞയച്ച ബ്രാഹ്മണർ വന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതുകേട്ട് ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. രാജനി ജ്ഞാനസംബന്ധന്നു വാസസ്ഥലവും മറ്റും തയ്യാറാക്കുവാൻ മന്ത്രിമാരെ കല്പിച്ചയച്ചു. അനന്തരം കുലപക്ഷമന്ത്രി രാജനിയുടെ അനുമതിപ്രകാരം സ്നാനത്തിനാണെന്നു വ്യാജവും പറഞ്ഞു ജ്ഞാനസംബന്ധനെക്കാണ്വാൻ പുറപ്പെട്ടു. വേഗവതീ നദീതീരത്തിലുള്ള മഠത്തിൽപോയി ജ്ഞാനസംബന്ധനെക്കണ്ടു പാദങ്ങളിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ബ്രാഹ്മണരോട് ഇവൻ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണർ കുലപക്ഷമന്ത്രിയാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മന്ത്രിയുടെ കൈപിടിച്ചു എന്ന വരുത്തുവാറുള്ള കാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. മന്ത്രി തൊഴുതുകൊണ്ടു വേദാന്തസിദ്ധാന്തത്തെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ആഹാരന്മാരെ നശിപ്പിക്കുകയുമാണ് ഭവാന് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞു പിന്നേയും പിന്നേയും ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മീനാക്ഷീസുന്ദരരൂപാന്മാരുടെ ക്ഷേത്രം എവിടേയാണെന്നു ചോദിച്ചു. മന്ത്രി ഇവിടെ അടുത്താണെന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ സപണ്ണകുടുംബങ്ങളാൽ അലംകൃതമായ ഗോപുരത്തെ കണ്ടു സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ചു. സ്നാനം ചെയ്തു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോകാമെന്നു വിചാരിച്ചു വേഗവതീനദിയിൽ സ്നാനംചെയ്തുദേഹമെല്ലാം ഭസ്മോദ്ധൂതനാചെയ്തു മുത്തുകളും പവിഴങ്ങളും ഇടയിൽക്കോത്തിരിക്കുന്ന രുദ്രാക്ഷമാലയ ധരിച്ചു മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി മുത്തുക്കുടയാൽ അലംകൃതനായിട്ടു വീഥികളെ കാണുവാനായി ഗോപുരങ്ങളെ പ്രദക്ഷിണമായി പോയി. സന്ധ്യാസമയത്തിൽ സുഗന്ധതൈലങ്ങളാലുള്ള ദീപങ്ങളാൽ എല്ലാടവും പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരി

ക്കുന്ന മധുരപുരിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു പതുക്കെ പോയി. രാ
 ജവീഥികളിൽ ആഹ്തന്മാരെല്ലാവരും കൂട്ടമായിനിന്നു ജ്ഞാന
 സംബന്ധൻ വരുന്നതുകണ്ടു വിസ്മയരസത്താൽ സുബ്ബചിത്ത
 ന്മാരായിട്ടു ചിത്രമഴുതിയതുപോലെ നിന്നു. വൈദികാചാ
 ര്യൻ വരുന്നു, കവീശേഖരൻ വരുന്നു, ഗൌരീകുമാൻ വര
 ന്നു എന്നിങ്ങിനെ കൊമ്പുകളെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു വാഥിക
 ുയ സുതപാകന്മാർ ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ മുഖിൽ കീ
 ത്തികളെ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വൈദികസിദ്ധാന്തസ്ഥാപന
 ത്തിനായി പുറപ്പെട്ട ജ്ഞാനസംബന്ധമുത്തേ! ജയിക്കുക.
 ഗൌരീദേവിയുടെ സുന്ദ്രമൃതപാനത്താൽ ഉണ്ടവിച്ച മധുരവാ
 ണ്യനായ ഭവാൻ ജയിക്കുക. കൌണ്ഡിന്യുഗോത്രമാകുന്ന
 സമുദ്രത്തിന്നു വൃദ്ധിയെചെയ്യുന്ന പൂണ്ണചന്ദ്രനായ ഭവാൻ ജ
 യിക്കുക. ദുഷ്ടന്മാരായ ആഹ്തന്മാരുടെ മതമാകുന്ന അന്ധ
 കാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനാകുന്ന ഭവാൻ ജയിക്കുക. ആ
 ഹ്തന്മാരാകുന്ന കാക്കകളെ ക്ഷോഭിപ്പിക്കുന്ന വാക്കുകളോടുകൂ
 ടിയ ഭവാൻ ജയിക്കുക. ആഹ്തന്മാരുടെ കണ്ഡികകളെ ന
 ശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഇരിമ്പുലങ്കയായും അവരുടെ കടാമ്പരങ്ങ
 ുളെ പറപ്പിക്കുന്ന കൊടുങ്കാറ്റായും അവരുടെ കയ്യിലുള്ള പീ
 ലിക്കെട്ടുകളെ ഭേദിപ്പിക്കുന്ന ദാവാനലനായും അവരുടെ മ
 നിരമാകുന്ന പവ്വതത്തെ ഭേദിക്കുവാൻ വജ്രപോലിരിക്കുന്ന സ
 രസവാക്കുകളോടുകൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ജ്ഞാനസംബന്ധൻ
 വരുന്നു. എടാ! ആഹ്തന്മാരാകുന്ന ഉലൂകപ്പക്ഷികളെ! ഓ
 ടുവിൻ. എവിടെയെങ്കിലും പോയി മറഞ്ഞുകൊള്ളുവിൻ. ജ്ഞാ
 നസംബന്ധനാകുന്ന സൂര്യൻ ഉദിച്ചു ഇതാ പ്രകാശിക്കുന്നു.
 ഇങ്ങിനെ ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ കീത്തികളെ സുതപാക
 ന്മാർ പാടുന്നത് ആഹ്തന്മാരുടെ കണ്ണങ്ങളിൽ വജ്രങ്ങൾ
 പോലെ പതിച്ചു. അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വീഥിപ്ര
 ദക്ഷിണചെയ്തു പല്ലക്കിൽനിന്നിറങ്ങി ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോ
 യി. മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വരന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു

ജ്യോതിർമ്മയമായ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ദിവ്യചന്ദനലേപിത
മായും കോടിസൂര്യപ്രകാശമായും അർദ്ധചന്ദ്രഭൂഷിതമായും കണ്ടി.
ട്ടു മഹാകവി മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങി.

ഹേമാഞ്ജിനീതീരനികേതനായ
ഹേമാചലാക്ഷിതകാമുകായ
ഹേരംബേഷഡപക്രസമനപിതായ
ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

പാണ്ഡ്രാധിരാജാപ്തിതപാദുകായ
ഫണാധരാധീശപരകങ്കണായ
പാഷണ്ഡദൂരായപരാതൂരായ
ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

കന്ദർപ്പപ്പൊണ്ണവബാധവായ
കണ്ഠസ്ഥലാകുലമഹാവിഷായ
കല്പാന്തവഹ്നാസ്ത്രഭോചനായ
ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

മന്ദാകിനീഭൂഷിതമസ്യകായ
മന്ദാരമാലാഞ്ചിതമസ്യകായ
പുന്ദാരകാധീശമുനിസ്തുതായ
ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

വേദാന്തവിജ്ഞാനസുഖപ്രദായ
നാദാന്തരൂപായനടേശ്വരായ
പൃതാന്തരംഗൈഷ്ടഭുഷണസ്തുതായ
ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

ലീലാചതുഷ്ഠിസുധാഞ്ജവായ
 ഹോലാസ്തിതപ്തപുരയായ
 മൂലായവേദഗമവല്ലരീണാം
 ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

നാനാവചാധിവിനാശനായ
 ഭീനാവനാംഗീകൃതവിഗ്രഹായ
 ഭാനാത്മനേദസുചിഃലപനായ
 ഹാലാസ്ത്രനാമായനമശ്ശിവായ.

സാമപ്രിയായസുകലാഗമസംസ്കൃതായ
 സാംബായസംസ്കൃതിതമിസ്രസുഭീപകായ
 സത്യാത്മനൈസകലലോകവിലക്ഷണായ
 സാക്ഷാൽകൃതായശിതികണ്ഠനമശ്ശിവായ.

അത്ഥം— ഹോമപത്മിനീതീരത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായും
 ഹിമാചലത്തെ വില്ലാക്കി ധരിച്ചവനായും ഗണപതിയോടും സ്കന്ദ
 നമുന്തിയോടും കൂടിയവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്ത്രനാഥനാ
 യി നമസ്കാരം.

പാണ്ഡ്യരാജാവിനാൽ അർപ്പിതങ്ങളായ പാദുകങ്ങളോടു
 കൂടിയവനായും സപ്തകങ്കണനായും പാഷണ്ഡന്മാർക്കു ഭൂരസ്ഥി
 തനായും എല്ലാരിലും ശ്രേഷ്ഠനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്ത്രനാഥ
 നായി നമസ്കാരം.

കന്ദർപ്പദർപ്പമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്നു ബദ്ധവാഗ്നിയായും ക
 ണ്ണത്തിൽ അലംകൃതമായ കാളകൂടവിഷ്ണുത്താടകൂടിയവനായും
 കല്പാന്തവഹ്നിക്കിരിപ്പിടമായ നേത്രത്താടകൂടിയവനായും ഇ
 റിക്കുന്ന ഹാലാസ്ത്രനാഥനായി നമസ്കാരം.

ഗാഗാദേവിയായ് അലാകൃതമായ മസ്കത്തോടുകൂടിയവനായും ഇന്ദ്രനാലും മുനീന്ദ്രന്മാരാരും വന്ദ്യനായും മന്ദാരപുഷ്പമാലയാൽ അലാകൃതമായ മസ്കത്തോടുകൂടിയവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

വേദാന്തവിജ്ഞാനസുഖത്തെ കൊടുക്കുന്നവനായും നാദാന്തസ്വരൂപനായും നന്ദശരപരനായും ശുദ്ധമാനസന്മാരായ സൽപുരുഷന്മാരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

അരൂപത്തിനാലു ലീലകൾക്ക് അമൃതസമുദ്രമായും മന്ദസ്മൃതിത്താൽ പൂരത്രയത്തെ നശിപ്പിച്ചവനായും വേദലതകൾക്കു മൃഗമായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

അനേകസംസാരദുഃഖങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും ദീനരക്ഷണത്തിനായി ധരിക്കപ്പെട്ട ദേഹത്തോടുകൂടിയവനായും പ്രകാശാത്മകനായും ഭൂസ്വഭൂഷണനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

സാമവേദപ്രിയനായും സകലവേദങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ഉമാസഹിതനായും സംസാരാധകാരത്തിന്നു ദീപമായും സത്യസ്വരൂപനായും സകലലോകസാക്ഷിസ്വരൂപനായും ശിതികണ്ഠനായുമിരിക്കുന്ന സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

കവിജനാഗ്രഗണ്യനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചിട്ടു മീനാക്ഷിയെ നമസ്കരിച്ച് അമൃതവാക്കുകളാൽ സ്തുതിച്ചു.

മാതർത്ഥംഗകലവല്ലഭോഽപ്രമുത്തേ
മന്ദസ്മൃതദ്വൃതിമനോജ്ഞമുഖാരവിന്ദേ

മന്ത്രാത്മികമരതകോപലസാരനീലേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

കുന്ദസ്മിതേകമുബ്ബന്ധകലാവതാസേ
കുഭസ്മനാലിഖിതകുങ്കുമപങ്കരേഖേ
കോണത്രയൈകനിലയേകലയൈശലബാലേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

ലീലാന്തുകാട്കമനോഹരഹസ്തപത്മേ
നീലാളകപ്രധിതനിമ്ലദൈകതകാലേ
ഹാലാസ്യനാഥസഹചാരിണിഹംസയാനേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

കല്യാണകല്പലതികേകരുണാക്ഷാക്ഷേ
കല്ലോലനന്തിതകവിതപകലാനദീകേ
മാരാവരോധസുഭദ്രേകരുണാങ്കവേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

കണ്ഠാവതാസിതകംബവനപ്രസൂനേ
കൗശേയകാന്തിനിജകല്പതരുപ്രവാളേ
കസ്മൂരികാതിലകരഞ്ജിതഫാലദേശേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

സദ്യസ്തമുദ്യദരുണപ്രതിമാന്തുകാദേ
സൗഭാഗ്യദാനധൃതൈകതുകദീപ്തനേത്രേ
സന്ധ്യാനടപ്രളയതാഞ്ചയവസാക്ഷിഭൂതേ
മഹ്യാപ്രസീദമലയദ്ധ്വജപാണ്ഡ്യകന്യേ.

മസ്താപ്പിതാമണിരിവശ്രുതിമാലികായാം
 മാന്ത്യാമുക്കുന്ദകമലാസനശങ്കരാന്ദ്രേഃ
 മഞ്ജിരശിഞ്ജിതകൃതാഭയമംബ്രിപത്നം
 മന്മൂർഖഭേദിമലയഭാപജരാജകന്യേ.

ശിക്ഷാമവാപമഹതീംനികടേഗുരൂണാം
 ജന്മാന്തരേഷുചശിവംപരമച്ഛയിതപാ
 മീനാക്ഷിപുണ്യപരിപാകവശാൽതപദംബ്രിം
 പ്രാപ്തസ്യ കന്യചിദഭേദിചിദാത്മബോധഃ.

അത്ഥം— ഹേ ജനനീ! മതംഗകുലഃശ്രേഷ്ഠനാൽ മാന്ത്യാമു
 ത്തിയായും മന്ദസ്ഥിതശോഭയാൽ മനോഹരമുഖാരവിന്ദയായും
 മന്ത്രസ്വരൂപയായും മരതകരത്നാപോലെ നീലവണ്ണയായുമിരി
 ക്കുന്ന ഓ മലയഭാപജപാണ്ഡ്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്രസാദി
 ക്കുക.

ധവളമായ മന്ദസ്ഥിതത്തോടുകൂടിയവളായും ചന്ദ്രകുലയെ
 ധരിച്ചവളായും സ്വപ്നകുന്ദങ്ങൾപോലെയിരിക്കുന്ന സുനന്ദ
 ളിൽ കങ്കമപങ്കത്തെ ധരിച്ചവളായും ത്രികോണമദ്ധ്യസ്ഥിത
 യായും ഹിമാചലപുത്രിയായുമിരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭാപജപാ
 ണ്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

കേളീത്തുകത്താൽ മനോഹരമായ ഹസ്തപത്മയായും നീ
 ലാളകത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന കേതകീപുഷ്പങ്ങളോടുകൂടിയവളാ
 യും ഹാലാസ്യാനാഥന്റെ സഹചാരിണിയായും ഹംസഗമന
 യായുമിരിക്കുന്ന ഓ മലയഭാപജപാണ്ഡ്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്ര
 സാദിക്കുക.

കല്യാണകല്പലതയായും കരുണാകടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന ക
 പ്ലോലങ്ങളാൽ തുളിക്കളിപ്പിക്കുന്ന കവികുലങ്ങളോടുകൂടിയ ന
 റിയായും ഹരനേത്രാഗ്നിദശ്യനായ കാമന്റെ സഞ്ജീവനൈഷ

ധമായും ഹൃദ്രിതന്മാരിൽ കൃപയോടുകൂടിയവളായുമിരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭുപജപാണ്ഡ്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

കദംബപുഷ്പത്തെ കണ്ണാഭരണമാക്കിയവളായും വസുശോഭയാൽ കല്പകവൃക്ഷപ്രവാളങ്ങളെ ജയിച്ചവളായും കസ്തൂരീതിലകത്താൽ അലംകൃതമായ നൊറിത്തടത്തോടുകൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭുപജപാണ്ഡ്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

അപ്പോൾ ഉദിക്കുന്ന അരുണതുല്യമായ വസുത്തോടുകൂടിയവളായും സൗഭാഗ്യത്തെ കൊടുക്കുവാൻ കൗതുകത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന ദീപ്തനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവളായും സന്ധ്യാസമയത്തിൽ നൃത്തം ചെയ്യുന്ന നദേശ്വരനൃത്തത്തിന്നു സാക്ഷിഭൂതയായുമിരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭുപജപാണ്ഡ്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

വേദശിരോരത്നമായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുഭദ്രന്മാരാൽ മാനിക്കപ്പെട്ടതായും നൂപുരശബ്ദത്താൽ അഭയത്തെ ചെയ്യുന്നതായുമിരിക്കുന്ന പാദപത്മം ഹേ മലയഭുപജപാണ്ഡ്യകന്യേ! എന്റെ ശിരസ്സിൽ വെക്കുക.

പൂവ്വജന്മങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനെ നല്ലവണ്ണം പൂജിച്ചതുകൊണ്ടും ഗുരുക്കളുടെ സമീപത്തിൽ നല്ല ശിക്ഷയെ അനുഭവിച്ചതുകൊണ്ടും ഹേ മീനാക്ഷി! പുണ്യപരിപാകംകൊണ്ടു ഭവതിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ പ്രാപിക്കുന്നവന്ന് ആത്മബോധം ഉദിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ദേവിയെ സ്തുതിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപി

ചുവകാണ്ടു് അഞ്ചുപ്രഭങ്കിണം ചെയ്തു തന്റെ വാസസ്ഥലം
ജ്ഞാതപ്പെടുകയായി.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
നാല്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു—അനന്തരം ആഹാരമാർ ജ്ഞാനസം
ബന്ധന്റെ കീർത്തിയെ വാഴ്ത്തുന്നതുകേട്ടു ദുരഹങ്കാരമാകുന്ന
ഭാവാഗ്നിയാൽ ദശാഹുദയന്മാരായി ഭവിച്ചു. അവർതമ്മിൽ
ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു. ഹേ സുഹൃത്തുക്കളേ! ജ്ഞാനസംബന്ധ
ന്റെ കീർത്തിയെ പാടുന്നതുകേട്ടിട്ടില്ലേ? ഇങ്ങിനെ ആരുടെയെ
ങ്കിലും ശ്രീകൃഷ്ണനോടു? എങ്ങിനെയാണു് ശിവമയിയായ ഗൌ
രി ഇവനെ ഏകദേശത്തോടു? മുഖംകാഴ്ചക്കുന്നതങ്ങിനെയാണു്?
ഇവൻ താൻതന്നെ പാൽകുടിച്ചു ഗൌരിയുടേതാണെന്നു കള
വുപറയുകയാണു്. ഈ ബ്രാഹ്മണാധിപന്റെ ദ്രോഹത്തുതെ
ന്നോക്കുവിൻ. ഇവൻ ചെറുപ്പം തന്നെ മായാവാക്കുകൊ
ണ്ടു ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നു. ഇവനെ വാലകുടിച്ചാൻ പാടില്ല.
വ്യാധിയെപ്പോലെ വലിക്കും. വേഗവതി നദീതീരത്തിൽ മര
ത്തിലാണു് അവൻ ഇരിക്കുന്നതു്. നാളെ സൂര്യനദിക്കുന്നതുവ
രെ മന്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അവനെ മാരണം ചെയ്യണം. ആഹാ
രസിദ്ധാന്തത്തെ ജയിപ്പാനാണു് ഇവൻ വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു
വലുതായ ജനശ്രുതി പ്രസിദ്ധമാണി കേൾക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ അ
വർ ആലോചിച്ചു് അർദ്ധരാത്രിയിൽ മന്ത്രം ജപിപ്പാൻ തുട
ങ്ങി. നിമിഷമാത്രത്തിൽ ശത്രുക്കളെ ഹനിക്കുവാൻതക്കതാ
യ മന്ത്രങ്ങളെ ആഹാരമാർ ജപിച്ചിട്ടും ആ മന്ത്രാഗ്നി അ
ടുക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത തേജസ്സോടുകൂടിയ ജ്ഞാനസംബന്ധ
നെ തൊട്ടില്ല. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുന്നവനായും
ഗൌരിയുടെ സുന്ദരതത്തെ പാനംചെയ്യുവനായും ഇര

കുറന്ന ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ദാവാനിയെ വിറകിന്നെന്ന പോലെ തൊട്ടുവാൻ ശക്തിയുണ്ടായില്ല. ആ മന്ത്രം കല്പിപ്പേൽ ശിരസ്സിനെ അടിക്കുന്നതുപോലെ നഷ്ടമായപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ മഹാത്മാക്കളുടെ വാസസ്ഥലമായ മഠത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി തീർവെച്ചു. അഗ്നി ജ്വലിക്കുന്നതു കണ്ടു ജനങ്ങൾ ജ്ഞാനസംബന്ധനെ അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം അഗ്നിയെ ആകർഷിച്ചു. അഗ്നി തൊഴുതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭാസനാണ്. ആഹ്തന്മാർ അയച്ചു എനിക്കു് എവിടെയാണ് സ്ഥിതിയെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ആരാണ് നിന്നെ അയച്ചത്? അവരുടെ രാജദേഹത്തിൽ പോയി ഇരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞുവെച്ചു. അനന്തരം അഗ്നി പാണ്ഡ്യരാജാവിനെ ഉഷ്ണജ്വരമായി ബാധിച്ചു. രാജാവു കയ്യൊക്കാലംകെട്ടി അഗ്നിയിലിട്ടതുപോലെ സങ്കടപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് ഒരു ചേഷയുമില്ലാതെ സംസാരിപ്പാൻകൂടി വയ്ക്കാതായി. മന്ത്രി വൈദ്യനെ വിളിച്ചു രോഗകാരണത്തെ ചോദിച്ചു. ആഹ്തന്മാർ നാഡിനോക്കി രാജനിയോടും മന്ത്രിയോടും പറഞ്ഞു. നാഡികൾക്കു യാതൊരു വൈഷ്വര്യവും കാണുന്നില്ല. രോഗം വളരെ സൂക്ഷ്മമായിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് അസ്മദന്തരതിന്നു മുമ്പെ ആഹ്തവൈദ്യന്മാർ രാജാവിന്റെ ജ്വരത്തെ ശമിപ്പിക്കും. വിദ്വാന്മാലത്തെ നോക്കിക്കൊള്ളുവിൻ എന്നു പറഞ്ഞു ആഹ്തന്മാർ പീലിക്കെട്ടുകൊണ്ടു മന്ത്രത്തെ പറഞ്ഞു ദേഹം മുഴുവനും ഉഴിഞ്ഞു. പീലിക്കൊണ്ടു് ഉഴിയുന്നോരും രാജാവിന്നു ജ്വരം വർദ്ധിച്ചു. രാജാവു് ഉടുത്ത വസ്ത്രം കൂടിയില്ലാതെ അഗ്നിയാൽ ദഹിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ കിടന്നു് ഉൾക്കൂടി. ചികിത്സിപ്പാൻ അടുക്കെയിരിക്കുന്നവർ ആ ജ്വരത്തിന്റെ ഉഷ്ണത്താൽ ദശശരീരന്മാരായിട്ടു വേഗം പുറത്തേക്കു പോയി. ആഹ്തന്മാർ പിന്നേയും ദൂരത്തിൽ നിന്നു വൈദ്യന്മാരെ വരുത്തി. അവരും പീലിക്കെട്ടുകൊണ്ടു് അഹ്ൻ, അഹ്ൻ എന്നു മന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ ഉഴിഞ്ഞു. അവർ കീർത്തിക്കായി വളരെ ഔഷധങ്ങളും മന്ത്രങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു. ഒന്നും ഫലിച്ചില്ലെന്നു മാത്രമല്ല രാജാവിന്നു

രോഗം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകണ്ട് ആഹ്തന്മാർ നീ രാശന്മാരായിട്ട് എല്ലാവരുംകൂടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഒരു ബ്രാഹ്മണക്കുട്ടി ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്. അവൻ വസിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് രാജാവിന്നു ജപരം വന്നത്. അവനെ ആട്ടി പായിച്ചാൽ രാജാവിന്റെ ജപരം ശമിക്കും. അതു കേട്ടു മന്ത്രി ആഹ്തന്മാരോടു പറഞ്ഞു. അവൻ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനെ മാറാവാൻ നിങ്ങൾക്കു ശക്തിയില്ലെ? അതു നിത്തിയാൽ അവനെ ആട്ടിക്കളയാം. രാജാവിന്റെ ജപരത്തെ മാറിയാൽ അവനെ ഇപ്പോൾത്തന്നെ അയച്ചുകളയാം. രാജാവിന്റെ ഈ ദുരവസ്ഥയായ മാറാവാൻ ആകാണു ശക്തിയുള്ളത്? ആ ബ്രാഹ്മണൻ വന്നു നോക്കിയാൽ ഭേദപ്പെടുമെങ്കിൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യുക. അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ അവന്നും ഇതിന്നു ശക്തിയുണ്ടാകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ മന്ത്രി പോയി ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വിളിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു. ആഹ്തന്മാർക്ക് അതു കണ്ടു ഭയം തുടങ്ങി. മഹാനായ ആഹ്തനെ ഈ ശൈവപാണ്ഡ്യന്റെ എങ്ങിനെ തൊടും? ഇവൻ പുറത്തു പോകട്ടെ. ഞങ്ങൾ തന്നെ ജപരത്തെ മാറാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആയിരത്തെട്ടു ആഹ്തന്മാർകൂടി രാജാവിനെ ചുറ്റി. വിശേഷ ഔഷധങ്ങളാലും ദിവ്യമന്ത്രങ്ങളാലും ജപരത്തെ മാറാവാൻ സാധിച്ചില്ല. രാജാവു രോഗം സഹിപ്പാൻ വയ്യാതെ മൃച്ഛിതനായി ഭവിച്ചു. അതു കണ്ടു രാജ്ഞി, ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഞാൻ നിശ്ചയമായും ഭർത്താവിനെ രക്ഷിക്കാം. ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. മഹേശ്വരന്റെ മഹത്വത്തെ ആഹ്തന്മാരെല്ലാവരും കാണട്ടേ എന്നു പറഞ്ഞു ഭക്തുമെടുത്തു രാജാവിന്റെ നെറ്റിയിൽ തൊട്ടു. അപ്പോൾതന്നെ രാജാവിന്നു ബോധമുണ്ടായി. കണ്ണുകൾ മിഴിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ മഹാത്മാവേ! സുഖമായി വന്നുവോ? രത്നപീഠം ഇതാ ഇരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ തലയ്ക്കൽ രത്നപീഠത്തെ മന്ത്രിയെക്കൊണ്ടു വെപ്പിച്ചു അതിൽ സ്ഥാമിയെ ഇരുത്തി ഉദി

ചുവരുന്ന ചന്ദ്രനെപ്പോലെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ രാജാവിന് ആ മഹാത്മാവ് അടുക്കെയിരുന്നതിനാൽ വളരെ വെയിൽകൊണ്ട് ആത്തനായവന്നു നല്ല മരയയുള്ള വൃക്ഷത്തിന്റെ ആശ്രയത്താലെപ്പോലെ വളരെ ആശ്വാസമുണ്ടായി. രാജാവിന്റെ തലയ്ക്കൽ രത്നപീഠത്തിലിരിക്കുന്ന തേജസ്വരൂപനെ ആഹ്തന്മാർ ചോരന്മാർ സൂര്യനെയെന്നപോലെ അസൂയയോടുകൂടി നോക്കി. രാജാവു ഭവനം വസിക്കുന്ന തെവിടെയാണെന്നു ചോദിച്ചു. എന്റെ സ്ഥലം ദ്രോണിപുരമാണെന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ പറഞ്ഞു. രാജാവ് ഏതു ദേവനിലാണ് ഭക്തിയെന്നു ചോദിച്ചു. ശിവനിലാണെന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട് ആഹ്തന്മാർ ഈർപ്പം സഹിക്കാതെ ശിവനില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഞാൻ എന്നുള്ള അഹങ്കാരരൂപനായിട്ട് എല്ലാ ദിക്കിലും പ്രകാശിക്കുന്നത് ആത്മസ്വരൂപനായ ആ ശിവനാണ്. ആഹ്തന്മാർ—ദേഹമാണ് ആത്മാവെന്നു പറഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ—ദേഹത്തിന്നു വികാരമുള്ളതുകൊണ്ടു ദേഹം ആത്മാവല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ബഹിർമുഖന്മാരായ ആഹ്തന്മാർ പ്രത്യക്ഷമാണ് പ്രമാണമെന്നു പറഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ—മഹാത്മാക്കൾക്കു പ്രത്യക്ഷമല്ല പ്രമാണം. വേദമാണ് പ്രമാണമെന്നു പറഞ്ഞു. ആഹ്തന്മാർ പിന്നേയും വളരെ ന്യായങ്ങളെ പറഞ്ഞു. അതെല്ലാം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഖണ്ഡിച്ചു. സ്വജാതിക്കുയത്താൽ വിപരീതവാക്കുകളായ ആയിരത്തോളം ആഹ്തന്മാരേയും ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ജയിച്ചു. അപ്പോൾ നില്പജ്ഞന്മാരായ ആഹ്തന്മാർ ഞങ്ങളാണ് ജയിച്ചതെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ രാജാജാവ് അവരുടെ വാക്കുകൊണ്ടുള്ള കലഹത്തെത്തട്ടുത്തു വാക്കുകൊണ്ട് ഒരുത്തരുടെ മഹത്വത്തെയാറിവാൻ നൂറു സംവത്സരങ്ങളാലും കഴിയുന്നതല്ല. എന്റെ രോഗത്തെ ആർ മാറുന്നുവോ അവരുടെ മരുമാണ് വലിയത് എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കു രാജാവിന്നു മുന്തിയത്തപ്പോലെ രോഗം വന്നു. ആഹ്തന്മാർ ഞങ്ങൾ ഇടത്തെ ഭാഗത്തെ ജപരം മാറാം. വ

ലത്തെ ഭാഗത്തെ ഇവനും മാറാട്ടെ. എന്നാൽ ഇവൻ ഞങ്ങളോടു സമനായി. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു രാജാവും സമ്മതിച്ചു. ആഹ്തന്മാർ പീലികൊണ്ട് ഉഴിയുവാനും മന്ത്രജലം കൊണ്ടു ദോഹത്തിൽ തളിപ്പാനും തുടങ്ങി. ആഹ്തവിദ്യയിൽ സമത്വമാരായ വൈദ്യന്മാർ എത്ര കൗശലങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടും ജപരാഗി വർദ്ധിച്ചതേയുള്ളൂ. രാജാവ് അയ്യോ! ഈ ആഹ്തദൃഷ്ടന്മാർ എന്നെ കൊല്ലുന്നു എന്നു നിലവിട്ടു ഭൂമിതനായി. പിന്നെയും രാജ്ഞി ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു സങ്കടം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ രാജാവിനെ ജീവിപ്പിച്ചു. രാജാവു തൊഴുതുകൊണ്ട് എന്നെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഭസ്മമെടുത്തു വലത്തുഭാഗത്തിട്ടു. അപ്പോൾ വലത്തെ ഭാഗശരീരം അമൃതസമുദ്രത്തിൽ മുക്കിയ കൊള്ളിമീൻ പോലെ ശീതളമായി ഭവിച്ചു. ഒരു ഭാഗം അമൃതമയമായും ഒരു ഭാഗം വിഷമയമായും ഇരിക്കുന്നതുപോലെ രാജാവിന്റെ ദേഹം ഒരു ഭാഗം സുഖമയമായും ഒരു ഭാഗം ദുഃഖമയമായും ഭവിച്ചു. ആഹ്തന്മാർ ഭീഷ്മനിശ്ചാസം ചെയ്യുകൊണ്ടുനിന്നു. അനന്തരം രാജാവ് ആഹ്തന്മാർ ഇനി എന്നെ തൊടരുതെന്നു പറഞ്ഞു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ഇടത്തെ ഭാഗത്തും ഭസ്മമിട്ടു. ജപരം തീരെ നശിക്കുകയുംചെയ്തു. രാജാവു മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ച് ആഹ്തന്മാർ ഇന്നുമുതൽ എന്റെ സഭയിൽ വരരുതെന്നു പറഞ്ഞ് അവിടെ നിലയ്ക്കുന്നവരെയെല്ലാം പുറത്താക്കി ജ്ഞാനസംബന്ധനെത്തന്നെ ശരണമായി പ്രാപിച്ചു. അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശം വാങ്ങുവാനായി ജ്ഞാനസംബന്ധനും രാജാവുംകൂടി ഹാലാസ്യക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. പുറത്താക്കിയ ആഹ്തന്മാരെല്ലാം ദുഃഖിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെ ആഹ്തമതത്തെ സ്തുതിച്ചില്ല. അവർ സ്വപ്നത്തിൽ ശുഭാഗ്രത്തിലോറപ്പെട്ടവരായി കണ്ടിട്ടുണ്ടായ ഭയത്താൽ നിശ്ചഭന്മാരായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം അവരെല്ലാവരുംമാരുമിച്ചു രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ രാജൻ! ഞങ്ങളുടെ മതത്തെ ദുഷി

പിടിക്കേണ്ട. ഭവാനു അന്യമതത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. ഭവാനു ഞങ്ങളുടേയും അവന്റേയും ബലത്തെ ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾതമ്മിൽ അടുത്തു യുദ്ധമുണ്ടാകും. അതു കേട്ടു രാജാവു വളരെ കപിതനായി ഉടനെ മന്ത്രിയെ അയച്ചു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വരുത്തി ആഹ്തന്മാരോട് എങ്ങിനെയാണ് പരീക്ഷിക്കേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. ദുരത്മാക്കളായ ആഹ്തന്മാർ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ ദൈവമാണ് ശ്രേഷ്ഠമെന്ന് ഒരു പത്രത്തിലെഴുതി ഞങ്ങൾ അഗ്നിയിലിടാം. അതു ദഹിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഭവാനു ഞങ്ങളുടെ മതത്തെത്തന്നെ സ്വീകരിക്കണം. ഇവനും അങ്ങിനെ ചെയ്തപ്പോൾ രാജാവു അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു ആഹ്തന്മാരെഴുതിയ പത്രത്തെ അതിൽ ഇട്ടു. അതു പഞ്ഞിപോലെ ക്ഷണം ദഹിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മഹേശ്വരനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനായി മറ്റൊരു ദൈവവുമില്ലെന്ന് ഒരു പത്രത്തിലെഴുതി അഗ്നിജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിലിട്ടു. അപ്പോൾ അഗ്നി പ്രത്യക്ഷരൂപമായിട്ട് ആ പത്രത്തെ കയ്യിലെടുത്തു ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ കയ്യിൽ ജ്വപത്രത്തെപ്പോലെ കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം നമസ്കരിച്ചു അതിനെ വാങ്ങി. അതു കണ്ടു ഭീതനായ രാജാവു വേഗം നമസ്കരിച്ചു. ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു. ദൈവികന്മാരെല്ലാം വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ പിന്നേയും പറഞ്ഞു. ഇവൻ മഹാജാപവിദ്യക്കാരനാണ്. ഇവൻ അഗ്നിയെ സൃഷ്ടിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇപ്പോൾ എഴുതിയതുപോലെ എഴുതി നദീപ്രവാഹത്തിലിടുക. ആരുടെ പത്രമാണ് കീഴോട്ടൊഴുകാതെ മേലോട്ടൊഴുകുന്നത് ആമതത്തെ ഭവാനു വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുക. അതുകേട്ടു മന്ത്രി ആഹ്തന്മാരോടു ചോദിച്ചു. ഈ വാദത്തിൽ എന്തു നിശ്ചയമാണ് ചെയ്യേണ്ടത്? പറയുവിൻ. ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ മഹാനു ശാപംകൊണ്ടു നിങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചുകളയും. അതുകേട്ട് ആഹ്തന്മാർ ആഹ്തന്മാരും തോറവർക്കു ശുദ്ധാരോഹണം തന്നെയാവട്ടേ എന്നുപറഞ്ഞു മുന്ബത്തെപ്പോലെ പത്രങ്ങളിലെഴുതി വേഗവതീനദിയിൽ ആ

ഹൃദയം മുഖം ഇട്ടു. ആ പത്രം അവരുടെ മതത്തോടുകൂടി സമുദ്രത്തുപ്രവേശിച്ചു ജലജന്തുക്കളാൽ ഖണ്ഡിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മുഖവെന്തപ്പോലെ എഴുതി നദിയിലിട്ടു. ആ പത്രം മേല്പോട്ടെഴുകി. അപ്പോഴും ദുഷ്ടഭിഷോഷവും ശംഖഭാഗനിയുമുണ്ടായി. ഇതെല്ലാംകണ്ടു രാജാവു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനാണെന്നു വിചാരിച്ചു. അനന്തരം ആഹൃതന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങളേയും കണ്ഡികകളേയും പീലിക്കെട്ടുകളേയും ദഹിപ്പിച്ച് ആഹൃതന്മാരുടെ ആനകളെക്കൊണ്ടു കത്തിപ്പൊളിപ്പിച്ച് ആയിരത്തോളം ആഹൃതന്മാരേയും ശൂലാഗ്രത്തിലിട്ടു. അതുകണ്ട് അവരുടെ അനേകം പരിവാരങ്ങളിൽ ചിലർ ഭീമാന്മാരുള്ളിലേക്കു പോയി. ചിലർ അന്യഭേദങ്ങളിലേക്കു പോയി. ചിലർ ഭസ്മരൂപമായിട്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. ശരണാഗതന്മാരെല്ലാം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ അവർ മുഖെ ആഹൃതന്മാരാണെന്നു കിലും ശിവസ്തരണമാത്രത്താൽ പാപരഹിതന്മാരാണെന്നു വിചാരിച്ചു രക്ഷിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ആഹൃതകുലം സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയിൽ അന്ധകാരമെന്നതു പോലെ മുഴുവനും നശിച്ചുപോയി. അനന്തരം രാജാവു ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിച്ചു മഹാഭിഷേകവിധികൊണ്ടു ഹാലാസ്ത്രനാമനെ പൂജിച്ചു. വൈദികന്മാർക്കു പ്രതിഷ്ഠയും ലഭിച്ചു. അവർ യാഗങ്ങളാൽ മഹേശ്വരനെ യജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. രാജാവായാട്ടേ നവരത്നസമൃദ്ധങ്ങളാലും വിശേഷസ്വർണ്ണങ്ങളാലും ഹാലാസ്ത്രനാമന് അഭിഷേകം ചെയ്തു ശിവൻതന്നെയാണ് പരമദൈവതമെന്നു വിചാരിച്ചു സേവിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രനെപ്പോലെ ഐശ്വര്യവാനായി ഭവിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
നല്ലതൊരുവതാമശ്ശായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹാലാസ്ത്രരാജാവും ഭാര്യയും മന്ത്രിയും ആ നഗരവാസികളായ ജനങ്ങളും ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ന

മസ്കരിച്ച മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ രാജാവിനോടും ഭാര്യയോടും മന്ത്രിയോടും കൂടി ശങ്കരനാരായണന്മാർ ഏകരൂപമായിരിക്കുന്ന ഹരിഹരക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോയി. ത്രികൂടാചലത്തിലേക്കുപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു വേണുവനത്തിലുംപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. പിന്നെ രാജേശ്വരത്തിൽപോയി രാമനാഥനെ സേവിച്ചു മടങ്ങി മധുരയിൽവന്നു. അപ്പോൾ ശിവവൃതനും അവിടെ വന്നു ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ രാജാവിനെ പ്രശംസിച്ചു ഭാര്യയോടും മന്ത്രിയോടുംകൂടി രാജ്യത്തേക്കു പോകുവാൻപറഞ്ഞു. അവർ ആചാര്യനായ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യനെ വന്ദിച്ചു രാജ്യത്തിലേക്കു പോയി. അനന്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അച്ഛനോടും ബന്ധുക്കളോടുംകൂടി കാവേരീതീരത്തിൽപോയി തോണിയാൽ കാവേരീനദിയെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ ആഹ്താചാര്യൻവന്നു സ്വപ്നങ്ങളെ ശുദ്ധരോപണാചെയ്യുകേട്ടു കുപിതനായിട്ടു സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി വഴിയെ തടുത്തു. ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യന്റെ അടുക്കെ എത്തുമ്പോഴേക്ക് ആഹ്താചാര്യന്റെ തലയിൽ വജ്രംവീണ് ഉടനെ മരിച്ചു. അതുകണ്ടു മാറുള്ളവരല്ലാം വാദിപ്പാനുള്ള ഉത്സാഹത്തോടുകൂടെ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യന്റെ സമീപത്തേക്കുചെന്നു. ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അവരോടു വാദിച്ചു അവരെ തോല്പിച്ചു. അവർ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. അനന്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അച്ഛനെ ബ്രഹ്മപുരിയിലേക്കയച്ചു പരാചലത്തിലും ശോണാദ്രയിലും സ്തമ്പസരിത്തടത്തിലും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ ആഹ്തപ്രയോഗത്താൽ കാജ്ജാത്തവൃക്ഷങ്ങളെ ശിവഭക്തപ്രസാദത്തിനായി ഫലിപ്പിച്ചു. അനന്തരം കാഞ്ചീപുരത്തിൽപോയി ഏകാഗ്രവൃക്ഷമൂലത്തിൽ വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനേയും ആ കാശഗുഹാവാസിനിയായ പരാശക്തിയേയും സ്തുതിച്ചു സ്വപ്നമുഖിനദീതീരത്തിൽ കാളഹസ്തീശ്വരനേയും സന്തോഷിപ്പിച്ചു കേദാരത്തിലും ശ്രീഗിരിയിലും ശോകണ്ഠത്തിലുംപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ശോകണ്ഠക്ഷേത്രസമീപത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഭാസനായി മഹാധനൻ എന്നൊരു വൈശ്യാന

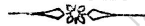
ണ്ടായിരുന്നു. അവൻ തന്റെ പുത്രിയെ ജ്ഞാനസംബന്ധനം കൊടുക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് ഏഴുവയസ്സുവരെ വളർത്തി. അവൾ വസന്തകാലത്തിൽ പുഷ്പങ്ങളെ അറപ്പാനുള്ള കെട്ടുകുത്താൽ ഉദ്യാനത്തിൽ നടക്കുമ്പോൾ ഒരു സപ്തം അവളുടെ കാലിൽ കടിച്ച് ഉടാനമരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവളെ വൈശ്വൻ ഭരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അവളുടെ അസ്ഥികളെ ഒരു കുടത്തിലിട്ടുടച്ചുവെച്ചു ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ വരവിനെ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. വളരേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വന്നത്. അപ്പോൾ വൈശ്വൻ ബന്ധുക്കളോടുകൂടിച്ചെന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹേ സപാമിൻ ഇതു കേൾക്കുക. ഞാൻ ഒരു വൈശ്വനാണ്. ഭവാനെപ്പോലെയുള്ള മഹാത്മാക്കളുടെ പാദസേവകനാണ്. ഞാൻ ഭവാനെ വന്നുകണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും ദൂരസ്ഥിതനായ ഭവാനെ കീർത്തിക്കേട്ടു ഭവാനു തരുവാനായി ഒരു പുത്രിയെ വളർത്തിയിരുന്നു. അവൾ പുഷ്പമരക്കുവാനായി ഉദ്യാനത്തിലേക്കുപോയപ്പോൾ സപ്തംകടിച്ചു മരിച്ചുപോയി. ഭവൻ അതിശക്തിമാനാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ഞാൻ അവളെ ഭരിപ്പിച്ചു. അസ്ഥികളെയെടുത്തു കുടത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവളെ ജീവിപ്പിച്ചു ഭവൻ സപീകരിക്കുക. അതുകേട്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ അപ്പോൾതന്നെ ഭസ്മംകൊടുത്ത് അവളെ ജീവിപ്പിച്ചു വൈശ്വനോടു പാഞ്ഞു. നീ ഇവളെ ജനിപ്പിച്ചതുപോലേയാണ് ഞാനും ഇപ്പോൾ ജനിപ്പിച്ചത്. ഇവളെ ഞാൻ വിവാഹംചെയ്യുന്നതു യുക്തമല്ല. അന്യന്മാർക്കൊക്കെങ്കിലും കൊടുക്കുക. അതുകേട്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും വളരെ വിസ്മയിച്ചു. വൈശ്വൻ നമസ്കരിച്ചു പുത്രിയേയുംകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കുപോകയും ചെയ്തു. ആ കന്യകയാവട്ടേ വിരക്തചിത്തയായിട്ട് അന്യന്മാരെ വരനായി വരിച്ചില്ല. മഹേശ്വരനെ ഏകാഗ്രചിത്തത്തോടെ ധ്യാനിച്ച് ഉത്തമഗതിയേയും ലഭിച്ചു. അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ അരുണാചലത്തിൽ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു പ്രഭക്ഷിപ്പിച്ചപ്പോൾ ദ്രോണീപുരത്തിൽവന്നു വസിച്ചു. ഉമാദേവി ജ്ഞാനസംബന്ധനും മുലപ്പാൽകൊടുക്കുമ്പോൾ

തന്റെ ചൈതന്യം തുടച്ചതായ ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ ദൃഷ്ടി
യാതൊരുവിഷയങ്ങളിലും അനുരാഗമില്ലാത്തതായിരുന്നു. ആ ഭ
ദ്രപുരിവാസികളായ ബന്ധുക്കൾ ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വിവാഹം
ചെയ്യുവാൻ കൊതുകത്തോടുകൂടി സൽക്കലജയായ കന്യകയെ
നോക്കി നിശ്ചയിച്ചു. നല്ല മുഹൂർത്താനാക്കി ജ്ഞാനസംബന്ധ
നെ സ്നാനചെയ്യിച്ചു കാപ്പാകട്ടി മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയ
റി വിവാഹത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ബ്രാഹ്മണരും ക്ഷത്രിയരും വൈ
ശ്യരും മഹാത്മാക്കളായ ശിവഭക്തന്മാരും ജ്ഞാനസംബന്ധ
ന്റെ വിവാഹോത്സവത്തെ കാണുവാനായിവന്നു. വിവാഹോ
ത്സവത്തിനായി ഭദ്രവദിയോടുകൂടിയ സഭ പാർവ്വതീപരമേശ്വ
രന്മാരുടെ വിവാഹത്തിന്നു വിശ്വകർമ്മാവിനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെ
ട്ടതുപോലെ വിശേഷമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ആ സഭയിൽ
നീലനന്ദൻ മുതലായവരല്ലാം പ്രവേശിച്ചു. ജ്ഞാനസംബ
ന്ധനെ ഉപചരിച്ച് അലങ്കൃതന്മാരായ വധുവരന്മാർ വേദി
യിൽ പ്രവേശിച്ച് അഗ്നിയെ ഹോമിച്ചു പാണ്ഡിഗ്രഹണം ചെ
യ്തു. ലാജഹോമാദികൃത്യകളെല്ലാം ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണരാൽ ആ
ശീർവാദത്തേയും ലഭിച്ചു ഭാര്യയോടുകൂടി അച്ഛനമ്മമാരേയും
ബ്രാഹ്മണരേയും ബന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളേയും നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകാ
ണ്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു. മാതാപിതാക്ക
ന്മാർക്കും ബ്രാഹ്മണർക്കും ഇനി എന്താണ് ആഗ്രഹം? മടിക്കാ
തെ പാഞ്ഞുകൊള്ളുവിൻ. എല്ലാം മഹേശ്വരൻ തരും. അ
തുകേട്ട് അവർ പാഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ ബന്ധുഭാഗ്യത്താൽ ഉത്ത
മന്മാർ തന്നെ. ഞങ്ങൾ മഹേശ്വരപാദങ്ങളിൽ സായുജ്യത്തെ
മാത്രമേ ഇച്ഛിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചതുകേട്ടു സ
ന്തുഷ്ടനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഭാര്യയോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ
സേവിപ്പാനായി ശിവലയത്തിലേക്കു പോയി മാധുർയ്വസൗകര്യ
കളാൽ സ്തുതിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ വിവാഹശോഭയെ കാ
ണുവാനാഗ്രഹമുള്ളവരപ്പോലെ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടുകൂ
ടി കോടിസൂര്യതുല്യപ്രകാശനായിട്ടു മുഖിൽ പ്രത്യക്ഷനായി
ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു വാഞ്ചിതമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അ

ദ്രോഹം ഇവർക്കുല്ലാവർക്കും സ്വയം കൊടുക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. മഹേശ്വരൻ അങ്ങിനേതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞു. അന്നത്തന്നെ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ അച്ഛനമ്മമാരേയും നീലനഗനേയും മറ്റുള്ള ബന്ധുജനങ്ങളേയും മുഖിൽ ശിവലയത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. എല്ലാവരും അകത്തു കടന്നപ്പോൾ തന്നെ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഭായ്യയോടുകൂടി മൂന്നു പ്രദക്ഷിണാചെയ്തു ജ്യോതിസ്തപത്രപമായ മഹേശ്വരലിംഗത്തിൽ ലയിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ ഈ ചരിത്രത്തെ പഠിക്കുകയും ശ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹാത്മാക്കൾക്കു ശിവപ്രസാദത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ കൈവല്യപദത്തെ ലഭിക്കും. സത്യം തന്നെ.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അവതാമധ്യം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഏതാരു മനുഷ്യൻ പ്രാണനാശം സാദവിഷ്ണുവോടുകൂടി ശിവദ്രോഹിയായവനെ കാണാതിരിക്കുന്നുവാ അവന്നു കൈവല്യം കരസ്ഥം തന്നെ. അതിന്നു കലിയേയും കാമത്തേയും ജയിച്ചവനായ കലികാമചരിത്രത്തെ പറയുന്നതായ പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ചോളദേശത്തിന്നു ഭൂഷണമായ ഒരു പുരമുണ്ട്. അതു മഹേശ്വരന്റെ ഹംസനൃത്തത്താൽ ഇളകുന്ന ഗാഗയുടെ കാഠിന്യം അതിശീതളമാണ്. അവിടെ കലികാമനെന്ന് പേരായി ഒരു ശിവഭക്തപാദസേവകനുമായിരുന്നു. അവന്റെ ദർശനമാത്രത്താൽ ശിവദ്രോഹികൾ ഭയപ്പെടുന്നു. എപ്പോഴും ശിവദ്രോഹികളെ കൊല്ലുവാനായി അവൻ കത്തിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കും. അവൻ ത്രാഗേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ കൈങ്കല്യത്തെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രി അവൻ ക്ഷേത്രദുവാരത്തിൽ കിടക്കുമ്പോൾ കൊതുവിന്റെ ഉപദ്രവത്താൽ ഊങ്ങാതിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വരുത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നതു കണ്ടു കലികാമൻ ഊക്കെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു്

മഹേശ്വരനോടു ചോദിച്ചു. ഓര മഹേശ്വര! ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ നന്ദിയെക്കൂടാതെ എവിടെക്കാണ് പുറപ്പെട്ടത്? ഇങ്ങിനെ നടന്നാൽ ജനങ്ങൾ ചോരനാണെന്നു ശങ്കിക്കുമല്ലോ. വഴിയിൽ കല്ലുകളും മുട്ടുകളും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഭവൻ നിലത്തു കാൽ വെക്കുന്നത് എന്താ കണ്ണുകളിൽ ശരാ താഴ്ന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നു. സ്വാമി എവിടെക്കാണ് പോകുന്നത്? പായുക. എന്നിങ്ങിനെ കലികാമന്റെ നിബ്ബന്ധത്താൽ മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞു. ഞാൻ എങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നതെന്നു നിന്നോടു പറയാം. നി ആരോടാ പറയരുതേ. എന്താ സഖിയായ സുന്ദരന്റെ ഭാര്യയായ ചേര്യ അവനോടു കോപിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനെ തീർപ്പാക്കാനായി അവന്റെ നിയോഗത്താൽ പോയി വരികയാണെന്നു പറഞ്ഞു മാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു കലികാമനു സ്വാമിയെ ദൂതനായി അയച്ചതുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ വലുതായ ക്രോധമുണ്ടായി. അപ്പോൾതന്നെ കലികാമൻ ആ ശത്രുവായ സുന്ദരനെ ഞാൻ കണ്ടാൽ അപ്പോൾതന്നെ കൊല്ലമെന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. വീഥികളിലല്ലോ ഘോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകേട്ടു സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. സുന്ദരനാൽ പ്രാർത്ഥിതനായ മഹേശ്വരൻ കലികാമനു വധാറിൽ ശുലഭരോഗത്തെ കൊടുത്തു. രോഗത്താൽ ദുഃഖിതനായ കലികാമൻ ത്രാഗേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ ത്രാഗേശ്വരൻ സുന്ദരൻ നിന്നെ തൊട്ടാൽ നിന്റെ രോഗം ശമിക്കും. ഞാൻ പറയുന്നതു മറിച്ചുവിചാരിക്കേണ്ട. നിനക്കു ചികിത്സിപ്പാനായി സുന്ദരൻ നാളെ രാവിലെ നിന്റെ വീട്ടിൽ വരും. അവൻ വന്നാൽ അവമാനിച്ചുവെങ്കിൽ നിന്റെ രോഗം വർദ്ധിക്കും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മറയുകയും ചെയ്തു. മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞപ്പോൾ കലികാമൻ വീട്ടിലേക്കുപോയി മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞതെല്ലാം ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. ത്രാഗേശ്വരൻ പാഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യേണമെന്നു ഭാര്യയും പറഞ്ഞു. അനന്തരം മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനോടു നീ നാളെ കലികാമന്റെ വീട്ടിൽ പോയി അവന്റെ രോഗത്തെ മാറുക. നീ ഒട്ടും ഭയപ്പെടണ്ട. അവൻ നിന്നെ കൊല്ലുകയില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. പി

ഭാദ്രിപത്നീ രാവിനെയ കലികാമൻ ശിവദ്രോഹിയെ തൊട്ടു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ മരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. തന്റെ കത്തികൊണ്ടു വയറിനെ കീറി. സുന്ദരനാവട്ടെ പ്രിയനായ മേഘശ്യാമനായ ശരിയായി നടത്തുവാനായി ത്രാഗേശ്വരപാദങ്ങളെ നമസ്കരിച്ചിട്ടു ഭസ്മത്തേയുമെടുത്തുകൊണ്ടു കലികാമൻ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. വയറു കീറി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന കലികാമനെ അവൻ ഭാര്യ ഒരു വസ്ത്രത്താൽ മൂടിവെച്ചു സുന്ദരനെ ആസനത്തിലിരുത്തി ശിവനെ പൂജിക്കുന്നതുപോലെ അർച്ചപാദാദികളാൽ പൂജിച്ചു. അപ്പോൾ സുന്ദരൻ ഹേസാധവി! നിന്റെ ഭർത്താവ് എവിടെ? ത്രാഗേശ്വരൻ ഭസ്മവും തന്ന് എന്ന് അയച്ചിരിക്കുന്നു. ഭർത്താവിന്റെ രോഗം ഇപ്പോൾ മാറാതാമസിക്കാതെ അവനെ കാണിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ ഭക്തശിഖാമണേ! എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ രോഗം മാറി. ഭവാനു ദൂരത്തിൽനിന്നു വന്നതുകൊണ്ടു രോഗം ദൂരത്തിൽ പോയി. എന്നാലും ഭർത്താവിനെ ഒന്നു കാണുക എന്നു പറഞ്ഞു വയറുകീറി കിടക്കുന്ന കലികാമനെ കാണിച്ചു. കലികാമൻ തനിക്കുവേണ്ടി മരിച്ചതാണെന്നറിഞ്ഞു ഭക്തദ്രോഹമായ പാപവിത്തുലിക്കായി താനും മരിപ്പാൻ വേണ്ടി കത്തിയെ എടുത്തു കഴുത്തിൽ വെക്കുമ്പോഴേയ്ക്ക് മേഘശ്യാമൻ പ്രത്യക്ഷനായി വന്നു സുന്ദരന്റെ കൈപിടിച്ചു സാഹസം ചെയ്യരുതെന്നു പറഞ്ഞു കലികാമനെ ജീവിപ്പിച്ചു. അവർ തമ്മിൽ സഖ്യം ചെയ്തിച്ച് അവരാൽ പൂജിതനായിട്ടു ത്രാഗേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം കലികാമൻ സുഹൃത്തായ സുന്ദരനെ പൂജിച്ചു. പിന്നെ വളരെക്കാലം സുന്ദരനോടു കൂടി കമലാലയത്തിൽ വസിച്ചു ത്രാഗേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്ജ്വലിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അവതരണമദ്ധ്യായം.

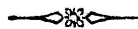
അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു — ഹെ മുനികളേ! ശ്രവണത്താൽ പാപനാശനമായ ശ്രീകൈലാസപർവ്വതത്തെ പ്രസിദ്ധമായി നിങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. സിദ്ധചാരണഗന്ധർവ്വമുനിഗുന്മാരാൽ സേവിതമായ ആ പർവ്വതത്തിലാണ് സർവ്വേശ്വരനായും ശ്രീമാനായും ഭഹരാകാശസ്ഥിതനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ അംബികയോടും സ്തബ്ധവിഷ്ണുശ്വരന്മാരോടുംകൂടി ബ്രഹ്മവിഷ്ണുസുരാദികളാൽ സ്മൃതനായി വസിക്കുന്നത്. അതിന്റെ ശിഖര അരപത്തെടുക്കോടി ഗണാധിപന്മാരാൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ പർവ്വതത്തിന്റെ അനേകം ശബരാര്യങ്ങളുള്ളതിൽ ഒന്നാണ് അളകാപുരി. അവിടെ അതിസൗരഭ്യവത്തുള്ളതായ കൽഹാരവൃക്ഷങ്ങളുടെ സൗരഭ്യത്താൽ വാസിതമായി സൗഗന്ധികമെന്നപേരായ ഒരു സരസ്സുണ്ട്. അവിടെ രമ്യമായ മന്ദാകിനി പ്രവാഹിക്കുന്നതു കാണുന്നു. ആ കൈലാസം മഹേശ്വരജടയിലുള്ള സുധാന്തവിന്റെ ചന്ദ്രികയാൽ പ്രകാശിതമായിട്ട് അമാവാസ്യയിൽകൂടി ചന്ദ്രനില്ലെന്നറിയുന്നില്ല. അതിന്റെ ശിഖരത്തെ കണ്ടാൽ പിന്നെ ഗർവാസാ ഉണ്ടാകയില്ല. ആ ശിഖരത്തെ കാമക്രോധമദാസ്ഥനായ പാപികൾക്കു കാണുവാൻ കഴിയുന്നില്ല. അവിടെ സിദ്ധന്മാരിൽ മൂലദേവനെന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു സിദ്ധനുണ്ട്. ആ മൂലദേവൻ പരകായപ്രവേശം മുതലായ സിദ്ധികൾ ഉള്ളവനാണ്. ശിവഭക്തനാണ്. ഒരിക്കൽ മൂലദേവൻ ഭൂമിയിലുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം സേവിക്കുവാൻ ആകാശമാർഗ്ഗമായി പുറപ്പെട്ടു. അതുകണ്ടു മാരുള്ള സിദ്ധന്മാരെല്ലാം ഈ കൈലാസത്തേക്കാൾ ഉത്തമമായ ശിവക്ഷേത്രം മറ്റൊരുമില്ല. നീ പോകണ്ട എന്നു വളരെ വിരോധിച്ചു. അതാണു കേൾക്കാതെ മൂലദേവൻ പോയി. കേദാരം, ഗോകർണ്ണം, കാശി, മല്ലികാർജ്ജുനം, കാളിഹസ്തി, അരുണാചലം, വൃദ്ധാചലം, കാഞ്ചിപുരം, ചിദംബരപുരം ഇങ്ങിനെയുള്ള ശിവസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം സേവിച്ചുകൊണ്ടു ക്രമത്തിൽ കാവേരീതീരത്തിലെത്തി. വേദാരണ്യത്തിലും കമലാലയത്തിലും കാവേരീസമുദ്രസംഗമത്തിലും മായാപനത്തിലും ശേഖരവനം, പാപനാശനം, മായൂരം എന്നിങ്ങി

നെയുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങളല്ലാം കണ്ടു ഗവായതാരക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ സമീപത്തിൽ കണ്ണുകളിൽ വെള്ളാമാലിപ്പിച്ച് ഉറക്കം കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഓടുന്ന പതുവുണ്ടാത്ത കണ്ടു. മൂലദേവൻ ഇതെന്തുകൊണ്ടാണെന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ട് ആ പതുക്കുട്ടത്തിന്റെ അടുക്കം ചെന്നു നാലുഭാഗത്തു നോക്കുമ്പോൾ പതുപാലൻ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു. മൂലദേവൻ ആ പതുക്കുളുടെ അടുക്കുറച്ചുന്ന് അവയെ തൊട്ടു തലോടി ചൊറിഞ്ഞ് തണലിലാക്കി പുല്ലും വെള്ളവും കൊടുത്തു. ആ പതുവുനുമാവട്ടേ പതുപാലൻ മരിച്ച ദുഃഖത്താൽ ആത്മങ്ങളായിട്ട് അവയുടെ കുട്ടികൾ മരിച്ച ദുഃഖിക്കുന്നതുപോലെ പുല്ലുകൂടി തിന്നാതെ നിന്നു. അതു കണ്ടു മൂലനാഥൻ ദയാർപ്പിച്ചതായിട്ട് ഇനി എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നാലോചിച്ചു. യോഗശക്തിമാനായ മൂലനാഥൻ ഉടനെ തന്റെ ദേഹത്തെ ഒരു ലതാഗൃഹത്തിൽവെച്ച് ആ ഗോപന്റെ നാസികാഭാഗത്തിൽ കൂടെ പ്രാണങ്ങൾ അകത്തു കടന്നു. അപ്പോൾ ഗോപൻ ഉറങ്ങിയപ്പോൾ ക്ഷണമുപോലെ എഴുന്നീറ്റു. അതു കണ്ടു പതുക്കൾ രോഗാത്മന്മാർ അമൃതപാനം ചെയ്യതുപോലെ അത്ഭുതം ആനന്ദമുള്ളവകളായി. പിന്നെ പതുവുനത്തെ വൈകുന്നേരംവരെ മേച്ചു സന്ധ്യാസമയമായപ്പോൾ വീട്ടിലേക്കു പോയി. ഗോപന്റെ പൂർവ്വാസനയാൽ ഗോപഗൃഹത്തെ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവന്റെ ഭാര്യ വേഗം അവന്നു പാലം ചോരം കൊടുത്തു. അവൻ അതു ഭക്ഷിച്ച് ഉറങ്ങുവാൻ കിടന്നു. അപ്പോൾ ഭാര്യ അവന്റെ അടുക്കുമെത്തു. ഗോപൻ-ദൂരത്തുപോ എന്ന തൊടണ്ട എന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ഗോപി പരിഹാസമാണെന്നു വിചാരിച്ചു ബലാളാരമായി അവനെ ആലിംഗനംചെയ്തു. ഗോപൻ ശിവ, ശിവ, എന്നുപാഞ്ഞ് എഴുന്നീറ്റു വേഗം പുറത്തേക്കുപോയി. അപ്പോൾ ഗോപി അയ്യോ! ഇവാനു വല്ല ദുഃഖവതകളും ബാധിച്ചുവോ? അതോ ഭ്രാന്തോ? വൈഷ്ണവനായ ഇവന്നു ശിവ എന്നുള്ള ശബ്ദം കേട്ടിട്ടില്ലാല്ലോ. എന്നു ഭയവിചാലയായ ഗോപി രാത്രിയിൽ ബന്ധുക്കളെയെ

ല്ലാം വരുത്തി. അവർ വന്ന് എന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ഗോപി ഉണ്ടായ വൃത്താന്തമെല്ലാം അറിയിച്ചു. അവർ ഗോപനോടു നിന്റെ ബുദ്ധി എന്താണ് ഇങ്ങിനെയായതെന്നു ചോദിച്ചു. ഗോപൻ- എനിക്കു ഭ്രാന്തില്ല. ദേവതയുമില്ല. ഞാൻ വിരക്തനാണെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട് അവരെല്ലാം ദൈവഗതിയാണെന്നു പറഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു. ഗോപി വളരേനേരം കരഞ്ഞ് അകത്തേക്കു പോയി. ഗോപൻ പിറോദിവസം ലതാഗൃഹത്തിൽ വെച്ചിട്ടുള്ള തന്റെ ദേഹത്തെ നോക്കുമ്പോൾ അതിനെ കണ്ടില്ല. ഉടനെ സമാധിയിലിരുന്നു നോക്കിക്കണ്ടു. കലിയുഗത്തിൽ വേദാന്തസമ്പ്രദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി സർവ്വസാക്ഷിയായ മഹേശ്വരനാൽ എന്ന ഈ പത്മപാലദേഹത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചതാണ്. ലതാഗൃഹത്തിൽ വെച്ചിരുന്ന ദേഹം മാഞ്ഞുപോയതും മഹേശ്വരാനുജയമാണ്. മഹേശ്വരൻ എങ്ങിനെ നിശ്ചയിക്കുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ചെയ്യാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു മൂലനാഥൻ ഗോപാലനായിത്തന്നെ ഭവിച്ചു. അനന്തരം സർവ്വജനവന്ദിതനായ മൂലനാഥൻ മുനീന്ദ്രന്മാരാൽകൂടി പുജിതനായ മഹായോഗിയായി സഞ്ചരിച്ചു. അദ്ധ്യാത്മവിദ്യയെ പ്യാപ്യാനിച്ചതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിച്ചു. പിന്നെ ഗന്ധാവതാരക്ഷേത്രത്തിൽ ദേവന്റെ മുഖിലുള്ള വടവൃക്ഷമൂലത്തിൽ ധ്യാനാത്മനായിരുന്നു. യോഗത്തിൽ സമർത്ഥനായ മൂലനാഥൻ മഹേശ്വരജൽ ആത്മാവിനെ സമർപ്പിച്ച ക്രമത്തിൽ ദേഹത്തെ ത്യജിച്ച ശിവജ്യോതിസ്സിൽ ലയിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അമ്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓഹ മനികളേ! ശിവക്ഷേത്രത്തിലുള്ള വാപീകൃപതടാകാദികളെ മണ്ണുടുത്തു നന്നാക്കുന്നവർക്കു ശിവപ്രസാദത്താൽ പിന്നെ ദുഃഖമുണ്ടാകയില്ല. അതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസം കേൾക്കുക. ദണ്ഡൻ എന്നു പേരായി കമലാലയത്തി

ൽ ഒരു ഭക്തനാണായിരുന്നു. അവൻ ജനിക്കുമ്പോൾതന്നെ അന്ധനാണ്, എങ്കിലും ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയുണ്ടായി. അന്ധനായ എനിക്ക് എങ്ങിനെയാണ് മുക്തി സിദ്ധിക്കുന്നതെന്നു വിചാരിച്ചു അവൻ കമലാലയതീർത്ഥക്കരയിലിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണനോടു തന്റെ വിചാരത്തെ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ അവനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ ഭക്ത! നീ അന്ധനാണെന്നു വിചാരിച്ചു ഒട്ടും ദുഃഖിക്കേണ്ട. നേത്രങ്ങൾകൊണ്ടു രൂപങ്ങളെക്കാണുന്നതു ജീവികൾക്കു സംസാരമേതുവാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടാണ് മുനീശ്വരന്മാർ നേത്രത്തെ അടച്ചു സനാതനമായ ബ്രഹ്മജ്യോതിസ്സിനെ ധ്യാനിക്കുന്നത്. ആ നേത്രം സ്വതഃ ഇല്ലായ്കയാണെന്നു നീ ധന്യനാണ്. നിനക്കു മുക്തിമാഗ്ഗം ഇന്നതാണെന്നു ഞാൻ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക. ത്യാഗേശ്വരന്റെ പിൻപുറത്തുള്ള കളത്തെ മണ്ണെടുത്തു വലുതാക്കുക. ഒരു മുളയിൽ കയറ കെട്ടി ആ കയറിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു മണ്ണെടുത്തു ദൂരെ കളയുക. പഞ്ചാക്ഷരത്തേയും ജപിച്ചുകൊള്ളുക. മടികൂടാതെ ഇങ്ങിനെ ചെയ്താൽ നിശ്ചയമായും നിനക്കു മുക്തി ലഭിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തേയും ഉപദേശിച്ചു. ദേവൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഭക്തിയോടെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു കൈക്കോട്ടും കൊട്ടയും എടുത്തു തടാകത്തിൽനിന്നു മണ്ണെടുത്തു കയറുപിടിച്ചു കയറി മണ്ണിനെ ദൂരെ ഇടം, പിന്നെയും ഇറങ്ങി മണ്ണെടുക്കും. ഇങ്ങിനെ വിടാതെ മൂന്നു സംവത്സരം കഴിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു കളം വളരെ വലുതായി. ഒരു ദിവസം ചില ആൾക്കർ വന്നു ദേവനെക്കണ്ടു പരിഹസിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ അന്ധ! ഈ വൃന്തപ്രയത്നത്താൽ നിനക്ക് എന്തു കിട്ടും? ഞങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു മണ്ണെടുത്തു ചുമരവെക്കുക. ഞങ്ങൾ നല്ല കൂലി തരാം. അതുകൊണ്ടു ജീവനരക്ഷണവും ചെയ്യാം. അതു കേട്ടു ദേവൻ പറഞ്ഞു. സർവ്വസാക്ഷിയായ മഹേശ്വരൻ എല്ലാം തരും. മഹേശ്വരപ്രീതിക്കാണ് ഞാൻ കൈകളും ചെയ്യുന്നത്. നിങ്ങൾ മഹേശ്വരമാഹ്വര്യത്തെ അറിയില്ല. ആ

ദേവൻ പ്രസാദിച്ചാൽ ദേഹികൾക്ക് അസാധ്യമെന്നാണ്? അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ പിന്നെയും പരിഹസിച്ച്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. മഹേശ്വരൻ അത്ര മാഹാത്മ്യമുണ്ടെങ്കിൽ നിനക്കു കണ്ണുണ്ടാക്കിത്തരില്ലേ? അതു കേട്ടു ഭണ്ഡൻ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെയും പറഞ്ഞു. എനിക്ക് അന്ധതപോ അന്ധതപമോ ഇഷ്ടമോപോലെ മഹേശ്വരൻ തരും. അംഗഹീനന്മാരെ പരിഹസിച്ചാൽ അവരും അംഗഹീനന്മാരായി ഭവിക്കും. സംശയമില്ല. ആഹ്തന്മാർക്ക് അതു കേട്ടു ദേവേന്ദ്ര വന്നു. ചിലർ ഭണ്ഡന്റെ കൈക്കോട്ടിനേയും ചിലർ കൊട്ടിയേയും പിടിച്ചു വലിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. ചിലർ കയറിനേയും മുളയേയും മുറിച്ചുകളഞ്ഞു. ഭണ്ഡൻ അവരോട് ഒന്നു ചെയ്യാൻ ശക്തനല്ലാതെ ത്യാഗരാജസന്നിധിയിൽ പോയി വയറിലും തലയിലും അടിച്ചുകൊണ്ടു ത്യാഗേശ്വര! ഭവാൻ എവിടെ പോയി. എന്നു ദ്രോഹിച്ചവരായ ദുരാത്മാക്കൾക്ക് ഇപ്പോൾതന്നെ അന്ധതയും എനിക്കു ഭവാന്റെ കൈകളും ചെയ്യുവാൻ അന്ധതഹാനിയും ഭവിക്കട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞ് അവൻ പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്തു. എന്നു ദ്രോഹിച്ചവരായ ആഹ്തന്മാരെ ശിക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കൈകളും ചെയ്യുകയില്ല. എനിക്കു മുക്തിയും വേണ്ട. അവർ അന്ധന്മാരാകുന്നതുവരെ ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കും. സത്യം തന്നെ. ഭണ്ഡൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചു. ഭണ്ഡൻ ഒന്നു ഭക്ഷിക്കാതെ മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽതന്നെ കിടന്നുറങ്ങി. സ്വപ്നത്തിൽ ത്യാഗേശ്വരൻ അവനോടു പറഞ്ഞു. നീ ദുഃഖിക്കേണ്ട. നിനക്കു നേത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. ആഹ്തന്മാരെ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ അവനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി രാജാവിനോടും സ്വപ്നത്തിൽ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭക്തനായ ഭണ്ഡൻ എന്റെ സന്നിധിയിൽ കൈകളും ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. അവനെ ആഹ്തന്മാർ കൊട്ടിയും കൈക്കോട്ടും പിടിച്ചുപറിച്ച് വളരെ ഉപദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്ധനായ അവന്നു നേത്രങ്ങൾ ഞാൻ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. നീ നാളെ രാവിലെ ആഹ്തന്മാരെ വിളിച്ച് അന്ധനെ ബലാജ്ഞ

ക്കാരമായി ഉപദ്രവിച്ചത് ഉചിതമായൊരു എന്നു ചോദിക്കണം. അപ്പോൾ ആ മൂഢന്മാർ അന്ധൻ കളവുപറയുകയാണ്. ഞങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആരാണ് ചെയ്യതെന്ന് അന്ധൻ പറയട്ടെ. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു സത്യാചെയ്യാമെന്നു പറയാം. അപ്പോൾ ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ സത്യാചെയ്യുവിൻ എന്നു നി പറയണം. പിന്നെ വേണ്ടുന്നതെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്യുകൊള്ളാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ത്രാഗേശപരൻ മാഞ്ഞു. അപ്പോൾ തന്നെ രാജാവ് ഏഴനീറ ഭയപ്പെട്ടു വിരച്ചുകൊണ്ട് ഒരു ഭൃത്യനേയും വിളിച്ചു ത്രാഗേശപരക്ഷേത്രത്തിൽ ഭണ്ഡൻ കിടക്കുന്നേടത്തു ചെന്നു. ത്രാഗേശ! രക്ഷ, രക്ഷ എന്നു രാജാവ് ഊക്കുപൊയുന്നതുകേട്ട ഭണ്ഡൻ ഏഴനീറ രാജാവിനെ നോക്കി. രാജാവ് അതുകണ്ടു ഭയപ്പെട്ട ഭണ്ഡന്റെ പാങ്ങേളിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു ഞാൻ കിങ്കരനാണ്. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയുക എന്നു പറഞ്ഞു. അനന്തരം രാജാവു പിടാദിവസം രാവിനെ സകല ആഹാരന്മാരേയും വരുത്തി ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ നിർത്തി ഭണ്ഡഭക്തനെ ഉപദ്രവിപ്പാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അവൻ ഞങ്ങൾ ഭണ്ഡനെ ഉപദ്രവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആരാണ് ഉപദ്രവിച്ചതെന്ന് അവൻ പറയട്ടെ. അതല്ലാതെ ആരെങ്കിലും കളവു പറയുന്നതുകേട്ടു ഞങ്ങളു ഉപദ്രവിക്കുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു നിങ്ങൾ ഭണ്ഡനെ ഉപദ്രവിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ നിങ്ങൾ കലുംബസഹിതം കുളിച്ച് ഈറൻ വസ്ത്രത്തോടുകൂടി കണ്ണുകൾ തൊട്ടു സത്യാചെയ്യുവിൻ. ഭണ്ഡൻ സത്യാചെയ്ത് പറയുന്നതെങ്കിൽ അവന്നു കണ്ണുണ്ടാവാം, നിങ്ങൾ അസത്യാ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾക്ക് അന്ധതപാവും ഭവിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു. ആഹാരന്മാർ അങ്ങിനെയെന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു സകലരും ആബാലവൃദ്ധം കുളിച്ചു നന്നായ് വസ്ത്രത്തോടുകൂടി സന്തോഷത്തോടുകൂടി പ്രതിമയിൽ ഈശ്വരനില്ക്കുന്ന വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു ത്രാഗേശപരസന്നിധി

യിൽ വന്നുകൂടി. രാജാവും ഭൂതന്മാരോടുകൂടി എത്തി. അപ്പോഴേക്കു് അന്ധനായിരുന്ന ഭണ്ഡൻ കണ്ണുകൾ മിഴിച്ചുകൊണ്ട് അവന്റെ വന്നു. അതു കണ്ട് ആഹ്തന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു തമ്മിൽ നോക്കിത്തുടങ്ങി. രാജഭടന്മാരാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ആഹ്തന്മാർ സത്യാ ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ രാജാവു കൊല്ലുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ കണ്ണുകൾ തൊട്ടു സത്യാ ചെയ്തു. ആബാലവുദ്ധ അന്ധനായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. നമുക്കിപ്പോൾ എന്നു പറഞ്ഞു ഭണ്ഡൻ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. രാജാവ് ആഹ്തന്മാരുടെ സകല സ്വത്തുക്കളെയും അപഹരിച്ചു രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കി. അതുകണ്ടു ദേവകൾ വഷ്ടപ്പെട്ടു ചെയ്തു. അനന്തരം ശിവഭദ്രാദികളായ ആഹ്തന്മാർ മഹാപ്രാധിയാൽ പിഡിതന്മാരായിട്ടും വിശപ്പുകൊണ്ടു തളസ്വരായിട്ടും എവിടെയും ശരണമില്ലാതെ കഴിഞ്ഞു നശിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ ക്ഷേത്രത്തെ ഇടിച്ചുവെട്ടിച്ച് ആ മരം മുതലായതുകൊണ്ടു കമലാലയതീർത്ഥത്തിന്നു വിശേഷമായി സോപാനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കി. അനന്തരം ഭണ്ഡഭക്തൻ ത്രാഗേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ കൈകൾക്കുതെ ചെയ്തുകൊണ്ടു വളരെക്കാലം ഇരുന്നു ത്രാഗേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തിയേറിയു ലഭിച്ചു.

എന്ന സുന്ദരോപപരാണത്തിൽ

അവസ്ഥിമുന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! ഏതൊരുപ്രവൃത്തി കൊണ്ടെങ്കിലും ദ്രവ്യത്തെ സമ്പാദിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നവരും കർമ്മബന്ധത്തിൽനിന്നു മുക്തന്മാരാകുന്നു. എല്ലാടത്തും സഞ്ചരിച്ച് അഭക്ത്യഭക്ഷണം ചെയ്യാലും നിഷിദ്ധ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യാലും തൃജിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കർമ്മങ്ങളെ തൃജിച്ചാലും ആവക പാപങ്ങളെല്ലാം ഭക്തശൂന്യന്മാരായതുകൊണ്ടു നശിച്ചുപോകുന്നു. ഇതിന്നു് ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ടു പാശ്ചാത്യ ഭക്തർക്കുവിൻ. അതുകേട്ടാൽ ശിവഭക്തന്മാരിൽ ഭക്തിയുണ്ടു

കാ. ക്ഷീരാപോലെയുള്ള ജലപ്രവാഹത്താൽ ശോഭിതയായ ക്ഷീരിണിയെന്നൊരു നദിയുണ്ട്. ആ നദി എപ്പോഴും ഫലപുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പൂക്കുങ്ങളാൽ നിബിഡങ്ങളായ രണ്ടു കരകളോടു കൂടിയതാണ്. തീർത്ഥങ്ങളെത്തന്നെ പരിശുദ്ധമാക്കുന്നവരും യാഗം അവസാനിപ്പിച്ച് അവഭൃതസ്നാനം ചെയ്യുന്നവരുമായ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാരാൽ നിത്യവും സ്നാനം മുതലായതിനാൽ ആദരിക്കപ്പെട്ടതുമാണ്. ആ നദിയുടെ തീരത്തിൽ അരണ്യാ എന്നൊരു പുരമുണ്ട്. ആ പുരം സ്വധർമ്മനിരതന്മാരായ നാലുജാതികളും നിറഞ്ഞതാണ്. അവിടെ ബ്രാഹ്മസത്രങ്ങളിൽ ദീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന വൈദികശ്രേഷ്ഠന്മാർ പേദസപരങ്ങളാൽ ദിക്കുകൾ ശബ്ദായമാനങ്ങളാക്കുന്നു. അവരുടെ ശിവഭക്താർച്ചക്കുന്നനുപേരായി ഒരു ഉത്തമ ശുഭദ്രവ്യങ്ങളായിരുന്നു. അവൻ തന്റെ ധനത്താൽ ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അഭീഷ്ടങ്ങളെല്ലാം കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. 'അവന്ന് ഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്നതു പ്രാണനേക്കാൾ പ്രിയമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരിൽ ഒരാളെങ്കിലും അവൻ പൂജിക്കാത്തവനില്ല. ഇങ്ങിനെ ദൃഢഭക്തികളു മഹേശ്വരൻ അവനിൽ പ്രീതനായി. അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുന്നതിൽ കൌതുകവും തോന്നി. അപ്പകാലംകൊണ്ട് അവന്റെ വീടു തീവെത്തു പതുക്കെല്ലാം മരിച്ചു. ശ്രോത്രീയനല്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണനും കൊടുക്കുന്ന ഭാനാപോല സർവ്വസ്വവും നശിച്ചുപോയി. പിറേറ ദിവസം ഉച്ചസമയത്തു ഭസ്മരൂപങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ട് അതിഥിയായ ഒരു താപസൻ വന്നു. അദ്ദേഹം ശിവനെപ്പോലെയിരിക്കുന്നു. ആ താപസനെക്കണ്ടു ശിവഭക്താർച്ചകൻ ഇരുത്തി അർപ്പണാദികളാൽ പൂജിച്ചു. താപസന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു ഞാൻ ഭവാനെ ദാസനാണ്. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. അതുകേട്ടു താപസരൂപിയായ മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു സർവാഭീഷ്ടത്തെയും കൊടുക്കുന്ന നിന്റെ കീർത്തികേട്ടു വന്നതാണ്. എനിക്ക് അന്നും വസ്ത്രവും എന്റെ ജീവാവസാനംവരെ നീ

തരണം. അതുകേട്ട് അവൻ ഭാര്യായുടെ അടുക്കൽപോയി പ
റഞ്ഞു. അതിനിർബ്ബന്ധമായ എന്റെ വീട്ടിൽ മഹാത്മാവായ
താപസൻ വന്നിരിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഇരിപ്പാൻ നിഴൽകൂടി
യില്ല. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? ഇല്ലെന്നുപറവാനായി എ
ന്റെ ഭാര്യ ഉരുകുന്നു. ഈ ആവൃത്തിൽ കർത്തവ്യമെന്താ
ണ്? അപ്പോൾ ഭാര്യാപറഞ്ഞു. ഇല്ലെന്നുപറയുന്നത് അങ്ങി
ക്ക് ഉചിതമല്ല. എന്തെങ്കിലും താപസനു കൊടുക്കണം. ഇ
ങ്ങിനെ ഭാര്യാപറയുമ്പോൾ താപസൻ പറഞ്ഞു. ഹേ ഭക്ത
ശ്രേഷ്ഠ! ഞാൻ വെയിലത്തിരിക്കുമ്പോൾ നീ ഭാര്യായെ നോ
ക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്നതെന്താണ്? എനിക്ക് ഇഷ്ടമായ സാധ
നം ഉണ്ടെങ്കിൽ തരിക. ഇല്ലെങ്കിൽ ഇല്ലെന്നു പറയുക.
ഞാൻ പോകട്ടെ. കഷ്ടം ദേവതകളുടെ സാഭാധ്വജത്തിന്നു
വിപ്ലവമുണ്ടായ പാപം എനിക്കുസാഭവിച്ചു. സമയവും അ
തിക്രമിക്കുന്നു. കാര്യസീദ്ധിക്കു വേറെ എങ്ങാനും പേരുകാ
കാഭകോണത്തിൽ നിന്നെപ്പോലെയുള്ള ഭക്തന്മാരുണ്ട്. അ
വിടെ പോകാമെന്നുപറഞ്ഞു താപസൻ മാഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ഭ
ക്തൻ പുറത്തുപോയി നോക്കിയപ്പോൾ താപസനെക്കാണാ
തെ നിശ്ചേഷ്ടനായിനിന്നു. ആ താപസൻ മഹേശ്വരനാണെ
ന്നു നിശ്ചയിച്ചു. കാഭകോണത്തേക്കുപോകുന്നു എന്നല്ലേ താ
പസൻ പറഞ്ഞത്? എന്നാൽ ഞാനും അവിടെക്കുതന്നെ
പോകാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കാഭകോണത്തിൽ പോയി മഹേ
ശ്വരസന്നിധിയിൽ ഏഴുദിവസം ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.
മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ അവനോട് പറഞ്ഞു. നീ എന്റെ
കല്പനപ്രകാരം ഇവിടെത്തന്നെ വസിക്കുക. എങ്ങിനെയെ
ങ്കിലും സമ്പാദിച്ചു ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക. എ
ന്നുപറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മാഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഭക്തൻ ഏഴു
നീറം വീഥികളിലെല്ലാം ജീവനോപായത്തിന്ന് എന്തെങ്കി
ലും കിട്ടുമൊ എന്നു നടന്നുനോക്കി ഒന്നും കിട്ടിയില്ല. അന
ന്തരം വേശ്യാചീമിയിലേക്കുപോയി. ആ വീഥി ചുറ്റുകുളിക്കാ
രാൽ നിറഞ്ഞതാണ്. ആ സ്ഥലത്തുചെന്ന് അവൻ ചുറ്റു

കളിക്കാരെ ജയിച്ചു വളരെ ധനം സമ്പാദിച്ചു. അതെല്ലാം ശിവപ്രീതിക്കായി ശിവഭക്തന്മാർക്കുകൊടുത്തു. മഹാസ്ഥലമായ കാഭുകോണത്തിൽ പണ്ടു വളരെ ചുതുകളിക്കാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരെല്ലാം ഭക്തനാടു തോറൻ അവരുടെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം അവന്നുകൊടുത്തു. ഭക്തനാവട്ടേ അന്നവസ്ത്രങ്ങളാൽ ശിവഭക്തന്മാരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മൂവ്ഭക്തനെന്നു പ്രസിദ്ധനായിരുന്നു. അവസാനത്തിൽ മരിക്കയും ലഭിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അവത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— പുണ്യങ്ങളായ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കൈകയ്ക്കത്തെ ചെയ്യുന്നവരെ ധനങ്ങളാൽ രക്ഷിക്കുന്നവർക്കു മുക്തിസംഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ കേൾക്കുവിൻ. ശ്രീശങ്കരപുരമെന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ പുരം രാജവീഥികളാലും ഉദ്യാനങ്ങളാലും ശോഭിതമായും സമ്പത്തിന്ന് ഇരിപ്പിടമായും ഉള്ളതാണ്. ആ പുരത്തിൽ കുടിലത കേൾക്കുവർക്കു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. കാരീന്ദ്രം കുചക്കുടുംകരം രാഗം ശ്രീജനങ്ങളുടെ അധരക്കുടുംകരം കാര്യം ശിവചന്ദ്രനത്തിങ്കലും മാത്രമേയുള്ളൂ. അവിടെ യാഗംചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ വളർന്നു തൂക്കങ്ങൾ ശ്രൗതകല്പത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തനിശ്ചയത്തെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ ഉമാദേവിയോടുകൂടെ വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ യാഗംകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചു സോമയാജിയെന്ന പേർ ലഭിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലത്തിൽ മാരനെന്ന പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും അന്നവസ്ത്രാദികളാൽ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലുള്ള കിങ്കരന്മാരെ രക്ഷിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിന്റെ പുറത്തു ശിവകിങ്കരന്മാർക്കി

ഏതെങ്കിലും ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ചെറിയ കൈലാസപദ്മംപോലെ കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ദുരാചാരന്മാരാവട്ടേ സദാചാരന്മാരായട്ടേ ഒട്ടാ ആചാരമില്ലാത്തവരായട്ടേ ഭുജിക്കുകയോ കണ്ടാൽ മാത്രം ശിവനെപ്പോലെ പൂജിക്കും. ശ്രൗതകർമ്മങ്ങൾ ഒന്നുകിലും മാത്രം അനുഷ്ഠിക്കാത്തതില്ല, വേദശാസ്ത്രങ്ങളും പഠിക്കാത്തതില്ല, അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങളേയും ആലോചിക്കാത്തതില്ല, എങ്കിലും സർവ്വമന്ത്രങ്ങളിലും വെച്ച് ഉത്തമമാണ് പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിനെ ജപിച്ചു, ശൈവന്മാരേയും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ മാത്രം ഒരിക്കൽ ത്രാഗേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ അർപ്പിക്കുന്നപോലെ. ഫാൽഗുനോത്സവത്തിൽ ത്രാഗേശ്വരന്റെ വൈഭവം കണ്ട് ഇനി കമലാലയത്തിൽ ഭാര്യയോടുകൂടി വസിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കമലാലയതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടും ത്രാഗേശ്വരദേവന്റെ അർച്ചിച്ചുകൊണ്ടും സർവ്വശാസ്ത്രങ്ങളും നശിപ്പിച്ചുമാറ്റുന്നതിനായി മാത്രം സർഗ്ഗത്തിലെ പ്രാപിച്ചു. സർവ്വബ്രഹ്മത്തിനേയും തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയതിൽ സദാ ത്രാഗേശ്വരനെത്തന്നെ ചിന്തിച്ചു വിഷ്ണുബ്രഹ്മാദികൾക്കു ദർശ്യമായ ശിവസായുജ്ജ്വലമായ മാത്രം സകലദേവന്മാർക്കായിട്ടു പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അമ്പത്താമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മഹാഭാഗന്മാരേ! മാത്രം ചരിത്രത്തെ കേട്ടില്ലെങ്കിൽ ആ സോമയാജിയുടെ യാഗത്തിൽ മഹേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടുകൊണ്ടു മുനിമാർ ചോദിച്ചു— ഹെ കുംഭസംഭവ! ബ്രഹ്മാദിദേവന്മാർക്കും വേദങ്ങൾക്കും അഗോചരനായ മഹേശ്വരനെ ആ സോമയാജി എങ്ങനെയാണ് പ്രത്യക്ഷമാക്കിയത്? ആ ചരിത്രത്തെ വിശദീകരിച്ചു പറയുക. ഭവാൻ സർവ്വജ്ഞനാണല്ലോ. ഭവാന്റെ

വാഗമുതധാരയാൽ ഞങ്ങളുടെ സന്താപം നശിക്കട്ടെ. ഇങ്ങിനെ മുനികളുടെ ചോദ്യത്തേക്കുട്ട് അഗസ്ത്യൻ മഹേശ്വരസ്തരണത്താൽ രോമാഞ്ചിതശരീരനായിട്ടു പാവാനുതടങ്ങി. ത്യാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽതന്നെ വസിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു മാരുൻ ഭാര്യയോടു വ്രതത്തെ ആചരിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. എനിക്കു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കുകയാണ് വ്രതം. നിനക്കുള്ള വ്രതത്തെ പറയാം. ശിവഭക്തന്മാർ ആരെങ്കിലും ഗൃഹത്തിൽ വരുന്നവർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുകയാണ്. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ച് എപ്പോഴും ത്യാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരജപതല്പരനായിട്ടു സമയത്തെ കഴിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ മാരുൻ ഈ ദേഹത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ത്യാഗേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? അതിനെന്താണുപായം. ഇങ്ങിനെ ചിന്താക്ഷലനായി ഭവിച്ചു. ഒരു ദിവസം മഹാമാറായ ജനങ്ങളുടെ സദസ്സിൽവെച്ചു സുന്ദരന്റെ ഭാര്യയായ വേശ്യയുടെ മഹത്തായ ഭാഗ്യത്തെ പ്രശംസിക്കുന്നതു കേട്ടു. സുഹൃത്തിന്റെ നിയോഗത്താൽ ദ്രൗത്യത്തിനായി മഹേശ്വരൻ അവളുടെ വീട്ടിൽ പോയില്ലേ? അവൾ ദാസിയാണെന്നു മറുത്തുവെക്കല്ലേ തോന്നുന്നതാ? സുകൃതം ചെയ്യുവാൻ അവൾതന്നെ. ഇങ്ങിനെ മഹാമാർ പറയുന്നതുകേട്ടു മാരുൻ അവളുടെ ദാസ്യമാണ് നല്ലതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അന്നുമുതൽ ദിവസവും അവളേക്കണ്ടു പുഷ്പവും അക്ഷതവും കൊടുത്തു മടങ്ങിവരും. ഇങ്ങിനെ ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആശീർവാദം ചെയ്യുന്ന മാരുനോടു വേശ്യ ചോദിച്ചു. ഹെ ബ്രാഹ്മണ ശ്രേഷ്ഠ! ഭവാനു സോമയാജിശ്രേഷ്ഠനാണ്. ഞാനോ വേശ്യയാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. ഭവാനു എനിക്കു ദിനന്തോരും അക്ഷതവും പുഷ്പവും തരുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രയോജനമെന്താണെന്നു പറയുന്നതുമില്ല. ഭവാനു ഭക്തന്മാരെക്കല്ലോ അന്നവസ്ത്രാദികൾ കൊടുക്കുന്നു എന്നു യൗസ്സം ധാരാളമുണ്ട്. പിന്നെ എന്നേക്കൊണ്ടെന്നു പ്രയോജനമാണ് വിചാരിച്ചിട്ടുള്ളതാ? ശങ്കിക്കാതെ പറയുക. അതുകേട്ടു മാരുൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മഹാഭാ

ഗേ! ദേയോടുകൂടി എന്റെ വൃത്താന്തത്തെ കേൾക്കുക. നിന്റെ വലുതായ ഭാഗ്യത്തെ കണ്ടിട്ടാണ് ഞാൻ ഒരു കാര്യത്തെ അത്ഥിപ്തനായി വന്നത്. നീ ഒരു വാക്കുമാത്രം ചിലവു ചെയ്യാൽ മതി. എനിക്കു വലിയ പുരുഷാത്മമായി. ആ കാര്യം നിന്റെ പ്രിയനായ സുന്ദരനോടു പറയുവാൻ ഒരുദിവസം സമയമുണ്ടാക്കിത്തരണം. ഇതു മാത്രം ചെയ്യാൽ ഞാൻ കൃതാത്ഥനായി. എന്നിൽ ദേവവെച്ച് അതു ചെയ്യുതരണം. അതുകേട്ടു വേശ്വ അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞയച്ചു. മാർൻ മഹേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുമെന്നു സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. വേശ്വ സുന്ദരനോടു വൃത്താന്തമല്ലാം പറഞ്ഞു. സുന്ദരൻ അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞ് ഒരുദിവസം മാർന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. വൈശാഖമാസത്തിൽ യാഗംചെയ്യുവാനായി യാഗശാലയുണ്ടാക്കുവാൻ ഉദ്യോഗിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാർൻ ഗൃഹത്തിൽ സുന്ദരൻ വന്നതു കണ്ട് അത്ഭുതം സന്തോഷിച്ചു. വേഗം സുന്ദരനെ ഇരുത്തി യുക്തമായ പൂജയെച്ചെയ്തു നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു ത്രാഗേശ്വര പ്രിയസഖിയായ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. ഓഹ ഭക്തശിഖാമണേ! ഇപ്പോൾ ത്രാഗേശ്വരൻ എന്നിൽ പ്രസന്നനായി. യാഗാചാര്യ ഫലവും എനിക്കു സിദ്ധിച്ചു. ത്രാഗേശ്വരസുഹൃത്തായ ഭവാൻ എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്നതിനാൽ സകല സൗഭാഗ്യവും എനിക്കു സിദ്ധിച്ചു. ത്രാഗേശ്വരന്റെ മഹൊരുഭാഹമായ ഭവാനെ ഞാൻ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. ഭവാനെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ കാണാൻ ഇടവന്നതിനാൽ എനിക്ക് ഇന്നു സുദിനമുണ്ട്. ഭവൽകൃപയാൽ കടക്കാൻ പാടില്ലാത്ത സംസാരസമുദ്രത്തെ ഞാൻ കടന്നു. മഹാത്മാരുടെ ദർശന ലഭിച്ചാൽ പിന്നെ മനുഷ്യർക്കു ദുഃഖമുണ്ടാകയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഉപചാരവാക്കുകളെ പറയുന്ന മാർനോടു സുന്ദരൻ ചോദിച്ചു. ഭവാൻ മഹാത്മാക്കളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനാണ്. എങ്ങനാട് എന്താണ് പാവാനുള്ളത്? അതു പറയുക. അതുകേട്ടു മാർൻ സുന്ദരന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഓഹ

സ്വാമി! ത്യാഗേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ
ഒന്നു കാണിച്ചുതരിക. ഭവാന്റെ സഖിയുടെ പാദങ്ങളെ സേ-
വിച്ചു ഞാനും കൃതാർത്ഥനാവട്ടേ. സുന്ദരൻ അങ്ങിനെതന്നെ
യെന്നു പറഞ്ഞു ത്യാഗേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ മഹേശ്വ-
ര! സോമയാജിയായ മാരുന്റെ ഗൃഹത്തിൽ എനിക്കുവേണ്ടി ഭ-
വാൻ ഒന്നു പോയാൽ എന്റെ ഭാര്യയായ വേശ്യ സന്തോഷി-
പ്പൂ. അങ്ങിനെ ചെയ്തു സഖ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക. അതുകേട്ടു
ത്യാഗേശ്വരൻ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. നിന്റെ ഭാര്യയുടേയും നി-
ന്റേയും സന്തോഷത്തിനായി ഞാനങ്ങിനെ ചെയ്യാം, എന്നാൽ
ഞാൻ എന്തു രൂപമായിട്ടെങ്കിലും പോകാം. മാരുൻ എന്ന അ-
റിഞ്ഞു പൂജിച്ചാൽ മാത്രം ഞാൻ സായുജ്യം കൊടുക്കും. ഇങ്ങി-
നെ മഹേശ്വരവാക്യം കേട്ടു സുന്ദരൻ പിന്നേയും മാരുന്റെ ഗൃ-
ഹത്തിൽ പോയി മഹേശ്വരൻ നിശ്ചയമായും വരും. എന്തു
രൂപമായിട്ടാണ് വരുന്നതെന്നറിവാൻ കഴിയില്ല. സാവധാന-
മായിരുന്നെങ്കൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞു വേശ്യാഗൃഹത്തിലേക്കു
പോയി അവളോടു വൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. അവൾ വള-
രെ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം മാരുൻ വൈശാ-
ഖമാസത്തിൽ പൌഷ്ണമാസിയിൽ അവതസ്താനാ ചെയ്യുവാ-
ൻ തക്കവണ്ണം സോമരസസൗരഭ്യത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു മഹേ-
ശ്വരനെ കാണുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്തോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന യാഗ-
ത്തിൽ ഏകാദശീദിവസം ഉമാദേവിയോടും ഗണങ്ങളോടുംകൂ-
ടെ മഹേശ്വരൻ യാഗശാലയെ പ്രവേശിച്ചു. ആ മാരുന്റെ
യാഗം വിധിജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ ആരംഭിച്ചു. സോമയാ-
ഗത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ധർമ്മങ്ങളെല്ലാം വിധിപ്രകാരം ചെയ്തു. ഋ-
തപിഷ്ടകൾ കല്ലിനാൽ സോമലതയെ ചതച്ചു കലശത്തിൽ പി-
ഴിഞ്ഞ് അതാതു ദേവന്മാർക്കു പലാശപത്രങ്ങളിൽ നിറച്ചുവെച്ചു.
സാമഗന്മാർ പവമാനസാമത്താൽ സ്തുതിച്ചു, ബ്രഹ്മാവിനെ വ-
ലത്തുഭാഗത്തിരുത്തി, ലക്ഷണയുക്തമായ യാഗപത്രവിഹന യുപ-
ത്തിൽ കെട്ടി വലയുള്ള സ്ഥലത്തു കീറി വലയെടുത്ത് അഗ്നി-
യിൽ വാട്ടി മന്ത്രജപത്താൽ ശുദ്ധമായ നെയ്യിൽ മുക്കി സ്വപ്ന

ശകലത്തോടുകൂടി സ്രവത്തിൽ എടുത്തു. അപ്പോൾ മാരുൻ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അനന്തരം സർവ്വേശ്വരനായും സർവ്വ സപരൂപിയായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ അംബികയോടുകൂടെ ചണ്ഡാലരൂപത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷനായി. ചത്ത പശുക്കളെയും കഴുത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടും ചുകന്ന നേത്രങ്ങളോടുകൂടിയും ശിരസ്സിനെ വിറപ്പിച്ചുകൊണ്ടും മദ്യമദത്താൽ ആടി കൊണ്ടു നടന്നുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ എന്ന കണ്ടാൽ നാലു ദിക്കിലേക്കും ഓടട്ടേ. ഇവർ എങ്ങിനെയാണ് ആട്ടിനെക്കൊന്നു യാഗം ചെയ്യുന്നത്? മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവർക്കു മദ്യവും ഇരിക്കട്ടേ. മാതാഗേ! വേഗം വാ ഈ ബ്രാഹ്മണർക്കു മദ്യം കൊടുക്കുക. മാംസരസത്തെ നിറച്ചു കുടാ എന്നിങ്ങനെ വേഗം തരിക. എന്നു പറഞ്ഞു പതുക്കെപ്പതുക്കെ നടക്കുന്ന മത്തഗജഗമനയായും മദത്താൽ ചഞ്ചലാക്ഷിയായും യൌവനത്താൽ ശോഭിതയായും ജഗജ്ജനനിയായും ഇരിക്കുന്ന മാതാഗകന്യകയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു മദ്യകുടഭരണ തലയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടും തിരിഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ടും ഉന്നതസ്തനമുദരങ്ങളാൽ പൊട്ടിപ്പോകുന്ന മദ്ധ്യപ്രദേശത്തോടുകൂടിയവളായും കുടിലങ്ങളായ ചുണ്ണിക്കുത്തങ്ങളാൽ മാർജ്ജിതപ്പെട്ട ഒരു കാതോടുകൂടിയവളായുമിരിക്കുന്ന ഭാര്യയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു രണ്ടു കുട്ടികളേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭാര്യാസഹിതനായ മാരുൻ എവിടെയെന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു കരഞ്ഞ ഇരുമ്പിന്നു തുല്യനായ ചണ്ഡാലൻ യാഗശാലയുടെ അടുത്തെത്തി. അതുകണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ എടാ! നീ ദൂരെ പോ എന്നു പറഞ്ഞു ചെറിയ കല്ലുകളെയെടുത്തറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ആ ചണ്ഡാലനെ മഹേശ്വരനാണെന്നറിഞ്ഞില്ല. ദ്രവ്യം, ദേശം, കാലം, അഗ്നി, യാഗം, ഭക്ഷിണ, കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ഇതെല്ലാം ഏതൊരു ശിവമയമായി പറയപ്പെടുന്നുവോ ആ ശിവനെ അവർ അറിഞ്ഞില്ല. ചിലർ ചണ്ഡാലൻ തൊടുമെന്നു ശങ്കിച്ചു യാഗം ചെയ്യുന്നതല്ലെന്നു വിട്ട് ഓടിക്കളഞ്ഞു. ചിലർ കളിപ്പാൻ പോയി. ചിലർ ചണ്ഡാലനെ കണ്ടതിന്നു പ്രായശ്ചിത്തത്തിനായി സൂയ്യാനെ നോക്കി. ചിലർ ഓടിപ്പോ

ജ്ഞാത. മദ്യമോന്യനായ ഇവനെ രാജാവ് ഇപ്പോൾത്തന്നെ
 തൂലത്തിലോറണം എന്ന ചിലർ പറഞ്ഞു. ഈ ച
 ണ്ഡാലൻ യാഗശാലയെ ദുഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു. മാർ! വേഗം ഇ
 തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുക. എന്നു ചിലർ ദൂരനിന്നു പാ
 ഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ ഓരോ കടുവാക്കൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മ
 ണരെല്ലാവരും ജാതികൊണ്ടുള്ള അന്ധതയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കു
 മ്പോൾ മാർന്നു ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി ദുഷ്ടമായ പദത്തെ കൊ
 ടുപ്പാനായി മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടുകൂടി യാഗശാലയിലേക്കു ക
 ടന്നു. വേദവാക്കുകൾക്കുഗാഢരനായും ആദ്യപുരുഷനായും ക
 റത്ത ചണ്ഡാലവേഷത്താൽ മാർക്കു പ്പട്ടവനായും ഭാഷാപുരുഷനാ
 രോടുകൂടിയവനായും മാർനെ അനുഗ്രഹിപ്പാനായി യാഗശാല
 യിലേക്കു പോകുന്നവനായിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ മാളികയു
 ടെ മുകളിൽ ഇരിക്കുന്ന സുന്ദരൻ ഭാഷയ്ക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു.
 സോമയാജിയായ മാർൻ സുന്ദരൻപറഞ്ഞതിനെ ഓർത്തു ഭാഷ
 യോടുകൂടി ആ ചണ്ഡാലനെ മഹേശ്വരനാണെന്നറിഞ്ഞു. ബ്ര
 ഹ്മവാദികളായ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം ഓടിപ്പോയപ്പോൾ മാർൻ അ
 ഗ്നികളോടുകൂടെ മഹേശ്വരനെ എതിരേറ. അച്ഛപാത്രങ്ങളെ
 ളയെടുത്തുകൊണ്ടു ഭാഷയും പിന്നാലെ നടന്നു. ആ മാർൻ
 ഹെ ദേവ! പ്രസീദ എന്നുപറഞ്ഞു നമസ്കരിച്ചു. അച്ഛപാത്ര
 ങ്ങളാൽ പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. മാർൻ തന്റെ ദാസ്യത്തെ സ
 ഫലമാക്കുവാനായി മഹേശ്വരന്റെ കഴുത്തിലുള്ള ചത്ത പശു
 കളിയെ തന്റെ കഴുത്തിലെടുത്തുവെച്ചു. ഭാഗ്യവതിയായ മാർ
 പതിയും മാതാഗിയുടെ ശിരസ്സിലെടുത്തു മദ്യകുടഞ്ഞയെടുത്തു
 തന്റെ ശിരസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു. അനന്തരം മാർൻ
 ഹെ വിശ്വപ്രഭുവി! ജനനമരണക്ഷേമനാശന! എന്നു പറഞ്ഞ്
 ആഹവനീയാഗിയുടെ സമീപത്തിൽ ആസനത്തിലിരുത്തി. അ
 തുകണ്ടു ദൂര നില്ക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണർ മാർൻ ചണ്ഡാലന്റെ
 സ്നേഹിതനായതുകൊണ്ടു യാഗം ചെയ്യുവാൻ യോഗ്യനല്ലെന്നു
 വിചാരിച്ചു. മാർൻ നേത്രങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞ ആനന്ദബാഷ്പത്തെ
 തുടച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ചത്തപശുക്കളിയെ കൈലാസതുല്യമാ

യ്യും മുക്കിയെടുത്തതായും കൊമ്പുകളോടുകൂടിയതായും മണികൾ, മഞ്ജിരങ്ങൾ, രത്നാഭരണങ്ങൾ ഇവകളാൽ അലാകൃതമായുമിരിക്കുന്ന വൃഷഭമായും മാതാഗിയിയെ മരതകവണ്ണയായ ഉമാദേവിയായും ആ കുട്ടികൾ ഗജാനനക്ഷഡാനനന്മാരായിട്ടും ചണ്ഡാലനെ മായാമയനായ മഹേശ്വരനായിട്ടും കണ്ടു. ദേവകൾ പൂച്ചു വൃഷ്ടിചെയ്തു. വേദങ്ങൾ സ്തുതിച്ചു. ഗന്ധർവ്വന്മാർ പാടി. അപ്സരസ്സുകൾ നൃത്തം ചെയ്തു. ബ്രഹ്മാവും വിഷ്ണുവും ജയ ജയ എന്നു പറഞ്ഞു രണ്ടുഭാഗത്തും സേവിച്ചുനിന്നു. അരുപത്തൊട്ടുകോടി ഗണങ്ങളും മഹേശ്വരന്റെ നാലുഭാഗത്തും നിന്നു. ഓടിപ്പോയ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും വളരെ ഭയപ്പെട്ടു. ദേവന്മാരും സനകാദി ഭൃഷികളും മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ നിന്നു സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ചരാചരാത്മകമായ ജഗത്തെല്ലാം മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ കണ്ടു. മാതൻ സർവ്വസാക്ഷിയായും ജ്യോതിസ്വരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിച്ചു ഹവിസ്സിനെ പ്രത്യക്ഷമായി കൊടുത്തു. ശേഷമുള്ള ഹവിസ്സു മറ്റുള്ള ദേവന്മാർക്കും കൊടുത്തു. യാഗത്തെ സമർപ്പിച്ച് അവതേസ്സാനാ ചെയ്യുമാരന്നു ഭായ്യയോടുകൂടെ കൈവലുനാഥനായ മഹേശ്വരൻ കൈവലുത്തെ കൊടുത്തു മാധുര്യം ചെയ്തു. — ഈ അദ്ധ്യായത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈലാസപദം ലഭിക്കും.

എന്നു സ്തോത്രോപചാരണത്തിൽ

അമ്പത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു. — ഹെ മനികളേ! നിത്യവും ഭക്ഷണത്തിന്നു മുമ്പായി ഏതെങ്കിലും മൊരുനിയമത്താൽ മഹേശ്വരനെ സേവിക്കുന്നവർക്കു കർമ്മബന്ധം നശിക്കും. സത്യംതന്നെ. ഇതിന്നു പണ്ടുള്ളവർ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നു. അതിൽ ശ്രീമാനായ ശാക്യനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെയാണ് പറയുന്നത്. മഹേശ്വരൻ അതിപ്രിയമായിരിക്കുന്ന ശം

വെച്ചുവെക്കുന്നതാകട്ടെ നഗരമുണ്ട്. അതു നാലു ജാതികൾ നിറഞ്ഞതും രാജവീഥികളാലും ഉദ്യാനങ്ങളാലും ശോഭിതവുമാണ്. അവിടെ ശൈവവംശത്തിൽ ജനിച്ചവനായി വിചാരഭക്ഷണെനു പോയി കരാളങ്ങളായിരുന്നു. അവൻ ബ്രാഹ്മണമുഖത്തിൽ നിന്നു പരിവർത്തിതനായിത്തീർന്നു. അതിനാൽ അവൻ മഹേശ്വരൻ പ്രഭുഭക്തിയുണ്ടായി. പാഷണ്ഡന്മാർ വളരെ വഞ്ചിച്ചുനോക്കിപ്പോൾ അവൻ ഇളകിയില്ല. ശിവൻതന്നെയാണ് ശ്രേഷ്ഠമായ ദൈവം. അതിനേക്കാൾ വലുതായ ദൈവം ഇല്ല. കർമ്മത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ കർമ്മഫലത്തെ കൊടുക്കുവാൻ കരാൾ ഉണ്ട്. സംശയമില്ല. സ്വർഗ്ഗാദിഫലങ്ങളെ ആഗ്രഹിക്കുവാൻ യാഗാദികർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു. പരമാത്മാവായ മഹേശ്വരൻ അതിന്ന് അനുരൂപമായ ഫലത്തേയും കൊടുക്കുന്നു. ആ മഹേശ്വരനെത്തന്നെ ആരാധിച്ചു ദുസ്സരമായ ദുഃഖസമുദ്രത്തെ കടക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ ആഹ്ലാസത്തോടെ നിശ്ചയിച്ചു. അവന്റെ ശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളെ അറിഞ്ഞതിനാൽ അവനെ ശാക്തന്മാരെന്നു പറഞ്ഞു തുടങ്ങി. അവൻ എങ്ങിനെയാണ് മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കേണ്ടതെന്ന് ആലോചിച്ചു. മഹേശ്വരന്റെ സാഗപൂജ ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ല. ദുഃഖഭക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലുമൊരു നിയമംകൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ മനസ്സു കൊണ്ട് ഒരു നിയമത്തെ നിശ്ചയിച്ചു. മഹേശ്വരനെ സേവിക്കാതെ ഭക്ഷണം കഴിക്കില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. എന്തെങ്കിലും ഒരു ഉപഹാരവും ചെയ്യാമെന്നു സങ്കല്പിച്ചു സ്നാനം ചെയ്തു തുറന്നു വെച്ചു ഭക്ഷണം ഭക്ഷിച്ചു പശ്ചാത്താപമനുഭവിക്കേണ്ടതും ജപിച്ചു മഹേശ്വരനിൽ അഭിഭക്തിയോടെ ശബ്ദപരിനാമന്റെ മുമ്പിൽ ദൂരനിന്നു നമസ്കരിച്ച് അവിടെക്കിടക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ കല്ലടുത്തു പ്രയാസമില്ലാത്ത നിയമം ഇതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ശിവായനമു എന്നു പറഞ്ഞു ശിവലിംഗത്തിലേക്കിട്ടു. ഇങ്ങിനെ ദിനന്തോരം ചെയ്തുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചു. ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ കല്ലുകൾ തട്ടി അനേകം അടയാ

ഉണ്ടുണ്ടായി. ആ അടയാളങ്ങളെ മഹേശ്വരൻ ചന്ദ്രക്കല പോലെ ധരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ദിനന്തോരം ശാക്രന്ദാമൻ കല്പകൾ കൊണ്ടുണ്ടാകാണ്ടു വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. അവന്റെ ദൃഢഭക്തിയാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി. അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മനസ്സിൽ കൊതുക്കുണ്ടായി. പിറോദിവസം രാവിലെ മുതൽക്കു കൊടുങ്കാറ്റോടുകൂടിയും ഇടിമിന്നലുകളോടുകൂടിയും അതികഠിനമായ വെള്ളമുണ്ടായി. അന്നു മഴക്കാണ്ടു പുത്തറിങ്ങുവാൻ പാടില്ലാത്ത ശാക്രന്ദാമൻ ഭക്ഷണത്തിന്നിരുന്നു. പരിവേഷിതമായ അന്നത്തെ തൃജിച്ചു വേഗം എഴുന്നീർന്നു. ഹീ കഷ്ടം! എന്റെ വ്രതഭംഗം വന്നു വെല്ലാം. മഹേശ്വരൻ ചെന്നു ചെല്ലാത്ത ഭക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങിയില്ലെ? എന്നു വിചാരിച്ചു അപ്പോൾ തന്നെപ്പോയി മഹേശ്വരലിംഗത്തെ നമസ്കരിച്ചു പതിവുപോലെ ഒരു കല്ലെടുത്തറിഞ്ഞ് ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. മഹേശ്വരനെ സേവിക്കാതെ ഭക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങിയ പാപത്തിന് എന്റെ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുന്നതല്ലാത്ത വേറെ ഒരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. എന്നു നിശ്ചയിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള തൂണിന്മേൽ തന്റെ ശിരസ്സിനെ അടിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഓടി വന്ന് അവനെ വിരോധിച്ചു അവന്റെ ഭക്തിയെ ലാളിച്ചുകൊണ്ടു സായുജ്യവും കൊടുത്ത് അവനോടുകൂടെ മാന്യകയ്യും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അമ്പലത്തോമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു.— ഹെ മനികളെ! മഹേശ്വരനെ മനസ്സുകൊണ്ടു പൂജിച്ചും ശിവഭക്തന്മാരെ പുറത്ത് അന്നമുതലായതിനാൽ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും ദൃഢഭക്തിയായിരിക്കുന്നവൻ ദുസ്സരമായിരിക്കുന്ന ദുഃഖസാഗരത്തെ കടക്കുന്നു. ഇതിന്നു മഹാത്മാവായിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ കഥയെ പറയാം.

ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ വൈരാഗ്യനിഷ്ഠകാണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി ഭവിച്ചു. ചോളരാജ്യത്തിന്നു ഭൂഷണമായി വലുതാകുന്ന പരമേശ്വരനാകുന്ന ഒരു വലിയ നഗരമുണ്ട്. അവിടെ ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ വേദശാസ്ത്രാദികളിൽ അറിയാത്തതൊന്നുമില്ല. അദ്ദേഹം സകല ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളേയും ആലോചിച്ചു കർത്തവ്യം ഇന്നതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. സർവ്വവിഷയങ്ങളിലും ആഗ്രഹംവിട്ടു വൈരാഗ്യത്തോടു കൂടിയ മനസ്സിനെ മഹേശ്വരൻ വെക്കുന്നതു തന്നെയാണ് മുഖ്യമായ ശിവപൂജ. മാനുഷമല്ലാത്ത നാട്ടുമാണ്. ദ്രവ്യങ്ങളുടെകീഴിൽ ബുദ്ധിമാനായവൻ ചെയ്യേണ്ടതു ശിവഭക്തപൂജയാണ്. ബിംബത്തെ കഴുകിയതുകൊണ്ടു മാത്രം ദേവൻ പ്രസാദിക്കുകയില്ല. ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു മനസ്സുകൊണ്ടു ശിവപൂജയെ ചെയ്യും. ദിവസവും ശ്രീരത്നമത്രാജപിച്ചുകൊണ്ടു യാചകന്മാർക്കു പ്രിയനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഗൃഹത്തിൽ വരുന്ന അതിഥികളിൽ ആതിഥ്യത്താൽ മഹേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി പൂജിച്ചു. അതിഥികളെ ധാരാളം നെയ്തോടു കൂടിയ അന്നങ്ങളാലും ഷഡ്ഭുജങ്ങളായ ഉപഭോഗങ്ങളാലും ഭക്ഷണം ചെയ്യിച്ചു പൂജാ, ചന്ദനം, പുതിയവസ്ത്രം ഇതുകളാലും പൂജിച്ചു. ആ ഭാഗ്യവാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ശിവഭക്തന്മാരെ അച്ഛനെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. അന്നദാനത്താൽ ഭക്തന്മാരെ ഏല്പാഴ്ന്നു രക്ഷിക്കുന്ന ആ ബ്രാഹ്മണനിൽ മഹേശ്വരൻ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. ബ്രഹ്മാദിവേദന്മാരുടെ യോഗങ്ങളിൽ കൂടി മഹേശ്വരൻ അത്ര സന്തോഷമുണ്ടായിട്ടില്ല. ആ ബ്രാഹ്മണൻ മനോമയമായ ശിവലിംഗത്തിൽ അർച്ചിക്കുന്ന അനവധി പൂക്കളെ ശിവഗണങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടു വെടിപ്പാക്കുവാൻ അശക്തന്മാരായിത്തീർന്നു. കൈലാസശിഖരത്തിൽ ഉമാദേവിയോടു കൂടി വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനോടു ഗണാധിപന്മാർ പറഞ്ഞു. ഹെ സാമിൻ! വലുതാകുന്ന പരമേശ്വരനായ ബ്രാഹ്മണനാൽ ഭവൽപാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ അർച്ചിക്ക

പ്പെടുന്ന പുഷ്പഭാരങ്ങളെ എടുത്തുകളയുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു ശക്തിയില്ലാതായി. അവന്റെ അഭീഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുക. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചു. ഉത്തരാ പായാതെ ചിരിക്കുവാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്ന് ഉമാദേവിചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭക്തിയെ ലാളിച്ചു കൊണ്ടു പാഞ്ഞു. അവൻ എന്നെ മനസ്സിൽ പൂജിക്കുന്നതിന്നു ഫലത്തെ കൊടുപ്പാനായി ഞാൻ സമർത്ഥനല്ല. അവനാവട്ടേ ഒന്നു വാഞ്ചരിക്കുന്നതുമില്ല. എന്നുപാഞ്ഞു ആ ബ്രാഹ്മണനെ കാണുവാനുള്ള സന്തോഷത്താൽ ദേവിയോടുകൂടി വൃഷഭാത്രയനായിട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ സമീപത്തേക്കുപോയി. ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ മനസ്സിനെ പരീക്ഷിക്കുവാനായി അനവധി ദിവ്യരത്നങ്ങളെ ആ ബ്രാഹ്മണഗൃഹത്തിലല്ലാം വിതറി. തിലോത്തമമുതലായ അപ്സരസ്ത്രീകളെ ബ്രാഹ്മണന്റെ നാലു ഭാഗത്തു കാണിച്ചു. ആ ബ്രാഹ്മണനാവട്ടേ അപ്സരസ്ത്രീകളെ പ്രേതങ്ങളാണെന്നു രത്നങ്ങളെ തൊടുവാൻ പാടില്ലാത്ത കല്ലുകളാണെന്നു വിചാരിച്ച് അവകളെ ചാടിക്കടന്നു ദൂരപോയ്ക്കളഞ്ഞു. ഗുഹിച്ചശാസ്ത്രലാഭത്തെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന കാമത്തെ നിരോധിച്ചതുകൊണ്ട് ആ ബ്രാഹ്മണനു മഹേശ്വരൻ നിരുദ്ധശാസ്ത്രലാഭനനുപേർകൊടുത്തു. പിന്നെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ അന്യന്മാർക്കു ദുഷ്ടമായ ദർശനത്തെ കൊടുത്തു മഹേശ്വരൻ സായുജ്യപദത്തിന്നു യോഗ്യനായ ബ്രാഹ്മണനോടും ദേവിയോടുംകൂടി മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ

അവതെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു.— ഓഹ മുനികളേ! ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കുവിൻ. ലോകത്തിൽ ശിവഭക്തി ദുഷ്ടമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരും ദുഷ്ടമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരുടെ അഭീഷ്ടപൂരണം വള

രെ പ്രയാസമുള്ളതാണ്. ശിവഭക്തന്മാരുടെ മനോരഥപൂരണം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത മനുഷ്യന്റെ ജന്മംകൊണ്ട് എന്തു പ്രയാജനമാണ്. ദേഹത്തേയും അത്മത്തേയും പുത്രനേയും ഭാര്യയേയും സകലത്തേയും സമർപ്പിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. ശിവഭക്തൻ ഗൃഹത്തിൽ വരുമ്പോൾ കുടുംബികൾക്ക് എന്തു ചെയ്യാനാണ് സാധിക്കാത്തത്. അനുകൂലമായ ഭാര്യയുണ്ടെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യും ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിപ്പാൻ കഴിയും. ലോകത്തിൽ ശിവഭക്തപൂജ ഒന്നിനെ ഒഴിച്ചു ജീവിക്കുകക്കു ദുഃഖശമനത്തിന്നു വേറെ ഒരുപായവുമില്ല. ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്ത കാര്യമായട്ടേ സാഹസകൃത്യമായട്ടേ ചെയ്യിട്ടു ഭക്തന്മാരുടെ ഇഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്നവക്ക് ആധികളാവട്ടേ വ്യാധികളാവട്ടേ ജനനമരണങ്ങളാവട്ടേ സംഭവിക്കയില്ല. നിസ്സാരമായ സംസാരത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അഭീഷ്ടാനം ചെയ്യുവെങ്കിൽ അതുതന്നെയാണ് സുരഭിരമായ കൃത്യം. ഒരു മനുഷ്യൻ വാക്കുകൊണ്ടു ദേഹിയെന്നു യാചിച്ചിട്ടു നാസ്തിയെന്നു പറയുന്ന മനുഷ്യനെ ധരിപ്പാൻ ശക്തയല്ലാതെ ഭൂമി ഭാരവതിയായി ഭവിക്കുന്നു. വൃക്കങ്ങൾക്കു ഫലങ്ങൾകൊണ്ടും പൃഷ്ഠങ്ങൾകൊണ്ടും മാറുള്ളവക്ക് ഉപകരിക്കുന്നു. നാസ്തിയെന്നു പറയുന്നവനെക്കൊണ്ട് ആർക്കും ഉപകാരമില്ല. അവൻ വെറുതെ ജനിച്ചുവെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് എന്തുപ്രയത്നം ചെയ്തിട്ടും ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഇഷ്ടത്തെ സാധിപ്പിക്കുന്നവരുടെ ജന്മം ഉത്തമജന്മമാണെന്നറിയുവിൻ. ശിവഭക്തന്മാരെ എപ്പോഴും ഇഷ്ടാനദാനത്താൽ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. തന്റെ ജന്മം സഫലമാവേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ മഹേശ്വരനെപ്പോലെ മഹേശ്വരപ്രിയന്മാരായ ഭക്തന്മാരെ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രദോഷം, സോമവാരം, തിരുവാതിര, കരൂണാഷ്ടമി, അയനകാലം, ചിത്രാപൗർണ്ണമി, ശിവരാത്രി ഈ ദിവസങ്ങളെല്ലാം മഹേശ്വരന് എറ്റവും പ്രിയകരങ്ങളാണെന്നു മഹാത്മാർ പറയുന്നു. മേൽപറഞ്ഞ ദിവസങ്ങളിൽ ഒരു ശിവ

ഭക്തനെന്നകിലും ഭക്ഷണംകൊടുത്താൽ മൂന്നുലോകത്തിലുള്ള സകലജനങ്ങൾക്കും അന്നദാനാചെയ്യുമ്പോൾ ലഭിക്കും. വളരെ പാഞ്ഞിട്ടു ഫലമെന്നാണ്. വിശ്വാസമെന്നാൽ ശിവൻതന്നെ പ്രസാദിക്കുന്നു. മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിച്ചാൽ ജീവികൾക്കു ലഭിക്കാത്തതെന്താണ്? കഠിനമായ ആപത്തിൽ പെട്ടവരുംകൂടി ശിവഭക്തവൃദ്ധാൽ സാസാരസമുദ്രത്തെ കടന്നവർ ലോകത്തിൽ വളരെ ഇല്ല? ഇതിന്നു പണ്ടാത്ത ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. പരാജ്യോതിയുടെ ചരിത്രം ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമാണ്. അതന്നാണു മഹാമഹാപരായി ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം ശിവഭക്തന്മാരുടേയും വേദഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളുടേയും വാസസ്ഥലമാണ്. അവിടെ ബാലന്മാരും ബാലികന്മാരും ശുഭങ്ങളും ശാരികകളും സർവ്വകാലങ്ങളിലും നമസ്കരിച്ചുവെന്ന് എന്നുപറയുന്നു. ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ സാസരിക്കുമ്പോഴും നമസ്കരിച്ചുവെന്ന് എന്നുപറയുന്നു. ആസ്ഥലത്തു ഭക്തന്മാരുടെയും ധർമ്മത്തിന്റെയും ആത്മീയതയും പരമാർത്ഥതയെ ജ്ഞാപിക്കാത്തവരുമില്ല. ശിവകഥകളെ കേൾക്കാത്തവരുമില്ല. ശങ്കരഭക്തന്മാരുടേയും ശിവഭക്തന്മാരുടേയും ബാലന്മാർക്കു കൂടി ശ്രീവിഷ്ണുവേദം ഓടാധാരമാണെന്നും ഭക്തപരിവർത്തനം വ്യാഖ്യാനം ചെയ്തതാണെന്നും ഭക്തിയുടെ ശിവനാണെന്നും തമ്മിൽപറയുന്നു. അവിടെ വസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ കർമ്മശുദ്ധിയായ ചിത്തവൃത്തി പതിവുതയായ സ്ത്രീ ഭർത്താവിനെയെന്നപോലെ മഹേശ്വരനെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചുകാണിരിക്കുന്നു. അവിടെ ചോളരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയുടെ വാശജനായി പരാജ്യോതിയെന്നപേരായി ഒരു മഹാത്മാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദസമുദ്രത്തിന്റെ മധ്യഭാഗത്തുവെച്ചാണ്. അദ്ദേഹം ചോളരാജാവിന്റെ ജയിപ്പാൻ കഴിയാത്ത ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു ശത്രുക്കളായിക്കിടക്കുന്ന മറ്റുള്ളവർക്കു ഭണ്ഡാരങ്ങളെ ധനങ്ങളാൽനിറച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ജഗൽപ്രസിദ്ധമായ ഒരു വ്രതമുണ്ട്. ശിവഭക്തന്മാർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുത്തല്ലാതെ താൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയില്ല. ഭക്തസദാനാമനായ മഹേശ്വരന്റെ നാമസ്മരണത്തിൽ ആസക്ത

നായതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനെ ഭദ്രഭക്തനെന്നു് എല്ലാവരും വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചോളരാജാവു ഭദ്രഭക്തനോടു് ഇവിടെ വളരെ ഐശ്വര്യം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു ശിവപ്രസാദത്താലാണു്. ആ ശിവപ്രസാദത്തിന്നു കാരണം ഭവാനാണു്. അതുകൊണ്ടു വളരെ ദ്രവ്യങ്ങൾ കൊണ്ടുപോയി ഇഷ്ടാപോലെ ഇരിക്കുക. എന്നുപാഞ്ഞു് വളരെ ദ്രവ്യവും കൊടുത്തു ഗൃഹത്തിലേക്കു യച്ചു. ഭദ്രഭക്തൻ ആ ധനമല്ലാകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിൽപോയി ഭാര്യയോടുകൂടെ അനേകം ശിവഭക്തന്മാർക്കു് ഇഷ്ടാപോലെ ഭക്ഷണം കൊടുത്തു ജനസാഹചര്യത്തെ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടു സമയം കഴിച്ചു. ഭദ്രഭക്തന്നു ശേപതവനനായികയായ ഭാര്യയിൽ ഭൂമിയിൽ നിധിയുണ്ടാകുന്നതുപോലെ ഒരു പുത്രനുണ്ടായി. ആ പുത്രൻ ചന്ദ്രനപ്പോലെ സകലജനങ്ങൾക്കും നേത്രാനന്ദകരനായി ഭവിച്ചു. ഭദ്രഭക്തൻ പൈതൃകമായ ഋണത്തിൽനിന്നു മുക്തനായിട്ടു ബ്രാഹ്മണരെ അനുധി ധനങ്ങളാൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചു ബന്ധുക്കളോടുകൂടി പുത്രനു ജാതകമുചെയ്തു തന്റെ സമ്പത്തു കൊണ്ടു് അനുരൂപാത്മമായി ശ്രീപതിയെന്നു നാമവും വിളിച്ചു. പ്രിയപുത്രനു് ആരാമാസത്തിൽ അന്നപ്രാശനവും ചെയ്യിച്ചു. പകുതിമുളച്ചുവരുന്ന പല്ലുകളോടുകൂടിയ പുത്രമുഖത്തെക്കണ്ടു് ആ ദമ്പതികൾ ഏറാവും സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം ബാലൻ കല്പകവൃക്ഷത്തെപ്പോലെ വളന്നു. ചെറുളകുമാ കഴിഞ്ഞു് അക്ഷരാഭ്യാസത്തിന്നാരംഭിച്ചു ബാലൻ പാഠശാലയിൽ പോയി എഴുത്തുകൾ പഠിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരരാണത്തിൽ

അമ്പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! കൈലാസശിഖരത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയുടെ മടിയിൽ തലവെച്ചുകിട

ന്നു ലീലാസാഭാഷണം ചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യത്തിൽ ദേവി ചോദിച്ചു. ഹെ ദേവി! ഭവാനു നന്ദിമൂലമായ അനേകം ഭക്തന്മാരുണ്ടല്ലോ. അവരിൽ ആരെയാണ് ഭവാനു അധികപ്രീതി? സത്യാപായക. ഇങ്ങിനെ ദേവി ചോദിച്ചതു കേട്ടു മഹേശ്വരൻ തലകുലുക്കി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എനിക്കു ഭദ്രഭക്തനിലുള്ള അധിക പ്രീതിപോല മാറാരിലുമില്ല. ഹെ ദേവി! അവന്റെ ഭക്തിക്കു ശരിയായ ഫലത്തെക്കൊടുപ്പാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ല. അതുകേട്ടു ദേവി എന്നിലും അത്ര പ്രീതിയില്ലെന്നുണ്ടോ? എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ആ ഭദ്രഭക്തന്റെ ഭക്തിയുടെ മുമ്പിൽ നിന്റെ ഭക്തി നില്ക്കുമോ? ആ ഭക്തിയെ ഒന്നു കാണുക. എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ എഴുന്നീറ്റു് ആ പാദകേശം ഭസ്മം ധരിച്ചു വളന്ന് ജടാഭാരത്തോടുകൂടെ ഭദ്രഭക്തന്റെ സമീപത്തെക്കു പുറപ്പെട്ടു. ഭദ്രഭക്തനാവട്ടേ ഭാഷ്യം യോട് ഇന്നു ചിത്രാപുണ്ണിമയാണ്. ശിവഭക്തന്മാക്ക് ഇഷ്ടവസ്തുക്കളെ വെച്ചുണ്ടാക്കുക എന്നു പാഞ്ഞു. വിശേഷപദാർത്ഥങ്ങളുണ്ടാക്കണമെന്നു പാഞ്ഞുവെല്ലാം. ഉണ്ണുവാൻ ആളുകൾ എവിടെ? എന്നു ഭാഷ്യം ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഭക്തൻ പറഞ്ഞു. ഹെ പ്രിയ! നേരം ഉച്ചയാവായി. ശിവഭക്തന്മാർ ആരും ഗൃഹത്തിൽ വന്നതു മില്ല. ഇന്നു ചിത്രാപുണ്ണിമവിശേഷദിവസമാണ്. നല്ല ഭക്തന്മാരെ കാണുന്നതുമില്ലല്ലോ. നീ വെള്ളുവാൻ തുടങ്ങുക. ഞാൻ പോയി ഭക്തന്മാരെ കൂട്ടിക്കാണ്ടുവരാം. ഇവിടെ ആരെങ്കിലും വന്നാൽ താമസിപ്പിക്കുക. എന്നു പാഞ്ഞു ഭദ്രഭക്തൻ ഭക്തന്മാരെ അന്വേഷിച്ചു കൊണ്ടുപോയി. മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തു വെയിലിന്റെ ചൂടുകൊണ്ടു പൊടി ചൂടു കാൽ വെക്കുവാൻ പാടില്ലാതായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു ശൈവന്റെ വേഷം ധരിച്ചു മുഖമല്ലാം വിശത്തുകൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു. അകത്ത് ആരാണെന്നു ചോദിച്ചതുകേട്ടു സന്തുഷ്ടയായ ഭദ്രഭക്തന്റെ ഭാഷ്യം പുറത്തേക്കുവന്നു. ശൈവനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ച് ഇരിപ്പാൻ ആസനം കൊടുത്തു.

തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹെ ഭക്തശ്രേഷ്ഠ! സുഖമായിവന്ന് വോ? ഇവിടെ ഇരിക്കുക. ആതിഥ്യത്തേയും സ്വീകരിക്കുക എന്നു പാഞ്ഞു വിധിപോലെ പൂജിച്ചു. പൂജയെ സ്വീകരിച്ചു മഹേശ്വരൻ അവളോടു ഗൃഹത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനവിടെ? എന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭർത്താവു ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഭാസനാണ്. ഭവാനെപ്പോലെയുള്ള ഭക്തന്മാരെത്തിരഞ്ഞു പുറത്തേക്കു പോയി. ഇപ്പോൾ വരും. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ ഗൃഹത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനില്ലെങ്കിൽ ആ ഗൃഹത്തിൽ ബുദ്ധിമാനായ പുരുഷൻ ഇരിക്കരുത്. എവിടെയാണ് ഇരിപ്പാൻ ഉചിതമായ സ്ഥലം അവിടെയിരിക്കാം. എന്നുപാഞ്ഞു ദേവാലയത്തിലേക്കുപോയി. മഹേശ്വരൻ പോയഉടനെ ഭദ്രഭക്തൻ ഭക്തന്മാരെ ആരേയും കാണാതെ മഹേശ്വരനെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ടു ബദ്ധപ്പെട്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കുവന്നു. ഭർത്താവിനെക്കണ്ടു ഭായ് തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ നാഥ! സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെപ്പോലെ ഒരു ഭക്തൻ ഇവിടെവന്നു. ഞാൻ പൂജിച്ചിരുന്നു. ഭവാനെ കാണാതെ ഇവിടെനിന്നുപോയി. ആ മഹാത്മാവിനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു ഭക്തനായി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക. ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. ഇങ്ങിനെ ഭായ്ക്കയുടെ അമൃതതുല്യമായ വാക്കുകേട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ദേവാലയത്തിലേക്കുപോയി. ആ ദേവാലയത്തിൽ ഉണ്ടുവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുമട്ടിൽ ഇരിക്കുന്നവനായും യോഗദണ്ഡത്തിന്റെ മുകളിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന ജഗജ്ജനനിയായ ഉമാദേവിയുടെ കയ്യിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മുഖത്തോടുകൂടിയവനായും ജപമാലകൊണ്ടു കെട്ടിയ ഭസ്മ സഞ്ചിയെ മുഖിൽ വെച്ചവനായും ക്ഷീണത്താൽ കണ്ണടച്ചവനായും വാൽകൃത്താൽ തോലുകൾ തുണിയ ഭേദത്തോടുകൂടിയവനായും തമസ്സികൾ നിന്നു പരമായ ജ്യോതിസ്വരൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായുമുള്ള മഹേശ്വരനെ കണ്ടിട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ പാദങ്ങളിൽവീണു നമസ്കരിച്ചു. ആ മഹാത്മാവിനെ കണ്ടിട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ദരിദ്രൻ നിധികണ്ടു സന്തോഷി

കുന്നതുപോലെ സന്ദോഷിച്ചു. പാദോഗ്രസ്തനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുകിടക്കുന്ന ഭദ്രഭക്തനെ ദയാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ പിടിച്ചെടുത്തു. നിന്റെ പേരെന്നാണെന്നു ചോദിച്ചു. ഭദ്രകൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു. ഹേ സ്വാമി! ഞാൻ ശിവഭക്തനാകട്ടെ പാദരേണുവാണ്. ഭദ്രഭക്തനെന്നാണ് പേര്. ഞാൻ ഭവാനെങ്കിലും ഭാസനാണ്. എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക. ഹേ സ്വാമി! ആശിസ്സുത്തയും ഗ്രഹിക്കുക. മഹാഫലമായ സമയരൂപമാണല്ലോ. എന്റെ ഗൃഹം ഭവാനെ പാദരേണുക്കളാൽ പരിശുദ്ധമാവാട്ടെ. ഭവാനെ ഏതെന്നാണ് രചിക്കുന്നത്. അതുതരാം. ഭക്ഷിക്കുക. എന്നുപാഞ്ഞു അതിഥിപ്രിയനായ ഭദ്രകൃഷ്ണൻ പിന്നെയും നമസ്കരിച്ചു. അനന്തരം മായാമഹേശ്വരൻ ഭദ്രഭക്തനാടു പറഞ്ഞു. ആ ഭദ്രഭക്തൻ നീയാണോ? നിന്റെ യശസ്സ് ലോകമെല്ലാം പരന്നിരിക്കുന്നു. ശിവഭക്തനാകെ അനന്തനും ചെയ്യുന്നവൻ ഭവാനേപ്പോലെ ഭവാനെ മാത്രമേയുള്ളൂ. ഇന്നു ചിത്രാപൊങ്ങിമയാണ്, മഹേശ്വരൻ അതിപ്രിയമായ ദിവസമാണ്, ഭാഗ്യവാനായവൻ ശിവഭക്തനാകെ ഇന്നു ഭക്ഷണം കൊടുക്കും. ഹേ ഭദ്രഭക്ത! നീ ഭക്തനാണല്ലോ. എനിക്കു വിശപ്പാ ധാരാളമുണ്ട്. എങ്കിലും കുറച്ചൊന്നു പാവാനുണ്ട്. അതു പാഞ്ഞാൽ നിനക്ക് അപ്രിയമാകും. അതിമിയായിവന്ന ഞാൻ നിനക്ക് അപ്രിയമായ വാക്ക് എങ്ങിനെ പറയാട്ടെ? എനിക്ക് അതു പാവാനും പാടില്ല. നിനക്കു കേൾക്കാനും പാടില്ല, മായാധീനനായ നീ എവിടെ? മായാവിലക്ഷണനായ ഞാൻ എവിടെ? അപൗകികന്മാരുടെ വാക്കു ലോകികന്മാർക്കു രചിക്കില്ല. ഗൃഹത്തിൽപോയി വേറെ ആളെങ്കിലും ഭക്ഷണം കൊടുക്കുക. എനിക്കുവേണ്ടി ദുഃഖിക്കേണ്ട. എന്നുപാഞ്ഞു മായാമഹേശ്വരൻ അവിടെനിന്നു പോകുവാനായി പുറപ്പെട്ടു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അറുപതാമദ്ധ്യായം.

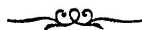
അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— അനന്തരം പോവാനായ്ക്കാണ്ടു പാദങ്ങളിൽ പാദകുടങ്ങളായിട്ടു ഭണ്ഡത്തേയുമെടുത്തു മായാമഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു ഭദ്രഭക്തൻ പറഞ്ഞു. ഹേ സപാമി! എങ്ങനാട് ഇങ്ങിനെ പറയരുത്. എന്തുപറവാനും എന്നെ ശങ്കിക്കണ്ട. ലൌകികമാവട്ടെ അലൌകികമാവട്ടെ എന്തു പറഞ്ഞാലും ഞാൻ ചെയ്യാം. സാശ്വതത്തെ ദൂരക്കളഞ്ഞു എന്ന അനുഗ്രഹിക്കുക. ഇങ്ങിനെ പലവിധം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പാദങ്ങളെ പിടിക്കുന്ന ഭദ്രഭക്തനോടു മായാമഹേശ്വരൻ ഉണ്ണുവഴക്കത്തിന്റെ മൂലത്തിലിരുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു. എന്റെ ഘോരമായും ദുഷ്കരമായുമിരിക്കുന്ന ആഹാരനിയമത്തെ നീ കേൾക്കുക. അന്നമല്ല, തൈരല്ല, പാലല്ല, നെയ്യല്ല, തേനല്ല ഇതുകൊണ്ടും എനിക്ക് പ്രീതികരമല്ല. കല്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ വിശേഷമായ പഴംകൂടി എനിക്കു രുചിക്കുകയില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ രസമില്ലാത്തതായും രോഗങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നതായുമിരിക്കുന്ന ശാകാദികളെ പായേണ്ടതുണ്ടോ? എന്റെ മനസ്സിൽ ഉദ്ദേശിച്ചതായ ഭക്ഷ്യത്തെ പായാം. ഭയപ്പെടാതെ കേൾക്കുക. അച്ഛനമ്മമാക്ക് ഇഷ്ടപുത്രനായും ബ്രാഹ്മണനായും സർവ്വലക്ഷണയുക്തനായും അഞ്ചുവയസ്സുള്ളവനായും ബുദ്ധിമാനായും വിദ്യാവിനയസമ്പന്നനായും വംശകരനായും എല്ലാവർക്കും നേത്രാനന്ദകരനായും ഇരിക്കുന്ന ഒരു ബാലനെ അമ്മയുടെ മടിയിൽവെച്ച് അച്ഛൻ വാർകൊണ്ടു വെട്ടി അമ്മ അതിനേയടുത്തു നല്ലവണ്ണം കഴുകി നഖരോമങ്ങളെമാത്രം കളഞ്ഞ് ഒട്ടും വ്യസനമില്ലാതെ അംഗങ്ങളെല്ലാം കൊത്തിനറക്കി പാകത്തിൽ ഉറപ്പുകൂട്ടി നല്ലവണ്ണം പാകംചെയ്തു പാത്രത്തിലാക്കി ആ ഹവിസ്സിനെ എനിക്കു തരിക. ഇങ്ങിനെയൊന്നെങ്കിൽ തൃപ്തിയോടുകൂടി ഞാൻ ഭക്ഷിക്കാം. മാരുള്ളതൊന്നും എനിക്കു രുചിക്കുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെയെല്ലാം നിനക്കു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ ഇന്നത്തെ ഭക്ഷ നിന്റെ ഗൃഹത്തിലാവട്ടേ. ഇല്ലെങ്കിൽ അത്ഥികൾക്കു ഭോന കൊടുക്കുന്നവരായ ജനങ്ങൾ ഉള്ള ഭിക്ഷിലേക്കു പോകാം. നിനക്കു യശസ്സിനാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ

ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ ഈ കാൽത്തെ നിന്റെ ഭാഗ്യത്തോടു പാ
യുക. ഇങ്ങിനെ മായാമഹേശ്വരന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടു ധീര
നായ ഭദ്രകൺ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങിനെതന്നെയെന്നുപ
റഞ്ഞ് ഒട്ടാ ശങ്കുടാതെ ഭാഗ്യയെ കാണുവാനായി ഗൃഹ
ത്തിലേക്കുപോയി. അപ്പോൾ അഭിമുഖമായി വരുന്നവളായു
തന്റെ ശ്രദ്ധ മുന്തിമതിയായതുപോലെയും പ്രത്യക്ഷയായ ശി
വഭക്തിയേപ്പോലെയും മനുഷ്യരുടെ സഹചാരിണിയായ ഹാ
യായപ്പോലെയും കരകാണത്ത ദുഃഖസമുദ്രത്തെ കടക്കുവാൻ
ശോഭനയായ തോണിയേപ്പോലെയും ഇരിക്കുന്ന ശേഖരവന
നായികയെ കണ്ടു, ഭദ്രകൺ ഹേ കല്യാണി! കരുണാവതിയാ
യും കളകണ്ഠിയായും നീലാളകയായും നിമ്ബലമന്ദഹാസയായും
നീതിസ്ഥിതയായും പത്മനേത്രയായും ഇടതിങ്ങിയ സുനദാര
ത്താൽ നതാഗിയായും മഞ്ഞുപോലെ ഇരിക്കുന്ന മുത്തുമാല
യോടുകൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന നിന്നെ നീലകണ്ഠൻ രക്ഷിക്ക
ട്ടെ. അമൃതവാക്കായും അതിസൂക്ഷ്മമായ മദ്ധ്യഭേദത്തോടുകൂ
ടിയവളായും സുനാസികയായും സുന്ദരശാത്രിയായും സുഭവാ
യും സുഭക്തിയായും മന്ദമന്ദൻ കൊടികളായായും ഇരിക്
കുന്ന നിനക്കു ചന്ദ്രശേഖൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. വീണാവാണി
യായും ക്രോധമില്ലാത്തവളായും ലോകത്തിലെല്ലാവർക്കു അന്ന
ദാനത്തെ ചെയ്യുന്നവളായും ഇരിക്കുന്ന നിന്നോടു വീരാസ
നസ്ഥിതനായ മഹേശ്വരൻ അന്നത്തെ അർപ്പിക്കുന്നു. ഹേ
പ്രിയെ! ഗുണശാലിനിയായ നിന്നാൽ എന്റെ ഭവനം അ
ർത്ഥികളുടെ ഇഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്ന കല്പകലതയാൽ നന്ദന
വനമെന്നപോലെ അലാകൃതമായിരിക്കുന്നു. ഹേ സാധവി!
ഏതൊരു ഗൃഹസ്ഥനും ഗൃഹത്തിൽ അനുകൂലയായ ഭാഗ്യയില്ല
യോ അവന്റെ വീടു വീടല്ല, കാടാകുന്നു. പതിവ്രതമായ സ്രീ
കൾ പ്രാണനെ ത്യജിച്ചു ഭർത്താവിനെ രക്ഷിക്കുന്നു എന്നുള്ള
ഗാഥകൾ പുരാണങ്ങളിൽ നീ കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഞാൻ ചെ
യ്ക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന വിധിവിഹിതമായ കർമ്മത്തെ കേൾക്കുക. ഗൃഹ
സ്ഥന്മാർ എന്തുചെയ്യും അതിമികളെ പൂജിക്കേണ്ടതാണെന്നാ

ണ് വേദശാസനം. കാണുന്നതും കാണാത്തതുമായ ഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം നശപദമായിത്തീർന്നു. നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നശിക്കുന്നു. ഭാഗ്യമെന്നല്ല പത്രനാവട്ടേ എന്നുവേണ്ട, സർവ്വ സമ്പത്തുകളേയും അർപ്പിക്കുന്ന അതിഥികൾക്കു കൊടുക്കാതെയിരുന്നാൽ അപമാനമെന്ന നശിക്കുന്നു. മനുഷ്യർ വിഷയങ്ങളെ താൻതന്നെ തൃപ്തിക്കൊതെ അവതന്നെ നശിക്കുന്നതായാൽ മനുഷ്യർക്കു ശോകമോഹങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിൽ തറച്ചിട്ടുമാത്രമേ നശിക്കുന്നുള്ളൂ. ബുദ്ധിമാനായവൻ അവകളെ തൃപ്തിച്ചാൽ വളരെ സുഖഭോഗ്യം ലഭിക്കുന്നു. ശിവിചക്രവർത്തി കപോതത്തെ രക്ഷിപ്പാനായി തന്റെ ദേഹത്തെ പരന്നിന്നുകൊടുത്തു. അപമാനം എന്ന രാജാവി തന്റെ നേത്രങ്ങളെ ബ്രാഹ്മണനെ കൊടുത്തു. കപോതപക്ഷി സ്വശരീരത്തെ വ്യാധനുകൊടുത്തു. പക്ഷികൾക്കുടി സ്വദേഹംകൊണ്ട് അതിഥികളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ മഹാത്മാവായ ശൈവൻ വന്നാൽ എനിക്ക് എന്തുതന്നെ കൊടുത്തുകൂടാ. നിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ എനിക്ക് ഇഹലോകത്തിലും പരലോകത്തിലും സാധിക്കാത്തതൊന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഇപ്പോൾ പ്രവൃത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്ന കാഴ്ചത്തെ എന്റെ ഹൃദയയേപ്പോലെയിരിക്കുന്ന നീ മടികൂടാതെ ചെയ്യും.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അമൃതപഞ്ചാമൃതം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹേമനികളേ! ഭക്തനാൽ ഇപ്രകാരം ബോധിതമായ ശേപതവനനായിക ഭർത്താവിനെ നമസ്കരിച്ചു ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഭവാൻ എനിക്കു പണ്ടില്ലാത്തതായ നയോപദേശം ചെയ്യുന്നതെന്താണ്? ഭവാന്റെ ഈ സാരസ്വവാക്യചാതുര്യം എന്റെ കണ്ണുങ്ങൾക്കു

കുറിനശ്ശലുമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ അപരാധം വല്ലതും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഭവാനു ശിക്ഷിച്ചുകൂട. അതിരിക്കട്ടെ ചെയ്യേണ്ടുന്നതെന്തെന്നു പറയുക. അതിന്നു ഞാൻ അനുകൂലതയല്ലെങ്കിൽ ഉടഞ്ഞ പാത്രത്തെപ്പോലെ എന്നു കളയുക. അതുകേട്ട ഭദ്രഭക്തൻ അതിസന്തുഷ്ടനായിട്ട് അവളുടെ ചുമലിൽ കൈവെച്ചു കണ്ണിൽ മായാമഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞതെല്ലാം പറഞ്ഞു. അവൾ വളരെയധികം ആ വാക്കുകളിടും ഗാഗയിൽ കല്പവിണതുപോലെ ഒട്ടും വ്യസനിച്ചില്ല. അവൾ ഭദ്രഭക്തനോടു പുത്രനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ പാഞ്ഞു. അതുകേട്ട ഭദ്രഭക്തൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ജപിച്ചുകൊണ്ടു പാറകൾക്കു മേൽക്കുപോയി. ഭദ്രഭക്തന്റെ പുത്രനായ ബാലൻ പാറകൾക്കു മേൽ കിടന്നു കാച്ചു് ഉറങ്ങി. അപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ കൈതമുള്ളുകൊണ്ടുതന്നെ ആരോ മുറിച്ചെടുത്തതുപോലെ കണ്ടു. ബാലൻ ഉറക്കം നമുക്കുവായ എന്നുപാഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു. ഗുരു അതുകണ്ടു് അവനെ വിളിച്ചുചോദിച്ചു. ബാലൻ സ്വപ്നവൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ഗുരു നീ ഭീഷ്മായുസ്സായിരിക്കും. നിന്നെ മഹേശ്വരൻ രക്ഷിക്കട്ടെ. ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്നുപാഞ്ഞു ചിന്തയെ നീക്കി, ബാലന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ചന്ദ്രനെത്തുപോലെയിരിക്കുന്നവനായും അനേകം ശിവസ്തോത്രങ്ങളെ പഠിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന പുത്രനെ ഭദ്രഭക്തൻ കണ്ടു. ആ ബാലൻ അച്ഛന്റെ മുഖംകണ്ടു സന്തോഷത്താൽ അപ്പം മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടെ സ്തോത്രത്തെ പഠിച്ചു. ആ ബാലൻ ഗുരു പാഞ്ഞതിനാൽ പട്ടുത്തെ ഉറക്കം പഠിച്ചു.

ഉപാസ്യഏകാധിപതിഃപഞ്ചനാം

സമച്ഛിനീയാശ്വതഭീയഭക്താഃ

പ്രീതശ്ശിവഭക്തസ്തപഞ്ചയാസ്യാൽ

ശിവപ്രസാദേനൈവ ചാതരന്തീ.

അർത്ഥം— ഉപാസിക്കേണ്ടത് ഏകദൈവമായ മഹേശ്വരനെയാകുന്നു. അച്ചിക്കേണ്ടതു ശിവഭക്തന്മാരെയാകുന്നു. ഭക്തപൂജയാൽ ശിവൻ പ്രസാദിക്കും. ശിവപ്രസാദത്താൽ സകല ദുഃഖങ്ങളും നശിക്കും.

ഇങ്ങിനെ പുത്രൻ പഠിക്കുന്ന പട്ടാഭരണ കേട്ട ഭദ്രഭക്തൻ ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മുങ്ങിക്കൊണ്ടു ബാലനെ ഗൃഹത്തിലേക്കുയർക്കു എന്നു ഗുരുവിനോടുപാഞ്ഞു. ഗുരു ബാലനെ വിളിച്ചു നീ ഗൃഹത്തിൽപോയി അച്ഛനെ സന്തോഷിപ്പിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു. ബാലൻ എഴുന്നീറ്റ ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ചു. ഗുരു ബാലനെ പിടിച്ചെഴുന്നീല്പിച്ചു ശിരസ്സിൽ ഫ്രാണിച്ച് ആശീർവാദം ചെയ്തു. സജ്ജനങ്ങളുടെ ആശീർവാദങ്ങളെല്ലാം നിനക്കു സഹലമാവാട്ടു. മഹേശ്വരപ്രസാദവും ധാരാളം ഉണ്ടാവാട്ടു. നിനക്കു ഭീഷ്മായുസ്സു വരുംപോലെ അരോഗദുഃഖഗാത്രവും ക്ഷയമില്ലാത്ത ഐശ്വര്യവും വാശവുദ്ധിയും സംഭവിക്കാട്ടു. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ആശീർവ്വദിക്കപ്പെട്ട പുത്രനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ഗൃഹത്തിൽപോയി വേഗമാവാട്ടു എന്നു ഭായ്യയോടുപാഞ്ഞു. ഭായ്യ പുത്രനെ സുഗന്ധദന്തലം തേച്ചു ചൂട് വെള്ളാകൊണ്ടു കുളിപ്പിച്ചു ഭക്ഷണാകൊടുത്തു മടിയിൽകിടത്തി ഉറക്കി. അനന്തരം ഭർത്താവിനെ ഒട്ടും ചഞ്ചലം കൂടാതെ വിളിച്ചു. ഭർത്താവു നല്ല മുമ്പുള്ള വാളും എടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു. ബാലന്റെ കയ്യിലും കാലിലും ഇട്ട ആഭരണങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചു. ഭായ്യയോടു മഹാഭീഷ്ണവിനുള്ള ഭിക്ഷയെ നിന്റെ കണ്ണനിർകൊണ്ട് അനുഭവമാക്കുകതന്നെ പാഞ്ഞു. ഭായ്യ മഹേശ്വരനെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ടു കണ്ണിൽ അല്പംപോലും ജലം കാട്ടിയില്ല. ഭദ്രഭക്തൻ കൈലാസവാസിയായ മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞപ്രകാരം തന്റെ കയ്യിലുള്ള വാളെങ്കൊണ്ട് ഓരോ നമസ്കരിച്ചു എന്നുപാഞ്ഞു പുത്രന്റെ ശിരസ്സിനെ മുറിച്ചു. പിന്നെ കൈകളേയും കാലുകളേയും വെട്ടുവായി മുറിച്ചു. രക്തമെല്ലാം ഒരു പുതിയ കുടത്തിലാക്കിവെച്ചു. തോലെല്ലാം എ

കൂത്തു നവദാമങ്ങളേയും കളഞ്ഞു നല്ലവണ്ണം പാകം ചെയ്യുക എന്നു ഭായ്യയോട് പറഞ്ഞു. ഭായ്യ ഇതു മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുകയാണെന്നു വിചാരിച്ച് അതിനെ വാങ്ങി പാകം ചെയ്തു. മുളക്, ജീരക, കരുവേപ്പില, പുതിയനെയ്യ്, ഉപ്പ് ഇതെല്ലാം കൂട്ടി ആ സാധുവി പുത്രഭവനത്തെ നല്ലവണ്ണം പാകം ചെയ്തു. എല്ലാം തയ്യാറായി എന്നു ഭർത്താവിനോടു പറയുകയും ചെയ്തു. ഗൃഹമല്ലാ അടിച്ചു മുഴുകി ശൈവാന കാത്തിരുന്നു. ഭദ്രഭക്തൻ ദേവാലയത്തിൽ പോയി ഉണ്ണുവുകക്കുറിക്കൊരു മൂലത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനോടു ഹവിസ്സു തയ്യാറായി. നേരം വൈകിയതുകൊണ്ടു ഭവൻ ക്ഷീണിച്ചു. ഇനി താമസിക്കേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ പാടങ്ങളിൽ ഉപാസനാകാണ്ഡം, കർമ്മകാണ്ഡം എന്നുള്ള കാണ്ഡപ്രയാത്നമായ പാടുകളെ ഇട്ടു ശബ്ദബ്രഹ്മമയങ്ങളാകുന്ന ധ്വനികളെ ശബ്ദിക്കുന്ന മണിനൂപുരങ്ങളെയുമിട്ടു ഭസ്താംഗരാഗത്തെയും ധരിച്ചു വെളുത്ത കൌപീനത്തെയും ധരിച്ച് ഏകക്കയുടെ ശബ്ദത്താൽ ദിക്കുകളായല്ലാ ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മുണ്ഡമാലയാകുന്ന കണ്ഠാഭരണത്താൽ ഭയങ്കരനായും പ്രകാശിക്കുന്ന സപ്തകണ്ഡലങ്ങളെ ധരിച്ചു ജലിക്കുന്ന ശുലഭത്തെ ധരിച്ചു ഗോരോചനാപ്പാടുപോലെ ശോഭിക്കുന്ന തുതീയനേത്രത്തോടുകൂടിയും കപാലമാലയുടെ ശബ്ദത്തോടുകൂടിയ ജടാഭാരത്താൽ പ്രകാശിതമായ ശിരസ്സോടുകൂടിയും ചുവന്നിരിക്കുന്ന അപാംഗത്താൽ ജഗത്രയത്തെ ഭയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തന്റെ കയ്യിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. അനന്തരം ഭദ്രഭക്തൻ മായാമഹേശ്വരന്റെ പാടങ്ങളെ കഴുകിച്ച് ആ ജലഭരണ സപ്തപാത്രത്തിലെടുത്ത് ആ തീർത്ഥത്തെ ഭായ്യയോടുകൂടെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ധന്യനായി എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ പൂക്കളാലും ചന്ദനത്താലും പൂജിച്ചു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. സപ്തമയമായ പീഠത്തിൽ മായാമഹേശ്വരനെ യിരുത്തി വലുതായ രണ്ടു നാക്കിലകൾ വെച്ചു മാന്ദാഹു

തിയെ വിളമ്പി. മഹാനിിൽ ആസാധുവി നെയ്യാടുകൂടിയ അന്നത്തെയും വിളമ്പി. ഭദ്രഭക്തൻ മഹേശ്വരന്റെ കയ്യിൽ കപ്പുരവാസിതമായ ജലത്തെ കൊടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ തലകുലക്കിടക്കൊണ്ടുപാഞ്ഞു. ഈ വിളമ്പിയതിൽ ശിരസ്സു കാണുന്നില്ലല്ലോ. അതാണ് എനിക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയം. ആ ഭവതികൾ അതുകേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു തമ്മിൽ നോക്കി വേഗം ആ ശിരസ്സിനെ പാകംചെയ്തു വിളമ്പി. ഇനി ഭക്ഷിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു. മായാമഹേശ്വരൻ ഭദ്രഭക്തനോടു പാഞ്ഞു. നീ എന്നെ ബലപ്പെടുത്തേണ്ട. ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ എന്റെ നിയമം അറിയില്ല. ഞാൻ എവിടേയും തന്നെയിരിക്കുന്നു ഭക്ഷിക്കില്ല. അതു ചണ്ഡാലകർമ്മമാണ്. ആരെങ്കിലും ഒരാളെ വിളിക്കുക ആരെങ്കിലും വരുന്നതുവരെ ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കയില്ല. അതുകേട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ പുറത്തുപോയി നാലുകിടക്കിലും അന്വേഷിച്ചു. ആരേയും കാണാതെ മടങ്ങിവന്നു തൊഴുതുകൊണ്ട് ആരേയും കാണുന്നില്ല. ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെല്ലാം തണുത്തുപോകുന്നു. ഭവൻ ഭക്ഷിച്ചു ശേഷമുള്ളത് എനിക്കുതരിക എന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. ഭക്തന്മാരെ ആരേയും കണ്ടില്ലെങ്കിൽ ഭവൻതന്നെ ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുക. അപ്പോൾ ഭദ്രഭക്തൻ ഭായ്യയുടെ മുഖത്തുനോക്കി മഹേശ്വരനോടു പാഞ്ഞു. ഞാൻ ഒന്നു പറയട്ടെ! ജനമുതൽക്കു് ഒരു വ്രതമുണ്ട്. മഹാത്മാക്കൾ ഭക്ഷിച്ചതിന്നുശേഷമേ ഞാൻ ഭക്ഷണം ചെയ്യാറുള്ളൂ. അല്ലെങ്കിൽ കല്ലുകൊണ്ടാണ് ഭക്ഷിക്കാറുള്ളത്. ഞാൻ ഇതിൽ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? മഹേശ്വരൻ— ഭവൻ കല്ലുകളേയാണ് ഭക്ഷിക്കുന്നതെങ്കിലും ഭക്തന്മാരോടുകൂടിയല്ലെങ്കിൽ? എന്നാൽ ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. ഇരിക്കുക. ഇല്ലെങ്കിൽ എനിക്കു ഭക്ഷണമില്ലെന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായിക്കൊണ്ട് ആ വരിയിൽതന്നെ ഭദ്രഭക്തനും ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുന്നു ശിവനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു ശിലാകുബ്ജത്തെക്കൊണ്ടു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഏറ്റത്തു കയ്യിൽക്കൊണ്ടു തടഞ്ഞു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഓ! ഞാൻ വിശപ്പു കൊണ്ട് ഒരു കാൽ മാത്രം മാത്രമായിട്ടു
 ഭവനം അടുത്തുവെക്കുകയും ചെയ്തതായ ഒരു പുത്ര
 നെക്കണ്ടു. ഭക്ഷണമെന്തെന്ന് എന്താണ് കട്ടിയ കണ്ടാൽ
 തീർത്തു പുത്രനിലെത്തുവാൻ ഇതിനുമുമ്പ് ഒരിക്കലും
 ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല. കട്ടികളില്ലാത്ത ഗുഹയിൽ ഉണ്ണുന്നതു
 ശാസ്ത്രനിഷിദ്ധമാണ്. അതായത്തുകൊണ്ട് കട്ടിയും ചന്ദ്രനിലെത്ത
 ആകാശം സൂര്യന കണ്ടാൽ ദിവസവും പുത്രനിലെത്ത ഭവ
 നവും ശോഭയുള്ളതല്ല. മുഖത്തിന് അവകാരം നേരമാണ്.
 ബ്രാഹ്മണന് അവകാരം വേദമാണ്. കലശ്ശീകൾക്കവകാരം
 പാതിവ്രത്യമാണ്. ഗുഹത്തിന്നവകാരം പുത്രനാണ്. ഏതൊ
 രത്തൻ ഭക്ഷണകാലത്തിൽ പാത്രത്തിൽ വിളമ്പിയ അന്നത്തെ
 പുത്രനാക്കുകയും ഭക്ഷിക്കുന്നില്ലായെ അവന്റെ ഭക്ഷണം ചണ്ഡാ
 ലഭക്ഷണമാണ്. ബാലൻ അച്ഛന്റെ ഹൃദയത്തെ തടുത്തു ത
 നെക്കൊണ്ടു കൊണ്ടു വന്നുകൂടിയ ചോരയെക്കൊണ്ടു കൊ
 തെല്ലാമാക്കുന്നതുകൊണ്ടു അച്ഛനമ്മമാരുടെ സന്തോഷത്തി
 നു ബ്രഹ്മാനന്ദം കൂടിയുണ്ടല്ല. ഭക്ഷണസാധനത്തെ മധുരമാ
 ണെന്നു വിചാരിച്ച് എടുത്തു ഭക്ഷിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ എരിവാ
 യിരിക്കുന്നതിനാൽ കളയുന്ന ബാലന്റെ മുഖവികാരത്തെ ക
 ണ്ടിട്ടു ഭവതികൾക്കു സന്തോഷമുണ്ടാവില്ലെങ്കിൽ ഭവൻ ഭയയില്ലാ
 ത്വൻ തന്നെയാണ്. വാശവൃദ്ധിക്കുള്ള പുത്രനെക്കൂടാതെ എ
 ങ്ങിനെയാണ് ഭക്ഷിച്ചാൽ തുടങ്ങിയത്? ഹെ ശേഖരവനനായി
 കെ! നിനക്കു ഭയയില്ലായെങ്കിൽ ഭക്താവു ഭക്ഷിക്കുന്ന സമയത്തെ
 അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും പുത്രനെ വിളിക്കരുതെന്നതാണ്? ഹെ ഭദ്ര
 ഭക്ത! പുത്തുപായി വേഗം ബാലനെ വിളിക്കുക. ഹെ ശേഖ
 രവനനായിക! നിനക്കു ബാലൻ എവിടെയാണ് കളിക്കുന്ന
 തെന്നു നോക്കിയിരിക്കുക. ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. ഇങ്ങിനെ പ
 റത്തതു കേട്ട് ആ ഭവതികൾ അന്യോന്യം മുഖത്തേക്കുനോ
 കി മഹേശ്വരനായാൽ പുത്തേക്കുപോയി പാറകൾക്കി
 ലേക്കുനോക്കി അവർ പുത്രനെ വിളിച്ചു. ശ്രീപതേ! വേഗം
 വരിക. മഹനായ ശൈവൻ ഉണ്ണുവാൻ വിളിക്കുന്നു. വേഗം

വന്ന് അമൃതതുല്യങ്ങളായ മധുരവാക്കുകളാൽ ഞങ്ങളെ സന്തോഷിപ്പിക്കുക. ഇങ്ങിനെ അവർ വിളിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ജന്മയാൽ ബാലൻ വീഥിയിൽ നിന്ന് ഓടിവന്നു. മഹേശ്വരനാൽ അഭയാർത്ഥം കൊടുക്കപ്പെട്ടവനായ ആ ബാലൻ കടുക്, ജീരകം, മുളക് ഇവകളുടെ ഉത്തമഗന്ധത്തോടുകൂടിയതായും അനേകഭുഷണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതുകൂടിയതായും അംഗങ്ങളെ ധർമ്മപൂർവ്വകമാണ് അച്ഛനമ്മമാരുടെ മുഖിൽ വന്നു. ഞാൻ അമ്മയുടെ മടിയിലാലു കിടന്നുറങ്ങിയത്? എപ്പോഴാണ് പൂത്തേക്കുപോയത്? എന്നു ചോദിക്കുന്ന ബാലനെ ആ ദേവതകൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ പിന്നെയും പിന്നെയും ആലിംഗനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആകാശത്തിൽ ദുന്ദുഭിശബ്ദം ഉണ്ടായി. പുഷ്പവൃഷ്ടിയുണ്ടായി. ഉമാദേവി അത്ഭുതരസത്താൽ രോമാഞ്ചിത ശരീരമായിട്ട് അവരുടെ ഭക്തിയെ പ്രശംസിച്ചു. അപ്പോൾ തന്നെ ദൈവഭവേഷധരനായ മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. പാകം ചെയ്ത മാംസവും മറഞ്ഞു. അനന്തരം ആ ദേവതകൾ ബാലന്റെ ആലിംഗനത്താൽ ആനന്ദമഗ്നനായിട്ട് മഹേശ്വരൻ ഭക്ഷണം കൊടുപ്പാനായി അകത്തേക്കുപോയി. അവിടെ ദൈവഭവനേയും മാംസത്തേയും കണ്ടില്ല. അവർ വിസ്മയചിത്തനായിട്ട് എല്ലാദിക്കിലും മഹേശ്വരനെ തിരഞ്ഞു. അവർ മരിച്ചു പുത്രനെ ലഭിച്ചതിനാലുണ്ടായ സന്തോഷത്തെ മഹേശ്വരനെ കാണാതായതിനാലുണ്ടായ വലിയദുഃഖത്താൽ അറിഞ്ഞില്ല. ഹെ മഹേശ്വര! ഭക്തന്മാരായ ഞങ്ങളെ എങ്ങിനെ ഉപേക്ഷിക്കും. എന്നു പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ശിവപൂജയ്ക്കു വലുതായ വിഷ്ണു ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകുമെന്നു വിചാരിച്ച ശിവമാഹാത്മ്യങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ വരവിനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം ഭയാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടും ഗജാനനാക്ഷധാനന്മാരോടുംകൂടി വൃഷഭാത്രയനായിട്ട് ദേവഗണങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ട് അവരുടെ മുഖിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ജയ, രക്ഷ, വിശ്വകയ, പ്രസീദ എന്നിങ്ങിനെ വേ

ദേവക്കുളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായ ചന്ദ്രക്കലാധരൻ ഭദ്രഭക്തന്റെ സമീപത്തിലുണ്ടായി. അപ്പോൾ ഭദ്രഭക്തൻ മഹേശ്വരനെ കണ്ടു ഭാഗ്യാസമേതനായിട്ടു ഭക്തിയോടുകൂടി പൂജിച്ചു. അവർക്കു ദേവകൾക്കുകൂടി ദുർല്ലഭമായ സാധുജ്ഞാനത്തെക്കാടുത്തു് അചിന്ത്യശക്തിയായ മഹേശ്വരൻ മാഞ്ഞു. ഭദ്രഭക്തന്റെ ഈ ചരിത്രത്തെ കേൾക്കുന്നവരും പഠിക്കുന്നവരും മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ സാസാരസമുദ്രത്തെ കടക്കും.

എന്ന സ്തോത്രാവപുരാനത്തിൽ

അരവത്തി മൂന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഐ മുനികളേ! മനോഹരങ്ങളായ സുഖസാധനങ്ങൾ കയ്യിൽ തന്നെ ഇരിക്കുമ്പോൾ അതുകളിൽ ആസക്തിയില്ലാത്ത മഹേശ്വരപൂജയെത്തന്നെ ചെയ്യുന്നവർക്കു മുക്തി ദുർല്ലഭമല്ല. ഇതിന്നു മഹാമാറായ ശിവപുരണജ്ഞാൻ ക്ഷമാവാനായ ക്ഷത്രിയന്റെ ചരിത്രത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതായ ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നു. മഹാഭയമെന്നു ഒരു ലോകപ്രിയനായ ഒരു പുരുഷൻ. ആ പുരുഷന്റെ വാനീര പുരുഷൻ വേദം ഒരു പേരും പറയുന്നുണ്ട്. അവിടെ പരാക്രമത്താൽ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചവനായും വേദം ഒരു ശ്രീരാമനെപ്പോലെ യിരിക്കുന്നവനായും ക്ഷമാവാണെന്നു പേരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിനെ ശത്രുരാജാക്കന്മാർ ചേരട്ടവെന്നു പറയുന്നു. ആ രാജാവു നീതിജ്ഞനും ഭാനും ചെയ്യുന്നവനും ബ്രാഹ്മണപ്രിയനും പേദാഗമതത്വജ്ഞനും സർവ്വയാഗങ്ങളിലും ഭീക്ഷിച്ചവനും സർവ്വസാധനങ്ങളെ മോദിച്ചവനും സഭാപതിയായ മഹേശ്വരഭക്തനാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭണ്ഡാരങ്ങൾ ഏറ്റുപ്പാഴും നിറഞ്ഞിരിക്കും. മന്ത്രികളും സൈന്യങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്. ആ രാജാവുവെങ്കിൽ നവരത്നനിർമ്മിതങ്ങളായ പാലിന്റെ നരപോഷ വെങ്കുത്തവയും പട്ടവസ്ത്രങ്ങളാൽ വിരിക്കപ്പെട്ടവയുമായ ശയ്യകൾ അസംഖ്യമുണ്ട്. സ്വ

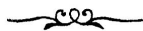
ണ്ണവണ്ണകളായും യൌവനവതികളുമായ സ്ത്രീകളും വളരെയുണ്ടു്. അന്യരാജാക്കന്മാർ കപ്പം കൊടുക്കുന്ന ധനം മഹാമേന്മവിന്നു തുല്യമായിരിക്കുന്നു. ആ രാജാവു് അതെല്ലാം ഭൂണം പോലെ വിചാരിച്ചു മഹേശ്വരനത്തന്നെ അർച്ചിച്ചുകൊണ്ടും പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ദിവസത്തെ കഴിച്ചു. കുറച്ചദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജാവു് സകലഭോഗങ്ങളേയും ത്യജിച്ചു തപസ്സിനായി കാട്ടിലേക്കുപോയി. മന്ത്രികളും മറ്റും രാജ്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ വളരെ പാഞ്ഞു. രാജാവു രാജ്യഭാരം ശിവപൂജയ്ക്കു വിഷ്ണുകരമാണെന്നു വിചാരിച്ചു് അതൊന്നും സ്വീകരിച്ചില്ല. അനന്തരം രാജാവിനോടു മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ പാഞ്ഞു. നീ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക. പ്രജകളേയും പാലിക്കുക. ഏതാൻ അനുഗ്രഹത്താൽ സകലജന്തുക്കളുടേയും ഭാഷയെ നീ അറിയും. വിശേഷിച്ചു നീ ഏതു് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതിനെ ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചു തരാം. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരശാസനത്തെക്കേട്ടു രാജാവു് അതുപ്രകാരം ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചു രാജ്യത്തിലേക്കുപോയി. മന്ത്രികളാൽ അഭിഷിക്തനായിട്ടു പന്തുകുളേയും ബ്രാഹ്മണരേയും നല്ലവണ്ണം രക്ഷിച്ചു. ജ്ഞാനമൂർത്തിയായ മഹേശ്വരനെ അനവധി യാഗങ്ങളാൽ യജിച്ചു. ഭസ്മതദ്രാക്ഷധാരികളെ വിധിപോലെ പൂജിച്ചു. ആ രാജാവു സിംഹാസനാന്ത്രസ്ഥനായി രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുമ്പോൾ ജനങ്ങളെല്ലാം സ്വധർമ്മതല്പരന്മാരായിരുന്നു. ഭൂമി നല്ലവണ്ണം വിളഞ്ഞു. ആ രാജാവു് ഹാലാസ്ത്രേശ്വരമഹത്തേയത്തെ കേട്ടു ഹാലാസ്ത്രേശ്വരങ്കൽ തന്നെ മനസ്സിനെ വെച്ചുകൊണ്ടു് എപ്പോഴും ദിവ്യനാമങ്ങളെ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ബാണഭദ്രാനന്ദപേരായ ഒരു ഗോപൻ ധനത്തിന്നാഗ്രഹിച്ചു ഹാലാസ്ത്രേശ്വരസന്നിധിയിൽ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവൻ മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും വിണയെടുത്തു മനോഹരമായ മഹേശ്വരലീലയെ പാടി മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വരന്മാര ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കുറെ ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഹാലാസ്ത്രേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ ബാണഭദ്രന്റെ കയ്യി

ഒൽരാഴ്ത്തുകൊടുത്തു. ഇതു ചോരപോൻ കയ്യിൽ കൊടുത്തു് അപൻ തന്നെ ദ്രവ്യമല്ലാ വാങ്ങിക്കൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞു. ബാണഭദ്രൻ ഭയത്തോടുകൂടി എഴുന്നീറ്റ് എഴുത്തു കണ്ടു വളരെ വിസ്മയിച്ചു. ഉടനെ ആ എഴുത്തു കൊണ്ടു മഹോദയപുരത്തേക്കുപോയി. എഴുത്തു രാജാവിന്നു കൊടുത്തു. യാതൊരു മുദ്രുമില്ലാത്ത എഴുത്തുകളിടും രാജാവ് അനവധി ദ്രവ്യത്തെ കൊടുത്തു. ബാണഭദ്രൻ ആവശ്യപ്പെട്ട ധനമല്ലാ ലഭിച്ചു തേരിൽക്കയറി രാജാവിനെപ്പോലെ മധുരജ്വര പോയി. രാജാവായ്ക്കു ഭിക്ഷയും ശിവപൂജയുടെ അവസാനത്തിൽ ഇത്താ ചെയ്യുന്ന മഹേശ്വരൻ്റെ ആവരണങ്ങളെ കേട്ട് ആ നന്ദവൃന്ദങ്ങളെ വർഷിച്ചുകൊണ്ടു വളരെക്കാലത്തെ ക്ഷണം പോലെ കഴിച്ചു. ഒരു ഭിക്ഷു രാജാവു പൂജ അവസാനിപ്പിച്ചുപ്പോൾ ആവരണങ്ങളെ കേട്ടില്ല. അതു താൻ എന്തോ അപരാധം ചെയ്യുന്നതിനാലാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ആ ദോഷനിവാരണത്തിന്നു പ്രാണത്യാഗമാണ് നല്കതന്നു വിചാരിച്ചു തന്റെ വയറു കീറുവാനായി കയ്യിൽ കത്തിയെടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായി വന്ന രാജാവിന്റെ സാഹസത്തെ വിരോധിച്ചു. സുന്ദരൻ്റെ സ്തുതിയിൽ ആസക്തചിത്തനായിരുന്നതിനാൽ ഞാൻ താഴെയാത്ത മാനുഷപോയി. നീ സുന്ദരനോടു സഖ്യം ചെയ്യുക. സുന്ദരനോടുകൂടെ നടന്ന് എല്ലാശിവസ്ഥലങ്ങളിലും എന്നു സേവിച്ചാൽ നിനക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടാകും. സുന്ദരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുന്ന സമയത്തു് എന്റാ കല്പനപ്രകാരം ഒരു നാൽക്കൊമ്പനാണിന്റെ സമീപത്തുവരും. ആ ആനപ്പുറത്തു കയറി ഈ ദേവത്തോടുകൂടി എന്റാ ലോകത്തേക്കു വരിക എന്നുപറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു. രാജാവ് അതുകേട്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായിട്ടു രാജ്യഭാരത്തെ മന്ത്രിമാരിൽ ഏല്പിച്ചു ദൈവസന്തോഷോടുകൂടി സുന്ദരനെ കാണുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. വഴിയിൽ ഹാലാസ്യനാഥനേയും ചിദാബരേശ്വരനേയും ഭ്രാഹ്മണീപുരനാഥനേയും കണ്ടു സേവിച്ചു കമലാലയത്തിൽ പോയി മഹേശ്വരനെ

തൂതിച്ച സുന്ദരനേയും കണ്ടു സ്നേഹിതനായി. പിന്നെ സുന്ദരനോടുകൂടെ സകല ശിവസ്ഥലങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു സുന്ദരനെ കമലാലയത്തിലേക്കയച്ചു രാജാവും മഹാഭയരാജ്യത്തിൽ പോയി മുറവത്തെപ്പോലെ ഇന്ദ്രതുല്യനായി രാജ്യം ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അരപതിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു ശിവകൈങ്കല്യമാകുന്ന ശ്രീകർമ്മത്തെ ചെയ്യുന്നവർ ശോകമോഹങ്ങളെ തൃജിച്ചു ശിവപദത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദ്രപാനം ചെയ്യുവനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ്റെ ദയയാൽ ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചുവനായ ഗണനാഥൻ എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണാത്മനെന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു സായുജ്യപദപ്രാപ്തിക്ക് എന്തു കർമ്മമാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. ശ്രീകർമ്മമാണ് ഉത്തമമെന്നു ഗുരുപറഞ്ഞു. ശ്രീകർമ്മമനുവെച്ചാൽ എന്താണ്? അതിൻ്റെ സ്വരൂപംപറഞ്ഞുതരണമെന്നു ഗണനാഥൻചോദിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ശ്രീകർമ്മത്തെ വിവരമായി ഗണനാഥനുപദേശിച്ചു. ഗുരുപാദുരവിന്ദങ്ങളെ സേവിക്കുക, പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുക, മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും ആത്മലിംഗത്തെ അർപ്പിക്കുക, ഭസ്മരൂപങ്ങളെ ധരിക്കുക. ശിവലിംഗദർശനം, പ്രദക്ഷിണം, ശ്രീരുദ്രജപം, ശിവാഗ്നിയിൽ ഹവിസ്സിനെ ഹോമിക്കുക; അതിഥികളാകുന്ന ചരലിംഗങ്ങളിൽ ശിവാർച്ചനം, ശിവപൂജചെയ്യുവാൻ ദൂരത്തുനിന്നു വരുന്നവർക്കു ജലദാനം, ശിവനു കങ്കമപ്പൂ, പച്ചക്കുപ്പൂരം, ഗോരോചനം ഇവകളെ അർപ്പണംചെയ്യുക. ശിവലിംഗത്തിൽ തൈർ, നൈ, പാൽ, എണ്ണ മുതലായതിനാൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുക. കെടാത്ത വിളക്കുവെളിച്ചം വെക്കുക, പൂജപത്രങ്ങളെ രേച്ചു വെടിപ്പാക്കുക, നിമ്നല

ങ്ങളെ എടുത്തു ശിവകിങ്കരന്മാർക്കു കൊടുക്കുക, നൃത്തഗീതാദികൾ ചെയ്യുക, ക്ഷേത്രത്തെ അടിച്ചു മെഴുകുക, വിശേഷവസ്തുങ്ങളെ ശിവലിംഗത്തിൽ ചാത്തുക, പുഷ്പാദ്യനങ്ങളെ വളർത്തുക, കുളികൾ, മാതളങ്ങൾ, നാരകങ്ങൾ, തെങ്ങുകൾ ഈവക വൃക്ഷങ്ങളെ വെച്ച് ഉദ്യാനമുണ്ടാക്കുക, കുളങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, ശൈവാഗമങ്ങളുടെ അർത്ഥത്തെ കേൾക്കുക, അതിന്റെ രഹസ്യാർത്ഥങ്ങളെ അറിയുക, മണ്ഡപങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, അനേകവിധ വാഹനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, ശിവഭൃത്യന്മാരെ രക്ഷിക്കുക, ശിവപ്രീതിക്കായി പ്രവൃത്തിക്കുന്നവരെ രക്ഷിക്കുക, നിത്യവും ശിവപുരാണകഥകളെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുക ഇതെല്ലാമാണ് ശ്രീകർമ്മമെന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ പായപ്പെട്ട സകല ധർമ്മങ്ങളേയും ഗ്രഹിച്ചു ഗണനാഥൻ അതുപ്രകാരം ചെയ്തു. മഹോത്സവത്തെയും മഹേശ്വരീമഹേശ്വരന്മാർക്ക് ആദരണങ്ങളേയും തന്റെ ദ്രവ്യത്താലും അന്യന്മാർ കൊടുത്ത ദ്രവ്യത്താലും വിശേഷമായി ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഗണനാഥൻ ഭീവാവസാനം വരെ സമയത്തെ ശൂന്യമാക്കാതെ കഴിച്ചു ദേഹാവസാനത്തിൽ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ഗുരുപാദാരവിന്ദങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു കൈവല്യത്തേയും പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അരപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

—o—o—o—

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ഹേ മൃഗികളേ! ഏതാരു മനുഷ്യൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചു ദ്രവ്യഭക്തിയോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ സേവിക്കുന്നുവോ അവന്നു മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായിട്ട് ഇഹലോകത്തിലും പരലോകത്തിലും ഇഷ്ടാർത്ഥകാമങ്ങളെ ഇതിന്നു ചെയിയതായ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ഔരോലാക്യവിശ്രുതമാസി പുഷ്കരപുരാമനുഃപരായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ

ടെ പരാന്തകനെന്ന്പേരായി ഒരു ശൂദ്രരാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ധീരന്മാർക്കും വീരന്മാർക്കും അഗ്രഗണ്യനാണെന്നു ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അവൻ സ്ത്രീകളെ പുള്ളുപോലേയും ധനത്തെ കല്ലുപോലേയും വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു ജനനാമൃതമുള്ള ലഭിച്ചതായ വൈരാഗ്യത്തോടുകൂടി ക്ഷത്രിയവൃത്തിയെ ആചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവനെ യദൃച്ഛയാ കണ്ടാൽകൂടി ശത്രുക്കൾ കാട്ടിൽ സിംഹത്തിനെകണ്ടാൽ ഗജങ്ങൾ കാടുന്നതുപോലെ കൊടിച്ചൊക്കുമെന്നു. അവൻ വ്യാഘ്രം ആടുകയെ ആട്ടിക്കളയുന്നതുപോലെ ശത്രുക്കളെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു തന്റെ ശൌച്യത്താൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതായ രാജസിംഹാസനത്തിൽ വസിച്ചു. അവൻ ചിദംബരത്തിൽതന്നെയിരുന്നു നദേശ്വരമൂർത്തിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു ദേവനു വേണ്ടുന്ന കൈകളുത്തെ പലവിധത്തിലും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ കൈകളുംകൊണ്ടു വാക്കുകൾക്ക് അഭഗാചരനായും ഭക്തവത്സലനായുമിരിക്കുന്ന ചിദംബരേശ്വരൻ സന്തുഷ്ടനായി ഭവിച്ചു. ഭക്തിഭാവം നദേശ്വരൻ പരാന്തകനോടു സ്വപ്നത്തിൽ പാഞ്ഞു. നിന്റെ തലയിൽ കിരീടം വെച്ചു രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യാൽ ഭൂമിക്കുള്ള ആപത്തുകളല്ലാ തീരും. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പരാന്തകൻ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാനായി നിശ്ചയിച്ചു. ചിദംബരപുരത്തിലുള്ള ഭീക്ഷിതന്മാരെല്ലാം വരുത്തി നിങ്ങൾ എന്നിക്കു ശിരസ്സിൽ കിരീടം വെച്ച് അഭിഷേകം ചെയ്യേണമെന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ആ മഹാത്മാക്കൾ പാഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ ചോളവംശപുരോഹിതന്മാരാണ്. ശൂദ്രനുമകാഭിഷേകം ഞങ്ങൾ ചെയ്യുകയില്ല. അതുകേട്ടു പരാന്തകൻ താൻതന്നെ കിരീടധാരണം ചെയ്യാൻ ശങ്കിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം സ്വപ്നത്തിൽ നദേശ്വരമൂർത്തി പരാന്തകന്റെ ശിരസ്സിൽ തന്റെ പാദോരവിന്ദങ്ങളെ വെച്ചു. അത് അവന്റെ ശിരസ്സിൽ അത്ഭുതകിരീടംപോലെ ശോഭിച്ചു. പിറോദിവസം രാവിലെ ഭീക്ഷിതന്മാരെല്ലാവരും പരാന്തകന്റെ ശിരസ്സിൽ അസാധാരണമായ കിരീടം കണ്ടു വിസ്മിത

ചിത്തന്മാരായിട്ടു പരാനുകനെ പൂജിച്ചു. നീ തന്നെയാണു് ഉത്തമഭക്തൻ എന്നു പറഞ്ഞു നടേശമുന്തിയെ ഭയപ്പെടുന്നതു പോലെ പരാനുകനെ ഭയപ്പെടുകാണിരുന്നു. താണുവപ്രിയനായ നടേശപരമുന്തിയുടെ പാദപത്മവിത്യാസത്താൽ അത്ഭുതകിരീടത്തെ ധരിച്ചുവന്നായ പരാനുകൻ ഇഹലോകത്തിൽ സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ച് അന്ത്യത്തിൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അരുപത്തൊരുമദ്ധ്യായം.

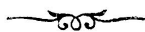

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹേ മൂനികളേ! കേൾക്കവിൻ. മഹേശ്വരസ്വരൂപനായ വ്യാകരണസമുദ്രത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സാകുന്ന മത്സ്യത്തിന്നു് എപ്പോഴും ശിവപദപ്രാണം കാലമാകുന്ന വലയെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണു്. ഇതിന്നു ചെറുതായ ഒരു ഇതിഹാസം പറയാം. വേദജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ വാസസ്ഥലമായി വേദപുരമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുരമുണ്ടു്. ത്രൈലോക്യവിശുദ്ധമായ ആ നഗരത്തിലാണു് പരസ്സരവരോധിനികളായ സരസ്വതിയും ലക്ഷ്മിയും ഒന്നിച്ചു വസിക്കുന്നതു്. ആ നഗരത്തിൽ സത്യഭാസൻ എന്നുപേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണനും കൂടെ ജനിച്ചതുപോലെ മഹേശ്വരപാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ഉത്തമയായ ഭക്തിയുണ്ടായി. വേദശാസ്ത്രമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ മറകൾ കണ്ടുവന്നായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനെ മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും പൂജിച്ചുകൊണ്ടു വാഗ്ദേവിയായ സരസ്വതിയെ കാമരാജമന്ത്രത്താൽ ഉപാസിച്ചു. പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം സരസ്വതിയെ ഉപാസിച്ചപ്പോൾ ശരച്ചന്ദ്രധവളയായ സരസ്വതി പ്രസന്നയായിട്ടു സത്യഭാസനു സ്വപ്നത്തിൽ ജ്ഞാനമയമായ ക്ഷീരത്തെ കൊടുത്തു. ക്ഷീരപാനത്താൽ സത്തൃപ്ത

നായ സത്യദാസൻ വേഗം എഴുന്നീറ്റപ്പോൾ അവന്റെ നാവിൽനിന്നു മഹേശ്വരന്റെ ജടയിൽനിന്നു ഗംഗ പ്രവാഹിപ്പുന്നതുപോലെ അമൃതമുഖങ്ങളായ വാക്കുകളുണ്ടായി. ആ ബ്രാഹ്മണൻ പിറോദിവസം രാവിലെ തന്റെ ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു സ്വപ്നത്തിൽ തനിക്കു ലഭിച്ചതായ വാണീ പ്രസാദത്തെ പറഞ്ഞു ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഈ വാക്കുകൊണ്ടു പ്രയാജനമന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ ഗുരു ശിഷ്യനോടുപറഞ്ഞു. ഹേ പ്രിയശിഷ്യ! നീ കൃതാർത്ഥനായി. നിന്റെ ഈ ജന്മം അവസാനത്തേതാണ് നിശ്ചയം തന്നെ. വേദഗമങ്ങളുടെ താല്പര്യം ശിവനാണെന്നാണ് ബ്രാഹ്മവാദികളായ മുനികൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു വാക്കുകളാൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കുക. മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. മനുഷ്യർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദം ലഭിച്ചാൽ ജനനമരണരൂപമായ സംസാരസാഗരത്തിൽ മുങ്ങേണ്ടിവരികയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഗുരു പറഞ്ഞതുകേട്ടു ബുദ്ധിമാനായ സത്യദാസൻ ദേഹാവസാനാവരെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ദേഹാന്ത്യത്തിൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അറുപത്തൊരാമദ്ധ്യായം.

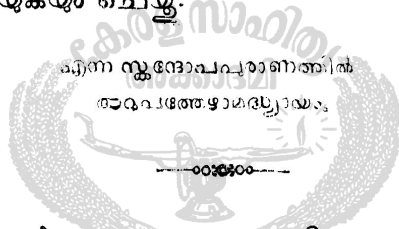
അർഗസ്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! ഏതൊരു മനുഷ്യൻ താൻ ശിവഭക്തനായിരുന്നാലും ശൈവചിഹ്നത്തെ ധരിച്ചവരായ ഭക്തന്മാക്ക് ഒരിക്കലും അപരാധം ചെയ്യാതിരിക്കുകയും അപരാധം ചെയ്തപോയാൽ തന്റെ പ്രാണങ്ങളെ ത്യജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തനായിഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ചോളവംശജന്മാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ രാജധാനിയായി ആമോദപുരമെന്നുപേരായ ഒരു പൂരമുണ്ട്. അവിടെ ധർമ്മഭക്തനൻ ഏ

ന്നുപേരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവ് ഐശ്വര്യത്തിൽ ഇന്ദ്രതുല്യനും ദേവതകളിൽ കണ്ഠമധ്യത്തിൽ കവിതകളെഴുതുന്നവനായിരുന്നു. ആ രാജാവ് അതാതു കാലങ്ങളിൽ ദേവപൂജാദികളെ ചെയ്തുകൊണ്ട് എല്ലാദിക്കുകളേയും ജയിച്ച ഭൂമിക്ക് ഏകവീരനായിട്ടു രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തു. വിശ്വജിത്ത് എന്നുപേരായ യാഗംകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ യജിച്ചു. ശ്രീശൈലവാസിയായും തന്റെ കലദൈവമായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ പലവിധകൈകളാലും ചെയ്തുകൊണ്ടു ഭക്തന്മാരേയും പാലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ രാജാവിന്നു ഗൃഹഭാരത്തിൽ ദിഗ്ഗജവംശജങ്ങളായും വിന്ധ്യപർവ്വതതുല്യങ്ങളായും എപ്പോഴും മദജലം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവകളായും ഉള്ള ഉത്തമഗജങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാറുള്ള സൈന്യങ്ങളുടെ സംഖ്യയെ പാവാണ് ആരാലും കഴിയുന്നതല്ല. ആ രാജാവു രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്യുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം വേദമാർഗ്ഗരത്നന്മാരായും ഭടന്മാരെല്ലാം ആയുധങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു ദിക്കുകളെ ജയിക്കുന്നവരായിരുന്നു. ഒരുദിവസം മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തിൽ ഒരു മത്തഗജത്തെ വെള്ളം കുടിപ്പിക്കുവാനായി ആനക്കാരൻ നദിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ ശിവദാസനെ നുപേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ നദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ഭസ്മദ്രാക്ഷങ്ങളെ ധരിച്ചു മഹേശ്വരന് അഭിഷേകത്തിനുള്ള ജലവുമെടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു വാഴയിലയിൽ പൂജയ്ക്കുള്ള പൂക്കളേയും കയ്യിലെടുത്തു ശിവമഹിമസ്തോത്രത്തേയും ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കുപോകുമ്പോൾ ആനക്കാരനോടു കൂടി ചങ്ങലയേയും ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മത്തഗജം വരുന്നതുകണ്ടു. ആനയെ ഭയപ്പെട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ ഒരുഭാഗത്തേക്ക് ഒതുങ്ങിനിന്നു. അപ്പോൾ മത്തഗജം വാഴയിലയിലുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ ബ്രാഹ്മണന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് ഇലയെ വലിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ ഭയപ്പെട്ട് ഓടി. ആന ഇലയെ മറ്റിച്ചപ്പോൾ പൂക്കളെല്ലാംഭൂമിയിൽ വീണു. ബ്രാഹ്മണൻ ശിവാർപ്പണമെന്ന പാഞ്ഞു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം രാജാ

വു മാളികയുടെ മുകളിലിരുന്നു കണ്ടു. തന്റെ ആനാചയ്യതായ ശിവഭ്രാഹ്മാ തനിക്കാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തന്റെ ശിരസ്സിനെ അർപ്പാനായി വേഗം കയ്യിൽ വാളെടുത്തു. അപ്പോൾ ഒരു അശരീരിവാക്കുകേട്ടു. നീ വെറുതെ സാഹസം ചെയ്യേണ്ട. ആ വൃഷ്ടങ്ങളെല്ലാം മഹേശ്വരശിരസ്സിൽ അതാകിടക്കുന്നു നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ അശരീരിവാക്കുകേട്ടു രാജാവു ക്ഷേത്രത്തിൽചെന്നുനോക്കുമ്പോൾ ആ വൃഷ്ടങ്ങളെല്ലാം ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ കിടക്കുന്നതുകണ്ടു. രാജാവു വിസ്്മിതചിത്തനായിട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണനെ ശിവനാണെന്നുതന്നെ വിചാരിച്ചു. അനന്തരം രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണന്നു ശിവപൂജയ്ക്കായി ആയിരം സ്വർണ്ണപത്മങ്ങളേയും ഗൃഹങ്ങൾ, പത്മക്കുടം, കൃഷിസ്ഥലങ്ങൾ ഇവകളെല്ലാം കൊടുത്ത് ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ശിഷ്യനായും ഭവിച്ചു. ആ മത്തഗജത്തെ ദിനന്താനം മഹേശ്വരന്നു സ്വർണ്ണകുന്ദത്തിൽ അഭിഷേകജലം കൊണ്ടുവരുവാനായി നിശ്ചയിച്ചു. ആ രാജാവിനെ ജനങ്ങൾ നന്ദികേശതുല്യനായ ഭക്തനാണെന്നു പ്രശംസിച്ചു. ആ രാജാവു വളരെ ക്ഷമയോടുകൂടിയും ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹത്തോടുകൂടിയും രാജ്യം രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും രാജധർമ്മം തൊറാതെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തുകൊണ്ടും വളരെക്കാലം കഴിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഒരു ശത്രുവിനെ ജയിപ്പാനായി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി സേനാപതിയെ ഗിരിദുർഗ്ഗങ്ങളിലേക്കയച്ചു. അവർപോയി ശത്രുവിനെ ജീവനോടുകൂടി പിടിച്ച് മറുക്കു ശത്രുക്കളെ കൊന്ന് അവരുടെ തലകളേയും അറഞ്ഞു രാജാവിന്റെ സമീപത്തേക്കുവന്നു. രാജാവ് അതെല്ലാം കണ്ടു സന്തോഷത്താൽ സേനാപതിയെ ആലിംഗനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആ രാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മഹേശ്വരന്നു കൌതുകമുണ്ടായി. ശത്രുക്കളുടെ ശിരസ്സുകളുടെ ഇടയിൽ ജടയോടുകൂടിയ ഒരു ശിരസ്സിനെ ഉണ്ടാക്കി. അനന്തരം സേനാപതി ശത്രുശിരസ്സുകളെ എല്ലാം രാജാവിന്നു കാണിച്ചു. അതിനിടയിൽ രാജാവു ജടയുള്ള ശിരസ്സുകണ്ടു. ഹാ ദുഷ്ട! നീ എന്താ

ണ് ചെയ്യുത്? എന്നു സേനാപതിയെ ദോഷ്യപ്പെട്ടു സർവ്വ ജനനായ രാജാവ് അതിന്നു പ്രായശ്ചിത്തമായി തന്റെ കഴുത്തുതൂക്കയാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ബ്രാഹ്മണക്ക് അനവധി ധനങ്ങളെ ദാനാചെയ്തു അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു രാജാവ് അതിൽപ്രവേശിക്കുവാനായി ആ ജടയുള്ള ശിരസ്സിനെ എടുത്തു തന്റെ തലയിൽവെച്ച് അഗ്നികുണ്ഡത്തിന്റെ സമീപത്തേക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ ആ ശിരസ്സ് മാഞ്ഞുപോയി. രാജാവ് അതുകണ്ടു വിസ്തരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാരൂഢനായിട്ട് അവിടെ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവു മഹേശ്വരനെ കണ്ടു സത്തുഷ്ടനായിട്ടു നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. മഹേശ്വരൻ രാജാവിന്നു കൈവല്യത്തെ കൊടുത്തു മായുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അരൂപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! പരിതനാവട്ടേ ദുഷ്ടനാവട്ടേ ഭൃഗുധാരിയായി കാണുന്നവനെ ശിവപ്രസാദത്തെ ആഗ്രഹിച്ചു പൂജിക്കുന്നവന്നു ശിവനേപ്പോലേയുള്ള പൂജയെ സംഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസം പറയാം. ഭൂമിക്ക് അലങ്കാരമായി ലക്ഷ്മീപുരമെന്നൊരു നഗരമുണ്ട്. ലക്ഷ്മിക്കു ക്രീഡാഗ്രഹമായ ആ നഗരത്തിൽ ഭരിദ്വനായി ഒരുവനുമില്ല. അവിടെ പ്രതാപസ്വർണ്ണനെന്ന് പേരായി ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്റെ അച്ഛനേയും അമ്മയുടേയും വംശജന്മാക്കു കുലഭാവം ശിവനായിരുന്നു. പ്രതാപസ്വർണ്ണൻ ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ സകല ശത്രുക്കളേയും ജയിച്ചു സർവ്വധർമ്മങ്ങളേയും അറിഞ്ഞു ശിവഭക്തന്മാക്ക് അന്നദാനം ചെയ്യുന്നതാണ് മുഖ്യ ധർമ്മമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഷഡ്ഠസങ്ങളോടുകൂടിയ അന്നത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വ

ശിക്ഷയിൽ അനേകം അന്നശാലകളെ ഉണ്ടാക്കി. അതിൽ വേ
 ങ്ങുന്ന കായ്ക്കുമ്മനാരേയും നിശ്ചയിച്ചു വഴിപോക്കുക്കും അന്ന
 ദാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അറുപത്തിനാലു സം
 വത്സരം കഴിഞ്ഞു. 'അപ്പോൾ മഴയില്ലാത്തതിനാൽ എല്ലാപ്രാ
 ണികൾക്കും ഭയങ്കരമായ ദുർഭിക്ഷമുണ്ടായി. അതുകണ്ടു സകല
 ജനങ്ങളും അന്നദാതാവായ ആ രാജാവിന്റെ രാജ്യത്തിലേക്കു
 ചെന്നു. രാജാവു മദ്ധ്യോഹ്നാവരെ ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഇഷ്ടംപോ
 ലെ ഭക്ഷണം കൊടുത്തു. എല്ലാവരെയും ഭസ്മവും ധരിപ്പിച്ചു.
 ഇങ്ങിനെ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം പന്തിരായിരം ജനങ്ങൾക്കു നി
 ത്രവും ഭക്ഷണം കൊടുത്തു ഭസ്മവും ധരിപ്പിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ
 ചെയ്യുന്നതിനാൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ രാജാവിനോടു
 സ്വപ്നത്തിൽ അഭീഷ്ടമന്തമാണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ
 രാജാവു ഭവാനു ബ്രാഹ്മണർ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന പന്തിയിൽ
 വന്നിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്നു പറ
 ഞ്ഞു. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മായ
 കയും ചെയ്തു. രാജാവ് എഴുന്നീറ്റു സ്വപ്നാവൈഭവത്തെ
 കാത്തു ദോഷമല്ലാം രോമാഞ്ചമുണ്ടായി, ഭക്തിപരവശനായി
 ഭവിച്ചു. അനന്തരം മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം
 മദ്ധ്യോഹ്നത്തിൽ മഹേശ്വരൻ വിടനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ
 വേഷംധരിച്ചു രാജഗൃഹദോരത്തിൽവന്നു. അപ്പോൾ രണ്ടാ
 യിരും ശ്രോത്രിയബ്രാഹ്മണർ ഭക്ഷണത്തിനായി ഇരിക്കുന്നു.
 നവക്ഷതദോഷത്തോടുകൂടിയവനായും ദന്തക്ഷതമുള്ള അധര
 ത്തോടുകൂടിയവനായും ലാക്ഷാരസത്താലും മഞ്ഞളാലും അട
 യാളമുള്ള വസ്ത്രത്താൽ ഗജചർമ്മംകൊണ്ടെന്നപോലെ പുതച്ചു
 വന്നായും 'നൊറിയിൽ പകുതി മാഞ്ഞിരിക്കുന്ന തിലകത്തോടു
 കൂടിയവനായും മുഖത്തിൽ ഭസ്മോലുളളനു ചെയ്യപ്പെട്ടവനാ
 യും താമസ്യലത്തെ ചവച്ചുകൊണ്ടു കടക്കണ്ണിനാൽ ഉന്നതസ്ക
 നിയായ ഗംഗാദേവിയെ കടാക്ഷിക്കുന്നവനായും പഴയ പുഷ്പ
 മാലയെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായും ഉള്ള മായാ
 വിടൻ അന്നമുണ്ടോ? എന്നു ഗാഭീരമായി ചോദിച്ചു. പ്രത

പുസ്തകം ആ ബ്രാഹ്മണനെ ഭണ്ഡോദ്ധൃതിതരീരനായി കണ്ടതിനാൽ ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ പാതിയിലേക്കുകടത്തി; വൈശ്വാനരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ച ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ആ വിടബ്രാഹ്മണൻ ശൃംഗാരലഹരിയെന്നപോലെയുള്ള വാക്കുകൾ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ ഇവൻ നമ്മുടെ പാതിയിലിരുന്നു ഭക്ഷണം ചെയ്യുവാൻ യോഗ്യനല്ലെന്നുപറഞ്ഞ് അന്യോന്യം നോക്കി. രാജാവു വേഗം ബ്രാഹ്മണനെ കാൽക്കഴുകിച്ചിരുത്തി പുഷ്പം, ചന്ദനം മുതലായതിനാൽ പൂജിച്ചു. രാജപതി അദ്ദേഹത്തിന്ന് അന്നം മുതലായതെല്ലാം വിളമ്പി. രാജാവ് ആ ധൂർത്തന്റെ കയ്യിൽ ശീതളമായ ജലത്തെ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ ഒഴിച്ചുകൊടുത്തു, ഇനി ഭക്ഷിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകണ്ടു മറ്റുള്ള ബ്രാഹ്മണർ ഈർപ്പത്തോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മായാവിടൻ ജലവും കയ്യിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. എന്റെ പ്രിയതമയായ ദാസി പടിക്കൽ നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അവളെ ഇങ്ങോട്ടു വിളിക്കുക. എനിക്ക് അവളോടൊരുമിച്ചാണ് ഭക്ഷണം. ഇങ്ങിനെ വിടൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു ജാതിമോശനായ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും ഹരി! ഹരി! എന്നുപറഞ്ഞു. രാജാവു താൻ കണ്ട സ്വപ്നത്തെ ഓർത്തുകൊണ്ടു ദാസിയെ നോക്കുവാനായി പടിക്കലേക്കു പോയി. അപ്പോഴേക്കു മായാവിടൻ മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. പടിക്കൽ ദാസിയെ കാണാതെ രാജാവു മടങ്ങിവരുമ്പോഴേക്കു ബ്രാഹ്മണനേയും കാണാനില്ല. അതുകണ്ടു രാജാവു ഖിന്നചിത്തനായി ഭവിച്ചു. ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും കർമ്മാശ്വനാഭം ദ്രോഹികളുമായ തങ്ങളേതെന്ന നിന്ദിച്ചു. രാജാവും ഭാര്യയും പ്രാണശ്വാശത്തിനായി ഒരുങ്ങി. രാജാവു തന്റെ കയ്യിൽ വാളെടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ടു രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവ് ഉമാദേവിയോടും ഗജാനനപ്പുത്രനോടുംകൂടി വൃഷഭാത്രയനായ മഹേശ്വരനെ കണ്ടു ക്ഷമിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ സത്യം

നായ മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു രാജാവിന്നു മുക്തിയെ കൊടുത്തു ദേവിയോടുകൂടി മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അരുവത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! ഏതൊരുത്തൻ അനേക പ്രാണികളെ മഹേശ്വരനും സമുപ്തിച്ചു മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവോ അവൻ ഹീനജാതിയായിരുന്നാലും കർമ്മന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയാം. കിഴക്കെ സമുദ്രതീരത്തിൽ കബേര പുരതലുപായം ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമായും നാഗപുരം എന്നു പേരായ ഒരു പുരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ ദിനത്തോളം രത്ന പരീക്ഷയ്ക്കായി വളരെ കപ്പലുകളിൽ അനേകവിധരത്നങ്ങൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ സ്വർണ്ണത്തെ മാത്രമേ അനുവദിക്കുന്നവരായ വൈശ്യന്മാരുടെ കയ്യിലുള്ള മെഴുക്കുണ്ടയിൽ സ്വർണ്ണരേണുക്കൾ പ്രകൃതിയിൽ ദേഹികൾ ലയിക്കുന്നതുപോലെ ലയിക്കുന്നു. അവിടെ സ്വർണ്ണപ്പാടികളും വെള്ളിപ്പാടികളും ഭൂമിയിലുള്ള പൊടികളേപ്പോലെ കിടക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ പ്ലവൻ എന്നു പേരായി ഒരു ദാസനുണ്ടായിരുന്നു. അവന്നു മൂണ്ടൽകൊണ്ടും വലകൊണ്ടും മത്സ്യങ്ങളെ പിടിക്കുകയാണ് പ്രവൃത്തി. ഒരിക്കൽ ത്രാഗേശ്വരനും ഫാൽഗുനോത്സവമുണ്ടായപ്പോൾ നാഗപുരത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെല്ലാം ആ ഉത്സവത്തെ കാണുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. പ്ലവൻ എന്നു പേരായ കൈവത്തനും അവരുടേക്കൂടെ പുറപ്പെട്ടു. കമലാലയത്തിൽ പോയി ത്രാഗേശ്വരനെ സേവിച്ചു പ്ലവൻ കമലാലയതീർത്ഥക്കരയിൽ ചെന്നുനിന്നു. അപ്പോൾ ഒരു മത്സ്യം തീർത്ഥത്തിലിട്ട നിർമ്മാല്യത്തെ തിന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുകണ്ടു പ്ലവൻ ജാതിസ്വഭാവത്താൽ അതിനെ പിടിച്ചു. ആ തീർത്ഥക്കരയിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ശി

വ്യാജചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ പ്ലവനോടു ശിവാപ്പണമെന്നു പറഞ്ഞു മത്സ്യത്തെ തീർത്ഥത്തിലേക്കു വിടുവാൻ പറഞ്ഞു. അവൻ വേഗം മത്സ്യത്തെ വിട്ടു തൊഴുതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണനോടു ഞാൻ ഈ മത്സ്യത്തെ വിട്ടതുകൊണ്ടുള്ള ഫലഭാഗത്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു. നീ നീചജാതിയായിരുന്നാലും ആ ബ്രാഹ്മവസ്തുതന്നെയാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ഭയ്യംകൊടുത്തു. മത്സ്യത്തെ പിടിക്കുന്നതു നിന്റെ ജാതിധർമ്മമായാലും ഞാൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു മത്സ്യത്തെ വിടുവാല്ല- അതിനാൽ നിനക്കു ത്രാശേശപരപ്രസാദമുണ്ടാകും എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണൻ പോകയും ചെയ്തു. അന്നുമുതൽ പ്ലവൻ സമുദ്രത്തിൽ വലയിട്ടു കിട്ടുന്ന മത്സ്യങ്ങളിൽ നല്ലതായ ഒരു മത്സ്യത്തെ ശിവാപ്പണമെന്നു പറഞ്ഞു ജീവനോടുകൂടി സമുദ്രത്തിലേക്കു വിട്ടു. ഇങ്ങിനെ ഒരു നിയമാ നിശ്ചയിച്ചു. മറ്റുള്ള കൈവർത്തന്മാരെല്ലാവരും പരിഹാസമായി അവനെ ഭക്തൻ എന്നു വിളിച്ചുതുടങ്ങി. പ്ലവൻ ഇങ്ങിനെയുള്ള നിയമത്തോടുകൂടി പത്തുവത്സരം കഴിച്ചു. പ്ലവൻ ദിവസന്തോരം സമുദ്രത്തിൽ വലവീതുവോടെക്കുതന്നെ അനവധി മത്സ്യങ്ങൾ വലയിൽപെട്ടു. നല്ലതെല്ലാം അവൻ ശിവന്നാണെന്നുപറഞ്ഞു വിട്ടു. മത്സ്യം വിറ്റാ അവന്നു ധനം വളരെ വർദ്ധിച്ചു. അവൻ അതിഭക്തനും അതിധനവാനും ആയിത്തീർന്നു. അവന്റെ ഭക്തിയെ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു മഹേശ്വരനും കൌതുകമുണ്ടായി. ഒരു ദിവസം പ്ലവൻ വൈകുന്നേരംവരെ വലയിട്ടിട്ടും ഒരു മത്സ്യമെങ്കിലും കിട്ടിയില്ല. സന്ധ്യയാകുമ്പോൾ വലുതായ ഒരു മത്സ്യം വലയിൽപെട്ടു. ധീരനായ പ്ലവൻ അതിനെ എടുത്തു ശിവാപ്പണമെന്നുപറഞ്ഞു സമുദ്രത്തിലിട്ടു. സർവ്വസാക്ഷിയായ മഹേശ്വരൻ അതു കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി ഭവിച്ചു. പിറോദിവസം രാവിലെ പ്ലവൻ വലയിട്ടപ്പോൾ വലയിൽ അനവധി മത്സ്യങ്ങൾ പെട്ടു. അതിൽ മഹേശ്വരമായയാൽ സ്വർണ്ണമയമായ ഒരു മത്സ്യം

മുണ്ടായി. ആ വലയുടെ ഭാരാധികൃത്താൽ പ്ലവൻ അതിനെ വലിച്ചുകയാറവാൻ ശക്തനായില്ല. അടുക്കെ മത്സ്യ പിടിക്കുന്ന മറുള്ള ഭാഗന്മാരെ വിളിച്ചുവരുത്തി. വലയിലുള്ള മത്സ്യത്തിൽ പകുതി ഞങ്ങൾക്കു തന്നാൽ ഞങ്ങൾ സഹായിക്കാമെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ച് അവരെല്ലാവരുംകൂടി വലയെ വലിച്ചു കരയ്ക്കുകയും റി നോക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒരു സ്വർണ്ണമത്സ്യത്തെ കണ്ടു. അതു കണ്ടു ഭാഗന്മാരെല്ലാം സന്തോഷിച്ചു. പ്ലവനാകട്ടേ മത്സ്യങ്ങളെ ഭാഗിക്കുന്നതിനുമുമ്പെ ആ സ്വർണ്ണമത്സ്യത്തെ എടുത്തു സമുദ്രത്തിലേക്കിട്ടു നിയമത്തെ രക്ഷിച്ചു. അതിന്റെ വില ഞങ്ങൾക്കു തരണമെന്നു ഭാഗന്മാർ കലഹിച്ചപ്പോൾ പ്ലവൻ തനിക്കുള്ള പകുതി മത്സ്യത്തെ ഒട്ടും ശരിക്കാതെ അവർക്കു കൊടുത്തു. കൈവർത്തിച്ചാണെന്നായ പ്ലവന്റെ ഭക്തികണ്ടു മഹേശ്വരൻ ഗൗരീഭവിയോടുകൂടി അവന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ഭക്തനായ പ്ലവനു പുനർവഭയരഹിതമായ മുക്തിയെ കൊടുത്തു ദേവൻ മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അറുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുമ്പികളേ! എന്തൊരു മനുഷ്യൻ ഭസ്മരൂപാക്ഷയരന്മാരുടെ പാദങ്ങളെ താൻതന്നെ കഴുകിച്ചു പൂജിക്കുന്നുവോ അവനും കർമ്മബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ലോകവിശ്രുതമായും സൽപുരുഷന്മാർക്കിരിപ്പിടമായും മഹേശ്വരന്റെ പുണ്യക്ഷേത്രമായും കലശീപുരമെന്നു പേരായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ മാനധനനെന്നു പേരായി മഹാനായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ശത്രുക്കളെ ഗുരുധൻ സപ്പങ്ങളെയെന്നപോലെ പേടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഭൂമിയെ ധർമ്മത്തോടുകൂടെ രക്ഷിച്ചു. മാനധനന് അനേക ജന്മ

ങ്ങളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട പൂണ്യവിശേഷങ്ങൾ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയുണ്ടായി. രാജാവും സകല വേദഗുരുതന്ത്രങ്ങളേയും കേട്ട സകലവും ജഗദധിഷ്ഠാനമായ ശിവകലാഭാസനം നിശ്ചയിച്ചു മഹേശ്വരൻ ദൃഢതയായ ഭക്തിയെ ചെയ്തു. ബ്രഹ്മവിത്തായും ബ്രാഹ്മണപ്രിയനായും ഇരിക്കുന്ന ആ രാജാവും ത്രികാലാ ശിവപൂജചെയ്യുകൊണ്ടു തന്റെ രാജ്യവാസികളെയെല്ലാം ശിവപൂജചെയ്യുവാൻ നിഷ്ഠിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ജപിക്കാത്തവരേയും ഭസ്മശ്രീപുണ്യത്തെ ധരിക്കാത്തവരേയും ഭസ്മം കൊണ്ട് ഉദ്ധരിച്ചു ചെയ്യാത്തവരേയും അഗ്രാക്ഷം ധരിക്കാത്തവരേയും തന്റെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കുമെന്നു ഭേദിയിട്ടിപ്പിച്ച് എല്ലാദിക്കുകളിലും ഘോഷിച്ചു. രാജാവിനേയുള്ള ഭയത്താൽ ആ രാജ്യവാസികളെല്ലാം ശിവഭക്തിരത്നമായി ഭവിച്ചു. ആ രാജാവിനെ കണ്ടു കലിപേടിച്ചു വിറച്ചു തൊഴുതുവെക്കുന്ന തനിക്കു മുന്പേതന്നെ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാനങ്ങളിലേക്കുപോയി. ശിവഭക്തിയില്ലാത്തവർക്കു വസിച്ചുകൊള്ളുവാൻ രാജാവും കല്പിച്ചു. ആ ദേശത്തിൽ അലക്ഷ്മി, കലഹം, ക്രോധം, കാമം, കളവ് ഇതൊന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ കലി ഓടിപ്പോയി. അതു മുതൽക്കു രാജാവിന്നു കലികമ്പൻ എന്നുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി. ആ കലികമ്പൻ ശിവഭക്തന്മാരെ കാൽ കഴുകിക്കൊണ്ടു നിത്യവ്രതമാണ്. മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ ഏതു ഭക്തന്മാർ വന്നാലും ശീതളജലത്താൽ അവരുടെ കാൽകഴുകിച്ചു ഭക്ഷണം കൊടുക്കും. ഇങ്ങിനെ നിത്യവ്രതത്തോടുകൂടി പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ രാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് ഉപനയനം ചെയ്യാത്ത ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ പേർ വേഷാധരിച്ചു രാജഗൃഹത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്ന മഹാത്മാക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഭസ്മക്കുറിയാൽ ശോഭിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. നീ ആരാണു? എവിടുന്നു വരുന്നവനാണു? എന്നു ബ്രാഹ്മണർ വളരെ ചോദിച്ചിട്ടും ആ കുട്ടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. കാൽകഴുകിപ്പാൻ സമയമായപ്പോൾ ശ്രീമാ

നായ രാജാവു വന്നു. സ്വപ്നപാത്രത്തിൽ ജലത്തെ എടുത്തു കൊണ്ടു പിന്നാലെ ഭാര്യയും വന്നു. എല്ലാ ബ്രാഹ്മണരുടേയും കാൽകഴുകി കഴിഞ്ഞു. കുട്ടിമാത്രം ബാക്കിയായി. രാജാവു നിനക്കു സംസ്കാരങ്ങളെന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. നി എന്തുജാതിയാണ്? എവിടുത്തുകാരനാണ്? നിന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ആരാണ്? എന്നു ചോദിച്ചു. അതുകേട്ടു കുട്ടി പറഞ്ഞു. ഹേ രാജൻ! എനിക്ക് അച്ഛനമ്മമാർ ഇല്ല. കലം എന്താണെന്നു ഞാൻ അറിയില്ല. പിന്നെ എങ്ങിനെ സംസ്കാരകർമ്മം ചെയ്യാം. ഇതുകളേക്കാണ്ടു ഭവാനന്താണ്? ഞാൻ കന്യകയെ ചോദിക്കുന്നില്ലല്ലോ. അന്നും തരുമോ ഇല്ലയോ? ഇങ്ങിനെ പറയുന്ന കുട്ടിയുടെ കാൽകഴുകിക്കുവാനായി രാജാവു തുടങ്ങുവോൾ രാജ്ഞി കൈപിടിച്ചു നിൽക്കി. രാജാവ് അതികോപത്തോടെ വേഗം വാളെടുത്തു രാജ്ഞിയുടെ കയ്യിനെ മുറിച്ചു കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭരൂഢനായിട്ട് അവരുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവും ഭാര്യയും മഹേശ്വരനെ കണ്ടു പരാമന്ദ മഗ്നന്മാരായിട്ടു നമസ്കരിച്ചു സൂതിച്ചു. മഹേശ്വരൻ അവർക്കു മുക്തിയെ കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപൂരണത്തിൽ

ഏഴുപതാമദ്ധ്യായം.

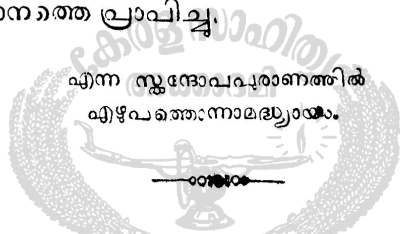
അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുമ്പികളേ! ആദിശമനമെന്നു പേരായി ലോകവിശ്രുതമായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരം ജനനരോഗത്തിന്റെ വൈദ്യനായ മഹേശ്വരന്നു പ്രിയസ്ഥലമാണ്. അവിടെ കലിനീതിയെന്നു പേരായി ഒരു കുലാലശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ പൂരാണജ്ഞന്മാർ പൂരാണു വായിക്കുമ്പോൾ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ വിളക്കുവെക്കുന്നതിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കേട്ടു. അന്നുമുതൽ കലിനീതി ദിനത്തോറും ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി എണ്ണകൊണ്ട് അഞ്ഞു

൪ വിളക്കുവക്കും. നെനാകാണ്ടു് അഞ്ഞൂറു വിളക്കു വെച്ചുകാണ്ടു രാത്രിയും പകലും മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചുകാണ്ടിരുന്നു. മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ എണ്ണപകൻ പന്തത്തിങ്കാണ്ടു തിരികൾ ഇട്ടു ദീപങ്ങളെ ജപലിപ്പിച്ചു. രാത്രി ഇരുപതായിരിക്കുന്ന നൂൽകൊണ്ടു തിരിയിട്ടു നെന പകൻ ദീപങ്ങളെ ജപലിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ പകലും രാത്രിയുമുടീ ആയിരം വിളക്കു വെക്കുന്നതിനാൽ ശിവസന്നിധി നല്ലവണ്ണം പ്രകാശിച്ചു. ഇങ്ങിനെ നിത്യവ്രതത്താടുകൂടി അവൻ ഏഴു സംവത്സരാ കഴിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അവൻ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുന്നായി അവന്നു ദാരിദ്ര്യത്തെ ഉണ്ടാക്കി. അവൻ വളരെ ദരിദ്രനായിട്ടും ഗ്രഹം മുതലായ സാധനങ്ങളെ വിറ്റു് ഒരു സാവത്സരം വ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിച്ചു. പിന്നെ ഭാർയ്യയുടെ ആഭരണങ്ങളെ എല്ലാം വിറ്റു് ആരമാസത്തെ കഴിച്ചു. അങ്ങിനേതന്നെ പത്തു മുതലായ സാധനങ്ങളെല്ലാം വിറ്റും വിളക്കുവെച്ചു. സകല സാധനങ്ങളും വിറ്റു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ യാചിച്ചു കിട്ടുന്ന എണ്ണകൊണ്ടു് ഒരു മാസം വ്രതപരിപാലനം ചെയ്തു. ഒരുദിവസം എണ്ണയാവട്ടേ നെയ്യാവട്ടേ ഒരേക്കൂട്ടം കിട്ടിയില്ല. അപ്പോൾ കലീനീതി മഹേശ്വരസന്നിധിൽ നിന്നു കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു ദുഷ്ടന്റെ വേഷധരിച്ചു കലീനീതിയോടു നീ എന്തിനാണു് കരയുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. കലീനീതി വ്രതഭാഗത്തിന്റെ കാരണത്തെ പറഞ്ഞു പിന്നേയും ഹേ മഹേശ്വര! വ്രതഭാഗം വന്ന എന്തെന്ന രക്ഷിക്കണേ എന്നുപാഞ്ഞു് ഊക്കെ നിലവിളിച്ചു. അപ്പോൾ ദുഷ്ടൻ ചിരിച്ചുകാണ്ടു പറഞ്ഞു. നീ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ഫലമന്താണു്? നിനക്കു മഹേശ്വരങ്കൽ ദുഷ്ടഭക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ നിന്റെ കാതിനെ അറത്തു് ആരക്കതാകാണ്ടു വിളക്കുവക്കുക. അതുകേട്ടു കലീനീതി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു് അപ്രകാരം ചെയ്യുവാൻ ആരാദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഉമാഭവിയോടുകൂടി വൃഷഭാരുഢനായിട്ടു അവന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ഭക്തനായ കലീനീതി

കു സായുജ്യത്തെ കൊടുത്തു മഹേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു.—
ബ്രഹ്മപുരത്തിൽ ശക്തിയെന്നപേരായ ഒരു ശൂദ്രനുമായിരുന്ന.
അവൻ ശിവങ്കൽ ഭക്തിമാനായിട്ടു ശിവസ്തുതിതല്പരനാ
യും ഭവിച്ചു. ദൃഢഭക്തനായ ആ ശൂദ്രന് ഒരു വ്രതമുണ്ടായി
രുന്നു. വേദത്തേയും വേദാന്തത്തേയും വൈദികന്മാരേയും ശി
വനേയും ദർശിച്ചുപായുന്നവരുടെ നാവിനെ മുറിച്ചുകളയും എ
ന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടെ കത്തിയ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന.
അവനെള്ള ഭയത്താൽ ആ നഗരവാസികളെല്ലാം മ
ഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ക്രോധത്താൽ അമൃതപാനം
ചെയ്യുവരെപ്പോലെ പാപരാഹിതന്മാരായി ഭവിച്ചു. ആ ശൂദ്ര
നും മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ മ
ഹേശ്വരസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
എഴുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— കമ്പാനദിയുടെ തീരത്തിൽ പ്ര
സിദ്ധമായ കാഞ്ചീപുരമുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ സമീപത്തി
ലുള്ള കാട്ടിൽ നന്ദഗോപവത്രനായ കൃഷ്ണനെപ്പോലെ അനേ
ക ഗോപനായകനായി ഒരു ഗോപഃശ്രഷ്ഠനുമായിരുന്നു. അ
വന് ഒരു സിദ്ധന്റെ പ്രസാദത്താൽ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ
ലഭിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞയെ പാലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന
അവന് ഇന്ദ്രിയജയം സിദ്ധിച്ചു. സപ്തഭോഗങ്ങളിൽനിന്നും
വിരക്തനായ ഗോപൻ രാജ്യത്തെ പുത്രകൾ എപ്പിച്ചു മഹേ
ശ്വരന്റെ സുന്ദരസ്വപത്രപാത്ത എപ്പോഴും മനസ്സിൽ വെച്ചു
കൊണ്ടിരുന്നു. ഗാഗയാലും ചന്ദ്രക്കലയാലും സപ്തതിനാലും
മാലകളാലും കെട്ടുറപ്പട്ട ജടാഭാരത്തോടുകൂടിയവനായും ജപലി
ക്കുന്ന തുതീയനേത്രത്തോടുകൂടിയവനായും സപ്തകണ്ഡലത്താൽ
മണ്ഡിതനായും ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ, അഗ്നി ഇവരാകുന്ന മൂന്നുനേ
ത്രങ്ങളോടുകൂടിയവനായും മന്ദസ്ഥിതത്തോടുകൂടിയ മുഖപത്മ

ത്തോടു കൂടിയവനായും കപാലമാലയാകുന്ന ആഭരണത്തോടു കൂടിയവനായും നിലകണ്ഠത്തോടുകൂടിയവനായും നാലുകൈകളിൽ വരമുദ്ര, അഭയമുദ്ര, ശുഭാ, മൃഗം ഇങ്ങിനെയുള്ള ചിഹ്നത്തോടുകൂടിയവനായും സപ്തത്താൽ യജ്ഞോപവീതത്തെ ധരിച്ചവനായും ഭംഗ്യാഭ്യുതിതശരീരനായും വ്യാഘ്രചർമ്മധരനായും ശബ്ദിക്കുന്ന മണിനൂപുരങ്ങളാൽ പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ട പാദോ വിന്ദങ്ങളോടു കൂടിയവനായും ഉമാദേവിയാൽ അലാകൃതമായ വാമഭാഗത്തോടുകൂടിയവനായും വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും അഗോചരനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ പഞ്ചേന്ദ്രിയവൃത്തിയോടുകൂടിയ മനസ്സിനാൽ വിഷയീകരിച്ചതുകൊണ്ട് ആ ഭക്താഗ്രഗണ്യനായ ഗോപനു പഞ്ചപാദനെന്നുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി. അവൻ ചിദാഖരപുരത്തിലിരുന്നു നിത്യവും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു നഭഃശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്ജ്വലത്തെ പ്രാപിച്ചു— ശ്വേതനദീതീരത്തിൽ പരിമളപുരമെന്നപേരായി ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ ഗണൻ എന്നുപേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശിവപുരാണങ്ങളിൽ ശിവകൈകൾത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കേട്ടു തന്റെ ദ്രവ്യത്താൽ ദിനത്തോറും മഹേശ്വരനു ദീപദാനം ചെയ്യവന്നു. അവന്നു ശിവപ്രസാദത്താൽ ഒരു നിധികിട്ടി. ആ മഹാധനത്തെ ദീപത്തിന്നു മുഖ്യസാധനമായ കല്പുരത്തെ വാങ്ങുവാൻ ഉപയോഗിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി മഹേശ്വരൻ അവനെ നിർബ്ബനാക്കി. അപ്പോൾ അവൻ ഉണങ്ങിയ പൂല്പുകാള കൊണ്ടുവന്നു കൂട്ടുകൂട്ടമായി കൂട്ടി മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ കത്തിച്ചുതുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുവർഷം കഴിച്ചു. അനന്തരം വർഷക്കാലത്തിൽ ഒരുദിവസം ഉണങ്ങിയ പൂല്പുകാള ലഭിക്കാതെ ഗണൻ തന്റെ കചഭാരത്തിൽ തീരകാളത്തി മഹേശ്വരനു ദീപദാനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായി വന്ന് അവന്നു സായുജ്ജ്വലത്തെ കൊടുത്ത് അവനോടുകൂടി മറയുകയും ചെയ്തു. — കരകപുരമെന്നു പേരായ നഗരത്തിൽ അവികാരിയെന്നുപേരായി

യി ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൻ കവിതപത്താൽ രാജാവിനെ സ്തുതിച്ച് എപ്പോഴും ധനങ്ങളെ വാങ്ങി മഹേശ്വരന്റെ ക്ഷേത്രനിർമ്മാണമാകുന്ന കൈകയ്ക്കുതെച്ചെച്ച മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്ഞാലഭിച്ചു. — പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ അവിരാമനെന്നപേരായി ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു കീർത്തിസ്സമ്പാദിച്ചവനും വിഭജനപുജിതനുമായിരുന്നു. ആ രാജാവു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ പൂജിച്ചു ജ്ഞാനസാമ്പന്ധന്റെ ഉപദേശത്താൽ അത്യന്തമമായ ശിവതപാത്തയറിന്റെ ഹേതയിലുള്ള അഹംഭാവത്തെ വിട്ടു ശുദ്ധമാനസനായിട്ടു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈവലുത്ത പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഏഴുപത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! മായൂരത്തിൽ നിവൃന്ധ എന്ന പേരായി ശുഭ്രജാതിജനായ ഒരു ശിവഭക്തനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ മനസ്സുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ ഒരു കുടികെട്ടി അതിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു മനസ്സിനാൽ പഞ്ചാക്ഷരത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ഭസ്സോഷ്ണജിതദോഹനായും ജടാവല്ലഭധരനായും ഇരുന്നു ദിവസത്താരും വൈകുന്നേരം മാത്രം ഒരു കൈ ജലത്തെ പാനം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ അവൻ പന്ത്രണ്ടുസംവത്സരം മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചു സംസാരസമുദ്രത്തിൽനിന്നു മോചിതനായി ഭവിഷ്ഠകയ്യും ചെയ്തു. — വിശാലപുരത്തിൽ മാനദൻ എന്നപേരായ ഒരു ശുഭ്രനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശുരാഗ്രഗന്യനും മഹേശ്വരഭക്തനുമായിരുന്നു. അവൻ നരസിംഹരാജാവിന്റെ സേനാപതിയായിരുന്നു. ഏഴുരൂക്കുടി ദൂരവും സമ്പാദിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ രക്ഷിച്ചു; ഗൃഹം, കൃഷി, വസ്ത്രം, ഉദ്യാനം, ആരംഭം, കന്യക, ആദരണം, വാഹനം ഇതുകളെയെല്ലാം ശിവഭ

തെന്മാക്ക് ഇഷ്ടംപോലെ കൊടുത്തു വൃജിച്ചു ശിവപ്രസാദത്താൽ ദേഹാന്ത്യത്തിൽ മുക്തിയേയും ലഭിച്ചു.— ഇനി കാഞ്ഞിരനാഥനായ രാജാവിന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു. ഇതു വിചിത്രമാണ്. ഇതിനെ കേൾക്കുവിൻ. ഗോപന്മാക്കുധിപനായി സിംഹകൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശിവഭക്തനും ശിവഭക്തഭക്തനാണ്. ചന്ദ്രനു നക്ഷത്രങ്ങളെ നന്നുപോലെ ആ സിംഹകന് അനേകം ഭാഷ്യമാരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ഒന്നിലെങ്കിലും രാജാവിന്നു സന്തതിയുണ്ടായില്ല. അതുകൊണ്ടു സിംഹകൻ ആ ഭാഷ്യമാരോടുകൂടി പ്രസിദ്ധമായ ശിവസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം പുത്രനുണ്ടാകേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു ത്യാഗേശ്വരൻ വസിക്കുന്ന കമലാലയക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അതിപാവനമായ കമലാലയമഹാതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനചെയ്തു ത്യാഗേശ്വരനെ സേവിപ്പാനായി ഭാഷ്യമാരോടുകൂടെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോയി. അവിടെ സ്വർണ്ണനിർമ്മിതമായ സോപാനത്തിൽ ജവന്തി പുഷ്പാവെച്ചിരുന്നു. ആ രാജഭാഷ്യമാരിൽ ഗർവ്വിതയായ ഒരു സ്ത്രീ ആ പുഷ്പത്തെക്കൊണ്ടു വാങ്ങി. അതുകണ്ടു സാഹസിയായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ വേഗം കത്തിയെടുത്ത് അവളുടെ മുകളിലെ അറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അവൾ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വീണു. അതുകണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാം ഹാ! ഹാ എന്നുപറഞ്ഞു. രാജാവ് അതുകണ്ടു നിന്റെ മകൻ അറഞ്ഞതാരാണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ ബ്രാഹ്മണനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. രാജാവു ക്രുദ്ധനായിട്ടു ബ്രാഹ്മണനോട് ഇങ്ങനെ ചെയ്യാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ ത്യാഗേശ്വരനെ പ്രിയമായ പുഷ്പത്തെ ഇവൾ എടുത്തു വാങ്ങി. ആ പാപത്തു ഭരിക്കാതിട്ടാണ് മുകളിലെ അറഞ്ഞതെന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു രാജാവു ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ച് എന്നാൽ ഇവൾക്ക് ഇതുപോര എന്നു പറഞ്ഞു വാങ്ങിയ ഭാഷ്യരുടെ പുഷ്പത്തെക്കൊണ്ടു കത്തിനെ മുറിച്ചു. ശംഭോ! പ്രസീദ! പ്രസീദ! എന്നും പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശിരസ്സിൽ ദേവകൾ പുഷ്പവർഷം ചെയ്തു. രാജ

പതിക്കു മൂക്കു മുറമ്പത്തേപ്പോലെ ഉണ്ടായി. രാജാവു മുറിച്ചു കയ്യു സ്വസ്തമയമായി ഉണ്ടായി. ജനങ്ങൾ അതുകണ്ട് ഏറവും വിസ്മയിച്ചു. രാജാവു ത്യാഗേശപരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ട് അവിടെത്തന്നെ വസിച്ചു. മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തിയെ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. — ഭൂമിയിൽ ഗവാകരമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു സ്ഥലമുണ്ട് അവിടെ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ഭാഗത്തിൽ കുബേരതുല്യനാണ്. കപ്പം കിട്ടുന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം ശിവഭക്തന്മാർക്കു കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഭൂതിഭാഗനുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി. ആ രാജാവു സകല ഭോഗങ്ങളിൽ നിന്നും വിരക്തനായിട്ടു തന്റെ ദ്രവ്യത്താൽ ചിത്സഭാപതിയുടെ സഭയെ കനകസഭയാക്കി. ധർമ്മത്തോടെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ആയിരം ശിവഭക്തന്മാർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുപ്പാനുള്ള ധനത്തെ എനിക്കു തരണം. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഭണ്ഡാരത്തിൽ നിന്ന് എടുക്കും എന്നു പറഞ്ഞുവന്നു. അതുകണ്ടു രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ച് അതിനുള്ള ധനത്തെ കൊടുത്തു. മഹേശ്വരനും മഹേശ്വരഭക്തന്മാർക്കും ഇങ്ങിനെയുള്ള ഉപചാരങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു തുലാചിത്തനായ രാജാവ് അതുകൊണ്ടു തന്നെ മുക്തിയെ പ്രാപിച്ചു. — കീർത്തിസഖൻ എന്നു പേരായി വേദപാരഗനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ദിനന്തോരം താൻതന്നെ പോയി ആയിരം കുടുംബം കൊണ്ടുവന്ന് അതിൽ പച്ചക്കുപ്പും, ഏലം, ഇലവംഗം മുതലായ വാസനദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം ചേർത്തു ധാരാളമായി അഭിഷേകം ചെയ്തും. ഇങ്ങിനെയുള്ള രൂതത്തെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വന്നു. സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ ചേർത്ത ചന്ദനത്താൽ ശിവലിംഗം മുഴുവനും ലേപനം ചെയ്തു താൻ വെച്ചുണ്ടാക്കിയ പുഷ്പങ്ങളാൽ ശിവലിംഗം മൂടി അർച്ചിക്കും. കപ്പുരദീപഭാഗവും ചെയ്തു നിത്യവും മഹേശ്വരനെ സേവിക്കും. ഇങ്ങിനെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി മഹേശ്വരനും കൌതുകമുണ്ടായി. പ്രളയകാലത്തിലെന്നപോലെ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം

മഴയില്ലാതിരുന്നു. സകലസാധനങ്ങളും നശിച്ചപ്പോൾ കീർത്തിസഖൻ ദരിദ്രനായി ഭവിച്ചു. അന്നവും ജലവുമില്ലാതെ കീർത്തിസഖൻ ഹോരമല്ലോ ശോഷിച്ചു അസ്ഥിമാത്രമായിത്തീർന്നു. എന്നിട്ടും ആ ബ്രാഹ്മണൻ ദൂരത്തുപോയി നദിയിൽനിന്ന് ഒരു കടം ജലം കൊണ്ടുവന്നു ഗ്രതഭംഗം വരാതിരിപ്പാൻ ദിവസവും മഹേശ്വരനേ അഭിഷേകം ചെയ്തും. ഒരു ദിവസം വളരെ ശ്രമാജ്ഞയായ ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു കടം ജലത്തെ തലയിലെടുത്തു കൊണ്ടു വെച്ചിരിക്കൊണ്ടു ബുദ്ധിമുട്ടി കണ്ണുകാണാതെ മഹേശ്വരസന്നിധിയിലെത്തിയപ്പോൾ സോപാനത്തിൽ കാൽ തടഞ്ഞു ഭൂമിയിൽ വീണു മൂർച്ഛിതനായി ഭവിച്ചു. വീഴുമ്പോൾ മഹേശ്വരനെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ടു വീണു. അപ്പോൾ കരുണാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ വന്നു ബ്രാഹ്മണന്റെ ക്ഷീണമെല്ലാം തീർത്തു നിത്യാം സോപാനത്തിൽ ഓരോ സ്വപ്നനാണുണ്ടെളവെക്കാ. അതെടുത്തു ശിവഭക്തന്മാർക്കും കൊടുത്തു നിയ്യം ഉപജീവനം കഴിച്ചുകൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞു മായുകയും ചെയ്തു. ബ്രാഹ്മണൻ പതുക്കെ ഏഴുനീറം നിത്യാം മഹേശ്വരൻ കൊടുക്കുന്ന സ്വപ്നത്താൽ ശിവഭക്തന്മാർക്കെല്ലാവർക്കും ഭക്ഷണം കൊടുത്തു താനും ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കീർത്തിസഖൻ വളരെക്കാലം ഇങ്ങിനെയിരുന്നു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപഥ്യരാണത്തിൽ

എഴുപത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം

—*—

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— നടക്കുകയെന്നു പേരായി പുണ്യസ്ഥലമായ ഒരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ട്. അവിടെ വിരധരന്ധരനായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ദ്രതുല്യനായ ആ രാജാവിന്നു ശൂരവ്യാഗ്രഹെന്നു പേരായി ഒരു സേനാപതിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സേനാപതിയുടെ വിക്രമത്താൽ സകല ശത്രുക്കളേയും ജയിച്ചു.

ആ മഹാഭാഗൻ ശിവഭക്തനായി ഭവിച്ചു. ശിവഭക്തന്മാരെ എപ്പോഴും പൂജിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ അവന്നു ധനങ്ങൾ വളരെ വർദ്ധിച്ചു. ആ സേനാപതി ശിവാലയങ്ങളിലെല്ലാം പദ്മതന്ദ്രാദിപ്പോലെയെ ധാന്യസമൃദ്ധങ്ങളെ ശിവപൂജയ്ക്കായും ശിവഭക്തപൂജയ്ക്കായും കൂട്ടിവെച്ചിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാജാവു സേനാപതിയോടു ശത്രുക്കളെ ജയിപ്പാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. സേനാപതി ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ആ ധാന്യങ്ങളെല്ലാം കൂട്ടിയിരിക്കുന്നതു ശിവധനമാണ്. അതു നിങ്ങൾക്കു തൊടരുത്. നിങ്ങൾക്കുള്ളത് ഇതാ വേറെ വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു സേനാപതി യുദ്ധത്തിന്നു പോകയും ചെയ്തു. ശത്രുക്കൾ സന്യസ്തരും അധികമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അധികദിവസം താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. അപ്പോഴേക്കു സേനാപതിയുടെ ബന്ധുക്കൾ അവരുടെ ധാന്യമെല്ലാം കഴിഞ്ഞതിനാൽ സേനാപതി വരുമ്പോൾ കൊടുക്കാമെന്നുവെച്ചു ശൈവധാന്യങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നന്തരം ശത്രുക്കൾ സന്യസ്തരുടെയെല്ലാം ജയിച്ചു സേനാപതി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി മടങ്ങിവന്ന ശത്രുക്കളുടെ ധനമെല്ലാം രാജാവിന്നുകൊടുത്തു. പിന്നെ തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി താൻ ഏല്പിച്ചുപോയ ശൈവധാന്യങ്ങളുടെ വൃത്താന്തത്തെ അറിഞ്ഞു. അതുകേട്ടു സേനാപതി കാളിയന്റെ വിഷപ്രാപ്തമായ യമുനാഗ്രഭം അകത്തു വിഷത്താൽ കലങ്ങിയതായും പുറത്തു സ്വച്ഛമായുമിരിക്കുന്നതുപോലെ അകത്ത് അതിക്രോധമുണ്ടായെങ്കിലും പുറത്തു സന്തുഷ്ടനായിരുന്നു. ബന്ധുക്കളോടെല്ലാം നല്ലവാക്കിനെ പറഞ്ഞു ശിവപൂജയും മറ്റും ചെയ്തു പകലെല്ലാം കഴിച്ചു. രാത്രിയായപ്പോൾ ശിവധാന്യത്തെ ഭക്ഷിച്ചവരായ ജനങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ചു തന്റെ വാളടുത്ത് അവരുടെ കഴുത്തുകൾ അറത്തു. കുട്ടികൾ വരെ കൊല്ലുന്നതുകണ്ട് ആദ്യം പ്രസവിച്ചവളായ ഒരു സ്ത്രീ കുട്ടിയെ തന്റെ ശരീരത്താൽ മാച്ചുകൊണ്ടു സേനാപതിയോടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. നീ ദയചെയ്ത് ഈ കുട്ടിയെ എനിക്കു തരിക. ഈ കുട്ടിക്കു ചോരാണ് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു ശിവധനം

ന്യങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ച അപരാധം കുട്ടിക്ക് ഇല്ലല്ലോ. ഇങ്ങിനെ കരഞ്ഞു പറയുന്ന ആ സ്ത്രീയുടെ വാക്കുകേട്ടു സേനാപതി പാഞ്ഞു. ശിവധാന്യത്തെ ഭക്ഷിച്ചവളായ നിന്റെ മുലപ്പുൽ ഈ കുട്ടി കുടിച്ചിട്ടില്ലെ? അതുകൊണ്ടു കുട്ടിയുടേയും തല അറക്കുന്നതാണ് ആ പാപത്തിന്റെ പ്രായശ്ചിത്തം. എന്നു പറഞ്ഞു സാഹസിയായ സേനാപതി ആ കുട്ടിയുടെ ശിരസ്സറക്കു വോടുകുള മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടുകൂടി വൃഷഭാത്രയനായിട്ടും അവന്റെ മുഖിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. സേനാപതി മഹേശ്വരനെ കണ്ടു ഭയത്തോടെ അപരാധത്തെ ക്ഷമിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു നമസ്കരിച്ചു. ആ സേനാപതി കൊന്ന ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം ഭയയോടുകൂടി ജീവിപ്പിച്ചു സേനാപതിക്കു സായുജ്യവും കൊടുത്തു മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടുകൂടെ മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തംഭോപപുരാണത്തിൽ
എഴുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! വളരെ ജന്മങ്ങളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട പുണ്യവിശേഷത്താൽ മഹേശ്വരഭക്തി ലഭിച്ച മനുഷ്യനു ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയാൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ കൈവല്യപദം ലഭിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മജ്ഞനായ ബ്രാഹ്മണരുടെ വാസസ്ഥലമായി നിർണ്ണയപുരമെന്നൊരു അഗ്രഹാരമുണ്ട്. അവിടെ ഒട്ടും സംശയംകൂടാതെ സകല വേദാന്തങ്ങളുടേയും നിർണ്ണയം സംഭവിക്കുന്നു. ആ അഗ്രഹാരത്തിൽ ശംഭുചിത്തനെന്നു പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു ശിവഭക്തിയാൽ നിർമ്മലമായിട്ടു മഹേശ്വരങ്കൽതന്നെ നിശ്ചലമായി ഉറച്ചു. സകല വേദാഗമരഹസ്യമുള്ള അറിയുന്നവനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയാൽ ജനനമരണക്ലേശരൂപമായ സംസാരത്തെ ത്യജിച്ചു മുക്തിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ക്ഷേത്രനിർമ്മാണംചെയ്തു ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠചെയ്തവാൻ തക്കതായ ദ്രവ്യമില്ലാത്തതിനാ

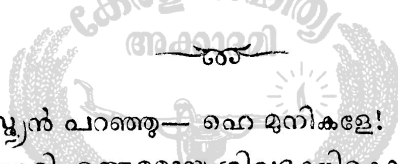

ൽ മനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വലക്ഷണയുക്തമായും പ്രാകാരം, മണ്ഡപം, പ്രാസാദം, ഗോപുരം ഇവകളാൽ അലംകൃതമായും രത്നമയങ്ങളായ അനേക വാഹനങ്ങളാൽ മണ്ഡിതമായും അനേക ഉപകരണങ്ങളോടുകൂടിയും അനേക ദാസീദാസന്മാരോടുകൂടിയുമിരിക്കുന്ന ഉത്തമക്ഷേത്രത്തെ നിർമ്മിച്ചു. ആ ക്ഷേത്രമധ്യത്തിൽ മഹേശ്വരനെ ലിംഗരൂപത്തിലായി പ്രതിഷ്ഠിച്ച് അർപ്പണാനുഷ്ഠാനപരമ്പരയോടുകൂടെ മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു. ഇങ്ങിനെയുള്ള മാനസപൂജയാൽ ബ്രാഹ്മണൻ സകല പാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിതനായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു രാജാവു സന്തതിയുണ്ടാവാനായി കാഞ്ചീപുരത്തിൽ ഒരു ക്ഷേത്രനിർമ്മാണമെഴുതി ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിന്റെ പരിജ്ഞാനമില്ലാത്തതിനാൽ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചിന്താക്രാന്തനായിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ രാജാവിനോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഈ അഗ്രഹാരത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായ ശംഭുചിത്തബ്രാഹ്മണനെ ഗുരുവായി വരിച്ചു ക്ഷേത്രനിർമ്മാണത്തേയും ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയേയും ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നം കണ്ട രാജാവ് അപ്പോൾതന്നെ ശംഭുചിത്തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി, ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ചു സ്വപ്നവൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണൻ ആ രാജാവിന്നു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തേയും അതിന്റെ അനുഷ്ഠാനത്തേയും ഉപദേശിച്ചു. രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ബ്രാഹ്മണന്റെ മനസ്സിലുള്ളതുപോലെ വിശേഷമായ ക്ഷേത്രത്തെ ഉണ്ടാക്കിച്ച് ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയേയും ചെയ്തു. ശിവപ്രസാദത്താൽ ശിവപദവും ലഭിച്ചു. ശംഭുചിത്തനും മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള ശിവപൂജയാൽ മലത്രയവിനിമുക്തനായിട്ടു ശിവപദത്തെ പ്രാപിച്ചു. പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ സുകുമാരനെന്നു പേരായ രാജാവിന്റെ ഭാര്യയായി ചോളരാജപുത്രിയായ പത്മാവതിയെന്ന ഒരു മഹതിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സാധുവി ദുർമ്മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്ന ഭർത്താവിനെ ആ മതത്തിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിപ്പിച്ചു ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ അനുഗ്രഹ

ത്താൽ ഭർത്താവിനെ മഹേശ്വരഭക്തനാക്കി ഹാലാസ്ത്രനാഥനെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ കാലഭയത്തെ കടന്നു.— കാമ്പിലുറ ഗുരത്തിൽ കീർത്തിരമനെന്നു പേരായ ഒരു രാജാവു ശിവഭക്തനാകുന്ന് ഇഷ്ടങ്ങളെ കൊടുത്തുകൊണ്ടും മഹേശ്വരനെ വുജിച്ചുകൊണ്ടുമിരുന്നു. ശിവഭക്തനാകുവാനും, കൗപിനം, ഉത്തരീയം, എണ്ണ, ഭക്ഷണം ഇവകളെയെല്ലാം ജനിച്ച്മുതൽ മരണം വരെ ദിവസത്തെ ശുശ്രൂഷക്കാരെ കൊടുത്തുകൊണ്ടു നിമ്ബയായ കീർത്തിയെ ലോകത്തിലെല്ലാം പരത്തി ദേവാന്ത്രത്തിൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒന്നു സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഏഴുപത്തൊമ്പതാം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! ലോകത്തിൽ തിയ്യങ്കുജാതികൾക്കു ഉത്തമമായ ശിവഭക്തികൊണ്ടു ശിവനെ വുജിച്ച ശിവപ്രസാദത്താൽ മുക്തനാകാൻ കഴിയും. ഭൂമിയിൽ ഗജാരണ്യമെന്നു പേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുമുണ്ട്. അതിന്റെ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലും പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാവേരിനദി ആ ഭക്തന്റെ ഓലപോലെയിരിക്കുന്നു. അവിടെ വേദം വെളുത്ത ഞാവൽപ്പൂക്കളായിട്ടു തപസ്സുചെയ്യുന്നു. ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ മൂലത്തിൽ ജഗത്തിനെന്നല്ലാ മൂലമായ മഹേശ്വരൻ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്നു. സമുപ്രകാശവസ്തുക്കളേയും സ്വപ്രകാശത്താൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ തേജോലിംഗസ്വരൂപനായിട്ടാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ആ ഗജാരണ്യത്തിലുള്ള ഒരു ഗജം ദിവസവും കാവേരീജലത്തിൽ മുക്കി ഇമ്പിക്കെട്ടിൽ കാവേരീജലം നിറച്ചു കൊണ്ടുപോയി ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിന് അഭിഷേകം ചെയ്യും. ഇങ്ങനെ ആ ഗജം ഭക്തികൊണ്ടു പരിശുദ്ധമായ മനസ്സാടുകൂടി

എപ്പോഴും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഞാവൽവൃക്ഷത്തിൽതന്നെ ഒരു എട്ടുകാലി തന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന നൂലുകുളാൽ ശിവലിംഗത്തിന്റെ മുകളിൽ കുടവിടിച്ചതുപോലെ വിതാനിച്ചുകൊണ്ടു ദിനശോഭനം മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ലൂതയെക്കുറിച്ച് മഹേശ്വരൻ ഏറ്റവും പ്രീതനായിരുന്നു. ലൂത ഉണ്ടാക്കുന്ന വിതാനങ്ങളെ നിത്യം അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ വരുന്ന ഗജം നശിപ്പിച്ചുകളയും. അതുകണ്ടു ലൂത കോപിക്കും. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം ഗജം അഭിഷേകത്തിനായി വന്നു വിതാനത്തെ നശിപ്പിച്ചു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുപ്പോൾ അതികവിതയായ ലൂത ആ ഗജത്തിന്റെ തുമ്പിക്കയ്യിൽ ചാടി. ലൂത വളരെ ചെറുതായതുകൊണ്ടു ഗജം അറിഞ്ഞില്ല. ലൂത തുമ്പിക്കയ്യിന്റെ അകത്തേക്കു പോയി. ലലാടസ്ഥാനത്തിൽ ചെന്നു ഗജത്തിനെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു. ആ ഗജം മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ പരിഭ്രമിച്ചു വട്ടത്തിൽ തിരിഞ്ഞു ഭ്രമിയിൽ വീണു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിക്കുമ്പോൾ തുമ്പിക്കയ്യിന്റെ അഗ്രത്തെ അകത്തേക്കു രജ്ജിയിരുന്നതിനാൽ പുറത്തേക്കു വരുവാൻ വഴിയില്ലാതെ ലൂതയും മരിച്ചു. ദയാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഗജത്തിന്നു മൃക്കുതിയെകൊടുത്തു. മഹേശ്വരന്നു കുടവിടിച്ചിരുന്ന ലൂത ഒരു ചക്രവർത്തിയായ രാജാവിന്റെ ഭാര്യയുടെ ഗർഭത്തിൽപതിച്ചു. ആ രാജ്ഞിക്കു പത്തുമാസം തികഞ്ഞപ്പോൾ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ അറിയുന്ന്വനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ രാജ്ഞിയോടു പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾതന്നെ ഭവതി പ്രസവിച്ചാൽ ആ പുത്രൻ പത്തുദിവസത്തിനുള്ളിൽ മരിക്കും. ഒരു മുഹൂർത്തം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് പ്രസവിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ പുത്രൻ ദീർഘായുഷ്ഠാനായും ചക്രവർത്തിയായും ഭവിക്കും, സംശയമില്ല. ഇങ്ങിനെ ജ്യോത്സ്യൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പുത്രന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ കാക്കിക്കുന്നവളായ രാജ്ഞി തല കീഴോട്ടാക്കി കാലുകളെ വൃക്ഷത്തിന്മേൽ കെട്ടി ഒരു മുഹൂർത്തനേരം നിന്നു. ഒരു മുഹൂർത്തം കഴിഞ്ഞ ഉടൻ രാജ്ഞി ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. ആ വേദനകൊണ്ടു രാജ്ഞി മരിക്കുകയുംചെയ്തു. ആ പൂ

ത്രന്റെ കണ്ണുകൾ ചുക്കുന്നിരുന്നതിനാൽ ലോഹിതാക്ഷൻ എ
ന്നു പേർവെച്ചിട്ടു. ആ ബാലൻ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ സകല ജന
ങ്ങൾക്കു ആനന്ദകരമായി വളന്നു. യൌവനയുക്തനായ പൂ
ത്രനെ അച്ഛൻ നല്ല മുഹൂർത്തം നോക്കി തന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ
അഭിഷേകം ചെയ്തു വനത്തിലേക്കു പോയി. അച്ഛൻ തപസ്സി
ന്നു പോയപ്പോൾ ലോഹിതാക്ഷൻ മന്ത്രികളോടുകൂടി സകല രാ
ജ്യത്തെയും ന്യായമായി രക്ഷിച്ചു. പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ചെയ്ത പൂണ്യ
വിശേഷത്താൽ ലോഹിതാക്ഷൻ പൂർവ്വജന്മസ്തരണയുണ്ടായി. ഭൂ
മിക്കെല്ലാം ഏകമരത്യാധിപതിയായ ലോഹിതാക്ഷൻ പൂർവ്വസ്തര
ണയാൽ ഗജാരണ്യത്തിൽ പോയി ജംബൂനാഥനായ മഹേശ്വ
രന് അനുധി കൈകൾക്കുണ്ടെ ചെയ്തു. അത്യുന്നതങ്ങളാ
യ സാലങ്ങളാലും ഗോപുരങ്ങളാലും ശോഭിതമായ ക്ഷേത്രത്തെ
നിർമ്മിച്ച മഹാത്മവത്തേയും കല്പിച്ചു. മാരുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങ
ളിലും വളരെ ഉത്സവങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. ചിദാമ്പരപുരത്തി
ൽ പോയി സഭാപതിയുടെ സന്നിധിയിൽ പത്തു സംവത്സരം
വസിച്ച ബഹുവിധകൈകൾക്കുണ്ടെയും ചെയ്തു. പിന്നെ ലോ
ഹിതാക്ഷൻ നാലു സമുദ്രങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ഭൂമിയെ ധർമ്മത്തോ
ടെ പരിപാലിച്ചു അന്ത്യത്തിൽ മഹേശ്വര പ്രസാദത്താൽ അ
ജ്ഞാനവന്ധത്തിൽനിന്നു മുക്തനാകുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഏഴുപത്തോമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു — ഹെ മുനികളേ! കശീലവനെന്നു
പ്രസിദ്ധനായ ഒരു പാട്ടുകാരനായിരുന്നു. അവന്റെ വീണാ
ഗാനത്താൽ ഹാലാസ്ത്രേശ്വരൻ പ്രസന്നനായ കഥ കേൾക്കു
വിൻ. ആ കശീലവൻ ഹാലാസ്ത്രേശ്വരസന്നിധിയിൽ പന്ത്രണ്ടു
സംവത്സരം വീണാഗാനം ചെയ്തു. ഭക്തജനസംഘത്തിൽ അവ

രോടൊപ്പം പീഠത്തിലിരിക്കേണമെന്ന് അവന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. വീണാഗാനത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ ഹാലാസ്യനാഥൻ ആ ആഗ്രഹത്തെ അവന്നു സഫലമാക്കിക്കൊടുത്തു. പിന്നെ കുശീലവൻ കമലാലയത്തിൽ പോയി ത്യാഗേശ്വരനെ വീണാഗാനത്താൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചു ത്യാഗേശ്വരനേയും പ്രിയഭക്തനായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ ഗൊരീദേവിയുടെ സുന്ദാമൃതപാനത്താലുണ്ടായതായ ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ മാധുര്യസൂക്ഷികളെ അവൻ മനോഹരധ്വനിയായ വീണയിൽ വായിച്ചു ദ്രോണീപുരേശ്വരനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു മഹേശ്വരനെ ഉമാദേവിയോടുകൂടെ പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടു. ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ പ്രസാദത്താൽ ശിവപ്രസാദത്തെ ലഭിച്ചവനായ കുശീലവഭക്തശ്രേഷ്ഠൻ അജ്ഞാനബന്ധത്തെ ചേരിച്ചു മുക്തനായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹെ മുനികളേ! നിമ്ബലയായ ശിവഭക്തികൊണ്ടു കർമ്മശക്തിനിന്നു മുക്തന്മാരായ അരുപത്തിമൂന്നു ശിവഭക്തന്മാരുടെ കഥകളെ ഞാൻ പറഞ്ഞു. മേൽപറഞ്ഞ ഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളെ സ്തുരിച്ചാൽ ബ്രഹ്മഹത്യാദി പാപങ്ങൾക്കൂടി നശിച്ചുപോകും. ജടിലൻ, മിഥിലൻ, ഭാൽഭൂൻ, സൗരഭേയൻ, ജിതാസനൻ, ബാലശിഖൻ, സിദ്ധരയൻ, വഷഡ്ഗ, കപലൻ, ഉഷിരൻ എന്നിങ്ങനെ പത്തു ഭക്തന്മാർ മനസ്സുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു ശിവപ്രസാദത്താൽ ലോകവന്ദിതന്മാരും മുക്തന്മാരുമായി ഭവിച്ചു. അവർ മഹേശ്വരനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട വിജ്ഞാനത്താൽ അജ്ഞാനനിവൃത്തന്മാരായിട്ടു സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും സാക്ഷിസ്വരൂപനായി വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹെ കാദേശ്വരവ! മഹേശ്വരൻ എപ്പോൾ എവിടേയെത്തും ആകാശം വിജ്ഞാനത്തെ ഉപദേശിച്ചത്? അതെല്ലാം വിസ്മാരമായി ഞങ്ങളോടു പറയുക. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഒരിക്കൽ സനകാദിമഹാമുനികൾ കൈലാസശിഖരത്തിൽ ദേവിയോടുകൂടി സുഖമാശി വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു ഭക്തിയോടുകൂടെ ചോദിച്ചു. ഹെ ദേവദേവ! ദയാനിയ്യേ! ഞങ്ങൾ വേദാന്തങ്ങളെല്ലാം കേട്ടിട്ടും പ്രപഞ്ചം ലയിക്കുന്നി

പ്രാപ്തം. സകല ലോകവും ലയിക്കുമ്പോൾ ഭവാനുമാത്രം ശേഷിക്കുന്നു എന്നു വേദാന്തങ്ങൾ പറയുന്നു. അനേകരൂപമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്നും ഏകരൂപമായ ഭവാനും വിരോധമില്ലാത്ത എങ്ങിനെ ഭവിക്കും? കാലകാലാനുസാരമായ ഭവൽപാദോഽവിനശത്തെ കണ്ടിട്ടു പിന്നെയും സംശയം തീർന്നില്ലെങ്കിൽ ഇനി ഞങ്ങൾ ആരെന്നു ശരണു പ്രാപിക്കേണ്ടതു്? ജ്ഞാനസ്വരൂപനായ ഭവാങ്കൽനിന്നു് അജ്ഞാനസ്വരൂപമായ പ്രപഞ്ചം എങ്ങിനെയുണ്ടായി? ആ തത്ത്വരൂപമായ പ്രപഞ്ചം തേജോരൂപനായ ഭവാങ്കൽ ലയിക്കുന്നതും എങ്ങിനെ? ഞങ്ങളുടെ സർവ്വസംശയങ്ങളും തീരത്തക്കവണ്ണം ഇതിന്നു സമാധാനം ഞങ്ങളോടു പറയുക. ഇങ്ങിനെ സനകാദികളുടെ ചോദ്യത്തെക്കൂടി കരുണാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. ഹെ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാര! നിദിദ്യോസനജന്മമായ വിശേഷജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ ജ്ഞാനാശാസത്തെ നിങ്ങളോടു പറയാം കേൾക്കവിൻ. ഏതൊരു ജനങ്ങൾ ഹൃദയാകാശസ്ഥിതനായ പരമാത്മാവിനെ സർഗ്ഗരൂപഭേദശാലികൾക്കൊണ്ടും അറിയുന്നില്ലയാ ആ ബഹിർമുഖന്മാർ! ഈ ജ്ഞാനാശാസത്തെ ഉപദേശിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല—ഷഡ്വികാരരഹിതനായും തന്നെക്കൂടാതെ തനിക്കു വേറെ ഒരാധാരമില്ലാത്തവനായും അജ്ഞാനമിതനായും ആകാശസ്വരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന പരമാത്മാവിങ്കൽ ജീവന്മാർ സമുദ്രത്തിൽ തിരമാലകളെന്നപോലെ ഉത്ഭവിക്കുകയും ലയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സൃഷ്ടിക്കു മുന്മുമ്പും പ്രളയനന്തരവും ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു മദ്ധ്യത്തിൽ മാത്രം പ്രകാശിക്കുന്നതായ പ്രപഞ്ചം ആധാരജ്ഞാനമില്ലാത്തതിനാൽ സത്യാപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. എന്നാൽ ചിലർ ഉത്തമഭക്തിക്കൊണ്ടും ഈശ്വരാർപ്പിതമായ കർമ്മകൊണ്ടും അധിഷ്ഠാനസ്വരൂപനായ ആത്മാവിനെ അറിയുന്നു. ജനങ്ങൾക്കു് ഈശ്വരനായ ഏതാൻ അനുഗ്രഹത്താൽ നിദിദ്യോസനജന്മമായ വിജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുന്നു. ആത്മാവിനെക്കൂടാതെ ഇതരകാരണമില്ലാത്തതായ പ്രപഞ്ചത്തെ നിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തിൽ കാണുന്ന ജനങ്ങളിൽ ചെറു് ഒരുത്തൻ മാത്രം ഭു

ശ്രമായ പ്രപഞ്ചത്തെ യോഗംകൊണ്ട് എങ്കൽ കാണുന്നു. എത്ര കാലം അജ്ഞാനമുണ്ടോ അത്ര കാലവും പ്രപഞ്ചം സത്യംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. അദ്വൈതരോപ, അപവാദങ്ങളെക്കൊണ്ട് അജ്ഞാനനാശം വരുമ്പോൾ ആ ജഗത്ത് എങ്കൽതന്നെ ലയിക്കുന്നു. തൂക്കിയിൽ രണ്ടുഭാഗവും രണ്ടുവിൽ സ്പർശമുറവും ഉണ്ടാമെന്നുപോലെ ഒരു വസ്തുവിനെ മറ്റൊരു വസ്തുവിൽ ആരോപിക്കുന്നതിന് അദ്വൈതരോപമെന്നു പേർ പറയുന്നു. ഈ ഭ്രാന്തകമ്മാ അറിവാൻ ഖണ്ഡിക്കുന്ന യുക്തിയേയാണ് അപവാദമെന്നു പറയുന്നത്. ഇതിൽ അദ്വൈതരോപസമ്പ്രദായത്തെ ഭവാന്മാർ സാധധാനമനസ്സോടുകൂടി കേൾക്കുവിൻ. സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഒരുത്തൻ തന്നെ ഉള്ളു. വേറെ ഒരു കാര്യകാരണൻ ഇല്ല. ആ ഞാൻ എല്ലാവരും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും അന്യപ്രകാശങ്ങളാൽ പ്രകാശനല്ലാതെ സ്വയമേവ പ്രകാശിപ്പൊക്കുന്നു ദിവ്യധാതുവിന്റെ പ്രകാശത്താലുകൊണ്ടും മഹാഭേദം എന്നു വേദങ്ങളാൽ പറയപ്പെടുന്നു. സതപരജന്മമോ ഗുണസമുപരിപിന്നിയായ മൂലപ്രകൃതി പരമാത്മാവിന്റെ അവലോകനത്താൽ പ്രേരിതയായിട്ടു സതപഗുണപ്രധാനമായി ജ്ഞാനശക്തിയെന്നു പേരായ മഹത്തമത്തെ പ്രസവിച്ചു. സതപഗുണത്തിന്റെ വൃദ്ധിയും അധിഷ്ഠാനമായ പ്രകൃതിയുടെ പ്രതിഫലനവും മഹത്തമതപതികൾ ഉണ്ടാകുന്നു. പ്രകൃതിയെ ഉപാധിയായി പ്രാപിച്ചവനായി സർവ്വസാക്ഷിയായ അപ്രകൃതൻ എന്നു പറയപ്പെട്ടവൻ ഈശ്വരനാകുന്നു. ആധാരപ്രതിബിംബത്തോടുകൂടിയ തമോഗുണത്തിന്റെ വൃദ്ധി അധികാരതപമാകുന്നു. നശ്വരമായ ദേഹത്തിൽ ഞാൻ എന്നുള്ള ബുദ്ധിയുണ്ടാകുന്നതു തന്നെയാണ് ഭോക്താവായ ജീവൻ. എന്നാൽ ഈക്ഷിതമായ തമോഗുണത്തിന്റെ യാതൊരു വൃദ്ധിയുണ്ടോ അത് ആധാരപ്രതിബിംബത്തോടുകൂടിയതായി നേത്രഗോചരമല്ലാത്തതായ ആകാശം എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. ആ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽനിന്നു സതപരജന്മമോ ഗുണരൂപമായ സൂക്ഷ്മാകാശം എന്റെ വീക്ഷണത്താൽ ഉണ്ടായി. ആ ആകാശത്തിന്റെ സതപാശത്തിൽ

ൽനിന്നു ശ്രോത്രവ്രതവും രജോശത്തിൽ നിന്നു വാഗിന്ദ്രിയവും തമോശത്തിൽനിന്നു ശബ്ദമുണ്ടായി. ആകാശത്തിൽനിന്നു തന്നെ ത്രിഗുണരൂപനായ വായുവും ഉണ്ടായി. വായുവിന്റെ സതപാശത്തിൽനിന്നു തപഗിന്ദ്രിയവും രജോശത്തിൽനിന്നു പാണ്ഡിത്യവും തമോശത്തിൽനിന്നു സ്വർവുമുണ്ടായി. ആ വായുവിങ്കൽ നിന്നു ത്രിഗുണാത്മകമായ തേജസ്സുണ്ടായി. ആ തേജസ്സിന്റെ സതപാശത്തിൽ നിന്നു നേത്രവ്രതവും രജോശത്തിൽനിന്നു പാദവും തമോശത്തിൽനിന്നു രൂപവും ഉണ്ടായി. ആ തേജസ്സിൽനിന്നു ത്രിഗുണാത്മകമായ ജലം ഉണ്ടായി. ആ ജലത്തിന്റെ സതപാശത്തിൽനിന്നു രസനേന്ദ്രിയവും രജോശത്തിൽനിന്നു ഗുദവും തമോശത്തിൽനിന്നു രസവും ഉണ്ടായി. ആ ജലത്തിങ്കൽനിന്നുതന്നെ ത്രിഗുണരൂപിണിയായ ഭൂമിയുണ്ടായി. ഭൂമിയുടെ സതപാശത്തിൽനിന്നു ഗ്രാണേന്ദ്രിയവും രജോശത്തിൽനിന്നു ഗുഹ്യവ്രതവും തമോശത്തിൽനിന്നു ഗന്ധവും ഉണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടേയും സതപാശസമുദായംകൊണ്ട് അന്തഃകരണമുണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ രജോശസമുദായംകൊണ്ടു പ്രാണനും ഉണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ തമോശസമുദായംകൊണ്ട് അഹങ്കാരമുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെയാണ് ശാസ്ത്രനിസ്തന്ത്രം. മേൽ വിവരിച്ച സൂക്ഷ്മപഞ്ചഭൂതങ്ങളെ എന്റെ വീക്ഷണംകൊണ്ടു മായയാൽ പഞ്ചീകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെ പകുതി പകുതിയാക്കി പത്തുഭാഗങ്ങളാക്ക. അവയിൽ അഞ്ച് അരഭാഗങ്ങളെ അരയ്ക്കാൽ അർദ്ധമായി ഇരുപതുഭാഗങ്ങളാക്ക. ആകാശത്തിന്റെ അരഭാഗത്തിന്ന് ആകാശത്തിന്റെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗം ആവശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ വായുവാദികളുടെ നാല് അരയ്ക്കാലിനെ ആകാശത്തിന്റെ അരഭാഗത്തോടു ചേർത്തുക. ഇതിന്നു മഹാകാശമെന്നു പേർ പറയുന്നു. ഇപ്രകാരം തന്നെ വായുവിന്റെ അരഭാഗത്തോട് ആകാശാദികളുടെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. അനിയുടെ അരഭാഗത്തോട് ആകാശാദികളുടെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ജലത്തിന്റെ അരഭാഗത്തോടുകൂടി

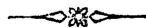

ആകാശാദികളുടെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ഭൂമിയുടെ അരഭാഗത്തോടുകൂടി ആകാശ, വായു, അഗ്നി, ജലങ്ങളുടെ അരയ്ക്കാൽഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ഇപ്രകാരം ചേർത്താൽ ഇരുപത്തഞ്ച് അഞ്ചാകും. ഇതിന്നു പഞ്ചീകരണമെന്നു പേർപറയുന്നു. ഇങ്ങിനെ പഞ്ചീകരണംചെയ്ത പഞ്ചമഹാഭൂതങ്ങളാൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഉണ്ടായി. ബ്രഹ്മാണ്ഡമദ്ധ്യത്തിൽ ജരായുജം, അണ്ഡജം, സ്പേദജം, ഉത്ഭിജം എന്നു നാലു ജാതികളുണ്ടായി. കർമ്മത്തേയനുസരിച്ചു കാലത്താൽ വരികപ്പെട്ട പുണ്യപാപകർമ്മ പരിപാകംകൊണ്ടു ജീവന്നു സുഖദുഃഖാനുഭവസാധനമായും ഭാഗങ്ങൾക്ക് ഇരിപ്പിടമായും പഞ്ചീകൃതപഞ്ചമഹാഭൂതങ്ങളെ കൊണ്ടുണ്ടായതായും പാപപുണ്യകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതായും അന്നമയകോശമെന്നുപേരായും ഇരിക്കുന്ന സ്ഥൂലശരീരം ഉണ്ടാകുന്നു. സൂക്ഷ്മഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടായതായി പഞ്ചപ്രാണങ്ങൾ, ദേശേന്ദ്രിയങ്ങൾ, മനസ്സ്, ബുദ്ധി ഇവ പതിനേഴു തത്വങ്ങൾ കൂടിയതിനെ ലിംഗശരീരമെന്നും സൂക്ഷ്മശരീരമെന്നും പറയുന്നു. അനാദിപരമ്പരാഗതയായിരിക്കുന്ന അവിദ്യയെ കാരണശരീരമെന്നു പറയുന്നു. ദോഷഭിമാനിയായ ജീവന്നു ജാഗ്രൽസ്വപ്നസൂഷുപ്തിയെന്നു മൂന്നവസ്ഥകളുണ്ടാകുന്നു. യാതൊരുജീവന്റെ സ്ഥൂലശരീരചേഷ്ടകളിൽ ഞാൻ, എന്റെ, എന്നു പറയുന്നുവോ ആ ബുദ്ധിക്കു ഭ്രമമെന്നു പേർ. സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മകാരണശരീരാഭിമാനിയായിരിക്കുന്ന ജീവന്ന് ഓരോരോദോഹസംബന്ധത്തിൽ മുമൂന്നു നാമങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അന്നമയ കോശമായ സ്ഥൂലശരീരസംബന്ധത്തിൽ ചിദോദാസൻ, വിശ്വപൻ, വ്യാവഹാരികൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. പ്രാണമയ, മനോമയ, വിജ്ഞാനമയ, കോശത്രയരൂപമായ ലിംഗശരീരത്തിൽ അഭിമാനിയായി മാനസികഭാഗത്തെ ഭൂജിക്കുന്ന ജീവന്നു വൈകാരികൻ, തൈജസൻ, സ്വപ്നകുളിതൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. ആനന്ദമയകോശമായ കാരണശരീരസംബന്ധത്തിൽ പാരമാത്മികൻ, പ്രാജ്ഞൻ, അച്ഛിന്നൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. ലിംഗശരീരത്തിന്നു ജ്ഞാനോദയപശ്ചത്തം നാശമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആപേ

ക്ഷിപ്രനിത്യതപാഭവിക്കുന്നു. സ്ഥൂപശരീരം ജലബുൽബുദപ്രായമായതുകൊണ്ട് അത്യാത നശപരമാണു പറയുന്നു. വൃക്ഷങ്ങളിൽ നിന്നു ദിനന്താനം ഇലകൾ ഉണ്ടാകുന്നതു പോലെ ഭോക്താവായ ജീവനു ഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിപ്പാനായി സ്വകർമ്മങ്ങളാൽ സ്ഥൂപഭേദങ്ങളുണ്ടാകുന്നു. അജ്ഞാനമുദാത്തവര സാസാരത്തിൽ ഭവിക്കുന്ന ജീവന്റെ ലിംഗശരീരനാശത്തിനായിക്കൊണ്ടു നാമരൂപാത്മകമായ ഈ മായപ്രപഞ്ചം എന്നാൽ പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ

എഴുപത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം

മഹാശവരൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! ജീവൻ അനേക ജന്മങ്ങളെ പ്രാപിച്ചു ജന്മാവസാനത്തിൽ എന്റെ പ്രസാദം കൊണ്ട് എന്ന പ്രാപിക്കുന്നക്രമത്തെ പറയാം കേൾക്കവിൻ. നാനാവിധങ്ങളായ ജരായുജാദി യോനികളിൽ കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു ഭാഷ്യാപുത്രാദികളോടുകൂടി ഭവിക്കുന്ന ജീവനു ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ മോക്ഷസാധനമായ ബ്രാഹ്മണതപാ ലഭിക്കും. ചളിയിൽ ചിലലത്തു ഞണ്ടിനെ സംബന്ധിച്ച രേഖ ഏതുപ്രകാരം ഞണ്ടിന്റെ ഇപ്പുകൂടാരത നഷ്ടരൂപാവല തോന്നുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ജീവകർമ്മ ബ്രാഹ്മണതപാ ലഭിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിൽ ദുഷ്ജനസാസുതത്തെ ത്യജിക്കുന്നതുകൊണ്ടു സജ്ജനസാസുതം സുലഭമായി ഭവിക്കും. പുണ്യതീർത്ഥസ്നാനം കൊണ്ടും പുണ്യസ്ഥലവാസം കൊണ്ടും അവരവരുടെ ജാത്യാചാരപരിപാലനംകൊണ്ടും എന്റെ പൂജകൊണ്ടും എന്റെ സ്തുതികൊണ്ടും സതതമാനുഭവണംകൊണ്ടും എന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ സേവകൊണ്ടും സർവ്വപ്രാണികളുടെ ദേഹങ്ങളും പാഞ്ചഭൂതികളുമാണെന്നും സർവ്വദേഹങ്ങളിലുള്ള ജീവന്മാരും ഏകരൂപന്മാരാണെന്നും ഉള്ള അറിവിനാലും കാണപ്പെടുന്നതായ ഭാഷ്യാപുത്രാദിസുഖങ്ങളിലും കാണപ്പെടാ

ഈ സ്വർഗ്ഗാഭിസംഭവങ്ങളിലുമുള്ള വൈരാഗ്യത്താലും നിഷിദ്ധ
 കർമ്മങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനാലും ജ്ഞാനപ്രദനായ ഗുരുവി
 കളുള്ള നിഷ്കപഭക്തിയാലും അന്യന്മാരോട് ഗുണഭോഷണ
 ക്കളെ പായാതിരിക്കുന്നതിനാലും അത്യന്തനശ്വരമായ പാഞ്ച
 ഭൗതികഭോഗത്തിൽ ഞാൻ എന്നുള്ള ബുദ്ധി നശിച്ചു കൃത്യ
 ചാനായനാദി നിയമങ്ങളോടുകൂടിയവനായി ഭവിക്കുന്നു. വ
 ളരേക്കാലംകൊണ്ടുണ്ടായ ചിന്തപരിപാകത്താൽ നാമരൂപാ
 ത്തകമായ സർവ്വപ്രപഞ്ചവും ബ്രഹ്മസ്വരൂപമെന്നുള്ള ബു
 ധ്ധി വന്നുവന്നു ഭൂമാധിഷ്ഠാനമായതുകൊണ്ടു വിവർത്തനപദോ
 നകാരണം എന്നു പറയാപ്പടുന്ന എങ്കൽതന്നെ മായാകാശ്ച
 മായ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ലയം സംഭവിക്കാ. മുറമ്പ പഞ്ചിക
 രണം ചെയ്യാപ്പട്ട ഭരണാധികാരി അപഞ്ചികരണം ചെയ്യുമ്പോ
 ള് (അപഞ്ചികരണപ്രകാരമാണെന്നാൽ ഭൂമിയുടെ നാല് അ
 രങ്ങാൽ ഭാഗങ്ങളെ ജലം, തേജസ്സ്, വായു, ആകാശം ഇവ
 കളിൽനിന്നുണ്ടുതുന്ന പൃഥ്വിയിൽ തന്നെ ചേർത്തുക. ജലത്തി
 ന്റെ നാല് അരങ്ങാൽ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, തേജസ്സ്, വാ
 യു, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടുതുന്ന ജലത്തിൽ തന്നെ ചേ
 രുക. തേജസ്സിന്റെ നാല് അരങ്ങാൽ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി,
 ജലം, വായു, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടുതുന്ന തേജസ്സോടു
 ചേരുക. വായുവിന്റെ നാല് അരങ്ങാൽ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി
 വി, ജലം, തേജസ്സ്, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടുതുന്ന വായു
 വിനോടു ചേർത്തുക. ആകാശത്തിന്റെ നാല് അരങ്ങാൽ ഭാ
 ഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, ജലം, തേജസ്സ്, വായു ഇവകളിൽനിന്നു
 ള്തത് ആകാശത്തോടുതന്നെ ചേരുക. ഇതിന്നു് അപഞ്ചിക
 രണമെന്നു പേര്) ഭരണാധികാരി പ്രഥമാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചു. ഈ
 സൃഷ്ടിഭരണങ്ങളിൽ വെച്ചു തുടങ്ങുപൃഥ്വിസ്വകാരണമായ തുല
 ജലത്തിലും ജലം സ്വകാരണമായ തുല തേജസ്സിലും തേജ
 സ്സ് സ്വകാരണമായ തുലവായുവിലും വായു സ്വകാരണമാ
 യ തുല ആകാശത്തിലും ആകാശം തമോഗുണത്തിലും അ
 വിദ്യാ എന്നു പറയുന്ന തമസ്സ് മായയിലും ലയിക്കുമ്പോൾ

സർവ്വസംസാരകാരണമായി ഈശ്വരോപാധിയായ മായയെ അവിടെ മാനുഷമെന്നും. ഈ മായയുടെ മിശ്രിതപഞ്ചാസം ഏകൻ ഭക്തികൊണ്ടുതന്നെ ഭവിക്കണം. മായാതീതനായി അവശേഷിക്കുന്നതു യാതൊരു പരമാത്മാവോ ഞാൻ അവൻ തന്നെ. ഇങ്ങിനെ ജീവന്മാർക്കുള്ള ബന്ധമോക്ഷങ്ങളെ ഞാൻ പറഞ്ഞു. അനേകജനങ്ങളിൽ ഒരത്തൻ ഇപ്രകാരം ധ്യാനിച്ചു ജനനദുഃഖത്തെ കടക്കുന്നു. മനുഷ്യർ ഏകപാർ മഹദ്വീര്യമാണമെന്ന ഈ ആകാശത്തെ തോലിന്റെപ്പോലെ ചുരുട്ടാമെന്നു അക്കാലത്ത് ആ ജനങ്ങൾ എന്ന അറിയാതെ ദുഃഖാവസ്ഥ നാത്ത പ്രാപിക്കും. പ്രകൃതിയെക്കൊണ്ട് ആദിയും അധ്യായം വേദ ഉപനിഷത്തിന്റെ അവസാനത്തിലും വിശേഷണ പരയപ്പെട്ടതായി സജാതീയവിജാതീയസ്വഭാവഭേദരഹിതമായിരിക്കുന്ന യാതൊരു തേജസ്സുണ്ടോ അതുതന്നെയാണ് ഞാൻ എന്നാണ് വേദാന്തമിഹ. യാതൊരുത്തൻ സംസാരം ഗ്രഹിതനായിട്ട് ഇപ്രകാരം വിചാരിക്കുകയും അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അങ്ങിനെയുള്ളവൻ ഇരിക്കുന്ന ഭിക്ഷിനായി നമസ്കരിച്ചു പരമേശ്വരനോട് നമസ്കരിച്ചു സനകാദിമഹർഷികൾ പരമേശ്വരപാദാരവിന്ദസേവാകാണ് അസത്യസംസാരസമുദ്രത്തിന്റെ മരകരയെ ഭരിച്ചു. സൂതൻ പറഞ്ഞു— ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ അഗസ്തൻ ഇങ്ങിനെ താപസന്മാരോടു പറഞ്ഞ് അവരോട് പൂജിതനായിട്ടു തന്റെ ആശ്രമത്തിലേക്കുപോയി. ശിവഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരോട് ഈ മാഹാത്മ്യം വേദത്തിനനുല്പാദിക്കുന്നു. പാവനമായ പൂർണ്ണമാണ്. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരപ്രീതി ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനെ സമാഹിതചിത്തന്മാരായവർ ശിവായത്തിലോ വൃണ്ണതീർത്ഥക്കരയിലോ ബ്രാഹ്മണസഭയിലോ വെച്ചു പഠിക്കേണ്ടതാണ്. ഭക്തശ്രേഷ്ഠങ്ങളെ ധരിച്ചു ശിവനേയും ഗുരുവിനേയും മനസ്സിൽ ധ്യാനിച്ചു ശിവപ്രസാദത്തെ കാക്കിയിരിക്കാൻ നിയമത്തോടുകൂടെ പഠിക്കേണ്ടതാണ്. ശ്രോതാവു ശിവഭക്തനായും ഗുരുവായുമിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ഉന്നതാസന

ത്തിലിരിക്കുന്തി വാക്കിനേയും മനസ്സിനേയും അടക്കി ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ച് ഇതിനെ കേൾക്കേണ്ടതാണ്. ശിവപ്രീതികരമായ ഈ ഭക്തവിലാസത്തെ ഏറ്റാറാന്നു പുസ്തകങ്ങളെ ഭക്തിയോടുകൂടി ശ്രീരുദ്രമന്ത്രത്തെ പാഞ്ഞുകൊണ്ട് ആർ ദാനാ ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ സർപ്പലോകങ്ങൾക്കും അധിപതിയായി ഭവിച്ചു വിഹരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ശിവസായുജ്യസിദ്ധിക്കായി ഏറ്റാറാന്നു ബ്രാഹ്മണരെ പാഠകന്മാരായി വരിച്ചു പതിനൊന്നു ദിവസമാകാണ്ട് ഈ പുരാണത്തെ വായിപ്പിച്ചു ഹോമാദികളും ചെയ്തു പുസ്തകങ്ങളെയും ദാനം ചെയ്തു വസ്ത്രം, ആഭരണം, രത്നം ഇവകളെയും ദാനം ചെയ്തു യഥാവിധി ഭക്ഷിക്കുന്നതും കൊടുക്കുന്നവർക്കു സർപ്പഭീഷ്ടങ്ങളും ലഭിക്കും. എന്നുമാത്രമല്ല സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനായിത്തന്നെ ഭവിക്കും സത്യാ. ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഒരു ചരിത്രമോ ഒരുദ്യാമോ ഭക്തിയോടുകൂടി കേൾക്കുന്ന ഭക്തൻ ശിവപ്രസാദത്താൽ സകലപാപങ്ങളിൽ നിന്നും മോചിക്കപ്പെടും. ബ്രാഹ്മണൻ ബ്രാഹ്മണമുഖത്തിൽ നിന്ന് ഈ പുരാണത്തെ കേട്ടാൽ ശിവഭക്തനായി ഭവിക്കുകയും മറ്റൊല്ലാ അഭീഷ്ടങ്ങളേയും ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. വന്ധ്യയായ സ്ത്രീ നിയമത്തോടെ ഇതിനെ ശ്രവിച്ചാൽ പുത്രനെ ലഭിക്കും. ബ്രഹ്മചാരി ശ്രവിച്ചാൽ ഉത്തമകന്യകയെ ലഭിക്കും. കന്യകയാണ് ശ്രവിച്ചതെങ്കിൽ ഉത്തമഭർത്താവിനേയും ലഭിക്കും. ഷത്രിയൻ ശ്രവിച്ചാൽ രാജാവായി ഭവിക്കും. വൈശ്യൻ ശ്രവിച്ചാൽ വ്യാപാരത്തിൽ വളരെ ലാഭം കിട്ടും. ശൂദ്രൻ ശ്രവിച്ചാൽ ഉത്തമതപാ ലഭിക്കും. സങ്കരജാതികളും ഇതിനെ ശ്രവിച്ചാൽ സകല പാപങ്ങളും നശിക്കും. ദരിദ്രൻ ശ്രവിച്ചാൽ ധനികനായി ഭവിക്കും. രോഗി ശ്രവിച്ചാൽ അരോഗിയായി ഭവിക്കും. യശസ്സിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ ഇതു കേട്ടാൽ യശസിനായി ഭവിക്കും. നിഷ്കാമനാണ് ശ്രവിച്ചതെങ്കിൽ മോക്ഷത്തേയും ലഭിക്കും. മഹേശ്വരൻ ഈ പുരാണശ്രവണത്താലുണ്ടാകുന്ന പ്രീതിപോലെ യാഗങ്ങൾ കൊണ്ടുവട്ടെ തപസ്സുകൊണ്ടുവട്ടെ അതിദുഷ്ടരുടെയും വ്രതങ്ങളും

ഉള്ളൊണ്ടാവട്ടെ പ്രീതിസാദവിക്കുന്നില്ല. ഈ അറുപത്തിമൂന്നു ഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ ചരിത്രത്തെ കേട്ട ശിവനെ നമസ്സിൽ ധ്യാനിക്കുന്നവർക്കു വലുതായ കാലഭയം ഉണ്ടാകയില്ല. വിശേഷിച്ചു കലിയുഗത്തിൽ ഭക്തിസാധനമായ ഈ പുരാണത്തെത്തന്നെയാണ് കേൾക്കേണ്ടത്. മഹാറാണാ സിദ്ധിദമായി ഭവിക്കയില്ല. എന്താ ബുദ്ധിക്കനുസരിച്ചു ഞാൻ പറഞ്ഞതായ ഈ പുരാണത്തെ നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടുവെല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഞാനും നിങ്ങളും ധന്യന്മാരായി എന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ജനനമരണഭയനാശനനായ മഹേശ്വരൻ എന്നു കേൾച്ചു നിങ്ങളുൾക്കുറിച്ച് പ്രസാദിക്കട്ടെ. പാപരഹിതനും നിർമലചിത്തനുമായ സൂതൻ ഇങ്ങിനെ മുനികളോടു പറഞ്ഞു കൈലാസശിഖരസ്ഥിതനായ മഹാദേവനെ നമസ്സരിച്ചു യുഗ്മയുഗ്മം പോകയും ചെയ്തു. ശ്രീസൂതൻ വദനാരവിന്ദത്തിൽ നിന്നു മകരന്ദമുദാവന്നതുപോലെ പ്രവാഹിച്ചതായും പുരുഷാത്മം ചതുവായുമിരിക്കുന്ന പുരാണസാരത്തെ കേട്ടു സന്തുഷ്ടന്മാരായ മുനികൾ സത്രയാഗത്തെ വിധിപോലെ ചെയ്തു. എന്താ വാക്കുകൾ ഒട്ടു ഗുണമില്ലാത്തതുകൾക്കുണ്ടെങ്കിലും മഹേശ്വരസ്തുതികളെ പറയുന്നവയാണെന്നു വിചാരിച്ചു ഏതാരുവിധം അപ്പുറപോലും സൌരഭ്യമില്ലാത്തതായ എരുക്കിൻപുറകാണ്ടുള്ള മാല മഹേശ്വരനെ പ്രിയമായി ഭവിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ സജ്ജനങ്ങളാൽ ശ്ലാഘനീയമായിത്തന്നെ ഭവിക്കും. വാണീഭവിയുടെ വരപ്രസാദത്താൽ മഹേശ്വരസ്തുതികൾ വർധിക്കട്ടെ. മഹാദേവൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. അതിനായി ഗുരുമുന്തിയായ മഹേശ്വരനെ നമസ്സരിക്കുന്നു.

എന്ന സ്തോത്രോപപുരാണത്തിൽ

ശിവഭക്തവിലാസത്തിൽ

ഏഴുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

൩൩൨

ശിവഭക്തവിലാസം

യസ്താൽസർവ്വംസമുപാസനം

ചരാചരമിദമേവമസ്മൈ

ഇദമേവമേവമേവമേവ

തന്നൈസ്താൽസർവ്വമേവമേവ.

ശിവഭക്തവിലാസം

സ ഡ്യ ണ്റ് ട്.

